TIKIU DIEVĄ

M A L D Y N A S

PARENGĖ

KUN. STASYS YLA

I Š L E I D O   M A R I J O N A I

INRI
AD
1251
1263
MINDAUGO KRIKŠTUI IR NUŽUDYMUI PRISIMINTI

Nihil obstat
Rev. John Stankevičius
Censor Librorum

Imprimatur
Albert Gregory Meyer
Archbishop of Chicago
March 13, 1964

Kalbinė pagalba prof. Pr. Skardžiaus
Medžio graviūros dail. Jono Tričio
Spaudė "Draugo" sp. Chicagoje, III.
Išleido Tėvai Marijonai

Šiuo maldynu daromas naujas žingsnis, nes po Didžiojo Šaltinio neturėjome panašaus maldų telkinio. Didysis Šaltinis kvėpė mūsų liaudžiai tikėjimo stiprybę apie pusšimtį metų ir išlaikė gyvą meilę savam žodžiui. Bet naujom kartom jis nebetiko. Joms patenkinti leista mažesnės, suprastintos maldaknygės. Susiaurėjusi maldų apimtis siaurino ir tikėjimo akiračius. Tai pajutę, pradėjom vėl pasigesti ko nors platesnio.

Maldynų tradicija krikščioniškose tautose yra sena. Bet jų plėtojimo charakteris ilgą laiką buvo tas pats arba panašus savo turiniu. Naujas persilaužimas įvyko tik su liturginiu sąjūdžiu, kuris gyviau ėmė reikštis po pirmojo did. karo. Atėjo ir naujas, religiškai pagilintas laiko bei vietos prasmės suvokimas ir tautos, kaip kristinės bendruomenės, pergyvenimas.

Nauji maldynai siekė Bažnyčios liturgiją priartinti žmogui įvairiuose jo gyvenimo momentuose, taip pat suderinti maldoje visa, kas Dievo pašvęsta kasdieniame gyvenime. Malda pasidarė ne vien pamaldų dalykas, bet viso žmogaus gyvenimo atspindys ir kartu jo ryšys su Dievu.

Liturginis sąjūdis skatino domėtis ir naudotis mišiolėliu. Rūpintasi jį versti į gimtąsias kalbas ir pritaikyti atskiriems atvejams. Tačiau mišiolėliai nepakeitė maldynų, nes pirmųjų vartojimą ribojo mišių auka, o antrųjų reikalavo įvairios pamaldos bažnyčiose bei maldinės progos šeimose, organizacijose, asmeniniame gyvenime. Suderinti abu reikalavimus viename leidinyje pasirodė neįmanoma. Vieni nė nebando derinti, kiti deda prie mišiolėlio trumpiausias būtinas maldas arba prie maldyno būtiniausius mišių tekstus.

Šis maldynas turi vienas ištisines mišias ir vienas dialogines, taip pat mišių maldas privačiai vartosenai. Be to, panaudota daug kitų mišiolinių ir breviorinių maldų, ypač laiko maldose ir liturginiuose metuose. Tai apima beveik trečdalį viso maldyno. Kitas trečdalis pašvęstas įvairiems pamaldumo būdams, kurių vieni skirti bendruomenei, kiti asmeniškiems atvejams. Paskutinis maldyno trečdalis telkiasi ties žmogum ir jo dvasiniais rūpesčiais profesijoj, šeimoj, mokykloj, organizacijoj, parapijoj, tautoj ir žmonijoj.

Maldyno paskirstymas ir visa sistema kūrėsi pamažu, beruošiant ir beleidžiant mažesnes maldaknyges. Reikėjo tik visa tai išplėtoti ir atbaigti. Darbas užtruko vis dėlto eilę metų — tobulinant, lyginant, derinant, gražinant kalbą, nes malda ne kasdienis žmogaus žodis Dievui.

Panaudota medžiaga iš įvairių šaltinių čia žymima numerėliais. Bet sunku būtų sužymėti daugelio talką patarimais, vertimais, tikslinimais, giesmių tobulinimu. Visiems, kurie “sirgo” su rengėju, kad tik maldynas išeitų geresnis ir pilnesnis, šioj vietoj tariamas didelis ačiū. Paskutinis ačiū leidėjams ir jų atstovui kun. Alb. Spurgiui, pasiėmusiam išvesti šį darbą viešumon.

Norėčiau lenkti galvą Didžiojo Šaltinio rengėjams. Jų darbas buvo tikras įkvėpimas, nors ir ne medžiaga, ir ne pakopa šiam naujam maldynui. Didžiausio įkvėpimo teikė nepakartojamas istorinis įvykis, nuo kurio prasidėjo mūsų tautos “Tikiu Dievą”. Pirmas karališkas Mindaugo Credo, įsiūbavęs tautos dvasią nerimui ir ilgesiui, tolydžio augdamas, dabar žengia į aštuntą savo šimtmetį. Jam pasotinti maldynas išsisskleidė turiniu ir prasitęsė į šimtus lapų.

Tegu Dievas laimina tuos, kurie šiuos lapus sklaidys ir jais alsuos.

Kun. Stasys Yla

1964 rugsėjo 8.

DEDIKACIJA

Pirmas krikšto vandens lašas,
nukritęs tau ant galvos, karaliau,
tebevilgo tautos širdį.

Pirmas tavo kryžiaus ženklas,
pirmas "Tikiu Dievą"
buvo pradžia maldos,
kurią per amžius kalbės mūsų tauta.

Pirmas tavo kraujo lašas,
kritęs krikštyton žemėn,
ir tautos kankinių kraujas
liudija Dievą — karalių Karalių.

Malda yra širdies,
ne lūpų dalykas,
todėl kai meldies
tebūna daug meilės
ir nedaug žodžių.

Šv. Augustinas

Prieš melsdamasis
paruošk savo širdį
ir nebūk kaip žmogus,
kuris Dievą gundo.

Sir. 18, 23

Ne balsas, bet atodūsiai,
ne triukšmas, o meilė,
ne arfa, o širdis
teskamba Dievui.
Lūpos teseka mintį,
mintis tesiekia Dievo.

Užrašas Šv. Domijono
bažnyčioj Asyžiuje

Visa, ko tik prašysite
maldoje tikėdami, gausite.

Mat. 21, 22

DIENINĖS MALDOS

IENĄ galima pradėti ir be pradžios, be minties, be valios. Tada iš viso nebus diena, o tik laiko atbraila. Betgi diena yra kelias; ji nori turėti kryptį. Diena yra kūrinys; ji reikalauja aiškios valios. Diena yra giesmė; ji šaukiasi tyros intencijas. Diena yra visas tavo gyvenimas. Tavo gyvenimas yra toks, kaip tavo diena. O jis nori turėti veidą. Kiekviena dienos valanda turi savo atspalvį. Tačiau trys iš jų žvelgia į mus ypatingai skaidriu vyzdžiu: rytmetys, vakaras ir tarp jųdviejų vidurdienis. Jie visi trys yra pašvęsti.[93]

Nuo ankstyvo ryto ligi vėlyvos nakties aš ilgiuosi tavęs. Kai aušra puošiasi savo trykštančia šviesa, vis mąstau apie tave, mano Dieve, mano gyvenimo Saule ! O ateik ir išsklaidyk mano tamsybes, kurios slepia tavo meilės didybę. Ateik ir apšviesk savo malonės spinduliu mano sąmonę.

Ir vidurdienį, kai mane pasiekia karšti saulės spinduliai, aš šaukiuosi tavęs, mano širdies Gyvybe! Ateik, o spindinčioji mano sielos Saule, įžiebk manyje tavo meilės ugnį ir sunaikink manyje nuodėmės pėdsakus.

Kai audros siaučia sieloje, aš ilgiuosi tavęs, audrų Tramdytojau ! O ateik, atnešk ramybės varganam savo kūdikiui, kuris daug jau metų kovoja dėl tavęs.

Ir nuostabią prieblandos valandą, kai gamta, rodos, nusiima savo gyvybės drabužį, aš vis ilgiuosi tavęs, mano Viešpatie! Aš mąstau, kad mano gyvenimas kaip ta temstanti diena baigiasi galbūt iš lėto, bet tikrai. Ir man rodos, tik tu vienas esi nykstančių metų švyturys, mano paskutinės valandos žiburėlis. O ateik ir paženklink vilties spalva nepastebimai mirštantį mano gyvenimą.

Nakties glūdumoje aš ilgiuosi tavęs, kurio šviesa niekad netemsta. Ateik ir atnešk mano sielai nemirtingumo pažadą. Ateik, kai šaltas žmonių abejingumas bus užmiršęs mane. Kurstyk manyje tą kibirkštėlę, kuri vis žėri — iki mirties, kad skelbčiau tavo garbę su visais šventaisiais.[14]

Viešpatie Dieve, per švenčiausiąją tavo Sūnaus Širdį ir jo skaisčiausios Motinos rankas aukoju tau save ir visa, ką tik šiandien mąstysiu, kalbėsiu, darysiu ar kentėsiu didesnei tavo garbei, artimo sielų išganymui, tėvynės ir jos vaikų labui. Amen.

RYTINĖS MALDOS

RYTMEČIO veidas spindi ypatingu skaidrumu. Jis — pradžia. Pakirdę iš miego, kuris atnaujina mūsų gyvybę, mes jaučiam aiškiai ir stipriai: “Aš gyvenu, aš esu!” Ir šitas buvimo išgyvenimas tampa malda. Ji krypsta į tą, iš kurio buvimas ateina: “Dieve, tu mane sutvėrei. Aš dėkoju tau, kad gyvenu. Dėkoju už visa,

ką turiu ir kas esu". Ir naujasis gyvenimas pajunta jėgą, veržiasi veikti, žengia į beateinančią dieną su jos uždaviniais.

Tai šventoji rytmečio valanda, kada gyvybe iš giliausių savo būties gelmių siunčia Dievui tyrą tvarinių padėką. Ji pakyla naujai kūrybai ir žengia prie dienos darbo, atėjusi iš Dievo ir stiprinama jo jėgos.

Iš tavo rankų, Dieve, gaunu savo rytą.
Iš tavo rankos ir šviesi darbų diena.
Iš tavo rankos man ir laimė mano krito
Ir praeitis, ir dabartis, ir rytdiena.

Ant tavo delno mūsų tėviškės sodybos,
Ir mūsų sodai, ir šilojai, ir laukai,
Ir mūs maža širdis tik tol, tik tol rami bus,
Kol savo rankoj kaip balandį ją laikai.[8]

PIRMIEJI ATODŪSIAI

Viešpatie, nebaigiamos didenybės Dieve! Tu esi čia ir kiekvienoj vietoj — regi mane, žinai mano mintis ir jausmus, pažįsti visas mano negalias. Tavo akyse nieko nėra paslėpta, ir nieko tau nėra nežinoma. Garbinu tave, myliu visa širdimi, noriu visomis jėgomis tau tarnauti.

Dėkoju tau už tiek daug geradarybių, o ypač už tai, kad man į pasaulį ateiti leidai, kad per šv. krikštą mane atgimdei, nuo

daugelio nelaimių gelbėjai ir begalinėje savo globoje mane laikai. Dėkoju, kad tavo malonės dalyviu man leidai būti ir savo džiaugsmo dalį man žadi tarp išrinktųjų.

Aukoju tau visa, ką turiu — kūną ir sielą, jėgas ir darbą, pastangas ir pasiryžimus. Palaimink juos, kad nieko neliktų, kas būtų neįkvėpta tavo meilės ir netarnautų tavo garbei.

Stiprink mano jėgas, kad išvengčiau pikto, gyvenčiau kilnioje dvasioje, nieko nepapiktinčiau ir visa daryčiau ta mintimi, kuria gyveno žemėje tavo Sūnus Jėzus Kristus.

Kristau, dieviškasis tobulybės pavyzdy, noriu tave sekti ir būti į tave panašus : romus, nusižeminęs, skaistus, uolus, kantrus, gailestingas. Noriu mylėti dangaus Tėvą ir vykdyti jo valią, kaip tu vykdei. Per tave, mūsų Viešpatį. Amen.[2]

Geroji Motina Marija, lydėk mane savo globa ir šviesk man šiandie, savo tyrų akių šviesa. Per Kristų, tavo Sūnų. Amen.

Angele Sarge, šv. globėjau, šv. Antanai, ir visos palaimintosios dvasios, saugokite, lydėkite ir išlaikykite mane šiandieną laisvą nuo viso pikto. Amen.[10]

Tėve mūsų, Sveika Marija, Garbė Dievui, Tikiu...

PAGARBINIMAS

Saulės giesmė

Augščiausias visagali, gerasis Viešpatie! Tau šlovė ir gyrius, garbė ir palaima. Tau vienam tai priklauso, ir niekas iš žmonių nėra vertas tave minėti.

Būk pagarbintas, mano Viešpatie, visų kūrinių, o ypač šviesios valdovės, mūsų sesers saulės, kuri neša dieną ir teikia šviesą. Kokia graži ji ir spindinti savo žėrėsiu, kaip nuostabiai ji liudija tave, o Augščiausiasis !

Būk pašlovintas, mano Viešpatie, brolio mėnesio ir žvaigždžių, kurias tu sukūrei danguje stebėtinai žiburiuojančiuose toliuose.

Būk pagarbintas, mano Viešpatie, brolio vėjo, oro, debesynų, giedros ir audros, kuriais tu gaivini kūrinius ir leidi jiems tarpti.

Būk pašlovintas, mano Viešpatie, brolio vandens, kuris toks naudingas, paprastas, puikus ir tyras!

Būk pagarbintas, mano Viešpatie, sesers ugnies, kuria tu naktį nušvieti, kuri tokia žavi, maloni, stipri ir nuostabiai galinga !

Būk pašlovintas, mano Viešpatie, mūsų sesers bei motinos žemės, kuri palaiko, valdo ir išduoda visokį vaisių, žolę ir margaspalves gėles.

Būk išaugštintas, mano Viešpatie, tų, kurie pakelia silpnybę ir nuliūdimą ir yra atlaidūs iš meilės tau. Palaiminti, kurie iš-tveria taikoje, nes tu, o Augščiausiasis, juos apvainikuosi.

Būk pašlovintas, mano Viešpatie, mūsų sesers mirties, kurios joks gyvasis negali išvengti. O vargas tiems, kurie sulaukia jos sunkioje nuodėmėje !

Palaiminti, kurie nusilenkia tavo šven-čiausiajai valiai, nes jiems antroji mirtis nieko pikto nepadarys.

Garbinkit ir girkit mano Viešpatį, dė-kokite ir tarnaukite jam savo nusižemini-mu.[4]

Garbė tau, Viešpatie, už amžinąjį taką
Nuo žemės dulkių lig dangaus žvaigždžių,
Garbė už saulę, kur kas rytas teka,
Ir už didybę mūs mažų širdžių.

Garbė tau, Viešpatie, tegieda chorų chorai
Arkangelų, šventųjų, angelų!
Garbė ant auksu papuošto altoriaus,
Garbė prastoj pastogėj vabalų![8]

PASIAUKOJIMAS

Viešpatie, kuriam priklauso visa, kas danguje ir žemėje! Noriu tau laisvai au-kotis, tau amžinai priklausyti. Priimk šią

auką kartu su švenčiausio Kūno auka, kurią tau šiandien aukoju akivaizdoje visų angelų, nematomai čia dalyvaujančių.

Aukoju tau visa, kas manyje gera, nors būtų labai silpna ir netobula. Pašventink tai ir patobulink, kad būčiau tavęs vertesnis.

Tegu visi pajunta tavo malonės pagalbą, tavo suraminimų galią. Saugok juos pavojuose, išgelbėk iš vargų, kad laisvi ir pilni džiaugsmo galėtų tau dėkoti.

Mano Dieve, išlaisvink mūsų širdis iš įtarimo, kartumo, pykčio, — viso to, kas skiria, kas gali sumažinti mūsų meilę tau ir vienas kitam.[5]

MALDAVIMAS

Tikiu tave, Viešpatie, sutvirtink mano tikėjimą. Viliuos tavimi, — sustiprink mano viltį. Myliu tave, — padaryk, kad karščiau tave mylėčiau. Gailiuos, leisk, kad giliau gailėčiaus.

Tu esi mano Kūrėjas, — aš tave garbinu. Tu esi mano tikslas, — aš siekiu tavęs. Tu esi mano geradaris, — aš dėkoju tau. Tu esi mano galingasis Globėjas, — aš tavęs šaukiuos.

Tvarkyk mane savo išmintim. Tvardyk mane savo teisingumu. Guosk mane savo švelniu gerumu. Saugok mane savo galybe.

Tau paskiriu savo mintis, kad tik apie tave galvočiau; savo žodžius, kad tik apie tave kalbėčiau; savo veiksmus, kad tik į tave juos kreipčiau; savo skausmus, kad dėl tavo meilės juos iškentėčiau. Aš noriu, ko tu nori, kiek tu nori.

Meldžiu tave — apšviesk mano protą, uždek mano valią, nuvalyk mano kūną ir pašvęsk mano sielą. Leisk man, gerasis Dieve, kad tave mylėčiau, kad būčiau griežtas sau, rūpestingas artimui, abejingas pasauliui.

Leisk, kad stengčiaus paklusti savo vyresniesiems, globočiau savo valdinius, gerai patarčiau savo draugams ir atleisčiau priešams.

Leisk, kad kietumu nugalėčiau juslingumą, dosnumu šykštumą, švelnumu pyktį, pamaldumu vėsumą.

Padaryk mane protingą patarti, narsų pavojuose, kantrų nesėkmėj, nusižeminusį laimėje. Leisk, kad būčiau susitelkęs maldoj, blaivas prie stalo, uolus pareigose, stiprus pasiryžimuose.

Viešpatie, padaryk, kad būčiau skaistus viduj, padorus išore, pavyzdingas santykiuose, tvarkingas visame gyvenime. Kad be atvangos tvardyčiau savo prigimtį, klausyčiau tavo įsakymų, duočiaus tavo malonės vedamas ir pelnyčiau išganymą.

Išmokyk mane, kaip niekinga tai, kas žemiška, koks didingas dangus; koks trumpas laikas ir kokia ilga amžinybė.

Leisk, kad visad prieš akis turėčiau mirtį, rimtai galvočiau apie tavo teismą, kad išvengčiau prapulties ir pasiekčiau dangų. Amen. (Pop. Klemensas XI).

VIDURDIENINĖS MALDOS

TARP saulės pakilimo ir laidos, pačiame dienos želmenyje, yra nuostabus trumpas akimirksnis — vidurdienis. Vidurdienį gyvenimas nežvelgia į ateitį ir nesidairo į praeitį. Jis stovi, ir tas stovėjimas kupinas pajėgumo lėkti. Vidurdienis — tai gryna dabartis. Jo vyzdis nekrypsta nei į laiką, nei į erdvę: jis ilsisi amžinybėj.

Kartą atėjo žmonijos vidurdienis, laiko pilnatvė. Ir buvo žmogus, kuriame pilnatvė glūdėjo ir laukė: tai buvo Marija. Ji neskubėjo, nesidairė pirmyn nei atgal. Joje glūdėjo gryniausia dabartis, atsivėrusi amžinybei. Ir amžinybė pasilenkė, atėjo apreiškimas, ir amžinasis Žodis jos tyroje įsčioje tapo Kūnu.

Tą paslaptį varpas byloja mūsų dienai. Vidurdienio tylą jis išsprendžia žodžiu — “Pradžioje buvo Žodis, ir Žodis buvo pas Dievą, ir Dievas buvo Žodis”. . . Užtat vidurdienio valandą, per “Viešpaties Angelą”, turim stabtelti, tyliai susitelkti ir klausytis paslapties.”

Viešpaties angelas

Viešpaties angelas apreiškė Marijai, ir ji pradėjo iš Šventosios Dvasios. Šv. Marija...

Štai aš Viešpaties tarnaitė: tesie man, kaip tu pasakei. Sveika Marija...

Ir Žodis tapo kūnu, ir gyveno tarp mūsų. Sveika Marija...

K. Melskis už mus, šventoji Dievo Gimdytoja.

Ž. Kad taptume verti Kristaus pažadų.

Melskimės: Meldžiame tave, Viešpatie, įliek į mūsų širdis savo malonės, kad, angelo apreiškiami, pažinę tavo Sūnaus įsikūnijimą, būtume per jo kančią ir kryžių nuvesti į prisikėlimo garbę. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

K. Amžinąjį atilsį duok mirusiems, Viešpatie !

Ž. Ir amžinoji šviesa jiems tešviečia.

K. Teilsisi ramybėje.

Ž. Amen.

Prieš darbą

Ateik, Šventoji Dvasia, pripildyk savo tikinčiųjų širdis ir uždek juose savo meilės ugnį!

K. Siųsk savo Dvasią, ir visa bus naujai sukurta.

Ž. Ir tu atnaujinsi žemės veidą.

Melskimės: Dieve, kuris mokei savo tikinčiųjų širdis, apšviesdamas jas Šventąja

Dvasia, leisk, kad, tos pačios Dvasios apšviesti, mes mėgtume visa, kas yra tikra ir tiesu, ir jos suraminimu visuomet džiaugtumėmės. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Po darbo

Dėkojame tau, visagalis Dieve, už visas geradarybes. Kuris gyveni ir viešpatauji per amžius. Amen.

Marija, malonės Motina, gailestingumo Motina ! Tu mus nuo priešo gink ir mirties valandoje priimk !

Prieš ir po valgio

Palaimink, Viešpatie, mus ir šias dovanas, kurias valgysime iš tavo malonės. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Ačiū tau, visagalis Dieve, už tas dovanas, kurias valgėme iš tavo malonės. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Atlygink, Viešpatie, savo gerumu tiem, kurie tavo vardu daro mums gera, ir suteik jiem amžinąjį gyvenimą.

Šlakstantis šv. vandeniu

Viešpatie, apvalyk mane nuo kalčių, silpnybių ir apsileidimų, kad galėčiau tikriau tave garbinti ir geriau tau tarnauti. Amen.

Kiekviena proga

Tėvo visagalybe, gelbėk mano silpnumą ir ištrauk mane iš vargų gelmės. Sūnaus išmintie, valdyk visas mano mintis, žodžius ir darbus. Šventosios Dvasios meile, būk visų mano sielos veiksmų pradžia ir pabaiga.

Mūsų veiksmus, Viešpatie, savo įkvėpimu pradėk ir savo pagalba lydėk, kad kiekviena mūsų malda ir kiekvienas darbas visados nuo tavęs prasidėtų ir tavimi baigtųsi. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

VAKARINĖS MALDOS

KIEKVIENAS vakaras turi gyvenimui tikrąjį atbaigimą. Mes stovim prieš Dievą, jausdami, kad sykį atsistosim prieš jo veidą galutinai atsiskaityti. Stojam nūnai prieš tą, "kuriam viskas gyvena" — ir tai, kas praėjo, ir kas tebėra ateity; prieš tą, kuris besigailinčiam gali grąžinti, kas prarasta. Jo akivaizdoj suteikiam praėjusiai dienai galutinį veidą. Kas joj negera, — perkeičia gailestis; kas gera — įprasmina nuoširdi padėka. Pasitikėjimas visagale Dievo meile paskandina netikrumą, netesėjimus — visa, kas skurdu ir rūškana.[93]

PAGARBINIMAS IR PADĖKA

Garbinu tave, Viešpatie, su tokiu nuolankumu, kokį sukelia manyje tavo viską apimanti didybė. Tikiu tave, nes esi tiesa. Pasitikiu, nes tavo meilė begalinė. Myliu

visa širdimi, nes tu be ribų mylėtinas. Dėl to myliu savo artimą, kaip pats save.

Dėkoju tau, dieviškoji Apvaizda, kad budėjai ir saugojai mane nuo nelaimių, nuo priešo klastos, nuo staigios mirties. Dėkoju už gautąsias malones — ką suteikei, ką užlaikei, ką sutvirtinai. Teįvyksta švenčiausioji ir palaimintoji tavo valia dabar ir visados. Amen.[2]

MELDIMAS PASIGAILĖTI

Amžinosios šviesos šaltini, Šventoji Dvasia, apšviesk mano protą, pažadink mano atmintį: leisk man pažinti netobulybes, klaidas ir nuodėmes, kuriomis įžeidžiau šiandien savo Viešpatį

Dievą: **būdamas paviršutiniškas maldoje, piktžodžiaudamas, murmėdamas, permažai pasitikėdamas Dievu; nesirūpindamas spręsti iškylančių abejonių; tikėdamas sapnais, domėdamasis aklais būrimais; daugiau pasitikėdamas kuriuo nors žmogumi, negu tavimi, Viešpatie! Negindamas tavo tiesos, nesirūpindamas tavo vardo garbe.**

Artimą **: įtardamas, niekindamas, nekęsdamas, pavydėdamas, kerštaudamas, apkalbėdamas, skriausdamas, rodydamas blogą pavyzdį, pritardamas blogoms kalboms, pridengdamas blogą elgesį; nedėkingas tėvams ir auklėtojams; nerūpestingas kitiems padėti, patarnauti.**

Save: **didžiuodamasis, bijodamas žmonių nuomonės, išsisukinėdamas ; būdamas neteisus žodžiuose; neskaistūs mintyse, žvilgsniuose, kalbose, veiksmuose ; nesantūrus valgydamas ir gerdamas; be tikslo laiką leisdamas, apleisdamas savo pareigas; perdaug išlaidus, žingeidus nereikalingiems dalykams; neatlaidus draugams, ypač tiems, kurie pasijuokė, neįvertino, nepatarnavo.**

Tepasigaili manęs visagalis Dievas ir, atleidęs mano nuodėmes, tenuveda mane į amžinąjį gyvenimą. Tesuteikia man visagalis ir gailestingas Viešpats mano nuodėmių dovanojimą, išrišimą ir atleidimą. Amen.[12]

Gailiuosi, mano Viešpatie, kad tavo valią pažeidžiau ir tavo meilei nusikaltau. Gailiuosi įskaudinęs tave, gerąjį savo Tėvą. Padėk man mokytis iš savo klaidų. Stiprink mano galias, kad rytoj būčiau geresnis. Tvirtybės Dieve, atleisk man ir sutvirtink mane. Per Jėzų Kristų, savo Sūnų, mano Viešpatį. Amen.[9]

Tėve mūsų, Sveika Marija, Garbė Dievui, Tikiu...

KADA tik, Viešpatie, susigalvoju,
Aš vis, kaip saulės žiedas, į tave smelkiuos.
Prisimena man tavo nuogos rankos, kojos,
Dyglių vainikas ant galvos.

Nueina debesys, ir rūkas išsisklaido,
Ir vakare subėga žvaigždės ant dangaus,
Virš jų matau aš tavo veidą,
Veidą, kaip Dievo ir Žmogaus.

Matau, iš spyglio skleidžias žiedas.
Jau greit, jau greit vainikas visas sužydės.
Ir eina tautos išrinktos ir atmestos ir gieda
Gražiausią posmą tą šventos giesmės.[64]

ATSIDAVIMAS DIEVUI

Viešpatie, dėkoju už visas šios dienos malones: už sveikatą, jėgas, už sielos ir kūno maistą, už kiekvieną gerą širdį, už kiekvieną malonumą, už viltį, už savo gimtąją kalbą, kurią svečioj šaly girdžiu. Dėkoju ir už skausmą, neapykantą, už visus trūkumus, kuriais mane bandei. Viešpatie, maldauju ramaus poilsio sau ir saviškiams. Amen.[10]

Tik tada sugebėsime padėkoti Dievui už visas dovanas, dideles ir mažas, kada būsime įsitikinę, kad nei pasaulis, nei pati žemė, nei žmonės nėra mums skolingi. Priešingai, mes visiems esame skolingi už daugelį dalykų, už kuriuos iki šiol nesame atsilyginę. (BM, sj).

Parodyk nuostabų savo gailestingumą, tu, kuris gelbsti nuo priešų bėgančius prie tavo dešinės. Saugok mane kaip akies lėliukę, savo sparnų šešėlyje paslėpk mane... ir būsiu pasotintas pabudęs tavo regėjimu (iš Ps. 16).

MELDIMAS PALAIMINTI

Palaimink mus, Viešpatie! Suteik mums ramią naktį ir laimingą pabaigą. Amen.

Aplankyk, maloningasis Viešpatie, šią pastogę, pašalink iš jos priešo žabangas. Tegyvena joje tavo angelai, saugodami mūsų ramybę. Ir tavo palaiminimas tesie su mumis visados. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[3]

*

Laimink. Viešpatie, prieblanda besigaubiančią žemę; laimink miestą ir jo priemiesčius; ana, tenai, turtinguosius, kad būtų jie gailestingi, ir vargšus, čia, kad jie tarpusavy mylėtųsi.

Ir ypač vargšus laimink, mano Dieve, ir pasiųski grįžtančio tėvo pasitikti paauglius vaikučius, kurie jo lūpose pažadintų šypseną.

Pašalink lygiųjų tarpe ginčus, suteik broliams taiką, padaryk juos visus, didelius ir mažus, laimingus tą valandėlę, kai jie susirinks draugėn, kad nei vienas jų nepiktžodžiautų tau, kad jie labiau pamiltų tave, Viešpatie!

Aš meldžiuos už visus tuos, kurie šį vakarą nesimels tau; aš myliu tave už vi-

sus tuos, kurie dar tavęs nepamilo ; aš atiduodu savo gyvenimą, kad jų gyvenimas būtų geresnis ir ne toks varganas.

Priimki tai, jei tau patinka. Amen.[91]

Labą naktį, Kristau, mūs rūpintojėli !
Labą naktį tariam saulei gęstant vėlei.
Dieviška ranka laiminki visus,
Palydėk sapnan didžius ir mažus,
O Kristau, Broli mūsų !

Labą naktį, Kristau, mūs karionių Dieve !
Labą naktį maldžiam mūsų jaunai sielai.
Tu esi viltis mūsų tamsoje,
Tu lyg žiburys mūsų kovoje —
O Kristau, Vade mūsų!

Labą naktį, Kristau, Viešpatie budrusis !
Tieski savo ranką, ir laimingi būsim.
Ar sapnų vaizdai liūliuotų ramiai,
Ar kančių dygliai varstytų skaudžiai, —
O Kristau, būk prie mūsų !

Dieve, tu esi viso gero pradžia ir pabaiga, gyvenimo pilnybė, neišsemiamas šviesos šaltinis. Tavim pasitikiu ir tai išgyvenu kaip didžiausią savo džiaugsmą. Tavyje turiu visą viltį ir visą atramą; mano akys nukreiptos tik į tave, mano Dieve, gailestingumo Tėve.[5]

Viešpatie, kas yra mano viltis ir mano paguoda šiame gyvenime? Argi ne tu, kurio gailestingumas beribis ?

Kur man buvo gera be tavęs? Kur man buvo bloga su tavim?

Geriau būti vargšu su tavim nei turtuoliu be tavęs !

Geriau būti su tavim žemės keleiviu, negu turėti dangų be tavęs.

Kur tu esi, ten yra dangus; kur tavęs nėr, ten pragaras ir mirtis.

Tu mano ilgesys, dėl to vaitoju ir meldžiuos būdamas toli nuo tavęs.

Pasitikiu tik tavimi, o Dieve, ir laukiu tik tavo pagalbos.[5]

Nemari *žmogaus dvasia*
ilgisi Dievo,
veda su juo pokalbį
atodūsiais, himnais,
maldavimais.
Šis dialogas ryškėja
laiko atmainose
ir gilėja diena dienon,
savaitė savaitėn,
mėnesis mėnesin.

SAVAITINĖS MALDOS

AVAITĖ yra pašvęstas laikas. Ji mena pasaulio sutvėrimą ir kaikuriuos atpirkimo įvykius. Svarbiausia savaitės diena sekmadienis. Tą dieną Kūrėjas leido šviesą, Kristus prisikėlė iš mirties, nužengė iš dangaus Šv. Dvasia. Sekmadienis nuo viduramžių pašvęstas Trejybės garbei.

Sekmadienis, tartum Velykos, primena mūsų prisikėlimą iš gimtosios nuodėmės, įvykusį per krikštą. Krikštui išreikšti ir priminti nuo 9-10 a. pamaldų pradžioje šlakstoma švęstu vandeniu (Asperges).

Iš kitų savaitės dienų jau pirmieji krikščionys išskyrė trečiadienį ir penktadienį. Jie gyviau jautė Kristaus kančią, todėl trečiadienį minėjo Kristaus išdavimą ir penktadienį — mirtį.

Švnč. Trejybės garbinimas, sutelktas sekmadienyje, pratęsiamas dar tris dienas. Pirmadienį garbinamas Dievas Tėvas ir jo angelai (ir Angelas Sargas), antradienį — Dievas Sūnus (jo vardas ir šv. vardo globėjas), trečiadienį — Šventoji Dvasia (ir Bažnyčios globėjas šv. Juozapas). Ketvirtadienį, Švenčiausiojo Sakramento įsteigimo dieną, garbinamas Eucharistinis Kristus, penktadienį — Švenčiausioji Jėzaus Širdis (jo veidas, žaizdos ir šv. kryžius) ir šeštadienį — Švenčiausioji Mergelė Marija bei Nekalčiausioji jos Širdis.

VIEŠPATIE, leisk man bent vieną savaitę praleisti tyru dvasios alsavimu, pakilia širdim, susikaupus ir pasišventus, kad galėčiau pajausti, koks brangus yra laikas, kokios vertingos progos ir koks prasmingas gyvenimas. Padėk man vairuoti savo jėgas, kurių tiek daug davei, ir lydėk jas savo nuostabia malone. Per Kristų, Viešpatį. Amen.[9]

SEKMADIENIS

Švč. Trejybė

Garbė tau, lygi Trejybe, viena Dievybe, ir prieš visus amžius, ir dabar, ir visados.

Šlovė ir amžina garbė Dievui Tėvui ir Sūnui ir drauge Šventajai Ramintojai per amžių amžius.

Tave, Dievą Tėvą negimusį, tave, Sūnau viengimi, tave, Šventąją Dvasią Ramintoją, švenčiausią ir nedalijamą Trejybę visa širdimi ir lūpomis išpažįstame, garbiname ir šloviname. Garbė tau per amžius![12]

Amžinasis Dieve, per begalinius amžius tverianti savyje Išmintie, gimdantis praamžinąjį žodį ir Ugnimi šventa vis degantis! Tavyje tiek nežinomų man paslapčių, kurias praskleisti ir norėdams negaliu. Tu tiek turi tvermės, kad man svaigu galvoti apie tai savam trapiam lukšte. Tavyje tiek šviesos, jog žvelgt baugu, kad neapakčiau ir neįpulčiau naktin.

Žinau tik viena — tu esi tenai, kur aš nesu. Ir tu esi čionai, kur aš verkiu. Tu mano dvasios gilumoj kalbi lyg prošvaistės ženklais, ir išgąsčiu numaudžia nerami širdis. Juk aš, tiek kartų išpažinęs tavo begalybę, esu ištaręs žodį piktą tavo žodžiui, ir tavo Dvasiai nesulenkęs kelių sa-

vo dvasioj, ir tavo Išmintį savomis mintimis apraizgęs.

Kodėl tačiau plakuosi į tave, tarsi plaštakė vakarais į šviesą? Kodėl tas ilgesys ramybės ir tylos, kurios čia nerandu, vis veda kažikur gilyn, kur tu? Nerandu žodžių tau supint maldos, kuri išreikštų tai, ką nūn jaučiu. Myliu tave, bijau prarast, jaučiu, kaip nerimas išauga be tavęs! Klausau, ką kalba tie, kurie sutirpo tavyje, palikdami svaigios širdies atodūsius. Aš tik rytmečio rasos lašelis, krintąs į begalinio pločio tavo vandenyną... Amen.[9]

PAVOJINGI žemės vingiai
Mano sielą kai vilioja,
O Galingas, o Didingas,
Tavęs šauktis nenustoju.

Tu atvėrei širdį gėriui,
Tu nurimti man neleidi.
Mano Dieve, mano Tėve,
Leisk išvysti tavo veidą !

Rūpestingai, ilgesingai
Aš meldžiu tave dejonėj,
O Galingas, o Didingas,
Duok ramybę ir malonę![9]

PIRMADIENIS

Dievas Tėvas

Aš garbinu tave, Tėve, dangaus ir žemės Viešpatie, kad tai paslėpei nuo išmintingųjų ir gudriųjų ir apreiškei mažutėliams. Taip, Tėve, nes taip tau patiko. Ir nė vienas nepažįsta Sūnaus, kaip tik Tėvas: taip pat ir Tėvo niekas nepažįsta, kaip tik Sūnus, ir kam Sūnus panorės apreikšti (Mat. 11, 25-27).

Aš klaupiuosi ant kelių prieš mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvą, nuo kurio kiekviena tėvystė danguje ir žemėje gauna vardą, kad jis duotų jums pagal savo garbės turtus sustiprėti per jo Dvasią į vidujinį žmogų ; kad Kristus gyventų jūsų širdyse tikėjimu, ir kad jūs būtumėte įsišakniję ir sutvirtėję meilėje; kad galėtumėte suprasti su visais šventaisiais, koks yra plotis, ilgis, augštis ir gylis, taip pat pažinti visokį žinojimą pranešančią Kristaus meilę; kad būtumėte pripildyti viso Dievo pilnumo (Efez. 3, 14-19).

Garbinu tave, mano Išganytojo Jėzaus Kristaus Tėve, kad teikeis prisiminti mane, vargšą žmogų. Gailestingumo Tėve ir visokios paguodos Dieve, dėkoju tau, kad mane nevertą teikies kartais paguosti. Garbinu tave ir šlovinu kartu su tavo

vieninteliu Sūnumi ir tavo Dvasia Ramintoja per amžių amžius.[5]

Angelas Sargas

Dievo Angele, mano Sarge, teikis mane, tau Dievo pavestąjį, apšviesti, sergėti, valdyti ir vesti. Amen. (300 d. atl.).

O Sarge mano, Angele, kuris globoji, lydi, saugai ir vedi mane! Palaimintas ir perprašytas būki už dienas, kai tau nei vieno padėkos žodžio netariau, ir už tas valandas, kai mano Viešpatį ir tavo Dievą įžeidžiau, o tu kaip liudininkas verkt turėjai. Sergėk ir globok mane, Bičiuli! Amen.

O Angele man skirtas,
Šaukiuos nūnai tavęs:
Matai, esu netvirtas,
Tu būk arti manęs!

Globok mane šiandieną,
Globok kilnia galia;
Padėk mylėti Dievą,
O šventas angele!

Kai silpnas mano žingsnis
Svyruos plačiam kely,
Pakreipk į Dievą žvilgsnį,
Nes man padėt gali.

Globok mane ...

Kai triukšmas blaško mintį,
Kai viską užmirštu, —
Padėk man prisiminti,
Jog Dievas taip arti.

Globok mane ...

Kai audros dvasioj kyla,
Vienam kai taip baugu,
Prabilk į širdį tyliai,
Ir bus man vėl saugu !

Globok mane ..

ANTRADIENIS

Dievo Sūnus

Kas tiki Dievo Sūnų, turi savyje Dievo liudijimą. Kas netiki Sūnaus, daro iš jo melagį, nes netiki liudijimu, kuriuo Dievas yra liudijęs apie savo Sūnų. Tai yra liudijimas, kad Dievas davė mums amžinąjį gyvenimą, ir tas gyvenimas yra jo Sūnuje. Kas turi Sūnų, turi gyvenimą; kas neturi Sūnaus, neturi gyvenimo (1 Jon. 5,10-12).

Amžinasis Žodi, o Kristau! Kas mokės tave pažinti, kas galės tave suprasti! Tu, kuris esi Šviesa, siųsk spindulį mano sielai, kad tave surasčiau ir suprasčiau, pažinčiau ir pamilčiau. Atverk mano ausis dangiškam savo balsui. Atverk mano protą, ir tavo žodis, amžino gėrio ir grožio

kupinas, tepripildo mano širdį. Įkvėpk meilės ir duok pasitikėti tavuoju žodžiu, kuris man yra šviesa, vedanti teisingumo ir tiesos keliu į tavo amžinybę.

Kristau, o Dieve! Tu esi mano Viešpats ir vienintelis Mokytojas. Noriu tavęs klausyti, girdėti tavo žodį, jį mąstyti ir pasilaikyti. Jame yra mano džiaugsmas, ramybė, gyvenimas ir laimė.

Kalbėk, Viešpatie, aš pasirengęs tavęs klausyti.[63]

Amžinas Žodi,
ilgimės tolių,
žavimės grožiu —
žvelgiam į žmogų,
tapusį broliu.

Žemiškuos vingiuos
tegu nestinga
duonos kvietinės,
vyno sultingo,
Žmogau ir Dieve!“

Jėzau, Dieve ir Žmogau, pasilik pas mane per visas dienas, gyvenk manyje, mokyk mane, kad ir skaudžiausiai. Visa savo būtybe glaudžiuos prie tavęs, garbinu tave, dėkoju tau už atėjimą, už suteikimą paguodos, už visas malones man ir mano namams. Amen.[10]

Stok šalia mūsų, Viešpatie, mūsų Dieve, ir gink nuolatos savo dešine tuos, kuriuos savo šventomis paslaptimis atgaivinai. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

Vardo Globėjas

O didis šventasis, kurio vardu esu pakrikštytas, užtark mane ir melskis, kad galėčiau taip tarnauti Dievui, kaip tu čia žemėje, ir paskui garbinti jį su tavimi danguje. Amen.

Brangusis vardo globėjau, kurs esi dangaus Tėvo prieglobstyje ir šventųjų draugėje! Meldžiu, užtark mane, kurs esu toks menkas ir toks vienišas savam kelyje. Išplėšti negaliu niūrių minčių, apsvaigstu liūdesy, klajoju žemės kloniais ir dažnai nepakeliu akių augščiau. Padėki man išaugti į erdves, kaip tu, kuris į Viešpatį vis kildavai sava širdim. O neapleisk manęs pas Dievą, garbingasis mano Globėjau![9]

TREČIADIENIS

Šv. Dvasia

Dievas atsiuntė savo Sūnaus Dvasią į mūsų širdis. Su dideliu gausumu ji yra išlieta ant mūsų. Ir pati Dvasia liudija, kad mes esame pakrikštyti vienoje Dvasioje,

kad būtume vienas kūnas. Ji padeda mūsų silpnybei, nes mes nežinome, ko turime melsti, kaip pridera; bet pati Dvasia prašo už mus neapsakomais dūsavimais. Per ją Dievo meilė yra įlieta į mūsų širdis. Taip esame mes Dievo bažnyčia, ir Dievo Dvasia gyvena mumyse.[28]

Ateik, Šventoji Dvasia, savo visagale jėga į mano varganą, silpną širdį. Pradžiugink apleistos tavo šventovės tamsius kampelius savo šviesos žėrėsiu. Atgaivink savo dieviškos rasos gausumu manyje visa, kas nuodėmės buvo išdžiovinta.

Savo meile atnaujink mano vidų, savo ugnim uždek mane šventu uolumu ir ištrink manyje visa, kas netyra sieloje ir kūne.

Nusileisk šiandien virš mano galvos, o švelnioji sielų Ramintoja! Ateik, silpnųjų Stiprybe, svyruojančiųjų -Tvirtybe, nuolankiųjų Mokytoja, našlaičių Globėja, vargšų Viltie, pavargusiųjų Atilsi, gyvųjų Gaivintoja, mirštančiųjų Išganyme!

Ateik ir perkeisk manyje visa.

Šventoji Dvasia, pašvęsk mane!
Šviesos Dvasia, apšviesk mane!
Tiesos Dvasia, vesk mane!
Meilės Dvasia, uždek mano širdį
Dievo meile!

Į Bažnyčios Globėją — šv. Juozapą

Šventasis Juozapai, visuotinės Bažnyčios Globėjau, pažvelk maloniai į tikinčiųjų bendruomenę, kuri tavęs šaukiasi savo reikaluose ir priespaudose. Suramink savo užtarimu garbingąjį Kristaus vietininką, mūsų Popiežių, stiprink jį didžiuose jo rūpesčiuose, laimink visus jo žygius sielų gerovei ir Dievo garbei. Tarpininkaujant ramybės ir meilės Davėjai, tavo skaisčiausiajai sužadėtinei Marijai, išmelsk pasauliui taikos, sušvelnink visas priešybes, išvesk iš klaidų, kad tavo globojamoji Bažnyčia galėtų laisvai tarnauti Augščiausiajam Viešpačiui. Amen.

KETVIRTADIENIS

Eucharistinis Kristus

Viešpatie Jėzau, tu išrinkai mane nuo pat jaunystės ir neniekini mano silpnumo. Tu kvieti mane į savo meilę, žadi man laimę ir ramybę, o aš praradau viską, nes buvau neištikimas tau. Leidau suklysti savo dvasiai, atšalti savo širdžiai ; aš paklausiau pats savęs ir užmiršau tave.

Tu norėjai būti mano vadovas, mano patarimas, mano gyvenimas... O aš, pasiduodamas aistroms, praradau regėjimą ir užmiršau tave. Užuot ėjęs prie tavęs, jieškojau kūrinių ir užmiršau tave.

Aš užmiršau tave apleistuose tabernakuluose, kur tu ilgiesi meilės, miestų bažnyčiose, kur tave niekina, abejutiškose ir šventvagiškose širdyse, o ir mano kaltoje širdyje, net eidamas tavęs priimti ir tave priėmęs.

Eucharistinis Išganytojau, mano pirmosios komunijos ir mano ištikimybės dienų malone, aš tau atiduodu save. Vadovauk mano dvasiai iš naujo ir, atleidęs, padėk man visa atitaisyti. Amen.

KRISTAUS siela, pašvęsk mane!
Kristaus kūne, gelbėk mane !
Kristaus krauje, pagirdyk mane,
Kristaus šono vanduo, nuplauk mane,
Kristaus kančia, stiprink mane,
Gerasis Jėzau, išklausyk mane,
Savo žaizdose paslėpk mane,
Nuo pikto priešo gink mane,
Mano mirties valandą pašauk mane
Ir liepk man ateiti pas tave,
Kad su šventaisiais garbinčiau tave
Per amžių amžius. Amen.”

Jėzau švenčiausiame Sakramente, aš vienijuosi su tavim, aukojuosi tau, lenkiuos prieš tave. Noriu užmiršti save, kad galvočiau apie tave.

Padaryk, kad palengvinčiau tavo troškimą mane išganyti, tavo karštą norą mane pašventinti. Imk mane — aš tau visas priklausau. Aukoju tau savo dvasią, kad ją apšviestum, savo širdį, kad ją valdytum, savo valią, kad ją stiprintum.

Eucharistinis Viešpatie Kristau! Tavo Kraujas yra mano sielos gyvybė!

Kristus mums duoda savo draugystę Eucharistijoje ir savo prasmę evangelijoje. Evangelija be Eucharistijos būtų nesančiojo kalba, o Eucharistija be evangelijos — nekalbančio buvimas.[1]

Mes turim gręžtis į Kristų ir grįžti prie jo. Nes kur yra Kristus, ten nieko netrūksta. Jis yra viskas laike ir amžinybėje.

DVASINĖ KOMUNIJA

Viešpatie Jėzau, myliu tave už visa labiau. Trokštu tavo artumos. Šią valandą, kai negaliu tavęs priimti sakramentaliai, ateik į mano širdį bent dvasiniu būdu... Ateik ir suvienyk mane su savimi.

Maloningasis Viešpatie, iš kurio malonės mumyse yra visa, kas tik gera, tolink nuo manęs, prašau, bet kokią tuštybę, proto pasididžiavimą, kūno įgeidžius, liežuvio nevaldymą, vargšų niekinimą, godumo

troškulį ir visa, kas tik tavo dieviškajai didenybei nepatinka. Leisk tau, mano Dieve, tarnauti tiesoje ir tobula širdim šlovinti tave per amžius. Amen.[18]

PENKTADIENIS

Švč. Jėzaus Širdis

Švenčiausioji Jėzaus Širdie, viso gero šaltini! Garbinu tave, myliu tave, pavedu tau savo vargšę širdį. Padaryk ją nužemintą, kantrią ir skaisčią. Leisk, o geroji Širdie, gyventi tavyje ir per tave. Globok mane pavojuose, guosk mane kančiose, suteik man kūno sveikatą, pagalbą laikiniuose reikaluose, palaimą visiems mano darbams ir malonę mano mirties valandoje.

Ateikite pas mane visi,
kurie vargstate ir apsunkinti esate,
ir aš jus atgaivinsiu.

Imkite mano jungą
ir mokykitės iš manęs, nes aš esu
romus ir nuolankios širdies.

Mat. 11, 28-29.

Švenčiausioji Jėzaus širdie! Vienybėje su Nekalčiausia Marijos širdimi, su visais angelais ir šventaisiais ir su tavo šventąja

Bažnyčia, aukoju tau visas šios dienos maldas, darbus, kentėjimus, mintis ir troškimus. Amen.

O dieviška Širdie,
Šviesi mana viltie !
Karionėj ar varge
Regiu, jaučiu tave.

Gyventi trokštu tau,
Kentėt kaskart drąsiau, —
Ir meilėj ir aukoj
Palikt širdy tavoj ![9]

Švenčiausioji Jėzaus Širdie, išliek savo palaimos gausybę ant šv. Bažnyčios, šv. Tėvo, ant visos kunigijos. Duok teisingiesiems ištvermę, palenk nusidėjėlių širdis, duok šviesos netikintiesiems. Laimink mūsų tėvus, bičiulius, geradarius ir mūsų tėvynę. Būk gailestinga mirštantiems, gelbėk sielas skaistykloje, suteik visiems malonų savo meilės viešpatavimą.

Švč. Jėzaus Veidas

Jėzau, kuris žiaurioje kančioje tapai žmonių panieka, aš garbinu švenčiausiąjį tavo Veidą. Parodęs kartą jį dieviškoje savo grožybėje ir malonume, dabar dėl mano kalčių tapai lyg raupsuotasis. Bet ir tame

sužeistame Veide matau begalinę tavo meilę. Tai verčia mane dar labiau tave mylėti ir stengtis, kad visi žmonės tave mylėtų.

Ašaros, kurios taip gausiai liejosi iš tavo akių, man pasidaro lyg brangiausi perlai. Trokštu surinkti jas, kad begaline jų verte galėčiau gydyti vargšę nusidėjėlę sielą.

Jėzau, tavo Veidas žavi mano širdį. Suteik man, meldžiu, savo dieviškąjį panašumą, uždek mane tokia savo meile, kad galėčiau matyti garbingąjį tavo Veidą danguje. Amen.[48]

Jėzaus Žaizdos
po komunijos

Štai aš, o geriausias ir maloniausias Jėzau, puolu ant kelių prieš tavo veidą su didžiausiu dvasios karštumu ir meldžiu tave : pažadink mano širdyje gyvus tikėjimo, vilties ir meilės jausmus, o kartu tikrą gailestį už mano nuodėmes ir tvirčiausį norą pasitaisyti. Nes didžiausiame sielos skausme aš prisižiūriu ir dvasioje mąstau penkias tavąsias žaizdas, atsimindamas, ką pranašas Dovydas į tavo lūpas, o geras Jėzau, yra įdėjęs: pervėrė mano rankas ir kojas, suskaitė visus mano kaulus (Ps.21).

(Pilni atl. įprastomis sąlygomis).

Dieviškoji Jėzaus Širdie, būk mano meilė! (300 d. ad.)

Jėzaus Širdie, visa tau aukoju! (300 d. atl.)

Švenčiausioji Jėzaus Širdie, tavimi pasitikiu! (300 d. atl.)

Švenčiausioji Jėzaus Širdie, teateina tavo karalystė! (300 d. atl.)

Šventasis Kryžius

KARTAIS tave Dievas apleis, kartais artimas kankins, o blogiausia — pats savęs neapkęsi. Nerasi savo skausmui palengvinti priemonių — turėsi kentėti, kiek Dievas norės. Dievas nori tave išmokyti kentėti be suraminimo, kad visiškai jam paklustum ir taptum nuolankesnis.

Jei kryžių neši džiaugsmingai, jis pats tave neš ir nuneš į tikslą — kur kančių daugiau nėra; bet tai nebus šiame pasaulyje. Jei kryžių neši susiraukęs, jis darysis sunkesnis, o nešti vistiek reikės. Jei vieną kryžių numesi, tikriausiai rasi kitą ir galbūt daug sunkesnį.

Nėra kito kelio į gyvybę ir širdies ramybę, kaip kryžius.[5]

Mano Išganytojau, kad mus atpirktum, buvai tautos atmestas, Judo pabučiavimu išduotas, virvėmis surištas ir plaktas, Anui, Kaifui, Pilotui ir Erodui pasityčioti pastatytas, netikrų liudininkų įskųstas, rykštėms ir išniekinimais kankintas, erškėčiais vainikuotas, į veidą muštas, nend-

rėmis daužytas, iš drabužių išvilktas, prie kryžiaus vinimis prikaltas, tarp galvažudžių pakabintas, tulžimi ir actu girdytas, jietimi sužeistas.

Viešpatie, per šias savo kančias, kurias aš nevertas mąstau, ir per šventąjį savo kryžių bei mirtį gelbėk mane nuo amžinos pražūties ir teikis mane nuvesti, kur nuvedei prikaltąjį vargšą nusidėjėlį. Kuris su Tėvu ir Šventąja Dvasia gyveni ir viešpatauji, Dieve per visus amžius. Amen.[19]

ŠEŠTADIENIS

Švenč. Mergele Marija

Būk pasveikinta, šventoji Mergele, švenčiausioji Karaliene, Dievo Motina Marija, kuri esi amžinai nekalta ! Išrinko tave dangaus Tėvas, pašventino mylimiausias Sūnus, paguodė Šventoji Dvasia. Tavyje buvo ir yra pilnybė malonės ir visokio gėrio.

Būk pasveikinta, dangaus Karaliaus pilie! Būk pašlovinta, jo įstatymo padangte! Būk pagirta, jo žemiškos buities skraiste! Būk išaugštinta, jo tarnaite ir jo Motina!

Tebūna pašlovintos visos tavo dorybės, kurios Šventosios Dvasios malone ir apšvietimu įsilies į tikinčiųjų širdis, kad Dievo akivaizdoje padarytų šventa, kas buvo nešventa. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[4]

Nekaltoji Motina, nusižeminusi ir iškilni daugiau kaip bet kuris kūrinys! Tu esi meilės žibintas danguje, o mirtingiesiems amžinai gyvas vilties šaltinis.

Moterie, tu esi taip didi ir taip galinga, kad kas ieško malonės ir ieško ne pas tave, prilygsta paukštį, kuris nori skristi neplasnodamas. Savo gerumu tu skubi padėti besišaukiantiems, bet ateini ne kartą nešaukta mūsų maldose. Tavyje pasigailėjimas, tavyje užuojauta, tavyje didi širdis, tavyje visa, kas tik gera yra kūriniuose.

Aš, kurs mažiausiame visatos žaisme ieškojau tavęs ir dvasios gelmėse žvelgiau į tave, nūnai maldauju—duok jėgų, kad savo širdim veržčiausi dar augščiau, į galutinį išganymą. Aš, kuris nieko taip degamai netrokštu, kaip tą paskutinį išganymą pasiekti, kreipiu savo maldą į tave ir prašau — tenebūna man tai veltui ! Kiekvieną mirtingumo debesėlį tu savo malda manyje išblaškyk ir didį džiaugsmą man atskleisk !

Karaliene, kuri viską gali, ko nori, prašau tave — išlaikyk manyje gyvą amžinybės ilgesį ir savo globa pergalėk manyje žemiškumo paskatas.[21]

Sveika, šventoji Gimdytoja,
pagimdžiusi Karalių,
kuris valdo dangų ir žemę amžių amžiais

(Sedulius)

SALVE REGINA

Motin jautrioji, širdim gailestinga,
mūsų gyvybe, viltie ir paguoda,
supa mus vargas, ir saulė mums dingo
ryto nebmatom pro neviltį juodą —
teikis pažvelgti iš rojaus žvaigždyno,
Salve, Regina!

Šaukiam tavęspi, Jievos pagimdyti,
verkiam, dejuojam šiam ašarų klony, —
teikis vilties mums žemčiūgų išlyti,
teikis kaip saulė mum šyptelt maloniai,
džiaugsmo suteiki, kaip dieviško vyno.
Salve, Regina!

O kada baigsis trėmimas šioj žemėj,
žemėj, kur žydi, ir noksta, ir pūna,
imk mano sielą, klajūnę neramią,
ir ją nuveski pas didįjį Sūnų —
meile bedegančia ašarą gryną,
Salve, Regina!“

MEMORARE

Atsimink, o švenčiausioji Mergele Marija, jog per amžius nėra girdėta, kad kas ieškodamas tavo globos, melsdamas tavo pagalbos, ir šaukdamasis tavo užtarimo

būtų buvęs užmirštas. Aš, tokio pasitikėjimo padrąsintas, į tave, mergelių Mergele, Motina, puolu, prie tavęs einu, prieš tave vaitodamas nusidėjėlis stoju, žodžio Motina, neniekinki mano žodžių, bet maloningai juos išgirsk ir išklausyk. Amen.

BAŽNYČIOS MOTINA

O maloningoji, tu esi motina to, kuris atpirko mus ir vadovauja mums kaip dvasinė Galva. Esi tikroji motina visų mistinio Kristaus kūno narių, nes savo meilės dėka padėjai mus laimėti Bažnyčiai.

Esi vienintelė tarp moterų — motina ir kartu mergelė. Esi žemės grožis ir žavesys — per amžius švitintis paveikslas šventosios mūsų Bažnyčios.

Per moterį atėjo mirtis, per tave, o Marija, ateina gyvenimas! *(Šv. Augustinas).*

*

Dievo Gimdytoja, Mergele,
tavo motinystė paskelbė džiaugsmą
visam pasauliui,
nes iš tavęs yra kilusi teisingumo saulė —
Kristus, mūsų Dievas!

(Antifona)

MĖNESINĖS MALDOS

AIKURIE metų menesiai turi ypatingą savo paskirtį. Pirmasis metų menuo s a u s i s yra paženklintas Jėzaus vardu, prieš kurį "klaupia visoks kelis danguje, žemėje ir po žeme". Pirmasis vasaros mėnuo b i r ž e l i s yra skirtas dieviškajai Jėzaus Širdžiai, kuri yra "visų širdžių karalienė ir širdis, visų dorybių gelmė". Gražiausias pavasario mėnuo g e g u ž ė ir spalvingiausias rudens mėnuo s p a l i s "yra skirti tajai, kuri apie save sako: Mano žiedai yra grožio ir garbės vaisiai" (pop. Leonas XIII).

Kiti mėnesiai pašvenčiami taip: vasaris — Jėzaus paslėptajam gyvenimui, kovas — Bažnyčios globėjui šv. Juozapui, balandis — Kristui Atpirkėjui, liepa — brangiausiajam Viešpaties Jėzaus Kraujui, rugpiūtis — Švenčiausiosios Mergelės dangun ėmimui, rugsėjis — Marijai kankinių karalienei, spalis — Marijai rožinio karalienei, lapkritis — sieloms kenčiančioms skaistykloje ir gruodis — Viešpaties Jėzaus atėjimui į pasaulį ir Marijos nekaltam prasidėjimui.

Tikinčiam lietuviui kaikurie mėnesiai primena brangius jo širdžiai įvykius. Vasaris jam yra išmelstos ir iškovotos laisvės mėnuo; kovas — tautos globėjo šv. Kazimiero mėnuo; balandis — antrojo tautos globėjo ir mūsų ūkininkų patrono šv. Jurgio mėnuo; rugsėjis — Marijos Gimimo ir numatytos Lietuvos karalijos atgimimo (Vytauto vainikavimo) mėnuo; lapkritis — mūsų karių ir kankinių atminimo bei maldų mėnuo. Kaikurie mėnesiai dar turi mūsų Marijos šventovių didžiąsias šventes, švenčiamas plačiose Lietuvos apylinkėse.

SAUSIS

JĖZAUS VARDAS

Švente 2 d.

Viešpatie, mūsų Viešpatie, koks nuostabus yra tavo vardas visoje žemėje! (Ps. 8, 2). Tavo vardu priklaupia visoks kelis danguje, žemėje ir po žeme, ir kiekvienas liežuvis išpažįsta, jog Viešpats Jėzus Kristus yra Dievo Tėvo garbei (Pilyp. 2, 10-11). Visos tautos, kurias tu padarei, ateis ir garbins tave, Viešpatie, ir skelbs tavo vardą, nes tu esi didis ir darai stebuklus. Ir aš šlovinsiu tave, Viešpatie, mano Dieve, visa savo širdimi ir skelbsiu tavo vardą per amžius, nes tavo gailestingumas buvo man didelis (Ps. 85, 9-13).

Jesu dulcis

JESU, dulcis memoria, * Dans vera cordis gaudia; * Sed super mel et omnia * Ejus dulcis praesentia.

Nil canitur suavius, * Nil auditur jucundius, * Nil cogitatur dulcius, * Quam Jesus, Dei Filius.

Tave, o Jėzau, kai menu, * Širdyje džiaugsmą gaivinu: Už medų, ak, už viską tu * Saldesnis savo buvimu.

Argi meiliau kas giedamas, * Argi noriau kas klausomas, * Ar kas saldžiau galvojamas, * Kaip Jėzus, dieviškas Sūnus !

Jesu spes poenitentibus, * Quam pius es petentibus, * Quam bonus te quaerentibus! * Sed quid invenientibus !
Nec lingua valet dicere, * Nec litter a exprimera, * Expertus potest credere, * Quid sit Jesum diligere.
Sis, Jesu, nostrum gaudium, * Qui es futurum praemium ; * Sit nostra in te gloria * Per cuncta semper saecula.

Jėzau, viltie atgailintiems, * Šviesi malonė prašantiems, * Gerasis Tėvas ieškantiems, * Ir kas, o kas, atrandantiems !
Argi liežuvis išbylos, * Ar raštas viską nūn išklos ! * Tau, patirtie širdies tylios, * Nieks Jėzaus meilės neatstos!
Jėzau, džiugi man būk dalia, * Atlygink dieviška valia; * Tavy garbė, viltis mana * Per amžius tveriančiam džiaugsme.[9]

K. Gelbėk mus, Viešpatie, mūsų Dieve, ir surink mus iš tautų.

Ž. Kad mes šlovintumėm tavo šventąjį vardą.

Melskimės: Suteik mums, Viešpatie, su tavo šventojo vardo baime visados turėti ir tavo vardo meilės, nes niekuomet nenustoji vesti tų, kuriuos savo meilėje sutvirtini. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

Dieve, kuris savo viengimį Sūnų paskyrei žmonijos Vaduotoju ir liepei jį vadinti Jėzumi, suteik mums malonę, kad kaip jo Vardą garbiname čia žemėje, taip

jo veidą regėdami džiaugtumėmės danguje. Per tą patį Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

VASARIS

MARIJOS ĮVEDYBOS

Šventė 2 d.

Mes prisimename, Dieve, tavo gailestingumą tavo šventnamio viduje. Kaip tavo vardas, Dieve, taip ir tavo šlovė sklysta iki žemės pakraščių. Tavo dešinė pilna teisybės (Ps. 47, 10-11).

Šiandien palaimintoji Mergelė Marija atnešė į bažnyčią vaikelį Jėzų, ir Simeonas, pilnas Šventosios Dvasios, paėmė jį į savo rankas ir pagarbino Dievą amžiams.[3]

Jeruzalėje buvo žmogus, vardu Simeonas; tas žmogus buvo teisus ir dievobaimingas, laukiąs Izraelio paguodos, ir Šventoji Dvasia buvo jame. Jam buvo Šventosios Dvasios apreikšta, kad jis nemirsiąs, kol pirma nebūsiąs matęs Viešpaties Pateptojo. Dvasios paragintas, jis atėjo į šventyklą. Įnešant gimdytojams vaikelį Jėzų, kad pasielgtų su juo, kaip reikalavo įstatymo paprotys, jis paėmė jį į savo rankas, pagarbino Viešpatį Dievą ir tarė:

Dabar, Viešpatie, atleidi savo tarną, kaip esi kalbėjęs, ramybėje,

Nes mano akys matė tavo išganymą, kurį prirengei visų tautų akivaizdoje:

Šviesą pagonims apšviesti ir tavo tautos Izraelio garbę (Luk. 2, 25-32).

K. Tavo lūpos apteko malone,

Ž. Nes Dievas laimino tave per amžius.

Melskimės: Visagalis amžinasis Dieve, nuolankiai meldžiame tavo didybę, kad kaip tavo viengimis Sūnus mūsų kūno būtyje tau šiandien paaukotas šventykloje, taip leisk mums tau pasiaukoti apvalytomis savo širdimis. Per tą patį Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

Bažnyčioje šią dieną šventinamos žvakės. Jos išreiškia Kristų — “Šviesą pagonims apšviesti”. Pašventintos žvakės laikomos uždegtos per mišių evangeliją ir nuo pakylėjimo ligi komunijos.

Kristau, mano Šviesa, džiaugiuos regėdamas tave Švenčiausiojo Sakramento pavidaluos ir priimdamas tave į savo širdį. Šviesk man šios žemės kelionėje ir mano dienų pabaigoje aplankyk mane šventoje komunijoje, kad, paėmęs į rankas pašventintąją žvakę, galėčiau su šv. Simeonu ištarti: “Dabar, Viešpatie, atleisk savo tarną ramybėje, nes mano akys matė tavo išganymą.” Amen.

Į GIRKALNIO GAILESTINGUMO MOTINĄ

Vasario 8 d.

GIRKALNYJE, Raseinių ap., 1943 vasario 8 pasirodė Marija su Kūdikiu ant rankų, šviesos fone, elipsės formoj, apsupta žvaigždžių. Iš bokšto, po 15 minučių, šis vaizdas nusileido į bažnyčią ir apie 5-10 min. buvo matomas didžiajame altoriuje. Tą vaizdą matė iš arti 17 žmonių, kiti iš tolo. Apie įvykį buvo rašyta Lietuvos ir Amerikos lietuvių spaudoj. Argentinoj buvo išleista brošiūra rankraščio teisėmis, vėliau pakartota JAV. Kauno kurijos tyrinėjimai buvo vedami ir liko nebaigti dėl užklupusios naujos bolševikų okupacijos. Pagal užrašytus pasakojimus sesuo M. Mercedes, kazimierietė, nupiešė šio apsireiškimo Marijos paveikslą. — Kultas gyvai reiškiasi Lietuvoj ir tarp-Sibiro liet. tremtinių. Tai liudija pridedama Sibire sukurtoji malda.

Paklydom, suvargom, sušalom. Gailestingumo Motina, ir vėl nepalikai mūsų vienų vargo ir suspaudimo dienose, ir vėl nusileidai iš dangaus didžios šviesos spindėjime ant mūsų krauju apšlakstytos žemės. Motina, prie ko gi, o prie ko gi pulsime, prie ko šauksimės tame didžiame suspaudime, apleidime ir skurde?

Pažvelk, o Motina, į mūsų vargo ir ilgesio sutrintas širdis, į mūsų šalčio ir alkio pamėlusias lūpas. Grąžink mus į šalį, kurią mums pats dangus dovanojo, į kryžių ir bažnyčių žemę, į kraštą, kurį tu nuo amžių pamėgai. Leiski mums vėl išvysti

gausius malonėmis paveikslus, šventoves, leiski vėl mums visiems giedoti padėkos ir meilės himnus Gailestingumo Jėzui ir tau, Gailestingumo Motina, kuri pažadėjai išmelsti visų kalčių atleidimą. Amen.[10]

Į TAUTŲ LAISVĖS VIEŠPATĮ

Vasario 16-tai

Viešpatie, mūsų tėvų Dieve, priimk didžios šlovės balsą, kuris sklinda iš kartos į kartą. Juk tu mažos tautos tikėjimui davei tvirtybės. Tu suteikei jėgos mūsų rankoms, kurios teisybės kardo griebėsi ir krauju laistė savo žemės išpirkimą. Ar ne stebuklas buvo mūsų pergalė, kurią laimėjom tarsi Dovydas prieš tvirtą Galijotą.

Padėkos kupina dvasia mes lenkiame galvas prieš tave, tautų likimo Viešpatie! Palaimintas, kuris išaukštini mažus ir nutremi nuo sosto išdidžiuosius![9]

K. Visi žemės kraštai matė mūsų Dievo išganymą.

Ž. Visos tautos ateis tardamos: Garbė tau, Viešpatie!

Melskimės: Meldžiame tave, Viešpatie, mūsų Dieve, kad švenčiausios paslaptys, kurias davei mums apginti ir atnaujinti, užtariant palaimintai visuomet Mergelei

Marijai, būtų mums vaistas dabarčiai ir ateičiai. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen (iš Vas. 2 d. mišių).

APSAUGOK, **Aukščiausias, tą mylimą šalį,**
Kur mūsų sodybos, kur bočių kapai !
Juk tėviška tavo malonė daug gali, —
Mes tavo per amžius vargingi vaikai.

Neapleisk, Aukščiausias mūsų
ir brangios tėvynės,
Maloningas ir galingas
per visas gadynes.[24]

KOVAS

Į TAUTOS GLOBĖJĄ

Šventė 4 d.

Palaimintas vyras, kuris rastas be dėmės, kuris nenuėjo paskui auksą ir nesivylė pinigais ir turtais. Kas jis, ir mes jį girsime, nes jis padarė stebuklingų dalykų savo gyvenime. Kas buvo išmėgintas ir rastas tobulas, tokiam bus amžino gyriaus. Kas galėjo peržengti ir neperžengė, daryti pikta ir nedarė. Todėl ir jo gėrybės patvirtintos Viešpaties, ir visas šventųjų susirinkimas skelbs jo išmaldas. — Ekli. 31.

TĖVYNĖS **mūsų Lietuvos Globėjau,**
Kazimiere, šventasis karalaiti,
Tavin dejonės mūsų, maldos aidi.
Užtark ją, tiek sykių jai padėjęs.

Čia žemėj lelija skaisčia žydėjęs,
Duok mūs jaunimui tavo pėdom eiti,
Kad jis, pamildamas dorybių kraitį,
Vėl taptų tėviškės naujos grindėju.

Ak, kad sugrįžtume tavęs pagarbint
Į seną Vilnių katedroj brangiojoj,
Kur aukso karste tavo palaikai šventieji.

Ir kad, įveikę kūno audrą žvarbią
Ir stoję Viešpaties akivaizdoj šventojoj,
Žengt galėtume, kur tu esi įėjęs.[27]

K. šventųjų išmintį pasakoja tautos.

Ž. Ir jų vardai būna gyvi kartų kartose.

Melskimės: Šventasis Kazimierai, globok mūsų Lietuvą, pažadink jai šventų vadų, kurie, kaip tu kitados, vadovautų jai išmintimi, tiesumu ir meile. Surink visus savo tėvynainius, brolius ir seseris, išblaškytus po platų pasaulį, kad jie, tau užtariant, grįžtų kaip tu grįžai iš svetimosios į savąją žemę. Išmelsk malonės, kad mūsų maža tauta būtų tarsi žiburys ant kalno, spindinti skaidriu tikėjimu, karšta meile ir nepalaužiama viltimi. Tegu bręsta, tau užtariant, naujos tautos jėgos, grūdinamos audrų, ir tegu mūsų gentis atlieka savo misiją, kurią Dievas jai skyrė. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

Į ŠV. JUOZAPĄ

Šventė 19 d.

Jis buvo Dievo ir žmonių mylimas ; jo atsiminimas palaimintas. Dievas prilygino jį garbe šventiesiems, padarė jį garbingą karalių akivaizdoje, davė jam įsakymų apie jo tautą ir jam. parodė savo garbę. Už ištikimybę ir romumą pašventino jį ir išrinko iš visų žmonių tarpo (Ekli. 45).

K. Teisusis žydės lyg palmė, pasodinta Viešpaties namuose.

Ž. Mūsų Dievo prieangiuose.

Melskimės: Dieve, kuris savo neišreiškiama apvaizda teikeis išrinkti palaimintąjį Juozapą savo švenčiausiajai Gimdytojai sužadėtiniu, suteik, meldžiame, kad mes, šlovindami jį globėju žemėje, būtume verti turėti jį užtarėju danguje. Kuris gyveni ir viešpatauji per amžius. Amen.[12]

TAVE, o Juozapai, dvasios tešlovina
Ir chorai krikščionių tau garbę tegieda,
Nes nuopelnams vertą malonę laimėjai —
Globoti skaisčiausią Mergelę.

Gimusį Kūdikį glaudei prie krūtinės,
Egipto tremtin jį sekei ir lydėjai,
Jeruzalės gatvėj jieškot nesiliovei,
Verkei ir, atradęs, džiaugeisi.

Kam skyrė Aukščiausias garbingąją palmę,
Tas miręs tikrai dangumi tesidžiaugia,
O tu jau čia žemėj prilygai šventuosius,
Matydamas dievišką Veidą.[3]

Šv. Juozapai, kuris pats išgyvenai tremtinio dalią, išmelsk mums suvargusiems ištvermės, išminties, kad nepalūžtume vargo dienose, kad visi sunkumai, kaip ugnis plieną, užgrūdintų mus.

Šv. Juozapai, esi visų dvasiškų turtų valdytojas, suteik mums skaistybės, meilės, tvirtumo ir vienybės dvasios. Amen.[10]

MARIJOS APREIŠKIMAS

Šventė 25 d.

Šventoji Dvasia nužengs ant tavęs, ir Augščiausiojo galybė apdengs tave savo šešėliu : todėl ir šventasis, kuris gims iš tavęs, vadinsis Dievo Sūnumi (Luk. 1, 35).

K. Leisk mums tave šlovinti, švenčiausioji Mergele!

Ž. Duok mums tvirtybės prieš tavo priešus !

Melskimės: Suteik, gailestingasis Dieve, pagalbos mūsų silpnumui, kad mes, kurie minime švenčiausiąją Dievo Gimdytoją, jos užtarimo padedami, iš savo blogybių pakiltume. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Sveika Marija, dangaus lelija,
Paguodos ješkom tavo širdyje —
Pilna malonės, gelbėki žmones
Varguose skęstančius.

Skaidri kaip saulė, svieski pasauliui,
Nes mūsų žemę dengia apgaulė.
Prašom užtarki, šviesą pažerki,
Nušluostyk ašaras!

Mes puolę klystam, prisipažjstam,
Mūs Atpirkėjo melsti nedrįstam,
Tu, Motin, viena lieki kasdieną
Šviesi visų viltis.

Sveika, dangaus Karaliene! Sveika, angelų Valdove! Sveika, Jėsės Atžala! Sveika, dangaus Vartai, iš kurių šviesa patekėjo pasauliui! Džiaukis, garbingoji Mergele, už visus gražiausioji. Sveika, skaisčiausioji! Melsk už mus Kristų brangiausiąjį!

BALANDIS

Į ŠV. JURGĮ

Šventė 23 d.

Broliai, atsiminkite pirmąsias dienas, kada jūs ir kalinius užjautėte ir priėmėte su džiaugsmu jūsų turtų išplėšimą, žinodami, kad jūs turite geresnį ir pasiliekantį lobį. Taigi, nenustokite pasitikėjimo, kurs tu-

ri didelį užmokestį. Nes jums reikia kantrybės, kad, vykdydami Dievo valią, gautumėte, kas pažadėta (Žyd. 10, 32-36).

K. Teisusis stovės su didžia ištverme prieš tuos, kurie yra juos spaudę,

Ž. Ir kurie yra atėmę jų darbų vaisius.

Melskimės: Dieve, kuris džiugini mus palaiminto Jurgio, savo kankinio, nuopelnais ir užtarimu, suteik maloningai, kad mes, per jį prašydami tavo gėrybių, gautume tavo malonės dovaną. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

KARY palaimintas,
Kančių užgrūdintas, —
Užtark kančioje mus,
Sutelk kovon visus :

Už Dievą niekiamą,
Už mūsų Lietuvą,
Už Kristaus vėliavą,
Kurią iškėlėme.

Šventasis Jurgi, žvelk,
Teisybės kardą kelk,
Padėk kovot, kaip tu,
Jei mirt — kariu šventu.[9]

Šventųjų kankinių krašte vainiką pergalės laimėjęs, o šv. Jurgi, tu ir mūsų žemei suteikei šventos tvirtybės. Tiek šimt-

mečių buvai globėjas mūsų kovoje už Dievo tiesą!

O šventas Karžygi, pašventink mūsų Vyčio kraštą. Išpuošk jį ištvermės ir nenumaldomos kovos dorybėmis. Ryžtumo jietimi ginkluoki mus, budėjimui atverk akis, padėk išgirsti verkiančių ir skriaudžiamųjų šauksmą. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

GEGUŽĖ

Į MERGELĘ MARIJĄ

BAŽNYČIA taip labai vertina maldingumą į Mergelę Mariją, kad besimeldžiantiems į ją šį mėnesį teikia ypatingų atlaidų. Kas lanko pamaldas, gauna 7 m. atlaidus kasdien; kas bent 10 kartų dalyvauja pamaldose, gauna pilnus atlaidus. Kas meldžiasi per visą mėnesį privačiai, namuose, gauna 5 m. atlaidus kasdien ir pilnuosius — mėnesio pabaigoje. Tik reikia atlikti išpažintį, priimti šv. komuniją ir pasimelsti šv. Tėvo intencija.

Švenčiausioji Marija, nekalčiausioji Motina! Į ką gi, o į kągi šauksimės šioje ašarų pakalnėje, šiame ištrėmime? Kas pasigailės mūsų, kas sušelps vargstančius, kas nušluostys kenčiančių ašaras?

O Motina! visados mūsų lūpose ir širdyje tavo vardas. Melskis už mus, ir neapleisk savo vaikų! Nes kas gi bus su mumis, jei tu, gailestingumo Motina, neišklausysi?

Štai dabar palaimintas tavo mėnuo! Dabar, kai gegužės saulė šviečia danguje, kai tavo vardą Bažnyčia išpuošė, mes su didesne viltim, tikresniu tikėjimu, su karštesne meile puolame po tavo kojų. Argi atmesi mūsų maldą, kai šaukiamės tavo pasigailėjimo?

O Marija ! Karaliene dangaus ir žemės, viso pasaulio Motina! Mes pavedam tau šį pasaulį, bet ypač meldžiame tave maloningai globoti savo Sūnaus Bažnyčią. Apgink ją, pridenk ją savo globa, išgelbėk ją nuo prispaudimų. Gink šv. Tėvą ir Kristaus tarnus kunigus. Melsk savo Sūnų, kad tarp visų pasaulio giminių įsiviešpatautų taika ir vienybė, o mūsų mylimoje tėviškėje, Lietuvoje ir Žemaičiuose, pražystų broliška meilė. Mes esame tavo žmonės, o tu mūsų Karalienė, — gink mus nuo pikta ir padėk mums nesiliaujančiu savo užtarimu.

O Motin, nesiliausime tavęs meldę, kol išklausysi ir pasigailėsi mūsų. Išklausyk dėl savo Sūnaus meilės, kad tave čia žemėje ir per amžius galėtume garbinti, šlovinti ir mylėti. Amen[2]

SVEIKA MARIJA, o Motin Dievo,
Dangaus mums duota naujoji Jieva !
Teikis laikyt mus savo širdyje,
Už mus melsk Dievą, Sveika Marija!

Šventa Mergele, pilna malonės!
Suklupę meldžiam: sutaikink žmones!
Rūstybę šalink mūsų kelyje,
Suteik vienybės, Sveika Marija !

O Motin šventa ir nekalčiausia,
Palaimink kovą širdžių tyriausią :
Neleisk pražūti blogio vergijoj,
Pas Dievą gelbėk, Sveika Marija !

O Karaliene visų šventųjų,
Išgirsk meldimą žmonių kaltųjų:
Per savo kančią ir kalvariją
Nuvesk į dangų, Sveika Marija!

Marija, išrinktoji dangaus dukra ir žemės palaimintoji motina! Mes girdim iš amžių glūdumos tavo balsą, tariantį F i a t , mes matom tavo auką beglobojant dangaus Kūdikį, mes regim tavo kančią, pražydusią po kryžiumi Golgotoje. Tu aukos ir kančios Motina. Tu nekaltųjų kūdikių šypsnių, skaidrios jaunystės meilės, lūžių ir nelaimių paliestųjų Motina. Tu Motina visų žemės vaikų ir tų, kurie, sukniubę ant kelių, kreipia į tave savo maldaujamus žvilgsnius, ir tų, kurie nedrįsta į tave ištiesti savo rankų. Tu Motina ir tų, kurie suklupę šiandien Aušros Vartuos ir paprastose namų šventovėse kreipiasi į tave, ilgėdamiesi paguodos, laisvės ir ramybės. Tu Motina visų mūsų, ku-

rių širdys pagraužtos Tėvynės ilgesio ir kančios.

Suklaupę nūnai prie tavo kojų, o Marija, mes siunčiame tau savo maldas, supintas iš gegužės žiedų, iš bundančio pavasario vėjelio, iš gilaus laisvės ilgesio.

Globok tave mylinčiuosius, guosk kenčiančius, grąžink į savo Tėvynę išsklaidytus po pasaulį tremtinius, išmelsk laisvę tautoms ir taiką žmonijai.[66]

ŠV. KRYŽIAUS ATRADIMAS

Šventė 3 d.

MUMS reikia didžiuotis mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus kryžiumi, kuriame yra mūsų išganymas, gyvenimas ir prisikėlimas, per kurį mes esame išganyti ir išvaduoti.[12]

O Medi išrinktasis, kurio pačion šerdin įsisunkė šventasis Kristaus kraujas! Kokion garbėn iškelti būtų galėjęs tave mirtingasis žmogus, kad ir kažkoks didis jis būtų buvęs.

Didžiuosis vinys ir jietis, palytėjusi jo Širdį, ir Veronikos marškonė, jo veidą nušluosčiusi — visi ženklai, kuriem bent lašas prakaito ar kraujo teko. O tu ilgiausiai keliavai su juo ir išnešiojai jį tris valandas lig paskutinio kvėptelėjimo.

Ir mes, kurie iš tolo regime tave Golgotos kalvoje, kurie tik tavo atvaizdą savo

tautos sodybose pastatom, kurie bažnyčiose mažytį tavo trupinėlį turim, tu nejauti, kaip branginame tave! Laimingos valandos, kada priglaudžiam savo lūpas prie relikvijų tavų, suklupę kaip prieš ženklą, išsapnuotą iš paties dangaus.

Pagarbintas būk, Dievo Medi, pašventintas krauju, išsruvusiū iš Meilės. Amen.[9]

K. Kryžiaus ženklu išgelbėk mus, Dieve,

Ž. Nuo mūsų priešų, aleliuja!

Melskimės: Dieve, kuris nuostabiu išganingo kryžiaus atradimu sužadinai savo kančios stebuklus, suteik mums gyvybės medžio kaina pasiekti amžinojo gyvenimo malonę. Kuris gyveni ir viešpatauji per amžius. Amen.[12]

ŠV. MONIKA

Š v e n t ė 4 d .

Šv. Monika, kuri išgyvenai savo vyro ir sūnaus Augustino nuodėmingus klaidžiojimus, kuri per daugelį metų nesvyruojančia malda, aukomis, didžios atgailos dvasia sugrąžinai juos į tikrąjį kelią, padėki mūsų šeimoms nugalėti savo piktžoles, ypač girtavimą, priesaikų laužymą, tikėjimo niekinimą, nusikaltimus skaistybei. Išmelski mums ištvermės, pasitikėjimo Dievu ir tikrosios atgailos dvasios.

Šv. Augustinai, pats ilgai klaidžiojęs, išmelski klystantiems tiesos pažinimo malonę, apsaugok nuo klaidų bei nusikaltimų mūsų jaunimą, kuris savo mokytojų klaidinamas ir jų blogo elgesio silpninamas.

Švč. Motina Marija, skausmo išgeltomis širdimis šaukte šaukiamės tavo pagalbos. Išmelski mums šv. Monikos dvasios jėgų ir patvarumo. Amen.[10]

MALONIŲ TARPININKĖ

Šventė 2 4 d.

Apmirė mūsų jausmai, sustingo širdys, nebesusigaudom savo mintyse, o Marija, malonės pilnoji, visų malonių tarpininke! Sugraudinta širdim keliame į tave savo maldavimo rankas, — atgaivinki mus, sakyki mums, ko trokšta iš mūsų tavo numylėtas Sūnus. Mes trokštame visiškai paklusti jo valiai.

Maloningoji, parodyk mums naujame spindėjime gyvo tikėjimo, nemirštamos vilties ir nežinančios ribų meilės žvaigždes.

Padėki man ir mano tautai nugalėti visas kliūtis, kurios užstoja kelią į tavo Sūnaus glėbį, į švč. Širdies gausybę. Amen.[10]

O meilinga, maloninga Karaliene,
žvelk į vargą mūs kasdienį.
Karaliene Marija!
Marija, melsk už mus. **(2x)**

Savo širdį tu atverki gailestingą,
Tegu meilės mums nestinga.
Karaliene Marija!
Marija, melsk už mus. **(2x)**

O kad Dievas dovanotų mūsų kaltę,
Teikis, Motin, vis užtarti!
Karaliene Marija!
Marija, melsk už mus. **(2x)**[59]

VISATOS KARALIENĖ

Šventė 31 d.

Štai karalių karalius ir viešpataujančiųjų Viešpats ! Štai jo dešinėje karalienė, papuošta auksu iš Ofiro.

Sveika, gailestingumo Karaliene, tu mus nuo priešo gink ir mirties valandą priimk![12]

K. Palaiminta esi, Mergele Marija, kuri stovėjai po Viešpaties kryžiumi,

Ž. O dabar su juo karaliauji per amžius.

Melskimės: Padėk mums Viešpatie, kad, švęsdami švenčiausios Marijos Mergelės — Karalienės šventę, būtume saugūs jos globoje ir verti ramybės nūnai bei garbės ateityje. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

MĖNUO tau papėdė
Saulė tau apsiaustas,
Ir žaibais betvyskąs,
Ir aušrom beraustąs, —

Tyros ryto žvaigždės
Tau vainikan pinas,
Ir švitruoja, žvilga
Nuostabus sietynas.

O didžioji Motin,
Motin mylimoji!
Aš menkutis vargšas
Ilgesy svajoju:

Nors garbės nevertas,
Trokštu būti rojuj
Ir nors be vainiko,
Glaustis tau prie kojų.[20]

BIRŽELIS

Į ŠVČ. JĖZAUS ŠIRDĮ

Širdies simbolyje mes regim ir garbinam begalinį ir dosnų mūsų dieviškojo Atpirkėjo gerumą (Pijus VI). Gausus Kristaus atpirkimas pilnai atleido mums visas kaltes. Tačiau nuostabiu dieviškosios išminties sutvarkymu mūsų kūne turi būti papildoma tai, ko stinga Kristaus kančioms jo mistiniame kūne, t y. Bažnyčioje. Todėl prie pagarbos ir atlyginimų, kuriuos Kristus yra atidavęs Dievui nusidėjėlių vardu, ir mes ne tiktai galime, bet ir turime prijungti savąją pagarbą ir atlyginimus (Pijus XI).

Savęs paaukojimas

Viešpatie, aš vis maniau ir tikėjau — būdamas nedėkingas, — kad tu perdaug iš manęs reikalauji. Dabar, stebėdamas, kiek tu dėl manęs kentėjai, aukojaisi, raustu iš gėdos ir gailiuos tavo meilės nesupratęs.

Tavo padedamas, nūnai noriu tau pasišvęsti. Skiriu tau visą laiką ir aukoju tau visas savo mintis, viską darydamas tavo akivaizdoje. Nieko kita nenorėsiu, kaip tavo įsakymus laikyti savo širdyje ir tau patikti. Aukoju tau savo džiaugsmus ir liūdesį, ramybę ir sielos kovas, išorinį ir išvidinį apsimarinimą. Amen.

Švenčiausioji Širdie, aš pasirenku tave savo gyvenimo saugotoja, savo išganymo laiduotoja, savo stiprintoja silpnybėje ir nepastovume, savo gyvenimo nuodėmių išpirkėja.

Tavosios meilės vardu, mano Išganytojau, maldauju: tepasilieka mano vardas tavo Širdyje, nes mano laimė ir garbė bus gyventi ir mirti tavo tarnyboje.[29]

K. Jėzaus Širdie, mūsų gyvenime ir prisikėlime !

Ž. Pasigailėk mūsų!

Melskimės: Viešpatie, Jėzau Kristau, kuris apreiškei mums neištariamas savo

Širdies gerybes, suteik prašome, kad mes tave už viską labiau mylėtume ir tavo Širdyje pasiliktume. Amen.

TAUTOS IŠSKLAIDYMO DIENA

Švenčiama 15 d.

Viešpatie, išklausyk mūsų dejonę, išgirsk mūsų skundą. Bedieviška tauta išplėšė mūsų darbo vaisius, privertė klaidžioti be vietos. Ji atvėrė bedievišką ir klastingą savo burną, kalbėjo prieš mus melagingu liežuviu, apsupo mus neapykantos šnekomis ir be priežasties kovojo prieš mus (pagal Ps. 108). Jie išsklaidė mūsų ainiją tarp tautų ir išblaškė mus po visas šalis (Ps. 105).

Visa tai atėjo ant mūsų, nors mes nesame užmiršę tavęs ir nesulaužėme tavo sandoros. Jei mes būtumėm užmiršę tavo vardą ir būtumėm ištiesę rankas į svetimą dievą, argi tu, Dieve, nebūtum tų dalykų ištyręs. Juk tu žinai širdžių paslaptis. Dabargi mes esame žudomi dėl tavęs kiekvienu metu... (Ps. 43).

Mes apmąstome, Viešpatie, visus tavo veiksmus. Dieve, tavo kelias šventas! Tu esi Dievas, kurs darai stebuklus... Tu atvadavai savo petimi savo tautą (Ps. 76). Mes tikime, kad tu vėl išvaduosi betur-

čius, kurie tavęs šaukiasi, ir nelaiminguosius, kuriems nėra padėjėjo. Tu išvaduosi mus nuo skriaudos ir prispaudimo, ir mūsų kraujas bus brangus tavo akyse. Tada tu valdysi tautą su teisybe ir tavo pažemintuosius su lygybe. Ir gyvensi ilgai kaip saulė ir kaip mėnulis per visas kartas. Tavo malonė nužengia kaip lietaus šlakai, kurie laisto žemę. Tavo vardas bus šlovinamas per amžius (Ps. 71).

K. Pažadink, Viešpatie, savo galybę

Ž. Ir ateik išgelbėti mūsų!

K. Viešpatie, parodyk nuostabų savo gailestingumą

Ž. Ir gelbėk nuo priešų mus, bėgančius prie tavo dešinės.

Melskimės: Dieve, kuris mums išbandyti siuntei daug skaudžių sielvartų ir mums paguosti gaivini mūsų viltį, nuolankiai prašome, — padaugink mūsų vertę, surink mus iš žemės pakraščių ir, grąžinęs, paguosk mus atlaidžia savo malone. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

ŠV. ALOYZAS

Šventė 23 d.

Šv. Aloyzai, kuris visą gyvenimą baltu žiedu žydėjai, kuris tyru oru alsavai, kuris didžiu vidiniu džiaugsmu spindėjai,

kuris saulės šviesoje augai, žydėjai ir vaisių nešei, padėki mums iš augštybių, padėki mūsų tautos ieškotojams surasti vidinį gyvenimą, lydėki mus visus skaisčiais idealų keliais. Amen.[10]

ŠV. JONAS KRIKŠTYTOJAS

Šventė 24 d.

Tu nebuvai nendrė ir nevirpėjai pridėjęs kirvį prie išdžiūvusių tautos šaknų. Buvai lyg tyruose šaukiančiojo balsas, — atnaujinti, greičiau atnaujinti širdžių kelius! Plovei pūvančius kūnus, valei sužalotus veidus, gydei sukruvintas širdis. Užžėrei pajordanio slėnius, kalnelius išlyginai, kad jo žygis į žmogų ir tautą būtų lengvesnis.

Buvai pranašas, didesnis už buvusius. Leidai jam įstoti į šiltas savo pėdas ir pats pasitraukei iš kelio. Neregėjai jo agonijos, nematei jo garbės, — mirei kaip eilinis pranašas, suniekintas ir apleistas. O Dievo akyse nekilo "didesnio už tave tarp gimusiųjų iš moterų" (Mat. 11, 11).

O šventasis dieviškųjų kelių Pirmatake, išvesk mane ir mano tautą į tikrą Dievo kelią.[9]

K. Tu vadinies Augščiausiojo pranašu

Ž. Ir eini ties Viešpaties veidu taisyti jo kelių.

Melskimės: Dieve, kuris palaimintojo Jono gimimu padarei mums šią dieną garbingą, suteik savo tautoms dieviškojo džiaugsmo malonę ir visų tikinčiųjų sielas pakreipk į amžinojo gyvenimo kelią. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

O prabilk, šventasis Jonai,
Kad krikščionių milijonai
Viešpačiui uoliau tarnautų
Ir doros keliais keliautų.

Užtarytojau galingas,
Jonai šventas ir garbingas,
Mūsų krašto būk globėjas,
Gelbėk sielas pagailėjęs.[16]

Šv. Jonai Krikštytojau, kuris šaukei taisyti Išganytojui kelią, padėk man ir mano mylimiesiem taisyti jam savo širdies takelius, pamokyk, kaip išpuošti savo širdis kvapiais dorybių žiedais ir savo gyvenimu šlovinti jį, išpažinti ir mylėti. Pašauk mano tautą gerai suprasti jo mokslą, jį skelbti ir juo gyventi. Amen.[10]

ŠV. PETRAS IR PAULIUS

Šventė 29 d.

Šiandien Simonas Petras užžengė ant skersnio ; šiandien karalystės raktininkas džiaugdamasis nukeliavo pas Kristų.

Šiandien apaštalas Paulius, žemės rutulio šviesa, palenkęs galvą, dėl Kristaus vardo apvainikuotas kankinio mirtimi (Antifona) .

K. Jų garsas sklinda po visą žemę,

Ž. Ir jų žodžiai iki žemės ribų.

Melskimės: Dieve, kuris savo apaštalų Petro ir Pauliaus kankinių mirtimi pašventinai šią dieną, suteik savo Bažnyčiai, kad ji visur sektų įsakymais tų, per kuriuos ji gavo pradžią. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

LIEPA

KRISTAUS KRAUJAS

Šventė 1 d.

Tu atpirkai mus, Viešpatie, savo krauju iš visų giminių, kalbų, žmonių ir tautų, ir padarei iš mūsų Dievui karalystę (Apr. 5, 9-10).

Argi taurė, kurią laiminame, nėra dalyvavimas Kristaus kraujuje, ir ar duona, kurią laužome, nėra dalyvavimas Viešpaties kūne? (I Kor. 10, 16).

Kas savo drabužį jo krauju nuplauna,
Lyg angelas tampa skaistus ir teisingas,
Išdildo dėmes, puošias purpuru nauju
Ir džiugina Dievą — Karalių didingą.[3]

K. Atpirkai mus, Viešpatie, savo krauju.

Ž. Ir padarei iš mūsų karalystę mūsų Dievui.

Melskimės: Visagalis amžinasis Dieve, kuris savo viengimį Sūnų paskyrei pasaulio Išganytoju ir jo Krauju norėjai būti permaldautas, suteik, meldžiam tave, kad mes savo išganymo kainą iškilmingomis pamaldomis taip garbintume ir jos galybe čia žemėje nuo dabartinio gyvenimo nelaimių būtume apsaugoti, kad jos amžinaisiais vaisiais džiaugtumės danguje. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12].

MARIJOS APLANKYMAS

Šventė 2 d.

Kelkis,* skubinkis, mano bičiule, mano balandėle, mano dailioji, ir ateik. Nes žiema jau praėjo; lietus paliovė ir nuėjo; mūsų žemėje pasirodė gėlių; atėjo metas karpyti vynmedžius; girdėti mūsų žemėje purplelio balsas; fygos medis gavo savo spurgus; žydį vynuogynai duoda savo kvapą. Kelkis, mano bičiule, mano gražioji, ir ateik. (Giesmių Giesmė 2).

* Marijai taikomi Šv. Rašto, Senojo Testamento žodžiai.

K. Palaiminta tu, Marija, kuri įtikėjai

Ž. Nes tai įvyks, kas Viešpaties tau pasakyta.

Melskimės: Meldžiame tave, Viešpatie, suteik savo tarnams dangiškosios malonės dovaną, kad tiems, kuriems Švenčiausios Mergelės gimdymas pasidarė išganymo pradžia, jos aplankymo maldinga iškilmė virstų taikos laidu. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

ŽEMAIČIŲ KALVARIJOS MARIJA

Šventė 2 d.

Žemaičių Kalvarijos stebuklingasis paveikslas atvežtas iš Romos domininkonų brolio Rapolo, studijavusio ten 17 a. pabaigoj. Pradžioj paveikslas kabojo vienuolyne, paskui perkeltas į bažnyčią. Vietos senuose archyvuose buvo gausu medžiagos apie įvairius stebuklus ir patirtas malones prie šio Dievo Motinos paveikslo. Tą medžiagą yra matęs ir skaitęs vysk. Valančius. Vėliau ji žuvo gaisro metu.

Dievo Motina Marija,
Tu tiek amžių sergsti mus,
Tu švieti iš Kalvarijos,
Guodi vargstančius vaikus.

Mum padėk pakelti naštą,
Su mumis būk nuolatos, —
Vis globok žemaičių kraštą,
Laimink laisvę Lietuvos.[31]

K. Stebuklingoji Dievo Motina Žemaičių Kalvarijoje,

Ž. Padėk mums varguose!

Melskimės: O Stebuklingoji, kuri tiek amžių sergsti ir globoji mūsų kraštą, pažvelk į ištremtuosius tavo vaikus, nes ar yra kitas skausmas, didesnis už skausmą mūsų, negalinčių būti prie tavo liūdnų akių?

Priglausk kaip savo kūdikį tremties vaikus, kad vargas palengvėtų, kad nuodėmės taip nenaikintų mūsų, kad, parvesti į savo žemę, vėl ateitume kaip tėvų tėvai, pasipuošę liepų žiedais ir džiaugsmo ašaromis, pasveikinti tavęs.

O Motina, tavo globos ir stebuklo ilgisi visa mūsų žemė, visos mūsų širdys! Būk su mumis dabar ir pasilik per amžius. Amen.[31]

DANGAUS karaliaus Motina švenčiausia,
Iš kūrinijos tu pati skaisčiausia!
Imk garbę, šlovę iš žmonių kaltųjų,
Tau paklusniųjų.

Tu mūsų kraštą didžiai pamylėjai
Ir savo garbei jį pašvęst norėjai :
Garsingą vietą padarei šventove
Jau iš senovės.

Esi laiminga, žeme Kalvarijos :
Tenai apreikšti sopuliai Marijos
Ir Jėzaus kančios prie kelių ir vietų,
Krauju aplietų.

Tegu žemaičių žemėj džiaugsmas skamba,
Nes čia kiekvienas sau malonių randa
Garsiam stebuklais atvaizde Marijos,
Dangaus lelijos.[16]

KARALIENE maloninga,
Kalvarijoj stebuklinga!
Tavęs šaukias vargšai žmonės,
Trokšta, ilgisi malonės.

Kas tik šaukės vardo tavo,
Kas kentėjo ir dejavo, —
Rodei jiems galybę meilią,
Užjautei visus tu gailiai.

Tau mes puolame prie kojų,
Melst nuoširdžiai nenustojam:
Gink nuo piktojo žabangų,
Veski mus pas Sūnų brangų.

Iš paveikslo stebuklingo,
Lietuvoj visoj garbingo,
Tu užjauski, pagailėki,
Savo žvilgsniu mus lydėki.[16]

MARIJOS APSIREIŠKIMAS SKIEMONYSE

Š v e n t ė 13-14 d.

Janonių kaimo laukuose, Skiemonių parapijoj, 1962 liepos 13 Marija pasirodė aštuoniolikmetei mergaitei Romai Macvytei. Antrą kartą jai pasirodė liepos 14 d. Marija buvo baltuos rūbuos su mėlynos spalvos juosta, palaidais ilgais plaukais, verkianti. Antru kartu ant jos galvos buvusi lyg karūna, lyg erškėčių vainikas. Šį kartą Marija kalbėjo mergaitei, primindama, kad žmonės neapleistų kasdienių savo poterių ir penktadienio pasninkų. Mergaitė prašė, kad Marija gelbėtų pasaulį nuo pražūties. Marija pažadėjo gelbėti, kai žmonės pasidarys maldingi.

Įvykis tebėra tyrinėjimų padėty, bet baž. vyresnybė nedraudžia žmonėms melstis. Maldininkų būriai vyksta čia iš visur. Dvasiniai atsivertimai ir fiziniai pagijimai esą gausūs. Sukurta speciali giesmė atpasakoja įvykį ir kartu atskleidžia persekiojamų tikinčiųjų viltis Marijoje.

**Šviešа iš dangaus nusileidžia:
Tarp žvakių Marija šviesių!
Ant pievos žalių dobilų
Jaunutė mergaitė ją regi.**

**Ir gaila jai mūsų tautos —
Švenčiausiasis veidas nuliūdęs;
Ji mato, kaip žmonės pablūdę,
Ieškodami blogy šviesos.**

**Tiesos nei šviesos nesurasi
Šioj žemėj ; nebėra jau jos.
Kad duotų mums savo taikos,
Maldauki Mariją Švenčiausią.**

RUGPJŪTIS

KRISTAUS PERSIMAINYMAS

Šventė 6 d.

KRISTUS Jėzus, būdamas Tėvo atšvaistas ir jo esmės paveikslas ir nešdamas visa savo jėgos žodžiu, apvalęs mus nuo nuodėmių, šiandien teikėsi garbingai pasirodyti augštame kalne (Žyd. 1, 3).

Ne gudriai pramanytomis pasakomis sekdami mes paskelbėme jums mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus galybę ir atėjimą, bet po to, kai buvome jo didybės regėtojai. Mes girdėjome tą iš dangaus atneštą balsą, kada buvome su juo šventajame kalne. Juo tikresnis yra dabar mums pranašų žodis, ir jūs gerai darote, žiūrėdami į jį kaip į žiburį, tamsioje vietoje šviečiantį, iki išaus diena ir aušros žvaigždė užtekės jūsų širdyse (Petr. 1, 16-19).

K. Garbingas pasirodei Viešpaties akivaizdoje,

Ž. Todėl apvilko jis tave nuostabiu grožiu.

Melskimės: Dieve, kuris savo viengimio Sūnaus garbingame persimainyme, liudijant tėvams, sustiprinai tikėjimo paslaptis ir šviesiame debesyje ištartu žodžiu nuostabiu būdu pranešei tobulą įsūnystę, suteik maloningasis, kad mes pasidarytume to paties Karaliaus garbės paveldėtojais ir dalyviais. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

MARIJOS DANGUN ĖMIMAS

Šventė 15 d.

Aš įsišaknyjau garbingoje tautoje, ir jos tėvonystė mano Dievo dalyje; mano buveinė šventųjų daugybėje.

Aš išaugau, kaip palmė Kadese ir kaip rožių krūmas Jerike, kaip dailus alyvų medis laukuose, ir išaugau, kaip klevas prie vandens pakelėje.

Kaip kinamonas ir balzamas kvapsnus aš kvepėjau, kaip rinktinė myra aš skleidžiau nuostabų kvepėjimą. (Ekli. 24, 11-13; 15-20).

MARIJA užmigo mirtimi kvapsninga,
Kaip gėlelė tyliai rudenį užminga,
Ir vėl siela šviesiai jungiasi su kūnu,
Kad danguj priimtų dievišką karūną.

Ją į dangų lydi angelai švytruoją,
Kaip sapnai sklendena saldūs himnai rojuj,
Ir Sūnus pas Tėvą ilgesingai laukia
Ir rankas jon tiesia žavesingai jaukiai.[20]

K. švenčiausioji Mergelė Marija šiandieną įžengė į dangų:

Ž. Džiaukimės, nes karaliauja su Kristumi per amžius.

Melskimės: Viešpatie, tavo tautai teateina pagalbon Dievo Gimdytojos malda: kadangi žinome ją su kūnu buvus paimtą į dangų, tegu pajuntame jos užtarimą jai esant dangaus garbėje. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

DIEVO MOTINA PAŽAISLYJE

Šventė 15 d.

Stebuklingasis Dievo Motinos paveikslas buvo padovanotas pop. Aleksandro VII 1661 Lietuvos kancleriui ir Pažaislio šventovės statytojui Kristupui Pacui. Prie šventovės buvo įkurtas kamaldulių — tylinčiųjų atgailotojų vienuolynas. Jis buvo vadinamas Mons Paeis — Taikos Kalnu, o stebuklingoji Dievo Motina — "Kameldulių Dievo Motina." Nuo senų laikų ji buvo vienuolyno šventenybė, ypatingai gerbiama viso krašto tikinčiųjų. Rusų vienuoliams užėmus vienuolyną (1832), stebuklingasis paveikslas buvo ir toliau žmonių gerbiamas ir dažnai lankomas. Nuo 1893 gegužės mėnesiais paveikslas iškilmingoj procesijoj buvo nešamas į Kauną ir laikomas cerkvėse iki liepos 2 dienos — Marijos aplankymo šventės. Šiai dienai grąžinamas į Pažaislį, jis buvo nešiojamas procesijoj aplink bažnyčią ir vienuolyną. Traukdamiesi iš Lietuvos 1915, rusai pagrobė ir stebuklingąjį paveikslą. 1928 jis buvo grąžintas atgal į Lietuvą ir didžiausiomis iškilmėmis perkeltas į Pažaislio šventovę.

MARIJA, Motina šventa,
Gėlių vainiko apsupta,
Taikos Kalne mum paskirta.

Ištiesk, maldaujame, rankas —
Išgirsk savų vaikų raudas,
Globoki Nemuno lankas.

Per kančią, tremtį ir vargus
Grąžink tėvynei jos vaikus,
Globok meilingai mus visus.[9]

K. Stebuklingoji Dievo Motina Pažaislyje,
Ž. Gelbėk mus nuo pikto.

Stebuklingoji Motina, kuri iš seno globoji Nemuno ir Kauno apylinkes! Meldžiame, pažvelk iš Taikos Kalno šventovės į varguose skęstančiųjų ašaras. Užtark juos pas galingąjį savo Sūnų, išmelsk jiems paguodos ir suraminimo. Tegu grįžta taikos dvasia į jų širdis ir į visą mūsų kraštą.

O Dievo Motina, stiprink savo vaikų tikėjimą, skaidrink papročius, kad būtume verti maloningos tavo globos ir tavo Sūnaus malonių. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

DIEVO MOTINA KREKENAVOJE

Šventė 15 d.

Krekenavos bažnyčia, statyta 1484, perstatyta 1750 ir naujai iš mūro pastatyta 1901, yra pašvęsta Švenčiausios Mergelės Marijos Dangun Ėmimo garbei. Iš seno čia žinomas stebuklingasis Dievo Motinos paveikslas. Plačioji šiaurės Aukštaitijos apylinkė suplaukia procesijomis pagarbinti Stebuklingosios ypač rugpjūčio 15 d.

MYLIMOJI Karaliene, Viešpati Dangaus,
Neapleiski čia ant žemės vargstančio žmogaus !

Tu stebuklais įgarsėjus,
Viltį tavyje padėjus,
Neapleisk manęs!

Oi neduoki, Motinėle, man pražūt gyvai !
Sugrąžink prie tikro Dievo klaidžiojant
kreivai,
Kad nerūstinčiau jo veido,
Kurs tiek kartų man atleido
Nuodėmių kaltes.

Taip esmi vargais suspaustas iš jaunų dienų !
Tie vargai — tai kietas jungas įpročių senų.

Gelbėk žmogų nelaimingą
Savo globa stebuklinga,
Motina Dangaus![24]

K. Stebuklingoji Dievo Motina Krekenavoje,

Ž. Melskis už mus, kurie tavęs šaukiamės.

Melskimės: O stebuklingoji Motina, kuri gydai žmonių kūno ir dvasios ligas, kuri trumpini skaistyklos kančias, — neleisk mums žūti kovoje ir priešo žabangose. Užtark mus pas savo Sūnų, kuris kantriai laukia visų pas jį grįžtančiųjų. Padėk mums jį permaldauti, jo malonę įgyti ir pasiekti amžinąją dangaus karalystę. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

ŠV. KAZIMIERO RELIKVIJŲ PERKĖLIMAS

Šventė 27 d.

Tautos Globėjo relikvijų perkėlimas katedron pirmą kartą buvo švenčiamas 1604 rugpjūčio 27 Vilniuje, Vadovaujant Vilniaus vyskupui, dalyvaujant Lietuvos visuomenės atstovams, Vilniaus Akademijos studentams ir gausingoms lietuvių minioms. Ši šventė kasmet buvo švenčiama, nukeliant ją, popiežiui Inocentui X leidus, į sekmadienį po Žolinės oktavos.

Sovietinės okupacijos metu (1953) šv. Kazimiero relikvijos buvo perkeltos į šv. Petro ir Povilo bažnyčią Antakalnyje. Šis perkėlimas buvo prievartinis, nes Vilniaus katedra ir šventojo koplyčia Lietuvos pavergėjų buvo paversta muziejumi.

Pijus XII šv. Kazimierą paskelbė ypatinguoju Lietuvos jaunimo globėju ir pavyzdžiu, o Kaimo arkivyskupas ir kiti tremtyje esą vyskupai šią šventę paskyrė Lietuvos jaunimo šv. Globėjo diena.

Nuo tų metų (1949) šv. Kazimiero kultas mūsų tautoje išsiplečia į dvi dienas. Pirmoji, kovo 4, yra seniai švenčiama, o ši dar turi prigyti mūsų maldingume. Maldos į mūsų jaunimo Globėją darosi ypač reikšmingos šiais laikais.

O ŠVENTAS mūsų Broli, Kazimierai, kuris tyru savo pavyzdžiu vedi visus arčiau Dievo ir nekaltosios Motinos, vesk ypač mūsų jaunimą. Buvai ir esi mūsų tautoj šventoji nerimo viršūnė, į kurią veržiasi ypač jaunas ilgesys tavo brolio ir sesers, keliaujančių per pasaulį, blaškomų savo tėvynėj. Su tavim nepavargs jaunasis žingsnis visuose keliuos. Tik šviesk stipriau, tik užtark daugiau! Per Kristų, Viešpatį. Amen.[9]

ŠVENTAS, garbingas Lietuvos Vyre,
Jaunystės kovą Dievui paskyręs!
Išmelsk malonės kovot didvyriais
Už Dievo tiesą, už širdį tyrą.

Šventas, šlovingas Tautos Globėjau,
Žiedu pražydęs baltos lelijos !
Marijos žemei giesmę sudėjai —
Žadink jos garbę mūsų širdyje.

Šventas, o šventas Vytauto aini,
Vilniaus altoriuj sostą atradęs!
Šviesiausios viltys tavy sueina,
Kovoj už Dievą būk mūsų vadas ![9]

K. Pamilo jį Viešpats ir išpuošė.
Ž. Ir garbės drabužiu jį apvilko.

Melskimės: Dieve, kuris šv. Kazimierą, nugalėjusį pasaulį ir kūną, iš žemiškosios karalystės perkėlei į dangiškąją, duok, meldžiame, kad mes, kurie šiandien jo kūno perkėlimo šventę švenčiame, visuomet pavojuose patirtume jo užtarimo. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

Šv. Kazimierai, globok ir užtark pas Viešpatį mūsų jaunimą tėvynėje ir svetur!

RUGSĖJIS

MARIJOS GIMIMAS

Šventė 8 d.

DAR nebuvo gelmių, o aš jau buvau pradėta; dar nebuvo ištryškę vandenų šaltiniai, dar kalnai nebuvo iškilę su savo baisia sunkybe: aš buvau pagimdyta pirma kauburių (Patrl. 8 — apie amžiną išminties gimimą).

Tavo gimimas, Dievo Gimdytoja, Mergele, paskelbė džiaugsmą visam pasauliui, nes iš tavęs gimė teisybės saulė, Kristus, mūsų Dievas, kuris, ištrynęs prakeikimą, davė palaiminimą ir, numarinęs mirtį, suteikė mums amžinąjį gyvenimą.[12]

SVEIKA, Jūrų žvaigžde,
Sveika, Motin Kristaus,
Dangaus vartų grožy
Leisk tave išvysti.

Priimk mūsų Ave
Gabrielio lūpom,
Duok ramybės širdžiai
Ties tavim beklūpant.

Vardan to, kurs gimė,
Vesk dangaus tėvynėn:
Glauski prie krūtinės
Džiaugsmui begaliniam.

Duodam garbę Tėvui,
Didžią šlovę Kristui,
Dvasiai Šventai Dievui
Meilę išpažįstam.

K. šiandien yra gimusi Švenčiausia Mergelė Marija,

Ž. Kurios kilnus gyvenimas apšviečia visas bažnyčias.

Melskimės: Suteik, Viešpatie, savo besimeldžiantiems tarnams dangiškos malonės dovaną, kad Švenčiausios Mergelės gimimui skirtoji iškilmė padaugintų taiką tiems, kuriems jos gimdymas buvo išganymo pradžia. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

MARIJA, APSIREIŠKUSI ŠILUVOJ

Šventė 8 d.

Marijos apsireiškimas, pirmas žinomas Europoj, įvyko 1608 Šiluvoj. Marija pasirodė piemenėliams ganykloj, ant didelio akmens —- jauna, gražiai pasipuošusi, palaidais plaukais, su kūdikiu ant rankos, verkianti ir tyli. Vaikų pašaukti atvyko čia Šiluvos kalvinų seminarijos rektorius Saliamonas Grocijus ir katechetas (greičiausiai apie tą laiką buvęs Mikalojus Fiera). Pastarasis klausė pasirodžiusiąją, ko ji verkianti, o ji atsakė: “Čia kitados buvo garbinamas mano sūnus, o dabar ariama ir sėjama.”

Įvykiui tirti vysk. Merk. Giedraitis atsiuntė kan. Joną Kazoką - Kazakevičių, kuriam prieš tai buvo pa-

vedęs atgauti Šiluvą iš kalvinų. Šiluvos turtas, po ilgo bylinėjimosi, buvo bent dalinai atgautas 1624. Nuo to laiko prasidėjo viešesnis Marijos apsireiškimo kultas, kurį Žemaičių vyskupai vienas po kito rėmė. Prie apsireiškimo akmens pastatyta ir vėliau perstatytos trys viena po kitos koplyčios. 18 a. vidury Londone buvo nukaldinta Apsireiškusiosios marmuro statula ir pastatyta ant akmens. Ši statula 1886 buvo iškilmingai vainikuota vysk. M. Paliulionio. Dar anksčiau statula pasipuošė “Ligonių Sveikatos” titulu. Tūkstantinės minios kasmet plaukė iš visos Lietuvos, taip pat vyko ir maldininkai iš Prūsų, Lenkijos, Gudijos, Latvijos. Rusai visom priemonėm varžė kultą, kaip nūnai tai daro sovietai.

SVEIKA, Marija, sveika, Šiluve,
Veidas nuliūdęs ašarom srūva...
Verki, kad žemę, kurią mylėjai,
Svetimos rankos aria ir sėja.

Šilas nerimo, blaškomas vėjo, —
Kryžiai palūžo, širdys virpėjo, —
Motin, lyg žvaigždė tu pasirodei,
Brolių paguodai ištarei žodį.

Kur stiro uolos, įrengei sostą,
Motinos rankom kūdikį glostei.
Prie savo kojų glaudei ligonį,
Minioms keleivių žėrei malonių.

Sveika, Marija, sveika, Šiluve, —
Nūn mūsų skruostais ašaros srūva.
Slegia mus vargas — skaudus, beribis,
Motin, maldaujam, duoki tvirtybės ![9]

Meilingoji Motina, norėdama mus užtarti, tu verkdama pasirodei piemenėliams Šiluvoje, kad pasitaisytų nusidėjėliai žmonės ir sugrįžtų prie Dievo. O brangiausioji Motina, visa širdim prašau tave, užtark ir stiprink mane, kad niekuomet nepersiskirčiau su mieliausiuoju tavo sūnumi Jėzumi Kristumi ir su tavimi. Amen.[56]

K. Marija, apsireiškusi Šiluvoje,

Ž. Melskis už mus.

Melskimės: Švenčiausioji Mergele Marija! Tu Šiluvos laukuose pasirodei piemenėliams, skausmo ašaromis laistei akmenį ir skundo balsu kalbėjai: "Čia kitados buvo garbinamas mano Sūnus, o dabar ariama ir sėjama!" Duok, kad, tavo ašarų sugraudinti, mes, kaip kitados mūsų protėviai, keltume tavo Sūnaus garbę apleistoje mūsų širdžių dirvoje, atstatytume griūvančias mūsų šeimų šventoves, permaldautume Viešpatį už visos mūsų tautos apsileidimus ir nuodėmes.

O Dievo Motina, mes trokštam iškelti iš užmaršties griuvėsių tavo apsireiškimo garbę, dar labiau garbinti tave, mūsų žemės Globėja, ir, tavo padedami, išmelsti mūsų kraštui gyvą tikėjimo dvasią. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

SVEIKA Marija, Šiluvos Mergele,
Varge aplankius Lietuvos šalelę!
Tada mums Dievą grąžinai,
Garbė, garbė tau amžinai !

Ašaros tavo aplaistė mūs žemę.
Nušvito širdys, neviltim aptemę,
Suskambo bokštuose varpai —
Garbė, garbė tau amžinai !

Paguodos skraistę vėl ištiesk artojams,
Giesmė nutilus tegul vėl kartojas.
Pamiltą Dievą sugrąžink,
Nuo pikto priešo šalį gink !

STEBUKLINGAS MARIJOS PAVEIKSLAS ŠILUVOJ

Šiluvinis paveikslas yra šv. Luko Marijos paveikslo, buvusio Konstantinopolyje, kopija, greičiausiai daryta iš kopijų, esančių Romoj Maria Maggiore ar Maria Antica bažnyčiose. Paveikslas buvo garbinamas dar prieš reformaciją. Reformacijos metu buvo dingęs ir nėra tikslesnių žinių, kaip vėl atsirado. Jo stebuklingumas ypatingai ėmė garsėti nuo 17 a. pradžios. Iš gausybės votų 1677 buvo nuliedintas metalinis apdaras ir nuo tada užleidžiamas kitu paveikslu. 1774 buvo pasiųstas Romai prašymas paveikslą vainikuoti karalienės vainiku. Pritarimas gautas sekančiais metais. Bet laukta, kol bus pastatyta nauja mūro šventovė. Į tą laiką spec, komisija tyrinėjo stebuklinguosius įvykius. Vainikavimą atliko vysk. Step. Giedraitis 1786 per šilinių atlaidus. 1886 buvo atšvęstas vainikavimo šimtmetis. Pop. Pijus VI speciale bule 1775 suteikė pilnus atlaidus besimeldžiantiem maldininkam.

DIEVO Motina meilinga,
Užtarėja stebuklinga,
Apsireiškus Šiluvoj,

Gydai negalias silpnųjų,
Valai sąžines kaltųjų,
Malšini nuliūdusius.

Pas tave dažnai keliaujam,
Nuolankia širdim maldaujam,
Glauski vargšus prie savęs.

Kviesk į dievišką dorybę,
Tarsi varpas iš aukštybių
Šauk į tolimus kraštus,

Kad visi tave pažintų,
Tavo Sūnų išpažintų,
O Marija Šiluvos!

(Gaida, kaip "Stovi Motina")

K. O žydinti Rožė,
Ž. Dievo Motina nuostabaus grožio.

Mano Viešpati, o mano Motina, dangaus ir žemės Karaliene, apdovanota didžiomis Dievo malonėmis ir labiausiai išaugštinta ant visų jo rankų kūrinių! Tu viską, ko tik nori, gali iš Dievo išprašyti. Ir šioj vietoj, kur aš nusidėjėlis dabar klupau prieš tavo stebuklingąjį paveikslą, tu daug kartų esi parodžiusi tą savo galią,

padarydama visiems džiaugsmą ir duodama mums viltį būti tavo užtartiems. Tu išgelbėjai mus iš Kalvino mokslo, kuris paniekino tikrąjį tikėjimą ir šventąją Bažnyčią, padarei daugel stebuklų, suteikdama akimirksniu ligoniams sveikatą, ir vedi Lietuvą Apvaizdos keliais.

O gailestingiausioji ir galingiausioji Motina, ir dabar pažvelk į mus nusidėjėlius, pažadink karštą savo Sūnaus meilę Lietuvos vaikų širdyse, kad jie, gyvendami taikoje ir broliškoje vienybėje, amžinai garbintų tavo Sūnų Jėzų Kristų ir pasirinktų tave ypatinga savo krašto globėja. O Marija, globok ir gink mūsų Lietuvą. Amen.[56]

O Maloningoji Dievo Motina, persekiotojų nugalėtoja, savo užtarimu pas Viešpatį Dievą išmelsk man jėgų ir kantrybės persekiojimams kentėti. Kaip tu kitados žiauraus Erodo persekiojama sunkiu ir vargingu keliu bėgai į Egipto žemę, gelbėdama Kūdikėlį Jėzų, taip aš šiandien bėgu prie tavęs. O, Marija mano vienintele priebėga, užtark mane, kad liautųsi mane persekioję pikti žmonės. Kitados tu apgynei Šiluvos bažnyčią nuo kalvinų persekiojimų, išvaduok dabar mane iš mano priešų rankų, švenčiausioji Mergele, būk mano apgynėja. Amen.[56]

DIEVO MOTINA TRAKUOSE

Šventė 8 d.

Trakuose Vytautas D. 1409 pastatė Marijos Aplankymo baž. ir padovanojo jai paveikslą. Marijos paveikslą aukso vainikais papuošė pats Vytautas, Lietuvos kancleris Leonas Sapiega ir vicekancleris Aleksandras Naruševičius. Paveikslas išgarsėjo stebuklais ir nuo 1603 buvo lankomas procesijomis iš Vilniaus, Kauno, Merkinės ir kitų vietų. Jis yra pirmasis iš stebuklingųjų Marijos paveikslų Lietuvoje, pripažintas stebuklingu ir papuoštas Romos vainiku. Vainikavimo iškilmės buvo atliktos 1718 rugsėjo 4 - 12 dienomis. Maldininkų labiausiai lankoma rugsėjo 8 d.

K. Melskis už mus, stebuklingoji Dievo Motina,

Ž. Kad būtume verti tavo užtarimo.

***Melskimės:* O** Motin, kuri protėvių sostinėje pasirinkai sau sostą, ugdyk mūsų žemėje ir mūsų širdyse savo Sūnaus karalystę. Valdyk mus taikoje, stiprink mus priespaudoje, guosk nelaimėse. Būk mūsų kraštui maloningoji Valdovė, kaip esi buvusi šimtmečiais. Tegu tavo garbės vainiką nūnai praturtina nekaltumo ir meilės perlai, išaugę iš mūsų jaunimo širdžių ir mūsų tautos tikėjimo. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

VAINIKĄ Vytautas tau skyrė
Ir Roma puošė vainiku, —
O Motin, tiek globos patyrėm
Karų ir priespaudos laiku.

Antai, padangė vėl aptemus,
O Motin, kas tave atstos ?
Buvai Valdovė mūsų žemės,
Esi dabar širdy tautos!

Užtarki kenčiančią tėvynę,
Palengvink nerimą žmonių,
Maldų vainiką tau supynę,
Mes siunčiam iš visų kraštų.[9]

MARIJOS VARDAS

Šventė 12 d.

KARALIŲ dukterys eina tavęs pasitikti. Liaudies kilmingieji ješko tavo palankumo. Ir Tiro žmonės ateina su dovanomis. Tu esi graži, apvilkta marginiais, ir tavo apdarai išmegzti auksu. Tu atvedama pas karalių. Mergaitės atvedamos paskui tave; atvedamos su linksmybe ir džiūgavimu... Aš atsiminsiu tavo vardą per visas kartų kartas. Tautos šlovins tave per amžių amžius (pagal Ps. 44).

VARDAS Marijos, lyg dangaus malonė,
Skamba augštybėj, aidi žemės klonyj.
Vardui brangiausiam angelų Valdovės
Širdys tyriausios reiškia gilią šlovę.

Vardas Marijos — vardas mūsų žemės,
Šviečia lyg saulė, nors dangus aptemęs.
Amžiais pamilęs šaukias jo lietuvis,
Lyg piemenėliai verkiančios Šiluvės.

O šventas Varde, palaimos šaltini,
Būk jūrų žvaigždė, vedanti tėvynėn :
Parenki laimę danguje žadėtą
Ir su šventaisiais leisk Dievu žavėtis.

K. Nekalčiausioji Mergele Marija, vilties Motina,

Ž. Mes šloviname tavo garbingąjį vardą.

Melskimės: Visagalis Dieve, duok, prašome, kad tavo tikintieji, kurie džiaugiasi tavo švenčiausios Mergelės Marijos vardu ir globa, jos maloniu užtarimu būtų apsaugoti nuo viso blogo žemėje ir nuvesti amžinajam džiaugsmui į dangų. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

MERGELES MARIJOS 7 SKAUSMŲ

Šventė 15 d.

Tu Duktė Viešpaties, augščiausiojo Dievo, esi palaiminta labiau negu visos moterys žemėje. Pašlovintas tesie, kurs sutvėrė dangų ir žemę, nes šiandien jis padarė tavo vardą taip didį! Žmonės per amžius atsimins Viešpaties galybę ir niekuomet nesiliaus tave gyrę. Dėl jų tu nesigailėjai savo gyvybės, kai matei savo giminės suspaudimą ir sielvartą; tu pašalinai prapultį mūsų Dievo akivaizdoje (Judit. 13).

Tu sopulinga ir ašarota, Švenčiausioji Mergele Marija, stovinti šalia Viešpaties Jėzaus, savo Sūnaus, Išganytojo kryžiaus! O Švenčiausioji Mergele Dievo Motina: tas, kurio visas pasaulis neapima, gyvybės Leidėjas, tapęs žmogumi, pasiėmė šią kryžiaus kančią.[12]

K. Kentėtojų Karaliene, melskis už mus.

Ž. Kuri šalia Jėzaus kryžiaus stovėjai.

Melskimės: Dieve, kurio kančioje, pagal Simeono pranašystę, skausmų kalavijas pervėrė saldžiausią garbingos Mergelės ir Motinos Marijos sielą, suteik pasigailėjęs, kad, su pagarba minėdami jos skausmus, pasiektume tavo kančios laimingus vaisius. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

SKAUSMINGOJI DIEVO MOTINA KAUNO BAZILIKOJE

Šventė 15 d.

Kauno bazilikoje, statytoje 15 a., yra stebuklingas Skausmingosios Dievo Motinos paveikslas. Prie šio paveikslo nuolat dega žvakės. Žmonės savo nelaimėse daro įžadus ir atvyksta čia jų atlikti, eidami keliais aplink altorių, kuriame yra šis paveikslas. Ne tik iš Kauno, bet ir plačių apylinkių suplaukia gausios minios maldininkų, ypač per atlaidus rugsėjo 15 d.

O MOTIN Dievo, Stebuklinga,
Skausmų sugelta širdimi, —
Tavęs maldaujam verkdami, —
Paguoski žmogų nelaimingą.

Nebylūs buvo mūsų žodžiai,
O tu pagydei tiek žaizdų !
Ir kelią lig šviesių dausų,
O Motin, mums tada parodei.

Išmelsk dabar šviesesnį rytą,
Parodyk kelią mums tremty,
Paguoski brolius nevilty,
Kad skausmas širdis apvalytų.[9]

K. Atmink, švenčiausioji Mergele, Dievo Motina, kai stovi Viešpaties akivaizdoje.

Ž. Kad kalbėtumei už mus gera.

Melskimės: O stebuklingoji Dievo Motina, kuri mūsų bažnyčių motinos — bazilikos skliautuose slepi savo liūdną veidą, kuri gydai žmonių žaizdas ir sutrintas širdis, išklausai jų dejonių ir maldavimų, meldžiame tave, sumažink skausmus visų kenčiančiųjų, guosk visus liūdinčius, neapleisk našlaičių ir ištremtųjų; pažadink jų viltį, suteik tvirtybės per Kristų, tavo Sūnų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

ŠV. MYKOLAS ARKANGELAS

Šventė 29 d.

Šventasis Mykolai Arkangele, garbingasis dangiškųjų kariuomenių kunigaikšti, gink mus kovoje prieš tamsybių pasaulio valdovus ir prieš pikto dvasias padangėse (Efez. 6, 12). Ateik į pagalbą žmonėms, kuriuos Dievas sukūrė pagal savo paveikslą ir panašumą ir kuriuos iš pikto vergijos didele kaina atpirko (Išm. 2, 23; 1 Kor. 6, 20). Tave, kaip savo patroną, garbina šventoji Bažnyčia; tau Viešpats patikėjo atpirktąsias sielas, kad jas vestumei į palaimintą gyvenimą. Melsk Taikos Viešpatį, kad sutramdytų piktąją dvasią ir atimtų jai galią laikyti žmones savo vergijoj ir kenkti Bažnyčiai. Nešk mūsų maldas pas Augščiausiąjį, kad ilgai netrukus nužengtų ant mūsų pasigailėjimas. Tu pats kovok su slibinu, senuoju žalčiu, ir nutremk jį į bedugnę, kad jis nebesuvedžiotų daugiau žmonių (Apr. 20, 2-3).

K. šventas Mykolai Arkangele,

Ž. Gink mus kovoje, kad nepražūtume baisiame teisme.

K. Garbingasis kunigaikšti, Mykolai Arkangele,

Ž. Atsimink mus čia ir visur, ir nuolat melsk už mus Dievo Sūnų.

Melskimės: Pasitikėdami palaimintо tavo Arkangelo Mykolo užtarimu, mes nuolankiai meldžiame tave, Viešpatie, kad mūsų siela įgytų tai, ko mūsų lūpos prašo. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį, kuris gyvena ir viešpatauja per amžių amžius. Amen.[12]

SPALIS

MARIJA, ROŽINIO KARALIENĖ

Š v e n t ė 7 d .

Palaimintoji Motina ir nekaltoji mergele, garbingoji pasaulio Karaliene, tepatiria visi tavo pagalbos, kurie švenčia tavo švenčiausiojo Rožinio šventę. (Antif.).

K. Melskis už mus, švenčiausioji Rožinio Karaliene,

Ž. Kad taptume verti Kristaus pažadų.

Melskimės: Dieve, kurio viengimis Sūnus savo gyvenimu, mirtimi ir prisikėlimu mums parengė amžinąjį išganymą, suteik, meldžiame tave, kad šias paslaptis palaimintosios Marijos Mergelės Rožiniu minėdami, sektume, kas jose skelbiama, ir pasiektume, ką jos žada. Per tą patį Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

SVEIKA, Šventoji Rožių Karalienė!
Vainiką tyrą iš maldų kasdienių

Meiliai priimk iš mūs,
Užtark vaikus savus,
Motin, Motin meilinga.

Pilna malonės lyg rasa tyriausią,
Žemės kelionėj veski pas Augščiausią :

Neleisk kely suklupt,
Globa sava apsupk,
Motin, Motin meilinga.

Sveika, šventoji Rožinio Valdove,
Kraitį pas Dievą nuostabų sukrovei :

Dangaus ilgėtis leisk,
Dorybių žiedą skleisk,
Motin, Motin meilinga.[9]

DIEVO MOTINA KAZOKIŠKĖSE

Šventė 7 d.

MAŽAS miestelis prie Neries, apie 30 km. į šiaurę nuo Trakų, žinomas stebukl. Marijos Nugalėtojos paveikslu, parvežtu 1660 T. Liudviko Scickio OP iš Italijos. Paveikslas, pieštas Neapolyje, yra kopija stebuklingo Maria de Victoria paveikslo. Pristačius Romai stebuklų tyrinėjimų aktus, buvo gauta iš pop. Pijaus VI bula, suteikianti pilnus atlaidus maldininkams, atvykstantiems Sekminių, šv. Jono Krikštytojo, šv. Kazimiero ir ypač Rožinio šventėse. Maldininkai atvykdavo iš Trakų, Maišiogalos, Vilniaus ir kitur, nepriklausomybės laikais — iš Vievio, Žiežmarių, Kaišiadorių, Žąslių, Kernavės, net iš Kauno. Ligi 1867 ši vieta priklausė Paparčių domininkonų pa-

rapijai, po to Žąslių parapijai, o neprikl. laikais nuo 1926 savaranki parapija. Stebuklingas paveikslas iš senų laikų apdengtas brangaus metalo “rūbu” ir Marijos galva papuošta vainiku. Visa tai padaryta iš susirinkusių gausių votų.

DIEVO Motina galinga,
Nugalėtoja klaidų!
Žvelk į žmogų nelaimingą,
Į kovas savų vaikų.

Kraujo rožėmis kasdieną
Puošias kryžkelės, takai,
O, Rožinio Karaliene,
Siųsk pagalbos iš augštai.

O, ateiki, Stebuklinga,
Kaip tvirtybė iš dangaus, —
Tavo pergalei didingai
Šauks trimitai, kanklės gaus.[9]

K. Stebuklingoji Dievo Motina Nugalėtoja,

Ž. Melskis už mus, kurie tavęs šaukiamės!

Melskimės: Rožinio Karaliene, kuri, krikščionių meldžiama, padėjai laimėti pergalę prieš turkų pagonybę ; kuri ir mūsų tautoje esi gerbiama ir maldaujama, — padėk, prašome, pasiekti pergalės prieš naująją pagonybę, įžeidžiančią tavo Sūnų ir naikinančią mūsų brolių dvasią. Per tavo Sūnų Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

MARIJOS MOTINYSTĖ

Šventė 11 d.

Aš motina gražiosios meilės ir baimės, pažinimo ir šventos vilties... Ateikite pas mane visi, kurie manęs trokštate, ir pasisotinkite mano vaisiais. Nes mano dvasia saldesnė už medų. Mano atminimas pasilieka visose amžių kartose... Kurie skleidžia apie mane šviesą, turės amžinąjį gyvenimą (Ekli. 24).

K. Tavo motinystė, Dievo Gimdytoja, Mergele, teskelbia džiaugsmą visam pasauliui,

Ž. Nes iš tavęs kilo teisingumo saulė, Kristus, mūsų Dievas.

Melskimės: Viešpatie, tavo atlaidumu ir palaimintosios Marijos, nekaltosios Mergelės, Tavo Viengimio Motinos, užtarimu tebūna mums sėkmė ir ramybė dabar ir amžinybėje. Per tą patį Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

LAPKRITIS

VISI ŠVENTIEJI

Šventė 1 d.

Aš mačiau didelę minią, kurios niekas negalėjo suskaityti, iš visų tautų, giminių, žmonių kuopų ir kalbų. Jie stovėjo ties sostu ir Avinėlio akivaizdoje, apvilkti baltais drabužiais, ir palmės buvo jų rankose. Jie šaukė dideliu

balsu tardami : Išganymas mūsų Dievui, sėdinčiam soste, ir Avinėliui... Garbė, išmintis ir padėka, pagarba, galybė ir stiprybė mūsų Dievui per amžius. Amen. (Apr. 7, 9-12).

Teisiųjų sielos Dievo rankoje, ir jų nepaliečia mirties kankinimas. Neišmintingųjų akimis jie rodosi miršta, tuo tarpu jie yra ramybėje (Išm. 3).

K. Palaiminti nesuteptos širdies,

Ž. Nes jie matys Dievą.

K. Palaiminti taikieji,

Ž. Nes juos vadins Dievo vaikais.

K. Palaiminti, kurie persekiojami dėl teisybės.

Ž. Nes jų dangaus karalystė.

K. Džiaukitės, teisieji, Viešpatyje.

Ž. Ir šlovinkite jį visi, kurių širdis neklastinga.

Melskimės: Visagalis amžinasis Dieve, kuris visų savo šventųjų nuopelnus liepei minėti viena iškilme, meldžiame tave, kad daugelio užtarimu suteiktumei mums tavo gailestingumo trokštamą gausybę. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

Visi šventieji danguje,
Užtarkit Viešpaties valia:
Iš Dievo sosto artumos
Pažerkit meilės ir šviesos.

Nušvieskit kelią mūs dienų
Viltim vainikų amžinų, —
Tegu malonės spinduliai
Paliečia širdį mūs giliai.

Dėl Dievo meilės nemarios
Palaimos prašome tvarios, —
Tegu tikėjimas šviesus
Nuves ir mus dangun visus.[9]

Angeliškieji kūdikiai, skaisčios mergelės, kovotojai jaunuoliai, išpažinėjai, tiesos ieškotojai, tiesos mylėtojai ir skelbėjai, kentėtojai ir kankiniai, — padėkite išmelsti mums įvairiausio spalvingumo doros žiedų, sužadinkite mumyse nemirštamų gėrio troškimų.

Šventieji Lietuvos globėjai ir tautos kankiniai, maldaujame pagalbos savo kovose bei siekimuose. Amen.[10]

VĖLINĖS

Švenčiamos 2 d.

BROLIAI, mes nenorime palikti jūsų be žinių apie užmigusiuosius, kad jūs neliūdėtumėte, kaip kiti, kurie neturi vilties... Nes jei mes tikime, kad Jėzus mirė ir prisikėlė, tai taip Dievas užmigusiuosius per Jėzų atves drauge su juo (1 Tesai. 4, 13-14).

Aš prisikėlimas ir gyvybė. Kas tiki mane, nors būtų miręs, bus gyvas. Ir kiekvienas, ku-

ris gyvas ir mane tiki, nemirs per amžius (Jon. 11, 25-26).

Viešpatie, gailestingumo Dieve, pasigailėk sielų, kurios apleido šią ašarų žemę. Nežvelk į jų silpnybę, atleisk jiems jų kaltę —

Jie nespėjo nukreipti savo atodūsio į tave, nei sudėti kryžiaus ženklą ant savo kaktos, — Viešpatie, pasigailėk jų!

Jie alko, šalo, — ješkojo duonos, ir krito savo bejėgiškume, — Viešpatie pasotink jų dvasią!

Jie virpėjo dėl savo vaikų, nepakėlė grėsmės, — išėjo iš proto, — Viešpatie, pasigailėk jų!

Jie nesilenkė melui ir nuodėmei, buvo niekinami, mušami ir nužudyti, — Viešpatie, suteik jiems ramybę!

Jie gynė silpnuosius, priešinosi prievartai, kovojo ir nelauktai krito, — Viešpatie, atleisk jiems!

Viešpatie, o Viešpatie, kas suskaitys mirties pėdsakus, kas sužymės kančių kelius! Pasigailėk visų, atleisk, suteik amžiną ramybę. Amen.[9]

K. Viešpatie, pasigailėk!

Z. Kristau, pasigailėk, Viešpatie, pasigailėk!

Tėve mūsų...

K. Ir nevesk mus į pagundą.

Ž. Bet gelbėk mus nuo pikto.

K. Iš pragaro vartų

Ž. Ištrauk, Viešpatie, jų sielas.

K. Teilsisi ramybėje.

Ž. Amen.

K. Viešpatie, išklausyk mano maldos.

Ž. Ir mano šauksmas tave tepasiekia.

Melskimės: Dieve, kurs įsakei tėvą ir motiną gerbti, pasigailėk maloningai mūsų gimdytojų vėlių ir atleisk jiems nuodėmes, ir leisk man juos išvysti amžinos šviesos džiaugsme. Per Kristų, mūsų Viešpatį.

Dieve, išrišimo davėjau ir žmonių išganymo mylėtojau, mes meldžiame tavo maloningumą, kad mūsų broliams, giminėms ir geradariams, kurie atsiskyrė su šiuo pasauliu, leistumei, užtariant švenčiausiai Marijai, nekalčiausiai Mergelei, su visais tavo šventaisiais, pasiekti amžinos laimės vietą. Per Kristų, mūsų Viešpatį.

Dieve, kurio pasigailėjimu tikinčiųjų vėlės randa ramybę, suteik iš savo malonės visiems savo tarnams ir tarnaitėms, čia ir visur Kristuje beilsintiems, visų jų nuodėmių atleidimą, kad, išrišti iš visų kaltybių, jie džiaugtųsi su tavimi visus amžius. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

Libera me, Domine!

GELBĖK mane, Viešpatie, nuo amžinos mirties aną baisią dieną, kai bus pajudinti dangus ir žemė, kai ateisi teisti pasaulio ugnim.

Drebu visas, ir baimė ima,
kad ateis tardymas ir busimoji rūstybė,
kai bus pajudinta dangus ir žemė.

Anoji diena rūstybės, nelaimės ir vargo,
diena didi ir labai karti,
kada ateisi teisti pasaulio ugnim.

Amžinąjį atilsį duok jiem, Viešpatie,
ir amžinoji šviesa jiem tešviečia.
Gelbėk mane, Viešpatie, nuo amžinos mirties...[12]

Melskimės: Dieve, visų tikinčiųjų Leidėjau ir Atpirkėjau, atleisk savo tarnams ir tarnaitėms visas jų nuodėmes, kad jie karštom maldom galėtų įgyti tuos atlaidus, kurių visados taip troško. Kuris gyveni ir viešpatauji per amžius. Amen.

K. Amžinąjį atilsį duok jiem, Viešpatie.

Ž. Ir amžinoji šviesa jiem tešviečia.

K. Teilsisi ramybėje.

Ž. Amen.

DIEVO MOTINA AUŠROS VARTUOSE

Šventė 17 d.

Vilniaus Aušros Vartų Marijos paveikslas yra žinomas jau nuo 16 a. Pirmieji stebuklingi įvykiai skelbiami nuo 1671. Pop. Klemensas XI specialia bula 1773. 4. 5 suteikė daug atlaidų besimeldžiantiems į Aušros Vartų Dievo Motiną. Paveikslas 1927 buvo vainikuotas Romos vainiku. Speciali šventė lapkričio 17 d. — Švenč. Mergelės Globos diena. Paveikslas vadinamas Gailestingumo Motinos titulu.

NEAPLEISKI **mūsų, Motinėle,**
Kuri neapleidi Aušros Vartų.
Mums širdis sopančias sugėlė:
Užtark, užtarus mus tiek kartų !
Taip daug gali pas Visagalį,
Užtark vargingą mūsų šalį!
Ir Vilniaus brangioje šventovėj
Taip trokštam pulti tau po kojų,
Bet svetimi ten įsibrovę,
Lankyt tave kelius pastojo.
Užtarki mus pas Visagalį,
Kad mums grąžintų mūsų šalį !
Per amžius, Motin, stebuklingai
Globojai mūs tėvus ir gynei.
Būk ir vaikams jų maloninga,
Laisvės dienas grąžink tėvynei.
Užtark, užtark pas Visagalį,
Kad jis palengvintų mūs dalią.[24]

K. Marija, malonės Motina, Gailestingumo Motina,

Ž. Tu mus nuo priešo gink ir mirties valandoje priimk!

Melskimės: O Skaisčiausioji Mergele Marija, kuri iš Aušros Vartų ištisus amžius švietei mūsų kraštui ir savo malonius spindulius bėrei! Pažvelk į skausmo surakintas tavo vaikelių širdis.

Ne vien dėl priešo nedorybių, bet ir dėl savo kalčių netekome valstybės. Tačiau žinome, kad per tavo užtarimą galėsime ją vėl atgauti. Tad bėgame prie tavęs, mūsų širdžių Valdove, su nužemintu prašymu: išprašyk iš savo mieliausiojo Sūnaus kalčių atleidimą, sužadink mūsų viltį, praskink mums kelią į Tėvynę, sukelk lietuvių tarpe vienybės ir galingo pasiryžimo dvasią nugalėti visoms kliūtims, kad vėl galėtume linksmybės ašaromis sveikinti tavo stebuklingąjį paveikslą ir giedoti tavo Sūnui ir tau meilės ir garbės himnus.

O Marija, dangaus ir žemės karaliene, sergėk, globok mūsų Tėvynę ir jos vaikus.[24]

GRUODIS

NEKALTAI PRADĖTOJI

Šventė 8 d.

Visa tu graži, Marija, ir gimtosios nuodėmės nėra tavyje.

Tavo drabužis baltas kaip sniegas, ir tavo veidas kaip saulė.

Tu Jeruzalės garbė, tu Izraelio džiaugsmas, tu tautos šlovė.

Tu, švenčiausioji Mergele Marija, esi Viešpaties, Augščiausiojo Dievo, palaiminta labiau kaip visos moterys žemėje.

Vesk mus, nekalčiausioji Mergele: mes seksime paskui tave i tavo pateptųjų garbę.[12]

K. Savo prasidėjime, o Marija, buvai nesutepta.

Ž. Melsk už mus Tėvą, kurio Sūnų iš Šventosios Dvasios pagimdei.

Melskimės: Dieve, kuris nekaltu Mergelės Marijos prasidėjimu parengei savo Sūnui vertą buveinę, meldžiame tave, kuris dėl būsimos to paties savo Sūnaus mirties apsaugojai ją nuo bet kurios nuodėmės, leistumei ir mums jos užtarimu tyriems pas tave nueiti. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

O SKAISČIAUSIA, o gražiausia Rojaus lelija,
Dievo duota mums vaduoti Šventa Marija!
Tėvui dukra amžina, Dievo Sūnui motina,
Dvasiai Šventai pasirengus būti pašvęsta.

Vargšai žmonės be malonės gimėme kalti.
Dėl daugybės nedorybių žūvam prislėgti.
Kaltės tu nepažinai, Dievo meilėj palikai —
Prasidėjai, užtekėjai palaimos pilna.

Skaisti, šviesi, daili, tiesi, šventa, nekalta;
Į augštybes ir galybes viena iškelta.

Saulės skraiste apsupta, dvylikos žvaigždžių
puošta,
Tau po kojų mėnuo klojas pagarba didžia.

Tu mums duota, vainikuota Motina dangaus ;
Užtarėja ir globėja vargano žmogaus.
Karalienė angelų ir valdovė išrinktų...
O meilinga, stebuklinga Motina visų![22]

O Nekaltoji, tu tokia žavinga ir šviesi, kad savo nuostabai išreikšti mes nerandam žodžių. Vos pakeliam augštyn akis, tu kaip vaivorykštė mus gaivini. Vos suneriam savoje vienumoj rankas, tu kaip aušra nuskaidrini jausmus. Vos ištariame tavo vardą, ir mūsų dvasioj darosi giedriau.

Slapčiausiame širdies lauke mes išauginam tau gėlių marias. Kai jų nėra, sniegulės iš dangaus mums neša tyrą tavo džiaugsmą. Kai nėr šviesos, mum žvaigždės mena tavo skaistų žvilgsnį.

Sakyk, kodėl mes regim tavyje savo vaikystės veidą ir akis? Kodėl per žemės mylimųjų širdis mes ieškom į tave takų?

Tiek grožio spindulių sukūrėm tau apsupt, o vis dar ieškom gražesnių, lyg jausdami, kad niekad neatspėsim tavo žavesio !

Upeliai, krisdami skardžiu žemyn, per amžius nepaliaus kalbėt baltų kalnų kalba. Taip mes per amžius ieškosim tavęs visur ir garbinsim tave visad. Amen.[9]

MARIJOS APSIREIŠKIMAS ŠILUVOJE

1608

LITURGINIAI METAI

RISTUS gyvena ne tik altoriuose, ne tik gyvuose Bažnyčios nareliuose kaip dvasinė jų galva. Jis gyvena ir veikia Bažnyčios laike, tose savo paslaptyse, kurios vis atnaujinamos liturginių metų šventėse ir įvykiuose. Jis gimsta, kenčia, miršta, prisikelia, žengia pas savo Tėvą, siunčia Šv. Dvasią. Tai kartojasi kasmet per švenčiamas šių paslapčių šventes. Taip dvasiniu, bet tikru būdu Kristaus gyvenimas atkuriamas bažnytiniuose metuose. Su Kristumi atkuriamas ir mumyse dieviškasis gyvenimas. Per jį ir jame mes gimstame (malonei), kenčiame, mirštame (nuodėmei), prisikeliame (iš nuodėmės).

Kristaus gyvenimo paslaptys išsiskleidžia dviejuose bažnytinių metų cikluose: kalėdiniame ir velykiniame.

TĖVE, aš apreiškiau tavo vardą žmonėms, kuriuos man davei iš pasaulio. Aš sergėjau juos, ir nei vienas nepražuvo, tik prapulties sūnus, kad Raštas įvyktų. Dabar aš einu pas tave ir kalbu pasaulyje, kad jie turėtų mano džiaugsmą pilną. Išlaikyk juos, kad būtų viena, kaip ir mes. Pašventink juos tiesoje, nes tavo žodis tiesa.

Kaip tu mane siuntei į pasaulį, taip ir aš juos siunčiu. Už juos pasišvenčiu, kad ir jie būtų pašventinti tiesoje. Prašau ne tik už juos, bet ir už tuos, kurie per jų žodį tikės mane, kad visi būtų viena. Aš juose ir tu manyje, kad jie būtų tobuloje vienybėje.

Tėve, aš noriu, kad ten, kur aš esu, būtų su manim ir tie, kuriuos tu man davei, kad jie

matytų mano garbę, kurią tu man suteikei, nes tu mane mylėjai pirm pasaulio įkūrimo.

Teisusis Tėve, pasaulis tavęs nepažino, o aš tave pažinau; taip pat šitie pažino, kad tu esi mane siuntęs. Aš padariau jiems tavo vardą žinomą ir duosiu jį pažinti, kad meilė, kuria tu mane mylėjai, būtų juose ir aš juose (Jon. 17, 6-26).

KALĖDINIS TARPSNIS

KALĖDINIS tarpsnis prasideda advento sekmadieniu ir baigiasi Graudulinių šventėmis (vasario 2 d.). Šio ciklo viršūnė yra Kalėdos (Gimimas) ir Trys Karaliai (Apsireiškimas tautoms). Šioms paslaptims pasiruošti yra adventas (4 savaitės) ir atbaigti — sekmadieniai po Trijų Karalių (2-6 savaitės).

Visagalis amžinasis Dieve, pažvelk pasigailėjęs į mūsų silpnybę ir ištiesk mūsų globai savo didybės dešinę. Kreipk į gera svyruojančias mūsų širdis, kad visa, ką tik darysime, darytume vardu Jėzaus Kristaus, mūsų Viešpaties, Amen.

ADVENTAS

ADVENTAS — tai istorinis ateisiančio Išganytojo lūkesys. Jis truko ilgus amžius. Jis gaivino geriausias žmonijos viltis. Į tą istorinį adventą susibėgo neišsakomai daug aukų, pasišventimo, nerimo ir maldavimų.

Dabarties adventas kalba apie išganymą, kurs jau atėjęs, bet dar mūsų nepaveldėtas. Reikia pakelti akis, sutelkti didį dėmesį į patekėjusią Šviesą,

tyliai susimąstyti, nuskaidrinti sielas, melstis, pasninkauti. Mūsų pašaukimas — paveldėti savo išganymą per atgailą. Adventas nurodo kelią: nukasti nuodėmės gauburius, užpilti abejingumo ir šaltumo slėnius, ištiesinti blogų papročių kreives.

Dabarties adventui statomos prieš akis dvi didelės istorinio advento asmenybės: Jonas Krikštytojas ir Mergelė Marija. Pirmasis yra pavyzdys santūrumo, vidinės jėgos, neriboto tikėjimo ir apaštalinės drąsos; antroji — nekaltumo, tylaus susikaupimo, tarnaujančios artimo meilės ir gyvenimo Dievuje.

Visos žmonijos išganymas bus atbaigtas laikų pabaigoje, kai ateis Išganytojas su visa jėga ir didenybe teisti gyvųjų ir mirusiųjų. Šis ateities adventas antspauduos visa, kas mūsų išganymui bus pasiekta dabartyje.

PAŽADĖJIMAS

Guoskis, guoskis, mano tauta, nes tavo išganymas greit ateis. Kodėl tu graužies ir liūdi? Kadangi atgaila ir kančia tave atnaujino, aš noriu būti tavo Išgelbėtojas. Nesibijok, aš esu tavo Viešpats, Dievas, Izraelio Palaimintasis, tavo Išganytojas, — kalba Viešpats.

Guoskitės ! Jis pats ateis mus išganyti, ir kiekvienas kūnas matys mūsų Dievo palaimą. Pažvelk, — kalba Viešpats, — atžala išaugs iš Jėsės šaknies, ir daigas iš jos išdygs, ir Viešpaties dvasia bus virš jo. Antai, Mergelė pradės ir pagimdys Sūnų, ir jo vardas bus Emanuelis — Dievas su mumis ! Taip džiaukitės, nes Dievas yra arti! (Pagal Isaiją).

Augštybių balsas atskamba —
Ramina ilgesį žmogaus.
Nakties tamsa jau blaivosi :
Nužengia Dievas iš dangaus.

Beribė meilė gimstanti,
Gaivinki širdis alkstančias,
žvaigžde nušvisk plačioj erdvėj
Viltim nuskaidrinki kančias.

Ateik greičiau, Sūnau dangaus,
Nes vėl naktis giliai sutems ;
Malonės aušrą žemėn leisk
Ir taiką žiebk naujiems laikams.

Teskamba amžina garbė
Tau, Tėve, Sūnų siunčiančiam,
Ir Sūnui, nūn ateisiančiam,
Ir Dvasiai, širdis guodžiančiai.[9]

ATODŪSIAI

O užtekanti šviesa, amžinosios šviesos atspindy ir teisybės saule, ateik ir apšviesk sėdinčius tamsybėje ir mirties ūksmėje (Ps. 106).

O Išmintie, iš Augščiausiojo burnos išėjusi, pasiekianti nuo galo iki galo, viską stipriai ir meiliai tvarkanti, ateik mus mokyti išminties kelio (Ekli. 24, Išm. 8).

O Tautų Karaliau ir jų laukiamasis, ir kertinis akmuo, kuris iš abiejų darai

viena, ateik ir išgelbėk žmogų, kurį tu leidai iš žemės (Agg. 2, Efez. 2).

O Emanueli, mūsų Karaliau ir įstatymų leidėjau, tautų laukime ir jų Išganytojau, ateik ir gelbėk mus, Viešpatie, mūsų Dieve! (Iz. 7, 33,1 Moz. 49).

Viešpatie, pažadink savo galybę ir ateik gelbėti mūsų! Dieve, vėl pastatyk mus ir parodyk savo veidą skaistų, kad būtumėm išgelbėti.

Tu valgydinai savo tautą ašarų duona ir girdei ją gausingai ašaromis.

Ir globok tą, kurį įsodino tavo dešinė, ir atžalą, kurią sau sustiprinai.

Tebūna tavo ranka ant tavo išrinkto vyro, ant žmogaus sūnaus, kurį sau sustiprinai.

Mes jau nebeatsitrauksime daugiau nuo tavęs; tu laikysi mus gyvus, ir mes skelbsime tavo vardą (Iš Ps. 79).

RASOKIT dangūs iš savų augštybių,
Debesys, lykit lietumi teisybės!
Išdžiūvus žemė teatsigaivina
Ir Atpirkėją mums teišdaigina.

Kaip tamsią naktį klysdamas keleivis
Į dangų žvelgia, ar neprasiblaivęs,
Taip amžiais žmonės, klydę ir klajoję,
Dangaus pagalbos šauktis nenustoja.

Kaip ryto saulės laukia vieversėliai,
Laukiam, o Dieve, mes, akis pakėlę,
Laukiam ir prašom širdimi tyriausia :
Siųsk savo Sūnų, viengimį brangiausią.

O Dieve Tėve, geras, gailestingas,
Išgirsk maloniai maldą lūkestingą :
Siųsk savo Sūnų — mums tekaraliauja
Ir tavo žemei duoda veidą naują.

Pažadink, Viešpatie, mūsų širdis tavo viengimio Sūnaus keliams parengti, kad per jo atėjimą būtume verti tau tarnauti apvalytomis širdimis. Amen.

GAUBIA žemę šaltis,
Slegia širdį kaltės, —
Laukiam, Tėve mūsų, (2x)
Meilės nemarios.

Siųski savo Sūnų,
Brolis mums tebūna, —-
Laukiam, Tėve mūsų, (2x)
Ženklo iš dangaus.

Tau garbės, didybės,
Sau širdžių ramybės, —
Meldžiam, Tėve mūsų, (2x)
Ilgesiu giliu.[9]

Pažadink, meldžiame, Viešpatie, savo galybę ir ateik su didžia jėga mums padėti, kad, tavo malonei padedant, tavo gailestingasis atlaidumas paskubintų tai, ką mū-

sų nuodėmės sulaiko, kuris gyveni ir viešpatauji su Dievu Tėvu šventosios Dvasios vienybėje Dievas per visus amžius. Amen[12].

PRAILGO dienos, laukimo naktys...
Dieve, mes šaukiam : ateik greičiau !
Neliauja vargas pečius mūs plakti,
Nerimo varžtai spaudžia kiečiau.

Ateik lyg saulė darganą rytą,
Iškrisk kaip lašas gaivios rasos.
Regi, mūs širdys kančioj suvytę —
Suteik jom džiaugsmo, tvarios taikos.

Teisybės Dieve, tautų Karaliau,
Tavo gyvybės nieks neatstos.
Palenk valdovus gerajai valiai,
Atneški žemei dangaus šviesos.[9]

ANTRASIS KRISTAUS ATĖJIMAS

Taip, Viešpatie, tu ateisi. Ateisi kaip žaibas, kuris žybtelia Rytuose ir perskrodžia dangų ligi Vakarų. Tu ateisi neišvengiamai visiems, kurie tave matė ir visdėlto tavęs neregėjo; kurie tave girdėjo ir visdėlto tavęs nesuprato. Tu ateisi tiems, kurie iš tavęs juokėsi ir tavęs nekentė, kurie buvo girti ir sapnavo, kurie skendėjo abejojime ir nevilty. Ateisi tu, paniekintasis ir parduotasis, muštasis, nukryžiuotasis ir nutylėtasis. Kaip žaibas tu

blykstelsi į jų sielų naktį. Kaip žaibas tu sunaikinsi juos kartu su jų stabais. Kaip ugnies upė tu sudeginsi jų supuvusią buitį. Kaip trenksmingasis griausmas bylos jiems tavo teismo ištarmė.

Mes žinojom, kad tu ateisi. Mūsų vidinis vyzdis dairėsi pilkuose akiračiuose, ieškodamas pirmųjų tavo šviesos pragiedrulių. Mes ėjome tavęs pasitikti sudėję viltis į tavo žodį, mes palikom sotųjį pasaulį ir tyruose statėm tavo miestą su augštais vartais, plačiais kaip mūsų ilgesys.

Paslaptingasis Karaliau, kai tavo vėliava plevėsuos viršum žemės, mes, tremtiniai, grįšim namo. Dėl tavęs mes negarbinom žvėries ir jam neparsidavėm. Ir tu buvai miręs, paniekintas ir kankintas, o visdėlto tu gyvas. Tu ateini paimti iš mūsų mirties ir liūdesio, skausmo ir skundo. Tu ateini nuvesti mus į amžinąsias vestuves, kur mes gersim iš gyvojo vandens šaltinio, kur mūsų tikėjimas virs regėjimu. Mes regėsim tavo veidą ir galėsim savo kaktoj nešioti tavo vardą. O tu, Viešpatie, būsi mūsų šviesa ir mūsų Dievas !

Viešpatie, tu jau esi tarp mūsų. Kad ir pasislėpęs, bet mes matom tavo didybės drabužio spinduliavimą. M a r a n A t h a — Ateik, Viešpatie Jėzau![13]

KŪČIOS

MŪSŲ Kūčios mena puotą, vykusią kitados Mokytojo mirties išvakarėse. Toje puotoje kviečių duona virto eucharistine Aukos Duona. Per tris šimtmečius po to sėdę už stalo krikščionys laužė pašvęstą duoną savo agapėse — dvasinės vienybės ženklan, vienybės tarpusavyje ir su jų Mokytoju.

Dabar šių puotų niekur neberasi pasaulyje, tik pas mus ir artimuosius katalikiškus kaimynus. Kažkas perkėlė jas iš amžių glūdumos, iš krikščionybės lopšio į mūsų kraštus ir išlaikė per šimtmečius iki mūsų dienų.

Mūsų Kūčios yra vienintelė iškilmė, sujungianti Paskutinės Vakarienės stalą su Betliejaus prakartu. Paplotėlis ir šienas yra tiedu simboliai, kurie mena vieną ir antrą. Paplotėlis kalba apie Kūnu tapusią duoną, šienas — apie Kūnu tapusį Žodį. Šios dvi paslaptys — kalėdinė ir velykinė — savo eisme yra tos pačios. Tai, kas įvyko Kristaus gimimu, turėjo būt atbaigta jo pasilikimu Eucharistijoje.

Mūsų Kūčių centras yra stalas (ne eglaitė) su paplotėliu, šienu, pasninkiškais valgiais. Kūčių nuotaikos — paprastumas, rimtis, pakili maldos ir giesmės dvasia, ne blizgesys, žaismingumas. Mūsų Kūčios —- šeimos šventė; prie stalo dėkojama Dievui už šeimos narių sveikatą ir prisimenami visi šeimos mirusieji.

KŪČIŲ EVANGELIJA

Skaitoma prie stalo sustojus

ANOMIS dienomis išėjo ciesoriaus Augusto paliepimas surašyti visą pasaulį. Tas pirmas surašymas buvo atliktas Sirijos valdovo Kirino. Ir visi ėjo įsirašydinti, kiekvienas j savo

miestą. Tai ir Juozapas, kadangi jis buvo iš Dovydo namų ir giminės, ėjo iš Galilėjos, iš Nazareto miesto, į Judėją, į Dovydo miestą, kurs vadinamas Betliejus, kad įsirašydintų drauge su pažadėta sau moterimi Marija, kuri buvo nėščia.

Atsitiko, kad, jiedviem tenai esant, atėjo jai metas gimdyti; ir ji pagimdė pirmgimį savo sūnų, suvystė jį vystyklais ir paguldė prakarte, nes jiems nebuvo vietos užeigoje.

Toje pačioje šalyje buvo piemenų, kurie budėjo ir sergėjo per naktis savo bandą. Štai Viešpaties angelas atsistojo prie jų, ir Dievo skaistumas apšvietė juos. Ir jie labai nusigando; bet angelas jiems tarė: Nesibijokite! Nes štai aš skelbiu jums didelį džiaugsmą, kuris bus visai tautai, kad šiandien gimė jums Dovydo mieste Išganytojas, kurs yra Kristus Viešpats. Ir tas bus jums ženklas: rasite kūdikį, suvystytą vystyklais ir paguldytą prakarte.

Staiga atsirado prie angelo daugybė dangiškos kariuomenės, kurie garbino Dievą ir sakė: Garbė Dievui augštybėje ir ramybė žemėje geros valios žmonėms (Luk. 2, 1-14).

PASVEIKINIMAS

SVEIKAS Jėzau gimusis,
Šventas Dievo Kūdiki!
Brangią dieną švęsdami,
Užgimimo Viešpaties —
Linksminkimės ir džiaukimės
Dievui garbę duodami giedokime.

Kanklėmis kankliuokime,
Sutartinę traukime;
Brangią dieną..

Dangus mums jau artinas,
Žemėj žmonės linksminas;
Brangią dieną..

MALDA

Viešpatie Kristau, užgimęs žemei džiaugsme, atėjęs visiems laikams išganyme ! Prašome tave, laimink mus visus: didžius ir mažus, sveikuosius ir ligonius, liūdinčius ir besidžiaugiančius, laimink čia susirinkusius ir ypač laimink tuos, kurie neranda vietos plačioje žemėje. Būk jų ir mūsų viltis, būk jų ir mūsų džiaugsmas, priebėga ir ramybė! Ypač susirinkusiųjų būk Vienybės Dievas, kad visur ir visad jaustumės ir pasiliktume v i e n a per tave ir su tavim... Amen.[9]

Už mirusius šeimos narius — prosenelius, senelius, tėvus, brolius ir seseris: Tėve Mūsų, Sveika Marija, 3 Amžinąjį Atilsį.

Po to laužomas paplotėlis.

MALDA

pakylant nuo Kūčių stalo

Palaimink, gimęs Jėzau, visus mūsų šeimos troškimus, norus ir sumanymus, kurie kyla iš tavo meilės. Palaimink seseris ir

brolius, esančius tėvynėje, ir tuos, kurie šiandien randasi svetimuose kraštuose ; siųsk jiems džiaugsmo, suraminimo, paguodos ir vilties. Palaimink visus ligonius, nelaiminguosius, našlaičius, kalinius ir belaisvius, kurie šiandien negali būti kartu prie to paties švento Kūčių stalo su savo artimaisiais.

Palaimink, Dievo Motinėle, mūsų šeimą, kad taikoje gyventume, tavo Sūnų vis garbintume ir tave mylėti nesiliautume.[9]

KŪČIŲ GIESMĖS

giedamos protarpiais, bevalgant

Tyliąją naktį

TYLIĄJĄ naktį balsas sugaudė, * Piemenys kelkit: Dievas užgimė! * Greitai renkitės ir bėkit, * Į Betliejų paskubėkit * Sveikint Viešpaties.

Nuėję rado Jėzų ėdžiose, * Kaip pranašauta Dievo knygose. * Jį Dievu jie pripažino, * Kaip juos angelas mokino * Ir pasveikino:

O Atpirkėjau seniai laukiamas, * Tūkstančius metų žmonių meldžiamas, * Laukė pranašai, karaliai. * O tu šią tiktai naktelę * Mums pasirodei.

Mes irgi laukiam, Viešpatie, tavęs, * O kai ateisi pas mus per mišias, * Pulsim prieš tave ant kelių, * Gyvą kiekvienoj dalelėj * Šventos ostijos.

Gimė Kristus

GIMĖ Kristus Viešpats, ramybės Karalius, * Laimė užtekėjo žmonėms geros valios. * Minios angelų pragydo, * Naujos giesmės mums pasklido. * Gloria, gloria, gloria in excelsis Deo.

Girdi naują giesmę ir šviesybę mato, * Ką tai visa reiškia, nė viens nesuprato. * Laukia aiškaus patarimo, * Nes juos šventa baimė ima. * Gloria...

Liepė piemenėliams gyvulius palikti, * Bėgti į stainelę Viešpatį sutikti, * Nes jau gimė jų Globėjas, * Šio pasaulio Atpirkėjas.
* Gloria...

Didis džiaugsmas

DIDIS džiaugsmas patekėjo * Su žvaigžde viršum Betliejaus, * Širdys laime ėmė plakti — * Gimė Dievas šitą naktį. * Muškim būgnais, trimituokim, * Jėzui garbę atiduokim * Šiąnakt mums užgimusiam !

Angelai į žemę leidos * Ir giesmės skambėjo aidas. * Giesmę angelų pažinę, * Piemenėliai davė žinią. * Muškim būgnais, trimituokim...

Davė žinią piemenėliai, * Kad ramybė žemėj kėlės, * Nes kūtelėje Betliejaus * Šiąnakt gimė Atpirkėjas. * Muškim būgnais, trimituokim...

Gul šiandieną

GUL šiandieną jau ant šieno * Atpirkėjas žmonijos, *Šiam karaliui visagaliui * Nėr vietelės tinkamos. * Piemenėliai paskubėkit, * Do-

vanas jam savo dėkit * Kaip pasaulio Viešpačiui.

Į menkutį jo tvartutį * Ir mes draug skubėsime. * Tam karaliui savo valią, * Visą širdį dėsime: * Visa mes jam paaukosim * Ir su angelais giedosim — * Garbė jam augštybėse!

Gul šiandieną jau ant šieno * Karalaitis iš dangaus, * Sutvėrėjas, Atpirkėjas * Nusikaltusio žmogaus — * Vargšų luomą jis pamėgo, * Piemenėliai todėl bėgo * Pirmi jo pasveikinti.

Jėzau gimęs, prie krūtinės * Glausk kiekvieną iš minios. * Mes vargdieniai meldžiam viena: * Duoki meilės mums šventos. * Teikis gimti nūn širdyse, * Vienas karaliauk mumyse — * Vesk į laimę amžiną.

Piemenėliams

PIEMENĖLIAMS vargdienėliams * tarė angelas šviesus : * Džiaugsmą, garbę dangus skelbia, Dievas aplankys visus. * Bėkit, bėkit, piemenėliai, * Duokit garbę kūdikėliui * Šiąnakt mums užgimusiam.

Koks mažutis, malonutis, * Spindi saulės skaistumu. * Motinėlės veidas žėri * Tarsi žvaigždžių vainiku. * O Globėjas pasikėlęs, * Pamaldžiai rankas sudėjęs, * Džiaugias, šypsosi ramus.

O Švenčiausias, o Augščiausias, * Nusileidęs iš dangaus, * Didį vargą žemėj randi * Ir nedaug širdies žmogaus. * Mes atbėgom, piemenėliai, * Šio pasaulio vargdienėliai, * Tavęs, Dievo garbinti.

Dėkui, Kristau, išpažįstam, *, Kad iš meilės atėjai, * Vargo naštą žemėj nešti * Tu dėl mūsų nebijai. * Tu kaltes atleisi mūsų, * Išganytoju mums būsi, * Tau per amžius bus garbė.[96]

Varpai giedokit!

VARPAI giedokit giesmę vakarinę, * Trimitai skelbkit gimstančią gadynę: * Dangaus karalius žemę pabučiavo, * Dieviškas daigas bręsta grudu javo.

Ramybė bręsta žemės gerai valiai! * Pasaulis lenkias Kūdikėlio galiai! * Vargdienių vargas palaimą pažįsta, * Išminčių mintys tiesą garbint drįsta.

Neverkit našlės, nevaitokit bėdžiai! * Palaimos rankos tiesias jums iš ėdžių. * Raminkis verge, galvą kelk, tremtini, * Į laisvę kelią Dievas tau pramynė.

Varpai giedokit giesmę sutartinę, * Trimitai gauskit: Grįžtam į tėvynę! * žvaigždė vadovė viltimis nušvitus * Parves keleivį skelbti naują rytą.[9]

Šią naktį

Šią naktį, šią ramią, * Dangus tiesia žemėn * Taikos ir palaimos rankas. * Tai amžinas Žodis * Žaibu žemėn skrodė, * Tai Meilė, Šviesa ir Auka...

Šią naktį šią brangią * Betliejaus padangėj * Nušvito žvaigždė įstabi. * Ją regi Karaliai, * Ir randa vaikelį * Mergelės Marijos glėby...

O Jėzau, Vaikeli, * Užgimęs tvartely, * Ištiesęs rankutę į mus, * Palaimink šiandieną * Benamį kiekvieną, * Parvesk į gimtuosius namus..

O Kūdiki, Kristau, * Maži mes, bet drįstam * Atnešti prie kojų tavų * Mūs širdis ir valią, * Tik laimink mūs kelią * Ir vesk prie sodybų savų.[32]

KALĖDOS

DIEVO Sūnus gimė iš Mergelės Marijos mus išganyti, iš nuodėmės atpirkti, amžiną laimę mums dovanoti. Tapęs žmogumi, jis įjungia mus į save, padaro mus mistinio savo kūno nariais — savo nuosavybe. Lyg naujasis Adomas, jis teikia savo dvasios vaikams — tikintiesiems savąjį kilmingumą: Dievo vaikų įsūnystę, dievišką savo gyvenimą, teisę paveldėti Dievą ir dangaus karalystę.

Kalėdos dėl to pasidaro džiaugsmo švente. Senovės pagonys šią dieną švęsdavo “nenugalimo saulės dievo” šventę, o naujieji pagonys —- šių dienų pasaulio vaikai švenčia saulės pasigręžimo ir taikos dieną. Mūsų, tikinčiųjų, džiaugsmas įsilieja į Kristų, kurs yra teisybės saulė ir taikos kunigaikštis. Kalėdų liturgijoje kalbama: “Dieve, kuris šią švenčiausiąją naktį tikrosios šviesos užtekėjimu apšvietei, duok meldžiam... tokios šviesos”. Iškilmingoji Kalėdų prefacija mums kalba, kad “per įsikūnijusio žodžio paslaptį naujo spindėjimo šviesa mūsų akims sužibėjo”. Todėl per Kalėdas tiek daug žvakių ir šviesų bažnyčiose. Mišiose skaitomi iškilmingieji šv. Povilo laiškai apie įsikūnijimo paslaptį, mišiom vartojami spindintys šviesūs drabužiai —- viskas primena Kristų, negęstančią mūsų Šviesą ir neišbaigiamą mūsų Džiaugsmą.

Šiandien Kristus gimė, šiandien Išganytojas pasirodė, šiandien žemėj gieda angelai, šiandien džiaugiasi šventieji, sakydami: Garbė Dievui augštybėse, aleliuja![12]

Mums gimė Kūdikis ir mums duotas Sūnus; jo viešpatavimas padėtas ant jo peties ; jis bus vardu didžio patarimo Angelas (Iz. 19).

Dievas taip mylėjo pasaulį, kad davė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kurs juo tiki, nežūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą. Nes Dievas nesiuntė savo Sūnaus į pasaulį pasaulio teisti, bet kad pasaulis per jį būtų išgelbėtas. Kas tiki juo, tas neteisiamas, o kas netiki, tas jau pasmerktas, nes netiki viengimio Dievo Sūnaus vardu. O pasmerkimas yra toks: šviesa atėjo į pasaulį, bet žmonės labiau mėgo tamsybę kaip šviesą, nes jų darbai buvo pikti. Nes kiekvienas, kurs daro pikta, nekenčia šviesos ir neina į šviesą, kad jo darbai nebūtų peikiami. Kas daro tiesą, tas eina į šviesą, kad jo darbai pasirodytų, nes jie padaryti Dievuje (Jo. 3,16-21).

Kai danguje saulė patekės,
Jūs matysite valdovų Valdovą,
išeinantį iš Tėvo...
(Antifona)

Sužibės mums šiandien šviesa, nes užgimė Viešpats, ir vadinsis Nuostabusis, Dievas, taikos Kunigaikštis, busimojo amžiaus Tėvas, kurio viešpatavimui nebus galo (Iz. 9, 2).'

Iš padangių tolimųjų
Aidi balsas, širdį kelia,
O Dievuli, šią naktelę
Tau garbė tebus!
Šią naktelę, šią tyliausią
Angelai giedos lopšinę, -—-
Kūdikėlis žemei gimė —
Jam garbė tebus!
Kūdikėli, tavo vardui
Lenkias vargšai, lenkias žyniai, •—
Mūsų žemėj, mūs tėvynėj
Tau garbė tebus![9]

Šventasis Kūdikėli, priimki mūsų prašymus, maldas, priimki mūsų ilgesį, pasiryžimus, priimki karžygių aukas, priimki mūsų mylimųjų ašaras, maldas, skausmų persunktus rūpesčius, išlaikyki mus visus gražiai ateičiai. Amen.[10]

KALĖDU GIESMES

Skuba, renkasi

SKUBA **renkasi Betliejun piemenys, * Nešini skudučiais, būgnais, kanklėmis. * Sveikina Kūdikėlį, Jėzų mažutėlį, jie pirmi, jie pirmi. (2x).**

Žvelgia akys prakartėlėn nuolankiai, * Širdyse atliepia giesmės iš augštai: * Dievui garbė augštybėj, žemėj gili ramybė tik geriems, tik geriems. (2x)

Žemės nuoširdūs atstovai piemenys, * Nešini skudučiais, būgnais, kanklėmis — * Grįžta nuo Kūdikėlio, Jėzaus mažutėlio, džiaugdamies, džiaugdamies. (2 x)

Angelų giesmės

ANGELŲ giesmės skamba padangėj, * Tvartelis mažas paslaptį dengia. * Tik sušvitusi žvaigždelė, * Piemenėliams rodys kelią * Į Betliejų.

Angelų giesmės atgarsį randa, * Piemenys skuba, palikę bandą, * Prakartėlę jie surado, * Atpažino savo Vadą * Ten, Betliejuj.

Angelų giesmę žemė kartoja, * Valią geriausią Dievui aukoja: * Garbė Viešpačiui augštybėj, * O žmonėms visiems ramybė * Per Betliejų.

Šiandie Betliejuj

ŠIANDIE Betliejuj (2 x) * Nuostabi naujiena. * Džiaugsmas užlieja (2 x) * Širdį nūn kiekvieną. * Gimė jau Kristus— * Motina vysto. * Įvykio ženklui * žvaigždės ištrykšta. * Renkas piemenėliai, * Gieda Kūdikėliui — * Jam garbė didi tebūna!

Džiaugias Marija (2 x) * Juozapas globėjas: * Gimė žmonijai (2 x) Sūnus Atpirkėjas. * Dievo galybė * Skleidžia šviesybę. * Dangus atvėrė * Žemei ramybę. * Štai ir Trys Kara-

liai * Lenkias Dievo valiai — * Jam didi garbė tebūna!

Džiaugiasi žmonės (2 x) * Viltimi nušvitę. * Laukia malonės (2 x) * Lyg išauštant ryto. * Dienos bus šviesios * Amžiams ilgiesiems. * Maldos ir giesmės * Lyg srovės liesis. * Skamba žemės kloniai, * Kūdikiui maloniai — * Jam didi garbė tebūna!

Skaisti naktis

SKAISTI naktis, šventės naktis, *Supa ramumu visus, * O Marija prie lopšelio * Šypsos meiliai į Sūnelio * Dangiškus sapnus. (2 x) * Gloria, gloria in excelsis Deo.

Skaisti naktis, šventės naktis, * žvaigždės mirksi padangėj: * Mik, mažuti Kūdikėli, * Paguldytas ant šienelio * Šaltoj prakartėj. (2x) * Gloria, gloria in excelsis Deo.

Skaisti naktis, šventės naktis, * Daros atviras dangus. * Ir mažutį Kūdikėlį * Migdo angelų giesmelės * Atgarsis žavus. (2 x) * Gloria, gloria in excelsis Deo.

O naktie!

O NAKTIE kilni, šventa, * Kokiu ilgesiu laukta: * Gimė Kristus, Kūdikėlis, * Gimė Dievas piemenėlių.

Šviečia žvaigždė — neužges, * Džiaugsmą laimę žmogui neš: * Gimė Kristus, Kūdikėlis, * Gimė Dievas piemenėlių.

Būk pagarbintas visų — * Ir valdovų ir tautų, * Gimęs Kristau Kūdikėli, * Gimęs Dieve piemenėlių![9]

Adeste Fideles

Ateikite, tikintys, * Džiugūs, iškilmingi, * Ateikite Betliejun, ateikite! * Rasite gimusį * Angelų Karalių. * Ateikite pagarbint, * Ateikite pagarbint, * Ateikite pagarbint Viešpatį.

Dievą iš Dievo, * Šviesą iš šviesybės, * Mergelės Marijos viengimį. * Dievą tikrąjį, * Gimusį dėl mūsų. * Ateikite pagarbint...

Amžiną žėresį * Amžinojo Tėvo * Pridengtą kūnu matysime: * Dievą Kūdikį, * Įsuptą drabužin: * Ateikite pagarbint...

Vargšą dėl mūsų * Prakartėje gulintį * Globokim ir glauskim nuoširdžiai : * Taip mus mylintį * Kas gi nemylėtų? * Ateikite pagarbinti...

Suteik mums, meldžiantiems tave, visagalis Dieve, kad mes, naujos tavo įsikūnijusio žodžio šviesos apšviesti, savo darbuose tai apreikštume, kas per tikėjimą šviečia mūsų prote. Per tą patį Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

NAUJIEJI METAI

Viešpatie, Jėzau Kristau! Tavo yra praeitis ir ateitis, tu — laikų valia, ir tavo teisingumas tvers per amžius.

Šloviname tave ir garbiname visų laikų vardu — esamų, buvusių ir būsimų. Dėkojame tau už palaimą, kuria lydėjai mus, savų dienų keleivius.

Priimk, prašome, mūsų maldas ir aukas šiandien ir kiekvieną metų dieną. Dangiška galia pašvęsk mūsų rytus ir vakarus, dienas ir naktis; pašvęsk savaites ir mėnesius, žiemą ir vasarą, pavasarį ir rudenį.

Visi laikai tegarbina Viešpatį nuo dabar ir per nesibaigsimus amžius. Amen.[9]

Švenčiausios Trejybės —

Dievo Tėvo, Sūnaus ir šventosios Dvasios — Ir mano Išganytojo, Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu pradedu šiuos naujuosius metus.

Paženklinta pradžia tavim, o Varde mūsų Viešpaties! Ir pabaiga laikų atliepia į tave — vienintelį, didžiausią, nemirtingą.

Sujungi tu vienam Varde ir laiką ir beribę amžinybę. Dangus neliauja jį kartot, ir žemei jis gražiausias iš visų vardų.

Nusvyra galvos prieš tave, lyg muzikos garsams nuskambus. Sulinksta keliai prieš tave, tarsi prieš šviesą, iš tamsos sušvitusią.

Lyg žygin toliman mes leidžiamės, paženklinę save tavim, o Varde palaimos! Karionėse mums skydas pergalės esi, žaizdose — balzamas, mirty — viltis dangaus.

Lydėk ir laimink mus laiko skrydyje į tavo amžinybės uostą, Viešpatie![9]

TRYS KARALIAI

ANTRA didžiausia kalėdinio laiko šventė yra Trijų Karalių. Liturgija ją vadina Epifanija — Viešpaties apsireiškimu (tautoms). Senovėje ji buvo dar vadinama Kristaus Karaliaus apsireiškimu.

Mišių antifona kalba apie šios dienos šventę, trimis stebuklais papuoštą: “šiandien žvaigždė vedė išminčius į prakartę; šiandien vestuvėse vanduo paverstas vynu; šiandien Kristus panoro būti Jono pakrikštytas Jordane, kad mus išgelbėtų”.

Kelkis, prašvisk, Jeruzale, nes tavo šviesa ateina ir Viešpaties garbė ant tavęs užteka. Nes štai tamsybė dengia žemę ir tamsumas tautas, o ant tavęs užteka Viešpats, ir jo garbė pasirodo tavyje. Tautos vaikščios tavo šviesoje ir karaliai tau patekėjusiame skaistume. Pakelk aplinkui savo akis ir žiūrėk : visi šitie renkasi, tau ateina, tavo sūnūs ateina iš tolo ir tavo dukterys keliasi iš visų pusių. Tuomet tu matysi ir turėsi apsčiai; tavo širdis stebėsis ir išplis, kai jūros pilnybė gręšis į tave ir tau ateis tautų stiprybė. Kuprių potvynis apdengs tave, Madiano ir Efos kuprininkai; visi ateis iš Sabos, nešdami auksą ir smilkalus ir skelbdami šlovę Viešpačiui (Iz. 60).

PALIKITE, išminčiai, mokslo rūmus,
Pakelkite akis nuo savo knygų, —
Štai, tylią naktį gimė žemei Sūnus,
Štai, jo žvaigždė dangaus skliaute pražydo.

Ieškojote šviesos žvaigždžių pasauly,
Mintis, kaip perlus rinkot žemėj, —
Tai jis — šviesa, šviesesnė užu saulę,
Tai jis — mintis, kuri pasaulį remia:

Jis knygoj jūsų neskaitytas Žodis —
Skubėkit ilgesį nūn jo atminę:
žvaigždė per tyrus kelią jum parodys
Ir angelas atgal parves tėvynėn.

Pažerkit auksą, žėrintį po kojų,
Ir smilkalą ir mirą kvepiančią, —
Jis turtą, garbę žemėj jums atstoja,
Jis mirtį apgali ir gydo kančią.[9]

Viešpatie, kuris šiandien, žvaigždei vedant išminčius, apreiškei savo viengimį Sūnų tautoms, suteik iš savo malonės, kad mes, pažinę tave tikėjimu, išvystume tavo veido skaistumą. Per tą patį Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Pažvelk maloniai, meldžiame tave, Viešpatie, į savo Bažnyčios dovanas, kur jau nebe auksas, smilkalas ir mira atnašaujama, o tai, kas tomis dovanomis reiškiama, aukojama ir imama, būtent Jėzus Kristus, tavo Sūnus, mūsų Viešpats, kuris su tavimi gyvena ir viešpatauja per amžius. Amen.[12]

TARSO, Arabijos, Sabos karaliai
Vyksta lankyti Jeruzalės šalį;
Žydų karaliaus užgimusio klausia,
Betliejun veda juos žvaigždė šviesiausia.

Garbina kūdikį, Dievą galybės,
Klaupiasi, lenkiasi, kloja gėrybes;
Duoda jam miros, smilkalo, aukso, —
Liudiją Dievą, Karalių augščiausią.

Dievui, kurs leido pažinti tiesą,
Viltį ir meilę ir dangišką šviesą,
Garbę ir šlovę per amžius giedokim,
Kristui Karaliui save paaukokim![6]

Karaliai jieško Galingojo, išminčiai — šviesos, o mano širdis, Viešpatie, trokšta ramybės ir paprastumo. Kristau, duok man būti savęs paties karalium ir savo gyvenimo išminčium. Prakartėlės paprastumu kalbėk į mano protą, kuris nori būti nepaprastas. Tvartelio skurde leisk jieškoti žmogiškos didybės. Tyra širdis tebūna auksas, maraus kūno tramdymas tevirsta tau mira, paprastos mano maldos tekyla į tave kaip kvapnus smilkalas.[9]

PO TRIJŲ KARALIŲ

MYLĖKITE viens kitą brolių meile. Pagerbimu viens kitą pralenkite. Uolumu nebūkite tinginiai; būkite karšti dvasia; tarnaukite Viešpačiui.

Džiaukitės viltyje; būkite kantrūs suspaudime, ištvermingi maldoje. Dalyvaukite šventųjų reikaluose, rūpinkitės svetingumu.

Laiminkite tuos, kurie jus persekioja, laiminkite ir nekeikite. Džiaukitės su linksmai-

siais, verkite su verkiančiais. Turėkite kits kitam vienokių jausmų.

Nejieškokite augštų dalykų, bet nusileiskite prie to, kas žema. Nelaikykite patys savęs išmintingais (Rom. 12, 10-16).

VELYKINIS TARPSNIS

VELYKINIS tarpsnis prasideda senosiomis Užgavėnėmis (septuagesima) ir baigiasi netrukus po Visų Šventųjų. Šio ciklo viršūnė yra Velykos, šeštinės, Sekminės, atseit — Prisikėlimas, Dangun žengimas, Šv. Dvasios atsiuntimas (7 savaitės). Paruošiamasis laikas yra gavėnia (17 dienų įžangos ir 40 dienų pačios gavėnios). Atbaigiamasis šio ciklo laikas yra sekmadieniai po Sekminių (23-28 savaitės).

Viešpats siuntė savo žodį jų pagydyti
ir išgelbėti juos nuo pražūties.
Tegu jie dėkoja Viešpačiui už jo gailestingumą
ir už jo stebuklus žmonių vaikams. **Ps. 106.**

GAVĖNIA

GAVENIOS metą liturgija vadina Quadragesimos — Keturiasdešimtės vardu. Mūsiškis gavėnios vardas reiškia tiesiog pasninką. Tačiau ne pasninkas yra pagrindinė gavėnios mintis, o mūsų pasirengimas Kristaus prisikėlimui, kad per jį ir mes prisikeltume.

Yra trys mūsų prisikėlimo sąlygos, kurias gavėnia stato prieš akis, tai — kova, kančia ir atgaila. Ar Kristus nekovojo (su piktąja ir pasaulio dvasia), ar nekentėjo ir nepermaldavo dangaus Tėvo už mus? Krikšto metu mes pažadėjome vesti gerąją kovą, ir kas kovoja, neišvengiamai kenčia. Kova

išauga iki dramatiškos įtampos, kada mes pasiryžtame apgalėti senus polinkius, įpročius ir nuodėmes. Toj įtampoj dažnai žvelgiame į kenčiantį Kristų. Didžioji Viešpaties kančia mus jaudina, įkvepia, skatina. O ji buvo permaldos kančia.

Kristaus kančia ir auka vedė mus į vienybę su Dievu. Arčiau ir giliau jungia mus su juo malda. Giliausia yra aukos malda — šv. mišios. Kančios mąstymo malda yra kryžiaus keliai, kuriuos taip gyvai skatina sekti gavėnios liturgija. Iš tikro, visa mūsų būtis yra kalta dėl Kristaus kančios — ir ta fizine savo dalimi. Dėl to ir ji turi atgailoti, pasninkaudama, atsisakydama savo soties. Atsisakymo auka paliečia ir tą gerybę, kurią mes paveldime ar darbu pasiekiame. Dėl to duoti vargstančiam, sušelpti skurstantį, ligonį, papenėti alkstantį, pridengti nuogą, priglausti pakeleivį — tai vis išmaldos darbai ne tik artimui, bet ir pačiam Kristui.

Štai dabar malonės metas,
štai dabar išganymo diena!
Todėl šiomis dienomis parodykime save
kaip Dievo tarnus
didele kantrybe, pasninkais, budėjimais
ir neveidmainiška meile
(2 Kor. 6, 2-6).

PELENŲ DIENA

Sugrįžkite pas mane iš visos savo širdies, su gavėjimu, su verksmu ir raudojimu. Sugrįžkite prie Viešpaties savo Dievo, nes jis maloningas ir gailestingas, kantrus ir didžio pasigailėjimo.

Tarp prieangio ir altoriaus raudos kunigai, Viešpaties tarnai, ir sakys: pasigai-

lėk, Viešpatie, pasigailėk savo žmonių ir neišduok savo paveldėjimo paniekai, kad valdytų jį (pagonių) tautos! (Joel. 2).

Viešpatie, tu visų pasigaili ir nelaikai neapykantoje nieko iš to, ką esi padaręs, ir dedies nematąs žmonių nuodėmių atgailos dėlei ir pasigaili jų, nes tu Viešpats, mūsų Dievas (Išm. 11).

Berdamas pelenus ant galvos, kunigas taria: Atmink, žmogau, jog tu dulkė esi ir vėl dulke pavirsi (1 Moz. 3). Tada ar po to savo širdyje kalbėk:

Dieve, tu matai mano didžią menkystę ir dar didesnį nenorą pripažinti, jog esu dulkė. Sulaužyk mano išdidumą, kad nereikėtų tau jo laužyti bandoma ranka. Aš, dulkė, meldžiu tave, pašvęsk mane šiam kančios laikui. Pridenk mano silpnumą malonės ir meilės skraiste, kad mano kūnas nuskaidrėtų ir dvasia tarnautų tik tau, mano Viešpatie! Amen.[9]

**Širdžių Tyrėjau nemarus,
Pažįsti klystančių takus,
Begrįžtančius palenk savęsp,
Malonės prieglobstin parvesk!**

**Suteik stiprybės ir tvermės,
Padėk išvengti vėl kaltės,
Kad širdys tyros be dėmių,
Ieškotų dieviškų gelmių.**

Leisk, Viešpatie, mums, tavo tikintiesiems, garbingą gavėnios iškilmę tinkamu pamaldumu pradėti ir ištvermingu maldingumu praleisti. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

4-iems GAVĖNIOS SEKMADIENIAM

Broliai, mes prašome jus ir maldaujame Viešpatyje Jėzuje taip elgtis, kaip išmokote iš mūsų, kaip jums reikia elgtis ir patikti Dievui, kad darytumėte daugiau pažangos... Nes ta yra Dievo valia, kad jūs būtumėte šventi... Kad kiekvienas mokėtų laikyti savo indą šventume ir pagarboje, nepasiduodamas gašliam geiduliui, kaip pagonys, kurie nepažįsta Dievo, ir kad nei vienas neskriaustų ir neapgaudinėtų savo brolio... Nes Dievas nepašaukė mus į susitepimą, bet į šventumą Kristuje Jėzuje, mūsų Viešpatyje (1 Tesai, 4, 1-7).

MALDOS

Dieve, kuris keturių dešimčių dienų pasninko laikymu valai savo Bažnyčią, suteik mums, savo žmonėms, kad ką santūriai gyvendami iš tavęs stengiamės gauti, tą gerais darbais pasiektume. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Dieve. kuris matai, kaip mums trūksta jėgų, gobok mūsų sielą ir kūną, kad būtu-

me ir nuo visų išorinių nelaimių apsaugoti ir nuo piktų minčių nuvalyti. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Mes meldžiame tave, visagalis Dieve, pažvelk į savo nusižeminusiųjų žmonių troškimus ir mums apginti ištiesk savo didybės dešinę. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Suteik, meldžiame tave, visagalis Dieve, kad mes, kurie, teisingai dėl savo piktų darbų varginami, tavo malonės paguoda būtume sustiprinti. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

GIESMES

ALYVŲ DARŽELY krauju prakaitavo * Dievo Tėvo Sūnus už mus, žmones savo, * Skausmai širdį jam suspaudė, * Nuliūdimas sielą graužė: * Brangus Atpirkėjau, * Kiek Tu iškentėjai !

Jis kaip Dievas matė mūsų atpirkimą * Visą savo kančią, kraujo praliejimą — * Matė jis žmonių piktybę, * Savo budelių smarkybę: * Viešpatie mieliausias, * Kenti nekalčiausias!

Matė nešiąs kryžių ant pečių uždėtą, * Ir mirties regėjo savo guolį kietą; * Matė kalną Kalvarijos, * Graudžias ašaras Marijos, * Viešpatie meilingas, * Kančios sopulingos!

Jėzau Kristau maloniausias

JĖZAU KRISTAU maloniausias, * Avinėli nekalčiausias, * Troškai kryžiuje numirti, * Kaltus mus visus atpirkti.

Raudoki, žmogau, tu graudžiai, * Dėl tavęs štai Viešpats skaudžiai, * Mirdams šaukia savo Tėvą, * Veda latrą jis pas Dievą.

Žodį taria paskutinį, * Galva svyra ant krūtinės; * Verkia Motina ir kenčia '* Sunkią šalia kryžiaus kančią.

Saulė temsta ir užgęsta, * Žemė tamsumoj paskęsta, * Uolos skeldėja ir plyšta, * Mirtį Jėzaus jos pažįsta.

Šonas perdurtas švenčiausias, * Bėga kraujas nekalčiausias, * Verkim, ašaras vis liekim, * Mirtį Jėzaus vis minėkim.

Jėzau, kuris taip kentėjai, * Jog už mus numirt norėjai, * Prašom, per šią kančią tavo * Dangų mums atverki savo.

Atpirkėjau, kaip tu alpsti

ATPIRKĖJAU, kaip tu alpsti, * Kokios kančios-sopuliai! * Tavo šventą veidą dengia * Prakaito baisaus lašai. * Glauski mus, mieliausias Jėzau, * Kraujo išbertas rasos * Prie krūtinės mylimos.

Štai, patsai ateina Judas, * Jėzau, jau tavęs išduot, * Ir iš meilės tu jam leidi * Veidą savąjį bučiuot. * Ak, mokyk, brangiausias Jėzau, * Mus ir priešus taip mylėt — * Jiems geru atsimokėt.

Išganytojau mieliausias, * Tai karti kelionė tau — * Nešti sunkų kryžiaus medį. * Tau padėti leisk, prašau: * Leisk ir man, gerasis

Jėzau, * Tavo gerti kartybes, * Atsiteist už kaltybes.

Ak, pakelk akis į kryžių. * Žvelk, kaip baisiai kenčia jis, * Kaip rankas ir kojas plėšia * Perkalta aštri vinis. * Virpa jo švenčiausias kūnas * Visas permerktas krauju * ir vis trykštančiu nauju.

Ačiū tau, o mūsų Jėzau! * Per skausmus ir per kančias * Tu krauju brangiu savuoju * Jau išdildei mūs kaltes, * Jėzau, žvelk į mūsų širdis, * Ir išmokyk tau tarnaut, — * Leisk numirus dangų gaut.

Stovi Motina

STOVI Motina skausminga, * Mato kryžių šiurpulingą, * O ant kryžiaus jos Sūnus.

O, kaip širdį jai skaudėjo, * Savo Sūnų kai regėjo * Ten ant kryžiaus mirštantį.

Argi žmogus neraudotum, * Kai širdyje pagalvotum, * Kaip kentėjo Dievas mūs.

Mūsų kaltės sunkios, baisios... * Jėzaus kraujas neša vaisių * Atpirkimo nuostabaus.

Visa žemė išsigando, * O žmogus tiktai nebando * Savo kaltę apraudot.

Saulė niaukęs, šviest nustojo, * žemė plyšo ir kilnojos, * Kenčiant Jėzui nekaltam.

Krito žvaigždės ir kalnynai, * Sutvėrėją jie pažino * Ten ant kryžiaus mirštantį.

Dievo Motina Marija, * Mūsų širdys teatgyja, * Lig iš nuodėmių pabus.

Jėzaus kančios neregėtos, * Už žmoniją iškentėtos, * Tegraudina širdis mums.

Dieną mūsų paskutinę, * Atverk širdį begalinę * Ir priimki pas save.

Nukryžiuotoji Meile

KAI sutinkam tavo žvilgsnį, * Tavo žvilgsnį kryžiaus soste, * Ak, kaip lengva būna širdžiai, * Nes atleista.

Kai ant kryžiaus stingsta žodis, * Tavo žodis "Išsipildė", * Ak, kaip sunku būna širdžiai * Nepravirkus.

Štai nuo kryžiaus rankų mostas — * Meilės mostas begalybėn, * Tartum ramstis, tartum tiltas * Ties padange.[9]

KANČIŲ SEKMADIENIS

Tavo kančia, Viešpatie, prasidėjo anksčiau, negu tavo pečius prislėgė sunki kryžiaus našta. Tu skelbei tiesą, o jie netikėjo. Garbinai dangaus Tėvą, o jie piktžodžiavo. Smerkei nuodėmes, netikėjimo — pikto dvasią, o jie pasmerkė tave ir siekė akmenų savo rankomis... Ar galėjo būt didesnis skausmas nei tavo — atmesto, išjuokto ir iš anksto pasmerkto !

Tu pasitraukei jiem iš kelio, ir jie nebeišvydo tavo veido, iki atėjo paskutinės tavo dienos... Tu dar laukei, bandei širdžių kietumą, tikėjaisi jas atlyšiant. Bet jos neatlyžo...

Ir nūnai, Viešpatie, tavo kančios veidą uždengia mūsų akim gūdi drobulė. Argi ir mes kalti tave atmetę, tavo tiesa netikėję, tavo Tėvui piktžodžiavę, siekę akmenų tau užmušti? O, atleisk mums, Viešpatie![9]

VEXILLA REGIS

TAI žengia vėliavos Karaliaus,
Štai spindi Kryžiaus paslaptis,
Jame gyvybė rado mirtį,
Jame gyvybė vėl atgis.

Šviesus esi, garbingas Medi!
Karaliaus purpuras vis švies,
Kai tavo išrinktas kamienas
Savęsp jo sąnarius prilies..

O sveikas, Dievo duotas Kryžiau,
Kančios dienom viltie šventa!
Geriems palenk malonės srovę,
Kaltiesiems būk lengva našta.

DIDŽIOJI SAVAITĖ

PASKUTINĖ gavėnios savaitė yra kupina gilios, dramatiškos rimties. Tai Kristaus — žmonijos Atpirkėjo nužudymo drama, kuri pakartojama didingais vaizdais šios savaitės apeigose ir maldose. Didžioji savaitė prasideda Verbų sekmadieniu ir baigiasi didžiuoju šeštadieniu. Šią savaitę skaitoma Kristaus kančios istorija iš visų keturių evangelistų. Trečiadienio, ketvirtadienio ir penktadienio vakarais kalbama arba giedama tamsioji aušrinė. Jos metu giedamos jaudinančios pranašo Jeremijo raudos.

Verbų sekmadienis turi dvejopas nuotaikas. Verbų šventinimas ir procesija išreiškia triumfišką džiaugsmą, o šv. mišios su Kristaus kančios istorija vėl grąžina į liūdesį ir susimąstymą.

Visagalis amžinasis Dieve, leisk mums taip Viešpaties kančios paslaptis švęsti, kad būtume verti gauti tavo atlaidą. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

VERBŲ SEKMADIENIS

Visagalis amžinasis Dieve, kuris, norėdamas palikti mums nusižeminimo pavyzdį, liepei Išganytojui priimti mūsų kūną ir kryžių iškentėti, suteik iš savo malonės, kad ir jo kantrybę dėtumės sau į širdį ir taptume jo prisikėlimo dalyviais. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

Verbų šventinimas

Palaimink, Viešpatie, šias palmių bei alyvų šakeles ir suteik, kad ką tavo žmonės tau pagarbinti šiandieną išviršiniu būdu daro, tai dvasiškai su didžiausiu pamaldumu — nugalėdami priešą ir ypač pamėgdami gailestingumo darbą — atliktų. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen[12].

Būk pasveikintas, mūsų Karaliau, Dovydo sūnau, pasaulio Atpirkėjau! Tave pranašai skelbė ateisiantį išgelbėti Izraelio namų. Tave siuntė Tėvas į pasaulį kaip atpirkimo auką. Tavęs laukė visi šventieji nuo pasaulio pradžios: Osanna Dovydo sūnui! Palaimintas, kuris ateina Viešpaties vardu! Osanna augštybėse! (Antif. 7).

HIMNAS

GARBĖ, gyris ir šlovė tebūna tau, Karaliau Kristau, Vaduotojau, kuriam vaikų lūpos giedojo šventą Osanną.

Tu esi Izraelio karalius ir kilnus Dovydo sūnus, kuris Viešpaties vardu eini, palaimintas Karaliau!

Visa dangaus kariuomenė augštybėse tave garbina, ir mirtingas žmogus ir drauge visi padarai.

Žydų tauta su palmėmis tau priešais išėjo: štai mes pas tave su prašymais, žadais ir giesmėmis.

Tau kentėsiančiam jie nešė šlovės auką, o mes siunčiame tau savo giesmes dabar jau karaliaujančiam.

Jie patiko tau, tepatinka ir mūsų maldingumas, Karaliau gerasis, Karaliau maloningasis, kuriam visa, kas gera, patinka.[34]

Kristaus kančios istorija Mat. 26, 36-75; 27, 1-60.

Remk mus, Dieve, mūsų išganyme ir suteik, kad su džiaugsmu ateitume mąstyti tų geradarybių, kuriomis teikeis mus atnaujinti.[11]

DIDYSIS KETVIRTADIENIS

DIDĮJĮ Ketvirtadienį, paskutinės vakarienės metu, įsteigtos šv. mišios ir Švenčiausias Sakramentas. Dėl šio džiugaus įvykio per mišių Gloria suskamba visi varpai, varpeliai, suūžia vargonai, nuaidi giesmė ir staiga, liūdint dėl Kristaus kančios, nutyla ligi did. šeštadienio. Po mišių Švenčiausiasis nešamas į išstatymo altorių (kartais vadinamą Kristaus kalėjimu). Gedėjimo ženklan po pamaldų nuvalkstomi altoriai. Katedrose dar šventinami aliejai, vartojami teikiant sakramentus ir, prisimenant Kristaus duotą pavyzdį, vargšams plaunamos kojos.

MES turime vyriausiąjį kunigą ne tokį, kurs negalėtų užjausti mūsų silpnybių... Kiekvienas vyriausias kunigas, paimtas iš žmonių, yra įstatomas žmonėms tuose dalykuose, kurie liečia Dievą, kad aukotų dovanas ir aukas už nuodėmes, kaip tas, kurs gali pasigailėti nežinančiųjų ir klystančiųjų...

Taip ir Kristus ne pats pasisavino vyriausiojo kunigo garbę, bet tasai, kurs jam pasakė: Tu mano Sūnus, aš šiandien pagimdžiau tave... Jis, atnašavęs savo kūno dienose su dideliu skausmu ir ašaromis prašymus ir maldavimus tam, kurs galėjo išgelbėti jį nuo mirties, buvo išklausytas dėl savo pagarbos. Ir nors buvo Dievo Sūnus, jis išmoko klusnumo iš to, ką kentėjo, ir, pakeltas į augščiausią tobulybės laipsnį, pasidarė visiems, kurie jo klauso, amžinojo išganymo priežastimi.

Taigi turėdami didį vyriausiąjį kunigą, kurs įėjo į dangų, Jėzų, Dievo Sūnų, laikykimės išpažinimo... Artinkimės su pasitikėjimu į malonės sostą, kad gautume pasigailėjimo ir rastume malonės tinkamai pagalbai (Žyd. 4, 14-16; 5, 1-9).

ŠVENČ. SAKRAMENTO ĮSTEIGIMAS

VIEŠPATS Jėzus tą naktį, kurią buvo įduotas, ėmė duoną ir dėkodamas laužė ir tarė: Imkite ir valgykite; tai yra mano kūnas, kurs bus už jus išduotas; tai darykite man atminti ! Taip pat ir taurę po vakarienės, tardamas: ta taurė yra naujoji sandora mano kraujuje;

tai darykite, kiek kartų gersite, man atminti! Nes kiek kartų jūs valgysite tą duoną ir gersite tą taurę, jūs skelbsite Viešpaties mirtį, iki jis ateis (1 Kor. 11, 23 — 26).

PANGE LINGUA

Pange **lingua gloriosi * Corporis mysterium, * Sanguinisque pretiosi, * Quem in mundi pretium * Fructus ventris generosi * Rex effudit gentium.**

Nobis datus, nobis natas *Ex intacta Virgine, * Et in mundo conversatus, * Sparso verbi semine, * Sui moras incolatus * Miro clausit ordine.

In supremae nocte coenae, * Recumbens cum fratribus, * Observata lege piene * Cibis in legalibus, * Cibum turbae duodenae * Se dat suis manibus.

Verbum, caro, panem verum * Verbo carnem

Paslaptį **bylok, liežuvi, * Nuostabaus ir švento kūno * Ir brangaus nekalto kraujo. * Sūnus įsčių garbingiausių * Ir tautų visų Karalius *Jį išliejo už pasaulį.**

Mums jis duotas, mums užgimęs * Iš Mergelės nekalčiausios * Ir šią žemę prakeliavęs *Žodžio sėklą gausiai žėręs, * Savo būvį keleivystės * Baigė būdu nuostabiausiu.

Nakties puotoj paskutinėj *'Apsuptas aplinkui brolių, * Kaip įstatymas numato * Valgęs maistą neraugintą, * Dvylikos saviškių būriui *Savo rankom teikė duonos.

Dievo Žodis kūnu tapęs * Duoną keičia sa-

efficit: * Fitąue sanguis Christi merum: * Et si sensus deficit, * Ad firmandum cor sincerum *Sola fides sufficit.[18]

vo kūnu, *Vyną vėl krauju savuoju. * Te jausmai nesuklaidina, * Vien tikėjimas težino * Širdį nuolankią įtikint. [9]

KOJŲ PLOVIMAS

TAI mano įsakymas, kad mylėtumėte vienas kitą, kaip aš jus mylėjau (Jon. 15, 12). Palaiminti nesuteptieji kelyje, kurie vaikščioja Viešpaties įstatyme (Ps. 118).

NUMAZGOJĘS jų kojas ir pasiėmęs savo drabužius, vėl atsisėdęs su jais prie stalo, jis jiems kalbėjo: Ar suprantate, ką aš jums padariau? Jūs vadinate mane Mokytoju ir Viešpačiu, ir gerai sakote, nes aš esu. Taigi, jei aš, Viešpats ir Mokytojas, mazgojau jūsų kojas, tai ir jūs turite vienas kitam mazgoti kojas; nes aš daviau jums pavyzdį, kad, kaip aš jums dariau, taip ir jūs darytumėte (Jo. 13, 12-15).

O ŠVENTAS, o pagarbintas tarp žemės ir žvaigždžių, Maitintojau — Gaivintojau širdžių!

Vandens paėmęs, plauni mūsų kojas, kurios po purvinus kelius vedžiojo. Ir duoną laimini ir vyno taurę duodi: ji tegaivina mus, keleivius tavo vynuogyno.

O šventa dangiška Puota, o Duona nekalta, o Viešpatie, tai tujen padarei iš mūs, mažų tarnų, dalyvius savo dieviškojo Stalo.

Tai tujen mus vedi išganymo švieson, maitindamas ir gindamas nuo sutemų.[9]

IŠSIGYNIMAS

JIE nutvėrė Jėzų ir vedė į vyriausiojo kunigo namus. Atstu sekė ir Petras... Viena tarnaitė, pamačiusi Petrą sėdintį prie šviesos ir įsižiūrėjusi į jį, tarė: Ir šitas buvo drauge su juo. Bet jis išsigynė jo sakydamas: Moteriške, aš jo nepažįstu. Po valandėlės pamatęs jį kitas tarė: Ir tu esi iš jų tarpo. Bet Petras atsakė:
O, žmogau, nesu. Arti vienos valandos praslinkus, dar kitas tvirtino sakydamas: Tikrai ir šitas buvo su juo, nes ir jis galilėjietis. Bet Petras tarė: Žmogau, aš nežinau, ką tu sakai. Ir tuojau, dar jam tebekalbant, gaidys pragydo... Po to Petras, išėjęs laukan, karčiai verkė (Luk. 22, 54-62).

Aplinkui blėstanti naktis...
O Viešpatie, tavo širdis
Tarp mūro sienų uždarų
Neranda sau draugų.

Pragydo trečiąkart gaidys,
Ir baigia, baigia degt ugnis!
O Petras ginas jau tavęs,
Tegu tik jo kentėt neves.

O Viešpatie, ir mes nakty,
Didžiausių priešų apsupti.
Tik duoki, duok ir mums jėgos
Tavęs neapleisti niekados.

Kas bus šią naktį be tavęs,
Kas mus tėvynėn benuves.
O duoki, Viešpatie, jėgos —
Mum su tavim sulaukt aušros-[31]

DIDYSIS PENKTADIENIS

DIDĮJĮ Penktadienį šv. mišių nebūna, tik kunigas skaito Kristaus kančią ir meldžiasi už Bažnyčią, popiežių, vyskupus, kunigus, klystančius, atkritusius, žydus ir stabmeldžius. Po to garbinamas kryžius ir giedamas Kristaus skundas “Mano tauta, ką aš tau padariau?” Pamaldoms pasibaigus, Švenčiausiasis nešamas į vadinamąjį Kristaus karstą.

MES skelbiame Kristų, prikaltą ant kryžiaus, kurs žydams, tiesa, yra papiktinimas, o pagonims paikybė; Kristų, Dievo galybę ir Dievo išmintį. Nes iš Dievo einanti paikybė yra išmintingesnė už žmones ir iš Dievo einanti silpnybė stipresnė už žmones (1 Kor. 1, 23-25).

PRANAŠYSTĖ

SAVO sielvarte jie pakils rytmetį prie manęs (ir tars) : Eikime ir grįžkime pas Viešpatį, nes jis pradėjo ir pagydys, nuplakė ir rūpinsis mumis. Jis atgaivins mus po dviejų dienų, pažadins mus trečią dieną, ir mes būsime gyvi jo akivaizdoje. Žinokime ir stenkimės pažinti Viešpatį; kaip aušra prirengtas jo išėjimas, ir ateis mums kaip ankstyvasis lietus žemei.

Kągi darysiu tau, Efraime? Ką darysiu tau, Judai? Jūsų pamaldumas kaip rytmečio debesis ir kaip nykstanti rasa anksti rytą. Todėl aš užgaunu per pranašus, užmušu juos savo burnos žodžiais, ir tavo teismai išeis kaip šviesa. Nes aš noriu pasigailėjimo, ne

aukos ; Dievo pažinimo labiau kaip deginamųjų aukų (Ozėjas 6, 1-6).

Kristaus kančios istorija (Jon. 18, 1-40; 19, 1-42)

MALDAVIMAI ATPIRKIMO VAISIŲ

Bažnyčiai, kad Išganytojas suteiktų jai vienybę, taiką ir pergalę:

Visagalis amžinasis Dieve, kuris per Kristų apreiškei visoms tautoms savo garbę, sergėk savo gailestingumo kūrinį — Bažnyčią, kad ji pasklistų po visą pasaulį, ir išliktų tvirta savo tikėjimu tavo vardo garbei. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Šv. Tėvui, kad Viešpats jį Bažnyčios gerovei saugotų ir globotų:

Visagalis amžinasis Dieve, kuris viską laikai savo išmintimi, pažvelk maloniai į mūsų maldas ir savo maloningumu išlaikyk mums išrinktąjį Ganytoją, kad tavo valdoma krikščioniškoji liaudis, vyriausiojo Vyskupo padedama, augtų tikėjimo nuopelnais. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Vyskupams ir kunigams, vienuoliams ir vienuolėms, visiems kovojantiems ir dirbantiems Dievo garbei ir Bažnyčios labui, o taip pat visų luomų krikščionims:

Visagalis amžinasis Dieve, kurio dvasia pašvenčia ir valdo visą Bažnyčios kū-

ną, išklausyk mus meldžiančius už visus luomus, kad, tavo malonės padedami, visi laipsniai tau ištikimai tarnautų. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Kenčiantiems, kad Dievas kalėjimus atidarytų, pančius atrištų, tremtiniams grįžimą, sergantiems sveikatą suteikti teiktųsi:

Visagalis amžinasis Dieve, liūdinčiųjų paguoda, dirbančiųjų tvirtybe, tegu pasiekia tave iš betkurio vargo šaukiančiųjų maldos, kad visi džiaugtųsi savo reikaluose sulaukę tavo gailestingumo. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Klystantiems ir atpuolusiems, kad Dievas teiktųsi juos į šventąją savo Bažnyčią grąžinti:

Visagalis amžinasis Dieve, kuris visus vaduoji ir nenori, kad kas pražūtų, pažvelk į piktojo suvedžiotas sielas ir klystančiųjų širdis, kad jos, metusios savo klaidą, į tavo tiesos vienybę greičiau sugrįžtų. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Žydams, kad jie Jėzų Kristų pažintų:

Visagalis amžinasis Dieve, kuris savo pasigailėjimu neatstumi net žydų, išklausyk mūsų maldų, kurias už tos tautos negregystę mes siunčiame, kad, pažinę tavo tiesos šviesą, kuri yra Kristus, iš savo tamsybių išsivaduotų. Per tą patį Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Stabmeldžiams, kad jie atrastų kelią į gyvąjį tikrąjį Dievą ir jo Sūnų Jėzų Kristų:

Visagalis amžinasis Dieve, kuris ieškai ne nusidėjėlių mirties, bet gyvybės, priimk maloningai mūsų maldą ir išvaduok juos iš stabų garbinimo, kad jie tavo vardo šlovei bei garbei prisijungtų prie tavo šventos Bažnyčios. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen[12].

KRYŽIAUS PAGARBINIMAS

Štai kryžiaus medis, ant kurio kybojo pasaulio išganymas! Eikim, pagarbinkim!

KRYŽIAU šventas, visų medžių * Tu tik vienas pažiba, * Neišželdins girios brandžios * Kito tokio niekada! * Saldus medis, vinys saldžios, * Keliama saldi našta.

Lenk viršūnę, medi augštas, * Lenki išskėstas šakas, * šerdis tavo teminkštėja, — * Lieki ašaras graudžias — * Kelki žemės Atpirkėją, * Tempk palengva jo rankas.

Šitą auką nešt pasauliui * Vienas išrinktas buvai. * Ir pravėrei uostą naują, * Kur negali skęst laivai, — * Avinėlis šventą kraują * Paaukojo jiems vertai.

Garbę duokime Trejybei, * Didžią šlovę jai vienai — * Lygią Tėvui, Sūnui lygią, * Dvasiai šventai mum siųstai, * Vardo Trejeto vienybei * Te visatos šauks balsai.

KRISTAUS SKUNDAS

Mano tauta, ką aš tau padariau? Ar kuo aš tave užgavau? Atsakyk man!

Aš pasodinau tave lyg gražiausią vynuogyną, o tu man pasidarei labai karti, nes mane trokštantį girdei actu ir jietimi pervėrei savo Išganytojui šoną.

Aš tau prieky ėjau debesio stulpu, o tu mane vedei į Piloto teismo rūmą.

Aš tave valgydinau mana tyruose, o tu mušei mane kumščiais ir rykštėmis.

Aš tave girdžiau išganingu vandeniu iš uolos, o tu mane girdei tulžimi ir actu.

Aš tau daviau karališką valdžios lazdą, o tu davei erškėčių vainiką mano galvai.

Aš tave išaugštinau, suteikdamas tau didelę galybę, o tu mane iškėlei ant kryžiaus kartuvių.

Mano tauta, ką aš tau padariau? Ar kuo aš tave užgavau? Atsakyk man![12].

DIDYSIS ŠEŠTADIENIS

PIRMAISIAIS amžiais tik vakarui atėjus tikintieji rinkos į šventnamius. Budėjo per naktį, meldėsi ir laukė Kristaus prisikėlimo. Katechumenai artinosi prie pašventinto vandens šaltinio ir priimdavo krikštą. Jų skaičius ilgainiui gausėjo, ir krikštas užimdavo laiką, skirtą pamaldoms. Vėliau (14 a.) jos buvo perkeltos į priešpietį, tačiau jų turinyje išliko

anų nakties pamaldų charakteris. Nuo 1957 Bažnyčia vėl grąžino did. šeštadienio pamaldas į vėlyvą naktį.

Did. šeštadienį šventinama ugnis ir velykine žvakė, kuri mena prisikėlusį Kristų —- Šviesą (Lumen Christi). Velykinė žvakė nešama į bažnyčią ir garbinama triskartiniu priklaupimu. Iš jos uždegamos visos bažnyčios žvakės. Prie altoriaus giedamas nuostabusis himnas E x u 1 t e t. Senovėje dar buvo krikštijami katedhumenai, todėl skaitoma pranašystės apie krikštą ir šventinamas krikšto vanduo. Šv. mišiose, kurios laikomos Velykų naktį, per Gloria vėl suskamba varpai ir vargonai.

UGNIES PAŠVENTINIMAS

Dieve, kuris per savo Sūnų, Kertinį Akmenį, suteikei tikintiesiems savo šviesybės ugnį, pašvęsk šią naują, iš titnago išskeltą, mūsų labui skirtą ugnį. Leisk mums per šias Velykas taip įsiliepsnoti dangiškais troškimais, kad galėtume tyromis širdimis pasiekti tavo dangiškos šviesybės šventę. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį.

Viešpatie Dieve, visagalis Tėve, nenykstanti šviesa, visokios šviesos Kūrėjau! Palaimink šią ugnį, kuri tavo, viso pasaulio Apšvietėjo, yra pašvęsta ir palaiminta. Teuždega ji mus ir tešviečia mums savo spindėjimu. O kaip Mozę, išeinantį iš Egipto, apšvietei, taip apšviesk mūsų širdis ir jausmus, kad būtume verti pasiekti amžiną gyvenimą ir tavo amžiną šviesą. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen[12].

Tedžiūgauja dangaus angelų chorai! Tedžiūgauja dieviškos paslaptys! Ir kilniausio Karaliaus pergalei teskamba išganymo trimitas !

Tedžiūgauja žemė, tokios šviesos nužerta! Ir visas pasaulis, amžinojo Karaliaus švitinčioj atšvaistoj netekęs savo tamsos !

Tedžiūgauja Motina Bažnyčia, papuošta šviesos spinduliais! Teaidi ir ši šventovė didžiais žmonių džiugesio balsais!

Brangieji Broliai, žvelgdami į šį nuostabų šventos ugnies žėrėjimą, prašau, melskite su manimi visagalį Dievą gailestingumo. Nors buvau nevertas, bet jis teikėsi mane pašaukti į levitų skaičių; tepripildo jis mane savo šviesa, kad jo žvakei duočiau vertą garbę. Per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, savo Sūnų, kuris gyvena ir viešpatauja Šventosios Dvasios vienybėje Dievas per amžių amžius. Amen.

Štai ta naktis, kurioje Kristus sunaikino mirties raiščius ir pakilo iš karsto kaip nugalėtojas. Ką gi būtų padėję mums gimti, jei nebūtumėm buvę atpirkti. O nuostabusis gerume, o neįvertinamoji meile, atidavusi Sūnų, kad tarną atpirktum! O tik-

rai reikalinga Adomo nuodėme, kuri Kristaus mirtimi buvai sunaikinta! O laimingoji kalte, kuri nupelnei tokį ir taip didį Atpirkėją !

O tikrai laiminga naktie, kuri viena buvai verta žinoti laiką ir valandą, kada Kristus iš mirties prisikėlė! Tai ši naktis, apie kurią parašyta: Ji švies kaip diena ir bus man švyturys mano džiugesyje!

Tai ši naktis savo pašventinamąja galia dildo nedorybes, plauna kaltes, grąžina puolusiems nekaltybę ir liūdintiems džiaugsmą: sklaido pyktį, sukuria taiką ir palenkia valdžias[12].

Šventasis Tėve, šios nakties dėlei priimk šio smilkalo vakarinę auką, kurią šiame iškilmingame velykinės žvakės atnašavime tau teikia per savo tarnų rankas iš bičių korio Šventoji Bažnyčia.

Meldžiame tave, Viešpatie, kad ši velykinė žvakė, pašvęsta tavo vardo garbei, nenustotų patvariai naikinusi šios nakties tamsumas ir, lyg malonus kvapas priimta, susilietų su dangaus žiburiais. Jos liepsnas teranda ryto aušra, toji aušra, kuri nežino nusileidimo, kuri, grįžusi iš pragarų, šviesiai sužiba žmonių giminei... Per tą patį Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen[12].

PRANAŠYSTĖ

Šia pranašyste kviečiami krikštijamieji prie šaltinio, raminančio troškulį ir teikiančio krikšto malonę.

Visi, kurie trokštate, ateikite prie vandens. Palenkite savo ausis ir ateikite pas mane. Klausykite, ir atgis jūsų siela, ir sudarysiu su jumis amžiną sutartį, prilygstančią Dovydui parodytą gailestingumą. Štai aš daviau tautoms jį (Mesiją) liudytoju, o pagonims vadu ir mokytoju. Štai tu (Mesijau) pašauksi tautą, kurios tu nepažįsti, ir pagonys, kurie tavęs nepažino, bėgs prie tavęs dėl tavo Viešpaties Dievo ir Izraelio šventojo, nes jis tave pagarbino.

Ieškokite Viešpaties, kol jį galima rasti, šaukite, kol jis dar arti. Tepameta bedievis savo kelią ir teatsisako apgavikas savo planų ir tegrįžta prie Viešpaties, kuris jo pasigailės, ir prie mūsų Dievo, kuris pasiruošęs užmiršti. Nes mano mintys nėra jūsų mintys ir nei jūsų keliai — mano keliai, sako Viešpats. Nes kaip išaugštinti yra dangūs nuo žemės, taip išaugštinti mano keliai nuo jūsų kelių ir mano mintys nuo jūsų minčių. Ir kaip nukrenta lietus ir sniegas iš dangaus ir atgal nebegrįžta, bet sudrėkina žemę, ją aplaisto, padaro vaisingą, paruošia sėklą pjovėjui ir duonos valgytojui, taip bus su mano žodžiu, išeinančiu iš mano burnos. Jis negrįš į

mane tuščias, bet įvykdys visa, ko aš norėjau, turės sėkmės visuose, pas kuriuos aš jį siunčiau, — sako visagalis Viešpats (Iz. 54,17; 55,1-11).

VANDENS PAŠVENTINIMAS

Dieve, kurio Dvasia sklandė virš vandenų pačioj pasaulio pradžioj, ir jau tada vandens prigimtis priėmė pašvenčiamąją galią! Dieve, kuris per vandenį nuplovei nuodėmingojo pasaulio kaltes ir mūsų atgimimą pačiame tvane paženklinai! Tegu to paties gaivalo paslaptimi savo galą atranda nuodėmė, o savo pradžią — dorybė. Pažvelk į savo Bažnyčią, Viešpatie, padaugink naujai atgimstančiųjų savo tarnų skaičių. Juk tu pradžiugini savo miestą galingąja malonės srove ir atveri krikšto šaltinį atnaujinti visoms tautoms, kad jos tavo didybės įsakymu priimtų iš Šventosios Dvasios tavo Viengimio malonę.

Todėl laiminu tave, vandenie, gyvuoju † Dievu, tikruoju † Dievu, šventuoju † Dievu, kurs tave pradžioje atskyrė nuo sausumos, kurio dvasia plasdeno virš tavęs... Laiminu tave Jėzumi Kristumi, jo vienatiniu Sūnumi, mūsų Viešpačiu, kurs tave Galilėjos Kanoje nuostabiu būdu savo galybe pavertė vynu. Kurs kojomis viršum tavęs vaikščiojo ir Jordane Jono tavyje

buvo pakrikštytas. Kurs tave drauge su krauju iš savo šono išliejo ir savo mokiniams liepė tikinčius tavyje krikštyti, sakydamas: Eikite, mokykite visas tautas, krikštydami juos Tėvo ir Sūnaus ir šventosios Dvasios vardu[12].

KRIKŠTO PAŽADŲ ATNAUJINIMAS

K. Ar atsižadate piktosios dvasios?

Ž. Atsižadame.

K. Ir visų jos darbų?

Ž. Atsižadame.

K. Ir visos jos puikybės ?

Ž. Atsižadame.

K. Ar tikite Dievą, Tėvą visagalį, dangaus ir žemės Sutvėrėją?

Ž. Tikime.

K. Ar tikite Jėzų Kristų, vienatinį jo Sūnų, mūsų Viešpatį, gimusį ir kentėjusį?

Ž. Tikime.

K. Ar tikite Šventąją Dvasią, šventąją visuotinę Bažnyčią, šventųjų bendravimą, nuodėmių atleidimą, kūno iš numirusių prisikėlimą ir amžinąjį gyvenimą?

Ž. Tikime.

K. O dabar melskime visi drauge Dievą, kaip Viešpats Jėzus Kristus išmokė:

Ž. Tėve mūsų, kurs esi danguje!..

K. Visagalis Dievas, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvas, kuris atgimdė mus vande-

niu ir Šv. Dvasia, ir kuris atleido mums nuodėmes, tesaugo mus savo malone tame pačiame mūsų Viešpatyje Jėzuje Kristuje amžinam gyvenimui. Ž. Amen.

VELYKOS

VELYKOS — tai bažnytinių metų viršūnė. Tai pasiektos pergalės, laimėto išganymo šventė. Laimėjo Kristus, o su juo — ir mes. Jis prisikėlė — prisikelsime ir mes! Ši viltis, įdiegta per krikštą, nūnai suspindi nauju tikrumu.

Kitados ši viltis užliedavo tikinčiųjų širdis nesiliaujamu džiūgavimu. Visur skambėjo aleliuja — garbinkite Viešpatį! Tas džiugesys nuspalvino visas Velykų giesmes, maldas ir pamaldas. Garbinkite! Ir garbinta jis eucharistinėj aukoj per visą savaitę — kasdien. Naujai pakrikštytieji dėvėjo baltus džiaugsmo drabužius. Nieks nebepasninkavo, tačiau troško garbinti jį valgydami ir gerdami: valgiai nešta šventinti į Dievo namus ir valgyta santūriai.

Triumfiška nuotaika truko (ir trunka) septynias savaites — ligi Sekminių. Tos nuotaikos nesumažina net Kristaus dangun žengimas. (Tik nuo altorių pasitraukia velykinė žvakė ir prisikėlusio Kristaus statula). Per tą laiką, Kristaus pergalės ženklan, per pamaldas seniau net neklaupta ir nesilenkta (melstasi stačiomis). Bažnytiniai apdarai vartota (ir vartojama) šviesūs, balti.

Penkiasdešimtą dieną švenčiamos Sekminės — Šventosios Dvasios atsiuntimas. (Šventė vadinama lot. Quinquagesima, gr. Pentekostes, liet. — pagal savaičių skaičių — Sekminės). Tai paskutinė didžiausia malonės ir meilės šventė. Tai Bažnyčios įsteigimo ir pašventinimo diena. Tai diena, kuri tikinčiųjų širdis

išpuošia "meile, džiaugsmu, ramybe, kantrumu, maloningumu, gerumu, romumu, meilumu, ištikimybe, kuklumu, susilaikymu, skaistybe" (Gal. 5, 22).

KRISTAUS PRISIKĖLIMAS

KAIP per žmogų atėjo mirtis, taip per žmogų ir mirusiųjų prisikėlimas. Ir kaip Adome visi miršta, taip Kristuje visi bus atgaivinti, bet kiekvienas savo eile: pirmuonis Kristus, paskui tie, kurie yra Kristaus, kurie tikėjo jo atėjimu (1 Kor. 15, 21-23).

Viešpatie Jėzau Kristau, garbės Karaliau, nuolankus kančioje, galingas prisikėlimu, mirties ir pragaro nugalėtojau! Ką tu seniai per pranašus raštuose prižadėjai, šiandieną, nugalėjęs mirtį, prisikeldamas įvykdei. Užtai visos dangiškos kariuomenės dvasios ir visa žemė, reikšdama širdies džiaugsmą ir linksmindamasi, garbina tave kėlusį ir šlovina, o pragaro galybės nusigandusios dreba.

O mes, tavo prakilnumo nuolankūs tarnai, tavo prisikėlimo garbės atminimą sutartine širdimi pamaldžiausiai švęsdami, štai gausingai susirinkome ir, atsiminę mums rodomą tavo meilės gausybę, neįstengiame sulaikyti dėkingumo ašarų. Pažvelk, meldžiame, į mūsų nuolankumo ženklus ir suteik, kad, nusiplovę nuodėmių purvus, šiose Velykų šventėse atsikeltume ir

būtume tavo švenčiausios kančios ir prisikėlimo vaisių dalininkais. Kuris gyveni ir viešpatauji Dievas per amžių amžius. Amen[67].

PER tavo šventą prisikėlimą, * Dievo Sūnau, atleisk mums mūsų nusidėjimą. * Tikime Jėzų Kristų kėlusį * ir Dangų mums atvėrusį, * Nuo mirties amžinos mus išgelbėjusį, * Aleliuja, Aleliuja!

LINKSMA diena mums nušvito,
Visi troškom džiaugsmo šito :
Kėlės Kristus, mirtis krito,
Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!

Geluonį mirties išrovė,
Nuodėmes mūsų nuplovė,
Pragaro vartus išgriovė,
Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!

Dangaus karalius augščiausias,
Išganytojas brangiausias,
Atpirko mus maloniausias,
Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!

Sveikas, Karaliau, šviesybės,
Viešpatie didžios galybės,
Gelbėk ir mus iš tamsybės,
Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!

Per šventą prisikėlimą,
Duok mums kalčių atleidimą.
Tegu ir mus džiaugsmas ima
Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja![6]

K. Kėlėsi Kristus iš kapo, aleliuja.

Ž. Kurs už mus kybojo ant medžio, aleliuja.

K. Dėl tavo prisikėlimo, Kristau, aleliuja.

Ž. Džiaugiasi dangus ir žemė, aleliuja.

Melskimės : Dieve, kuris mus kasmetine Viešpaties Prisikėlimo iškilme džiugini, suteik iš savo malonės, kad, švęsdami laikines šventes, būtume verti pasiekti amžinąjį džiaugsmą. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

VARGONAI gauskit — aleliuja!
Ir chorai skelbkit džiaugsmo šventę,
Ir tu, širdie, tiek daug iškentus,
Pasveikink pergalę mūs Dievo !

Štai, uolos virpa —- aleliuja!
Mirtis be žado lenkias Kristui,
Sargai pakelt akių nedrįsta —
Jo pergalė, kaip saulė teka.

Suskamba giesmės — aleliuja!
Ir būgnai muša — prisikėlė !
Ir vėliavos plavena vėlei —
Garbė ir gyrius Dievo Sūnui![9]

Broliai, apsivalykite nuo senojo raugo, kad būtumėte naujas įmaišymas, taip, kaip jūs ir esate nerauginti. Juk mūsų velykinis avinėlis, Kristus, jau paaukotas. Taigi,

šveskime šventes ne senu raugu, nei piktenybės ir nedorybės raugu, bet nerauginta tikrybės ir tiesos duona (1 Kor. 5, 7-8).

Dieve, kuris šiandieną per savo viengimį Sūnų, nugalėjusį mirtį, mums atidarei amžinatvės rūmus, padėk įvykti mūsų įžadams, kuriuos pirma einančia malone sužadinai.

Įliek į mūsų širdis, Viešpatie, savo meilės Dvasios, kad tuos, kuriuos sotini Velykų sakramentais, iš savo malonės laikytume! santaikoj. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen[12].

Jau Kristus kėlės, Aleliuja !
Varpai siūbuoja auksabalsiai.
Ir daužo dangų džiaugsmo kūjai :
Jisai jau kėlės, Aleliuja!

Nakty tebglūdi, siela, tujei.
Kadagi Saulėn atsikelsi.
Jisai jau kėlės! Aleliuja! —
Trimitai griaudžia auksabalsiai.

Ak, mano siela tebedelsia...
Ištieski, Jėzau, ranką tujei,
Suteik aušros malonę skalsiai —
Tegieda tavo Aleliuja![20]

Velykų Kristau, padėki prisikelti iš savo ydų man, mano mylimiesiems, mano Tautai, prikelki taip pat visus klystančius.

Visos dangaus dvasios, padėkite mums giedoti Kristaus Prisikėlimo garbę. Garbė, šlovė ir padėka Mirties Nugalėtojui, Meilės Davėjui. Amen[10].

Jau mūsų kaulai vargsta, mūsų akys džiūva, mūsų širdys vysta. O leisk su prisikėlusiu tavim sugrįžti į prisikėlusią tėvynę, apeiti tris kartus bažnyčią, įsupti varpą ir giedoti su miškais ir vandenim, su jūra ir kalnais, su miestais ir kaimais tau aleliuja[31].

KRYŽIAUS DIENOS

TRIS dienas prieš šeštines ir Šv. Morkaus dieną (balandžio 25) yra daromos procesijos. Jos išsiskiria iš kitų procesijų. Jų tikslas melsti Dievą, kad būtų atitolintos nuo mūsų visokios nelaimės, o ypač visokia žala, grasanti laukams, pasėliui ir derliui. Lietuvoje šios dienos vadinamos kryžių dienomis, nes, giedant Visų Šventųjų litaniją, lankomi kryžiai sodybose ir laukuose. Šios apeigos yra labai senos: prasidėjusios 5 a. pietinėje Prancūzijoje ir 8 a. įsigalėjo visoje Bažnyčioje. Jos turi gilią praeitį ir lietuvių tautoje.

BROLIAI, išpažinkite kits kitam savo nuodėmes ir melskitės vieni už kitus, kad būtumėte išgelbėti; nes daug gali teisiojo malda. Elijas buvo žmogus, paduotas kentėjimams, kaip ir mes: jis melste meldėsi, kad lietus nelytų ant žemės, ir nelijo trejus metus ir šešis

mėnesius. Paskui vėl jis meldėsi, ir dangus davė lietaus, ir žemė davė savo vaisiaus. Mano broliai, jei kas jūsų nuklystų nuo tiesos, ir kas nors jį sugrąžintų, tas turi žinoti, kad kas sugrąžina nusidėjėlį nuo jo kelio klaidos, tas išgelbėjo jo sielą nuo mirties ir apdengs daugybę nuodėmių (Jok. 5, 16-20).

K. Prašykite ir bus jums duota.

Ž. Nes kiekvienas, kurs prašo, gauna, aleliuja.

Melskimės: Suteik, meldžiame tave, visagalis Dieve, kad mes, pasitikėdami savo varguose tavo gerumu, pajustume visose savo nelaimėse tavo rankos globą. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

ŠEŠTINES

TAM, kuris mylėjo mus ir nuplovė mūsų nuodėmes savo krauju, ir padarė iš mūsų karalystę ir kunigus Dievui, savo Tėvui, — jam garbė ir viešpatavimas amžių amžiais. Amen. (Apr. 1, 5-6).

VIEŠPATS Jėzus po to, kai jiems kalbėjo, buvo paimtas į dangų ir sėdi Dievo dešinėje. O jie išėję skelbė visur, Viešpačiui drauge veikiant ir tvirtinant jų žodžius lydinčiais stebuklais (Mork. 16, 19-20).

Garbės Karaliau, galybių Viešpatie!
Šiandien kaip laimėtojas įžengęs į dangų,
nepalik mūsų našlaičiais!
Siųsk mums Tėvo pažadėtą Taikos Dvasią.
(Antifona)

Valandėlė, mano Dieve, ir vėl valandėlė! Tu skubi kaip sėjėjas — ateini, pareini ir vėl grįžti, siunčiamas Tėvo ir siųsdamas Dvasią. Neleidi atsikvėpti žemei, kuriai atėjo laikas nešti vaisių. Tarei žodį, ir jis buvo kaip gaivi rasa. Darei stebuklus — supurtei kaip audra. Siunti Ugnį, ir ji išplikins stovinčias telkšnas... Nespėja mūsų akys kilt augštyn. Nespėja rankos tiestis ir priimt tavųjų paslapčių. O veik, Galingasis! Atkurk, atnaujink žemės veidą![9]

Žmonių išganymo Sėjėjau,
Širdžių bičiuli malonus!
Pasaulio naujo Atkūrėjau,
O mylimas, skaistus, šviesus!

Būk tikslas kelyje į dangų,
Vadovas alkstančių širdžių.
Mūs ašaras lyg perlą brangų
Atlygink džiugesiu gausiu.[3]

Jėzau, angelų, Serafinų, kerubinų lydimas, įžengei į dangų šventųjų džiaugsmui, o mums per visas dienas pasilikai meilės sakramente.

Jėzau, visokios laimės Kūrėjau, leiski mums gyvenimu džiaugtis, kaip Dievo dovana, bet apsaugok nuo perdidelio prisirišimo prie žemės gėrybių, mokyki mus ieškoti ir siekti dangaus vertybių. Amen.[10]

Ant Alyvų kalno stebuklingas vaizdas:
Tartum saulė Kristus sklenda į augštybes;
Lyg rubinų žvaigždės tvaska penkios žaizdos ;
Veidas Dievo grožio šypsena sužibęs.

Ak, mielasis Jėzau, savo augščio laimėj
Atsigręžk manęspi ir ištiesk man ranką!
Aš žūnu pavojuos, aš nerimstu baimėj, —
Imk ir vesk į dangų savo vaiką menką.[20]

SEKMINĖS

Tai aš jums kalbėjau, pasilikdamas pas jus. O Ramintoja, Šventoji Dvasia, kurią Tėvas atsiųs mano vardu, ji jus viso išmokys ir primins jums visa, ką tik aš jums kalbėjau. Aš jums palieku ramybę, duodu jums savo ramybę; ne kaip pasaulis duoda, aš jums duodu. Tegul jūsų širdis nenusigąsta ir tenebijo (Jo. 14, 23-27).

Viešpaties Dvasia pripildo žemės rutulį,
Ir ji, kuri visa draug laiko,
žino kiekvieną balsą, aleliuja!
(Išm. 1, 7)

JD ieve, tu per pirmąsias Sekmines Šventąja Dvasia apaštalus sustiprinai, apšvietei ir šventu uolumu uždegei. Suteik ir mums gausių malonių, kad vien tave visa širdimi mylėtume ir vien tau visomis jėgomis tarnautume.

O Šventoji Dvasia, mano sielos Pašventintoja !
Aš tave garbinu, myliu tave ir maldauju :
Apšviesk mane, stiprink, suramink!
Leisk pažinti tavo valią ; įsakyk — darysiu,
liepk — klausysiu, vesk — eisiu.

Šv. Dvasia, Guodėja ir Stiprintoja, ateik, nusileisk ant mūsų, nes ir mes laukiame, ir mes prašome, ir mes meldžiamės. Ateik, atnaujink mus, atnaujink mūsų tautą. Suteik mums visų reikalingiausių malonių, kad mes vieningai ir su meile kurtume Dievo karalystę savo tėvynėje. Amen.[10]

Veni Sande Spiritus

VENI sancte Spiritus * Et emitte coelitus * Lucis tuae radium.

Veni pater pauperum. * Veni dator munerum, * Veni lumen cordium.

ATEIK, Dvasia dieviška,* Dangaus ugnį nešina, * Spinduliais nužerk mane !

Ateik, Tėve vargstančių, * Dovanų dalytojau, * Širdžių atgaivintojau !

Consolator optime, * Dulcis hospes animae, * Dulce refrigerium.

Sielų būk maldytojas, * Svetingas lankytojas, * Mielas atgaivintojas !

In labore requies, * In aestu temperies * In fletu solatium.

Siųsk varguose poilsį, * Tvankiam karšty atvėsį, * Graudžiam verksme maldymą.

O lux beatissima, * Reple cordis intima * Tuorum fidelium.

O Šviesybe amžina, * Nušviesk širdžių gilumą *Visiems, kurie tikime!

Sine tuo numinė * Nihil est in homine, * Nihil est innoxium.

Be tavęs mes alkstame, * Ilgesy kankinamės, * nesėkmėje klumpame.

Lava quod est sordidum, * Riga quod est aridum, * Sana quod est saucium.

Valyki, kas sutepta, * Gaivink, kas nudeginta, * Gydyki, kas sužeista.

Flecte quod est rigidum, * Fove quod est frigidum. * Rege quod est devium.

Šalink pėdsakus randų, * Dvasios šalty duok jėgų, * Tiesink vingius mūs takų.

Da tuis fidelibus * In te confidentibus * Sacrum septenarium.

Duok mums tave mylintiems, * Tavim pasitikintiems * Septynerias dovanas.

Da virtutis meritum, * Da salutis exitum, * Da perenne gaudium. * Amen.—Alleliuja.	**Duok dorybėms atpildą, * Siųsk laimingą pabaigą, * Ruoški džiaugsmą amžiną. Amen. Aleliuja.[9]**

K. Siųsk savo Dvasią, ir bus sutverta.

Ž. Ir atnaujinsi žemės veidą.

Melskimės: Dieve, kuris tikinčiųjų širdis Šventosios Dvasios šviesa apšvietei, duok mums toje pačioje Dvasioje pažinti tai, kas tikra ir tiesu, ir jos paguoda visados džiaugtis.

Teikis, meldžiame tave, Viešpatie, priimti savo Bažnyčios maldas, kad ji, pašalinusi visas priešybes ir klaidas, ramioje laisvėje tau tarnautų.

Dieve, visų tikinčiųjų Ganytojau ir Valdytojau, žvelk į tavo tarną N., kurį savo Bažnyčios ganytoju parinkti teikeisi, kad tiems, kuriuos jis valdo, šviestų žodžiu ir pavyzdžiu ir drauge su jais gautų amžiną gyvenimą.

Visagalis, amžinasis Dieve, kuris visus išganai ir niekieno prapulties nenori, žvelk į sielas, piktosios dvasios suviliotas, kad jos susiprastų ir, pametusios klaidą, grįžtų į tavo tiesos vienybę.

Dieve, kuris taisai, kas klaidinga, surenki, kas išsklaidyta, užlaikai, kas surinkta, suteik, meldžiame tave, krikščionių

žmonijai savo vienybės malonę, kad ji, metusi išsiskyrimą ir vienydamasi su tikru tavo Bažnyčios ganytoju, galėtų tau ištikimai tarnauti.

Dieve, mūsų priegloba ir tvirtybe, išklausyk tavo Bažnyčios maldų, suteik, kad mes, ko pasitikėdami meldžiame, tikrai gautume. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

7 Tėve mūsų, 7 Sveika Marija, 7 Garbė Dievui.

Atlaidai: 10 m. kalbant kasdien. Besimeldžiantiems 9 dienas prieš Sekmines — pilni atlaidai. Bet kuriuo laiku privačiai atliekantiems noveną — 7 m. atl. kasdien ir pilni atlaidai įprastomis sąlygomis.

PO SEKMINIŲ

ILGAME sekmadienių cikle (24-28 savaitės) atsiliepia Velykų ir Sekminių džiaugsmas. Dar vis ir vis kartojamos prisikėlimo, apšvietimo, atnaujinimo paslaptys krikšte, sutvirtinime, Eucharistijoje. Tačiau šio laiko liturgija nebevysto ištisinės išganymo minties. Atkurtajam gyvenimui paliekama toliau vystytis, bręsti ir save atbaigti Dievo karalystėje. Šis laikas yra skirtas Dievo karalystei plėsti ir tvirtėti žmonių širdyse.

Yra keletas svarbių šio meto švenčių: Švenčiausios Trejybės, Dievo Kūno, Jėzaus Širdies, Marijos Dangun Ėmimo, jos Gimimo, Kristaus Karaliaus. Yra ir įvairių šventųjų švenčių, kurios iškelia didžiuosius Dievo karalystės žiburius. Šis laikas sutampa su gamtos gyvybės klestėjimu, ir liturgija pasipuošia gamtos ir mūsų dvasinių vilčių žaliąja spalva.

MAN duota visa valdžia danguje ir žemėje. Eikite tad ir mokykite visas tautas, krikštydami juos Tėvo ir Sūnaus ir šventosios Dvasios vardu ir mokydami juos laikyti visa, ką tik esu jums įsakęs. Ir štai, aš esu su jumis visas dienas iki pasaulio pabaigai (Mat. 28, 18-20).

Tebūna pagarbinta šventoji Trejybė
ir nedalijamoji Vienybė.
Dėkojame jai,
nes ji yra mums gailestinga.
(Tob. 12, 6)

VISAGALIS amžinasis Dieve, kuris leidai savo tarnams, išpažįstantiems tikrąjį tikėjimą, pažinti amžinosios Trejybės garbę ir didybės galybėje garbinti Vienybę, suteik meldžiantiems, kad to paties tikėjimo tvirtumu būtume apsaugoti nuo visų priešų. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

O VIEŠPATIE didis, Valdove garbingas,
Tavo vardas šventas, nemarus, šlovingas.
Garbinam nuolankiai, Trejybe Švenčiausia,
Nes esi Kūrėjas ir Tėvas geriausias.

Garbę teikiam Sūnui, šlovę vienatiniam,
Kurs mirė iš meilės, aukos begalinės,
Ir Dvasiai Švenčiausiai, šaltiniui šviesybės,
Nešėjai paguodos, vilties ir ramybės.[23]

Amžinasis Tėve, garbiname tave giliausiai nusižeminę ir aukojame visą savo būtį tavo Sūnaus, įsikūnijusio žodžio, garbei. Tu skyrei jį mums Karaliumi: palenk jam mūsų sielas, mūsų širdis ir mūsų kūnus — tegu nieko nedarome be jo valios ir įkvėpimo! Atverk savo prieglobstį mums, kurie esame su juo sujungti, ir atbaik mūsų vienybę savo meilėje.

Jėzau Kristau, suvienyk mus su tavimi švenčiausiame savo gyvenime, kurį paaukojai Tėvui ir sieloms. Tavo išmintis, teisingumas, tavo šventumas, atpirkimas ir visa, visa tebūna kartu ir mūsų dalis. Pašventink mus savo tiesoje!

Šventoji Dvasia, Tėvo ir Sūnaus Meile! Ateik, apdenk mus savo meilės skraiste ir pripildyk mūsų širdis. Kaip deganti liepsna, kaitink mūsų mintis, jausmus, žadink mūsų veiklumą, vesk į a u g š t į — iki Tėvo prieglobsčio. Amen.[63]

Ugninė saulė leidžiasi,
O tu, Vienybe, vis švieti.
Trejybe palaimi dangaus,
Įliek mums meilės širdyse.

Tave kas rytą giesmėmis
Ir vakarais vis garbinam.
Suteik mums laimės patvarios
Eilėj šventųjų tave skelbt.

Garbė tau, Tėve, ir Sūnau,
Ir tau, Švenčiausioji Dvasia,
Pradžioj, dabar ir visados
Ir amžiais nesibaigiamais.[37]

DEVINTINĖS

Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą, ir aš prikelsiu jį paskutinę dieną. Nes mano kūnas tikrai yra valgis, ir mano kraujas tikrai yra gėrimas. Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas pasilieka manyje ir aš jame. Kaip mane siuntė gyvasis Tėvas, ir aš esu gyvas per Tėvą, taip ir tas, kurs mane valgo, bus gyvas per mane. Tai yra duona, kuri nužengė iš dangaus. Su ja bus ne kaip su mana, kurios jūsų tėvai valgė ir mirė. Kas šitą duoną valgo, bus gyvas per amžius (Jon. 6, 56-59).

GARBINKIME Švenčiausiąjį Sakramentą,
Jėzaus Kristaus, mūsų Viešpaties,
tikrąjį Kūną ir Kraują. Dabar ir visados
Ir per amžius. Amen.

Dieve. kuris mums nuostabiame Sakramente palikai savo kančios minėjimą, suteik prašomas, kad mes tavo Kūno ir Kraujo šventąsias paslaptis taip šlovintume, kad tavo atpirkimo vaisius savyje visuomet jaustume.

Suteik mums meldžiantiems, Viešpatie, kad mes džiaugtumės tavo dievybės

amžinu ragavimu, kurį vaizduoja mums dabartinis tavo brangiausio Kūno ir Kraujo priėmimas. Kuris gyveni ir viešpatauji visus amžių amžius. Amen.[12]

Tegul būna garbinamas, visų mūsų šlovinamas Sakramentas Švenčiausias, dangaus valgis tikriausias. Dabar ir visados ir per amžius. Amen.

Viešpatie Kristau, pasilikai pas mus meilės sakramente per visas dienas. Jėzau, šauki, kvieti, vadini pas save visus pavargusius, nuliūdusius, nužemintos širdies. Trokšte trokštu, geiste geidžiu susijungti su tavimi meilės sakramente.

Viešpatie Kristau, ateiki pas mane, paguoski mane, nuraminki. Aplankyk širdis, svetimuose kraštuose trokštančias tavęs, aplankyk mirštančius ir mirusius be tavęs. Viešpatie Jėzau, aplankyk taip pat ir persekiojančius tave.

Viešpatie Jėzau, tu mano šviesa tamsoje, tu mano šilima šalty, tu mano laimė varge. Dienos saulė šaukia mane į tave, žvaigždžių mirgėjimas vadina pas tave. Sniegas, balti žiedai kalba apie tavo skaistumą, Viešpatie. Amen.[10]

PROCESIJA

Viešpatie Kristau, žemę praėjęs, stebuklus daręs, guodęs ir gydęs, — praeik šian-

dieną pro mūsų sodybas. Atnaujink žemę, prikelki tautą — būk mūsų karalius! Pagydyk brolius, kurie dar serga, paguoski motinas, kurios vaitoja, sustiprink vyrus, kurie svyruoja. Suminkštink širdis, kurios be meilės, be tavo žodžio. O tame take, kurį sumynė piktosios kojos, pažerki rožių...

Tegu tau girios ir miškai ošia, laukai pražydę tegu tau šypsos ir paukščių chorai tegu tau čiulba. Tau, mūsų Kristau, garbė ir gyrius![9]

VIEŠPATIE Jėzau, mūsų valdove,
Teikis priimti garbę ir šlovę.

Gavę iš tavo meilės gėrybių,
Giedam tau giesmę, Dieve galybių.

Dovanas tavo didžias atminę,
Tau ačiū sakom susigraudinę.

Gimęs dėl mūsų vargus kentėjai,
Kryžiuj prikaltas mirti turėjai.

Davei prieš mirdams dovaną naują —
Mums savo tikrą Kūną ir Kraują.

Tai Sakramentas šventų švenčiausias,
Dvasiai gaivinti penas brangiausias.

Tikime žodžiais, Viešpatie, tavo,
Jog tai darai tu galybe savo, —

Slepi ten tikrą savo dievystę,
Ir iš Marijos imtą žmogystę.

O Dieve mūsų, garbės verčiausias,
Rodai malonės ženklus brangiausius:

Atleisk mums didžią mūsų kaltybę,
Duok savo meilės šventos gausybę.

Valdyk mūs širdis, protą ir valią,
Laimink mūs darbus ir mūsų šalį.

Duok mums čia žemėj tave mylėti
Ir tavo šlovę danguj regėti. Amen.

ŠVENČ. ŠIRDIES ŠVENTĖ

Penktadienį po Dievo Kūno oktavos

Broliai, man, visų šventųjų mažiausiam, yra duota malonė skelbti tarp pagonių neištiriamus Kristaus turtus ir apšviesti visus, koks yra nuo amžių Dievuje, visų dalykų Sutverėjuje, paslėptosios paslapties teikimas, kad per Bažnyčią pasidarytų žinoma kunigaikštystėms ir valdžioms danguje įvairiausia Dievo išmintis, pagal nuo amžių padarytą nutarimą, kurį jis įvykdė mūsų Viešpatyje Kristuje Jėzuje, kuriame mes turime drąsos ir priėjimo su pasitikėjimu, tikėdami į jį (Efez. 3, 8-12).

Viešpaties sumanymas pasilieka amžiais,
jo Širdies mintys per kartų kartas.

(Ps. 32, 11)

Štai mano Širdis, kuri taip mylėjo žmones, ir visai save išsėmė ir sunaikino, ir nieko nepaskundė. Aš palikau meilės Sakramente, ir padėkos vietoj susilaukiau nedėkingumo, paniekos, šaltumo ir šventvagysčių. Skaudu, kad taip su manim elgiasi net man pašvęstos šir-

dys. Štai kodėl prašau, kad pirmasis penktadienis po švenč. Sakramento (Dievo Kūno) oktavos būtų skirtas ypatingai mano širdies garbei, kad būtų ji viešai permaldauta ir būtų priimama šv. komunija. Aš pažadu plačiai atverti savo Širdį ir išlieti dieviškosios meilės gausybių srovę tiems, kurie tą garbę jai suteiks patys ir pasirūpins, kad kiti ją teiktų.[29]

Iš šios žemelės, ašarų klonio
Kyla į dangų mūsų širdis.
Širdie Švenčiausia, versme malonių,
Į tave kreipiam savo akis.
Išgirsk meilingai mūsų šauksmus,
Savo malone gelbėki mus!
Širdie Švenčiausia, stiprinki viltį,
Leisk mūsų sielai į tave kilti!

Jėzau brangiausias, amžių gėrybe, —
Meilės ištroškus tavo Širdis!
Leisk nugalėti mūsų silpnybę:
Tepasibaigia klaiki naktis.
Stiprink mūs valią, protą apšviesk,
Savo malone mus visus kviesk!
Širdie Švenčiausia, stiprinki viltį...

Širdie Švenčiausia, išgirsk meldimą:
Priimk mūs auką skiriamą tau!
Visai žmonijai duok atgimimą,
Gentys ir tautos tau tetarnaus.
Vienon kaimenėn surink avis,
Jei jas apleisi, kas išganys ?
Širdie Švenčiausia, stiprinki...[15]

K. Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate apsunkinti.

Ž. Ir aš jus atgaivinsiu.

Melskimės: Tesuteikia mums, Viešpatie Jėzau, tavo šventoji auka dieviško uolumo, kad, patyrę tavo Širdies meilę, išmoktume saikiai vertinti žemiškuosius dalykus ir mėgti dangiškuosius, kuris gyveni ir viešpatauji su Dievu Tėvu šventosios Dvasios vienybėje Dievas per visus amžių amžius. Amen.[12]

KRISTAUS KARALIAUS ŠVENTĖ

Paskutinį spalio sekmadienį

AVO apaštališkąja valdžia mes įvedame mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Karaliaus šventę ir įsakome kas metai ją švęsti visose pasaulio šalyse paskutinį spalio mėnesio sekmadienį prieš visų šventųjų šventę. . . Nėra reikalo daug aiškinti, kodėl įvedame šią atskirą šventę, nors Kristaus karališkąją vertę reiškia bei kelia ir kitos šventės. Šiai šventei parinktas paskutinis spalio sekmadienis, nes juo kaip ir užsibaigia liturginiai metai. Tuo būdu kitos Jėzaus gyvenimo paslaptys, minimos metų bėgyje, su šia Kristaus Karaliaus švente bus išbaigtos ir apvainikuotos. (Pijus XI, enc. apie Kr. Karaliaus šventės įvedimą, 1925. 12. 11).

Jis yra neregimojo Dievo paveikslas, pirmagimis pirm viso sutvėrimo; nes per jį sutverta visa danguje ir žemėje, matomi ir nematomi dalykai, ar tai sostai, ar viešpatystės,

ar kunigaikštystės, ar valdžios; visa sutverta per jį ir jam; jis yra pirm visų, ir visa juo laikosi. Jis yra Bažnyčios kūno galva, jis, kurs yra pradžia, pirmagimis numirusiųjų tarpe, kad visame jis turėtų pirmininkystę. Nes visai Dievo pilnybei patiko apsigyventi jame ir per jį suderinti visa su savimi, ar kas yra žemėje, ar danguje, darant jo kryžiaus krauju taiką (Kolos. 1, 15-20).

KARALIUS, Kristau, tu tautų,
Valdovas amžių ir laikų,
Teisėjas protų ir širdžių.

Telenkias tau tautų vadai,
Teisėjai, mokslo pranašai,
Įstatymai, menų menai.

Pašvęski sau žmonių valdžias,
Tėvynei laimint tiesk rankas,
Po savo skeptru glausk šeimas.[3]

Viešpatie Kristau, nuo kryžiaus sosto nužengei karalium į jautrias sielas. Nuo kryžiaus sosto parodei žmonijai kelią į laimės šalį. Kryžiaus soste atvėrei mums savo širdies turtų gausybę.

Sielų Karaliau, labai dėkoju, kad ir man leidi kryžiaus šešėly augti. Išganytojau, leiski man, mano mylimiesiems ir mano tautai pajusti tavo švč. Širdies šilimos, meilės ir jėgos. Amen.[10]

Pripažįstu tave, Jėzau Kristau, visatos Valdovu. Visa, kas sukurta, tau sukurta. Valdyk mane pagal savo teisę. Atnaujinu pažadus, padarytus per krikštą: atsižadu piktojo, jo puikybės ir visų jo darbų. Žadu tau gyventi, kaip dera krikščioniui. Visa širdimi noriu ir visomis galiomis įsipareigoju ginti Dievą ir Bažnyčios teisę.

Dieviškoji Jėzaus Širdie, aukoju tau savo darbus. Tepripažįsta tavo šventąją valią visos širdys ir tavo taikos karalystė teapima pasaulį. Amen.

Karaliau dangiškos šviesybės,
Nužengęs žemės išganyti,
Už mūsų protėvių kaltybes,
Žmogaus priimti teikeis lytį.
Parodęs meilės mums tiek daug,
Žmonių širdyse karaliauk!

Ant kryžiaus mirtį nugalėjęs,
Gyvatą sieloms sugrąžinęs,
Tu, Kristau, mūsų Atpirkėjas!
Karalius amžinos tėvynės!
Bažnyčios tavo priešų daug,
Bet tu ir žemei karaliauk !

Taikos ir meilės, nuolankumo
Skelbėjau, pavyzdy, šaltini!
Tavęs maldaujam iš gilumo,
Valdyk pasaulį vidujinį!
Nors mūsų nuodėmių taip daug,
Bet tu širdyse karaliauk![24]

MIŠIŲ AUKA

PENKIOS dalys, tarsi penki dramos veiksmai, atskleidžia mišių aukos turinį. Pradžioje persikeičia žmogus, apgailėdamas savo kaltes, pagarbindamas Dievą, išpažindamas savo tikėjimą. Aukojime paruošiama atnaša (duona ir vynas) perkeisti į Kristaus auką. Eucharistinėje perkaltoje duona tampa Kristaus kūnu, vynas — krauju. Komunijoje persikeitęs žmogus susijungia su perkeista atnaša — Kristumi. Įvyksta vienybė žmogaus, apsisprendusio už Dievą, ir Dievo, tapusio žmogumi — nūnai esančio eucharistiniuose pavidaluose. Pabaigoje persikeitęs, sakytume, sudievintas žmogus pasiunčiamas į pasaulį jo perkeisti — sudievinti.

Pagrindinės mišių dalys atskiriamos kunigo kreipiniu į tikinčiuosius **Viešpats su jumis.** Tuo jis atžymi perėjimą iš vienos mišių dalies į kitą. Tokių kreipinių I-je ir V-je dalyse yra po du — atžymėti smulkesnėm padalom, o prieš II-ją ir III-ją dalis — po vieną. Visai šio kreipinio nėra prieš IV-ją dalį — komuniją, nes tada kunigas kreipiasi į dangaus Tėvą žodžiais **Tėve mūsų!**

Asperges me, Domine, hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealbabor.

Apšlakstyk mane, Viešpatie, isopu, ir būsiu apvalytas. Nuplauk mane, ir pasidarysiu baltesnis už sniegą.

Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam. (Ps. 50). Gloria Patri et Filio, et Spiritui Sancto, sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

Pasigailėk manęs, Dieve, dėl savo didžio gailestingumo (P s.50). Garbė Dievui Tėvui, ir Sūnui, ir Šv. Dvasiai, kaip buvo pradžioje ir dabar, ir visados, ir per amžių amžius. Amen.

Asperges me...

Apšlakstyk mane...

V. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

R. Et salutare tuum da nobis.

K. Parodyk mums, Viešpatie, savo pasigailėjimą.

Ž. Ir suteik mums savo išganymą.

O r e m u s: Praesta nobis, ąuaesumus, Domine, hac aqua aspersis, sanitatem corporis, integritatem mentis, tutelam salutis, securitatem spei, corroborationem f i d e i, fructum earitatis. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Melskimės: Viešpatie, meldžiame tave, duok mums, šiuo vandeniu apšlakstytiems, kūno sveikatos, dvasios pilnatvės, išganymo tikrumo, vilties tvirtumo, t i k ė j i m o stiprybės ir meilės vaisiaus. Per Kristų, mūsų Viešpatį.

Ž. Amen.

Vidi aquam egredientem de templo a latere dextro, alleluia: et omnes, ad quos pervenit aqua ista, salvi facti sunt et dicent: alleluia, alleluia.

Confitemini Domino, quoniam bonus: ąuoniam in saeculum misericordia eius (P s. 117). Gloria Patri... Vidi aąuam...

V. Domine, apud te est fons vitae, alleluia.

R. Et in lumine tuo videbimus lumen, alleluia.

O r e m u s: Concede, quaesumus, omnipotens Deus, ut qui Paschalia festa peragimus, coelestibus desideriis accensi, fontem vitae sitiamus: Per Jesum Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

M a č i a u vandenį, trykštantį iš dešinės šventovės pusės, ir visi, kuriuos pasiekė šis vanduo, liko išgelbėti, ir jie tars: aleliuja, aleliuja.

Garbinkime Viešpatį, nes jis geras, nes jo pasigailėjimas per a m ž i u s . (Ps. 117). Garbė Dievui... Mačiau vandenį.

K. Viešpatie, pas tave gyvenimo šaltinis, aleliuja.

ž. Ir tavo šviesoje matome šviesą, aleliuja.

Melskimės: Suteik, meldžiame tave, visagalis Dieve, kad mes, kurie Velykų iškilmes švenčiame, dangaus ilgesio uždegti, trokštumėm gyvenimo šaltinio—Jėzaus Kristaus, mūsų Viešpaties.

Ž. Amen.

SEKMADIENIO MIŠIOS

Švenč. Trejybės garbei

ĮŽANGA

PIRMOSIOS mišios, kurias aukojo pats Kristus, prasidėjo jaudinančia apeiga — mokinių kojų plovimu. Kas nenuplauna dulkių nuo savo širdies, tas negali dalyvauti šioje didžioje paslaptyje. "Aš daviau jums pavyzdį, kad, kaip aš jums dariau, taip ir jūs darytumėte" (Jon. 13, 15). Ir daroma tai šiandien giliame nusižeminime teisiant save Dievo akivaizdoje (Judica me), išpažįstant savo kaltes (Confiteor). Taip mes pasiruošiam žengti prie Viešpaties altoriaus.

In nomine † Patris et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

Introibo ad altare Dei.

Ministri. Ad Deum, qui laetificat iuventutem meam.

K. Vardan † Dievo Tėvo, ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios. A.

Eisiu prie Dievo altoriaus.

T. Artinsiuos prie Dievo, mano džiaugsmo ir mano linksmybės.

Psalmas 42

JUDICA me, Deus, et discerne causam meam de gente non sancta; ab homine iniquo et doloso erue me.

M. Quia tu es, Deus fortitudo mea : | quare

K. Teisk mane, Dieve, ir gink mano bylą prieš nuodėmingus žmones. Gelbėk mane nuo klastingo ir neteisingo žmogaus.

T. Nes tu, o Dieve, esi mano stiprybė! |

me repulisti, | et quare tristis incedo, | dum affligit me inimicus?

Kam gi atstūmei mane? | Kodėl esu nuliūdęs, priešų spaudžiamas?

S. Emitte lucem tuam et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum et in tabernacula tua.

K. Siųsk savo šviesą ir parodyk savo ištikimybę. Vesk mane į savo šventąjį kalną, į savo padangtes.

M. Et introibo ad altare Dei: | ad Deum, qui laetificat iuventutem meam.

T. Ten žengsiu prie Dievo altoriaus. | Artinsiuos prie Dievo Į mano džiaugsmo ir mano linksmybės.

S. Confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus: quare tristis es anima mea et quare conturbas me?

K. Ten šlovinsiu tave kanklėmis, Dieve, mano Dieve! Ko nusimeni, mano siela, ir ko nerimauji?

M. Spera in Deo, | quoniam adhuc confitebor illi: | salutare vultus mei et Deus meus.

T. Pasitikėk Dievu, | nes vėl šlovinsiu jį, | savo Gelbėtoją ir savo Viešpatį.

S. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

K. Garbė Dievui Tėvui, ir Sūnui, ir Šventajai Dvasiai.

M. Sicut erat in principio et nunc et semper: | et in saecula saeculorum. Amen.

T. Kaip buvo pradžioje, dabar ir visados, | ir per amžius. Amen.

S. Introibo ad altare Dei.

K. Eisiu prie Dievo altoriaus.

M. **Ad Deum, qui laetificat iuventutem meam.**

T. **Artinsiuos prie Dievo, | mano džiaugsmo ir mano linksmybės.**

Kalčių išpažinimas

ADIUTORIUM **nostrum in nomine Domini.**

K. † Mūsų pagalba yra Viešpats.

M. **Qui fecit caelum et terram.**

T. **Kuris sukūrė dangų ir žemę.**

S. Confiteor... omnibus sanctis, et vobis, fratres: quia... omnes Sanctos, et vos, fratres, orare pro me ad Dominum, Deum nostrum.

K. **Prisipažįstu... visiems šventiesiems ir jums, broliai, kad... visus šventuosius ir jus, brolius, melstis už mane į Viešpatį, mūsų Dievą.**

M. **Misereatur tui omnipotens Deus | et dimissis peccatis tuis, | perducat te ad vitam aeternam.**

T. **Tepasigaili tavęs visagalis Dievas | ir, atleidęs tavo nuodėmes, | tenuveda tave į amžinąjį gyvenimą.**

S. Amen.

K. **Amen.**

CONFITEOR **Deo omnipotenti, | beatae Mariae semper Virgini, | beato Michaeli Archangelo, | beato Joanni Baptistae, | sanctis Apostolis Petro et Paulo, | omnibus sanctis et tibi pater : | quia peccavi nimis cogita-**

PRISIPAŽĮSTU **visagaliui Dievui, | švenčiausiajai Marijai, visuomet mergelei, | šventajam Mykolui arkangelui, | šventajam Jonui Krikštytojui, | šventiesiems apaštalams Petrui ir Povilui, | visiems šventiesiems ir tau,**

tione, verbo et opere : | mea culpa, |mea culpa, I mea maxima culpa.

Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, | beatum Michaelem Archangelum, | beatum Joannem Baptistam, | sanctos Apostolos Petrum et Paulum, | omnes sanctos et te, pater, | orare pro me ad Dominum, Deum nostrum.

S. Misereatur vestri omnipotens Deus et, dimissis peccatis vestris perducat vos ad vitam aetemam.

M. Amen.

S. Indulgentiam, absolu tionem et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus.

M. Amen.

S. Deus tu conversus vivificabis nos.

M. Et plebs tua laetabitur in te.

tėve, I kad labai daug nusidėjau mintimi, žodžiu ir darbu: | mano kaltybė, | mano kaltybė, | mano didžiausia kaltybė. | Todėl prašau švenčiausią Mariją, visuomet mergelę, | šventąjį Mykolą arkangelą | šventąjį Joną Krikštytoją, | šventuosius apaštalus Petrą ir Povilą, | visus šventuosius ir tave, tėve, | melstis už mane į Viešpatį mūsų Dievą.

K. Tepasigaili jūsų visagalis Dievas ir, atleidęs jūsų nuodėmes, tenuveda jus į amžinąjį gyvenimą.

T. Amen.

K. Mūsų nuodėmių dovanojimą, išrišimą ir atleidimą tesuteikia mums visagalis ir gailestingas Viešpats.

T. Amen.

K. Dieve, tu juk vėl mus atgaivinsi.

T. Ir tavo tauta džiaugsis tavyje.

S. **Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.**

M. **Et salutare tuum da nobis.**

S. **Domine, exaudi orationem meam.**

M. **Et clamor meus ad te veniat.**

S. Dominus vobiscum.

M. **Et cum spiritu tuo. S. Oremus.**

AUFER **a nobis, quaesumus, Domine, iniquitates nostras, ut ad sancta sanctorum puris mereamur mentibus introire. Per Christum, Dominum nostrum. Amen.**

Oramus te, Domine, per merita Sanctorum tuorum, quorum reliquiae hie sunt, et omnium Sanctorum, ut indulgere digneris omnia peccata mea. Amen.

K. **Parodyk mums, Viešpatie, savo gailestingumą.**

T. **Ir suteik mums savo išganymą,**

K. **Viešpatie, išklausyk mano maldos.**

T. **Ir mano šauksmas tepasiekia tave.**

K. **Viešpats su jumis.**

T. **Ir su tavimi.**

K. **Melskimės.**

PAŠALINK, **meldžiame tave, o Viešpatie, mūsų nedorybes, kad būtume verti įeiti į šventų švenčiausiąją vietą su tyromis sielomis. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.**

Meldžiame tave, Viešpatie, per tavo šventųjų, kurių relikvijos yra čia, ir visų šventųjų nuopelnus, kad teiktumeis atleisti visas mano nuodėmes. Amen.

I. GARBINIMAS IR IŠPAŽINIMAS

TĖJĘ prie aukos altoriaus, mes lenkiamės Dievui, dar kartą jį atsiprašom (Kyrie) ir iškilmingai pradedam Gloria. Toliau prašome, kad Dievas leistų mums prie jo artėti (Oratio), ir klausomės, ką kalba tie, kurie buvo arčiau Dievo — apaštalai (Epistola). Pagaliau su didžia pagarba (atsistojus) išklausome paties Kristaus žodžių (Evangelium). Jie nuostabūs, ir negali jais netikėt! Ir žmogus pačiais giliausiais jausmais išpažįsta dabar savo tikėjimą (Credo). — Toks yra mišių pradžios turinys.

Pagirta tesie šventoji Trejybė ir nedaloma vienybė: dėkokime jai, nes ji parodė mums savo gailestingumą (Tob. 12, 6). Viešpatie, mūsų Viešpatie, kaip nuostabus tavo vardas visoje žemėje! (Ps. 8, 2). Garbė Dievui Tėvui, ir Sūnui, ir Šv. Dvasiai. Kaip buvo pradžioje, dabar ir visados, ir per amžius. Amen. Pagirta tesie (pakartot).

S. Kyrie, eleison.
M. Kyrie, eleison.
S. Kyrie, eleison.
M. Christe, eleison.
S. Christe, eleison.
M. Christe, eleison.
S. Kyrie, eleison.
M. Kyrie, eleison.
S. Kyrie, eleison.

K. Viešpatie, pasigailėk. ***T.*** Viešpatie, pasigailėk. ***K.*** Viešpatie, pasigailėk.

T. Kristau pasigailėk, ***K.*** Kristau, pasigailėk. ***T.*** Kristau, pasigailėk.

K. Viešpatie, pasigailėk. ***T.*** Viešpatie, pasigailėk. ***K.*** Viešpatie, pasigailėk.

GLORIA

GLORIA in excelsis Deo. Et in terra pax hominibus | bonae voluntatis. | Laudamus te. | Benedicimus te. | Adoramus te. | Glorificamus te. | Gratias agimus tibi | propter magnam gloriam tuam. | Domine Deus, Rex coelestis, | Deus Pater omnipotens. Domine Fili unigenite, Jesu Christe. | Domine Deus, Agnus Dei, | Filius Patris. | Qui tollis peceata mundi, miserere nobis. | Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. | Qui sedes ad dexteram Patris, | miserere nobis. | Quoniam tu solus sanctus. | Tu solus Dominus. | Tu solus Altissimus, | Jesu Christe. | Cum Sancto Spiritu, | in gloria Dei Patris. Amen.

S. Dominus vobiscum. *M.* Et cum spiritu tuo. *S.* Oremus.

GARBĖ Dievui augštybėse. Ir ramybė žemėje geros valios žmonėms. | Giriame tave. | Išpažįstame tave. | Šloviname tave. | Dėkojame tau | dėl tavo didžios garbės. | Viešpatie Dieve, dangaus Karaliau, | Visagalis Dieve Tėve. | Viešpatie, viengimis Sūnau, Jėzau Kristau. | Viešpatie Dieve, Dievo Avinėli, Tėvo Sūnau. | Kuris naikini pasaulio nuodėmes, | pasigailėk mūsų. | Kuris naikini pasaulio nuodėmes, | priimk mūsų maldavimą. | Kuris sėdi Tėvo dešinėje, | pasigailėk mūsų. | Nes tu vienas šventas. | Tu vienas Viešpats. Tu vienas Augščiausiasis, Jėzau Kristau, | su Šventąja Dvasia, Dievo Tėvo garbėje. A.

K. Viešpats su jumis. *T.* Ir su tavimi. *K.* Melskimės.

MALDA

Visagalis amžinasis Dieve, kurs savo tarnams, išpažįstantiems tikrąjį tikėjimą, leidai pažinti amžinosios Trejybės šlovę ir didybės galybėje pagarbinti vienybę, suteik meldžiantiems, kad to paties tikėjimo tvirtumu būtume visuomet apsaugoti nuo visokių nelaimių. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį, kuris gyvena ir viešpatauja...

S. Per omnia saecula saeculorum. — Per visus amžius. M. Amen.

LEKCIJA

O, Dievo turtų, išminties ir žinojimo gilybė, kaip nesuprantami jo teismai ir nesusekami jo keliai! Nes kas pažino Viešpaties mintį? arba kas buvo jo patarėjas? arba kas davė jam pirmas, kad tam būtų atsilyginta? Nes iš jo, per jį ir jame yra visa: jam garbė per amžius. Amen.

M. Deo gratias — Ačiū Dievui.

Gradualas

Pagarbintas esi, Viešpatie, kurs bedugnes matai ir virš Kerubinų sėdi. Pagarbintas esi, Viešpatie, dangaus augštybėje ir girtinas per amžius. Aleliuja, aleliuja. Pagarbintas esi, Viešpatie, mūsų tėvų Dieve, ir girtinas per amžius. Aleliuja. (Dan. 3, 55-56).

Munda cor meum ac labia mea, omnipotens Deus, qui labia Isaiae prophetae calculo mundasti ignito. Ita me tua grata miseratione dignare mundare, ut sanctum Evangelium tuum digne valeam nuntiare. Per Christum, Dominum nostrum. Amen.

Apvalyk mano širdį ir mano lūpas, visagalis Dieve, kuris pranašo Izaijo lūpas apvalei degančia žarija. Taip mane teikis apvalyti savo maloningu pasigailėjimu, kad galėčiau vertai skelbti tavo šventąją evangeliją. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Iube, Domine, benedicere.

Teikis, Viešpatie, palaiminti.

Dominus sit in corde meo et in labiis meis, ut digne et competenter annuntiem Evangelium suum. A.

Viešpats tebūnie mano širdyje ir mano lūpose, kad vertai ir tinkamai skelbčiau jo evangeliją. Amen.

EVANGELIJA

S. **Dominus vobiscum.**

M. **Et cum spiritu tuo.**

S. **† Sequentia sancti Evangelii secundum Joannem.**

M. **Gloria tibi, Domine.**

K. Viešpats su jumis.

T. Ir su tavimi.

K. Šventosios evangelijos tęsinys pagal Joną.

T. Garbė tau, Viešpatie.

Anuo metu tarė Jėzus savo mokiniams: Man duota visa valdžia danguje ir žemėje. Eidami tad mokykite visas tautas,

krikštydami juos Tėvo ir Sūnaus ir Šventosios Dvasios vardan ir mokydami juos laikyti visa, ką tik esu jums įsakęs. Ir štai, aš esu su jumis visas dienas iki pasaulio pabaigai (Mat. 28, 18-20).

***M.* Laus tibi, Christe — Garbė tau, Kristau.**

***S.* Per evangelica dieta deleantur nostra delicta. — Evangelijos žodžiais tebūna atleistos mūsų kaltės.**

CREDO

CRĖDO in unum Deum. | Patrem omnipotentem, factorem caeli et terrae | visibilium omnium et invisibilium. | Et in unum Dominum Jesum Christum, | Filium Dei unigenitum. | Et ex Patre natum ante omnia saecula. | Deum de Deo, | Lumen de lumine, | Deum verum de Deo vero. | Genitum, non factum, | consubstantialem Patri, | per quem omnia facta sunt. | Qui propter nos homines | et propter nostram salutem | descendit de caelis. (Genufleetitur). ***Et in-***

TIKIU vieną Dievą. | Visagalį Tėvą, | dangaus ir žemės, | visų regimųjų ir neregimųjų daiktų K ū r ė j ą . | Ir vieną Viešpatį, Jėzų Kristų, | viengimį Sūnų, | iš Tėvo gimusį prieš visus amžius. | Dievą iš Dievo, | šviesą iš šviesos, | tikrąjį Dievą iš tikrojo Dievo. | Gimusį, ne padarytą, | vienos prigimties su Tėvu, | kurio visa yra padaryta. | Jis dėl mūsų žmonių, | ir mūsų išganymui | nužengė iš dangaus. | (Priklaupiama). ***Ir įsikūnijo per Šventąją Dvasią | iš***

carnatus ėst de Spiritu Sando | *ex Maria Virgine*: | *Et homo factus ėst.* | Crucifixus etiam pro nobis: sub Pontio Pilato | passus, et sepultus ėst. | Et resurrexit tertia die | secundum Scripturas. | Et ascendit in caelum: | sedet ad dexteram Patris. | Et iterum venturus ėst cum gloria | judicare vivos et mortuos: | cujus regni non erit finis. | Et in Spiritum Sanctum, | Dominum et vivificantem, | qui ex Patre Filioąue procedit. | Qui cum Patre et Filio | simul adoratur et conglorificatur: | qui locutus ėst per Prophetas. | Et unam sanctam catholicam et apostolicam E c c 1 e s i a m. | Confiteor unum baptisma | in remissionem p e c c a t o r u m. | Et expecto resurrectionem mortuorum | et vitam venturi saeculi. Amen.

Mergelės Marijos | *ir tapo žmogumi.* | Taip pat dėl mūsų buvo prie Ponto Piloto prikaltas ant kryžiaus, | kentėjęs ir palaidotas. | Ir trečiąją dieną, pagal Raštą, | prisikėlė iš numirusių. | Ir įžengė į dangų, | sėdi Tėvo dešinėje. | Ir vėl ateis su garbe | teisti gyvųjų ir mirusiųjų, | ir jo viešpatavimui nebus galo. | Ir Šventąją Dvasią, | Viešpatį ir gaivintoją, | kuri eina iš Tėvo ir Sūnaus, | kuri su Tėvu ir Sūnumi yra drauge garbinama ir šlovinama, | kuri kalbėjo per pranašus. | Tikiu vieną šventąją, katalikiškąją ir apaštališkąją Bažnyčią.

Išpažįstu v i e n ą krikštą nuodėmėms atleisti. | Ir laukiu mirusiųjų prisikėlimo | ir busimojo amžino gyvenimo. Amen.

II. ATNAŠŲ AUKOJIMAS

AUKOJIMO metu paruošiamos mūsų dovanos — duona ir vynas. Palaiminimu jos atskiriamos nuo kasdieninio mūsų vartojimo, nes bus perkeistos į begalinės vertės auką — Kristaus kūną ir kraują. Prašoma, kad dangaus Tėvas priimtų nekaltąją ostiją (Suscipe, Sancte Pater) už mūsų be skaičiaus nuodėmes, įžeidimus ir apsileidimus. Po to į vyno taurę įliejamas vandens lašelis. (Tai reiškia dviejų Kristaus prigimčių — dieviškosios ir žmogiškosios — susijungimą viename jo asmenyje). Ta proga meldžiama, kad Dievas (Deus, qui humanae substantiae) leistų mums būti Kristaus dieviškumo dalininkais, kaip jis yra tapęs mūsų žmogiškumo dalininku. Vyno taurė atnašaujama (Offerimus) už mūsų ir viso pasaulio išganymą. Kunigas dar aukoja save ir tikinčiuosius (In spiritu humilitatis) ir šaukiasi Dievo Pašventintojo (Veni sanctificator) palaiminti šią auką.

Kunigas plauna rankas, maldaudamas dvasios tyrumo (Lavabo), ir giliai nusižeminęs prašo Švenč. Trejybę priimti tą atnašą (Suscipe, Sane ta Trinitas), kaip visiško pasiaukojimo ir širdies dovanų regimąjį ženklą. Po to kreipiasi į žmones, savo brolius, kviesdamas kartu su juo melstis (Orate, fratres), kad ši jo ir jų auka būtų maloni ir priimtina. Pagaliau tylia malda (Secreta) kunigas baigia šią antrą mišių dalį.

***S.* Dominus vobiseum.**	***K.* Viešpats su jumis.**
***M.* Et eum spiritu tuo.**	***T.* Ir su tavimi.**
***S.* Oremus.**	***K.* Melskimės.**

Tesie pagarbintas Dievas Tėvas, ir viengimis Sūnus, ir Šventoji Dvasia, nes parodė mums savo gailestingumą (Tob. 12, 6).

DUONOS AUKA

SUSCIPE, sancte Pater omnipotens, aeterne Deus, hanc immaculatamhostiam,quam ego indignus famulus tuus offero tibi, Deo meo vivo et vero, pro innumerabilibus peccatis, et offensionibus, et negligentiis meis, et pro omnibus circumstantibus, sed et pro omnibus fidelibus Christianis vivis atque defunctis, ut mihi et illis proficiat ad salutem in vitam aeternam. Amen.

PRIIMK, šventasis Tėve, visagalis amžinasis Dieve, šią be dėmės auką, kurią aš, nevertas tavo tarnas, aukoju tau, gyvajam ir tikrajam savo Dievui, už nesuskaitomas savo nuodėmes, įžeidimus ir apsileidimus, už visus čia esančiuosius, taip pat ir už visus ištikimuosius krikščionis, gyvus ir numirusius, kad man ir jiems ji būtų išganinga amžinajam gyvenimui. Amen.

VYNO AUKA

DEUS, qui humanae substantiae dignitatem mirabiliter condidisti et mirabilius reformasti, da nobis per huius aquae et vini

DIEVE, kuris nuostabiai sukūrei tokią kilnią žmogaus prigimtį ir dar nuostabiau ją atnaujinai, leisk mums per šio vandens ir vyno pa-

mysterium eius divinitatis esse consortes, qui humanitatis nostrae fieri dignatus est particeps, Jesus Christus, Filius tuus, Dominus noster, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus per omnia saecula saeculorum.

slaptį tapti dalininkais dievystės to, kurs teikėsi tapti mūsų žmogystės dalininku, būtent, Jėzaus Kristaus, tavo Sūnaus, mūsų Viešpaties, kuris su tavimi gyvena ir viešpatauja Švent. Dvasios vienybėje Dievas per amžių amžius. A.

Offerimus tibi, Domine, calicem salutaris, tuam deprecantes clementiam, ut in conspectu divinae maiestatis tuae pro nostra et totius mundi salute cum odore suavitatis ascendat.Amen.

Aukojame tau, Viešpatie, išganymo taurę, nuolankiai maldaudami tavo maloningumą, kad ji tavo dieviškosios didybės akivaizdoje pakiltų meiliu kvapu už mūsų ir viso pasaulio išganymą. Amen.

AUKOJIMASIS

In spiritu humilitatis et animo contrito suscipiamur a te, Domine, et sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie, ut placeat tibi, Domine Deus.

Nuolankius dvasia ir susigraudinusia širdimi priimk mus, Viešpatie, ir tokia tetampa mūsų auka šiandien tavo akivaizdoje, kad patiktų ji tau, Viešpatie Dieve.

MALDAVIMAS ŠV. DVASIOS

Venį, sanctificator omnipotens, aeterne Deus, et bene † die hoc sacrificium tuo sancto nomini praeparatum.

Ateik, Pašventėjau, visagalis, amžinasis Dieve, ir pa † laimink šią šventajam tavo vardui paruoštą auką.

RANKAS PLAUNANT

Lavabo inter innocentes manus meas:et circumdabo altare tuum, Domine.

Ut audiam vocem laudis ; et enarrem universa mirabilia tua.

Domine, dilexi decorem domus tuae ; et locum habitationis gloriae tuae.

Ne perdas eum impiis, D e u s, animam meam ; et eum viris sanguinum vitam meam:

In quorum manibus iniquitates sunt; dextera eorum repleta est muneribus.

Ego autem in innocentia mea ingressus sum ; redime me et miserere mei.

Plaunu su nekaltaisiais savo rankas ir laikausi tavo altoriaus, Viešpatie.

Kad skelbčiau tavo šlovę ir išpasakočiau visus tavo stebuklus.

Aš myliu, Viešpatie, tavo namų grožį ir tavo garbės gyvenamąją vietą.

Nepražudyk, Dieve, mano sielos su nedoraisiais ir mano gyvybės su kraujo trokštančiais vyrais.

Kurių rankose yra neteisybė ir kurių dešinė pilna dovanų.

Aš gi vaikščioju savo nekaltybėje, atpirk mane ir pasigailėk manęs.

Pes meus stetit in directo, in ecclesiis benedicam te, Domine. *Ps. 25*

Mano kojos stovi ant tiesaus kelio, — garbinsiu tave, Viešpatie, susirinkimuose. *Ps.* 25

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto ; sicut erat in principio, et nunc, et semper; et in saecula saeculorum. Amen.

Garbė Dievui Tėvui, ir Sūnui, ir Šv. Dvasiai; kaip buvo pradžioje, dabar ir visados, ir per amžius. Amen.

ŠVENČ. TREJYBES MALDA

SUSCIPE, sancta Trinitas, hanc oblationem, quam tibi offerimus ob memoriam passionis, resurrectionis et ascensionis Jesu Christi, Domini nostri, et in honorem beatae Mariae semper Virginis, et beati Joannis Baptistae, et sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, et istorum, et omnium Sanctorum, ut illis proficiat ad honorem, nobis autem ad salutem; et illi pro nobis intercedere dignentur in caelis, quo-

PRIIMK, Švenčiausioji Trejybe, šią auką, kurią tau aukojame prisiminti Viešpaties mūsų Jėzaus Kristaus kančiai, iš mirties prisikėlimui ir dangun žengimui, taip pat pagerbti švenčiausiajai Marijai, visuomet mergelei, šventajam Jonui Krikštytojui, šventiesiems apaštalams Petrui ir Povilui, ir šiems (altoriuje), ir visiems šventiesiems, kad jiems išeitų pagarbai, o mums išganymui, ir kad jie teiktųsi užtarti mus

rum memoriam agimus in terris. Per eundem Christum, Dominum nostrum. A.

danguje, kaip mes prisimename juos žemėje. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

MELSKITĖS, BROLIAI!

Orate fratres: ut meum ac vestrum sacrificium acceptabile fiat apud Deum Patrem omnipotentem.

***M.* Suscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis | ad laudem et gloriam nominis sui, | ad utilitatem quoque nostram | totiusque Ecclesiae suae sanctae.**

***S.* Amen.**

***K.* Melskitės broliai, kad mano ir jūsų auka būtų priimtina Dievui visagaliui Tėvui.**

***T.* Tepriima Viešpats auką iš tavo rankų | savo vardo gyriui ir garbei, | taip pat mūsų | ir visos savo šventosios Bažnyčios labui.**

***K.* Amen.**

TYLIOJI MALDA

Viešpatie, mūsų Dieve, tavo šventojo vardo šaukdamiesi prašome, pašventink šios atnašos auką ir per ją padaryk iš mūsų amžiną sau dovaną. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį, kuris gyvena ir viešpatauja

S. Per omnia saecula saeculorum. — Per visus amžius. *M.* Amen.

III. EUCHARISTINĖ PERKAITA

PAČION aukos viršūnėn veda himnas (Prefatio), nuostabus savo turiniu ir melodija. Rodos, įsijungiama į patį angelų chorą, giedantį: šventas, šventas, šventas! Tada kunigas pakelia rankas maldauti už visuotinę Bažnyčią — žmonių bendruomenę (Te igitur). Nuo visuotinės Bažnyčios jis nusileidžia į sielų bažnyčią: prisimena tuos gyvuosius (Memento vivorum), kurie gal labiau nei kas kitas reikalingi Dievo šviesos. Bet jis primena Viešpačiui ir visus aukos dalyvius. Jungdamasis su dangiškąja Bažnyčia — visa šventųjų bendrija (Communicantes), kunigas prašo Viešpatį dėl tų šventųjų nuopelnų ir maldų stiprinti mus visur savo globa. Po to ištiesia rankas ties taure, prašo priimti šią auką (Hanc igitur oblationem), meldžia perkeitimo stebuklo (Quam oblationem) ir kartoja žodžius, kuriais Kristus pirmoje mišių aukoje, paskutinės vakarienės metu, perkeitė duoną savo kūnu ir vyną — krauju (Consecratio). Ir Kristus dabar kartoja kryžiaus auką nekruvinu būdu.

Kunigas meldžia dangaus Tėvą priimti šią išganomąją Sūnaus auką (Unde et memores), kaip buvo priimtos Abelio, Abraomo, Melkisedeko aukos (Supra quae) ir suvienyti mus su Kristaus auka (Supplices). Po to, prisiminęs visus mirusiuosius (Memento mortuorum), kunigas valandėlę už juos meldžiasi. Betgi mirusieji esame ir mes, nusidėjėliai (Nobis quoque peccatoribus), kurie dalyvaujame šioje aukoje. Iškilmingu Dievo pagarbinimu per Kristų, su juo ir jame (Per quem) baigiama trečioji mišių dalis.

S. Dominus vobiscum. **K. Viešpats su jumis.**

M. Et cum spiritu tuo. **T. Ir su tavimi.**

S. Sursum corda. **K. Augštyn širdis.**

M. **Habemus ad Dominum.**

T. **Turime pakeltas į Viešpatį.**

S. **Gratias agamus Domino Deo nostro.**

K. **Dėkokime Viešpačiui, mūsų Dievui.**

M. **Dignum et iustum est.**

T. **Tai verta ir teisinga.**

PREFACIJA

TIKRAI yra verta ir teisinga, reikalinga ir išganinga, kad mes tau visados ir visur dėkotume, Viešpatie šventasis, Tėve visagalis, amžinasis Dieve, kuris su viengimiu savo Sūnumi ir Šventąja Dvasia vienas esi Dievas, vienas esi Viešpats, ne vieno asmens vienybėje, bet vienos esybės Trejybėje; nes ką tavo apreiškiami tikime apie tavo garbę, tą pat apie tavo Sūnų, tą pat manome apie Šventąją Dvasią be ypatybių skirtumo ; kad tikrosios ir amžinosios Dievybės išpažinimu būtų garbinama ir asmenų skirtumas, ir esybės vienybė, ir didenybės lygybė, kurią šlovina angelai ir arkangelai, kerubinai ir Serapinai, kurie nepaliauja šaukę kasdien vienu balsu :

ŠVENTAS, Šventas, Šventas Viešpats, galybių Dievas! Pilnas yra dangus ir žemė tavo garbės. Hosanna augštybėse ! Palaimintas, kurs ateina Viešpaties vardu. Hosanna augštybėse!

MALDA UŽ BAŽNYČIĄ

Te igitur, clementissime Pater, per Jesum Christum Filium

Tave, štai, maloniausias Tėve, žemai nusilenkę maldaujame

tuum Dominum nostrum, supplices rogamus ac petimus, ut accepta habeas et benedicas haec † dona, haec † munera, haec † sancta sacrificia illibata, in primis quae tibi offerimus pro Ecclesia tua sancta catholica, quam pacificare, custodire, adunare et regere digneris toto orbe terrarum; una cum famulo tuo Papa nostro N. et Antistite nostro N. et omnibus orthodoxis atque catholicae et apostolicae fidei cultoribus.

ir prašome per Jėzų Kristų, tavo Sūnų, mūsų Viešpatį, kad priimtum ir teiktumeis palaiminti šias † dovanas, šias † atnašas, šią † šventą nekaltą auką, kurią visų pirma aukojame tau už tavo šventą katalikų Bažnyčią, kuriai teikis duoti taiką, ją sergėti, laikyti vieningą ir valdyti visoje žemėje kartu su savo tarnu, mūsų popiežium N., ir mūsų vyskupu N., ir su v i s a i s ištikimais krikščionimis, išpažįstančiais katalikišką ir apaštališką tikėjimą.

UŽ GYVUOSIUS

Memento, Domine, famulorum, famularumque tuarum N. et N. et omnium circumstantium, quorum tibi fides cognita est et nota devotio, pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis pro se, suisque omni-

Atsimink, Viešpatie, savo tarnus ir tarnaites N. ir N. ir visus čia esančius, kurių tikėjimas tau pažįstamas ir maldingumas žinomas, už kuriuos tau aukojame ar kurie tau aukoja šią auką už save ir visus savuosius

bus, pro redemptione animarum suarum, pro spe salutis et incolumitatis suae, tibique reddunt vota sua aeterno Deo, vivo et vero.

išgelbėti savo sieloms, savo išganymo ir laimės vilčiai, ir tau, amžinajam, gyvajam ir tikrajam Dievui, paveda savo troškimus.

PRAŠANT ŠVENTŲJŲ UŽTARIMO

COMMUNICANTES **et memoriam venerantes, in primis gloriosae semper Virginis Mariae, Genitricis Dei et Domini nostri Jesu Christi: sed et beati Joseph eiusdem Virginis Sponsi et beatorum Apostolorum ac Martyrum tuorum Petri et Pauli, Andreae, Jacobi, Joannis, Thomae, Jacobi, Philippi, Bartholomaei, Matthaei, Šimonis et Thaddaei, Lini, Cleti, Clementis, Xysti, Cornelii, Cypriani, Laurentii, Chrysogoni, Joannis et Pauli, Cosmae et Damiani et omnium sanctorum tuorum, ąuorum meritis precibusąue concedas, ut in**

BENDRAUDAMI **ir atminimą gerbdami visų pirma garbingosios, visuomet mergelės Marijos, Dievo ir mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus gimdytojos, taip pat švento Juozapo, tos pačios mergelės sužadėtinio, ir šventųjų apaštalų bei kankinių Petro ir Povilo, Andriejaus, Jokūbo, Jono, Tomo, Jokūbo, Pilypo, Baltramiejaus, Mato, Simono ir Tado, Lino, Kieto, Klemenso, Ksisto, Kornelijaus, Kiprijono, Lauryno, Chrisogono, Jono ir Pauliaus, Kosmo ir Damijono ir visų tavo šventųjų, dėl kurių nuopelnų ir maldų suteik, kad visuo-**

omnibus protectionis tuae muniamur auxilio. Per eundem Christum D o m i n u m nostrum. Amen.

se reikaluose būtume paremti tavo globojančios pagalbos. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

PRAŠANT PRIIMTI AUKĄ

HANC igitur oblationem servitutis nostrae, sėd et cunctae familiae tuae, ąuaesumus, Domine, ut placatus accipias, diesąue nostros in tua pace disponas, atąue ab aeterna damnatione nos eripi et in electorum tuorum iubeas grege numerari. Per Christum, Dominum nostrum. Amen.

TAIGI šią mūsų atsidavimo ir visų tavo žmonių auką prašome, Viešpatie, maloniai priimti, mūsų dienas savo ramybėje išlaikyti ir mus nuo amžinojo pasmerkimo išgelbėti bei prie savo išrinktųjų skaičiaus priskirti. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

PRAŠANT PERKEISTI AUKĄ

QUAM oblationem tu, Deus, in omnibus, ąuaesumus, bene † dictam, ad † scriptam, ra † tam, rationabilem acceptabilemąue faeeere digneris, ut nobis Cor † pus et San † guis fiat dilectissimi Filii tui, Domini nostri Jesu Christi,

ŠIĄ auką teikis, meldžiame tave, Dieve, padaryti visais atžvilgiais pa † laimintą, pri † imtiną, pa † tvirtintą, vertą ir patinkamą, kad ji mums taptų Kū † nu ir Krau † ju mylimiausio tavo Sūnaus, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus.

DUONOS PERKEITIMAS

Qui pridie quam pateretur, accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas, et elevatis oculis in caelum ad te Deum, Patrem suum omnipotentem, tibi g r a t i a s agens, bene † dixit, fregit, deditąue discipulis suis, dicens: Aecipite et manducate ex hoc omnes: Hoc est enim Corpus meum.

Kuris kančios išvakarėse paėmė duoną į savo šventas ir garbingas rankas ir, pakėlęs akis į dangų, į tave, Dieve, savo visagalį Tėvą, tau dėkodamas, lai † mino, laužė ir davė savo mokiniams, sakydamas: Imkite ir valgykite jos visi, nes tai yra mano Kūnas.

VYNO PERKEITIMAS

Simili modo postquam coenatum ėst, accipiens et hune praeclarum calicem in sanctas ac venerabiles manus suas, item tibi gratias agens, bene † dixit, deditąue discipulis suis, dicens: Accipite et bibite ex eo omnes: *Hic est enim calioc sanguinis mei, novi et aeterni testamenti, mysterium fidei: qui pro vobis et pro multis effundetur*

Panašiu būdu, kai buvo pavakarieniauta, imdamas ir šią kilniausią taurę į savo šventas ir garbingas rankas, taip pat tau dėkodamas, lai † mino ir davė savo mokiniams sakydamas: Imkite ir gerkite iš jos visi, *nes tai yra mano Kraujo taurė, naujosios ir amžinosios sandoros, tikėjimo paslaptis : kurs už jus ir*

in remissionem peccatorum.

Haec quotiescumąue feceritis, in mei memoriam facietis.

už daugelį bus išlietas nuodėmėms atleisti.

Kiek kartų tai darysite, darykite man atminti.

PRAŠANT PRIIMTI AUKĄ

UNDE et memores, Domine, nos servi tui, sėd et plebs tua sancta, eiusdem Christi Filii tui, Domini nostri, tam beatae passionis, nec non et ab inferis resurrectionis, sed et in caelos gloriosae ascensionis: offerimus praeclarae majestati tuae de tuis d o n i s ac datis, hostiam † pūram, hostiam † sanctam, hostiam † immaculatam, Panemfsanctum vitae aeternae et Calicem † salutis perpetuae.

SUPRA quae propitio ac sereno vultu respicere digneris, et accepta habere, sicut accepta habere dignatus es munera pueri tui iusti Abel, et sac-

TODĖL mes, tavo tarnai, Viešpatie, ir taip pat tavo šventoji liaudis, minėdami to paties Kristaus, tavo Sūnaus, mūsų Viešpaties, šventąją kančią, iš mirusiųjų prisikėlimą bei garbingąjį dangun žengimą, aukojame tavo šviesiausiajai didybei iš tavo dovanų ir duočių ostiją † tyrą, ostiją † šventą, ostiją † be sutepties, šventąją amžinojo g y v e n i m o † Duoną ir amžinojo išganymo † Taurę.

TEIKIS į jas maloniu ir atlaidžiu veidu pažvelgti ir jas priimti, kaip teikeisi priimti savo tarno, teisiojo

rificium Patriarchae nostri Abrahae : et quod tibi obtulit summus sacerdos tuus Melchisedech, sanctum sacrificium, immaculatam hostiam.

Abelio dovanas, ir mūsų tėvo Abraomo atnašą, ir tą šventąją be sutepties auką, kurią tau paaukojo vyriausias tavo kunigas Melkisedekas.

PRAŠANT SUVIENYTI MUS SU KRISTAUS AUKA

Supplices, te rogamus, omnipotens Deus, jube haec perferri per manus sancti Angeli tui in sublime altare tuum, in conspectu divinae majestatis tuae ut, quotquot ex hac altaris participatione sacrosanctum Filii tui Cor † pus et San † guinem sumpserimus, omni benedictione caelesti et gratia repleamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Nuolankiai meldžiame tave, visagalis Dieve, tenuneša tavo šventojo angelo rankos šias dovanas į tavo dangiškąjį altorių, tavo dieviškosios didybės akivaizdon, kad visi, kurie šioje aukoje dalyvaudami priimsime švenčiausią tavo Sūnaus Kū † ną ir Krau †ją, būtume pripildyti visokios dangaus palaimos ir malonės. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

PRISIMENANT MIRUSIUS

Memento etiam, Domine, famulorum, famularumque tua-

Atsimink, Viešpatie, taip pat savo tarnus ir tarnaites N. ir

rum N. et N., qui nos praecesserunt cum signo fidei et dormiunt in somno paeis.

Ipsis, Domine, et omnibus in Christo quiescentibus locum refrigerii, lucis et paeis ut indulgeas, deprecamur. Per eundem Christum Dominum nostrum.

N., kurie pirma mūsų išėjo iš šio pasaulio su tikėjimo ženklu ir ilsisi ramybės miegu.

Jiems, Viešpatie, ir visiems Kristuje besiilsintiems, prašome, suteik atilsio, šviesos ir ramybės vietą. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį.

IR MUS NUSIDĖJĖLIUS

Nobis quoque peccatoribus famulis tuis, de multitudine miserationum tuarum sperantibus, partem aliquam et societatem donare digneris, eum tuis sanetis Apostolis et Martyribus : eum Joanne, Stephano, Matthia, Barnaba, Ignatio, Alexandro, Marcellino, Petro, Felicitate, Perpetua, Agatha, Lucia, Agnete, Caecilia, Anastasia et omnibus sanctis tuis: intra quorum nos consortium, non aestima-

Taip pat ir mum, nusidėjėliam, tavo tarnam, pasitikintiem gausiu tavo gailestingumu, teikis duoti tam tikrą dalį ir draugystę su tavo šventaisiais apaštalais ir kankiniais: su Jonu, Steponu, Motiejų, Barnabu, Ignotu, Aleksandru, Marcelinu, Petru, Felicita, Perpetua, Agota, Liucija, Agniete, Cecilija, Anastazija ir visais savo šventaisiais, į kurių draugystę meldžiame mus pri-

tor meriti, sėd veniae, quaesumus, largitor admitte. Per Christum Dominum nostrum,

imti ne dėl mūsų nuopelnų, bet dėl savo atlaidumo. Per Kristų, mūsų Viešpatį,

IŠKILMINGAS DIEVO PAGARBINIMAS

Per quem haec omnia, Domine, semper bona créas, † sanctificas, † vivificas, † benedicis et praestas nobis.

Per † Ipsum, et cum † Ipso, et in † Ipso, est tibi Deo Patri † omnipotenti, in unitate Spiritus † Sancti, omnis honor et gloria.

***S.* Per omnia saecula saeculorum. *M.* Amen.**

Per kurį, Viešpatie, visuomet šias dovanas kuri, † pašventį, † gaivini, † laimini ir mums teiki.

Per † Jį, ir su † Juo, ir † Jame yra tau, Dieve, visagaliui † Tėvui, drauge su Šventąja † Dvasia visokia šlovė ir garbė.

***K.* Per visus amžius. *T.* Amen.**

IV. KOMUNIJA

KETVIRTASIS mišių aukos aktas prasideda žinomąja malda Tėve mūsų. Šios maldos paskutinė pastraipa pratęsiama, prašant gelbėti mus (Libera nos) iš buvusių, esamų ir būsimų kalčių. Po to laužoma ostija, ir vienas gabalėlis maišomas su vynu. Tai primena senovę, kai buvo konsekruojama viena didesnė duona, kurią komunijai reikėjo sulaužyti į mažus gabalėlius. Tai reiškia ir Kristaus fizinį “sulaužymą” mirtimi. Ostijos gabalėlio sumaišymas su konsekruotu vynu reiškia, jog po garbingo prisikėlimo Kristaus kūnas ir kraujas vėl buvo suvienyti. Visa tai mena simbo-

linį Velykų Avinėlį, ir kunigas dabar šaukiasi jo (Agnus Dei) tris kartus, prašydamas pasigailėti ir suteikti ramybės. Vidaus r a m y b ė s maldavimas iškyla kaip naujas tonas. O tą ramybę gali žmogui suteikti tik Kristus (Domine Jesu Christe). Jo meilė, pažadai ir nuopelnai (sekančios dvi maldos) leidžia drįst prie jo artintis ir vienytis. Kunigas ima į rankas ostiją, kartoja Viešpatie, nesu vertas, laimina jąja save (Corpus Domini) ir priima ją. Laimindamas save taure (Sanguis Domini), jis išgeria ją. Po to visi, kurie nori ir yra pasirengę, daro tą patį — priima Dievą. Kunigas išplauna taurę, nuvalo pirštus ir jaudinančia padėka (Postcommunio) baigia šią ketvirtąją dalį.

TĖVE MŪSŲ

Oremus. Praeceptis salutaribus moniti et divina institutione formati, audemus dicere :

Melskimės. Išganingų įsakymų liepiami ir dieviško mokymo nurodomi, drįstame tart :

TĖVE MŪSŲ, kurs esi danguje. Tesie šventas tavo vardas. Teateinie tavo karalystė. Tesie tavo valia kaip danguje, taip ir žemėje. Kasdienės mūsų duonos duok mums šiandien. Ir atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams. Ir nevesk mus į pagundą. ***T.*** Bet gelbėk mus nuo pikto. ***K.*** Amen.

GELBĖK MUS

LIBERA nos, quaesumus, Domine, ab omnibus malis, praeteritis, praesentibus et futuris : et intercedente beata et gloriosa

GELBĖK MUS, meldžiame, Viešpatie, nuo visokio esamo, buvusio ir būsimo pikto ir, užtariant palaimintajai ir garbingajai vi-

semper Virgine D e i Genitrice Maria, cum beatis Apostolis tuis Petro et Paulo, atque Andrea, et omnibus Sanctis, da propitius pacem in diebus nostris, ut ope misericordiae tuae adjuti, et a peccato simus semper liberi, et ab omni perturbatione securi. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum, Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus:

S. Per omnia saecula saeculorum.

M. Amen.

suomet mergelei Dievo gimdytojai Marijai, su palaimintaisiais tavo apaštalais Petru ir Povilu ir Andriejum ir visais šventaisiais, duok, maloningasis, ramybės mūsų dienose, kad, tavo gailestingumo padedami, ir nuo nuodėmės visuomet būtume laisvi, ir nuo visokio neramumo saugūs. Per tą patį mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, tavo Sūnų, kuris su tavimi gyvena ir viešpatauja Šv. Dvasios vienybėje Dievas,

K. Per visus amžius.

T. Amen.

DUONOS LAUŽYMAS

Pax † Domini sit † semper † vobiscum.

M. Et eum spiritu tuo.

Haec commixtio, et consecratio Corporis et Sanguinis Domini nostri Jesu Christi, fiat accipientibus nobis in vitam aeternam. Amen.

K. Viešpaties † ramybė tebūnie † visuomet † su jumis.

T. Ir su tavimi.

Šis mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Kūno ir Kraujo sujungimas ir pašventinimas tebūnie mums, priimantiesiems, amžino gyvenimo laidas. Amen.

AGNUS Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis (2x). Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona nobis pacem.

DIEVO AVINĖLI, kuris naikini pasaulio nuodėmes, pasigailėk mūsų(2x). Dievo Avinėli... duok mums ramybę.

MALDOS PRIEŠ KOMUNIJĄ

DOMINE Jesu Christe, qui dixisti Apostolis tuis: Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis; ne respicias peccata mea, sėd fidem Ecclesiae tuae: eamque secundum voluntatem tuam pacificare et coadunare digneris. Qui vivis et regnas Deus per omnia saecula saeculorum. Amen.

VIEŠPATIE Jėzau Kristau, kuris tarei savo apaštalams: Aš palieku jums savo ramybę, savo ramybę jums duodu; nežiūrėk mūsų nuodėmių, bet savo Bažnyčios tikėjimo ir jai pagal savo valią teikis duoti ramybės bei ją suvienyti. Kuris gyveni ir viešpatauji Dievas per visus amžius. Amen.

DOMINE Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui ex voluntate Patris, cooperante Spiritu Sancto, per mortem tuam mundum vivificasti, libera me per hoc sacrosanctum Corpus et Sanguinem tuum ab omnibus iniquitatibus meis et universis ma-

VIEŠPATIE Jėzau Kristau, gyvojo Dievo Sūnau, kuris, vykdydamas Tėvo valią, bendradarbiaujant Šventajai Dvasiai, savo mirtimi atgaivinai pasaulį, išvaduok mane per šį švenčiausiąjį savo Kūną ir Kraują iš visų mano nedorybių

lis; et fac me tuis semper inhaerere mandatis, et a te nunquam separari permittas. Qui cum eodem Deo Patre et Spiritu Sancto vivis et regnas Deus in saecula saeculorum. Amen.

ir visokio pikto ir duok, kad aš visuomet laikyčiau tavo įsakymus ir neleisk man niekuomet nuo tavęs atsiskirti. Kuris su tuo pačiu Dievu Tėvu ir Šventąja Dvasia gyveni ir viešpatauji Dievas per amžius. Amen.

PERCEPTIO Corporis tui, Domine Jesu Christe, quod ego indignus šumere praesumo, non mihi proveniat in judicium et condemnationem, sėd pro tua pietate prosit mihi ad tutamentum mentis et corporis, et ad medelam percipiendam. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus Sancti, Deus per omnia saecula saeculorum. Amen.

TAVO kūno priėmimas, Viešpatie Jėzau Kristau, kuriam aš nevertas drįstu ryžtis, tenetampa man teismu ir pasmerkimu, bet dėl tavo maloningumo tebūnie man kūno bei sielos apsauga ir vaistas. Kuris gyveni ir viešpatauji su Dievu Tėvu Šventosios Dvasios vienybėje Dievas per visus amžius. Amen.

KOMUNIJA

PANEM caelestem accipiam et nomen Domini invocabo.

Aš imsiu dangiškąją duoną ir šauksiuos Viešpaties vardo.

DOMINE, non sum dignus, ut intres sub

VIEŠPATIE, nesu vertas, kad įeitum po

tectum meum, sėd tantum dic verbo, et sanabitur anima mea.

CORPUS Domini nostri Jesu Christi custodiat animam meam in vitam aeternam.
Amen.

QUID retribuam Domino pro omnibus, quae retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam et nomen Domini invocabo. Laudans invocabo Dominum, et ab inimicis meis salvus ero.

SANGUIS Domini nostri Jesu Christi custodiat animam meam in vitam aeternam.
Amen.

mano stogu, bet tiktai tark žodį ir pasveiks mano siela.

VIEŠPATIES mūsų Jėzaus Kristaus kūnas tesaugo mano sielą amžinajam gyvenimui. Amen.

Kuo atsilyginsiu Viešpačiui už visa, ką jis yra suteikęs? Imsiu išganymo taurę ir šauksiuos Viešpaties vardo. Garbindamas šauksiuos Viešpaties ir iš savo priešų išsivaduosiu.

VIEŠPATIES mūsų Jėzaus Kristaus Kraujas tesergsti mano sielą amžinajam gyvenimui.
Amen.

(Čia kunigas dalina komuniją tikintiesiems)

QUOD ore sumpsimus, Domine, pura mente capiamus et de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum.

CORPUS tuum, Domine, quod sumpsi, et Sanguis, quem potavi, adhaereat visceribus

KĄ priėmėme burna, tepriimame, Viešpatie, tyra širdimi, ir ši laikinoji dovana tevirsta mums amžinais vaistais.

TAVO Kūnas, Viešpatie, kurį priėmiau ir Kraujas, kurį gėriau, tebūnie visuomet mano

meis, et praesta, ut in me non remaneat scelerum macula, quem pura et sancta refecerunt sacramenta : Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Am.

širdyje : duok, kad neliktų nedorybių dėmių manyje, kurį atgaivino tyrieji bei šventieji sakramentai. Kuris gyveni ir viešpatauji per amžius. Amen.

PO KOMUNIJOS

Garbiname dangaus Dievą ir visų gyvųjų akivaizdoje dėkojame jam, nes parodė mums savo gailestingumą (Tob. 12, 6).

V. PALAIMINIMAS

PAGALIAU, atsigręžęs į tikinčiuosius, kunigas sveikina Dominus vobiscum ir kalba maldą. Po jos vėl taria Dominus vobiscum ir skelbia, kad mišios yra baigtos (Ite, missa est). Išsiųsdamas laimina kryžiaus ženklu ir, Jono evangelijos žodžiais, primena pasilikti pasaulyje šviesos vaikais. "Šviesa (Kristus) atėjo į pasaulį, bet pasaulis jos nepažino... ir nepriėmė. O kas ją priėmė, tam jis davė galios būti Dievo vaikais."

***S.* Dominus vobiscum — Viešpats su jumis.**
***M.* Et eum spiritu tuo. — Ir su tavimi.**
***S.* Oremus — Melskimės:**

Tebūna, Viešpatie, mūsų Dieve, mūsų kūno ir sielos sveikatai šio sakramento priėmimas ir amžinosios bei švenčiausios Trejybės ir jos nedalomos vienybės išpažinimas. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį...

S. **Dominus vobiscum. —Viešpats su jumis.**

M. **Et eum spiritu tuo. — Ir su tavimi.**

S. **Ite missa est. — Eikite, auka baigta.**

M. **Deo gratias. — Ačiū Dievui.**

PALAIMINIMAS

Placeat tibi, sancta Trinitas, obsequium servitutis meae, et praesta, ut sacrificium, quod oculis tuae majestatis indignus obtuli, tibi sit acceptable, mihique et omnibus, pro quibus illud obtuli, sit, te miserante, propitiabile. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Tepatinka tau, šventoji Trejybe, mano tarnavimo pareiškimas, ir suteik, kad auka, kurią aš nevertas tavo didybės akivaizdoje paaukojau, būtų tau priimtina, o man ir visiems, už kuriuos ją aukojau, tau pasigailint, būtų išganinga. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Benedicat vos omnipotens Deus, Pater et Filius † et Spiritus sanctus. M. Amen.

Telaimina jus visagalis Dievas, Tėvas ir Sūnus, † ir Šventoji Dvasia. T. Amen.

PASKUTINE EVANGELIJA

S. **Dominus vobiscum.**
M. **Et cum spiritu tuo.**
S. **Initium saneti Evangelii secundum Joannem. M. Gloria tibi, Domine.**

K. **Viešpats su jumis.**
T. **Ir su tavimi.**
K. **Pradžia šventosios evangelijos pagal Joną. T. Garbė tau, Viešpatie.**

Pradžioje buvo žodis. Tas žodis buvo pas Dievą, ir Žodis buvo Dievas. Jis pradžioje buvo pas Dievą. Visa per jį padaryta, kas padaryta, ir be jo nepadaryta nieko. Jame buvo gyvybė, ir ta gyvybė buvo žmonių šviesa, šviesa šviečia tamsybėje, bet tamsybė jos neapėmė. Buvo Dievo siųstas žmogus, vardu Jonas. Jis atėjo liudyti apie tą šviesą, kad visi per jį tikėtų. Jis nebuvo šviesa, bet turėjo liudyti apie šviesą. Buvo tikroji šviesa, kuri apšviečia kiekvieną žmogų, ateinantį į šį pasaulį. Jis buvo pasaulyje; pasaulis per jį padarytas, bet pasaulis jo nepažino. Jis atėjo pas save, bet savieji jo nepriėmė. Kas gi jį priėmė, tiems jis davė galios būti Dievo vaikais, būtent tiems, kurie tiki jo vardą, kurie yra gimę ne iš kraujo, nei iš vyro valios, bet iš Dievo. (Priklaupiama). Tas Žodis įsikūnijo ir gyveno tarp mūsų. Mes matėme jo garbę, garbę kaip vienatinio iš Tėvo gimusio Sūnaus, pilno malonės ir tiesos. ***M.*** Deo gratias — Ačiū Dievui.

PO SKAITYTINIŲ MIŠIŲ

Sveika Marija — tris kartus

Sveika karaliene, gailestingumo Motina, mūsų gyvybe, saldybe ir viltie, sveika ! Tavęs šaukiamės ištremtieji Jievos vaikai. Tavęs dū-

saujame, vaitodami ir verkdami šioje ašarų pakalnėje. Užtarytoja mūsų, gailestingąsias savo akis į mus atkreipki ir Jėzų, pagarbintą savo įsčios vaisių, mums po šio ištrėmimo parodyk. O meilingoji, o maloningoji, o saldžiausioji Mergele Marija!

K. Melskis už mus, šventoji Dievo gimdytoja,

Ž. Kad taptume verti Kristaus pažadų.

Melskimės

DIEVE mūsų gynėjau ir stiprybe, maloningai žvilgtelėk į žmones, kurie tavęs šaukiasi, ir per užtarimą garbingosios ir nekaltosios Dievo Gimdytojos Mergelės Marijos, su palaimintuoju Juozapu, jos sužieduotiniu, ir palaimintaisiais tavo apaštalais Petru ir Povilu ir su visais šventaisiais gailestingai ir maloningai išklausyk maldų, kurias į tave siunčiame, kad pasitaisytų nusidėjėliai, įgytų laisvės ir būtų išaugštinta šventoji motina Bažnyčia. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Ž. Amen.

ŠVENTAS Mykolai Arkangele, gink mus kovoje prieš velnio nedorybes ir žabangas. Tesudraudžia jį Dievas, nuolankiai meldžiame, o tu, dangaus galybių kunigaikšti, velnią ir kitas piktąsias dvasias, kurios pasaulyje slankioja, tykodamos sielų pražudyti, Dievo padedamas, nugramzdink į pragarą. Ž. Amen. (10 m. atlaidų).

K. Švenčiausioji Jėzaus Širdie,

Ž. Pasigailėk mūsų!

DIALOGINĖS MIŠIOS

IŠIŲ auka yra pašvęstasis vyksmas, kuriame dalyvauja visa tikinčiųjų bendruomenė. Ji atsiskleidžia Dievui, savo Tėvui garbinimais, dėkojimais, permaldomis per jo Sūnų, mūsų Brolį Jėzų Kristų. Toje atvirų širdžių sutartinėje vyksta kunigo (K) ir tikinčiųjų (T) dialogas. Kunigas meldžiasi visų vardu arba pakaitomis su jais.

Dialogas mišiose visada vyksta, kai kunigui atsakinėja bent vienas patarnaujančiųjų prie altoriaus. Juo pilnesnis šis dialogas būna tada, kai ne vienas, ne keletas, o visi tikintieji, lyg choras, įsijungia j pakaitinius maldavimus ar atsakymus.

Visų dalyvavimą mišių aukoje šiuo dialoginiu būdu Bažnyčia ypatingai skatina. Pastaruoju laiku ji leido šiuo būdu vartoti ir gimtąją kalbą, šalia lotynų. Į dialogines mišias įterpiamas ir giedojimas savąja kalba. Atitinkamos giesmės giedamos: prieš mišias arba jų pradžioje, per aukojimą, komuniją ir mišioms besibaigiant ar pasibaigus. Giesmių tekstai, pritaikyti mišių dalims, žr. psl. 242 ligi 255.

ĮŽANGA

Degant žvakes prie altoriaus, tikintieji gieda "Pulkim ant kelių" ar kitą atitinkamą giesmę. Kunigui išėjus prie altoriaus ir nulipus laiptais žemyn, tikintieji atsiklaupę jam atsakinėja lotyniškai ar lietuviškai, žiūrint kaip nustatyta atskirame krašte ar vyskupijoje. Atsakinėjama sutartinai, darant stabtelėjimus ties nurodytom vietom.

Įžangos maldos lotyniškai (Judica, Confiteor) ir lietuviškai ***žr. 192-196 psl.***

Po įžanginių maldų prie altoriaus, dešinėj pusėj, kunigas grįžta į vidurį altoriaus ir tada tikintieji su juo pakaitomis kalba :

K. Viešpatie, pasigailėk!
T. Viešpatie, pasigailėk!

K. Viešpatie, pasigailėk!
T. Kristau, pasigailėk!

K. Kristau, pasigailėk!
T. Kristau, pasigailėk!

K. Viešpatie, pasigailėk!
T. Viešpatie, pasigailėk!

K. Viešpatie, pasigailėk!

Dievo pagarbinimas
kalbama stovint

T. Garbė Dievui augštybėse | ir ramybė žemėje geros valios žmonėms. | Giriame tave, | išpažįstame tave, | garbiname tave, | šloviname tave, | dėkojame tau dėl tavo didžios garbės, | Viešpatie Dieve, dangaus Karaliau, | visagalis Dieve Tėve. | Viešpatie, viengimis Sūnau, Jėzau Kristau. | Viešpatie Dieve, Dievo Avinėli, Tėvo Sūnau; | kuris naikini pasaulio nuodėmes, pasigailėk mūsų; | kuris naikini pasaulio nuodėmes, priimk mūsų maldavimą ;

| kuris sėdi Tėvo dešinėje, pasigailėk mūsų. | Nes tu vienas šventas, tu vienas Viešpats, | tu vienas Augščiausiasis, | Jėzau Kristau, | su Šventąja Dvasia, | Dievo Tėvo garbėje. | Amen.

K. Viešpats su jumis.
T. Ir su tavimi.
K. Oremus (melskimės) ... per omnia saecula saeculorum — per visus amžius.
T. Amen.

Ap. laiškas ir evangelija

Apaštalų laiško ištrauka išklausoma sėdint. Ją baigus skaityti, tikintieji taria:

T. Deo gratias — ačiū Dievui.

Po to kunigas kalba gradualo maldas ir pereina evangelijos pusėn. Tikintieji atsistoja ir atsakinėja kunigui:

K. Viešpats su jumis.
T. Ir su tavimi.
K. Šventosios evangelijos pradžia (arba: tęsinys) pagal N.
T. Garbė tau, Viešpatie!

Evangeliją gimtąja kalba skaito pats kunigas arba jo parinktasis. Baigęs skaityt, kunigas bučiuoja mišiolą. Tada tikintieji taria:

T. Garbė tau, Kristau!

Tikėjimo išpažinimas
kalbama stovint

T. Tikiu vieną Dievą, | visagalį Tėvą, | dangaus ir žemės, visų regimųjų ir neregimųjų daiktų Kūrėją. | Ir vieną Viešpatį, | Jėzų Kristų, viengimį Dievo Sūnų. | Ir iš Tėvo gimusįjį prieš visus amžius; | Dievą iš Dievo, | šviesą iš šviesos, | tikrąjį Dievą iš tikrojo Dievo. | Gimusį, ne padarytą, | esantį su Tėvu vienos prigimties, | kurio visa yra padaryta. | Jis dėl mūsų, žmonių, | ir mūsų išganymui nužengė iš dangaus. | Ir įsikūnijo per šventąją Dvasią iš Mergelės Marijos | ir tapo žmogumi. | Taip pat dėl mūsų buvo prikaltas ant kryžiaus prie Ponto Piloto, | kentėjęs ir palaidotas. | Ir trečiąją dieną, pagal Raštą, | prisikėlė iš numirusių. | Ir įžengė į dangų, | sėdi Tėvo dešinėje. | Ir vėl ateis su garbe teisti gyvųjų ir numirusiųjų, | jo viešpatavimui nebus galo. | Tikiu ir Šventąją Dvasią, | Viešpatį ir gaivintoją, | kuri eina iš Tėvo ir Sūnaus, | kuri su Tėvu ir Sūnumi yra drauge garbinama ir šlovinama, | kuri kalbėjo per pranašus. | Ir vieną šventąją, | katalikiškąją ir apaštališkąją Bažnyčią. | Išpažįstu vieną krikštą nuodėmėms atleisti. | Ir laukiu mirusiųjų prisikėlimo | ir busimojo amžino gyvenimo. | Amen.

ATNAŠŲ AUKOJIMAS

K. Viešpats su jumis.
T. Ir su tavimi.
K. Oremus — melskimės.

Bendruomenė sėda ir gieda aukojimo giesmę. Jeigu nebūtų giedama, tada patartina sekti aukojimo maldas psl. 204 ligi 208.

K. **Orate fratres: ut meum ac vestrum sacrificium acceptabile fiat apud Deum Patrem omnipotentem.**	***K.*** **Melskitės broliai, kad mano ir jūsų auka būtų priimtina Dievui visagaliui Tėvui.**
T. **Suscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis | ad laudem et gloriam nominis sui, | ad utilitatem quoque nostram | totiusque Ecclesiae suae sanctae.**	***T.*** **Tepriima Viešpats auką iš tavo rankų | savo vardo gyriui ir garbei, | taip pat mūsų | ir visos savo šventosios Bažnyčios labui.**
K. **Amen.**	***K.*** **Amen.**
K. **Per omnia saecula saeculorum.** ***T.*** **Am.**	***K.*** **Per visus amžius.** ***T.*** **Amen.**

EUCHARISTINĖ PERKAITA

K. Dominus vobiscum.	**K. Viešpats su jumis.**
T. Et cum spiritu tuo.	**T. Ir su tavimi.**

K. **Sursum corda.**	***K.*** **Augštyn širdis.**
T. **Habemus ad Dominum.**	***T.*** **Turime pakeltas į Viešpatį.**
K. **Gratias a g a m u s Domino, Deo nostro.**	***K.*** **Dėkokime Viešpačiui, mūsų Dievui.**
T. **Dignum et iustum est.**	***T.*** **Tai verta ir teisinga.**

Kunigas kalba prefaciją — įvadinį himną į svarbiausią mišių dalį; jį baigus visi kalba:

T. Šventas, šventas, šventas Viešpats galybių Dievas! | Pilnas yra dangus ir žemė tavo garbės. | Osanna augštybėse! | Pagarbintas, kuris ateina Viešpaties vardu. | Osanna augštybėse!

Klaupiama ir klūpoma ligi po konsekracijos. Šiuo metu patartina sekti kunigo maldas, atsivertus psl. 210 ligi 218.

K. Per omnia saecula saeculorum. T. Amen.	**K. Per visus amžius. T. Amen.**

KOMUNIJA

K. Oremus. **Praeceptis salutaribus moniti et divina institutione formati, audemus dicere:**	***K. Melskimės:*** **Išganingų įsakymų liepiami ir dieviško pamokymo nurodomi, drįstame tarti:**

T. Tėve mūsų, kurs esi danguje! | Tesie šventas tavo vardas. Teateinie tavo karalystė. | Tesie tavo valia kaip danguje, taip ir žemėje. | Kasdienės mūsų duonos duok mums šiandien. | Ir atleisk mums mūsų kaltes, | kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams. | Ir nevesk mus į pagundą, bet gelbėk mus nuo pikto. Amen.

***K.* Per omnia saecula saeculorum. T. Amen.**	***K.* Per visus amžius. *T.* Amen.**
***K.* Pax † Domini sit † semper † vobiscum.**	***K.*Viešpaties ramybė tebūnie visuomet su jumis.**
***T.* Et cum spiritu tuo.**	***T.* Ir su tavimi.**

K. Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, | pasigailėk mūsų! (2 x). Dievo Avinėli, | kuris naikini pasaulio nuodėmes, | duok mums ramybę.

Maldos prieš komuniją žr. 221-223 psl.

K. ***(atsigręžęs dalinti komuniją)*** Štai Dievo Avinėlis. Štai kuris naikina pasaulio nuodėmes!

T. Viešpatie, nesu vertas, kad įeitum po mano stogu, | bet tark žodį, ir pasveiks mano siela. (3 x).

Eidami komunijos, tikintieji gieda atitinkamą giesmę gimtąja kalba.

K. Viešpats su jumis.

T. Ir su tavimi. (Atsistojama).

K. Oremus (melskimės) ... per omnia saecula saeculorum — per visus amžius.

T. Amen.

K. Viešpats su jumis.

T. Ir su tavimi.

K. Eikite, auka baigta!

T. Ačiū Dievui!

Visi klaupia ir laukia kunigo palaiminimo.

K. Telaimina jus visagalis Dievas Tėvas, † ir Sūnus, ir Šventoji Dvasia.

T. Amen.

K. Pradžia šventosios evangelijos pagal Joną.

T. Garbė tau, Viešpatie !

***Besibaigiant evangelijai visi klaupia ir po kunigo žodžių "plenum gratiae et veritatis" dar kartą dėkoja Dievui*:**

T. Ačiū Dievui!

Pabaigos giesmė giedama prieš išeinant iš bažnyčios — stačiomis.

MIŠIŲ MALDOS

PRIVAČIAI VARTOSENAI

RIVATUS būdas melstis per mišias buvo labiausiai įprastas lietuviui. Tik tokios mišių maldos ir būdavo mūsų maldaknygėse. Buvo jos brangios mūsų žmogui, nes žadino asmeninį pergyvenimą mišių vyksme. Mišios pas mus ilgiau užtrukdavo, tad ir jų maldos buvo ilgesnės, labiau išplėstos.

Įprastiniam mūsų tautiečio meldimuisi patenkinti, bent retkarčiais, pateikiamos čionai naujos, trumpesnės maldos, kurios apima penkias mišių dalis. Šios maldos kai kam atrodys gal pertrumpos. Bet nėra reikalo, kad per visas mišias tik skaitytume. Svarbiausia, kad būtų parengtos mūsų dvasinės nuotaikos ir kad įsijaustume į pagrindinius mišių momentus. Paskaitę vieną maldą, galime juk pamąstyti ligi kitos mišių dalies.

Mūsų dalyvavimas mišių aukoje tebūna paženklintas nuoširdžiu noru Dievą atsiprašyti, jį pagarbinti, jam padėkoti ir pavesti jam visus mūsų rūpesčius.

Visagalis amžinasis Dieve, štai ateinu dalyvauti šv. mišių aukoje. Ateinu nuodėmingasis maldauti tavęs, šventų šventojo. Būtybė, neišvengianti dažno melo, kreipiuos į tave, pačią Tiesą. Aš, kurio būtyje tiek abejingumo, noriu vienytis su tavimi, pačia Meile.

Dieve, tu nenori išdidžių žmonių maldų ir pasipūtėlių aukų. Didžiausia auka tau

— nužeminta ir sugraudinta širdis. Palenk ją prie savęs. Siųsk savo šviesą ir tiesą — teveda jos mane į šią didžiąją auką, kurią paruošė tavo Sūnus, mūsų Brolis Jėzus Kristus, kuris su tavimi ir šventąja Dvasia gyvena ir viešpatauja amžių amžius. Amen.

PRADŽIA

Kaltas esu, Viešpatie, kad taip daugel ir dažnai esu tau nusidėjęs. Išpažįstu savo kaltes prieš skaisčiausiąją Mergelę Mariją ir prieš visus šventuosius ir visus tikinčiuosius, nes nusidėjau mintimi, kalba ir darbu. Todėl šaukiuosi švenčiausios Marijos ir visų šventųjų, kad mane užtartų pas tave, mano Dieve ir Viešpatie!

Atlaidusis Tėve, būk gailestingas savo vaikui.

Išganymo Kūrėjau, Kristau, atleisk mano kaltes !

Šventoji Meilės Dvasia, pasigailėk manęs nusidėjėlio !

Visagalis amžinasis Dieve, begaliniai geras ir nuostabiai atlaidus! Pasigailėk manęs ir atleisk, ko mano sąžinė bijosi, ir išklausyk, ko mano lūpos nedrįsta prašyti. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Matai, o Dieve, kad aš neturiu tokių jausmų, kokių turėjo tavo šventieji. Negeidžiu tavęs taip karštai, kaip patriarchai. Nepažįstu tavęs ir nešlovinu, kaip pranašai. Nemyliu ir neprisirišu prie tavęs, kaip tavo apaštalai. Kalbėk į mane, Dieve, jų lūpomis. Pažadink mano protą, kad pažinčiau tavo šventąsias paslaptis ir priimčiau jas visa širdimi. Kalbėk tu pats, Viešpatie, savo viengimio Sūnaus, amžinojo žodžio, vardu, kad tikėčiau ir gyvenčiau, kaip tu nori. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

AUKOJIMAS

Nužeminta dvasia ir sugraudinta širdimi prašau tave, Gerasis Tėve, priimk šią duonos ir vyno auką. Ji netrukus taps tavo Sūnaus Jėzaus Kristaus Kūno ir Kraujo auka.

Priimk ją, kaip permaldavimą, už mano nuodėmes ir įžeidimus, apsileidimus ir netesėjimus ypač mano pareigose.

Priimk, prašau, ne tik už mane, bet ir už mano brolius ir draugus, tėvus ir tėvynę. Priimk už tuos, kurie kovoja ir kenčia, ir už tuos, kurie jau yra palikę gyvųjų eiles. Duok, Viešpatie, kad ši auka būtų mano ir jųjų išganymui. Amen.

Ateik, pašventintojau, visagalis amžinasis Dieve, ir palaimink šią tavo vardui paruoštą auką. Pakeisk ją j Kristaus kūno ir kraujo auką, kad ji taptų mūsų išganymo laidas ir visokios palaimos šaltinis. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

PERKAITA

Visagalis Dieve, leisk, kad mano širdis, pakilusi nuo žemės, būtų užimta ne kuo kitu, kaip tik tavimi. Duok, kad ji garbintų tave su angelų chorais, nesiliaujamai giedančiais: Šventas, šventas, šventas Viešpats galybių Dievas! Pilnas yra dangus ir žemė jo garbės!

Dar kartą drįstu, nevertas, maldauti: priimk, dangaus Tėve, šią savo Sūnaus auką už visą tikinčiųjų bendruomenę, už jos vadovą, mūsų šventąjį Tėvą, ir visus sielų ganytojus, už visas tautas — tave išpažįstančias, nuo tavęs nuklydusias, tavęs dar nepažįstančias — ir už visus jų vadus. Priimk ją už mano artimuosius, gimines, geradarius, bičiulius, priešus ir visus tuos, kurie dalyvauja šioje aukoje.

Viešpatie Kristau, štai keičiasi duona į tavo Kūną ir vynas į tavo Kraują. Keičiasi kaip tada, kai tavo rankos paėmė duoną

ir vyno taurę, o tavo lūpos tarė: Tai yra mano Kūnas, tai yra mano Kraujas! Kiek kartų tai darysite, man atsiminti darykite!

Tikiu šiuo stebuklu. Tikiu ir garbinu tave, atėjusį gyvąjį Dievą ir Žmogų! Garbinu ir meldžiu: pakeitęs duoną į Kūną ir vyną į Kraują, pakeisk ir mano širdį — kietą ir šaltą — į širdį, pilną meilės tau ir artimui. Pakeisk mano protą — abejingą ir nerangų — į protą, jautrų tavo tiesai. Padaryk, Dieve, šį stebuklą mano sieloj!

Dieve, argi mes galime užmiršti tai, ką mena mums ši iškilminga auka, — tavo Sūnaus kančią, prisikėlimą ir dangun žengimą ? Priimk šią tyrą, šventą ir be dėmės auką, kuri yra vertesnė už visas pašvęstas žmonių aukas. Pripildyk mūsų širdis šios aukos palaima ir suteik jos vaisių toms sieloms, kurios tikėjimo ženkle atsiskyrė nuo mūsų ir ilsisi ramybės miege.

Per Kristų, su Kristumi ir Kristuje tebūna tau, Visagalis Tėve, Šventosios Dvasios vienybėje visokia šlovė ir garbė amžių amžiais. Amen.

KOMUNIJA

Apvalyk mane, Dieve, nuo visų mano kalčių — buvusių, esamų ir būsimų, kad tyra širdimi galėčiau artintis prie tavo puotos stalo ir vienytis su tavimi.

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, sunaikink ir manąsias! Dievo Avinėli, pasigailėk manęs!

Viešpatie Jėzau Kristau, kuris tarei savo apaštalams: Ramybę palieku jums, duodu jums savo ramybę, — suteik man dvasios rimties. Ateik į mano širdį, ir teapdengia mane dangaus giedrumas. Ateik, ir nerami mano dvasia bus pagydyta !

Viešpatie Jėzau Kristau, tavo Kūnas, kurį, kad ir nevertas būdamas, priėmiau, tenesie man pasmerkti ir teisti, bet tebūnie mano dvasiai ir kūnui tobulinti. Išlaisvink mane iš visų mano blogybių ir padaryk mane klusnų visiems tavo įstatymams. Padaugink mano tikėjimą, sustiprink mano viltį, padaryk tyrą mano meilę. Tegu mano širdis plaka tik tau, kuris gyveni ir viešpatauji per amžius. Amen.

PABAIGA

Priimk, švenčiausioji Trejybe, šią auką, kurią aukojome tavo garbei. Būk gailestinga man ir visiems, nuolankia širdimi dalyvavusiems Jėzaus Kristaus kūno ir kraujo paslaptyse.

Palaimink mus, visagalis Dieve Tėve, † ir Sūnau, ir Šventoji Dvasia. Ir išlydėk mus iš čia, paženklintus tikrąja šviesa, kuri padaro mus Dievo vaikais. Amen.[9]

MIŠIŲ GIESMĖS

IAUDINIS giedojimas yra sena forma bendruomeniškai dalyvauti mišių aukoje. Šį paprotį leidžia anksčiau išleistos Šv. Sosto instrukcijos, liečiančios tikinčiųjų dalyvavimą mišiose. Mišių giesmės turi atitikti atskiras mišių dalis ir išreikšti jų turinį. Taip giedodami, tikintieji seka šventąjį aukos vyksmą ir savo atodūsius jungia su kunigo maldomis.

Naujoji liturginė instrukcija, išleista antrosios Vatikano Santarybos laiku, netgi ragina giedoti tikinčiuosius, ypač dialoginių mišių metu, pritaikytas giesmes mišių pradžiai, aukojimui, komunijai ir pabaigai.

Lietuviai iš seno giedojo liaudines giesmes sekmadieniais ir šventadieniais per antrines mišias, vadinamas Votiva. Nors lietuvis savo prigimtimi yra daugiau maldinis individualistas, tačiau giedodamas labiausiai pergyvena bendruomeninį maldos bei aukos momentą.

čia pateikiama šešetas giesmių grupių. Trys iš jų sudarytos iš senesnių giesmių, o kitos trys sukurtos jau tremties bei naujos emigracijos metu. Kai kurios senesnės mišių giesmės labiau įprastos ir daugelio žinomos. Tačiau gera vartoti ir naujesnes, nes jų turinys labiau pritaikytas mišių dalims ir jų išraiškai.

Giedotinė malda, lyg dangaus chorai, labiau džiugina Dievą, labiau suburia Dievo vaikus bendrijon.

PIRMOJI GRUPĖ

PRADŽIA

PULKIM ant kelių, visi krikščionys, * Didžiai ištroškę Jėzaus malonės! * Su ašaromis Dievui dėkokim, * Tą mišių auką jam paaukokim.

Suklaupę meldžiam, Jėzau saldžiausias, * Maldas priimki mūsų karščiausias, * Mus išmokyki Dievą pažinti, * Pildyt jo valią ir jį garbinti.

Vykdyki žemėj meilę, ramybę, * Mirusiems teiki dangaus linksmybę, * Gyviems sveikatos, metų geriausių * Duok per tą auką mišių švenčiausią.

Puolam po kojų, Jėzau meilingas, * Kaltes atleiski, būk gailestingas, * Viltį padėjom aukoje tavo, * Visus mus glauski prie širdies savo.

Tavo malonės duok mums patirti, * Neleiski niekam nuodėmėj mirti, * Duok tave, Jėzau, karštai mylėti, * Paskui per amžius danguj regėti.[92]

AUKOJIMAS

TAU aukojam, atnašaujam, * Atpirkėjau iš dangaus, * Aukso meilę, kvapnią viltį * Ir tikėjimą žmogaus, * Iš širdies tau atiduodam, * Ką mes turime brangaus.

Amžinasis Dievo Žodi, * Kurs gimei mums panašus, * Nūn pakeiski duoną, vyną * Ir mažus vandens lašus * Į gyvybės maistą gryną * Ir maitink mus nevertus.[68]

PO PAKYLĖJIMO

PRIEŠ taip didį Sakramentą * Jėzaus Kūno, Kraujo švento * Pulkim ir karštai tikėkim, * Garbinkime ir mylėkim.

Jis paliko Testamentą, * Tą Švenčiausią Sakramentą: * Čia jis peni mus ir laukia, * Į save meilingai traukia.

Garbė Dievui Sutvėrėjui * Ir jo Sūnui Atpirkėjui, * Šventai Dvasiai ir tikrajam * Dievui, Trejybėj vienajam.

KOMUNIJA

JĖZAU, pas mane ateiki, * Savo meilės mums suteiki. * O, ateik į mano širdį, * Tavęs laukiu pasiilgęs.

Man atleiski, kad menkystėj * Tavęs šauktis taip išdrįstu. * Dieve didis, gailestingas, * Duok ko širdžiai mano stinga.

Tuščios žemiškos vilionės, * Kančioje neguodžia žmonės: * Tavo meilė begalinė * Viena guodžia man krūtinę.

Be tavęs dažnai nerimstu, * Neviltin kasdieną grimstu. * Tu, didi širdžių paguoda, * Man gyvent jėgų vėl duodi.

O ateik, ateiki Kristau! * Iš kančių padėk išbristi. * Leisk silpnybę apgalėti * Ir tave danguj regėti.

Dieve, aš esmi nevertas, * Įžeidžiau tave tiek kartų! * Tark, ištarki vieną žodį, * Savo meilės man parodyk!

PABAIGA

O Kristau, pasaulio valdove * Ir žemės ir augšto dangaus, * Tau amžiais ir garbę ir šlovę * Varpai širdyse mūsų gaus.

Kaip pavasario žydinčioj šventėj * Žydi Kristaus šviesi vėliava. * Su tavim eina tautos gyventi, * Su tavim eis visa Lietuva!

O Kristau, o laimės šaltini, * Gyvenk mūs šeimoj, ją pašvęsk; * Kaip brolius į džiaugsmo tėvynę * Šventoj Eucharistijoj vesk!

Kaip pavasario žydinčioj...[8]

ANTROJI GRUPĖ

PRADŽIA

Tau, Tėve danguje, garbė! * Tau, Kristau Viešpatie, šlovė! * Ir tau, Guodėjau visatos, * Giesmė teskamba pagarbos!

Trejybės Dieve danguje, * Ramybe laimink žemę; * Nušviesk dangaus malone ją, * Joj be tavęs sutemę.

Tau mūs giesmė, mūs padėka, * Mus laimink mylinčia ranka. * Imk, Dieve, pagarbą nūnai, * Kurs viešpatauji amžinai.[27]

AUKOJIMAS

PRIIMKI maloningai, * O Viešpatie, aukas, * Aukojamas maldingai * Už mūs kaltes visas:

Tekyla miros dūmais * Ši atnaša tavin, * Globok dangaus meilumais, * Pažvelk į mus žemyn.

Tau, Viešpatie, aukojam * Per dovanas šitas, * Ką turim, ką vartojam, * Kaip padėką imk jas:

Imk mūsų darbus, triūsą, * Ir protą ir jausius; * Imk, šventas Dieve, mūsų, * Gyvenimą r mus.[27]

PO PAKYLĖJIMO

(Muz. J. Gruodžio)

TĖVE mūsų, kurs esi danguje! * Tesie švenas tavo vardas. * Teateinie tavo karalystė. * Tesie tavo valia, kaip danguje, * taip ir ant žemės.

Kasdienės mūsų duonos, * duok mums šiandien. * Ir atleisk mums mūsų kaltes, * Kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams. * Ir nevesk mus į pagundą, * Bet gelbėk mus nuo pikto. Amen.

KOMUNIJA

Prabilkit stygos mano dvasios * Aidais iš augštojo dangaus, * Jau vieši sieloj Mylimasis * Ir teikia džiaugsmo įstabaus.

Gausus malonių lietus krinta, * širdis saldybių kupina, * Nauja padangė protui švinta, Griežta jau valioj atmaina.

Grožėja, puošias mano siela * Nuo Jėzaus veido spindulių, * Laimingas aš... taip gera, miela! * Išreikšti žodžiais negaliu...

PABAIGA

Didis galingas Viešpatie Dieve, * Te mūsų širdys tau tiktai plaka. * Mūsų Kūrėjau, mūsų Valdove, * Tau užu viską mes ačiū sakom.

Už tavo meilę, didį gerumą * Tau teatlygins Sūnus mieliausias. * Mes, vargšai, meldžiam gailestingumą * Savo parodyk mums kuo didžiausią.

TREČIOJI GRUPĖ*

PRADŽIA

Prieš tavo altorių nužemintai klūpom * ir auką aukojame tavo Sūnaus, * Ir meldžiam tave širdimi mes ir lūpom: * Suteik mums palaimos iš augšto dangaus.

Nes toji auka tau labiausiai patinka, * Tau ją paaukojo mieliausias Sūnus: * Dėl nuopelnų jo tu ranka gailestinga * Palaimink mūs darbą, laukus ir namus.[87]

GARBĖ

TESKAMBA Viešpačiui augščiausiam * Balsai neilstančios garbės! * Mes garbinti jį nepaliausim, * Kol mūsų gyvastis tesės.

Nes jo sutverta mūsų žemė, * Erdvės beribė ir dangus ; * Ir jo ranka, gera kaip tėvo, * Maitina, rėdo, saugo mus.

TIKIU

TIKIU aš Dievą, Tėvą augščiausią, * Kursai sutvėrė dangų ir žemę, * Kurs visa žino ir visa gali, * Iš kurio visa gyvybę semia.

Tikiu jo Sūnų, mūs Atpirkėją * Ir šventą Dvasią, mūsų Guodėją. * Tvirtai tikėdams aš

* Muzika St. Šimkaus.

išpažįstu, * Ką jis mokina savo Bažnyčioj. * Tikiu, tikiu!

ŠVENTAS

Šventas, šventas, šventas, * Viešpats galybių Dievas! * Pilnas yra dangus ir žemė * jo garbės !

Pagarbintas mūsų Dievas, * Pašlovintas mūsų Tėvas! * Pagarbintas, pašlovintas, * Kurs ateina Viešpaties vardu ! * Osanna augštybėse !

DIEVO AVINĖLI

DIEVO Avinėli, kuris naikini * pasaulio nuodėmes, * pasigailėk mūsų!

Dievo Avinėli, kuris naikini * pasaulio nuodėmes, * pasigailėk mūsų!

Dievo Avinėli, kuris naikini * pasaulio nuodėmes, * atsiųsk mums ramybę, * suteik mums taiką!

PABAIGA

ŠTAI užbaigiam auką gausią — * Laimink, Dieve, mus visus, * Ir Tėvynę mūs brangiausią * Ir senuosius tėvelius.

Te vienybė, meilė žydi * Mūsų brolių širdyse, * Te atgal sugrįžta klydę, * Ir atgyja jų dvasia.

Dar syk klaupiame ant kelių, — * Tu sava ranka pašvęsk, * Ir maldos tavų vaikelių * Neatstumk! nuo savęs.[7]

KETVIRTOJI GRUPĖ*

PRADŽIA

PasigailĖK manęs, o Viešpatie, * Pasigailėk, o geras Kristau ! * Štai, pas tave nevertas grįžtu, * Savo kaltes tau išpažįstu — * Pasigailėk manęs!

Garbė augštybėse tau, Viešpatie, * Ramybė žemės gerai valiai! * Meldžiu tave, o Visagali, * Atlaidžią rodyk savo galią — * Pasigailėk manęs!

Tikiu tave, Kūrėjau Viešpatie, * Ir tavo Sūnų Jėzų Kristų! * Ir Šventą Dvasią išpažįstu, * Tave, Trejybe, melsti drįstu — * Pasigailėk manęs![9]

AUKOJIMAS

PRIIMK, o Tėve Visagali, * Šią Ostiją nekaltą, * Aukojam širdį, protą, valią, * Apverkę savo kaltę.

Aukojam Taurę tyro vyno, * Vandens mažytį lašą. * Nemarią viltį atgaivinę, * Dievybės ženklo prašom.

Pašventink auką šią malonią, * Priimk lyg kvapnų dūmą. * Pakeiski vaisių žemės klonio * Į tikrą Kristaus kūną.

Tegu stebuklas tavo galios * Paruoštą auką lydi, * O šventas, šventas Visagali, * O, amžių Dieve didis![9]

* Muzika J. Gaubo arba K. Senkaus.

PAKYLĖJIMAS

PAGARBINTAS, kurs ateini, * Golgotos auką gaivini, * O Jėzau, Dieve maloningas! * Tau gieda chorai amžini * Ir mes, ant kelių puldami, * Maldaujam — būki gailestingas !

Pagarbinta tava valia, * Palenk visus sava galia, — * Težydi tavo karalystė! * Ir mūsų sieloj nemarioj, * Kaip kylančioj dangaus žaroj * Tave, o Jėzau, leisk išvysti.[9]

KOMUNIJA

ŠIRDIS viltim pražydo, * Tavęs ilgėtis drįsta: * Ateik į mano vidų. * Ateik, o mano Kristau !

Nušvinta man lyg saulė * Žmogybė ir dievybė, * Atgimstu vėl iš naujo * šventoj širdžių vienybėj.

Tik tau, kurs pasigaili, * Tik tau, o mano Kristau, * Garbė, dėka ir meilė * Širdy manoj pražysta.[9]

PABAIGA

SŪNAUS pagarbintas, * žmonių pašlovintas, * O Tėve Amžinas, — * Laiminki mus!

Širdį atnaujinęs, * Dvasią nuskaidrinęs, * O Kristau Viešpatie, — * Stiprinki mus!

Į žemės darganą, * Į darbą varganą, * Dvasia Švenčiausioji, — * Lydėki mus ![9]

arba pagal M. Budriūno muziką

SŪNAUS pagarbintas, žmonių pašlovintas, * O Tėve amžinas, laiminki mus! * Malone dieviška kely kasdieniškam * Lydėki mus!

širdį atnaujinęs, dvasią nuskaidrinęs, * O Kristau Viešpatie, stiprinki mus! * Malone dieviška...

Šviesos pažėrusi, viltį atvėrusi, * Dvasia Švenčiausioji, laiminki mus! * Malone dieviška...[9]

PENKTOJI GRUPE*

ATLEISK MAN!

Tėve Sutvėrėjau, * Tau aš nusidėjau, * Permenkai tikėjau : * Kyrie eleison — * Viešpatie, atleisk man !

Kristau Atpirkėjau, * Tau aš nusidėjau, * Viltį kitur dėjau: * Christe eleison — Kristau atleisk man !

Dvasia Įkvėpėja, * Tau aš nusidėjau, * Meilės neturėjau: * Kyrie eleison — * Viešpatie, atleisk man!

GARBĖ

GARBĖ augštybėse, * Dieve galybių! * Tavęs pasilgusiems * Duoki ramybę.

Vienas vieninteli, * šventas, galingas! * Tavin begrįžtančius * Glauski širdingai.

Vienas augščiausiasis, * Dieve Valdove! * Priimk tyriausiąją * Nūn mūsų šlovę.

O gailestingasis * Vienas Trejybėj, * Tavęs pasilgusiems * Duoki ramybę.

* Muzika Br. Markaičio, S.J.

TIKIU

Tave, o Dieve Tėve, * Praamžinas Kūrėjau, * Tikiu, tavin artėju, * Tikiu ir reiškiu šlovę.

Tave, o Jėzau Kristau, * Pasaulio Atpirkėjau, * Tikiu, nors nusidėjau, * Tikiu ir išpažįstu.

Tave, Dvasia Šventoji, * Gaivintoja —- Ramybe, * Ir vienąją Trejybę * Tikiu, tikiu — kartoju.

Tikiu Bažnyčią šventą, * Visuotiną ir vieną. * Tikiu ateisiant dieną * Gerųjų laimei lemtą.

ŠVENTAS

ŠVENTAS, šventas, šventas, * Viešpatie galybių! * Dangus, žemė lenkias * Tavajai didybei.

Šventas, šventas, šventas, * Osanna augštybėj. * Kyla giesmės, maldos * Į tave, Trejybe!

PAGARBINTAS

BŪKI pagarbintas, * Būki pašlovintas, * Viešpačių Viešpatie, * Kristau Valdove!

Širdys nužemintos, * Tikinčios, regincios * Lenkias tau Ostijoj * Šiame altoriuj.

DIEVO AVINĖLI

DIEVO Avinėli, * Nuodėmę išdildęs, * Lenki tiesai mūsų širdis, — * Pasigailėk mūsų!

Dievo Avinėli, * Nuodėmę išdildęs, * Lenki gėriui mūsų širdis, — * Pasigailėk mūsų!

Dievo Avinėli, * Nuodėmę išdildęs, * Lenk malonei mūsų širdis, — * Duoki mums ramybę![9]

BAIGĖME AUKĄ

DIEVE geriausias, * Tėve dangaus, — * Baigėme auką * Tavo Sūnaus. (2 x).

Grįžtam, atgimę, * Vėl į namus, — * Laiminki, Dieve, * Laiminki mus. (2 x).

Dvasią parengęs, * Duoki drąsos — * Nešti pasaulin * Tavo šviesos. (2 x).

ŠEŠTOJI GRUPĖ*

PRADŽIA

NUPLAUK, o Dieve, mano juodą kaltę * Kaip suodį nuo baltos drobulės, * Kad būčiau vertas (2x), * Tave maldaut šventoj aukoj.

Kad brolių meilę, gęstančią lyg žarą, * Atkurčiau vėl širdy manoj, * O Dieve geras (2x) * Meldžiu tave šventoj aukoj.

GARBĖ

DANGAUS augštybėje, * Amžių beribėje * Tau, mūsų Viešpatie, * Didi garbė! * Garbė nemirštama, * Garbė nelygstama * Širdies gelmėj.

Priimk maldavimus, * Džiugius dėkojimus, Kuriuos tau reiškiame * Meilėj gilioj. * Šventas Trejybėje, * Telk mus vienybėje * Mišių aukoj.

* Muzika Br. Markaičio, S.J.

TIKIU

DANGAUS Valdove, žemės Karaliau, * Visko Kūrėjau, tavim tikiu!

Iš augšto sosto, iš Tėvo rankų * Viengimį Sūnų aukai siunti.

Ir Šventą Dvasią, ramybės donį, * Srovę malonių gausiai teiki.

Vienoj Bažnyčioj — šventoj bendrijoj * Nemarią viltį amžiams veri.

Dangaus Valdove, žemės Karaliau, — * Visko Kūrėjau, tavim tikiu !

AUKOJIMAS

IŠKĖLĘ savo širdį * Kaip auką smilkalų, * Štai duoną mūs laukų * Ir vyną vynuogynų * Aukojam, Dieve, tau !

Pašvęski mūsų donį, * Suvilgyk kaip rasa, * Ir dieviška ranka * Tegu palies altorių * Gyvybės paslaptim.

Priimki auką tyrą * Kaip kūdikio akis, — * Tegu Sūnaus Širdis * Lyg saulė amžinybės * Sutelks tavin visus.

KONSEKRACIJA

AKIS pakėlę aukos altoriun, * Dieve, mes regim: esi tu čia! * Esi nūn kūnas, esi nūn kraujas, — * Mūsų gyvybė, mūsų šviesa!

Tyliai atėjęs iš augšto sosto, * Galybių Dieve, esi arti: * Esi lyg brolis tolimo krašto, * Į mūsų tarpą meilę neši.

KOMUNIJA

NESU aš vertas, Viešpatie, * Nebūsiu niekad vertas, * Kad tu ateitum (2x) * Į mano širdį — * Į mano ilgesio namus. * Bet tarki žodį, * Tik vieną žodį, — * Ir mano sielai bus ramu.

Nesu aš vertas, Viešpatie, * Nebūsiu niekad vertas. * Bet tu ateiki (2x) * Į mano širdį — * Į mano ilgesio namus. * Gyvybės Žodi, * Tark vieną žodį, — * Ir mano sielai bus ramu.

PABAIGA

Marija, motina aukos, * Guodėja kenčiančios tautos! * Pažvelk būrin savo vaikų, * Maldaujančių globos.

Iš rankų tavo nekaltų, * Iš tavo ašarų gailių * Tegu išplauks versmė gaivi * Stiprybės nemarios.[9]

*

Tavo apgynimo, Dieve, šaukiam
Dieve, meldžiam tavo palaimos,
Iš dangaus malonių augšto skliauto
Saugok mus, globok ir veski mus.

Tavo valioj, Dieve, mūsų viltys,
Tavo rankoj mūs tėvų namai,
Tavo saulėn mes kaip mažos smiltys
Šia žeme keliaujam neramiai.[8]

MIŠPARAI

IŠPARAI yra liturginė vakaro malda, paveldėta iš senų krikščionybės laikų. Jų kilmė yra krikščionybės lopšys — Jeruzalė. Jau 4-me šimtmetyje rinktasi į Kristaus karsto bažnyčią, apšviestą daugelio šviesų, giedota psalmai, melstasi ir klausyta pamokančių šventojo Rašto skaitymų. Šios pamaldos, vadinamos Lucernarium, buvo mišparų ir kompletų junginys. Nuo 5-to šimtmečio mišparai giedota atskirai, apie 4-6 valandą po pietų. Nuo to laiko ligi dabar jų forma išliko beveik ta pati: penki psalmai su antifonomis, trumpas pamokymas (skaitymas), himnas, Marijos giesmė Magnificat, malda ir viena Marijos antifonų.

Mišparai yra viešoji Bažnyčios malda, vartojama visuose katalikų kraštuose tuoj po iškilmingųjų mišių arba vakare, kaip sekmadienio pamaldų atbaiga. Tai iškilminga malda, giedama chorų, palydima vargonais, vartojant daug šviesų. Paprastai mišparų kalba yra tradicinė Bažnyčios kalba — lotyniškoji. Bet šiandien pamažu įsigali gimtoji kalba. Dėlto ir psalmai giedami nebe vieno choro, o visų bažnyčioj esančių tikinčiųjų arba choro ir tikinčiųjų pakaitomis.

Deus † in adiutorium meum intende. Domine, ad adiuvandum me festina.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper,

Dieve, † ateik man padėti, Viešpatie, skubėk man pagelbėti.

Garbė Dievui Tėvui, ir Sūnui, ir Šventajai Dvasiai.

Kaip buvo pradžioje, dabar ir visados,

et in saecula saeculorum. Amen. Alleluia.

ir per amžių amžius. Amen. Aleliuja.

Nuo Septuagesimos — sen. Užgavėnių iki Velykų vietoj Aleliuja sakoma:

LAUS tibi, Domine, rex aeternae gloriae.

Garbė tau, Viešpatie, amžinosios garbės karaliau.

***Antiphona.* Dixit Dominus.**

***Antif.* Viešpats tarė.**

109 PSALMAS

DIXIT Dominus Domino meo: "Sede a dextris meis, * donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum."

Viešpats tarė mano Viešpačiui : "Sėskis mano dešinėje, * kolei aš nepadarysiu iš tavo nprietelių tavo kojoms papėdės".

Sceptrum potentiae tuae protendet Dominus ex Sion: * "Dominare in medio inimicorum tuorum!

Tavo galingą skeptrą Viešpats išties iš Siono: * "Viešpatauk savo neprietelių tarpe!

Tecum principatus die ortus tui in splendore sanctitatis : * ante luciferum, tamquam rorem genui te."

Tavo yra viešpatavimas tavo gimimo dieną šventame blizgėjime: * prieš aušrą, kaip rasą, aš pagimdžiau tave."

Juravit Dominus et non paenitebit eum : * "Tu es sacerdos in ae-

Viešpats prisiekė, ir jis nesigailės: * "Tu

ternum secundum ordinem Melchisedech."

Dominus a dextris tuis: *conteret die irae suae reges.

Judicabit nationes, acervabit cadavera; * conteret capita late per terram.

De torrente in via bibet, * propterea extollet caput.

Gloria Patri, et Filio * et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, * et in saecula saeculorum. Amen.

Ant. Dixit Dominus Domino meo: "Sede a dextris meis."

Ant. Magna opera Domini.

kunigas per amžius Melkizedeko būdu."

Viešpats tavo dešinėje: * savo rūstybės dieną jis sunaikins karalius.

Teis tautas, padarys krūvas lavonų; * sudaužys galvas plačiai kelyje.

Jis gers iš upelio kelyje, * todėl pakels augštyn galvą.

Garbė Dievui Tėvui, ir Sūnui, * ir Šventajai Dvasiai.

Kaip buvo pradžioje, dabar ir visados, * ir per amžius. Amen.

Ant. Viešpats tarė mano Viešpačiui: "Sėskis mano dešinėje."

Ant. Dideli Viešpaties darbai.

110 PSALMAS

CELEBRABO DOminum toto corde, * in coetu iustorum et congregatione.

Šlovinsiu Viešpatį visa širdimi * teisiųjų kuopoje ir susirinkime.

Magna opera Domini, * scrutanda omnibus qui diligunt ea:

Maiestas et magnificentia opus eius: * et iustitia eius manet in aeternum.

Memoranda fecit mirabilia sua; * misericors et Clemens est Dominus.

Escam dedit timentibus se ; * memor erit in aeternum foederis sui.

Potentiam operum suorum manifestavit populo suo, *ut daret eis possessionem gentium.

Opera manuum eius sunt fidelia et iusta ; * firma sunt omnia praecepta eius.

Stabilita in saecula, in aeternum, * facta cum firmitate et aequitate.

Redemptionem misit populo suo, statuit in aeternum foedus suum; * sanctum et

Dideli Viešpaties darbai, * tyrinėtini visų, kurie juos mėgsta.

Jo veikalai yra didenybė ir kilnumas; * ir jo teisybė pasilieka per amžius.

Jis padarė atsimintinus savo stebuklus; * gailestingas ir maloningas yra Viešpats.

Jis davė maisto tiems, kurie jo bijo ; * atsimins per amžius savo sandorą.

Jis apreiškė tautai savo veiklos galybę, * kad atiduotų jai, ką pagonys užvaldė.

Jo rankų darbai yra patikimi ir teisingi; * tvirti yra visi jo įsakymai.

Pastoviai nustatyti amžių amžiams, * paremti tvirtumu ir lygybe.

Jis siuntė savo tautai išvadavimą, padarė savo sandorą amžiams; * šventas ir

venerabile est nomen eius.

gerbtinas yra jo vardas.

Initium sapientiae timor Domini : prudenter agunt omnes, qui colunt eum ; * laus eius manet in aeternum.

Baimė Viešpaties yra pradžia išminties ; išmintingai daro visi, kurie garbina jį; * jo šlovė lieka per amžius.

Gloria Patri...

Garbė Dievui...

Ant. Magna opera Domini ; exquisita in omnes voluntates euis

Ant. Dideli Viešpaties darbai; visa jo valios parinkta.

Ant. Qui timet Dominum.

Ant. Kurs bijo Viešpaties.

111 PSALMAS

BEATUS vir qui timet Dominum, * qui mandatis eius delectatur multum.

Palaimintas žmogus, kurs bijo Viešpaties, * kurs labai mėgsta jo įsakymus.

Potens in terra erit semen eius; * generationi rectorum benedicetur.

Jo ainija bus galinga žemėje; * teisiųjų giminė bus laiminama.

Opes et divitiae erunt in domo eius, * et munificentia eius manebit semper.

Lobis ir turtai bus jo namuose, * ir jo dosnumas pasiliks visados.

Oritur in tenebris ut lumen rectis, * cle-

Jis teka kaip šviesa tamsybėse doriesiems,

mens et misericors et iustus.

* maloningas ir gailestingas ir teisus.

Bene est viro qui miseretur et commodat, * qui disponit res suas cum iustitia.

Laimingas žmogus, kurs pasigaili ir skolina, kurs tvarko savo dalykus teisingai.

In aeternum non vacillabit; * in memoria aeterna erit iustus.

Per amžius nesiūbuos, * amžinoje atmintyje bus teisusis.

A nuntio tristi non timebit; * firmum est cor eius, sperans in Domino.

Jis nebijos liūdnos žinios, * stipri yra jo širdis: jis turi vilties Viešpatyje.

Constans est cor eius, non timebit, * donec confusos videat adversarios suos.

Patvari yra jo širdis, ir nesibijos, * kol nepamatys savo priešų sugėdintų.

Distribuit, d o n a t pauperibus, munificentia eius manebit semper: * cornu eius extolletur cum gloria.

Jis dalina, dovanoja beturčiams, jo dosnumas pasilieka visados; * jo ragas bus su garbe išaugštintas.

Peccator videbit et indignabitur, dentibus suis frendet et tabescet; * desiderium peccatorum peribit.

Nusidėjėlis matys ir pyks, grieš savo dantimis ir nyks; *nusidėjėlių geismas nueis niekais.

Gloria Patri...

Garbė Dievui...

Ant. Qui timet Dominum, in mandatis eius cupit nimis.

Ant. Kurs bijo Viešpaties, labai mėgsta jo įsakymus.

Ant. Šit nomen Domini.

Ant. Tebūnie Viešpaties vardas.

LAUDATE, servi Domini, * laudate nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum * et nunc et usque in aeternum.

A solis ortu usque ad occasum eius * laudetur nomen Domini.

Excelsus super omnes gentes Dominus, * super caelos g l or i a eius.

Quis sicut Dominus, Deus noster, qui sedet in alto * et oculos demittit in caelum et in terram ?

Sublevat a pulvere inopem, * e stercore erigit pauperem.

Ut collocet eum cum principibus, * cum principibus populi sui.

Habitare facit eam, quae sterilis erat in domo, * matrem filiorum laetantem.

Gloria Patri...

Šlovinkite, Viešpaties tarnai, * šlovinkite Viešpaties vardą.

Tebūnie Viešpaties vardas šlovinamas * ir dabar ir per amžius.

Nuo saulės tekėjimo ligi jos nusileidimo * tebūnie šlovinamas Viešpaties vardas.

Kilnesnis už visas tautas Viešpats, * jo garbė augščiau dangaus.

Kas kaip Viešpats, mūsų Dievas, kurio sostas augštybėje * ir kurio akys žvelgia į dangų ir į žemę.

Jis pakelia vargšą iš dulkių, * iškelia beturtį iš mėšlo.

Kad pasodintų jį su kunigaikščiais, * su savo tautos kunigaikščiais.

Apgyvendina namuose tą, kuri buvo nevaisinga,* kaip linksmą vaikų motiną.

Garbė Dievui...

Ant. Sit nomen Domini benedictum in saecula.

Ant. Tebūnie Viešpaties vardas garbinamas per amžius.

Ant. Deus autem noster.

Ant. Mūsų gi Dievas.

113 PSALMAS

Cum exiret Israel de Aegypto, * domus Jacob de populo barbaro.

Kai Izraelis ėjo iš Egipto, * Jokūbo namai iš svetimos tautos.

Factus est Juda sanctuarium eius, * Israel regnum eius.

Tuomet Judas pasidarė jo šventovė, * Izraelis jo karalystė.

Mare vidit et fugit, * Jordanis vertit se retrorsum.

Jūra pamatė ir pasitraukė, * Jordanas pasuko atgal.

Montes saltarunt ut arietes, * colles ut agnelli.

Kalnai šoko kaip avinai, * kauburiai kaip avinėliai.

Quid est tibi, mare, quod fugis? * Jordanis, quod vertis te retrorsum ?

Kas tau, jūra, kad tu bėgi? * Jordane, kad tu gręžies atgal?

Montes, quod saltatis ut arietes, * colles, ut agnelli?

Kalnai, kad šokate kaip avinai? * kauburiai, kaip avinėliai ?

A facie Domini contremisce, terra, * a facie Dei Jacob,

Nuo Viešpaties veido sudrebėk, žeme, * nuo Jokūbo Dievo veido,

Qui convertit petram in stagnum aquarum, * rupem in fontes aquarum.

Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam, * propter misericordiam tuam, propter fidelitatem tuam.

Quare dicant gentes: * “Ubinam est Deus eorum ?”

Deus noster in caelo est; * omnia, quae voluit, fecit.

Idola eorum sunt argentum et aurum, * opus manuum hominum.

Os habent, et non loquuntur * oculos habent, et non vident.

Aures habent, et non audiunt: * nares habent, et non odorantur.

Manus habent, et non palpant; pedes habent, et non ambulant; * sonum non edunt gutture suo.

Kurs pavertė uolą vandenų liūnu, * akmenį vandenų šaltiniu.

Ne mums, Viešpatie, ne mums, bet savo vardui duok garbę, * dėl tavo gailestingumo, dėl tavo ištikimybės.

Kam turėtų sakyti pagonys: * “Kur gi yra jų Dievas?”

Mūsų Dievas yra danguje: * jis padarė visa, ko norėjo.

Jų stabai yra sidabras ir auksas, * žmonių rankų darbas.

Turi burną ir nekalba; * turi akis ir nemato;

Turi ausis ir negirdi ; * turi nosis ir neuosto.

Turi rankas ir nečiupinėja; turi kojas ir nevaikščioja; * jie neduoda garso savo gerkle.

Similes eis erunt, qui faciunt ea, * omnis qui confidit in eis.

Domus Israel confidit in Domino: * adiutor eorum et clipeus eorum est.

Domus Aaron confidit in Domino: * adiutor eorum et clipeus eorum est.

Qui timent Dominum, confidunt in Domino : * adiutor eorum et clipeus eorum est.

Dominus recordatur nostri * et benedicet nobis;

Benedicet domui Israel, * benedicet domui Aaron.

Benedicet iis qui timent Dominum, * tam pusillis quam maioribus.

Dominus multiplicabit vos, * vos et filios vestros.

Benedicti vos a Domino, * qui fecit caelum et terram.

Panašūs bus j juos tie, kurie juos dirba, * kiekvienas, kurs jais pasitiki.

Izraelio namai pasitiki Viešpačiu: * jis yra jų padėjėjas ir skydas.

Aarono namai pasitiki Viešpačiu; * jis yra jų padėjėjas ir skydas.

Kurie bijo Viešpaties, pasitiki Viešpačiu: * jis yra jų padėjėjas ir skydas.

Viešpats atsimena mus * ir palaimins mus:

Palaimins Izraelio namus, * palaimins Aarono namus.

Jis palaimins tuos, kurie bijo Viešpaties, * taip mažus kaip ir didelius.

Viešpats padaugins jus: * jus ir jūsų vaikus.

Jūs palaiminti Viešpaties, * kurs padarė dangų ir žemę.

Caelum est caelum Domini, * terram autem dedit filiis hominum.

Dangus yra Viešpaties dangus, * žemę gi jis davė žmonių vaikams.

Non mortui laudant Dominum, * neque ullus qui ad inferos descendit.

Ne mirusieji šlovina Viešpatį, * ir nevienas, kurs nužengia į mirusiųjų buveinę.

Sed nos benedicimus Domino, * et nunc et usque in aeternum.

Bet mes šloviname Viešpatį, * dabar ir per amžius.

Gloria Patri...

Garbė Dievui Tėvui...

Ant. D e u s autem noster in caelo, omnia quaecumque voluit, fecit.

Ant. Mūsų gi Viešpats danguje, visa padarė, ko tik norėjo.

PAMOKYMAS

BENEDICTUS D e u s, et Pater Domini nostri Jesu Christi, Pater misericordiarum, e t Deus totius consolationis, qui consolatur nos in omni tribulatione nostra.

{2 Cor. 1, 3-lf).

PAGARBINTAS teesie mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvas, gailestingumo Tėvas ir visokios paguodos Dievas, kuris mus paguodžia kiekviename mūsų sielvarte.

(2 Kor. I, 3-Jf).

•Deo gratias !

Ačiū Dievui!

LUCIS Creator optime,
Lucem dierum proferens.
Primordiis lucis novae
Mundi parans originem.

Qui mane iunctum vesperi
Diem vocari praecipis;
Hiabitur tetrum chaos,
Audi preces cum fletibus. v

Ne mens gravata crimine,
Vitae sit exui munere,
Dum nil perenne cogitat,
Seseque culpis illigat.

Caeleste pulset ostium:
Vitale tollat praemium:
Vitemus omne noxium:
Purgemus omne pessimum.

ŠVIESOS Kūrėjau gerasai,
Dienos uždegęs žiburį,
Naujos šviesos spindėjimu
Pasauliui pradžią padarei.

Kursai liepi diena vadint
Nuo aušros tarpą lig tamsos;
Jau artinas biauri tamsa,
Klausyk mūs ašarų, maldų.

Dėmių prislėgtos mūs sielos
Nestumki nuo šviesos dausų,
Kai, amžinybę užmiršus,
Po kalčių purvą braidžiot ims.

Į dangaus tebeldžia vartus,
Dausų te užmokestį gaun';
Tevengia, kas tik kenkia jai,
Tešalina piktą visokį.

Praesta, Pater piissime,
Patrique compar Unice,
Cum Spiritu Paraclito
Regnans per omne saeculum. Amen.

Suteik tai, Tėve gerasai,
Su Tėvu lygusis Sūnau,
Kartu su Šventąja Dvasia
Viešpataująs amžiais visais. Amen.

V. Dirigatur, Domine, oratio mea.

R. Sicut incensum in conspectu tuo.

K. Tekyla, Viešpatie, mano malda.

Ž. Kaip smilkalas tavo akivaizdoje.

ŠVČ. MARIJOS GIESMĖ

MAGNIFICAT † anima mea Dominum;

Et exsultavit spiritus meus * in Deo salvatore meo,

Quia respexit humilitatem ancillae suae: * ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est, * et sanctum nomen eius.

MANO siela † garbina Viešpatį,

Ir mano dvasia džiaugiasi * Dievuje, Išganytojuje.

Nes jis pažvelgė į savo tarnaitės žemumą. * Štai, nuo dabar visos kartos vadins mane palaiminta.

Nes didelių dalykų padarė man Galingasis, * kurio vardas šventas.

Et misericordia eius a progenie in progenies * timentibus eum.

Fecit potentiam brachio suo; * dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede, * et exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis, * et divites dimisit inanes.

Suscepit Israel, servum suum, * recordadatus misericordiae suae,

Sicut locutus est ad patres nostros, * erga Abraham et semen eius in saecula (Luc. 1, 46—55).

Gloria Patri. ..

Dominus vobiscum.

Et cum spiritu tuo.

Jo gailestingumas iš kartos į kartą * tiems, kurie jo bijo.

Jis parodo savo peties galybę, * išsklaido tuos, kurie puikūs savo širdies mintyje.

Jis numeta nuo sosto galiūnus * ir išaugština žemuosius.

Alkstančius jis pripildo gėrybių, * turtuolius paleidžia tuščius.

Jis palaikė savo tarną Izraelį * atsimindamas savo gailestingumą,

Kaip buvo kalbėjęs mūsų tėvams, * Abraomui ir jo vaikų vaikams per amžius (Luk. 1, 46—55).

Garbė Dievui...

Viešpats su jumis.

Ir su tavimi.

MALDA

Melskimės: Suteik mums, Viešpatie, nuolatinę savo šventojo Vardo baimę, taip pat ir meilę, nes tu niekuomet nepaliauji vadovavęs tiems, kuriuos sutvirtini savo

meilėje. Kurs gyveni ir viešpatauji su Dievu Tėvu Šventosios Dvasios vienybėje Dievas per visus amžių amžius. Amen.

Benedicamus Domino. — Deo gratias.

Garbinkime Viešpatį. — Ačiū Dievui.

Ačiū Dievui.

Fidelium animae per misericordiam Dei requiescant in pace.

Tikinčiųjų vėlės Dievo gailestingumu tesilsi ramybėje.

Amen.

Amen.

Pater noster...

Tėve mūsų...

- Dominus det nobis suam pacem.

- Teduoda Viešpats mums savo ramybę.

Et vitam aeternam.

Ir amžinąjį gyvenimą.

Amen.

Amen.

ALMA REDEMPTORIS

Nuo advento pradžios iki Marijos Įvedybų

Alma Redemptoris Mater, quae pervia caeli * Porta manes, et stella maris, succurre cadenti, * Surgere, qui curat populo; tu quae genuisti, * Natura mirante, tuum sanctum Genitorem; * Virgo prius ac posterius, Gabrielis ab ore * Sumens illud

Maloningoji Atpirkėjo Motina, kuri visuomet esi dangaus vartai ir jūros žvaigždė, padėk žmonėms, kurie, nors nupuola, bet stengiasi keltis. Tu, kuri, gamtai stebintis, pagimdei savo šventąjį Kūrėją, būdama prieš tai ir po to Mergelė; priimdama

Ave, peccatorum miserere.

Gabrielio sveikinį, pasigailėk nusidėjėlių.

V. Angelus Domini nuntiavit Mariae.

K. Viešpaties angelas apreiškė Marijai.

R. Et concepit de Spiritu Sancto.

Ž. Ir pradėjo iš Šventosios Dvasios.

Melskimės: Suteik, meldžiame, Viešpatie, savo malonę mūsų sieloms, kad mes, kurie, angelui apreiškiant, pažinome Kristaus, tavo Sūnaus, įsikūnijimą per jo kančią ir kryžių, būtume nuvesti į prisikėlimo garbę. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Nuo Kalėdų iki Marijos Įvedybų

V. Post partum, Virgo, inviolata permansisti.

K. Po gimdymo, Mergele, pasilikai nepalytėta.

R. Dei Genitrix, intercede pro nobis.

Z. Dievo Gimdytoja, užtark mus.

Melskimės: Dieve, kurs per vaisingą švenčiausios Marijos mergystę suteikei žmonių giminei amžinojo išganymo turtus, duok, meldžiame, kad mes patirtume užtarimo tosios, per kurią nusipelnėme gauti gyvybės Leidėją, mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, tavo Sūnų. Amen.

AVE REGINA

Nuo Marijos Įvedybų iki D. Ketvirtadienio

Avė, Regina caelorum, * Ave, Domina angelorum: * Salve, radix, salve, porta, * Ex qua mundo lux est orta: * Gaude, Virgo gloriosa, * Super omnes speciosa, * Vale, o valde decora, * Et pro nobis Christum exora.

Sveika, dangaus karaliene! Sveika angelų Valdove! Sveika, Jėsės šaknie! Sveika, vartai, iš kurių kilo pasauliui šviesa! Džiaukis, garbingoji gražiausioji Mergele. Likis sveika, be galo malonioji, ir maldauk už mus Kristų.

V. Dignare me laudare te, Virgo sacrata.

K. Leisk man tave šlovinti, švenčiausioji Mergele.

R. Da mihi virtutem contra hostes tuos.

Z. Duok man tvirtybės prieš tavo priešus.

Melskimės: Suteik, gailestingasis Dieve, mūsų silpnybei pagelbos, kad mes, kurie švenčiausiąją Dievo Gimdytoją minime, jos užtarimo paremti iš savo nedorybių atsikeltume. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

REGINA CAELI

Nuo Didž. šeštad. kompletų iki Švč. Trejybės

REGINA caeli, laetare, alleluia; * Quia quem meruisti porta-

DANGAUS Karaliene, džiaukis, aleliuja. * Nes tas, kurį turė-

re, alleluia, * Resurrexit, sicut dixit, alleluia: * Ora pro nobis Deum, alleluia.

V. Gaude et laetare, Virgo Maria, alleluia.

R. Quia surrexit Dominus vere, alleluia.

jai garbės nešioti, aleliuja. * Prisikėlė, kaip buvo sakęs, aleliuja. * Melsk už mus Dievą, aleliuja.

K. Džiaukis ir linksminkis, Mergele Marija, aleliuja.

Ž. Nes Viešpats tikrai prisikėlė, aleliuja.

Melskimės: Dieve, kurs savo Sūnaus, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus, prisikėlimu teikeis pradžiuginti pasaulį, duok, meldžiame, kad per jo Motiną, Mergelę Mariją, gautume amžinojo gyvenimo džiaugsmų. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

SALVE REGINA

Nuo Švč. Trejybės iki Advento

SALVE, Regina, Mater misericordiae; vita, dulcedo et spes nostra, salve. Ad te clamamus exules filii Hevae. Ad te suspiramus, gementes et flentes in hac lacrimarum valle. Eia ergo, advocata nostra, illos tuos misericordes oculos

SVEIKA, Karaliene, gailestingumo Motina, mūsų gyvybe, saldybe ir viltie, sveika. Tavęs šaukiamės ištremtieji Jievos vaikai. Tavęs dūsaujame, vaitodami ir verkdami šiame ašarų klonyje. Taigi tad mūsų užtarytoja, savo gailestingąsias akis į

ad nos converte. Et J e s u m, benedictum fructum ventris tui, nobis post hoc exilium ostende. O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria.

V. Ora pro nobis, sancta Dei Genitrix.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

mus atkreipki. Ir Jėzų, pagarbintą savo įsčios vaisių, mums po šio ištrėmimo parodyk. O meilingoji, o maloningoji, o saldžiausioji Mergele Marija.

K. Melskis už mus, šventoji Dievo Gimdytoja.

2. Kad taptume verti Kristaus pažadų.

Melskimės: Visagalis amžinasis Dieve, kurs, veikiant Šventajai Dvasiai, garbingosios Mergelės Motinos Marijos kūną ir sielą priruošei, kad nusipelnytų pasidaryti verta tavo Sūnaus buveinė, duok, kad, kurie džiaugiamės jos minėjimu, jos maloniu užtarimu būtume išgelbėti nuo dabartinio pikto ir nuo amžinosios mirties. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

*

DANGUJ užsnūsta visos žvaigždės,
Tik tu dar, Viešpatie, budi.
Tik tavo sopulingos žaizdos
Liepsnoja rankose ir kojose
Per kiaurą naktį.
Liepsnoja perdurtoj širdy
Lig pat aušros,
Kaip gyvos ugnys.[11]

SAKRAMENTAI

RISTUS atėjo, kad mes turėtume gyvenimo ir gausiau turėtume (Jon. 10, 10). Gyvenimas, kur į jis turi, yra pilnas malonės. Iš tos pilnybės jis teikia ir mums — tiesiai, be tarpininkų, ir tarpiškai — per savo sakramentus.

Sakramentai yra regimi ženklai, perteikią mum neregimą Dievo dovaną — malonę. Mūsų būtis yra regima — medžiaginė ir neregima — dvasinė, dėl to Kristus panoro naudoti medžiagą — vandenį, aliejų, duoną, vyną, žodį, rankų lietimą, — kad mūsų dvasiai perduotų savo dvasinės gyvybės. Tokia buvo jo valia, kad mes atgimtume iš vandens ir šv. Dvasios; kad mums būtų atleistos nuodėmės, kam jo žodžiu jos bus atleistos; kad valgytume jo Kūną duonos pavidalu ir gertume jo Kraują vyno pavidalu; kad rankų uždėjimu būtų perduodamos šv. Dvasios dovanos...

Dieviškasis gyvenimas perteikiamas septyniais šaltiniais. K r i k š t u jis įdiegiamas, s u t v i r t i n i m u — stiprinamas, a t g a i l a (išpažintimi) — grąžinamas (kai nuodėmė jį sunaikina), š v. k o m u n i j a— maitinamas, l i g o n i ų s a k r a m e n t u — apsaugomas ir pagilinamas. Iš atskiro žmogaus jis praplečiamas į bendruomenę. M o t e r y s t ė pašvenčia šeimą ir teikia malonių fizinei gyvybei parengti bei ugdyti. K u n i g y s t ė duoda dvasinės tėvystės galią: atgimdyti žmonėse dvasinę gyvybę.

Sakramentinę malonę gauna kiekvienas, kuris parengęs savo dvasią, atlieka reikiamus sakramentų aitus. Tačiau pilnesnę ir gausesnę malonę gauna tas, kuris gyviau, jautriau ir veiksmingiau jai pasirengia ir į ją atsiliepia savo gyvenimu.

KRIKŠTAS

PIRMASIS sakramentas atveria duris išganymui ir parengia kelią kitiem sakramentam. Krikštas mus atgimdo iš vandens ir Šventosios Dvasios ir mus įsūnija Dievuje. Mes tampame Kristaus broliais, nes įsijungiame į jo mistinį kūną. Pasidarome lyg vynmedžio šakelės, gyvybiškai surištos su kamienu.

Krikštas sukuria naują būseną ne tik atkiram žmoguje. Jis kuria naują bendruomenę žmonėse. “Mes esame pakrikštyti vienoje Dvasioje, kad būtume vienas kūnas” (1 Kor. 12, 13). Tokiu mistiniu kūnu tampa ir pakrikštytoji tauta. “Visi esame vienas kūnas ne tik Kristuje, bet ir tėvynėje” (kan. Mikalojus Daukša, 1599).

TĖVŲ MALDA

Prieš vaiko krikštą

Dieve, mūsų visų Tėve, priimk šią mūsų kūdikio auką, kurią nūnai darome, kaip esi priėmęs savo žemėn atėjusio Sūnaus auką. Tegu jis priklauso tik tau savo valia ir savo tikėjimu, kai ateis į metus.

Dieve, mūsų Atpirkėjau, nuplauk krikšto vandeniu tą pirminę dėmę, kurią žmogaus nepaklusnumas užtraukė v i s i e m s žmonių vaikams. Išdildyk jame blogio daigus, kuriuos mūsų nuodėminga prigimtis jam perdavė.

Dieve, širdžių Pašventintojau, ateik į šią mažą mūsų kūdikio širdelę per šį nuostabų sakramentą, tegu sotinasi ji tavo šviesos džiaugsmu ir tavo dovanų saldumu.[M]

Po vaiko krikšto

Pašventink, Viešpatie, šį trapų mūsų meilės vaisių, kad jis augtų malonėje ir būtų vertas tavo vaikų garbės. Jis nūn priklauso ne tik mums, bet ir sau. Kokia pagarba turim priimti šią naują dovaną, kurią tavo sakramentai pergimdė ir nauju charakteriu paženklino!

Tavo kunigo rankos įspaudė jo pečiuose ir krūtinėje kryžiaus ženklą, kurį mums teks ryškinti. Mažoji galvelė buvo patepta šventais aliejais, kaip kitados tau pašvęstų valdovų. Viso šio sakramento ženklai kalbėjo apie t i k ė j i m ą, kurio šis mūsų vaikutis ateina išpažinti. Dieve, kokį tikėjimą turim pažadinti mes, jo tėvai, ir kokį tyrą jausmą turim nešiotis savo dvasioje, kad tų baltų krikšto drabužėlių nesuteptume ir tos degančios žvakės neužpūstume!

Globok naujai įžiebtą savo žiburį mūsų šeimoje ir stiprink mūsų jėgas ir didink mūsų budrumą, kad per savo kūdikį mokėtume išpildyti tavo valią.[54]

KRIKŠTO TĖVŲ MALDA

Prieš vaiko krikštą

Mūsų rankose, Dieve, tu leidi įvykti nuostabiai perkaltai. Mūsų rankose šis kūdikis gims malonei ir tavo karalystei. Per mūsų lūpas jis kalbės tau didžius žodžius: išpažins tikėjimą ir atsižadės pikto. Duok, kad šie žodžiai būtų ir mūsų valios dalis, nes argi tu norėtum girdėti tuščią mūsų kalbą šito nekalto liudininko akivaizdoje!

Mes norim sekti tuos ženklus, kuriais tu vykdai sakramentinį stebuklą ir norim kartoti žodžius, kuriuos kitados už mus tarė mūsų krikšto tėvai. Norim pakartoti mūsų pačių krikšto pažadus, kad tai, ką tu davei tada be mūsų asmeninės valios, būtų atlikta mūsų sąmoningos valios aktu.[9]

Po vaiko krikšto

Dėkojame tau, Viešpatie, už malonę, kurios perteikimo liudininkai ir dalyviai buvome. Teauga ji šioje mažoje būtybėje ir teneša brandžius vaisius.

Grąžinam šį kūdikį į tėvų rankas ir paliekam jų tolimesnei globai. Laimink jį, kuris mums nuo šiol nebėra svetimas, nes tavo sakramentas sujungė mus su juo. Laimink tėvus, kad jų dvasiai nepristigtų jėgos išauginti šį naują daigą, vertą tavo vardo.[9]

KRIKŠTO APEIGOS

DABARTINES apeigos yra išaugusios iš katekumenų krikšto senais laikais. Jos buvo atliekamos ne vienu laiku. Pirmosios trys apeigų dalys buvo atskirai atliekamos 3 ir 4 gavėnios savaitę bei did. šeštadienį iš ryto, o ketvirtoji esminė dalis — Velykų naktį. Pirmose trijose dalyse yra gražių maldavimų ir simbolinių veiksmų, kurie įveda į esminį krikšto aktą. Be kitko, seniau vartota ir egzorcizmai, kurie šiandien, krikštijant mažus vaikus, turi simbolinę prasmę.

Pirmoji dalis

Kunigas (K) pasitinka bažnyčios prieangy krikšto tėvus (Kt) ir pasiteirauja kūdikio vardo. Po to: 1. klausinėja krikštijamąjį, už kurį atsako krikšto tėvai, 2. kvėpia jam Šv. Dvasią, 3. ženklina kryžiumi kaktą ir krūtinę, 4. uždeda rankas ant galvutės ir meldžiasi, 5. teikia druskos, kuri simbolizuoja išmintį.

1. K. N, ko nori iš Dievo Bažnyčios ? Kt. Tikėjimo !

K. Ką tau tikėjimas duoda? Kt. Amžinąjį gyvenimą.

K. Jei nori laimėti amžinąjį gyvenimą, laikykis įsakymų. Mylėk Viešpatį Dievą visa širdimi, visa siela, visu protu ir artimą kaip pats save.

2. Išeik iš jo (jos) netyra dvasia ir užleisk vietą Šventajai Dvasiai Ramintojai.

3. Priimk kryžiaus ženklą kak†toje ir krū† tinėje, tikėk dangaus pamokymais ir taip gyvenk, kad nuo dabar galėtumei būti Dievo šventovė.

Melskimės: Viešpatie, išklausyk maloningai mūsų maldų ir savo nuolatine globa ap-

saugok savo išrinktąjį (-ją) N, paženklintą Viešpaties kryžiumi. Tegu jis (ji) laikosi tavo tiesos pradmenų, saugo tavo įsakymus ir taip pasiekia atgimimo garbę. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Kt. Amen.

4. ***Melskimės:*** Visagalis, amžinasis Dieve, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėve, pažvelk maloniai į savo tarną (tarnaitę) N, kurį (-ią) pašaukei tikėjimo pradžiai. Pašalink iš jo (jos) bet kurį širdies aklumą, nutrauk visas piktojo kilpas, kuriom buvo surištas (ta). Atverk, Viešpatie, savo gailestingumą ir pripildyk savo išmintimi, kad jis (ji) būtų laisvas (-a) nuo nedorų geidimų ir, veikiamas (-ma) tavo šventų įstatymų, džiaugsmingai tau Bažnyčioje tarnautų bei kasdien tobulėtų. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Kt. Amen.

5- N, priimk išminties druskos. Tebūna ji tau gailestingumo ženklas amžinam gyvenimui. Kt. Amen.

K. Ramybė su tavim! Kt. Ir su tavimi, Tėve!

K. ***Melskimės***: Mūsų tėvų Dieve, tiesos Kūrėjau, mes prašome tave, pažvelk maloniai į savo tarną (tarnaitę) N, kad jis (ji), ragavęs (-vusi) pirmąjį druskos valgį, daugiau nebealktų. Pasotink jį (ją) dangaus maistu, kad kupinas (-na) karštos dvasios ir džiugios vilties, nuolatos tavo vardui tarnautų. Vesk jį (ją), Viešpatie, prašome, prie atgimimo šaltinio, kad kartu su tavo tikinčiaisiais gautų pažadėtą amžinąjį atlyginimą. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Kt. Amen.

Kunigas šią dalį pradeda 1. egzorcizmu, 2. vėl ženklina kaktą kryžium, 3. uždeda ranką ant galvutės ir meldžiasi, 4. ima kūdikį Bažnyčios globon (simboliškai uždedamas stulą) ir veda į bažnyčią, kur 5. atliekamas tikėjimo išpažinimas.

1. Aš prisiekdinu tave, netyroji dvasia, Dievo Tėvo, † ir Sūnaus, † ir Šventosios † Dvasios vardu, kad išeitumei ir atsitolintumei nuo šio Dievo tarno (tarnaitės) N. Nes tau įsako, pasmerktoji dvasia, tas pats, kurs vaikščiojo ant jūros ir ištiesė savo dešinę skęstančiam Petrui. Dėl to pripažink savo pasmerkimą, prakeiktoji dvasia, ir duok garbę gyvajam ir tikrajam Dievui; duok garbę Jėzui Kristui, jo Sūnui, ir Šventajai Dvasiai. Atsitolink nuo šio Dievo tarno (tarnaitės) N, nes jį (ją) pasirinko Dievas ir mūsų Viešpats Jėzus Kristus, pašaukdamas šventai malonei, palaimai ir krikšto šaltiniui.

2. Ir tu, pasmerktoji dvasia, niekuomet nedrįsk pažeisti šio kry†žiaus ženklo, kurį darome ant jo (jos) kaktos. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Kt. Amen.

3. ***Melskimės:*** Šventasis Viešpatie, visagalis Tėve, amžinasis Dieve, šviesos ir tiesos Kūrėjau, meldžiame, parodyk šiam savo tarnui (šiai tarnaitei) N savo amžinąjį gailestingumą. Apšviesk jį (ją) savo pažinimo šviesa. Apvalyk jį (ją) ir pašventink. Duok tikrą pažinimą, kad, tapęs vertas (tapusi verta) krikšto malonės, turėtų tvirtą viltį, tikrą

sprendimą ir šventą mokslą. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Kt. Amen.

4. N, įeik į Dievo šventovę, kad su Kristumi būtumei amžinojo gyvenimo dalyvis (-vė). Kt. Amen.

5. Prie krikštyklos K ir Kt kalba Tikiu Dievą (žr. 622 p.) ir Tėve mūsų (621 p.).

Trečioji dalis

Kunigas vėl kartoja 1. egzorcizmą, 2. tepa seilėm kūdikio ausis ir šnerves, 3. klausia tris kart, ar atsižada piktojo ir 4. tepa kūdikio krūtinę bei pečius katekumenų aliejumi.

1. Aš prisiekdinu tave, netyroji dvasia, vardan Dievo † Tėvo visagalio, vardan Jėzaus † Kristaus, jo Sūnaus, mūsų Viešpaties ir Teisėjo ir vardan Šventosios † Dvasios, kad atstotumei nuo šio Dievo kūrinio N, kurį (-ią) mūsų Viešpats teikėsi pašaukti į savo šventovę, kad jis (ji) taptų gyvojo Dievo buveinė ir kad jame (joje) gyventų Šventoji Dvasia. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį, kuris ateis teisti gyvuosius ir mirusius ir visą pasaulį. Kt. Amen.

2. Ephphetha — atsiverkite.. . maloniam Dievo kvapsniui! O tu, piktoji dvasia, pasišalink, nes prisiartino Dievo teismas.

3. K. N, ar atsižadi piktosios dvasios? Kt. Atsižadu!

K. Ir visų jos darbų? Kt. Atsižadu!

K. Ir visos jos puikybės? Kt. Atsižadu.

4. Aš patepu tave išganymo † aliejumi Jė-

zuje Kristuje, mūsų Viešpatyje, kad turėtumei amžinąjį gyvenimą. Kt. Amen.

Ketvirtoji dalis

Ši esminė krikšto dalis prasideda 1. tikėjimo išpažinimu, toliau 2. krikštas, pilant 3 kartus vandenį ir tariant Trejybės vardus (tuo metu Kt laiko dešines rankas ant kūdikio krūtinėlės), 3. tepimas galvutės (kaip seniau karaliams) šv. chrizma, 4. teikimas balto krikšto drabužėlio ir degančios žvakės, 5. užbaigos linkėjimas. Šią apeigų dalį kunigas pradeda, pakeitęs violetinę stulą baltąja.

1. K. N, ar tiki Dievą Tėvą visagalį dangaus ir žemės Sutvėrėją? Kt. Tikiu!

K. Ar tiki Jėzų Kristų, vienatinį jo Sūnų, mūsų Viešpatį, gimusį ir kentėjusį ? Kt. Tikiu!

K. Ar tiki Šventąją Dvasią, šventąją visuotinę Bažnyčią, šventųjų bendravimą, nuodėmių atleidimą, kūno iš mirusiųjų prisikėlimą ir amžinąjį gyvenimą? Kt. Tikiu!

2. K. N, ar nori būti pakrikšytas? Kt. Noriu!

K. N, aš tave krikštiju vardan Dievo † Tėvo, ir Sū†naus, ir Šventosios † Dvasios.

3. Visagalis Dievas, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvas, kuris tave atgimdė vandeniu ir Šventąja Dvasia ir kuris tau atleido visas nuodėmes, jis pats tepatepa tave išganymo † chrizma tame pačiame Jėzuje Kristuje, mūsų Viešpatyje amžinam gyvenimui. Kt. Amen.

K. Taika tebūna su tavim. Kt. Ir su tavim, Tėve!

4. Primk baltą rūbą ir nešiok jį nesuteptą iki stosi prieš Viešpatį Jėzų Kristų - Teisėją, kad gautum amžinąjį gyvenimą. Kt. Amen.

Priimk degančią žvakę ir saugok ištikimai savo krikštą. Laikykis Dievo įsakymų, kad Viepačiui ateinant į dvasines vedybas, galėtumei jį pasitikti kartu su visais šventaisiais dangaus buveinėje ir su juo gyventumei amžių amžius. Kt. Amen.

5. K. N, eik ramybėje, ir Viešpats tebūna su Tavim! Kt. Amen.[97]

KRIKŠTO PAŽADŲ ATNAUJINIMAS

Rekolekcijų - misijų metu

KRIKŠTĄ gavome būdami kūdikiais. Pažadus, kuriuos turėjome duoti, mūsų vardu davė krikšto tėvai. Tuose pažaduose buvo du pagrindiniai dalykai: atsižadėjimas pikto (piktosios dvasios) ir išpažinimas augščiausiojo gėrio (Dievo). Tai, ką už mus pažadėjo krikšto tėvai, dabar tenka mums pakartoti. Tai nėra krikšto pakartojimas, bet tik tos valios, kuri tada buvo įdiegta ir tolimesniu krikščionišku gyvenimu buvo vykdoma.

Kristus pats, po savo 40 dienų pasninko, turėjo tris kartus sudrausti gundžiusią piktąją dvasią. Dėl to giliai prasminga ir mums, ypač po rekolekcijų, pakartoti savo atsiribojimą nuo pikto ir išpažinti bei pagarbinti Dievą, mūsų Gėrį. Reikia, kad mes tai padarytume sąmoningai ir laisva valia, nes dorinė tobulybė glūdi laisvame gėrio vykdyme.

Kunigas: Dievas pašaukė mus, kad būtume gyvoji jo Bažnyčia ir kad mumyse gyventų šventoji Dvasia. Per krikštą jis pašalino iš mūsų širdžių piktąją pražūties

dvasią. Tačiau ji nesiliauja mus gundžiusi. Atsakykite, ar jūs atsižadate jos?

Tikintieji: atsižadame!

K.: At atsižadate visų jos darbų, t. y. visų nuodėmių!

T.: Atsižadame!

K.: Ir visos jos puikybės **?**

T.: Atsižadame!

K.: Tad gręžkimės prie Kristaus, kuris kryžiaus auka atpirko mus iš pikto. Prisiminkim, ką jis yra sakęs: Aš neišsiginsiu prieš savo dangaus Tėvą tų, kurie neišsigins manęs prieš žmones! Viešai pareiškime, kad būsime ištikimi jam, jo mokslui ir tikėjimui, kurį jis suteikė mums per krikštą.

Ar tikite Dievą Tėvą Visagalį, dangaus ir žemės Sutvėrėją?

T.: Tikime!

K.: Ar tikite Jėzų Kristų, vienatinį jo Sūnų, mūsų Viešpatį, gimusį ir kentėjusį?

T.: Tikime!

K.: Ar tikite Šventąją Dvasią, šventąją visuotinę Bažnyčią, šventųjų bendravimą, kūno iš mirusiųjų prisikėlimą ir amžinąjį gyvenimą?

T.: Tikime!

K.: Kalbėkite visi bendrai “Tikiu Dievą Tėvą” ir “Tėve mūsų”.

TAUTOS KRIKŠTO PAŽADAI*

Per šventąjį krikštą įjungei mus tarsi skiepą į medį, | kuriuo esi tu, Švenčiausioji Trejybe, | gyvasis Medi, tekanti malonių srove. | Įjungei mus į save | ir į tą garbingą skaičių mūsų tautiečių, | kurie buvo ir yra paženklinti tuo pačiu tikėjimo ženklu. | Argi šis ženklas nebuvo ir nėra ta jungtis, | kuri sieja lietuvį su lietuviu | ir visą lietuvių tautą su tavimi, mūsų Dieve ir Viešpatie.

Krikšto metu viešai ir iškilmingai atsižadėjome pikto, | išpažinome tikėjimą tavimi, dangaus Tėve, | tavo Sūnumi Jėzumi Kristumi ir Šventąja Dvasia. | Ryžomės degti meile ir išsaugoti skaistumą.

Šiuos pažadus mūsų tauta padarė Mindaugo | ir pakartojo Vytauto bei Jogailos vedama. | Ji įrodė savo ištikimybę kovose, | kurias vedė Merkelis Giedraitis ir Motiejus Valančius. | Dieve, | vesk mūsų tautą ir toliau padarytų pažadų keliu. | Saugok jos tikėjimą nuo pikto priešo ir nuo mūsų neištikimybės. | Per Kristų, mūsų Viešpatį. | Amen.[9]

* Šis pažadų aktas buvo paruoštas kar. Mindaugo krikšto 700 m. sukakčiai ir 1951 m. buvo viešai kalbamas Naujosios Anglijos lietuvių.

SUTVIRTINIMAS

UTVIRTINIMAS paženklina žmogų nauju dvasiniu subrendimu, sustiprina jo būseną Kristaus mistiniame kūne, toliau vysto per krikštą gautas dovanas ir svarbiausia — įbrėžia sieloje naują neišdildomą ženklą.

Sutvirtinimas mums yra tai, kas apaštalams buvo Sekmines. Dvasios įkvėpti mes kitaip tikime, viliamės ir mylime. Kitaip gyvename, padedami ir kitiems kitaip gyventi. Kitaip ir meldžiamės, subrendusio krikščionio širdim ir lūpom.

PRIEŠ SUTVIRTINIMĄ

Ateik, Šventoji Dvasia! Nuženk į mane, kaip buvai nužengusi Sekminėse j tavo apaštalus. Apšviesk mano protą, sušildyk širdį meile, kad aš, tavo pagalbos ir malonės padedamas, savo pareigas geriau pažinčiau ir atlikčiau. Padaryk, mano Viešpatie, kad mano siela aiškiai pažintų tavo tiesą ir neklystų. Duok man išminties, iš tavęs kylančios, kuri man būtų skydas prieš kiekvieną klaidingą pasaulio mokslą. Sustiprink mano tikėjimą, kad ištikimai tarnaučiau tavo Bažnyčiai ir noriai atlikčiau jos pareigas. Leisk iš jaunų dienų tavyje ieškoti stiprybės, paguodos ir visokios laimės. Tavo šviesa teveda mane į amžiną gyvenimą ir išganymą. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[38]

Šventoji Dvasia, pašvęsk mane!
Šviesos Dvasia, apšviesk mane!
Tiesos Dvasia, vesk mane!
Meilės Dvasia, uždek mano širdį
Dievo meilei!

Visagalis amžinasis Dieve, kuris leidai atgimti iš vandens ir Šventosios Dvasios ir suteikei nuodėmių atleidimą, siųsk, meldžiame tave, virš mūsų savo Šventąją Dvasią, paženklintą septynių malonės spindulių: suraminimo, išminties, žinojimo, patarimo, tvirtybės, mokslo ir pamaldumo! Pripildyk mūsų dvasią giliausios pagarbos tau ir paženklink mus Kristaus kryžiaus ženklu, kad būtume verti laimėti amžinąjį gyvenimą. Per tą patį Kristų, tavo Sūnų, mūsų Viešpatį, kuris su tavimi gyvena ir viešpatauja Šv. Dvasios vienybėje. Amen.

SUTVIRTINIMO APEIGOS

SUTVIRTINIMĄ gali teikti tik vyskupai, bet nuo 1964. 9. 14 Ap. Sostas leido ir kunigams, jei yra skubus bei rimtas atvejis. Šią teisę vyskupai perteikia klebonams, ligoninių kapelionams ir kitiems, pagal reikalą. Apeigos nesiskiria, ar jas atlieka vyskupas, ar kunigas. Esminis momentas yra rankos uždėjimas ant galvos ir kaktos paženklinimas šv. chrizma.

Prieš esminį veiksmą ir po jo kunigas (K) kalba maldas, kurioms atsako sutvirtinamasis arba sutvirtinimo tėvas bei motina (T). Šie per esminį apeigų momentą uždeda ranką ant dešinio peties sutvirtinamajam (-jai).

K. Teateina ant tavęs Šventoji Dvasia ir Augščiausiojo galia tesaugo tave nuo nuodėmių. T. Amen.

K. Mūsų pagalba yra Viešpats. T. Kuris sukūrė dangų ir žemę.

K. Viešpatie, išklausyk mano maldos.

T. Ir mano balsas tave tepasiekia.

K. Viešpats su jumis. T. Ir su tavimi, Tėve!

K. ***Melskimės:*** (ištiesęs virš sutvirtinamojo rankas): Visagalis amžinasis Dieve, kuris šį savo tarną (šią tarnaitę) teikeisi atgimdyti vandeniu ir Šventąja Dvasia ir kuriam (-riai) atleidai visas nuodėmes, siųsk dabar iš dangaus savo Šventąją Dvasią Ramintoją. T. Amen.

K. Patarimo ir tvirtybės Dvasią. T. Amen.

K. Pažinimo ir pamaldumo Dvasią.

T. Amen.

K. Pripildyk jį (ją) šventos baimės Dvasia ir pažymėk Kristaus kryžiaus † ženklu amžinajam gyvenimui. Per tą patį Jėzų Kristų, savo Sūnų, mūsų Viešpatį, kuris su tavimi gyvena ir viešpatauja, tos pačios Šv. Dvasios vienybėje, Dievas per visus amžius. T. Amen-

Esminė apeiga

Tardamas vardą ir uždėjęs dešinę ranką ant galvos, kunigas nykščiu tepa sutvirtinamojo (osios) kaktą ir taria:

N, aš tave ženklinu kryžiaus † ženklu ir sutvirtinu tave išganymo chrizma vardan Die-

vo † Tėvo, ir Sū†naus, ir šventosios † Dvasios. T. Amen.

K. ***Lengvai užgaudamas per skruostą, taria*** : Ramybė su tavim!

Atbaigos maldos

K. Sutvirtink, ką esi padaręs mumyse, Viešpatie, iš savo šventovės, kuri yra Jeruzalėje (Ps. 67). Garbė Dievui Tėvui, ir Sūnui, ir Šventajai Dvasiai. Kaip buvo pradžioje, dabar ir visados, ir per amžius. T. Amen.

K. Sutvirtink (pakartoja ligi Garbė Dievui ir po to:) Parodyk, Viešpatie, mums savo gailestingumą. T. Ir suteik mums savo išganymą.

K. Viešpatie, išklausyk mano maldos.

T. Ir mano balsas tave tepasiekia.

K. Viešpats su jumis. T. Ir su tavim, Tėve!

K. ***Melskimės:*** Dieve, kuris savo apaštalams davei Šv. Dvasią ir panorėjai per juos bei jų įpėdinius teikti kitiems tikintiesiems, — pažvelk maloniai į mūsų patarnavimą, kurį nuolankiai atlikome. Duok, kad ta pati Dvasia, atėjusi į širdį to (tos), kurio (-rios) kaktą patepėme šv. chrizma ir paženklinome šv. kryžiaus ženklu, maloniu dvelkimu padarytų jį (ją) savo garbės šventove. Kuris su Tėvu ir ta pačia Šventąja Dvasia gyveni ir viešpatauji, Dievas per amžių amžius. T. Amen.

K. Štai taip tebūna palaimintas žmogus, kuris bijo Viešpaties. ***Ir kreipdamasis į sutvirtintąjį (-tąją)***: Telai†mina tave Viešpats iš Siono kalno, kad matytumei Jeruzalės klestėjimą per visas gyvenimo dienas ir laimėtume! amžinąjį gyvenimą. T. Amen.[97]

Dieve, šventoji Dvasia! Tu mano širdį pasirinkai savo šventove. Tu mane pašventei Jėzaus Kristaus kariu. Tu man leidi kovoti po jo kryžiaus vėliava už šv. tikėjimą.

Dėkoju tau už sutvirtinimo malonę. Prašau, neapleisk niekada mano sielos. Mano širdis tebūna pašvęsta Kristaus meilėje, o mano kūnas telieka skaistus ir nesuteptas iki garbingojo prisikėlimo.[9]

Tvirtybės Dvasia, tu pašventei kankinius, teisiamus pagonių teismuose, kankinamus ir baudžiamus mirtimi. Ir jie drąsiai išpažino tikėjimą Jėzumi Kristumi. Ir man gal bus tokių valandų. Gal mano tikėjimą bandys persekiojimai, pagundos, pasityčiojimai ir pajuokos. O, būk tada, Tvirtybės Dieve, manoji šviesa, stiprink mane ir drąsink! Leisk tada žvelgti į Jėzų, be baimės išpažįstantį tiesą prieš Kaifą ir šventa tyla atsakantį Erodui į jo pasityčiojimus. Leisk man niekad nesigėdyti savo Mokytojo, kad ir jis nesigėdytų manęs, kai ateis gyvųjų ir mirusiųjų teisti savo galybėj ir didenybėj.

Šventoji Dvasia, ištikimybės ir tvirtumo Davėja, suteik malonės, kad būčiau drąsus, tvirtas ir ištikimas.[54]

Alsuok many, šventoji Dvasia,
kad galvočiau, kas šventa.
Vesk mane, Šventoji Dvasia,
kad daryčiau, kas šventa.
Skatink mane, Šventoji Dvasia,
kad mylėčiau, kas šventa.
Stiprink mane, Šventoji Dvasia,
kad saugočiau, kas šventa.
Saugok mane, šventoji Dvasia,
kad neprarasčiau to, kas šventa.[19]

Stiprinančios tavo malonės jėgą, Viešpatie, aš pajutau tik gyvenimo kovose. Kažin, ar ne dažniau būčiau puolęs ir ilgiau blogyje pasilikęs, jei ne nuostabus tavo veikimas. Ačiū tau, Dieve, jei šiandien esu tavo kelyje, kartu su broliais tikinčiaisiais.

Jaučiu, Viešpatie, stiprią atramą, kurią man duodi per šventąją savo Bažnyčią. Jaučiu, jog tu vedi, keli ir tvirtini ne tik mane. Argi ne tavo malonės dėka laikosi nūnai ir mano šeima, ir mano tauta. Tu tvirtinai ir grūdinai mus, Viešpatie, kovose ir bandymuose. Tvirtink ir toliau, ką esi padaręs mumyse. Išlaikyk ilgiems laikams nepalaužiamą ištikimybės dvasią per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

ATGAILA

KIEKVIENAS žmogus gali sakyti: esu nusidėjėlis. Visi žmonės turi teisę sakyti: tavęs tepasigaili Dievas. Tačiau nei vienas žmogus negali sakyti: tavo nuodėmės tau atleistos, eik ramybėje! Tik vienas Dievas gali atleisti visas nuodėmes, nes jis yra visų įstatymų Viešpats ir visokeriopos tvarkos Kūrėjas.

Dievas yra Tėvas, kuriam rūpi sūnaus palaidūno likimas. . . Jis siuntė Jėzų Kristų, savo Sūnų, kad būtų išklausytas nusidėjėlio šauksmas pasigailėti. Kristus atleidinėjo nuodėmes ir šią galią paliko apaštalams. Dabar nusidėjęs žmogus turi prašyti Bažnyčios išrišimo, kuris teikiamas Švnč. Trejybės vardu.[08]

PRIEŠ IŠPAŽINTĮ

Viešpatie, per ankštas mano sielos būstas, kad tu galėtum mane aplankyti. Praplėsk jį! Jis griūva, atstatyk jį! Daug kas tavo akims ten nepatinka, bet kam, jeigu ne tau, aš galiu šaukti: Apvalyk mane nuo mano slaptų klaidų. Leisk, kad aš neturėčiau nieko bendra su svetimomis kaltėmis.

Viešpatie, argi tu neatleisi mano širdies pikto? Aš nesiginčysiu su tavim, nes tu esi tiesa, ir nenoriu apgaudinėti pats savęs. Tu esi gailestingumas, ir tu neišjuoksi manęs kaip žmonės. Kartą pažvelgęs į mane iš savo augštybių, tu jau dovanosi man savo pasigailėjimą. Iš tavęs, Dieve, visas gėris ir visas mano išganymas. Amen.[19]

Išganytojau, paniekinau tavo kančią, tavo troškimus, tavo meilę. Pasmerkiau save, pasidariau giliai nelaimingas. Visa savo būtybe maldauju tavęs: pažvelk į mane, uždenk mano nusikaltimus, prikelk mane, kad su džiaugsmu bėgčiau garbinti tavo gailestingumą ir neišreiškiamą meilę. Amen.[10]

Sukūrei mane, Dieve, žmogų silpną — dažnai puolantį, greičiau pikta, kaip gera pasirenkantį. Bet sukūrei mane tokį, kad padarytum manyje stebuklą, — kad parodytum, koks galingas esi širdžių Atnaujintojas. Štai stoviu prieš tave sutrinta, apkartusia širdimi, ir manyje nebėra nieko, kuo piktas dar mane žavėtų ir viliotų.

Nors tau, Viešpatie, nėra nieko nežinoma, kas žinoma tik man vienam, bet išpažįstu tai tavo akivaizdoje. Išpažįstu, kad save apkaltinčiau ir savo piktus poelgius pasmerkčiau. Nes, kai dariau bloga, kad ir tavo akivaizdoje, dariau juo pasigėrėdamas. Dabar, kai mano širdį palietė gailestis, noriu, kad tu matytum, jog manyje yra tik vienas jausmas — pasibjaurėjimas piktu, kuris buvo padarytas.[9]

Sąžinės sąskaita žr. Įsakymuose 342-364 psl.
arba trumpiausia forma 23-24 psl.

Darydamas bloga, aš ieškojau savęs ir nusigręžiau nuo tavęs; ieškojau savęs savo menkystėje ir skaudžiai įžeidžiau tave tavo didybėje. Dabar, apgailestaudamas padarytą blogį ir savo išpažintimi atlikdamas apsikaltinimo aktą, aš noriu grįžti prie tavęs, didysis Gėri; grįžti kaip paklydęs vaikas pas savo gerąjį Tėvą; grįžti tavo džiaugsmui pas tave ir kartu į save. Bet grįžti noriu ne vienas, kaip ne vienas ir nuo tavęs nutolau. Mano piktas palietė kitus — mano brolius, mano tautą. Taip, ir mano tauta ne be kalčių, ir mano tautiečiai ne be nuodėmių. Grįžti noriu su savo tauta ir su savo broliais.

Tai yra mano didžiausias noras ir ryžtas. Taip, Dieve, ir ryžtas: nebekartoti klaidos, nebegrįžti į tas pačias blogybes ir papročius. Ryžtas tvirtas ir neatšaukiamas. Priimk jį — šį mano valios pareiškimą, ir sutvirtink. Paversk jį ir mano tautos ryžtu. Amen.[9]

IŠPAŽINTIES FORMA

Prie klausyklos tyliai persižegnoti:

Vardan Dievo Tėvo, ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios, Amen.

Po to sveikinti kunigą žodžiais:

Garbė Jėzui Kristui!

Toliau pasakyti:

Buvau išpažinties prieš savaitę (arba: prieš dvi, tris savaites; prieš mėnesį.)

Atgailą atlikau (arba: atgailą užmiršau atlikti.)

Dievui vėl nusidėjau šiomis nuodėmėmis.

Pasakius nuodėmes, toliau sakyti:

Daugiau nuodėmių nebeatsimenu.
Už jas gailiuosi.
Žadu stengtis nebenusidėti.
Prašau atgailos ir išrišimo.

Po kunigo žodžio, kai jis duoda išrišimą, gailėtis, tris kartus muštis į krūtinę ir pamažu tarti:

Dieve, pasigailėk manęs nusidėjėlio, -ės!

Vietoj "Dieve, pasigailėk" galima kalbėti šį gailesčio aktą:

Mano Dieve, gailiuosi visa širdimi už savo nuodėmes, nes tave, didžiausią Gėrybę, įžeidžiau. Žadu daugiau nebenusidėti ir, tavo malonės padedamas (-ma), tinkamai tau tarnauti.

Po išrišimo kunigas atsisveikina, sakydamas "Garbė Jėzui Kristui". Tada atsakyti:

Per amžius. Amen. Ačiū, Tėve!

KUNIGO IŠRIŠIMAS

Kai prieiname prie klausyklos, kunigas mus žegnoja, tyliai tardamas: **Viešpats tebūna tavo širdyje ir lūpose, kad gerai išpažintum savo nuodėmes, vardan Dievo Tėvo, ir Sūnaus, † ir Šventosios Dvasios. Amen.** Išklausęs mūsų išpažinties ir paskyręs atgailą, kuni-

gas teikia išrišimą. Esminė išrišimo dalis išskirta rašytinėm (kursyvinėm) raidėm. Esant reikalui, kunigas vartoja tik tą dalį, apleisdamas įžangines dalis ir baigiamąją.

Tepasigaili tavęs visagalis Dievas ir, atleidęs tavo nuodėmes, teveda tave į amžinąjį gyvenimą. Amen.

Tavo nuodėmių dovanojimą, išrišimą ir atleidimą tesuteikia tau visagalis ir gailestingas Viešpats. Amen.

Mūsų Viešpats Jėzus Kristus tave teišriša, ir aš jo vardu išrišu nuo bet kurios ekskomunikos, suspensos ir interdikto, kiek galiu ir kiek tu esi reikalingas. Pagaliau aš tave išrišu nuo tavo nuodėmių vardan Dievo Tėvo, ir Sūnaus, † ir Šventosios Dvasios. Amen.

Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus kančia ir palaimintosios Mergelės Marijos bei visų šventųjų nuopelnai tau, darančiam gerus darbus ir vengiančiam blogų, teneša nuodėmių atleidimą, malonės pagausinimą ir amžinojo gyvenimo atpildą. Amen.[97]

PO IŠPAŽINTIES

Dieve, tu mane, kaip skęstantį laivelį paėmei ir pakėlei savo stebuklinga ranka. Pakėlei ir vedi keliu, kuriame nebėra duobių nei vingių, keliu, kuris spindi ir žavi, keliu, kuris veda į tave. Sakyk, Viešpatie, ko reikia, kad mano grįžimas į tave būtų pilnas. Ar tos žaizdos, kurias piktas pada-

rė manyje ir mano tautoje, reikalingos užgydyti ? Jei taip, tai kuo ? Ar užteks, Viešpatie, mažų aukų — kasdieninio darbo aukų? O gal iš manęs tu lauki didvyriškų žygių, didžių aukų? Sakyk, Viešpatie, kokio atsilyginimo tu lauki iš savo grįžtančio vaiko — meilės, tyros ir didžios, kuri tvertų ilgai? Ar pakanka vienkartinio — kad ir didžio darbo? Sakyk, Tėve, tavo vaikas klauso. Amen.[9]

KOMUNIJA

KOMUNIJA yra neatskiriama nuo mišių aukos, nes abu dalykai sudaro vieną sakramentą, vadinamą Švenčiausiuoju arba Eucharistija. Jų veikmė ir paskirtis tik iš dalies skiriasi. Eucharistine mišių auka yra mistinio Kristaus kūno (Bažnyčios) auka permaldauti ir pagarbinti dangaus Tėvą. Tuo tarpu eucharistine komunija yra sieloms suvienyti su Dievu per Kristų. Komunijoje Kristus dalinasi su mumis savimi pačiu ir kartu savimi mus pašventina, perkeičia — sudievina.

Komunija, imant žodiškai, reiškia bendravimą, bendrystę, kuri nuostabiu būdu vyksta tarp Kristaus ir mūsų. Dar nuostabesnis yra komunikavimasis — dalinimasis savimi. Iš Kristaus pusės tai visada vyksta, o kaip iš mūsų ? Deja, komuniją mes suprantame pernelyg pasyviai, nes Kristų tik “priimame”. Ką mes jam duodame, kuo dalinamės, kiek komunikuojame save ne vien maldiniu, o ir veikliniu būdu? Kristus laukia akivaizdžios paslaugos sau, nes jis sako: Aš buvau išalkęs, ištroškęs; buvau nuogas, ligonis ir kalinys... Ką padarėte vienam iš šitų mažiausiųjų, man padarėte (plg. Mat. 25, 42 ir 451.

Komunija nera atsiejama nuo aukos, nes iš mišių aukos atsiranda. Ir ji grįžta mišių aukon per kasdienę artimo meilės auką pačiam Kristui.

PRIEŠ KOMUNIJĄ

Tikiu, Viešpatie, tu iš meilės radai būdą maitinti mus dažnai. Tu sakei: mano kūnas tikrai yra valgis, ir mano kraujas tikrai yra gėrimas. Ir šiuo savo eucharistiniu maistu tu mane peni tiek kartų, kiek tik kartų aš panoriu, kiek kartų aš pats nesu kliūtis.

Ir nūn, mano Kristau, ruošiuos priimti tave, susijungti su tavimi, tavo eucharistiniu kūnu pasisotinti. Žinau — šios laimės nesu vertas. Kas gi aš prieš tave? Kas aš? Tegu esu dabar be nuodėmės ir noro vėl kada nors nusidėti, bet kas yra žmogus be nuodėmės prieš tave — šventų šventąjį? Aš jausiu tavo širdies plakimą šalia manosios, tavo kraują tekant drauge su manuoju, tavo dieviškumą stiprinant mano žmogiškąsias galias. Jausiu neapsakomą garbę, kurią tu man teiki.

Dieve, tik ar užteks mano menkystės tavo didybei, mano meilės tai meilei, kuria tu mane myli ? Ar užteks man jėgų tave deramai priimti ir paskum su tavimi vertai praleisti savo dienas?

Bet tu, kurs norėjai būti priimamas, argi nenorėsi man padėti tave priimti? Tu, kurs troškai būti mylimas, argi neduosi jėgų vertai tave mylėti ?

Tikiu tavo begalinį ir besąlyginį atsidavimą man, neverčiausiam tavo kūriniui. Pasitikiu tavo begaline pagalba ir artinuos prie tavo puotos stalo ramus ir drąsus.

Ateik, mano Dieve, ir mano dvasiai daugiau nieko nestigs. Amen.[9]

PO KOMUNIJOS

Viešpatie, tu jau pas mane, tu mano svečias. Toks didis svečias tokiuos menkuos mano namuos.

Iš visų mano jausmų didžiausias tau padėkos jausmas. Dėkoju už šilumą, kuria tu šildai mane, už džiaugsmą, kuriuo tu mane apvaldai, už tuos dvasios sparnus, kuriais keli mane augščiau nykios tikrovės. Su tavim aš iš naujo atgijęs, lyg naujos gaivinančios srovės paliestas, lyg save patį prašokęs.

Tiek daug gavęs — gavęs tave patį — ko dar galiu prašyti? Mano reikalai tokie smulkūs ir tokie maži. Padaryk bent, kad juose neprapulčiau ir nepaskęsčiau. Tu pašvęsk jas, tas mano gyvenimo smulkmenas. Bet svarbiausia nurodyk, kas mano

gyvenime didieji dalykai, didžioji prasmė, augštasis tikslas.

Aš grįžtu į savo namus, Viešpatie, grįžtu dirbti ir aukotis, mylėti ir kentėti. Pasilik tu su manimi ir vadovauk man. Amen.[9]

Sveikinu tave, mano Jėzau, su tokiu nusižeminimu ir meile, kokia sveikina tave švenčiausioji ir tyriausioji tavo Motina Marija. Sveikinu tokia širdžių meile, kokią turėjo visi šventieji tavo išpažinėjai ir kentėtojai...

Garbė švenčiausiam Viešpaties kūnui ir kraujui. Garbė Dievui kūne ir žmogystėje dabar ir per amžius. Amen.[38]

LIGONIŲ SAKRAMENTAS

PAŠTALAS Jokūbas trumpiausiu būdu išreiškė šio sakramento paskirtį: "Jei kas serga tarp jūsų, tepašaukia Bažnyčios kunigus, ir jie tegul meldžiasi už jį, patepdami jį aliejumi Viešpaties vardu. Tikėjimo malda išgelbės ligonį, ir Viešpats pakels jį, o jei yra nuodėmėse, bus jam atleistos" (Jok. 5, 14-15).

Šis sakramentas paprastai teikiamas tiems, kurie yra mirties pavojuje dėl ligos, senatvės ar susižeidimo. Bet jis nėra mirtininkų sakramentas, o gyvųjų. Šio sakramento tikslas sustiprinti žmogaus dvasią, paguosti kančioje, pažadinti pasitikėjimą Dievu. Šis sakramentas yra Kristaus ištiesta ranka padėti sunkiai sergančiam broliui ar seserei.

PRIEŠ PATEPIMĄ

Viešpatie, Kristau, tu per savo apaštalą Jokūbą mus pamokei:

Jei kas jūsų tarpe serga, tepavadina Bažnyčios kunigus, ir jie tegu meldžiasi už jį ir tepatepa jį aliejumi Viešpaties vardu. Tikėjimo malda išgelbės ligonį, ir Viešpats pakels jį, o jei yra nuodėmėse — bus jos atleistos.

Padaryk, Viešpatie, kad aš šios sunkios ligos metu nelikčiau be tavo suraminimo ir gydomos tavo pagalbos. Siųsk savo kunigą, tepatepa jis gydomais tavo aliejais visus mano pojūčius ir teapvalo nuo sutepimo mano širdį. Teateina į mano sielą amžinoji laimė, dieviškoji sėkmė, giedras džiaugsmas, vaisinga meilė, amžinoji sveikata. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

PATEPIMO APEIGOS

Prieš kunigui ateinant į namus, reikia paruošti staliuką prie ligonio, jį uždengti baltu uždangalu, padėti kryželį su dviem žvakėm, indelį švęstam vandeniui, lėkštelę su duonos riekele ir druska, šešis vatos gabalėlius, rankšluostį ir vandens rankom nuplauti.

Apeigos vyksta šiuo būdu: 1. kunigas laimina namus ir jų gyventojus, 2. išklauso ligonio išpažinties (kiti tuo metu išeina iš kambario), po to su visais kalba “Prisipažįstu” (Confiteor), 3. laimina ligonį, palietęs ranka jo galvą, 4. teikia patį patepimą (ir nuplovęs rankas, jei dar laikas leidžia), 5. meldžiasi už ligonį. Kunigui (K) į maldas atsakinėja dalyvaujantieji namiškiai ar kiti tikintieji (T).

K. Taika (tebūna) šiems namams. T. Ir visiems juose gyvenantiems.

K. (šlakstydamas šv. vandeniu ligonį ir kambarį): Apšlakstyk mane, Viešpatie, isopu, ir būsiu apvalytas. Nuplauk mane, ir būsiu baltesnis už sniegą (Ps. 50).

K. Mūsų pagalba yra Viešpats. T. Kuris sukūrė dangų ir žemę.

K. Viešpats su jumis. T. Ir su tavim, Tėve!

K. ***Melskimės:*** Viešpatie Jėzau Kristau, su nuolankaus tavo tarno atėjimu teateina į šiuos namus amžina laimė, dieviška palaima, nesudrumstas džiaugsmas, veikli artimo meilė, pastovi sveikata. Tegu šie namai būna uždari piktajai dvasiai; tegyvena juose taikos angelas, teapleidžia nesantaika. Parodyk mums, Viešpatie, savo didybę ir palai † mink mūsų apsilankymą. Pašvęsk šį mūsų atėjimą tu, kuris esi šventas ir maloningas, — tu, kuris su Tėvu ir Šventąja Dvasia gyveni amžių amžius. T. Amen.

K. Melskimės ir prašykime mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, kad palai†mintų šiuos namus ir visus jų gyventojus, kad duotų jiems angelą sargą, kad paskatintų juos tarnauti Dievui, apmąstant jo įstatymų didybę. Tenukreipia Dievas nuo jų visas priešingas galybes. Teapsaugo juos nuo visokios baimės ir neramumų ir teišlaiko juos sveikus tas, kuris kartu su Tėvu ir Šventąja Dvasia gyvena ir viešpatauja amžių amžius. T. Amen.

K. ***Melskimės:*** Išklausyk mus, šventasis

Viešpatie, visagalis Tėve, amžinasis Dieve! Siųsk iš dangaus savo šventą angelą, kad sergėtų, išlaikytų, apsaugotų, aplankytų ir apgintų visus šių namų gyventojus. Per Kristų, mūsų Viešpatį. T. Amen.

Ligonio išpažintis

Yra svarbu, kad priimąs šį sakramentą būtų malonės būsenoj. Dėl to ligonis atlieka išpažintį arba, jei to negali, padedamas kunigo bent gailisi nusidėjęs.

K. (su visais kalba): Prisipažįstu visagaliui Dievui (žr. psl. 194-195). Po to K. vienas:

Tepasigaili tavęs visagalis Dievas ir, atleidęs tavo nuodėmes, teveda tave į amžinąjį gyvenimą. T. Amen.

Tavo nuodėmių dovanojimą, išrišimą ir atleidimą tesuteikia tau visagalis ir gailestingas Dievas. T. Amen.

Ligonio laiminimas

Per mūsų rankų uždėjimą ir per užtarimą garbingosios ir šventosios Dievo Gimdytojos Mergelės Marijos, jos sužieduotinio šv. Juozapo ir visų šventųjų angelų, arkangelų, patriarkų, pranašų, apaštalų, kankinių, išpažinėjų, mergelių ir visų šventųjų, — teužgęsta tavyje visa piktosios dvasios galia. Vardan Dievo † Tėvo, ir Sū†naus, ir Šventosios † Dvasios. T. Amen.

Patepimas aliejais

Šiuo šventu pate†pimu ir begaliniu savo gailestingumu teatleidžia tau Viešpats viską, ką blogo padarei akimis (- ausimis - uosle - lūpomis - rankomis - kojomis). Amen.

Tuos pačius žodžius kartoja patepdamas kiekvieną pojūtį, tik pakeisdamas atitinkamą pojūčio vardą ir nušluostydamas vata pateptąją vietą. Jei būtų skubus atvejis, K apleidžia visas kitas maldas bei laiminimus, taip pat visų pojūčių tepimą. Ženklina šv. aliejais tiktai kaktą ir taria:

Šiuo šventu pate † pimu teatleidžia tau Viešpats viską, ką esi bloga padaręs. Amen.

Pabaigos maldos

K. Viešpatie, pasigailėk! T. Kristau, pasigailėk! Viešpatie, pasigailėk!

K. Tėve mūsų... ir nevesk mus į pagundą. T. Bet gelbėk mus nuo pikto.

K. Gelbėk, Viešpatie, savo tarną (tarnaitę). T. Kuris (-ri) tavyje sudėjo viltį.

K. Siųsk jam (jai), Viešpatie, savo pagalbą. T. Ir saugok jį (ją) iš savo šventojo kalno.

K. Būk, Viešpatie, jam (jai) saugia pilimi.

T. Nuo priešų puolimo.

K. Tegul jam (jai) nekenkia joks priešas.

T. Ir nedorybės sūnus tegul nesiartina prie jo (jos).

K. Viešpatie, išklausyk mano maldos. T. Ir mano balsas tave tepasiekia.

K. Viešpats su jumis. T. Ir su tavim, Tėve!

Melskimės: Viešpatie Dieve, kuris per apaštalą Jokūbą mums kalbėjai: jei kas jūsų serga, tepakviečia bažnyčios kunigus, ir jie tegul meldžiasi už jį, patepdami jį aliejumi Viešpaties vardu; tikėjimo malda išgelbės ligonį, ir Viešpats pakels jį, o jei yra nuodėmėse, bus jam atleistos. Mes prašome tave, mūsų Išga-

nytojau, gydyk šventosios Dvasios malone sergančiojo (-čiosios) ligą bei jo (jos) žaizdas. Atleisk jam (jai) nuodėmes ir atitolink visus dvasios bei kūno skausmus. Sugrąžink jam (jai), maloningasis, sveikatą, kad pasveikęs (-kusi) per tavo gailestingumą galėtų grįžti prie savo darbo. Kuris su Tėvu ir Šventąja Dvasia gyveni ir viešpatauji amžių amžiais. T. Amen.

Melskimės: Pažvelk prašomas, Viešpatie, į savo tarną (tarnaitę) N, ligos išvargintą, ir atgaivink jo (jos) sielą, kurią pats sutvėrei, kad jis (ji), pasitaisęs (-usi) iš savo ligos jaustųsi tavo pagalba pasveikęs (-usi). Per Kristų, mūsų Viešpatį. T. Amen.

Melskimės: Šventasis Viešpatie, visagalis Tėve, amžinasis Dieve, kuris sergantiems teiki savo palaimos malonę ir juos visokeriopai saugai, padėk mums šauktis tavo vardo. Pakelk iš ligos išlaisvintą savo tarną, sustiprink jį savo jėga, globok savo galia ir grąžink jį laimingą savo šventajai Bažnyčiai. Per Kristų, mūsų Viešpatį. T. Amen.

K. Atsisveikindamas ligonį, dar palaimina: ***Palaiminimas visagalio Dievo Tėvo, ir † Sūnaus, ir Šventosios Dvasios tenužengia ant tavęs ir visuomet tepasilieka. T. Amen.***[97]

PO PATEPIMO

Ačiū tau, mano Dieve, už suraminimą, kurio troškau ir kurį jaučiu sulaukęs. Mano pojūčiai paliesti nūnai tavo ženklų, o mano dvasia — tavo ramybės. Pašalink

manyje, Viešpatie, paskutinį baimės krislelį, kuris dar liko dėl kančios ir mirties, ir susirūpinimą dėl praeinančių dalykų. Argi gyventi man nebuvo aukotis ir pamažu save išdalyti kitiems, o mirti ar nereiškia vėl pratęsti savo būtį į kitą, dar turtingesnį gyvenimą!

Taip, gyventi ar mirti man, Dieve, vis tiek! Gyventi noriu vertingai, mirti — laimingai. Šito prašau tave. Amen.[9]

MOTERYSTĖ

MOTERYSTĖ negali būti atsieta nuo krypsnio į Dievą. Argi ne jis pramatė šį ryšį ir parengė žmogaus prigimtį? Ar ne iš jo, meilės šaltinio, išauga sutuoktinių meilė? Ar ją pergyvendami, vyras ir žmona, nejunta Dievo visagalybės pasireiškimo?

Moterystė yra kilni jau pačia savo prigimtimi. Ji yra šventa savo sakramentine sutartimi. Pagaliau savo paskirtimi ji paliečia visą žmogaus būtybę, kūną ir sielą. Žengdamas tat moterystėn, žmogus labiausiai pajunta Dievą savo būties ir likimo centre.

SANTUOKAI BESIRUOŠIANT

Dieve, kurs įdiegei žmogaus prigimtin šeimos ilgesį, duok man, prašau, sukurti ją tokią, jog ir aš jausčiaus laimingas ir tokį-ią padaryčiau mano gyvenimo draugą-ę, — kad abu išpildytume tavo šventą valią ir neštume palaimą savo tautai.

Saugok mane, Dieve, nuo neprotingų ir nuodėmingų veiksmų, kuriais galėčiau sugriauti savo būsimos šeimos laimę. Brandink mano sieloje tas dorybes, kurių taip reikalinga ši mažoji tavo bendruomenė.

Suteik gausių malonių mano parinktajam (ai). Vesk mus, Dieve, išminties ir skaistumo keliu, kurstyk mūsų širdyse kilniosios meilės ugnį, kad, vienas antrą pažinę ir pamilę, vis labiau pažintume ir pamiltume tave, kuris esi didžioji Tiesa ir Meilė per amžius. Amen.[9]

TĖVŲ PALAIMINIMAS

Prieš eidami į bažnyčią jungtuvių, jaunieji suklaupia prieš tėvus ir prašo palaiminti. Tėvai uždeda rankas ant jų galvos (atskirai) ir taria:

Telaimina tave visagalis Dievas Tėvas, ir Sūnus, t ir Šventoji Dvasia. Amen.

Palaiminę, tėvai duoda jauniesiems bučiuoti kryžių. Jaunieji po to bučiuoja tėvams rankas.

PRIEŠ SANTUOKĄ

Dėkoju tau, Dieve, kad savo gerume ir išmintyje iškėlei moterystę iki sakramento augštumos. Tu teiki savo pagalbą ir malonę, kad būtume tinkami atlikti šio didžio pašaukimo pareigas. Kaipgi galėtų žmogus tik iš savęs paties pasiekti šiame luome šventumo? Kaip galėtų savo vieno

jėgomis drąsiai ir patvariai pakelti rūpesčius, naštas ir kovas, kurios tokios neišvengiamos ! Kaip galėtų save palenkti taip daugeliui ir taip blaškančių įsipareigojimų, neužmiršdamas tavęs ir savo sielos išganymo!

Noriu, mano Viešpatie, šitą malonę rūpestingai saugoti, sąmoningai jai pritarti ir, jei tokia nelaimė būtų, kad su ja prasilenkčiau, vėl atnaujinti. Noriu, o Dieve, niekuomet neišleisti iš akių tavo švento įstatymo ir tų tikslų, kurių dėlei tu įsteigei moterystę. Nevengsiu jokių aukų ir santūros, kad tik tavo valią galėčiau įvykdyti. Duok, kad šį pasiryžimą išlaikyčiau gyvą visą laiką ir kad tavo stiprinanti malonė vis labiau veiktų manyje. Viešpatie, juk man išganyti ir pašventinti paskyrei šį kelią.

Matai mano širdį ir mano valią, kurią tavo akivaizdoje sudedu. Suteik jėgų, kad ta priesaika, kurią ištarsiu prieš tavo altorių, būtų nesulaužomas mano ištikimybės laidas tau iki amžiaus pabaigos. Amen.[54]

SANTUOKINĖS APEIGOS

Moterystės sakramentą jaunavedžiai teikia vienas kitam, akivaizdoje Bažnyčios atstovo ir dviejų liudininkų. Sakramentas teikiamas per mišias, tuoj po evangelijos. Sakramentą gali priimti tik pakrikštytieji;

norėdami priimti vertai — malonės būsenoj, jaunieji atlieka išpažintį ir mišių metu priima komuniją. Mišios aukojamos jaunavedžių intencijomis.

Pačios apeigos vyksta šia tvarka: 1. kunigas (K.) patikrina jaunųjų (JJ) sutikimą tuoktis, klausdamas atskirai jaunąjį (Js) ir jaunąją (Ji) 2. šventina jų žiedus ir juos teikia atskirai abiem, 3. sujungęs jų rankas ir perjuosęs stula, vadovauja jų priesaikai, 4. tvirtina Bažnyčios vardu jų moterystę ir 5. meldžia jiems Viešpaties pagalbos.

Sutikimas tuoktis

K. N, ar esi gerai apgalvojęs, niekieno neverčiamas ir tikrai pasiryžęs vesti N, kuri čia šalia tavęs stovi ?

Js. Taip!

K. Taip pat ir tu N, ar esi gerai apgalvojusi, niekieno neverčiama ir tikrai pasiryžusi tekėti už N, kuris čia šalia tavęs stovi?

Ji. Taip!

Žiedų pašventinimas ir įteikimas

K. Mūsų pagalba yra Viešpats.

JJ. Kuris sukūrė dangų ir žemę.

K. Viešpatie, išklausyk mano maldos.

JJ. Ir mūsų balsas tave tepasiekia.

K. Viešpats su Jumis.

JJ. Ir su tavimi, Tėve!

K. ***Melskimės:*** Žmonių giminės Kūrėjau ir Saugotojau, dvasinės malonės Davėjau, amžinojo išganymo Autoriau, pašven+tink, prašome, šiuos žiedus, kuriuos tavo vardu laimename. Tegu tie, kurie šiuos žiedus vartos, pa-

silieka tavo taikoje, gyvena tavo valioje, auga, bręsta ir gausinasi dienų apstume. Per Kristų, mūsų Viešpatį. — JJ. Amen.

Švenčiausios Trejybės vardu imk šį moterystės ištikimumo žiedą. Tebūna jis tau dangaus palaiminimo laidas ir tepadeda tau laimėti amžinąjį gyvenimą.

Santuokine priesaika

K. Prašau sujungti rankas ir kartoti priesaiką:

Js. Aš N, imu tave N sau žmona ir šventai pasižadu tave mylėti, būti tau ištikimas, tave gerbti ir lig gyvas tavęs neapleisti. Taip tepadeda man Dievas ir visi jo šventieji.

Ji. Aš N, imu tave N sau vyru ir šventai pasižadu tave mylėti, būti tau ištikima, tave gerbti ir ligi gyva tavęs neapleisti. Taip tepadeda man Dievas ir visi jo šventieji.

K. Jus visus, kurie čia esate, kviečiu būti liudytojais, jog šių dviejų moterystė yra teisėtai sudaryta ir Bažnyčios patvirtinta.

Tvirtinimas Bažnyčios vardu

K. Ką Dievas yra sujungęs, žmogus teneišskiria. Todėl jūsų moterystę aš, katalikų Bažnyčios vardu, tvirtinu ir laiminu vardan Dievo Tėvo, ir Sūnaus, † ir Šventosios Dvasios. Amen.

Maldavimai pagalbos

K. Sutvirtink, ką esi padaręs mumyse, Dieve! — JJ. Iš savo šventovės, kuri yra Jeruzalėje.

K. Viešpatie, pasigailėk! — JJ. Kristau, pasigailėk! Viešpatie, pasigailėk!

K. Tėve mūsų... ir nevesk mus į pagundą.

JJ. Bet gelbėk mus nuo pikto.

K. Gelbėk, mano Dieve, savo tarnus. —

JJ. Pasitikinčius tavimi.

K. Siųsk jiem savo pagalbą, Viešpatie! —

JJ. Ir saugok iš savo šventojo kalno.

K. Būk jiems, Viešpatie, saugia pilimi.

JJ. Nuo priešų puolimo.

K. Viešpatie, išklausyk mano maldos. —

JJ. Ir mūsų balsas tave tepasiekia.

K. Viešpats su jumis. — JJ. Ir su tavim, Tėve!

K. ***Melskimės***: Viešpatie, pažvelk, meldžiame, į šiuos savo tarnus ir maloningai padėk jų šeimai, kurią skyrei žmonių giminei plėsti, kad tavo valia sujungti, tau padedant, siektų tobulumo. Per Kristų, mūsų Viešpatį.—JJ. Amen.[97]

Specialus jaunavedžių palaiminimas, teikiamas per mišias — po Tėve mūsų ir pabaigoj, žr. psl. 532-534.

PO SANTUOKOS

Visagalis, amžinasis Dieve, kuris nūnai mus palaimini, suteik, prašome, malonę taip gyventi, kad būtume verti tavęs ir tavo pažadėtos mums laimės. Duok mums išlikti pamaldumo dvasioj, taikoje ir vienybėje ir kūdikius, kuriuos mums suteiksi, pašvęsti tavo garbei ir šlovei. Būk, o geras Dieve, mūsų namų Tėvu, kad į tavo

rankas galėtume sudėti visus laikinuosius ir amžinuosius savo rūpesčius, nes jei tu nesuteiksi malonės, veltui bus visos mūsų pastangos ir darbai.

Atitolink nuo mūsų, Maloningasis, visokį piktą, kuris galėtų būt pražūtingas mūsų sielai ir kūnui. Leisk mums rodyt gerą širdį visiems, su kuriais teks gyventi drauge, kad ir juos galėtume vesti į gerą ir sulaikyti nuo nuodėmės bei jos pavojų. Duok mums kantrumo ir tvirtybės pakelti savo būdo skirtumus, bandymus ir negales. Pašventink mūsų gyvenimo pradžią, kad naujam kelyje išliktume pastoviai tvirti ir ištikimi tau, kurs esi mūsų didžioji Meilė.[54]

JUBILIEJINIS PALAIMINIMAS

Švenčiant 25, 50 m. šeimos sukaktį

BAŽNYČIA dviem atvejais teikia ypatingą palaiminimą sutuoktiniams: sulaukus moterystėj 25 ir 50 metų. Kaip santuokos metu, taip nūnai vyras ir žmona ateina prie altoriaus, išklauso kunigo žodžio (pamokslėlio), suklaupę meldžiasi su kunigu, po to atsistoja, suneria rankas, kurias kunigas perjuosia stula, ir priima palaiminimą. Po palaiminimo būna padėkos mišios, kurių metu jubiliatai priima šv. komuniją. Tiem, kurie švenčia 50 metų moterystės sukaktį, kunigas dar įteikia lazdą su kryžiumi. Po mišių, padėkos ženklan, dar gali būt giedamas ar kalbamas **Te Deum.**

Tėve mūsų (kalbama jubiliatų ir kunigo kartu).

K. Ir nevesk mus į pagundą.
T. Bet gelbėk mus nuo pikto.

K. Neatmesk manęs mano senatvėje.
T. Kai neteksiu sveikatos, neatmesk manęs!

K. Dieve, mane mokei nuo pat mano jaunystės.
T. Ir ligšiol apsakinėju tavo stebuklus.

K. Ligi gilios senatvės neapleisk manęs.
T. Kol apsakinėsiu tavo galybę visoms kartoms, kurios turi ateiti.

K. Viešpatie, išklausyk mano maldos.
T. Ir mano šauksmas tave tepasiekia.

K. Viešpats su jumis.
T. Ir su tavimi, Tėve!

Melskimės: Visagalis, amžinasis Dieve, iš visos širdies dėkoju tau, kad savo galybe teikeisi ligšiol išlaikyti šitą kitados tavo vardu sudarytą moterystės sąjungą. Toji globa, kurią ligi šiol teiki šiems sutuoktiniams, tebūna jiems ženklu, jog niekados jų neapleisi ir padėsi jiems pelnyti amžinąjį atpildą. Per Kristų, mūsų Viešpatį.

T. Amen.

Palaiminimas

Dieve, kurio tėviškoje rankoje yra kiekvieno žmogaus likimas, laimink šiuos sutuoktinius, kuriuos aš šventosios Bažnyčios vardu laiminu. Nemažink jiems gyvenimo dienų ir duok jiems malonių, kad visuose gyvenimo džiaugsmuose ir varguose tavęs klausytų ir būtų atsidavę tavo valiai; kad tau, Dieve, mūsų Tėve, tarnautų, tave mylėtų ir būtų verti įeiti į amžinąjį gyvenimą. Per Kristų, mūsų Viešpatį.

T. Amen.

Įteikiant lazdą su kryžiumi

Brangieji sutuoktiniai, imkite lazdą su kryžiumi savo dienų paramai, kad Dievas, kuris jus vedė jaunystės amžiuje, vestų jus ir senatvėje. Kryžiaus galybe ženkite iš dorybės į dorybę, o jūsų Išganytojas Jėzus Kristus padės jums ir saugos jus.

T. Amen.

KUNIGYSTĖ

KRISTUS veikia Bažnyčioje per visus savo mistinio kūno narius, bet ypatingai per tuos, kurie pašvęsti kunigystei. Įsteigęs mišių auką, Kristus tuo pačiu metu pašventė ir aukotojus. Prieš grįždamas pas Tėvą, jis siuntė pašvęstuosius pasaulin mokyti, krikštyti, atleisti nuodėmes, gydyti, maldauti Šventosios Dvasios. Kunigystė tat yra kristine tamy-

ba trejopam uždaviniui: mokyti, pašventinti ir vadovauti žmonėms jų išganymo kelyje.

Šis sakramentas teikiamas laipsniškai. Ketvertas mažesniųjų šventimų teikia galias paprastesnėm pareigom. Trys didesnieji šventimai — subdiakono, diakono ir kunigystės parengia tiesioginei kristinei tarnybai. Šios tarnybos galių pilnatvę teikia vyskupo šventimai. Šis sakramentas palieka pašvęstose sielose nebeišdildomą žymę, galias ir malones, panašiai kaip krikštas ir sutvirtinimas.

UŽ KUNIGUS

Viešpatie Jėzau Kristau, prieš eidamas pas savo dangaus Tėvą, tu įsteigei Kunigystės Sakramentą ir neišdildoma jo malone pažymėjai savo apaštalus. Tu panorėjai, kad jie tavo vardu mokytų, valdytų ir pašvęstų tavo Bažnyčią, kad per jų rankas tu aukotum savo amžinajam Tėvui, dalytum mums savo malones, mums vadovautum ir mus guostum.

Dėkojame tau už šitą ypatingos meilės ženklą; dėkojame, kad tavo išrinktiesiems žmonėms tu leidi dalyvauti amžinoje tavo Kunigystėje, nes tu vienas esi Kunigas per amžius.

Tačiau jie yra iš mūsų tarpo paimti, todėl silpni, kaip ir visi šios žemės vaikai. Stiprink tad juos, Viešpatie, Šventąja savo Dvasia. Sukurk jiems skaisčią širdį ir atnaujink juose tiesos dvasią. Suteik jiems malonės būti niekados neaptemstančiais ži-

būriais ant kalno. Tegu visada jie būna pilni išminties pamokymuose, skaistūs ir santūrūs gyvenime.

Padėk jiems kantriai ir didvyriškai pakelti pasaulio jiems rodomą panieką ir persekiojimus, nes jie juk yra ne pasaulio — jie yra tavo, Viešpatie! Globok tad juos, tvirtink juos, padaryk, kad neišdildomas Kunigystės sakramento ženklas būtų jiems nesugriaunama atrama šiame gyvenime ir garbingos jų kovos vainikas amžinybėje, kur tu, amžinasis ir didysis Kunige, gyveni su savo Tėvu šventosios Dvasios vienybėje per amžių amžius. Amen.[69]

Į KRISTŲ KUNIGĄ

Kristau, Vyriausias Kunige, siųsk savo kunigams Šventosios Dvasios dovanų, kad jie visiems būtų viskas: vaikams kantrumas, ligoniams užuojauta, vargšams nuolankumas, meilė priešams! Daryk juos nenuilstančius mokyme, nepavargstančius išpažintyse, pasišventusius teikiant komuniją, nešančius taiką visiems geros valios broliams. Kur jie eis, telydi juos palaima; kur jie sustos, teateina tavo ramybė; ką jie laimins, tesie tavo palaiminti. Daryk juos apaštalais, daryk juos šventaisiais. Amen.

ŠV. KAZIMIERAS
LIETUVOS GLOBĖJAS
1458
1484

DORYBĖS

IEKVIENAS žmogus turi prigimtinių dorybių pradus. Kiekvienas, net netikintysis, jaučia, kad tuos pradus reikia savyje stiprinti ir ugdyti. Atskiros pastangos ir veiksmai dar nėra dorybė. Dorybė — tai pastoviai išvystytas dorinis elgesys.

Dorybės sukuria dorinį charakterį, padaro žmogų dorine asmenybe. Tokia asmenybe turi būti kiekvienas žmogus. Tai natūrali pareiga. Tokių asmenybių buvo pagoniškos kultūros laikais; jų yra ir nukrikščionėjusiame šių dienų pasaulyje. Nuo šios pareigos nėra atleistas joks žmogus, juo labiau krikščionis.

Krikščionis turi siekti daugiau. Savo prigimtą dorybingumą jis turi įjungti į malonės srovę: savo dorinį elgesį turi pagrįsti religiniais — antprigimtiniais motyvais.

Dorinis kelias, atremtas į gyvą ryšį su Dievu — viso gėrio šaltiniu ir gaivinamas jo malonėmis, taip nuskaidrina kai kurias asmenybes, kad mes jas vadiname šventomis. Šventumas kaip tik ir yra dorinių pastangų viršūnė. Bet visa tai iš žmogaus pusės reikalauja tam tikros heroikos. Tik heroiškas dorybių išvystymas, bent kai kuriose srityse, yra viena iš sąlygų kanonizuoti žmogų šventuoju.

*

Būkite visi vienos minties, užjauslūs, mylėkite brolius, būkite gailestingi, romūs, nuolankūs ; neatsilyginkite piktu už piktą, nei keiksmu už keiksmą, bet priešingai, laiminkite, nes tam esate pašaukti, kad paveldėtumėte palaiminimą (1 Petr. 2, 8-9).

PAGRINDINĖS DORYBĖS

PAGRINDINIAI dorybinio elgesio elementai yra išmintingumas, teisingumas, tvirtumas ir santūrumas. Kas šias dorybes savyje išvysto arba bent stengiasi rūpestingai puoselėti, tas pamažu įsisavina ir kitas dorybes: tiesumą, taikumą, švelnumą, pakantumą, klusnumą, kantrumą, gailestingumą, tyrumą. Dorybes paprastai audžiasi vienos su kitomis, nes turi vidinį ryšį pačios savyje. Šią mintį nuostabiai išreiškė ir Asyžiaus šventasis savo “Gyriuje dorybėms”. Visos dorybės vertos gyriaus, nes jos išplaukia iš Dievo ir į jį veda.

PALAIMINIMAI

Palaiminti beturčiai dvasioje, nes jų
dangaus karalystė.
Palaiminti romieji, nes jie paveldės žemę.
Palaiminti, kurie liūdi, nes jie bus paguosti.
Palaiminti, kurie alksta ir trokšta teisybės, nes jie bus pasotinti.
Palaiminti gailestingieji, nes jie laimės gailestingumą.
Palaiminti nesuteptos širdies, nes jie matys Dievą.
Palaiminti taikieji, nes juos vadins Dievo vaikais.
Palaiminti, kurie persekiojami dėl teisybės, nes jų dangaus karalystė.
(Mat. 5, 3-10)

Šlovė tau, išminties karaliene, tave sveikina Viešpats kartu su tavo broliu šventu ir tyru paprastumu!

Šventasis neturte, tave giria Viešpats, kartu su tavo broliu šventuoju nusižeminimu!

Šventoji meile, tave augština Viešpats, o kartu ir tavo brolį šventąjį paklusnumą!

Visos šventosios dorybės, sveikina jus Viešpats, nes iš jo jūs ateinate ir jame turite pradžią!

Šventoji išmintie, tu sugėdini piktąjį ir visas jo klastas!

Šventasis paprastume, tu priverti rausti visas pasaulio gudrybes ir žemišką protingumą!

Šventasis neturte, tu suniekini visokį geidulį, visokį šykštumą, visokius žemiškus rūpesčius.

Šventasis nusižeminime, kaip tuščia prieš tave pasirodo visokia puikybė ir žmonės, kurie jos ieško, ir viskas, kas pasaulio garbei tarnauja!

Šventoji meile, tu naikini visokią piktybės ir kūno pagundą, šalini visokią žemės baimę!

Šventasis paklusnume, tu paneigi visokią kūno ir kraujo valią, tu išlaikai prigimtį paklusnią dvasiai, ir tada žmogus gali tarnauti visiems žmonėms.[4]

Kur yra meilė ir išmintis, ten nėra baimės ir nežinojimo.

Kur kantrybė ir nuolankumas, ten nėra nerimo ir pykčio.

Kur yra neturtas ir džiaugsmas, ten nėra pavydo ir šykštumo.

Kur yra ramybė ir susimąstymas, ten nėra rūpesčio ir nerimo.

Kur Viešpaties baimė saugo duris, ten joks piktas priešas negali įeiti.

Kur yra gailestingumas ir išmintingumas, ten nėra pertekliaus ir širdies kietumo.[4]

MELDIMAS DORYBIŲ

Suteik man, visagalis Dieve, malonę, kad aš ugningai trokščiau, išmintingai tyrinėčiau, teisingai pažinčiau ir tobulai atlikčiau visa, kas tik tau patinka.

Duok, kad laimėj ir nelaimėj likčiau tau ištikimas; laimėj nusižeminęs, nelaimėj tvirtas ir nepalenkiamas. Tebūna mano džiaugsmas tik tai, kas veda į tave; teliūdina mane tik tai, kas nuo tavęs skiria. Leisk, kad nesistengčiau patikti niekam daugiau, kaip tau vienam.

Kas praeinama, tebūnie, Viešpatie, menka mano akyse; vertinga ir brangu tebūnie man visa, kas yra tavo ir dėl tavęs. Tu pats, mano Dieve, būk man už visa brangesnis.

Leisk, Viešpatie, dažnai kelti į tave savo širdį, o suklydus atgailoti iš naujo pasiryžtant.

Padaryk, Dieve, kad būčiau klusnus be prieštaravimų, dvasios neturtėlis be žemų nusiteikimų, tyras be dėmių, kantrus be murmėjimo, nusižeminęs be veidmainystės, linksmas be nesaikingumo, liūdnas be nusiminimo, rimtas be įžūlumo, judrus be lengvapėdiškumo, tiesus be klastos. Duok, kad aš gera daryčiau be tuštybės, artimą skatinčiau be puikybės, ugdyčiau jį žodžiu ir pavyzdžiu.

Duok man, Dieve, budrią širdį, kad lengvabūdiškos mintys nuo tavęs nenukreiptų; kilnią širdį, kad žemos aistros jos nenužemintų; tiesią ir taurią širdį, kad niekingi troškimai jos nenuvestų į šunkelius; stiprią širdį, kad jos nepalaužtų skausmas; laisvą širdį, kad jos neapvaldytų piktas.

Suteik man, Dieve, proto, kad tave pažinčiau; uolumo, kad tavęs ieškočiau; išminties, kad tave rasčiau. Parodyk man gyvenimo kelią, kuris tau patiktų; patvarumo, kuris leistų tavęs viltingai sulaukti;

ištikimybės, su kuria pulčiau į tavo rankas, kuris gyveni ir viešpatauji Dievas per amžių amžius. Amen.[18]

Amžinoji Šviesa, nušviesk mūsų širdis!
Amžinasis Gėri, išgelbėk mus nuo pikta!
Amžinoji Tvirtybe, būk mums pagalba!
Amžinoji Išmintie, išsklaidyk mūsų nežinojimo tamsumas!
Amžinasis Gailestingume, atkreipk į mus savo akis!
Duok, kad visa širdim ir siela, visom jėgom ir visada ieškotumėm tavo Veido!
Vesk mus neišsemiamame savo gailestingume į šventąją tavo Dabartį!
Stiprink mūsų bejėgiškumą sekti tavo Sūnaus pėdomis, laimėti tavo malonę ir įeiti į pažadėtą džiaugsmą. Amen,[76]

PASIAUKOJIMAS KANČIOJE

Dėkoju tau, mano Dieve, už visas man suteiktas malones, bet ypač už malonę būti bandomam kentėjimuose. Su kokiu džiaugsmu vieną dieną galėsiu regėti tave, turėdamas rankoj kryžiaus skeptrą! Viešpatie, tu man lyg paveldėjimą teikeis duoti šį brangųjį kryžių, todėl viliuosi danguje būti panašus į tave ir savo perkeistame kūne regėti šventąsias tavo kančios stigmas.

Po šios žemės ištrėmimo aš viliuosi ateiti į tėvynę ir džiaugtis tavimi. Bet aš nenoriu dėl dangaus pasidaryti turtingas nuopelnų. Aš trokštu kentėti ir dirbti vien tik iš meilės tau, vien tik kad tau patikčiau, vien tik kad paguosčiau tavo Švenč. Širdį ir išgelbėčiau sielas, kurios tave amžinai galėtų mylėti.[49]

Jei kas kenčia kaip krikščionis, tenesigėdi, bet tegul garbina Dievą tuo vardu.

1 Petr. 4, 16

Gerasis Jėzau, tavo švenč. širdies nuolankumo ir meilės vardu meldžiu, savo brangiausiomis dovanomis ir gausiomis malonėmis apipilk visus tuos, nuo kurių man tenka kentėti, kurie stato kliūtis mano kely ir kurie mane gėdina. Užmiršk visas įžaidas, kurias jie man yra padarę. Už jų rodomą nepalankumą parodyk tu jiems savo malonų veidą, o už pasityčiojimo žodžius, jų ištartus man girdint ir negirdint, suteik jiems dievišką palaimą. Jeigu kieno širdy rusena kartėlis prieš mane, įliek savo meilės į jo sielą. Tebūnu aš, vargšas nusidėjėlis, išjuokiamas ir persekiojamas, kad tik mano persekiotojai dėl to nenusidėtų.

Priimk, mielasis Jėzau, mano pagarbą ir pasigailėk manęs iš savo didžio gailestingumo.[13]

DIEVIŠKOSIOS DORYBĖS

NUOŠIRDUS krikščionis gerai žino tokias dorybes, kaip tikėjimas, viltis ir meilė, kurios gaunamos per krikštą ir kitus sakramentus, kartu su pašvenčiamąja malone. Šios dorybės veda žmogų į tiesioginį santykį su Dievu. Jos įgalina jį labiau Dievą pažinti, juo viltis, jį mylėti.

Tikėjimas, viltis ir meilė yra speciali Dievo dovana. Jų brendimas nepriklauso nuo žmogaus paties. Nuo jo priklauso jų netekti nusidėjus ir vėl pelnyti atgailėjus ir dažnai maldauti, kaip tai darė apaštalai, kad tikėjimas būtų padidintas, viltis sustiprinta, meilė sugyvinta.

Sekančios maldos yra ištryškusios iš širdžių, kurios alsavo ilgesiu gyvo tikėjimo, vilties ir meilės. Šios maldos gal atlieps ir į mūsų širdis, kurios panašiai alksta Dievo. Tik pirmosios trumpos maldelės yra nebe atskirų žmonių kūriniai, o Bažnyčios. Jos ir vadinamos ne maldomis, o tikėjimo - vilties - meilės aktais. Šie aktai savo trumpumu, dogmatiniu pagrindimu ir maldiniu įkvėpimu yra virtę klasiniais perliukais, daug kieno atmintinai išmokstamais ir dažniau kartojamais.

TIKĖJIMAS

Tikiu, mano Dieve, viską, ką tu apreiškei ir per savo šventą Bažnyčią davei mums tikėti, nes tu, pati tiesa, negali klysti nei kitų klaidinti. Viešpatie, padidink mano tikėjimą!

Nuteik man, Viešpatie, malonę, kad taip gyvai tikėčiau lyg tave regėdamas; kad gyvenčiau nuolatinėj bendrystėj su tavim,

geruoju Dievu, slypinčiu pačiose mano širdies gelmėse. Tu esi mano tikrasis gyvenimas. Tavo buvimas manyje, Dieve, yra kiekvieno mano kūno virpesio, kiekvienos mano dvasios minties, kiekvieno gero valios potroškio šaltinis.

Prigimtimi ir malone tu gyveni mano sieloje. Regimajame pasauly aš tave tematau kaip blankiame veidrody, bet mano sąžinės gelmių balse aš girdžiu aiškų ir galingą tavo žodį.

Į tave kreipiuos šaukdamas: Mokytojau, palik su manim. Jeigu būsiu gundomas nuo tavęs nusigrįžti, tu, mano Dieve, nenusigrįžk nuo manęs.[70]

Nieko nėr taip menka, taip vargana žemėje, kaip jaustis be tavęs. Kad ir kaip augštai skrietų mano troškimai, mano jėgos vienok tokios silpnos, kad turiu melsti tavo pasigailėjimo. Suteik man, Viešpatie, tikėjimą — tą visas dangaus dovanas siejantį ryšį, į kurį visiškai atsiremti skatina mane mano kaltė.

O malonių malone, tu esi taip didelė ir kartu taip reta, kad be tavęs nėra ramybės ir pasotinimo pasaulyje. Argi tu savo krauju neįrodei, ką padės Davėjo maloningumas, jeigu mums stigs tikėjimo![42]

Dangaus Dieve, išganyk mus reikiamu laiku, apsaugok mumyse tikrą, teisingą krikščionišką tikėjimą, surink atskiras tavo avis savuoju balsu, kurį Raštas vadina tavo dievišku žodžiu. Padėk mums šitą balsą pažinti ir jokiu kitu vilionės balsu, kuris yra žmogiška beprotybė, nesekti ir niekuomet, o Jėzau Kristau, nuo tavęs neatsitraukti.[73]

Ten, augštybėse, yra mūsų Tėvo karalystė, Tėvo amžinojo Kūrėjo, gero, teisingo, didžio, kuris myli Sūnaus meile. O Dvasia teikia gyvenimui švelnumo, vilties ir nesuprantamo džiaugsmo mylėti ir verkti.

O mūsų motina yra šventoji ir gražioji Romos Katalikų apaštališkoji Bažnyčia. Ji yra vienintelis įstatymas, vienintelis aiškumas karčioj žemėj, ir pasaulis neturi kito pasirinkimo kaip jos vienybė ir pergalė.[45]

VILTIS

Viliuosi, mano Dieve, jog dėl Jėzaus Kristaus nuopelnų duosi reikalingų malonių man išganyti ir, jeigu laikysiuosi tavo įsakymų, suteiksi man amžiną laimę danguje, nes tu pats pažadėjai, Viešpatie, o ką pažadi — vykdai ir esi gailestingas. Viešpatie, sustiprink mano viltį!

Amžinasis Dieve, vienas didžiausių įsakymų, kuriuos tu man davei, yra — turėti viltį tavyje. Tu įsakei turėti vilties ne mažiau, kaip tikėjimo ir meilės. Tu man neleidi pulti neviltin, kad ir kokioj padėty bebūčiau. Ir dėl vilties aš galiu laukti dangaus, kad ir kokios didžios nun mano nuodėmės. Atlikdamas, kas man privalu, aš visiškai tikrai galiu tikėtis pasiekti šventumo, kuris reikalingas, kad galėčiau dalyvauti tavo garbėje.

Jau dabar aš galiu nuvokti dangaus džiaugsmus, kurių dar nejaučiu. Tavo šventų pažadų laiduotas, aš žinausi vieną kartą juos tikrai pasieksiąs. Mažų mažiausia aš galiu būti tikras, kad tu man nieko neatsakysi, kas reikalinga, kad įžengčiau į tavo didybę.

Tu padovanojai man dangų mane sutverdamas. Kai savo nuodėmėmis jo netekau, tu savo Sūnaus Jėzaus Kristaus krauju vėl man jį grąžini. Aš daugiau tau dėkoju dėl Kristaus, negu dėl karalystės, kurią tu man parengei ir kuriai tu mane sutvėrei. Nes daugiau yra, kad tu man davei Jėzų, negu tai, kad tu man kada nors duosi dangų.[74]

Tavyje, Viešpatie, turiu visą viltį ir visą atramą. Į tavo širdį aš sudedu visus

skausmus, nes visur kitur aš matau tik silpnumą ir nepastovumą.

Jei man nepadėsi, manęs nestiprinsi, manęs nepaguosi, manęs nepamokysi, tai nėra draugų, kurie galėtų man patarnauti, nėra globėjų, kurie galėtų man padėti, nėra išminčių, kurie galėtų man patarti, nėra knygos, kuri mane paguostų, nėra tokių turtų, kurie galėtų mane išpirkti, nėra tokios vietos, kuri mane priglaustų.

Tu esi viso gero pradžia ir pabaiga, gyvenimo pilnybė, neišsemiamas šviesos šaltinis; tavimi pasitikėti yra didžiausias tavo tarnų džiaugsmas.

Mano akys nukreiptos į tave Dieve, gailestingumo Tėve. Amen.[5]

MEILĖ

Myliu tave, mano Dieve, visa siela, visa širdim, visom jėgom, nes tu esi be galo geras, be galo vertas meilės. Dėl tavęs myliu ir artimą, kaip patį save. Viešpatie, leisk man vis labiau tave mylėti!

Jei aš kalbėčiau žmonių ir angelų kalbomis, bet neturėčiau meilės, aš būčiau kaip žvangantis varis ir skambantys cimbolai.

Jei turėčiau pranašystės dovaną, žinočiau visas paslaptis ir visokį mokslą; jei turėčiau visą tikėjimą, taip, kad galėčiau

kalnus perkelti, o neturėčiau meilės, aš būčiau niekas.

Jei išdalyčiau visą mano lobį beturčiams valgydinti ir jei išduočiau savo kūną sudeginti, bet neturėčiau meilės, nieko man nepadėtų.

Meilė yra kantri, maloninga.
Meilė nepavydi, nesielgia
sauvališkai, nesipučia.
Meilė yra nesididžiuojanti,
nejieško savo naudos,
nesusierzina, neįtaria piktumu,
nesidžiaugia neteisybe,
o džiaugiasi tiesa.
Meilė visa nukenčia, visa tiki,
visa ko viliasi, visa pakelia.
Meilė niekados nepaliauja.

1 Kor. 13, 1-8.

Ne dangaus džiaugsmai, kuriuos tu, Viešpatie, žadėjai, mane verčia tave mylėti, ir ne kančių vietos baimė skatina saugotis nuodėmės.

Tu pats mane verti, Viešpatie; mane verčia karti tavo kančia ant kryžiaus, ant kurio tu kybojai pasaulio patyčiai. Mane verčia tavo žaizdotas kūnas, ant tavo galvos uždėtas erškėčių vainikas, tavo išniekinimas ir mirtis.

Ištikimųjų širdį tu pavergi savo meile: mano širdis atverta tau be dangaus; ir be pragaro ji būgšti prieš tave. Taip, niekas, ne atlyginimas, ne bausmė mane verčia tave mylėti, o tik viena tavo meilė. Net jei aš nepasiekčiau, ko tikiuos, mano meilė tau liktų visada tokia pati.[48]

O mano didžioji Meile, mano vienintelis gėri ir troškime! Kaip gali būt protinga būtis, kuri tavęs nemylėtų? Aš myliu, mano Dieve, tave visa mano dvasia, visa mano širdimi, iš visų jėgų ir dėl to džiaugiuos tavo garbe ir didybe.

Aš atiduodu tau visa, kas esu ir ką turiu, visą savo būtybę atiduodu, kad tik tavo garbę galėčiau padidint; tik viena žinau, kad tai negalima, nes tu esi pats šaltinis, iš kurio plaukia visoks gėris, kuris yra, buvo ir bus.

Kas tavęs galėtų nemylėti, o nuostabioji Meile! O tobulasis ir vienintelis Gėri, kuris vienas pats esi meilės vertas. O Ugnie, kuri visuomet degi ir niekad negęsti, uždek mane, ir aš degsiu: aš degsiu, nes myliu tik tave — viskame ir daugiau už viską. Nes tik tas tavęs nemyli, kas myli šalia tavęs ir ne dėl tavęs.[19]

VIEŠPATIE, aš meldžiu, kad mūsų meilė labiau ir labiau gausėtų žinojimu ir visokiu išmanymu, kad mes brangintume ge-

resniuosius dalykus, kad būtume nesutepti ir nepeiktini Kristaus dienai, pilni teisybės vaisiaus per Jėzų Kristų Dievo garbei ir gyriui.

Pilyp. 1, 9-11

Duok man, Viešpatie, tokią balso galybę, kad mano šauksmą išgirstų rytai ir va karai, visos pasaulio šalys ir net pats pragaras — kad būtum pažintas ir garbinamas tu, kurs esi tikroji Meilė!

O Meile, tu prasiverži ir įsiskverbi, tu plėšai ir riši, tu valdai visatą, tu esi dangus ir žemė, ugnis ir oras, kraujas ir vanduo — tu esi Dievas ir žmogus."

Mylime tave, mūsų Dieve, ir trokštame vis labiau mylėti. Leisk, kad ta meilė būtų tokia, kokios trokštame.

O mylimiausias Drauge, kuris mus taip numylėjai ir mus išganei, tu, kurį prisiminti saldu ir malonu, — ateik ir paruošk savo būstą mūsų širdyse! Tada tu saugosi mūsų lūpas, mūsų žingsnius ir darbus, ir mes nebijosime nieko dėl mūsų sielų ir kūnų.

Taip, Viešpatie, duok mums meilės, kuri nežino jokių priešų ir pati yra gražiausia tavo dovanų. Įliek į mūsų širdis tyros meilės, gimusios iš tavo meilės mums, kad mylėtume ir mes, kaip tu mus.

Maloningiausias Jėzaus Kristaus Tėve, iš kurio teka visa meilė, leisk užšalusioms mūsų širdims sušilti tavo dieviškoj kaitroj. Gelbėk mus ir laimink tavo Sūnuje. Amen.

O švenčiausiasis Viešpatie, kuris įsakei mylėti vienas kitą, duok malonės mums, tavo gerumu neužtarnautai apdovanotiems, mylėti kiekvieną žmogų tavyje ir dėl tavęs. Mes meldžiame tavo maloningumo visiems, ypatingai tavo duotiems mūsų draugams. O meilės šaltini, mylėk juos ir skatink juose tobulą meilę tau, kad jie nieko netrokštų, nekalbėtų ir nedarytų, kas tau nepatinka. Amen.[75]

VISUR REGIU TAVE, DIEVE *

Kur tik akis užmato, kur benuklysta mintis — visur matau, visur pažįstu aš tave. Ar diena išaušta, atskleisdama kalnus ir lygumas, ar žydinčių gėlių kvapas nubanguoja per pievas, ar paukštis miško glūdumoj suklykia — visur, visur matau ir girdžiu tave.

Kalėjimo rūsy nykstančio žmogaus kaulėtos rankos tiesias į tave. Kruvinoj kovoj, granatų išraustoj duobėj, uždususio kario paskutinis atodūsis šaukia tave. Mylimoji,

* Lietuvio kalinio - kankinio malda, parašyta vokiečių koncentracijos stovykloje.

prie lango rymanti, krūpteli ir šaukia tavo vardą, išgirdusi žinią baisią. Žemė ir dangus palydi tą šauksmą. Nuo marių iki marių, nuo vieno žvaigždžių krašto iki kito girdisi tavo vardas, o Dieve!

Mano širdis dreba, kaip audroje siūbuojamas medžio lapas. Nežinau, nei kur pradžia, nei kur pabaiga. Norėtųsi, o, kaip baisiai norėtųsi aprėpti visą žemę! Visą žemę sutalpinti į savo širdį! Kad tavo vardas aidėtų ir aidėtų! Kad galėčiau ilsėtis, kad galėčiau nurimti!

Toks didelis troškimas, toks galingas ir nepasotinamas jausmas širdy! O galia mana tokia menkutė. Kaip skruzdėlės ant pravažiuojamo kelio. Kiekviena praeinanti pėda gali sutrinti, sumindyti. Kas būčiau, jei tavo vardas neskambėtų! Kas liktų iš manęs, jei nežinočiau, kad turiu Tėvą, savo rankoj laikantį mane? Jei savo gyslose nejauscčiau tos ugnies, kuri buvo visos gyvybės, viso judėjimo, viso gyvenimo ir viso pasaulio pradžia?

Mano Dieve! Štai esu toks, kokį mane pašaukei. Matai, ar vertas aš prašyti leisti ir man vykdyti tavo valią žemėje, šaukti tavo vardą, kartoti tavo žodį. Be tavęs viskas be prasmės. Pragaras be tavęs. Ir dreba širdis, tavo vardą šaukdama. Leisk būti arti, leisk išvargusiam sušilti tavo meilės ugny, o Dieve![71]

ĮSAKYMAI

AGRINDINĖ kiekvieno tikinčio žmogaus konstitucija yra Dievo ir Bažnyčios Įsakymai. Įsakymų tikslas nėra tik šalta prievolė. Įsakymai išplaukia iš Dievo arba į jį atsiremia, o Dievas yra Meilė. Dėl to reikia meilės ir įsakymams vykdyti. "Įsakymo tikslas yra meilė iš nesuteptos širdies, geros sąžinės ir neveidmainingo tikėjimo" (1 Tim. 1, 5). "Įsakymai — nesvetimoteriauk, neužmušk, nevok, neliudyk melagingai, negeisk — ir kiekvienas kitas įsakymas yra apimtas šiuo posakiu: Mylėk savo artimą, kaip pats save. Meilė nedaro nieko pikta artimui. Taigi, įstatymo įvykdymas yra meilė" (Rom. 13, 9-13).

Mūsų elgsenos konstitucija, kuri slepia savyje meilę, tikrai verta, kad ją dažniau, bent dalimis, permąstytume, jautriau žvelgtume savo sąžinėn ir, radę nesusiderinimų, nuolankiau atsiprašytume.

VIEŠPATIES ***įstatymas tobulas, jis atgaivina sielą.***

Viešpaties nuostatas yra tvirtas, jis pamoko bemokslį.

Viešpaties įsakymai tiesūs, jie džiugina širdį.

Viešpaties paliepimas yra tyras, jis apšviečia akis.

Viešpaties baimė nesutepta, ji pasilieka per amžius.

Ps. 18, 8-10

DIEVO ĮSAKYMAI

DIEVO Įsakymai nubrėžia santykių ribas su Dievu ir artimu. Pirmieji trys įsakymai kalba apie prievoles Dievui — jo garbinimą, ketvirtasis — apie šeiminių ir visuomeninių santykių pagrindą, autoritetą, šeštasis ir devintasis — apie moterystės santykių ribas, penktasis ir aštuntasis — apie žmonių bendruomenės pagrindą, gyvybę ir garbę, septintasis ir dešimtasis — apie nuosavybę.

Prie kiekvieno įsakymo čia panaudota šv. Rašto ištraukų; jos ryškina ir plėtoja įsakymų prasmę. Kartu jos padeda giliau žvelgti į mūsų pačių elgseną.

NETURĖK KITŲ DIEVŲ

Viešpatie, kas žinoma apie tave, juk yra mumyse apreikšta... Kas tavyje neregima — tavoji amžina galybė ir dievystė —, tai nuo pat pasaulio įkūrimo galima matyti proto šviesa iš padarytųjų dalykų. Taip kad mes neišteisinami, nes pažinę tave, mes negarbinome tavęs kaip Dievo ir nedėkojome. Savo mintyse pasidarėme tušti, ir neišmintinga mūsų širdis aptemo. Tardamies esą išmintingi, pasidarėme paiki. Mes pakeitėme nemaraus Dievo garbę mirtingo žmogaus garbe, net paukščių, keturkojų ir šliužų paveikslo panašumu... Mes pakeitėme tavo tiesą melu, garbinome ir tarnavome verčiau sutvėrimui, kaip tau, Sutvėrėjui, kuriam garbė tebūna per amžius (pagal Rom. 1,19-25).

PAGALVOK: Gal sąmoningai abejojai Dievu ir jo tiesa? — kalbėjai prieš Dievą ar noromis tokių kalbų klauseisi? — Gėdinaisi jį išpažinti? — Jo išsigynei žodžiu, raštu ar veiksmu? — Jį paneigei, tikėdamas burtais, sapnais, kortomis, spiritistiniais žaidimais?

Gal tikėjai Dievu apsiskaičiavęs: kad tau pačiam būtų geriau, kad gyvenime tau sektųsi? — Dievą laikei įrankiu, naudingu visuomenei, tautai, valstybei? — Savo tikėjimą Dievu naudojai profesiniam, visuomeniniam ar politiniam pasisekimui? — Gal daugiau nei Dievu tikėjai savo gabumais, darbu, turtu, padėtimi.

Gal abejojai Dievo gailestingumu, įpuolei į neviltį, nebesistengei pakilti iš nuodėmės? — Ar priešingai: perdaug juo pasitikėjai, nepaisei nuodėmės ir nesiskubinai daryti atgailos? — Buvai abejingas, nesistengei Dievo garbinti: apleisdavai maldas, jas kalbėdavai nerūpestingai, išsiblaškęs ?

Viešpatie, kiek kartų aš bandžiau, lyg grumstelis nuo žemės, atplyšti nuo tavęs! Kiek kartų svyravau, blaškiausi, puoliau į abuojumą, ieškojau atsvaros klaidžiose mintyse ir vėl ilgėjausi tavęs, o Vieninteli! Pasigailėk manęs, sutvirtink mano dvasią, leisk veržtis į tave tyru tikėjimu, šviesia viltim, galinga meile. Mano Dieve, tu vienas esi mano Viešpats, tu vienas Augščiausias, vienas Visagalis! šlovinu tave, išpa-

žįstu tave, lenkiuosi ir dėkoju tau dėl tavo didžios garbės ir begalinio gailestingumo. Amen.[9]

NETARK VIEŠPATIES VARDO BE REIKALO

Neklyskite, Dievas neleidžia tyčiotis iš savęs (Gal. 6, 7). Daugelis man sakys aną dieną: Viešpatie, Viešpatie, argi ne tavo vardu mes pranašavome, ar ne tavo vardu išvarinėjome velnius ir ar ne tavo vardu darėme daug stebuklų. Tuomet aš jiems pareikšiu: Aš niekuomet jūsų nepažinau; atstokite nuo manęs jūs, piktadariai! Ne kiekvienas, kurs man sako: Viešpatie, Viešpatie, įeis į dangaus karalystę, bet kas vykdo valią mano Tėvo, esančio danguje, tas įeis į dangaus karalystę (Mat. 7, 21-23). Jūsų pagalba yra Viešpats, kurs sukūrė dangų ir žemę (Ps. 123, 8).

PAGALVOK: Gal tarei Dievo, Kristaus, Marijos, šventųjų vardus be pagarbos, lengvabūdiškai? — Įžeidinėjai ar niekinai Dievo vardui pašvęstus asmenis ir vietas? — Juokeisi iš religijos, Bažnyčios, sakramentų, apeigų? — Gal paniekinai Švenč. Sakramentą, šventvagiškai priimdamas komuniją?

Maišei keiksmus su šventais vardais? — Šaukeisi Dievo paremti melui, piktžodžiavimui, šmeižtui? — Teisme neteisingai prisiekei? —

Davei iškilmingą pažadą atlikti uždaviniui, kuris buvo priešingas Dievui ar jo dorinei tvarkai? — Nevykdei Dievo vardu padarytų pažadų?

Viešpatie, tavo vardas yra š v e n t a s! Šventesnis už kiekvieną vardą, kurį su pagarba kartoja taurios lūpos. Šventesnis už visa, kas yra šventa žemėje ir danguje. O aš, lyg beprotis, kuris nežino ką kalba, jį niekinau, įžeidinėjau, sutrypiau... Atleisk man, o Gailestingasis! Pasigailėk mano menkystės! Pasigailėk visų, kurie niekina ne tik tave, bet ir save pačius!

Garbės Verčiausiasis, leisk nuo šiol tarnauti tavo šlovei — lenktis tavo vardui, ginti tavo tvarką, skelbti tavo karalystę. Amen.[9]

ŠVENTĄ DIENĄ ŠVĘSK

Broliai, turėdami pasitikėjimo įeiti Kristaus krauju į šventyklą..., artinkimės tikra širdimi, pilnu tikėjimu, nuvalę širdis nuo piktos sąžinės ir nuplovę kūną tyru vandeniu. Tvirtai laikykimės nekeičiamo mūsų vilties išpažinimo, (nes tas, kurs pažadėjo, yra ištikimas,) ir stebėkime vieni kitus, kad ragintumėmės į meilę ir į gerus darbus. Neapleiskime susirinkimo, kaip kaikurie turi įprotį (Žyd. 10, 19-

25). Per jį (Jėzų) aukokime visados Dievui gyriaus auką, tai yra, jo vardą išpažįstančiųjų lūpų vaisių (Žyd. 13, 15).

PAGALVOK: **Gal šventą dieną nepriverstas sunkiai dirbai? — Vertei kitus dirbti? — Poilsį pakeitei fiziškai išsemiančiomis pramogomis? — Šventąjį laiką piktnaudžiavai nuodėmingoms progoms? — Dėl pramogų visiškai apleidai maldą? — Meldeisi išsiblaškęs? — Kitiems meldžiantis kalbėjaisi, juokeisi? (Toliau žr. Bažnyčios įsakymuose).**

Viešpatie, aš vaikščiojau prieš tave neatvira širdimi. Net šventą dieną ieškojau dvasios peno ne tavyje, o knygose, paveiksluose, žaisme ir pramogoje. Ir kai minėjau tavo vardą ir tavęs šaukiausi, nebuvo tai širdies, o tik lūpų balsas. Nebuvau arti tavęs, Dieve, ir to negeidžiau, dėlto įpuoliau į pagundą, klaidžiojau savo širdies klystkeliais. Atleisk man, Viešpatie, mano apsileidimą, nerangumą ir nejautrumą. Pažadink manyje tiesią ir tvirtą dvasią. Amen.[9]

GERBK TĖVĄ IR MOTINĄ

Vaikai, klausykite savo gimdytojų Viešpatyje, nes tai teisinga. Gerbk savo tėvą ir motiną, tai yra pirmasis įsakymas su pažadu: kad tau būtų gera ir kad ilgai gy-

ventumei žemėje. Ir jūs, tėvai, neerzinkite savo vaikų, bet auklėkite juos drausme ir Viešpaties įspėjimu (Efez. 6, 1-4).

Tarnai, ne dėl akių tarnaukite, lyg kad žmonėms įtikdami; bet kaip Kristaus tarnai nuoširdžiai vykdydami Dievo valią. Tarnaukite gera valia, kaip Viešpačiui, ne žmonėms; žinokite, kad kiekvienas, ką jis padarys gera, tai atsiims iš Viešpaties... Ir jūs, valdovai, darykite jiems tą pat, susilaikydami nuo grasymų; žinokite, kad ir jų ir jūsų Viešpats yra danguje, ir jis nežiūri asmens (Efez. 6, 6-9).

Nešiokite vienas kito naštas, ir taip {vykdysite Kristaus įstatymą (Gal. 6, 2). Būkite vienas kitam maloningi, gailestingi, vienas kitam dovanokite, kaip ir Dievas dovanojo jums Kristuje (Efez. 4, 32).

PAGALVOK : Gal ***tėvams*** nusidėjai pagarbos stoka: širdyje juos niekinai, nepagarbiai apie juos kalbėjai, jų gėdinaisi, buvai jiems atšakus ir priešginus? — Gal nusidėjai jiems meilės stoka: geidei jų mirties, norėjai ar darei jiems ką piktą; varge, ligoje, senatvėje jų nerėmei; jų silpnybių, ydų kantriai nepakentei; už juos gyvus ar mirusius nesimeldei ? — Gal nusidėjai jiems nepaklusnumu; jų neklausei, nepaisei jų įspėjimų, pamokymų bei patarimų, paskutinės jų valios nevykdei?

Gal ***vaikams*** nusidėjai: jų nekentei, buvai jiems piktas, žiaurus ? — Nepratinai jų būt ge-

riems, pamaldiems; nesaugojai nuo dorinių pavojų; buvai abejingas jų draugystėms ir leidai juos suvedžioti ar suklaidinti? — Piktinai juos savo įpročiais, kalbomis, pavyzdžiu? — Atidėliojai jų krikštą, nemokei jų ar neleidai mokytis religijos? — Nesirūpinai jų ateitimi, nepratinai prie darbo, neparuošei jų profesijai? — Pomėgiams praleidai šeimos uždarbį ir nuskriaudei savo vaikus ? — Buvai neteisus juos mokydamas, bausdamas ar nelygiai visus mylėdamas ?

Gal nusidėjai savo ***šeimininkams,*** darbdaviams ar viršininkams: jų nekentei, juos niekinai, jiems prieštaravai? Tingiai, nesąžiningai atlikinėjai pareigas ? — Nepagarbiai apie juos kalbėjai, apkalbinėjai, išnešinėjai jų šeimos ar įstaigos paslaptis? — Norėjai daryti ar darei ką jiems pikta? — Jų vaikus ar kitus tarnautojus mokei apgaudinėti ar pats apgaudinėjai ? — Slėpei netinkamus jų vaikų ar kitų tarnautojų elgesius?

Gal nusidėjai prieš savo ***tarnus ar valdinius*** : neteisingai ar žiauriai su jais elgeisi ? — Nesirūpinai jų tinkamu išlaikymu ir maitinimu? — Neišmokėjai jiems priklausomo atlyginimo? — Jų neskatinai žodžiu ir pavyzdžiu į gera? — Juos piktinai ar į piktą viliojai? — Kliudei atlikti krikščioniškas jų pareigas? — Susirgus, nesirūpinai jų sveikata ar jų religiniu aprūpinimu? — Tarnyboje nebuvai visiems lygiai teisingas? — Daveisi kitų paperkamas, prieš kitus asmenis neteisingai nuteikiamas ?

Gal nusidėjai prieš savo ***tautą ir valstybę***: neatlikai teisėtai uždėtų pareigų? — Niekinai savo tautą ar valstybę ? — Gėdinaisi savo tautinės kilmės, kalbos, savų papročių? — Negynei savo tautiečių? — Nekovojai už teisingas savo tautos teises? — Priešingai: savo tautiečius skundei svetimiesiems ? — Dirbai prieš savo tautos interesus, juos išdavinėjai?

Mano Dieve, leisk išpildyti pareigas, kurias man davei šeimoje, tarnyboje ir savoj tautoj. Apvaldyk mano prigimtį — nerangią, neklusnią, sauvališką. Praturtink dorybėmis dvasios beturtį! Nuženk, palaimintoji malonė, pripildyk mane nuo ryto ligi vakaro savo ramybės, kad pavargusi mano siela nesukluptų. Suteik ramybės mano artimiesiems, kad visi viena širdim įvykdytume tavo įsakymų valią. Amen.[9]

NEUŽMUŠK

Jei kas nors laikytų visą įstatymą, o nusikalstų vienu dalyku, tas yra kaltas visais. Nes tas, kurs pasakė: Nesvetimoteriausi, pasakė taip pat: Neužmuši. Taigi, jei tu nesvetimoteriauji, bet užmuši, tai tu esi įstatymo peržengėjas. Taip kalbėkite ir taip darykite, kaip tie, kurie turite būti teisiami laisvės įstatymu. Nes teismas be pasigailėjimo tam, kurs nevyk-

dė gailestingumo; bet gailestingumas persveria teismą (Jok. 2, 10-13).

PAGALVOK: Gal neteisingai mušei, kankinai, sužeidei ar užmušei žmogų? — Mažinai jo sveikatą, žiauriai su juo elgeisi, jį perkrovei sunkiu darbu? — Kurstei kitą į kerštą ar padėjai kitam įvykdyti prieš artimą nukreiptus piktus planus?

Žalojai artimo dvasią, jį niekinai, žeminai, jo nekentei? — Užmušinėjai jo sąžinę ar dorinį jautrumą, papiktinai pavyzdžiu, nedoromis kalbomis, neleistinu apdaru ? — Patarei, liepei, pamokei ar padėjai jam nusidėti? — Peikei ar pajuokei jo gerus darbus ar gyrei nedorus arba galėdamas jo nesudraudei?

Nešelpei galėdamas beturčių, vargdienių ar skurde atsidūrusių šeimų?

Kėsinaisi į negimusią gyvybę, vartojai ar davei vartoti neleistinus vaistus, patarei ar padėjai įvykdyti operaciją?

Kaip gydytojas ar slaugė nebuvai rūpestingas (a) artimo gyvybei gelbėti, priešingai — gal vartojai pavojingas priemones ir taip artimo ligą užtęsei ar jį sužalojai?

Kaip teisininkas, gal pakaltinamai prisidėjai prie fiziško ar dvasiško artimo sužlugdymo, jo neapgynei ar perdaug jį apkaltinai?

Gal statei į pavojų savo paties gyvybę iš tuštumo, gobšumo ar nerūpestingumo? — Sąmoningai stengeisi pakenkti savo sveikatai vartodamas žalingą maistą, girtaudamas, iš-

tvirkaudamas ? — Ieškojai progos nusižudyti ar puoselėjai savyje šią mintį ? — Užmušinėjai dvasines savo galias ir išstatei į mirtiną pavojų savo sielą; ieškojai nedorų draugysčių, lankei vietas, kur įvyksta sunkių nuodėmių, skaitei dorovei ar religijai priešingas knygas ?

Atleisk man, Viešpatie, begalinius mano neatsargumus, nerūpestingumą, apsileidimus, o ypač sąmoningus prasilenkimus su šventąja tavo valia, gaubiančia fizinės ir dvasinės gyvybės teisę ir dovaną. Pasigailėk manęs, kuris savo laisvę taip blogai panaudojau? Padėk man būti budresniam — taip naudoti savo gyvybę bei sveikatą ir taip saugoti kitų, jog niekad nepažeisčiau tavo švento įsakymo. Amen.[9]

NEPALEISTUVAUK

Kūnas ne paleistuvystei, o Viešpačiui, ir Viešpats kūnui... Kiekviena kita nuodėmė, kurią žmogus daro, yra ne kūne; kas gi paleistuvauja, nusideda savo kūnui. Ar jūs nežinote, kad jūsų sąnariai yra šventovė jumyse esančios Šventosios Dvasios, kurią turite iš Dievo, ir nebesate savo pačių. Nes jūs esate atpirkti didele kaina. Garbinkite ir nešiokite Dievą savo kūne (1 Kor. 6, 13; 18-20).

PAGALVOK: Gal sąmoningai žaidei nešvariomis mintimis? — Kalbėjai ar klauseis nepadorių žodžių, jiems pritarei ar jais gėrėjaisi? — Dainavai nepadorias dainas?

Nusidėjai pažvelgimu, prisilietimu? — Nevengei pavojų: skaitei nepadoraus turinio veikalus, žiūrėjai blogo filmo, vaidinimo, lankeisi į dorumą pažeidžiančias vietas, palaikei ryšius su žemos dorovės draugais ?

Buvai neatsargus pats su savim, gal net laisva ar pusiau laisva valia nusidėjai?

Sąmoningai ar pusiau sąmoningai žadinai kitame nuodėmingus jausmus? — Per laisvai elgeisi su kitos lyties asmeniu šokyje?

Pažeidei moterystės ištikimybę neleistinomis bendrystėmis? — Piktnaudžiavai savo santuoką: nesivaldei, negerbei kito kūno, vartojai neleistinas priemones?

Daryk, Viešpatie, kaip pasakei: tegul visos blogos mintys pradingsta tavo akivaizdoje! Sulaikyk mano klystančią dvasią ir palaužk kankinančių mane pagundų prievartą.

Ištiesk savo ranką ir sutramdyk tuos įdūkusius žvėris, tuos ryjančius pageidimus, kad aš galėčiau rasti ramybę tavo jėgoje ir kad nuolat būtumei garbinamas savo šventovėje, grynoje sąžinėje.

Įsakyk vėjams ir audroms; sakyk jūrai: nurimk! sakyk vėjui: nepūsk! Ir pasidarys didelė tyla (Mork. 4, 39).

Pakeisk mano norus dangaus norais, kad, pavilgęs lūpas amžinųjų gėrybių šaltiny, nebegalėčiau be pasibjaurėjimo galvoti apie žemus dalykus. Amen.[5]

NEVOK

Kur jūsų turtas, ten ir jūsų širdis. Žiūrėkite ir saugokitės visokio godumo, nes gyvybė nepriklauso nuo lobio apstumo, kurį kas turi (Luk. 12, 34 ir 15). Neklyskite, nei vagys, nei godūs, nei plėšikai nepaveldės dangaus karalystės (1 Kor. 6, 10); nes kiekviena neteisybė yra nuodėmė, ir yra nuodėmė mirčiai (1 Jo. 5, 17).

PAGALVOK : Gal iš savo kaltės padarei kam nuostolį? — Pasisavinai, kas tau nepriklauso? — Patarei, paraginai ar net padėjai pasisavinti? — Pasisavintus daiktus padėjai paslėpti ar žinodamas juos pirkai? — Negrąžinai savininkui rastų daiktų? — Nemokėjai skolos ar algos savo tarnautojams arba ją neteisėtai sumažinai? — Negrąžinai pasiskolintų daiktų?

Vartojai netikrą saiką, mastą, svarus? — Apkalbomis, šmeižtais ir kitom suktom priemonėm viliojai klientus iš kito amatininko ar pirklio? — Nesąžiningai atlikai pasiimtą darbą? Neišlaikei pirkimo, pardavimo ar dovanojimo sutarties? — Kėlei neleistinai kainas?

Ieškojai pigaus pasipelnymo: išmaldavai, turėdamas iš ko pragyventi? — Suktai kor-

tavai, ištraukdamas iš kitų pinigą? — Išnaudojai senius ar moteris, turinčius turto? — Vartojai neleistinas ir nedoras priemones uždarbiui pelnyti ar pralobti ?

Planavai ir svarstei, kaip išnaudoti kitus asmenis? — Pavydėjai kitiems geresnio gyvenimo, apdaro, padėties? — Džiaugeisi svetima medžiagine nelaime? — Gal prisidėjai pats prie tos nelaimės? — Gadinai ir naikinai svetimą turtą?

Viešpatie, kiek kartų mano dvasią pavergė godumo svajonės, planai, bandymai ir žygiai, tiek kartų išdaviau tave, nepakeičiamą vienintelį mano Dievą. Sulaužiau savo sąžinę, nusilenkiau mamonai, nusidėjau artimui... O didžiausias Turte, neišsemiamas gėrybių Šaltini, palenk mano mintis ir širdį į save. Palenk mano valią, kad ji išlygintų skriaudas, kurios beldžiasi į tavo teisingumo duris. Amen.[9]

NEKALBĖK NETIESOS

Jei kas nenusikalsta žodžiu, tas yra tobulas žmogus. Jis gali taip pat laikyti pažabotą ir visą kūną... štai laivai, nors jie dideli ir smarkaus vėjo varomi, yra pasukami mažu vairu, kur tik nori vairininko valia. Taip ir liežuvis yra, tiesa, mažas sąnarys, tačiau didžiuojasi dideliais dalykais. Štai kokia maža ugnis kokį didelį

mišką padega! Ir liežuvis yra ugnis; tai neteisybės pasaulis. Liežuvis yra mūsų sąnarių tarpe ; jis sutepa visą kūną ir padega mūsų gyvenimo tekinį, pats pragaro padegtas. Nes visų žvėrių, paukščių, žalčių ir kitų prigimtis duodasi pavergiama ir yra žmogaus prigimties pavergta. O liežuvio nė vienas žmogus negali pavergti; jis yra neramus nelabumas, jis pilnas mirtingų nuodų. Juo mes laiminame Dievą Tėvą ir juo keikiame žmones, padarytus pagal Dievo panašumą. Iš tos pačios burnos eina palaiminimas ir prakeikimas. Tai neturi, mano broliai, taip būti (Jok. 3, 2-10).

PAGALVOK: Gal norėjai kitiems pasirodyti: meldeisi, kad kiti matytų, davei išmaldą, kad tave girtų, savo gerumą pabrėžei, savimi gyreisi, savo blogą elgesį stengeisi į gerą išaiškinti ?

Be pagrindo įtarinėjai ar smerkei kitus?

Kalbėjai apie artimą, pramanydamas nebūtus dalykus, norėjai pakenkti geram jo vardui ar turtui? — Kurstei kitus šmeižti ar apkalbinėti? — Lengvai tikėjai paskaloms apie artimą ir jas toliau skleidei? — Kritikavai, niekinai ar išjuokei sau nepatinkamus žmones, jų darbus ir planus?

Melavai, kad save apgintum arba kitam pakenktum? — Išdavei tau patikėtas paslaptis? Nešei viešumon dalykus, kurie reikėjo dengti, ir tuo papiktinai, suerzinai ar ne-

vienybę tarp žmonių pasėjai? — Liudijai neteisingai? — Nesąžiningai teisme prisiekei? — Neatitaisei artimo vardui padarytos skriaudos.

Mano Dieve, įžeidžiau tave, Tiesos Viešpatį, paniekinau žmogų, tavo paveikslą! Ieškau dėmių jo žėrėjime, padidinu jame šešėlius, iškreipiu jo žodį, o ir jo veiksmą savu, ne jo, mastu matavau. Kai pyktis degino mane, tada kalbėjau prieš artimą, priskirdamas jam, kas nei jo valioje nebuvo. Ir vėl, o mano Dieve, kiek tai kartų griebiausi melo teisinti ar gint save, užmiršęs, kad tavo akyse esu toks neteisus. Dieve, atleisk mano kaltes, pasigailėk manęs![9]

NEGEISK ARTIMO MOTERS

Nuodėmę aš pažinau tiktai per įstatymą ; nes apie geidulį aš nieko nebūčiau žinojęs, jei įstatymas nesakytų: Negeisk! (Rom. 7, 7). Aš gi jums sakau: Kiekvienas, kurs žiūri į moteriškę jos geisti, jau su ja svetimoteriavo savo širdyje (Mat. 5, 28).

Pilnos jų akys svetimoteriavimo ir nesiliaujančios nuodėmės. Jie suvedžioja svyruojančias sielas... Jie šaltiniai be vandens ir vėjų nešiojami debesys... Kalbėdami puikius, tuštybės pilnus dalykus, vilioja kūno geiduliais ir ištvirkimu tuos, kurie buvo

truputį atsitraukę nuo gyvenančiųjų paklydime. Jie žada jiems laisvę, patys būdami sugedimo vergai; nes kas kieno nugalėtas, to jis yra vergas. Nes jei mūsų Viešpaties ir Išganytojo Jėzaus Kristaus pažinimu atsitraukę nuo pasaulio sutepimų jie, vėl į juos įsipainiodami, esti nugalimi, tai paskesnieji dalykai darosi jiems piktesni už pirmuosius... Nes jiems atsitiko tai, ką sako tikra patarlė: Šuo grįžta prie savo vėmalo, ir: Nutrinta kiaulė vėl voliojasi dumbluose (2 Petr. 2, 14-22).

Vyrui gyvam tebesant, ji vadinsis svetimoterė, jei bus su kitu vyru (Rom. 7, 3).

PAGALVOK: Gal geidei pavilioti kito žmoną bei vyrą? — Leidaisi į draugystę, kuri ardo kitų šeimos židinį? — Palikęs savo šeimą kitur, ieškojai šeiminio ryšio su kitais asmenimis? — Teisinai susimetėlius ar juos moraliai rėmei? — Ieškojai neleistinų priemonių savo neteisėtam santuokiniam gyvenimui pridengti prieš viešumą? — Nuslėpei išpažintyje neteisėtą ir nebažnytinį šeimyninį ryšį ir po to ėjai komunijos? — Pasižadėjęs išpažintyje susitvarkyti, sąmoningai sulaužei savo žodį?

Nevaldei savo akių gatvėje, žvelgdamas į kitos lyties asmenį ir jo geisdamas? — Žiūrėjai nepadorių paveikslų ar meno kūrinių ir ieškojai pažadinti geismą arba su juo nekovojai ?

Mano Dieve, juk pavadint baisu šią kaltę — geisti žmogaus, kuris kaip šventas turtas pažadėtas kitam, kėsintis jį atplėšt, atimant jam garbę ir sugriaut dviejų palaimintos vienybės laimę. O skaidri dangaus Ugnie, sunaikink manyje šias rusenančias žaizdras! Temyli vienas antrą tie, kuriuos tu, Dieve, laiminai. Amen.[9]

BAŽNYČIOS ĮSAKYMAI

BAŽNYČIOS Įsakymai aptaria pašvęstojo laiko ir vietos prievoles. Keturi pirmieji įsakymai, vienodai visiems privalomi, liečia laiko prievoles, būtent: švęsti įsakytąsias šventes, jų metu klausyti šv. mišių, skirtomis dienomis pasninkauti ir velykiniu laiku atlikti sakramentinę išpažinties ir komunijos pareigą. Penktasis įsakymas — išlaikyti pašvęstąsias vietas (savas bažnyčias) — paliekamas įvykdyti pagal atskirų kraštų papročius. Į penkių įsakymų eilę neįeina draudimas skaityti knygas ir spaudą, įžeidžiančią tikėjimą ir dorovę, bet jis taip pat visiems tikintiesiems privalomas.

PRIVALOMAS ŠVENTES ŠVĘSK

Ne visos Bažnyčios šventės yra privalomos. **Visoj Bažnyčioj** ir visiems tikintiesems privalomos yra šios šventės: visi sekmadieniai, Viešpaties Gimimas (Kalėdos), Nauji Metai, Trys Karaliai, Dangun Žengimas (šeštinės), Dievo Kūnas (Devintinės), Marijos Dangun Ėmimas (Žolinė), Nekaltas Prasidėjimas, Šv. Juozapo, Apaštalų Petro ir Povilo ir Visų Šventųjų šventės.

Kai kuriuose kraštuose, dėl ypatingų vietos sąlygų, privalomų švenčių skaičius sumažintas. **JAV-bėse:** privalomi visi sekmadieniai, pirmoji Kalėdų diena, Nauji Metai, Dangun Žengimas (šeštinės), Marijos Dangun Ėmimas (Žolinė), Nekaltas Prasidėjimas ir Visų Šventė. Kanadoje: visi sekmadieniai, pirmoji Kalėdų diena, Nauji Metai, Trys Karaliai, Dangun Žengimas (šeštinės), Marijos Nekaltas Prasidėjimas ir Visų Šventė.

Privalomųjų švenčių **prievolės** yra šios: dalyvauti šv. mišiose ir nedirbti fizinio darbo, neprekiauti, neiti kitų viešųjų pareigų. Dalyvauti šv. mišiose reikia: asmeniškai (neužtenka klausyti per radiją), ištisai (bent pagrindinėse dalyse, t. y. nuo evangelijos iki komunijos), sąmoningai ir maldingai. Nuo šv. mišių pareigos ir poilsio atleidžiami tik tie, kurie turi labai rimtų priežasčių.

PAGALVOK: Ar dalyvavai šv. mišiose? — Ar parengei savo dvasią dalyvauti sąmoningai ir maldingai? — Gal kliudei kitiems melstis: žvalgeisi, kalbėjaisi, juokavai? — Turėjai kitą pašalinę intenciją: pasiklausyti muzikos, pasigrožėti bažnyčios menu, pamatyti kitus asmenis. — Galėdamas neišleidai kitų į šv. mišias? Gal net kliudei?

Be reikalo ar iš godumo sunkiai fiziškai dirbai? Nežiūrėjai ribų protiniame ar namų ruošos darbe ir save pervarginai? — Papiktinai kitus savo darbu? — Davei blogą pavyzdį vaikams, jaunimui ar mažiau tikintiesiems?

Viešpatie, padėk man pašvęstąsias dienas taip praleisti, jog savo kūno ir dvasios jėgas atnaujinčiau, tavo man duotas pareigas geriau atlikčiau ir tau, mano Die-

ve, tobuliau tarnaučiau. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

VELYKINĘ PAREIGĄ ATLIK

Ką padės laukti neinant išpažinties ir atidėlioti šv. komuniją? Jei šiandien atidedi dėl vienos priežasties, ryt tikriausiai atsiras kita ir svarbesnė; ir taip galės ilgai tęstis atidėliojimas, o kartu didės ir noras nuo šv. komunijos tolintis.

Nėra nieko žalingesnio, kaip ilgai susilaikyti nuo šv. komunijos, nes dėl tos priežasties, paprastai, sielą užgula didelis snaudulys.

Velykinė išpažintis yra išskirtina pareiga. Ji turi savo uždavinį: parengti žmones, kad jie su Kristumi prisikeltų ir su juo susivienytų. Tai savaime atlieka tas, kas dažnai eina išpažinties ir komunijos. O kas eina rečiau, tas turi neaplenkti velykinio laiko (nuo Pelenės iki Švnč. Trejybės šventės).

PAGALVOK : Gal apsileidai ir neatlikai velykinės išpažinties? — Nepriėmei komunijos? Teisinaisi prieš kitus išgalvotomis priežastimis? — Draudei kitus šią pareigą atlikti? — Galvojai, kad užtenka tik velykinės išpažinties ir komunijos? — Įtikinėjai kitus, kad būti gyvu Kristaus Bažnyčios nariu tik to te-

reikia ? — Buvai nerūpestingas šiai išpažinčiai pasiruošti ?

Viešpatie, kai tu Bažnyčios lūpomis raginai mane jungtis su tavimi, prisikeliančiu, atnaujint širdį, pažadint naują valią ir naujai gyventi, — aš vis delsiau, išsikalbinėjau ir gręžiausi nuo tavęs. Atleisk man, ir, pasigailėjęs, prikelk mano dvasią. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

PASNINKĄ IR SANTŪRĄ LAIKYK

Vienas daro skirtumą tarp vienos dienos ir kitos, o kitas laiko visas dienas lygiomis. Kas daro skirtumą tarp dienų, jis tai daro Viešpačiui. Kas nevalgo, nevalgo Viešpačiui, ir jis dėkoja Dievui. Rūpinkitės, kad neduotumėte savo broliui progos užsigauti ar pasipiktinti. Nestumk į prapultį savo valgiu to, už kurį Kristus mirė. Negriauk dėl valgio Dievo darbo! Gera yra nevalgyti mėsos, negerti vyno ir nedaryti nieko kito, kuo tavo brolis pasižeidžia ar piktinasi, ar silpnėja (Rom. 14, 5-6; 13-15).

Bažnyčia skiria pasninką ir santūrą. Santūra liečia valgio rūšį, pasninkas — valgio kiekį. Santūros dienomis nevalgoma mėsos, o pasninko — nevalgoma sočiai (sočiai tik kartą, o kitus du — tik užkandama).

Santūra įsakoma penktadieniais, o pasninkas — gavėnios metu. Ir santūra ir pasninkas įsakomi: Pele-

nų dieną, gavėnios penktadieniais ir šeštadieniais, metų ketvirčių dienomis ir keturiose vigilijose: Sekminių, Žolinės, Visų Šventės ir Kalėdų.

Santūra ir pasninkas atkrinta, jeigu jų dienos įpuola į sekmadienius ar kitas įsakytąsias šventes (išskyrus šias gavėnioje).

Santūra privaloma nuo 7 m. amžiaus, pasninkas — nuo 21 iki 59 metų imtinai.

Pagalvok: Gal sąmoningai apleidai santūrą ir pasninką? — Kliudei kitiems laikyti vieną ar antrą? — Papiktinai kitus savo nesilaikymu? — Laikydamasis pasninko ar santūros buvai nepatenkintas, pykai ar erzinaisi? — Pavydėjai tiems, kurie tariamai nėra varžomi jokių įsakymų? — Pataikavai savo svečiams, kuriuos spėjai nesilaikant pasninko ir santūros? — Svečiuose gėdijaisi ir, galėdamas neprasilenkti, prasilenkei su šiuo įsakymu ? — Nepratinai vaikų, sulaukusių 7 m., laikytis santūros ?

Padėk man, Viešpatie, kovoti su jusline mano prigimtimi. Duok jėgų paklusti tavo, ne kūno, valiai. Mokyk mane suprasti pasninko ir santūros prasmę, kad noriai ir džiugiai išpildyčiau tavo Bažnyčios įsakymą. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

DRAUDŽIAMŲ KNYGŲ NESKAITYK

Iš visų savo tikinčiųjų Bažnyčia laukia garbingo klusnumo, liečiančio draudžiamas knygas. O ji draudžia versti, spausdinti, skaityti,

laikyti, platinti bei pardavinėti šias knygas (ir peri jodinę spaudą) :

1. Įžeidžiančias ar griaunančias religiją ir dorus papročius.

2. Religines, bet nekatalikų rašytąsias (nebent jos nieko neturėtų prieš kat. religiją).

3. Griaunančias ar pajuokiančias atskiras dogmines tiesas, liturgiją, bažnytinę discipliną, hierarchiją.

4. Skelbiančias naujus apsireiškimus, pranašystes, stebuklus, naujus (nors ir privačius) pamaldumus, jei jie neturi Bažnyčios patvirtinimo (imprimatur).

5.. Skleidžiančias prietaringumą, būrimus, magiją, spiritizmą ir pan.

6. Ginančias ar pateisinančias dvikovą, savižudybę, šeiminius išsiskyrimus (divorsus).

7. Skelbiančias netikrus arba jau atšauktus atlaidus.

8. Iškeliančias masonų ir panašių organizacijų vertę, jų tariamą nepriešiškumą Bažnyčiai ir civilinei bendruomenei.

9. Leidžiamas komunistų ir komunistinės-materialistinės dvasios.

10. Visą geltonąją spaudą, kuri verčiasi nemoralių dalykų skleidimu.

Esant svarbiam reikalui (pvz., studijuoti) ir gavus vyskupo leidimą, šias knygas galima skaityti. Bet ir tada neatkrinta natūrali pareiga žiūrėti, kad sau nepakenktum ar nesudarytum progos kitam nereikalingam skaityti.

Pažink savo kilnumą, krikščionie, nes tu tapai dieviškosios prigimties dalininku. Negrįžk netikusiu elgesiu į senąją apgailėtiną būklę (Šv. Leonas, Serm. 21, 3).

PAGALVOK: Ar pats neskaitei tokių knygų? — Davei ar patarei kitam skaityti? — Patarei tokias knygas leisti ar spausdinti ? — Pats leidai? — Platinai ar talkinai kitiems platinti? Pastebėjęs, neįspėjai nežinančiojo ar klystančiojo ? — Laikei pas save tokią spaudą ir sudarei progos kitiems skaityti ?

Viešpatie, aš sotinau save klaidžiais raštais. Buvau žemas savo žingeidume ir užgaulus, nepaklusdamas tavo Bažnyčiai. Atleisk man šią kaltę ir nukreipk mano dvasią į tuos raštų lobius, kurie sotina žmogaus išmintį ir išpildo tavo valią. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

Žemės ašarų pakalnėj
Nuo piktos pagundos velnio,
Viešpatie, apsaugok mus.

Per kelionę žemės klaikią
Tiesk mum savo ranką saikią,
Kol savęsp pašauksi mus.

Stiprink dvasią, stiprink viltį,
Leisk tavęsp širdim pakilti
Ir priglausk malonėj mus.

Kad paklydę vėl sugrįžtum
Ir sugrįžę nebeklystum,
Viešpatie, apšvieski mus![86]

ATGAILOS PSALMAI

RAŽIAUSI posmai po evangelijų yra tie, kuriuos prieš tris tūkstančius metų parašė Dievo įkvėptas pranašas ir karalius Dovydas. Tuos psalmų posmus kasdieną valandų maldose kalba kunigai. Juos gieda keletą kartų per dieną daugelis vienuolių. Jų žodžiai tikinčiųjų lūpose ir Bažnyčios chore, gali sakyti, nenutyla nei vieną minutę.

Nenutyla ir tie septyni psalmai, gimę iš giliai pajaustos žmogaus menkystės ir įkvėpto pasitikėjimo Dievo gailestingumu. Tikintieji juos vartoja eidami išpažinties didesniam savo gailesčiui pažadinti. Kunigas kartais įpareigoja kalbėti po išpažinties atgailai atlikti. Bet jie tinka visuomet, kada žmogus nori savo dvasią nukreipti nuo žmogiškos menkystės j dieviškąją didybę ir gerumą.

Iš septynių atgailos psalmų čia duodami du, labiausiai žinomi ir gal artimiausi dabarties žmogui — tai Pasigailėk manęs (Miserere mei) ir Iš gilybės šaukiuosi (De profundis).

DOVYDO PSALMAI

PASIGAILĖK MANĘS, DIEVE!

Miserere mei

Pasigailėk manęs, Dieve, dėl savo gailestingumo; dėl savo pasigailėjimų daugybės išdildyk mano neteisybę.

Visai nuplauk mane nuo mano kaltės ir apvalyk mane nuo mano nuodėmės.

Nes aš pažįstu savo neteisybę, ir mano nuodėmė yra nuolat mano akyse.

Tau vienam aš nusidėjau ir padariau, kas yra pikta tavo akivaizdoje,

Kad tu pasirodytumei teisus savo nutarimu, tiesus savo teisme.

Štai aš esu gimęs kaltėje, ir nuodėmėje pradėjo mane mano motina.

Štai tu gėriesi širdies atvirumu, ir širdies gilumoje tu mokai mane išminties.

Apšlakstyk mane isopu, ir būsiu apvalytas; plauk mane, ir pasidarysiu baltesnis už sniegą.

Leisk man išgirsti džiaugsmą ir linksmybę, tedžiūgauja kaulai, kuriuos sutrupinai.

Nugręžk savo veidą nuo mano nuodėmių ir išdildyk visas mano kaltes.

Sutverk manyje, Dieve, nesuteptą širdį ir atnaujink manyje stiprią dvasią.

Neatmesk manęs nuo savo veido ir neatimk iš manęs savo šventos dvasios.

Grąžink man savo gelbstintį džiaugsmą ir noringa dvasia sustiprink mane.

Aš mokysiu nedoruosius tavo kelių, ir nusidėjėliai gręšis į tave.

Išlaisvink mane nuo kraujo bausmės, Dieve, mano gelbėtojau, Dieve: tedžiūgauja mano liežuvis dėl tavo teisybės.

Viešpatie, praverk mano lūpas, ir mano burna skelbs tavo šlovę.

Nes tu nesigėri auka, ir deginamųjų aukų, jei duočiau, tu nepriimtum.

Mano auka, Dieve, yra sutrinta dvasia; sutrintos ir nužemintos širdies, Dieve, tu nepaniekinsi.

Viešpatie, būdamas geras Sionui, suteik malonę, kad būtų atstatomos Jeruzalės sienos.

Tuomet tu priimsi teisėtas aukas, dovanas ir deginamąsias atnašas... (Ps. 50).

IŠ GILYBES ŠAUKIUOS!

De profundis

Iš gilybės šaukiuos į tave, Viešpatie. Viešpatie, išgirsk mano balsą.

Tegul tavo ausys kreipia dėmesį į mano maldavimo balsą.

Jei tu laikysi nusikaltimus atmintyje, Viešpatie, Viešpatie, kas išlaikys?

Bet tu nuodėmes dovanoji, kad tau būtų tarnaujama su pagarba.

Aš turiu vilties Viešpatyje, mano siela remia savo viltį jo žodžiu;

Laukia mano siela Viešpaties labiau kaip panaktiniai aušros.

Labiau kaip panaktiniai aušros telaukia Izraelis Viešpaties.

Nes Viešpatyje yra pasigailėjimas, ir gausingas yra jame atvadavimas:

Ir jis išvaduos Izraelį iš visų jo neteisybių. (Ps. 129)

ATGAILOS RAUDOS

LASINIAI atgailos psalmai, sukurti karaliaus Dovydo, įkvėpė ne vieną mistiką, rašytoją, poetą kurti panašius posmus. Tris tokius kūrinius čia pateikiame iš viduramžių, rašytus Fr. Petrarkos.

NUPLAUK MANO PURVĄ

Noriu atgauti prarastą viltį ir iš šių tamsumų vėl pakelti savo akis į dangų.

Mano Globėjau, kurs esi galingas, išgelbėk mane iš pražūties!

Savyje aš pražuvęs, bet tavyje — mano gyvenimas ir amžinas išganymas.

Tu įsakai mirčiai, tu suteiki gyvenimą, sukurdamas jį iš naujo; tu teiki malonę tikėtis geresnio.

Bėgu nuo to, kas taip baisu! Mano nuodėmės pernelyg didelės, bet, Viešpatie, tavo gailestingumas be ribos.

Nusidėjau aš, nelaimingas, ir blogis manyje sekė blogį. Pasidariau pats sau pikčiausias priešas.

Tačiau vienas lašas, vienas šventojo kraujo lašelis nuplaus mano purvą.

Ir iš kurgi man gali ateiti išgelbėjimas ? Prisiliesiu uolos, Viešpatie, ir ištrykš šaltinis iš kieto kaip deimantas akmens.

Tyras šaltini, trykšk ir nuplauk purvo klaną, kuriame laukinis šernas be paliovos rausiasi.

Tebūna išdildytos senosios dėmės, kad tau patiktų apsigyventi manyje, kuris lig šiol tau taip nepatikau!

NEŠK RAMYBĘ SIELAI

Pasigailėk, Viešpatie, mano kančios! Per daug, jau per daug sielvartavau ir suvytau, vargšas, nuo savo nuodėmių.

Ir kas gi lieka prislėgtajam? Be naudos praleidau savo laiką ir savo gyvenimą skyriau tuščiam rūpesčiui.

Mirtis stovi prieš mano akis, ir regiu paskutinę buveinę — karstą.

Kaip ilgai mano dienos apgaudinėjo mane rytdienos viltimis! Kada gi vėl grįšiu pas tave?

Nešk ramybę mano sielos audroms ir sulaikyk manyje nerimo potvynį! Mano širdin skaidrų patarimą siųsk ir padaryk galą mano vargams!

Dar prieš saulėleidį vesk mane į savo kelius, nes jau atėjo vakaras, o naktis yra vagių draugė.

Jeigu nepakanka mane pašaukti, priversk, jei tau patinka, kad ateičiau. Tik neleisk man pražūti!

Atmink, Viešpatie, mane ir pasigailėk! Ateik pagalbon, nes tik tu vienas pažįsti mano skurdą.

Mano išganyme, Jėzau Kristau! Kaip galėčiau palenkti tavo gailestingumą savo žmogiškam vargui!

Padėk nelaimingajam savo malone ir išklausyk meldimo! Bent mano žemės kelionės slenkstyje leisk tau patikti, ir mano žingsnius kreipk j amžinosios laimės kelią.

Pagalbos meldžiu savo atsiskyrimo dienai. Dieve, neprisimink tada mano nuodėmių ir sielai, kuri tars sudiev varganam pasauliui, leisk išvysti tave!

Pasigailėjimo šaltini, argi tu eisi į teismą su savo tarnu! Mano reikalas juk tavo rankų gailestingumo malonėje.

Pridenk teismo dieną mano silpnumą, kad siela, tavo rankų kūrinys, neįpultų į priešo vergiją.

Esi mano pasigailėjimas, o Dieve! Tu mane išgelbėsi![78]

TREMTIES PSALMAI

LABIAUSIAI artimi ir giliausiai mus paliečią yra tie psalminiai posmai, kuriuos tremties ir nežinios dienose sukūrė mūsų pačių rašytojai. Iš jų trys, kurie čia parinkti, yra taip brandūs religiniu pergyvenimu, kad verti kartoti kaip maldos.

Kas mūsų skausmą beišgirs, jei tu, Viešpatie, žiūrėsi mūsų neteisybių ir šių bandymų dienų nesutrumpinsi?

Kas parems gale lauko pasvirusį Rūpintojėlį, jei tu šiandien neparemsi mūsų savo galybe?

Kas padės iš pavenčių laukinių ramunių puokštę prie šv. Jono, jei mūsų maldos bus atidėtos?

Kas vėlinių vakarą uždegs žvakutę ties kario kryžiumi, jei tu savo galybe nesutirpdysi kietumo širdžių, kurios skiria mus nuo gimtinės sodybų?

Kas Didįjį Vakarą giedos pilna krūtine raudančių angelų giesmę ir dar didesnį Rytą su ašarom "Linksma diena", jei tremtinių aimanas tegirdės ledinės Alpės ar Sibiro tundros ?

Kas minės patį tavo Prisikėlimą, jei mes iš savo nupuolimo nebūsim tavo rankos pakelti?

Kas neš sesučių austas baltas Devintinių vėliavas, jei mes neiškelsim senolių teisybės ir padėkos vėliavos ?

Kas vyks iš Nemuno ir Neries krantų į Kristaus Kelio Kalvariją ir Aušros Vartuose suklups, jei mes liksime keturių vėjų išsklaidyti po visą pasaulį!

Kas trauks būriais karštą dieną Nevėžio ar Šešupės pakrantėm į šv. Oną, jei mes vergų vilkstinėm traukiam per svetimus tyrus?

Kas suklaups ant kelių, kai Pakylėjimo varpas sekmadienį sugaus, jei mūsų vargo

sūnūs suklups po svetimos rankos uždėta našta?[79]

ĮPRASMINK MŪSŲ ŽYGIUS

O Dieve, tu mus ištrėmei, kad mes budriau budėtume tavyje. Sukūrei laužus iš rąstų, kuriuos tėvai į šventorių sienas sukrovė.

Liepsnoje mes šildėme rankas ir veidus, o aplink mus tėvų vėlės stovėjo.

Į liepsną krito šviesios peteliškės ir tie, kurie iš skausmo pamišo.

O svetimos vėliavos su plaktais ir pjautuvais žengė per šventąją mūsų žemę.

Ir ašaros be prasmės tirpo ir temdė likimo kelionę.

O Dieve, kuris tautai uždėjai erškėčių vainiką, įprasmink mūsų žygius!

O Dieve, kurs vedi per kacetus, per pinkles, svetimų panieką ir kerštą, įprasmink mūsų žygius!

O Dieve, kurs klajūnų pelenais svečias kapines papildai, įprasmink mūsų žygius ![80]

MALDA

Viešpatie, grąžink mus į tėviškę, kaip grąžini kiekvieną pavasarį paukščių būrius iš tolimųjų dausų.

Parvesk mūsų tremtinius į gimtąją pastogę, kaip vedi išvargusį karavaną per smėlio ir karščio tyrumas.

Sugrąžink mus į Baltojo Žirgo šalį, kur mūsų protėviai kalnelius kryžių prismaigstė, kaip grąžini kasmet sodų ir pievų kvepėjimą.

Parvesk mus į šalį rūtų ir Rūpintojėlių, kaip parvedi į uostą tamsią naktį iš rūstaus vandenyno silpnutį laivelį.

Surink mus benamius iš tolimųjų Rytų ir svetimųjų Vakarų, kaip surenki kalnų ir pievų upelius į plačiuosius okeanus.

Grąžink mūsų kankinius ir belaisvius į Nemuno šalį, kaip kitados grąžinai Izraelį iš Babilono ir Egipto nelaisvės namų.

Apsaugok pasilikusias senas močiutes, kaip saugai kiekvieną drugelį ir bitę nuo audros debesies.

Tenurimsta mūsų širdis Aušros Vartų papėdėj, kaip rimsta nuo tavo rankos įsisiūbavę vandenys.

Pasigailėk mūsų kūdikių ir parvesk juos į šiaudines pastoges, kaip kiekvieną vakarą parvedi paukštelį į gimtąjį lizdą.

Nuimk nuo mūsų tą kietą bandymą, kurį mes paklusniai nešame, kaip jį kad nuėmei savo tarnui Abraomui.

Atleisk mūsų tautos kaltes ir savo gailestingumo vardu nebausk jos vaikų trėmimu, didis ir vienintelis Viešpatie![79]

GRAUDŪS VERKSMAI

RAUDŪS Verksmai yra dramatizuotas Kristaus kančios apmąstymas. Visa bažnyčia gieda įžanginę giesmę "Pro graudžius verksmus" (nuo to ir pats šio apmąstymo vardas). Toliau kunigas skelbia temą ir skaito mąstymo intenciją. Šią temą vysto giesmė vadinama mąstymu, kurią gieda visi žmonės. "Sielos Raudoj" žmonės ir kunigas pasidalija: kunigas gieda — plėtoja Kristaus kančios vaizdą, o žmonės, reikšdami užuojautą, kartoja tą patį refreną "O Jėzau mieliausias!" Po to visa bažnyčia gieda garbės himną "Garbė tau, Jėzau, šlovė tau, Kristau! Toliau patys žmonės pasidalija į du chorus — vyry ir moterų, — kurie gieda "Sielos kalbą". Vyrų choras, vaizduojąs Bažnyčią, stato klausimus Marijai, o moterų choras Marijos vardu atsakinėja. Paskutinę pastraipą gieda visi kartu. Pagaliau vėl visi gieda baigiamąją pastraipą "Kurs kentėjai" (tris kartus).

Graudžių Verksmų kilmė dar neištirta. Viena aišku, kad ji siekia baroko laikus, kai jėzuitai plačiu mąstu dramatizavo įvairius Kristaus gyvenimo įvykius. Šių bandymų darė ir Lietuvos jėzuitai visose savo mokyklose, o ypač Vilniaus akademijoje. Galimas dalykas, kad vienas tų sudramintų Kristaus kančios vaizdų buvo pritaikytas liturginiam vartojimui ir iš Vilniaus pasisavintas lenkų, o vėliau vėl grįžęs į Lietuvą.

Lietuvoj Graudūs Verksmai buvo giedami beveik kiekvienoj parapijoj, kaip būtina gavėnios pamaldų dalis. Šios pamaldos vykdavo sekmadienio popiečiais arba vakarais prie išstatyto Švenč. Sakramento. Gale dar būdavo pamokslas apie Kristaus kančią ir palaiminimas Švenč. Sakramentu.

Ši graži religinė praktika Lietuvoj išplito nuo 19 amžiaus vidurio. Pirmąjį Graudžių Verksmų lietuviš-

ką tekstą parūpino marijonas kun. Eliziejus Miliauskas. Toliau jį tobulino vysk. Antanas Baronas - Baranauskas ir naujai taisė prel. Juozas Laukaitis. Pastarasis tekstas taip pat vietomis taisytas.

Graudūs Verksmai turi tris dalis. Pirmoje giedama Kristaus kančia nuo Alyvų darželio ligi teismo, antroje — nuo teismo ligi erškėčiais vainikavimo, trečioje — nuo vainikavimo ligi mirties ant kryžiaus. Paprastai vienam kartui giedama tik viena dalis su pakartojama pradžios giesme “Pro graudžius verksmus” ir pabaigos — “Miršta ant kryžiaus”.

PRADŽIA

PRO graudžius verksmus giedokim,
Jėzaus kančią apraudokim. *

Gailios ašaros riedėkit,
Kietos širdys suminkštėkit. *

Liūdinti gamta nerimsta,
Kad ant kryžiaus Jėzus miršta. *

Saulė temsta, uolos skyla,
Žemė dreba, audros kyla. *

Uždanga bažnyčios plyšta,
Iš kapų velionys grįžta. *

Angelai šventi nuliūdę,
Ašarom gailiom paplūdę. *

Ko gamta pasibaisėjo?
Ko taip žemė sudrebėjo ? *

Jėzaus kančią ji pajuto,
Iš užuojautos sukruto. *

*** 2 kartus**

Jėzau, teikis mum padėti,
Dar karščiau tave mylėti. *

Duok per tavo kančią, mirtį,
Daug malonių mums patirti. *

Nuodėmėtas mūsų sielas
Nuvalyk, o Jėzau mielas. *

PIRMOJI DALIS

INTENCIJA

Pirmojoje Graudžių Verksmų dalyje mąstysim, ką Jėzus yra iškentėjęs nuo savo maldos Alyvų darželyje ligi neteisingo įskundimo teisme.

Visus dieviškojo Mokytojo pajuokimus, šmeižimus ir niekinimus, visas jo sielos kančias aukokime dangaus Tėvui už katalikų Bažnyčią, už jos vyriausiąjį ganytoją šv. Tėvą, už kunigus ir vienuolius. Melskime, kad grįžtų prie Dievo netikintieji ir apsileidusieji, ypač mūsų tautos vaikai tėvynėje ir svetur.

Viešpatie, teateinie tavo karalystė į mūsų brangiąją Lietuvą!

MĄSTYMAS

JAUSMAI skaudžiausi širdį man slopina,
Kad Jėzus kenčia, baisiai jį kankina:
Darželyj klūpo, krauju prakaituoja,
Alpsta, dejuoja.

**Pikti kareiviai riša jį, kamuoja,
Nedoras Judas Viešpatį bučiuoja.
Geriausias Jėzus priešams dovanoja,
Meile liepsnoja.**

**Muša ir stumdo jį minia nelemta,
Nori kantrybę pamatyt išsemtą.
Galybių Viešpats niekinamas myli,
Kenčia ir tyli.**

**Išblyškęs veidas jam krauju patvinsta,
Ranka šarvuota ištiktas aptinsta.
Mieliausias Jėzus sunkiai atsidūsta,
Gailiai nuliūsta.**

**Tegu man sielą ašaros nuplauja,
Kad ligi šiolei nusidėt neliauju.
O gaila, gaila, kad dėl manęs kenčia
Jėzus tą kančią!**

**Tesie tau garbė, Jėzau meilingiausias,
Už tavo vargus, už kančias baisiausias,
Kurias iš meilės noromis kentėjai,
Mus numylėjai.**

SIELOS RAUDA

**JĖZAU, piktų žmonių ieškotas nužudyti,
Avinėli nekalčiausias,**
O Jėzau mieliausias!

**Už tris dešimtis sidabrinių žydams parduotas,
Dieve augščiausias,**
O Jėzau mieliausias!

Mirties baimės sunkiai prislėgtas ir nuliūdęs,
Viešpatie maloniausias,
O Jėzau mieliausias!

Meldiesi, krauju prakaituodamas ir alpdamas,
Galybių Dieve stipriausias,
O Jėzau mieliausias!

Apgaulingai Judo bučiuotas miniai išduoti,
Dieve geriausias,
O Jėzau mieliausias!

Nuožmių kareivių surištas storom virvėm,
Viešpatie maloniausias,
O Jėzau mieliausias!

Įsiutusios minios prieš teismą suniekintas,
Dieve teisingiausias,
O Jėzau mieliausias!

Sunkia ranka Malkaus per veidą muštas,
Viešpatie galingiausias,
O Jėzau mieliausias!

Neteisingai dviejų liudininkų pakaltintas,
Dieve geriausias,
O Jėzau mieliausias!

Garbė tau Jėzau! šlovė tau Kristau!
Mus numylėjęs, už mus kentėjęs.
Tu garbingiausias! Tu šlovingiausias,
Dieve meilingiausias!

Ai man Motinai gailingai,
Mano širdžiai sopulingai,
Pervertai kalaviju! *

Kodėl, Motina mieloji,
Susirūpinus vaitoji,
Kas gi gelia širdį tau ? *

Kam čia klausti! Didis skausmas,
Gailesčio, liūdnumo jausmas,
Širdį spaudžia, varsto man! *

Tavo veidas ko išblyškęs,
Ko jis ašarom aptryškęs?
Ko taip, Motina, verki? *

Kaip neverkti Matau vos gyvą
Jėzų daržely Alyvų,
Prakaituojantį krauju. *

Ai, Marija sopulinga,
Meilės man tegu nestinga,
Noriu verkti su tavim. *

Kurs kentėjai už mus kaltus,
Jėzau Kristau, Viešpatie mūsų,
Pasigailėk mūsų, pasigailėk mūsų!

* 2 kartus

ANTROJI DALIS

INTENCIJA

Antroje Graudžių Verskmų dalyje mąstysime, ką Jėzus yra iškentėjęs nuo neteisingo įskundimo teisme ligi skaudaus vainikavimo erškėčiais.

Visas dieviškojo Mokytojo žaizdas, visus jo niekinimus, šmeižimus ir pajuokimus, visas jo sielos kančias aukokime dangaus Tėvui už krikščioniją. Melskime, kad krikščionių pasaulio tautos, valstybės ir luomai gyventų vienybėje, kad gerasis Dievas atleistų visas jų, ypač mūsų tautos ir jos vaikų nuodėmes ir bausmes už jas.

Dieve, būk gailestingas visai žmonijai, ypač mūsų kenčiančiai tautai!

MĄSTYMAS

Stebėkis, siela, kaip Dievas mylėjo,
Kaip jis dėl tavęs Sūnaus negailėjo.
Nors daug didesnės, nei minios žiaurybės,
Tavo kaltybės.

Meluoja, šmeižia, skundžia Atpirkėją,
Pasaulio Viešpats stovi prieš teisėją;
Baltais drabužiais velka jį, lyg kvailį,
Nieks jo negaili.

Prie stulpo riša, rykštėm Jėzų plaka,
Iš viso kūno šventas kraujas teka.
Kas kaltas, žmogau, kad taip kančios žiaurios ?
Nuodėmės bjaurios.

Raudonais rūbais puošia lyg didiką,
Užspaudžia galvai erškėčių vainiką.
Karalium Jėzų tyčiodamies skelbia,
Žemina garbę.

Tegu man sielą ašaros nuplauja,
Kad iki šiolei nusidėt neliauju.
Oi gaila, gaila, kad dėl manęs kenčia
Jėzus tą kančią!

Tesie tau garbė, Jėzau meilingiausias,
Už tavo vargus, už kančias baisiausias,
Kurias iš meilės noromis kentėjai,
Mus numylėjai.

SIELOS RAUDA

Jėzau, mirties vertu lyg latras apkaltintas,
Avinėli nekalčiausias,
O Jėzau mieliausias!

Piktų kankintojų į veidą spjaudytas,
Dieve geriausias,
O Jėzau mieliausias!

Piloto teisman lyg nusikaltėlis atvilktas,
Viešpatie teisingiausias,
0 Jėzau mieliausias!

Išdidaus Erodo ir jo dvariškių išjuoktas,
Dieve kantriausias,
O Jėzau mieliausias!

Baltais drabužiais lyg juokui aprengtas,
Dieve išmintingiausias,
O Jėzau mieliausias!

Be gailestingumo prie stulpo rykštėmis plaktas,
Viešpatie gailestingiausias,
O Jėzau mieliausias!

Dygiais erškėčiais nežmoniškai vainikuotas,
Dieve geriausias,
O Jėzau mieliausias!

Raudonu rūbu, lyg karalius, tyčia papuoštas,
Viešpatie galingiausias,
O Jėzau mieliausias!

GARBĖ tau Jėzau! Šlovė tau Kristau!
Mus numylėjęs, už mus kentėjęs.
Tu garbingiausias! Tu šlovingiausias,
Dieve, meilingiausias!

SIELOS KALBA

Ai, man siela verkia, seka;
Kai prie stulpo rykštėm plaka
Mano Sūnų taip skaudžiai! *

*** 2 kartus**

Leisk man, Motina, kentėti,
Jėzaus kančią pamylėti,
Jo žaizdas turėt širdy. *

Jėzų, ai, regiu be žado;
Jam erškėčiai galvą bado,
Mano Sūnų kas užjaus! *

Dėk, Marija, Jėzaus skausmą,
Į kiekvieną mano jausmą,
Leisk man verkti su tavim. *

Ai, man širdį spaudžia, gelia,
Jėzus sunkų kryžių kelia;
Kaip man Sūnų pavaduot ? *

O Marija sopulinga,
Meilės man tegu nestinga
Kryžiui nešti su tavim. *

Kurs kentėjai už mus kaltus,
Jėzau Kristau, Viešpatie mūsų,
Pasigailėk mūsų, pasigailėk mūsų!

TREČIOJI DALIS

INTENCIJA

Trečiojoj Graudžių Verksmų dalyje mąstysime, ką Jėzus yra iškentėjęs nuo skaudaus vainikavimo erškėčiais ligi savo kruvinos mirties ant Kalvarijos kalno.

Visas dieviškojo Mokytojo žaizdas, visus jo išniekinimus ir pajuokimus, visas

sielos kančias aukokim dangaus Tėvui už savo geradarius, o ypač už savo tautos darbuotojus. Melskime, kad jiems nepritrūktų išminties, kantrybės, meilės, pasiaukojimo, ir už tuos, kurie mirė Sibire ar kituose tremties užkampiuose, o taip pat už tuos savo tautiečius, kurie palūžo, stovėdami mūsų tautinių ir religinių idealų sargyboje. Tegu brangiausias dieviškojo Išganytojo kraujas gesina jų skaistyklos kančias ir nuveda juos į amžinąsias dangaus buveines.

MĄSTYMAS

Kur tavo meilė, atšalusi siela,
Kodėl tau Dievas mylėti nemiela ?
Karščiausia meile Jėzus tau liepsnoja,
Tave globoja.

Nuostabi meilė prie mirties jį veda
Ir gėdos medį ant pečių jam deda.
Po kryžium Jėzus alpdamas svyruoja,
Puola, dejuoja.

Kareivių klauso, norom gula, klojas,
Patsai ištiesia ir rankas ir kojas.
Vinim prikaltas gyvybės Davėjas
Ir Atpirkėjas!

Ai, kryžiau mielas, mum nuleisk ant rankų
Švenčiausią Kūną mielą mum ir brangų.
Mes jį garbingai laidosim, vaitosim,
Gailiai raudokim.

Tegu man sielą ašaros nuplauja,
Kad ligi šiolei nusidėt neliauju.
Oi gaila, gaila, kad dėl manęs kenčia,
Jėzus tą kančią.

Tesie tau garbė, Jėzau meilingiausias,
Už Tavo vargus, už kančias baisiausias,
Kurias iš meilės noromis kentėjai,
Mus numylėjai.

SIELOS RAUDA

Jėzau, lyg piktadaris su latrais sulygintas,
Avinėli nekalčiausias,
O Jėzau mieliausias!

Ant kryžiaus nužudyti Piloto nuteistas,
Dieve gailestingiausias,
O Jėzau mieliausias!

Kryžiaus kelyje į Kalvariją išvargintas,
Dieve geriausias,
O Jėzau mieliausias!

Stambiomis vinimis prie kryžiaus prikaltas,
Dieve kantriausias,
O Jėzau mieliausias!

Tarp dviejų latrų kybodamas, visų apleistas,
Dieve gailestingiausias,
O Jėzau mieliausias!

Nedoro latro bartas ir išjuoktas,
Viešpatie maloniausias,
O Jėzau mieliausias!

Actu ir tulžimi, ištroškęs, pagirdytas,
Dieve duosniausias,
O Jėzau mieliausias!

Į Tėvo rankas atiduodamas dvasią, numiręs,
Viešpatie galingiausias,
O Jėzau mieliausias!

Nuo kryžiaus nuimtas ir uoloje palaidotas
Dieve geriausias,
O Jėzau mieliausias!

Garbė tau Jėzau! Šlovė tau Kristau!
Mus numylėjęs, už mus kentėjęs.
Tu garbingiausias! Tu šlovingiausias,
Dieve meilingiausias!

SIELOS KALBA

Ai, man Motinai gailingai,
Kai po kryžiumi verksmingai,
širdį gelia sopuliai. *

Leisk man, Motina, liūdėti,
Jėzaus kryžių pamylėti,
Verkt už nuodėmes karčiai. *

Ai, Sūnus man miršta mielas,
Kad žmonių atpirktų sielas,
Mirštu tad ir aš su juo. *

Leįsk man, Motina, vaitoti,
Jėzaus mirtį apraudoti,
Trokštu mirti su tavim. *

*** 2 kartus**

Jėzus meiliai dar prabyla,
Lenkia galvą ir nutyla,
Motiną palieka mums. *

O Marija, Jėzaus mirtį
Leisk mum garbint, nesiskirti
Su tavimi amžinai. *

Kurs kentėjai už mus kaltus,
Jėzau Kristau, Viešpatie mūsų,
Pasigailėk mūsų, pasigailėk mūsų!

MIRŠTA ANT KRYŽIAUS

Miršta ant kryžiaus, žmogau, Dievas tavo,
Ko gi neraudi už kaltes tu savo ?
Stebėk, kokias jam kartybes
Neša tavosios blogybės.

Sveikos jo kūne vietos nebeliko,
Galva sužeista erškėčių vainiko.
Teka, lyg šaltinis naujas —
Trykšta jo švenčiausias kraujas.

Mirdamas rodo jis kaltiems malonę.
Malda pabaigia kruviną kelionę.
Ar tu Jėzaus meilę junti ?
Ar iš kalčių bent atbundi ?

Visas pasaulis rauda, Dievo gailis,
Marijos širdį varsto skausmo peilis.
Aš tik vienas bepalieku,
Kaltes vis laikau lyg nieku.

Ak, Atpirkėjau, štai prie tavęs puolu
Keisk mano širdį kietesnę už uolą.
Kiek syk kryžių pamatysiu,
Gailesiu kaltes dildysiu.

KRYŽIAUS KELIAS

RYŽIAUS KELIAS yra viena seniausių maldos formų. Tai kelias, kurį pirmiausia praėjo mūsų Atpirkėjas. Juo dažnai ėjo jo Motina Marija. Ją sekė Jeruzalės moterys ir kiti krikščionys. Viduramžiais iš įvairių kraštų keliavo to švento kelio lankyti ir melstis atgailotojai ir šventkeleiviai.

Kai Šv. Žemė buvo užimta muzulmonų, krikščionys nebegalėjo jos lankyti. Tada Bažnyčia leido kryžiaus kelio stotis įrengti atskiruose kraštuose. Nuo 15 amžiaus jas turėjo jau visos katalikų bažnyčios.

Kryžiaus kelias nėra vieša ir privaloma Bažnyčios malda, kaip mišios ar valandų maldos (breviorius). Ji tik patariama ir labai giriama. Kodėl? Kryžiaus kelias yra Kristaus kančios kelias. O jo kančia yra centrinis mūsų atpirkimo aktas. Ši kančia buvo taip svarbi, kad pranašai ir evangelistai ją aprašė iki mažiausių aplinkybių. Ji užima labai svarbią vietą ir Bažnyčios apeigose. Kristaus kančia atnaujinama kiekvienose šv. mišiose.

Kas eina Kryžiaus kelią, tas įsijaučia į svarbiausią atpirkimo aktą, tas seka kenčiantį Kristų, mokosi iš jo kantrumo, aukos ir meilės.

Šią maldos formą Kristaus vietininkai — popiežiai teikėsi apdovanoti gausiomis malonėmis. Einantiems kryžiaus kelią jie teikia tokius pat atlaidus, kokie teikiami einantiems pačioje Jeruzalėje.

Čia pateikiamas tekstas originaliai sukurtas tremtyje, 1942 Berlyne.

PRIEŠ PRADEDANT

VIEŠPATIE Jėzau Kristau, tu pirmas išėjai erškėčių ir kryžiaus kelią. Išėjai, kaip niekas kitas. Tavo kūną nuo galvos iki kojų dengė žaizdos...

Žinau, kartus ir kietas tavo kryžiaus kelias. Bet kaip tik dėl to, kad jis tavo, mane jis žavi ir traukia.

Kančia yra neišvengiama ir mano dalia. Kryžiaus keliu ir man lemta eiti.

Viešpatie, juk erškėčiai turi savo prasmę. Tu pašventei juos ir papuošei pražydusio kraujo rožėmis.

Leisk, Viešpatie, paragauti tavo kančios skonį. Duok pajusti tavo kelio meilės šilumą.

Pamokyk mane, Mokytojau, sekti tave kenčiantį.

Vaikšto Jėzus ir manęs neranda,
Neša Kryžių didelį ir sunkų,
Jam ant veido, jam ant kūno,
jam ant rankų randai,
Ir iš rankų kraujas sunkias,[8]

Prieš kiekvieną mąstymą

K. Garbiname tave, Viešpatie Jėzau Kristau, ir šloviname tave!
Ž. Jog per šventą savo kryžių atpirkai pasaulį.

Po kiekvieno mąstymo

Tėve mūsų, Sveika Marija, Garbė Dievui, arba bent 1 Tėve mūsų.

K. Pasigailėk mūsų, Viešpatie, ž. Pasigailėk mūsų!

1. ŽMOGAUS TEISME

Viešpatie, tu stovi prieš žmogų teisėją. Tu teisiamas. Už ką? Norėjai jam gera, jį gydei, tiesei kaip sodininkas iškrypusi medelį. Štai už ką!

Žmogus nenori būti taisomas. Jis tave nuplaks, nuteis ir rankas nusiplaus.

Tokia žmogaus teisybė, Viešpatie! Jis už gerą atsilygins blogu, o tu ir jo blogį atpirksi savo gerumu. Tu kenčiantis Gerume, tu kenčianti Teisybe!

2. KRYŽIUS IŠ ŽMOGAUS RANKŲ

Argi šios rankos turėtų tau kryžių užkrauti, Viešpatie? Tavo paties sukurtos rankos! Ir jos nevirpa, prisiliesdamos nekaltų tavo pečių, kaip Judo lūpos tave bučiuodamos...

Tu neprieštarauji, Viešpatie? Ne. Primi šią naštą — kantriai ir tyliai. Kaipgi kitaip tu jį pagydysi ? Kaip numaldysi šaukiančią jo kaltę?

3. PIRMĄ KARTĄ SUKLUPUS

Nuplaktas ir sumuštas, o dabar stumdomas ir tąsomas, Viešpatie, tu pradedi savo kelionę gatvėmis. Kiek maža beliko jėgų ir koks sunkus šis paniekos medis! Tu

svyruoji jėgų netekęs, nejauti grindinio po kojų ir krenti ant grubių akmenų.

Minia suklykia, pasipila keiksmai, iškyla virš galvų lazdos. Žmogus jaudinasi. Jo pyktis skuba, o tavo kantrybė tokia rami !

Tu pakyli be dejonės. Be skundo pasiimi naštą ir vėl eini.

4. MOTINOS PAGUODA

Lyg spindulys nušvinta minioje tavo Motinos veidas. Prasiveržia arčiau ir tave susitinka. Nepanašus jis į save — skausmingas veidas ! Nepanašus ir tu, Viešpatie. Argi tokį ji tikėjosi tave sutikti ?

Ji neguodžia tavęs. Ne. Atėjo ne guosti, bet tavęs sekti, gerti su tavim skausmų taurę, būti tavo Kančios Motina.

Kas gali tave guosti, Viešpatie, kai tu eini atlikti savo aukos? Tave galima tik sekti...

5. TALKA IŠ PRIEVARTOS

Seka, tave, Viešpatie, ištisos minios. Visi seka tave iš tolo, ir nė vienas nenori prieiti arčiau, kad tau padėtų.

Žmogus purtosi savo naštos. Tik verčiamas, tik kareivių įsakomas Kirenietis paima iš tavęs kryžių.

Viešpatie, tu leisi jam pajusti, kaip saldi yra ši našta. Bent valandėlei tu leisi jam

būti tavęs vertu ir vėl pasiimsi iš jo kančių medį. Kitaip tu nebūtum sakęs: “Kas neneša savo kryžiaus, nėra manęs vertas!”

6. VERONIKOS PASLAUGA

Išsiskiria iš minios Veronika. Prieina ir ištiesia tau drobulę, kad nuvalytum sau veidą. Gal ji trško matyti tave tokį, kaip anuomet — dievišką, spindintį, neapneštą purvais, neaptekusį krauju. Bet dabar tu, Viešpatie, labiau dieviškas nei bet kuomet. Tavo veidas spindi meile, kokios dar nieks nebuvo matęs.

Ir tu įamžinsi drobėje šį — kenčiantį, o ne aną savo veidą. Tu visuomet įamžini savo bruožus tuose, kurie šluosto kitų ašaras ir žaizdas.

7. ANTRĄ KARTĄ PARPUOLUS

Tavo žaizdos, Viešpatie, aštrėja. Kiekvienas žingsnis spaudžia tau širdį ir kaktą beria šaltu prakaitu. Ir tu vėl krinti ant uolos. Vėl nudažai savo krauju akmenis.

Minia vėl šaukia. Kareiviai vėl tave tąso. Žmogus nenori sustoti pusiaukelėj. Nenori ir tu, Viešpatie! Skubi atgauti kvapą, praveri akis, keliesi ir vėl eini. Kitam pirmo puolimo būtų gana, o tau ir antro bus permaža.

8. MOTERŲ AŠAROS

Jeruzalės dukros stovi pakelėj, seka tave akimis ir apsipila ašaromis. Joms gaila tavęs, nekaltojo. O kur kaltieji? Kur jų vaikai, broliai ir vyrai, kurie tave plakė, kryžių uždėjo, dabar tąso ir šaukia "greičiau ant kryžiaus!" Kodėl jos jų neverkia?

Ak, tos ašaros! Ir jos valytų kaltę, kaip tavo kraujas, jeigu lietųsi už tuos, kuriems jų reikia. O tau, Viešpatie, nereikia ašarų, nes tu neturi kaltės.

"Jeruzalės dukros, ne manęs verkite, o savęs ir savo vaikų!"

9. TREČIĄ KARTĄ PUOLANT

Vos keletas žingsnių ligi kalno viršūnės — stačių ir vingiuotų tako žingsnių! O tavo jėgos, Viešpatie, visai išseko. Atodūsiai gilėja ir dažnėja, ir ties vienu posūkiu sugniuždo tave kryžius.

Išgąstis numaudžia žmogų. Jis nenori, kad tu mirtum neįkopęs į viršūnę. Ne po kryžium, o ant kryžiaus jis laukia tavo paskutinės agonijos. Jis purto tave, plaka, kad tik greičiau pakiltum.

Tu pakyli tylus, bežadis — pasiryžęs žengti paskutinį žingsnį.

10. ŽMOGAUS APNUOGINTAS

Pagaliau tu jau Golgotos viršūnėje. Atėjai su kryžiumi. Į patį kryžių dar lieka

įžengti — nedaug žingsnių, bet pačių skaudžiausių.

Žmogus skuba. Nuplėšia prilipusius prie žaizdų drabužius. Apnuogina tave lyg piktadarį. Tariasi galįs elgtis su tavim, kaip jam patinka.

O apnuogintoji Kančia, o apiplėštoji Meile, tu ir dabar neištari nė vieno skundo žodžio.

11. VINYS Į DIEVIŠKUS SĄNARIUS

Rankos, kurios glostė, laimino ir gydė — perkalamos. Ir kojos, kurios tiek prisivargo keliaudamos ir gera darydamos — paplūsta kraujais. Viešpatie, tai šitaip tau atsilygina žmogus!

O tu vis tylus. Tu tik prikalamas, o ateis iškėlimas ir agonija. Kokiu balsu bešauktum paskui, jei jau dabar pradėtum aikčioti? Tu taupus, Viešpatie! Nenori atleisti kantrumo varžtų. Eini iki galo — ligi pat viršūnės tuo pačiu, lygiu kančių vyro žingsniu.

12. KANČIOS VIRŠŪNĖJE

Tu jau soste, Viešpatie, — kryžiaus soste. Išaukštintas, palydovų apsuptas, karališku vainiku ir užrašu papuoštas...

Viskas išsipildė, Viešpatie! Nė vienas kartumų lašas neaplenkė tavo burnos ir širdies. Išsipildė visa žmogaus niekšybė,

kuriai pasmerkti nėra žodžių. Bet tu ir dabar nieko nesmerki. Tu atėjai ne smerkti, o atleisti ir atpirkti.

Išpildei Tėvo valią, ir dabar atiduodi jam savo sielą.

13. ANT MOTINOS KELIŲ

Visiems atvėrei dangaus angą, visus atpirkai, Viešpatie! Beliko atverti tavo Širdį ir į atpirkimo taurę išlieti paskutinį kraujo ir vandens lašą. Žmogus įsmeigia tau jietį į šoną, — ir nelieka mažiausios abejonės, jog tavo auka pilnai baigta.

Išsemta, nurimusi, nuo kryžiaus nuimta tavoji Širdis dabar ilsisi ant Motinos rankų. O jos nekaltą širdį dar varstys septyni skausmo peiliai. Viešpatie, argi tavo kančią dar turi pratęsti skausmingoji Pieta ?

14. Į UOLOS PRIEGLOBSTĮ

Iš Motinos rankų paimtoji Kančia, tu nebepriklausai daugiau savo Motinai, bet motinai — žemei. Ji priglaus tave ir nurims, nes tu sunaikintas. Ji bus šalta, nes tu be gyvybės.

Nurims tie, kurie tave pribaigė. Praras viltį, kurie tavimi tikėjo ir neištesėjo. Išsprogdink vienų ramybę, kitų nerimą. Kelkis, Numarintasis, ir gyvenk prisikėlusiems.[9]

ROŽINIS

OŽINIS (rožančius) nėra liturginė Bažnyčios malda. Bet rožinis su šiomis maldomis derinasi. Šv. mišios pakartoja atpirkimo paslaptis, o rožinis jas apmąsto. Valandų pradžioje kalbama Tikiu Dievą; kalbama tai ir rožinio pradžioje. Kiekviena brevioriaus valanda (hora), kaip ir rožinio paslaptis, prasideda Tėve mūsų ir baigiasi Garbė Dievui. Brevioriuje skaitomos ištraukos iš šv. Rašto ir Bažnyčios Tėvų. Rožinyje mąstomos Kristaus ir Marijos gyvenimo paslaptys. Dėl šių panašumų rožinis vadinamas liaudies breviorium.

Rožinis yra ne tik žodinė, bet ir mąstomoji malda. Tiedu dalykai rožinyje derinami. Jie sudaro jo grožį, teikia jam gilią prasmę. Mąstomoje maldoje sekame daugiau Kristų, mūsų Išganytoją, žodinėje — kreipiamės daugiau į Mariją, išganymo dalyvę, mūsų tarpininkę.

Rožinio paslaptys apima apreiškimą, atpirkimą ir apšvietimą. Dėl to jis turi tris dalis: džiaugsmingąją, skausmingąją ir garbingąją. Pirmoji dalis kalbama pirmadieniais ir ketvirtadieniais, antroji — antradieniais ir penktadieniais, trečioji — trečiadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais.

PRIEŠ PRADEDANT

Viešpatie Dieve, leisk apmąstyti tavo apreiškimo, atpirkimo ir apšvietimo paslaptis. Priimk šią maldą už Bažnyčios gerovę, už taiką ir tikėjimo vienybę, už pavergtųjų tautų ir tėvynės išlaisvinimą, už ligonius,

kenčiančius ir nelaimingus, už gyvus ir mirusius.

Vardan Dievo Tėvo † ir Sūnaus † ir Šventosios Dvasios. Amen.

Tikiu Dievą, Tėve Mūsų, 3 Sveika Marija, Garbė Dievui.

DŽIAUGSMINGOJI DALIS

APREIŠKIMAS

Tyriausiai ir nekalčiausiai Marijos Širdžiai buvo apreikšta Įsikūnijimo paslaptis. Ji priėmė ją giliausiai nusižeminusi.

Nekaltoji Mergele, duok mums nuolankiai priimti apreiškimų žodį, išlaikyti jį ir subrandinti tylioj širdies vienumoj!

Tėve Mūsų, 10 Sveika Marija, Garbė Dievui.

APLANKYMAS

Marijos širdis pasidarė lyg indas sklidina, dėl to ji ieškojo žmogaus, kuriam galėtų perteikti įsikūnijimo paslaptį. Ji aplankė giminaitę Elzbietą ir jai atvėrė savo širdį.

Malonės Pilnoji, išmelsk ir mums malonės, kad Dievo balsas, gimęs mūsų širdyje, neliktų uždaras; kad neštume jį savo artimiesiems — pavyzdžiu, žodžiu ir pasišventimu.

Tėve Mūsų, 10 Sveika Marija, Garbė Dievui.

GIMIMAS

Kristus atėjo į mūsų pasaulį, gimė iš Mergelės Marijos, pasidarė matomas ir prieinamas visiems geros valios žmonėms.

Dieviškoji Gimdytoja, padėk, kad Kristus neliktų mumyse nematomas, bet kad pasireikštų mūsų darbuose, santykiuose su žmonėmis ir visame gyvenime.

Tėve Mūsų, 10 Sveika Marija, Garbė Dievui.

PAAUKOJIMAS

Marija nešė savo dievišką Sūnų į Dievo namus ir ten paaukojo. Kaip savo kelrodį ir Vadą sutiko čia jį garbingi seneliai.

Aukos Motina, išpažįstame tavo Sūnų kaip Vadą ir Galvą tos Bažnyčios, kuriai ir mes priklausome. Padaryk, kad visuomet aukotume save kitų labui ir išsižadėtume savęs visur, kur reikalauja Bažnyčia.

Tėve Mūsų, 10 Sveika Marija, Garbė Dievui.

ATRADIMAS

Kristus atsiskyrė nuo Motinos ir pasiliko šventykloje, kad skelbtų dangaus Tėvo garbę. Su kokiu rūpesčiu ji ieškojo ir koks buvo jos džiaugsmas jį vėl atradus!

Kiek kartų mes atsiskiriame nuo Dievo ir tavęs, Marija! Blaškomės savo klaidose, kankinamės nuodėmėj, ieškome kelio at-

gal... Padėk mums, Motina, pasidalyti su tavim Kristaus atradimo džiaugsmu.

Tėve Mūsų, 10 Sveika Marija, Garbė Dievui.

SKAUSMINGOJI DALIS

ALYVŲ DARŽELY

Marija lydi dvasioje savo Sūnų į Alyvų kalną. Rodos, mato, kaip jis kruvinu prakaitu apsipylęs laukia artėjančios kartybių taurės. Jis paveda save dangaus Tėvui ir taria: Tebūna jo valia!

Marija, tu žinai kaip mūsų išganymui ir tobulybei reikalinga kančia! Mokyk mus žiūrėti į Kristų ir, kaip jis, paklusti Tėvo valiai.

Tėve Mūsų, 10 Sveika Marija, Garbė Dievui.

PLAKIMAS

Plaka Marijos širdį kiekvienas kirtis, taikomas jos Sūnui. Ji kenčia su juo; kenčia tylėdama, neprieštaraudama. Dalyvauja kančioj ir mūsų atpirkime.

Skausmingoji Motina, matai, kokie netobuli esame mes! Būdami kalti, vis priešinamės kančios smūgiams. Mokyk mus tyliai ir ramiai iškęsti ligą, žmonių paniekinimą, atskirtį. Duok priimti tai kaip atgailą už klaidas ir kaltes.

Tėve Mūsų, 10 Sveika Marija, Garbė Dievui.

ERŠKĖČIAIS VAINIKAVIMAS

Kristus pasidaro kančios karaliumi. Dyglių vainikas suspaudžia jo galvą, išjuokimo purpuras apjuosia jo pečius. Kantrybė ir ramybė — karališkosios dorybės — puošia sužalotą jo veidą.

Vainikuotojo Sūnaus Motina, padėk nepabūgti spyglių, kuriais mūsų galvą surems žmonių priekaištai, pasityčiojimas, pasmerkimai. Leisk tyliai ir ramiai pakelti patyčias, pajuoką, kaltinimus.

Tėve Mūsų, 10 Sveika Marija, Garbė Dievui.

KRYŽIAUS NEŠIMAS

Marijos Sūnus krinta tris kartus žemėn; kryžiaus medis prislegia jį sunkiame kalno take. Ir vėl jis pakyla — tylus, atsidavęs ir pasiryžęs eiti tolyn — iki pat viršūnės.

Žinau, o Motin, be kryžiaus nėra žmogui atsinaujinimo. Bet kaip sunku jį mums nešti be tavo pagalbos. Išmelsk mums malonės suprasti kryžiaus dvasiai, pamokyk eiti Kristaus keliu ligi galo.

Tėve Mūsų, 10 Sveika Marija, Garbė Dievui.

NUKRYŽIAVIMAS

Marija mato Sūnų iškeltą pačioj kalno viršūnėj ir laukia, kada pradės pas jį grįž-

ti visi, kurie jo nepriėmė. Ji aukoja savo ir Sūnaus kančią už mus visus.

Nukryžiuotojo Motina, jei ir mano kojos ir rankos būtų prikaltos prie ligos kryžiaus, jei žmogiška mano laisvė būtų kruvinom vinim perverta, — padėk visa tai aukoti savo ir kitų išganymui.

Tėve Mūsų, 10 Sveika Marija, Garbė Dievui.

GARBINGOJI DALIS

PRISIKĖLIMAS

Su kokiu džiaugsmu ir kokioj garbėj Marija išvydo prisikėlusį Sūnų! Jis nebe tas: jis perkeistas, ir jo kūnas sudvasintas.

Marija, padėk savo maldomis, kad ir mes prisikeltume iš savo įpročių ir nuodėmių ; kad tavo Sūnus perkeistų mumyse senąjį žmogų ir apvalytų mus nuo žemiškų įgeidžių bei nuodėmės varžtų.

Tėve Mūsų, 10 Sveika Marija, Garbė Dievui.

DANGUN ŽENGIMAS

Kūnu ir siela perkeistas Kristus šaukėsi dangaus Tėvo prieglobsčio. Palikęs savo darbą tęsti tiems, kuriuos ruošė trejus metus, jis įžengė į dangų. Neilgai trukus jis pasišaukė ir savo Motiną, kad ji būtų drauge su juo.

Marija, išmelsk malonės, kad, likę gyventi žemėje, mes ilgėtumės dangaus, vykdytume Tėvo valią ir būtume verti įžengti į amžinąją Sūnaus karalystę.

Tėve Mūsų, 10 Sveika Marija, Garbė Dievui.

APŠVIETIMAS

Kristus atsiunčia Ramintoją — Šventąją Dvasią, kurią visiems pažadėjo. Marija per Šventąją Dvasią pasidaro visų Motina ir malonių tarpininkė.

Išmelsk, o Motin, malonės, kad Šventoji Dvasia veiktų mūsų širdyse, mokytų mus tiesos, išpuoštų mūsų darbus tobula meile.

Tėve Mūsų, 10 Sveika Marija, Garbė Dievui.

DANGUN ĖMIMAS

Marija išaugo kaip gėlė žemėje, bet žemei nebuvo skirta priglausti jos kūną. Nešiojusi savyje Dievą, išgyvenusi Sūnaus kančias, ji visa veržėsi į dangų, ir jos atsisveikinimas su žeme buvo kaip ramus miegas.

Dangaus Išrinktoji, mes meldžiam tokios palaimintos mirties, kuri nuvestų mus į dangų ir amžinai suvienytų su tavo Sūnumi.

Tėve Mūsų, 10 Sveika Marija, Garbė Dievui.

Kas Marijos širdyje prasidėjo lyg maža sėkla, išaugo ligi dangaus sosto. Amžinojo žodžio Motina dabar pasidarė ir Karalienė. Ji vainikuojama dangiškąja laime ir neišsakomu džiaugsmu, kuris jai skirtas arčiausiai Dievo.

Angelų Karaliene, kokiais žodžiais mes galėtume į tave kreiptis! Tavo didybė yra begalinė. Bet begalinis yra ir mūsų pasitikėjimas tavimi. Išprašyk savo Sūnų mums amžinos laimės ir nesibaigiančio dangaus džiaugsmo.[9]

Tėve Mūsų, 10 Sveika Marija, Garbė Dievui.

*

Priimk, Šventoji Marija, šį rožių vainiką, supintą iš atviros širdies vilčių. Priimk mūsų Avė, kurį kartojame Gabrielio lūpom.

Nuo rūpesčių kaista mūsų dvasia ir trokšta ramybės. Tave gi mąstant atsišaukia dangaus mėlynė, grįžta širdin pavasariai...

Gaivink, ką įdiegė mumyse žemiškoji motina, ką pašventė tavo Sūnus. Atsimink mus amžinos meilės atokaitoje, o Motin! Amen.[9]

Iš giliausių gelmių tu išeisi,
Lig augščiausio dangaus pasikelsi —
Aš jaučiu tavo pulso plakimą,
Aš girdžiu tavo šventąjį balsą.[8]

LITANIJOS

ITANIJOS yra lyg koks maldavimų choras, supintas iš įvairių kreipinių ir prašymų. Jos išreiškia atskiro žmogaus ar Bažnyčios troškimus trumpiausiais atodūsiais. Jų turinys pagrįstas išpažįstama krikščioniškąja tiesa, o kompozicija ir forma primena poezijos kūrinius.

Litanijų kilme labai sena. Pirmųjų amžių maldose, pašventinimuose, net mišiose ir sakramentinėse apeigose dažnai buvo įpinamas prašymas "Kyrie eleison — Viešpatie, pasigailėk!" Prie jo, nuo 4 amžiaus prijungtas "Christe eleison — Kristau, pasigailėk!" Kalbant triskart pakaitomis buvo kreipiamasi į Švč. Trejybę. Jau tada ši malda buvo vadinama litanijos (prašymo) vardu.

Apie 7-tąjį amžių prie šio maldavimo pridėtas naujas — "Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes..." Tarp šių dviejų kreipinių ilgainiui buvo įterpti šventųjų kreipiniai. Taip gimė seniausioji Visų Šventųjų litanija.

Ši litanija buvo kalbama procesijų metu dėl to ir pačios procesijos imta vadinti litanijomis. Didžiausia permaldavimų —- prašymų procesija buvo ruošiama Šv. Morkaus dieną, balandžio 25-tą; ji vadinosi d i d ž i ą j a litanija. Mažesnės trijų dienų procesijos buvo daromos Kristaus Dangun Žengimo šventės proga; jos vadinosi m a ž o s i o m i s litanijomis.

Viduramžiais gimė garsioji lauretaninė Marijos litanija. Pradžią ji gavo Airijoje, o buvo išpopuliarinta šv. Petro Kanizijaus ir jo brolių jėzuitų. Ją patvirtino ir leido visoje Bažnyčioje vartoti pop. Sikstas V 1587 m. Kitos litanijos yra naujųjų am-

žiu kūrinys. Iš jų Bažnyčios patvirtintos yra šios: Jėzaus Vardo (1862), Jėzaus Širdies (1899), Šv. Juozapo (1909) ir Jėzaus Kraujo (1960). Šios šešios litanijos (skaitant ir Visų Šventųjų) šiandien leidžiamos vartoti viešose Bažnyčios pamaldose. Kitos čia pridedamos litanijos tinka privačiam pamaldumui. Viena jų, skirta Kristui Karaliui, paruošta Panevėžio vyskupo K. Paltaroko.

ŠVENČ. TREJYBĖS

Kyrie eleison,
Christe eleison, Kyrie eleison,

Tėve, dangaus Dieve,*
Sūnau, pasaulio Atpirkėjau, Dieve,
Šventoji Dvasia, Dieve,
Šventoji Trejybe, vienas Dieve,

Šv. Trejybe, nesuvokiamas Dieve,
Šv. Trejybe, neišreiškiamas Dieve,
Šv. Trejybe, visagalis Dieve,
Šv. Trejybe, maloniausias Dieve,
Šv. Trejybe, pilnas gėrybės Dieve,
Šv. Trejybe, dangaus ir žemės Kūrėjau, Dieve,
Šv. Trejybe, mūsų Palaikytojau, Dieve,
Šv. Trejybe, karalių Karaliau ir viešpačių Viešpatie, Dieve,
Šv. Trejybe, gyvųjų ir mirusiųjų Teisėjau, Dieve,
Šv. Trejybe, mūsų didžiausias Atlygintojau, Dieve,

* Pasigailėk mūsų!

Šv. Trejybe, nusidėjėlio žmogaus Gelbėtojau, Dieve,
Šv. Trejybe, Dieve, iš kurio, per kurį ir kuriame viskas yra.

Būk mums malonus, atleisk mums, Viešpatie,
Būk mums malonus, išklausyk mus, Viešpatie,

Nuo netikėtos mirties ir viso pikto,*
Per tavo begalinį gerumą,
Per mūsų Išganytojo įsikūnijimą, kentėjimą ir mirtį,
Per Švenč. Mergelės Marijos ir visų tavo šventųjų nuopelnus,

Mes, neverti tavo tvariniai, meldžiame,**
Tave, mūsų Dievą, visa širdimi, visa siela ir visomis jėgomis mylėti mums leiski,
Malonę ir ramybę tarp krikščionių valdovų ir žmonių išlaikyti ir padidinti teikis,
Mūsų tautą ir valstybę laikyti, valdyti ir globoti teikis,

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, atleisk mums, Viešpatie.
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, išklausyk mus, Viešpatie.
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, pasigailėk mūsų.

Kristau, išgirsk mus,
Kristau, išklausyk mus.
Kyrie eleison.
Christe eleison, Kyrie eleison.

* Gelbėk mus, Viešpatie!
** Išklausyk mus, Viešpatie!

Melskimės

Visagalis amžinasis Dieve, kuris savo tarnams, išpažįstantiems tikrąjį tikėjimą, leidai pažinti amžinosios Trejybės šlovę ir didybės galybėje pagarbinti vienybę, suteik meldžiantiems, kad to paties tikėjimo tvirtumu būtume visuomet apsaugoti nuo visokių nelaimių. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

JĖZAUS VARDO

Kyrie eleison,
Christe eleison, Kyrie eleison.
Jėzau išgirsk mus,
Jėzau išklausyk mus.
Tėve, dangaus Dieve,*
Sūnau, pasaulio Atpirkėjau, Dieve,
Šventoji Dvasia, Dieve,
Šventoji Trejybe, vienas Dieve,

Jėzau, gyvojo Dievo Sūnau,
Jėzau, Tėvo atspindy,
Jėzau, amžinosios šviesos skaistume,
Jėzau, garbės karaliau,
Jėzau, teisybės saule,
Jėzau, Mergelės Marijos Sūnau,
Jėzau meilingasis,
Jėzau stebuklingasis,
Jėzau, tvirtybės Dieve,
Jėzau, busimojo amžiaus tėve,

* Pasigailėk mūsų!

Jėzau, amžinųjų sprendimų vykdytojau,
Jėzau, galingiausias,
Jėzau, kantriausias,
Jėzau, paklusniausias,
Jėzau, romus ir nuolankios širdies,
Jėzau, skaistumo meile,
Jėzau, mūsų meile,
Jėzau, taikos Dieve,
Jėzau, gyvybės davėjau,
Jėzau, dorybių paveiksle,
Jėzau, sielų vadove,
Jėzau, mūsų Dieve,
Jėzau, mūsų priegloba,
Jėzau, pavargėlių tėve,
Jėzau, tikinčiųjų brangybe,
Jėzau, gerasis ganytojau,
Jėzau, tikroji šviesa,
Jėzau, amžinoji išmintie,
Jėzau, begalinis gerume,
Jėzau, mūsų kely ir gyvenime,
Jėzau, angelų džiaugsme,
Jėzau, patriarkų karaliau,
Jėzau, apaštalų mokytojau,
Jėzau, evangelistų įkvėpėjau,
Jėzau, kankinių tvirtume,
Jėzau, išpažinėjų šviesa,
Jėzau, mergelių skaistume,
Jėzau, visų šventųjų vainike,

Būk mums malonus, atleisk mums, Jėzau,
Būk mums malonus, išklausyk mus, Jėzau!

Nuo viso pikto,*
Nuo bet kokios nuodėmės,
Nuo Dievo bausmės,
Nuo velnio žabangų,
Nuo paleistuvingumo dvasios,
Nuo amžinosios mirties,
Nuo apsileidimo priimti tavo įkvėpimus,

Per savo įsikūnijimo paslaptį,
Per savo gimimą,
Per savo kūdikystę,
Per savo dieviškąjį gyvenimą,
Per savo vargus,
Per savo merdėjimą ir kančią,
Per savo kryžių ir apleidimą,
Per savo skausmus,
Per savo mirtį ir palaidojimą,
Per savo prisikėlimą,
Per savo dangun žengimą,
Per švenčiausiojo Sakramento įsteigimą,
Per savo džiaugsmus,
Per savo garbę,

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, atleisk mums, Jėzau.
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, išklausyk mus, Jėzau.
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, pasigailėk mūsų.
Jėzau, išgirsk mus,
Jėzau, išklausyk mus.

* Gelbėk mus, Jėzau!

Melskimės

Viešpatie Jėzau Kristau, kuris esi pasakęs: prašykite ir gausite, ieškokite ir rasite, belskite ir bus jums atidaryta, leisk mums, meldžiame, džiaugtis dieviškąja tavo meile, kad visa širdimi, žodžiu ir darbu tave mylėtume ir niekados nesiliautume tave garbinę.

Viešpatie, kuris savo apvaizda niekados neišleidi iš globos tų, kuriuos savo meile sutvirtini, padaryk, kad su šventojo tavo vardo baime visados turėtume ir to vardo meilę. Kuris gyveni ir viešpatauji per amžių amžius. Amen.

JĖZAUS ŠIRDIES

Kyrie eleison,
Christe eleison, Kyrie eleison.
Kristau, išgirsk mus,
Kristau, išklausyk mus.
Tėve, dangaus Dieve,*
Sūnau, pasaulio Atpirkėjau, Dieve,
Šventoji Dvasia, Dieve,
Šventoji Trejybe, vienas Dieve,

Jėzaus, amžinojo Tėvo Sūnaus, Širdie,
Jėzaus Širdie, Mergelės Motinos įsčioje Šventosios Dvasios sutvertoji,

* Pasigailėk mūsų!

Jėzaus Širdie, su Dievo žodžiu esmingai sujungtoji,
Jėzaus širdie, begalinės didenybės,
Jėzaus Širdie, šventoji Dievo bažnyčia,
Jėzaus Širdie, Augščiausiojo padangte,
Jėzaus Širdie, Dievo namai ir dangaus vartai,
Jėzaus Širdie, dieviškos meilės židiny,
Jėzaus Širdie, teisybės ir meilės buveine,
Jėzaus Širdie, pilna gerumo ir meilės,
Jėzaus Širdie, visų dorybių gelme,
Jėzaus Širdie, verta visokio pagyrimo,
Jėzaus širdie, visų širdžių karaliene ir vadove,
Jėzaus Širdie, kurioje yra visi išminties ir mokslo lobiai,
Jėzaus Širdie, kurioje slypi visa dievybės pilnybė,
Jėzaus širdie, kurią Tėvas didžiai pamėgo,
Jėzaus Širdie, kuri malonių gausumu visus pasotini,
Jėzaus Širdie, kantri ir didžiai gailestinga,
Jėzaus Širdie, dosni visiems, kurie tavęs šaukiasi,
Jėzaus širdie, gyvybės ir šventybės šaltini,
Jėzaus Širdie, permalda už mūsų nuodėmes,
Jėzaus širdie, išniekinimų perpildyta,

Jėzaus širdie, mūsų blogybių sužeista,
Jėzaus Širdie, paklusni ligi mirties,
Jėzaus Širdie, jietimi perverta,
Jėzaus Širdie, visokios paguodos šaltini,
Jėzaus Širdie, mūsų gyvenime ir prisikėlime,
Jėzaus Širdie, mūsų ramybe ir santaika
Jėzaus Širdie, nuodėmių auka,
Jėzaus Širdie, tavimi pasitikinčiųjų išganyme,
Jėzaus Širdie, tavyje mirštančiųjų viltie,
Jėzaus Širdie, visų šventųjų džiugesy,

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, atleisk mums, Viešpatie!
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, išklausyk mus, Viešpatie!
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, pasigailėk mūsų.

K. Jėzau romusis ir nuolankios širdies,
Ž. Padaryk mūsų širdis panašias į savo.

Melskimės

Visagalis amžinasis Dieve, pažvelk į mylimiausiojo savo Sūnaus Širdį, jos garbinimus ir atlyginimus, kuriuos jis tau už nusidėjėlius yra padaręs ir, prašomas pasigailėti, atleisk ir dovanok jiems to pa-

ties savo Sūnaus Jėzaus Kristaus vardu, kuris su tavimi gyvena ir viešpatauja Šventosios Dvasios vienybėje, Dievas per amžių amžius. Amen.

ATSITEISIMO MALDA*

SALDŽIAUSIAS Jėzau, kuriam už meilę žmonės nedėkingai atsimoka didžiausiu užmiršimu, apsileidimu ir niekinimu, štai mes, puolę prieš tavo altorių, trokštam ypatingu tavęs garbinimu atlyginti taip nelemtą žmonių atšalimą ir tuos įžeidimus, kurių iš visur patiria tavo meilingiausioji Širdis.

Tačiau atsimename, kad ir mes ne kartą esam buvę neverti; už tai didžiai susigraudinę, pirmiausia meldžiame: būk mums gailestingas. Mes trokštame noromis atsiteisti ne tik už mūsų padarytąsias blogybes, bet ir už tų, kurie, toli nuklydę nuo išganymo kelio, savo netikėjimo apakinti, arba visai nenori tavęs pripažinti savo Ganytoju ir Vadu, arba, laužydami krikšto pažadus, yra metę maloniausiąjį tavo įstatymo jungą.

Trokšdami atsiteisti už tas visas blogybes, mes rūpinsimės atlyginti už kiekvieną jų skyrium: už gyvenimo ir elgesio nepadorumus ir begėdiškumus, už didelę daugybę nekaltoms širdims parengtų žabangų, už šventų dienų laužymą, už keiksmus ir piktžodžiavimus tau

* Kalbama Švenč. Jėzaus Širdies šventėje.

ir tavo šventiesiems, už šmeižtus prieš tavo Vietininką ir visą kunigiją, už dieviškosios meilės Sakramento niekinimą ir jo įžeidimus baisiomis šventvagystėmis, pagaliau už viešus tautų nusikaltimus, užgaunančius tavo įsteigtos Bažnyčios teises ir valdžią.

O kad galėtume tas kaltes savo krauju nuplauti! Be to, kad už įžeistą Dievo garbę atsiteistume, mes tau duodame tą patį atlyginimą, kurį tu kitados esi davęs Dievui Tėvui ant kryžiaus ir kurį kasdien atnaujini ant mūsų altorių. Prie to jungiame švenčiausios Mergelės Motinos, visų šventųjų ir teisių krikščionių atlyginimus ir nuoširdžiai pasižadame už savo praeito gyvenimo ir kitų nuodėmes ir už tavo tos didžios meilės nepaisymą su tavo malonės pagalba, kiek tik pajėgsime, atlyginti tvirtu tikėjimu, skaisčia dora, tiksliu evangelijos įsakymų, ypač meilės įsakymo vykdymu. Be to, pasižadame, kiek įstengsime, neprileisti, kad kas tave įžeistų ir, kiek tik išgalėsime, patraukti ko daugiau žmonių, kad tave išpažintų.

Priimk meldžiamas, maloningiausias Jėzau, per švenčiausiąją Mergelę Mariją Atitaisytoją, mūsų tarpininkę, šio atlyginimo, einančio iš geros valios, duoklę ir savo didžia ištvermės malone padėk mums tave ištikimai garbinti ir tau ligi mirties tarnauti, kad pagaliau visi nueitume į Tėvynę, kur tu, Dievas, su Tėvu ir Šventąja Dvasia gyveni ir viešpatauji amžių amžiais. Amen.

JĖZAUS KRAUJO

Kyrie eleison.
Christe eleison, Kyrie eleison.
Kristau, išgirsk mus,
Kristau, išklausyk mus!
Tėve, dangaus Dieve,*
Sūnau, pasaulio Atpirkėjau, Dieve,
Šventoji Dvasia, Dieve,
Šventoji Trejybe, vienas Dieve.

Kristaus, viengimio Tėvo Sūnaus,
krauje,**
Kristaus, įsikūnijusio Dievo žodžio,
krauje,
Kristaus, naujo ir amžinojo testamento,
krauje,
Kristaus krauje, agonijoj lašėjęs,
Kristaus krauje, plakant sruvenęs,
Kristaus krauje, erškėčiais vainikuojant
ištryškęs,
Kristaus krauje, ant kryžiaus išlietas,
Kristaus krauje, išganymą laimėjęs,
Kristaus krauje, be kurio nėra atleidimo,
Kristaus krauje, malšinąs sielų troškulį
Eucharistijoj,
Kristaus krauje, gailestingumo srove,
Kristaus krauje, piktosios dvasios pergale,
Kristaus krauje, kankinių tvirtybe,
Kristaus krauje, išpažinėjų jėga,

* Pasigailėk mūsų!
** Gelbėk mus!

Kristaus krauje, skaistybės šaltini,
Kristaus krauje, pagalba pavojuose,
Kristaus krauje, parama varge,
Kristaus krauje, paguoda skausme,
Kristaus krauje, atgailojančiųjų viltie,
Kristaus krauje, mirštančiųjų gyvybe,
Kristaus krauje, širdžių ramybe ir švelnume,
Kristaus krauje, amžinojo gyvenimo užtikrinime,
Kristaus krauje, skaistyklos sielų išgelbėjime,
Kristaus krauje, bet kokios garbės ir šlovės verčiausiasis.

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, atleisk mums, Viešpatie.
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, išklausyk mus, Viešpatie.
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, pasigailėk mūsų.

V. Atpirkai mus, Viešpatie, savo krauju.
R. Ir padarei iš mūsų Dievo karalystę.

Melskimės

Visagalis amžinasis Dieve, kuris savo viengimį Sūnų skyrei pasaulio Atpirkėju ir norėjai būti permaldaujamas jo krauju, suteik, meldžiame, kad mes didžiausioj pagarboj laikytume savo išganymo kainą ir jos

galybe būtume apsaugoti nuo šio gyvenimo blogybių žemėje, o danguje džiaugtumės amžinuoju atpildu. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

KRISTAUS KARALIAUS

KYRIE ELEISON,
Christe eleison, Kyrie eleison.
Kristau, išgirsk mus,
Kristau, išklausyk mus.
Tėve, dangaus Dieve,*
Sūnau, pasaulio Atpirkėjau, Dieve,
Šventoji Dvasia, Dieve,
Šventoji Trejybe, vienas Dieve,

Kristau, neregimojo Dievo paveiksle,
Kristau, visų kūrinių pirmavaizdi,
Kristau, karalių karaliau ir viešpataujančių Viešpatie,
Kristau, taikos ir ramybės karaliau,
Kristau, tiesos ir išminties karaliau,
Kristau, malonės ir meilės karaliau,
Kristau, paguodos ir tvirtybės karaliau,
Kristau, kenčiantis karaliau,
Kristau, mūsų pašventinimo karaliau,
Kristau, mūsų vadovavimo karaliau,
Kristau, mūsų tikėjimo ir išpažinimo karaliau,
Kristau, mūsų gyvenimo ir prisikėlimo karaliau,
Kristau, mūsų amžinosios vilties karaliau,
Kristau, teisiųjų tvirtybės karaliau,

* Pasigailėk mūsų!

Kristau, išminčių ilgesio ir ieškojimo
karaliau,
Kristau, mergelių skaistumo karaliau,
Kristau, audrų tramdymo karaliau,
Kristau, ligonių gydymo karaliau,
Kristau, mirusiųjų prisikėlimo karaliau,
Kristau, angelų karaliau,
Kristau, patriarkų karaliau,
Kristau, pranašų karaliau,
Kristau, apaštalų karaliau,
Kristau, išpažinėjų karaliau,
Kristau, kankinių karaliau,
Kristau, nekaltųjų mergelių karaliau,
Teateinie tavo karalystė,*
Tebūnie tau garbė ir gyrius,
Teįsigali tavo valia žemėje,
Teišpažįsta tave visos gentys,
Tesusijungia į tavo avidę visi tikintieji,
Teduoda tau viešą garbę tautų vadai,
Teskelbia tavo tiesą mokytojai,
Teteisia tavo teisingumu teisėjai,
Teišreiškia įstatymai tavo dvasią,
Tejieško mokslas tavo išminties,
Teišpažįsta menas tave, amžinąjį Žodį.
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio
nuodėmes, atleisk mums, Viešpatie!
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio
nuodėmes, išklausyk mus, Viešpatie,
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio
nuodėmes, pasigailėk mūsų!
K. Kristus laimi!
Ž. Kristus valdo!
K. Kristus viešpatauja!

* Meldžiame tave, Kristau Karaliau!

Melskimės

VISAGALIS amžinasis Dieve, kuris savo mylimiausiame Sūnuje, visatos karaliuje, panorėjai viską atnaujinti, suteik iš savo malonės, kad visos tautų šeimos, iš nuodėmės žaizdos pagijusios, jo maloniausiai valdžiai pasiduotų. Kuris su tavimi gyvena ir viešpatauja amžių amžiais. Amen.[94]

ŠV. DVASIOS

**KYRIE eleison,
Christe eleison, Kyrie eleison.
Kristau, išgirsk mus,
Kristau išklausyk mus.
Tėve, dangaus Dieve,*
Sūnau, pasaulio Atpirkėjau, Dieve,
Šventoji Dvasia, Dieve,
Šventoji Trejybe, vienas Dieve,**

**Dvasia, paeinanti iš Tėvo ir Sūnaus,
Išmanos ir išminties Dvasia,
Patarties ir tvirtybės Dvasia,
Žinojimo ir mokslo Dvasia,
Dievo baimės ir maldingumo Dvasia,
Tikėjimo, vilties ir meilės Dvasia,
Nuolankumo ir švelnumo Dvasia,
Kantrybės ir ištvermės Dvasia,
Gerumo ir gailestingumo Dvasia,
Skaistybės ir santūrumo Dvasia,
Ištikimybės ir tiesumo Dvasia,
Dieviško pašaukimo ir tobulybės Dvasia,
Bažnyčios saugotoja ir vadove,**

* Pasigailėk mūsų!

Žmogiškų širdžių bandyme,
Dangiškų malonių dalytoja,
Nuliūdusiųjų ramybe,
Amžinoji šviesa,
Šventoji ugnie,
Gyvybės versme,
Dvasios balzame,
Angelų džiugesy,
Patriarkų šviesa,
Pranašų įkvėpime,
Apaštalų mokytoja,
Kankinių tvirtume,
Išpažinėjų suraminime,
Mergelių nekaltume,
Visų šventųjų laime,

Būk mums maloni,
atleisk mums, Viešpatie!
Būk mums maloni,
išklausyk mus, Viešpatie!

Nuo visa pikta,*
Nuo visokių nuodėmių,
Nuo pikto priešo pagundų,
Nuo klaidų ir melo,
Nuo netikėjimo ir prietarų,
Nuo piktžodžiavimo ir šmeižto,
Nuo neskaistumo dvasios,
Nuo smalsumo ir tingumo,
Nuo per didelio savimi pasitikėjimo,
Nuo nusiminimo ir vilties netekimo,
Nuo prieštaravimo pažintai tiesai,
Nuo kietos ir atgailai nerangios širdies,
Teismo dienoje,

* Gelbėk mus, Viešpatie!

Mes, nusidėjėliai,*
Bažnyčios narius gaivinti ir pašvęsti teikis,
Augštuosius ganytojus apšviesti ir stiprinti teikis,
Klaidas pašalinti teikis,
Krikščioniškas tautas suvienyti ir taikoje išlaikyti teikis,
Visas tautas j tikro tikėjimo vienybę atvesti teikis,
Savo malone mus į gėrį kreipti ir jame stiprinti teikis,
Gyvąją dvasią ir kilnią širdį mumyse sukurti teikis,
Krikščionišką jaunimą savo šventų gėrybių pripildyti teikis,
Visiems mums tikrąjį išganymą suteikti teikis,

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, atleisk mums, Viešpatie!
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, išklausyk mus, Viešpatie,
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, pasigailėk mūsų!

Kyrie eleison,
Christe eleison, Kyrie eleison.

Tėve mūsų...

K. Sukurk manyje, Dieve, tyrą širdį!
Z. Ir tavo tiesos Dvasią atnaujink mano viduje.

K. Viešpatie, išklausyk mano maldos.
Ž. Ir mano šauksmas tave tepasiekia.

* Tave meldžiame, išklausyk mus, Viešpatie!

Melskimės

Dieve, kurs tikinčiųjų širdis Šventosios Dvasios šviesa nuskaidrini ir meilei uždegi, duok, kad tos pačios Dvasios vedini suprastume, kas yra teisinga, ir vykdytume, kas išganinga.

Dieve, kuris pažįsti kiekvieną širdį ir žinai visas jos paslaptis, valyk, prašome, Šventosios Dvasios malone mūsų dvasios dėmes, kad tave tobulai mylėtume ir būtume verti tinkamai tave garbinti.

O šventoji, amžinai žėrinti ugnie, teisybės Dvasia, pribūk, pripildyk, apvalyk ir pašvęsk mūsų širdis! Amen.

MERGELĖS MARIJOS

Kyrie eleison
Christe eleison, Kyrie eleison,
Kristau išgirsk mus,
Kristau, išklausyk mus.

Tėve, dangaus Dieve*
Sūnau, pasaulio Atpirkėjau, Dieve,
Šventoji Dvasia Dieve,
Šventoji Trejybe, vienas Dieve,

Šventoji Marija,
Šventoji Dievo Gimdytoja,
Šventoji mergelių Mergele,

* Pasigailėk mūsų!
** Melskis už mus!

Motina Kristaus,
Motina Dievo malonės,
Motina tyriausioji,
Motina skaisčiausioji,
Motina nepalytėtoji,
Motina nesuteptoji,
Motina meilingoji,
Motina stebuklingoji,
Motina geroji patarėja,
Motina Sutvėrėjo,
Motina Išganytojo,

Mergele išmintingoji,
Mergele garbingoji,
Mergele šlovingoji,
Mergele galingoji,
Mergele maloningoji,
Mergele ištikimoji,

Teisybės paveiksle,
Išminties soste,
Mūsų linksmybės priežastie,
Dvasios inde,
Garbės inde,
Įstabusis maldingumo inde,
Rože paslaptingoji,
Dovydo bokšte,
Balčiausiasis bokšte,
Aukso namai,
Sandoros skrynia,
Dangaus vartai,
Aušros žvaigžde,

Ligonių sveikata,
Nusidėjėlių gynėja,
Nuliūdusiųjų paguoda,

Karaliene angelų,
Karaliene patrijarkų,
Karaliene pranašų,
Karaliene apaštalų,
Karaliene kankinių,
Karaliene išpažinėjų,
Karaliene mergelių,
Karaliene visų šventųjų,
Karaliene be gimtosios nuodėmės pradėtoji,
Karaliene, į dangų paimtoji,
Karaliene šventojo rožinio,
Karaliene taikos,

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, atleisk mums, Viešpatie.
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, išklausyk mus, Viešpatie.
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, pasigailėk mūsų.

Tavo apgynimo šaukiamės, šventoji Dievo gimdytoja, mūsų maldų neatmeski mūsų reikaluose, bet nuo visokių pavojų mus visados gelbėk, Mergele garbingoji ir palaimintoji, mūsų valdove, mūsų tarpininke, mūsų užtarytoja, su savo Sūnumi mus sutaikink, savo Sūnui mus paveski, savo Sūnui mus atiduoki.

K. Melskis už mus, šventoji Dievo Gimdytoja,

Ž. Kad taptume verti Kristaus pažadų.

Melskimės

Meldžiame tave, Viešpatie Dieve, leisk mums, tavo tarnams, visados džiaugtis sielos ir kūno sveikata ir garbingu palaimintosios Marijos, visuomet mergelės, užtarimu iš dabartinių nuliūdimų išsigelbėti ir amžinąja linksmybe gėrėtis. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

ŠV. JUOZAPO

Kyrie eleison,
Christe eleison, Kyrie eleison,
Kristau, išgirsk mus,
Kristau, išklausyk mus.
Tėve, dangaus Dieve,*
Sūnau, pasaulio Atpirkėjau, Dieve,
Šventoji Dvasia, Dieve,
Šventoji Trejybe, vienas Dieve,
Šventoji Marija,**
Šventasis Juozapai,
Šlovingasis Dovydo palikuoni,
Patriarkų šviesybe,

* Pasigailėk mūsų!
** Melskis už mus!

Dievo Gimdytojos sužadėtini,
Drovusis Mergelės sarge,
Dievo Sūnaus maitintojau,
Stropusis Kristaus gynėjau,
Šventosios šeimos galva,

Juozapai teisingasis,
Juozapai skaistusis,
Juozapai išmintingasis,
Juozapai tvirtasis,
Juozapai paklusnusis,
Juozapai ištikimasis,

Kantrybės paveiksle,
Neturto brangintojau,
Darbininkų pavyzdy,
Namų gyvenimo groži,
Mergelių sarge,
Šeimų stiprybe,
Vargšų paguoda,
Ligonių viltie,
Mirštančiųjų užtarėjau,
Piktųjų dvasių atgrasa,
Šventosios Bažnyčios globėjau.

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, atleisk mums, Viešpatie.

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, išklausyk mus, Viešpatie.

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, pasigailėk mūsų.

K. Padarė jį savo namų viešpačiu.

Ž. Ir visų savo turtų valdytoju.

Melskimės

Dieve. kuris savo neapsakoma apvaizda teikeisi išrinkti šventąjį Juozapą savo švenčiausiajai Gimdytojai sužadėtiniu, duok, meldžiame, kad būtume verti jį turėti danguje užtarytoju, kurį žemėje garbiname kaip globėją. Kuris gyveni ir viešpatauji amžių amžiais. Amen.

Į šv. Juozapą *

Palaimintasis Juozapai, savo reikaluose kreipiamės į tave. Savo maldas dėdami po švenčiausios tavo sužadėtinės kojų, jos pagalbos ir tavo globos su pasitikėjimu meldžiame.

Per tą meilę, kuri tave su nekaltąja Mergele, Dievo Gimdytoja, jungė, ir per tą tėvišką prisirišimą, su kuriuo vaikelį Jėzų prie savo krūtinės glaudei, meldžiame, pažvelk maloniai į paveldėjimą, Jėzaus Kristaus krauju įgytą.

O duotasis Dievo giminei Apvaizdos sarge, budėk išrinktuosiuose Jėzaus Kristaus žmonėse. Ateik iš dangaus meilingas,

* Kalbama spalio mėnesį.

galingasis mūsų gelbėtojau, ir padėk mums šitoje kovoje su tamsos galybėmis.

Kaip kitados vaikelį Jėzų iš didžiausio jo gyvybei pavojaus gelbėjai, taip nūnai šventąją Dievo Bažnyčią nuo priešo žabangų ir visokių pavojų saugok ir mus kiekvieną nuolatine globa apsiausk, kad, sekdami tavo pavyzdžiu ir tavo pagalbos remiami, dievobaimingai gyventume, maldingai numirtume ir amžinąjį džiaugsmą danguje įgyti galėtume. Amen.

ŠV. KAZIMIERO

Kyrie eleison,
Christe eleison, Kyrie eleison.
Kristau, išgirsk mus,
Kristau išklausyk mus.

Tėve, dangaus Dieve,*
Sūnau, pasaulio Atpirkėjau, Dieve,
Šventoji Dvasia, Dieve,
Šventoji Trejybe, vienas Dieve,

Šventoji Marija,**
Šventoji Dievo Gimdytoja,
Šventoji mergelių Mergele,

Šventasis Kazimierai, Lietuvos karalaiti,
Šv. Kazimierai, angeliško pamaldumo pavyzdy,
Šv. Kazimierai, Dievo mylėtojau,

* Pasigailėk mūsų!
** Melskis už mus!

Šv. Kazimierai, uolus Dievo namų lankytojau,
Šv. Kazimierai, Švenčiausio Sakramento garbintojau,
Šv. Kazimierai, Bažnyčios pažiba,
Šv. Kazimierai, Dievo namų žibury,
Šv. Kazimierai, ištikimas Marijos šlovintojau,
Šv. Kazimierai, šventų dorybių buveine,
Šv. Kazimierai, jaunatviškos skaistybės lelija,
Šv. Kazimierai, žemiškos garbės atsižadėtojau,
Šv. Kazimierai, pavyzdy šio pasaulio galiūnams,
Šv. Kazimierai, atgailos ir išsižadėjimo brangintojau,
Šv. Kazimierai, kantrybės ir drovumo pavyzdy,
Šv. Kazimierai, nuolankumo ir meilumo mokytojau,
Šv. Kazimierai, broliškos meilės žadintojau,
Šv. Kazimierai, teisingumo paveiksle,
Šv. Kazimierai, gerumo ir dosnumo mokytojau,
Šv. Kazimierai, ligonių sveikatos grąžintojau,
Šv. Kazimierai, apsauga pavojuose,
Šv. Kazimierai, pavargėlių ir našlaičių tėve,
Šv. Kazimierai, mirštančiųjų pagalba,
Šv. Kazimierai, stebuklingas mirusiųjų atgaivintojau,
Šv. Kazimierai, šventojo tikėjimo gynėjau ir platintojau,
Šv. Kazimierai, prislėgtųjų džiugintojau,
Šv. Kazimierai, priešų nugalėtojau,
Šv. Kazimierai, didis mūsų tėvynės Lietuvos globėjau,
Šv. Kazimierai, ypatingas katalikiško Lietuvos jaunimo globėjau ir pavyzdy.

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, atleisk mums, Viešpatie,
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, išklausyk mus, Viešpatie,
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, pasigailėk mūsų!

V. Melskis už mus, šv. Kazimierai,

K. Kad būtume verti Kristaus pažadų.

Melskimės

Dieve, kuris Šventąjį Kazimierą, gyvenusį tarp karališkų gėrių ir pasaulio vilionių, pastovia dorybe sustiprinai, tave maldaujame, kad jo užtarimu tavo tarnai nieku laikytų žemiškas gėrybes ir visuomet trokštų amžinųjų, per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

VISŲ ŠVENTŲJŲ

Kyrie eleison,
Christe eleison, Kyrie eleison.
Kristau, išgirsk mus,
Kristau, išklausyk mus.
Tėve, dangaus Dieve, pasigailėk mūsų!
Sūnau, pasaulio Atpirkėjau, Dieve, pasigailėk mūsų!
Šventoji Dvasia, Dieve, pasigailėk mūsų!
Šventoji Trejybe, vienas Dieve, pasigailėk mūsų!

Šventoji Marija,*
Šventoji Dievo Gimdytoja,
Šventoji mergelių Mergele,

Šventasis Mykolai,
Šventasis Gabrieliau,
Šventasis Rapolai,
Visi šventieji angelai ir arkangelai,**
Visi palaimintųjų dvasių chorai,
Šventasis Jonai Krikštytojau,*
Šventasis Juozapai,
Visi šventieji patriarkai ir pranašai,**

Šventasis Petre,*
Šventasis Pauliau,
Šventasis Andriejau,
Šventasis Jokūbe,
Šventasis Jone,
Šventasis Tome,
Šventasis Jokūbe,
Šventasis Pilype,
Šventasis Baltramiejau,
Šventasis Simone,
Šventasis Tade,
Šventasis Motiejau,
Šventasis Barnabe,
Šventasis Luke,
Šventasis Morkau,
Visi šventieji apaštalai ir evangelistai,**
Visi šventi nekaltieji berneliai,

* Melskis už mus!
** Melskitės už mus!

Šventasis Stepone,*
Šventasis Lauryne,
Šventasis Vincente,
Šventieji, Fabione ir Sebastione,**
Šventieji, Jone ir Pauliau,
Šventieji, Kozme ir Damijone,
Šventieji, Gervaze ir Protaze,
Visi šventieji kankiniai,
Šventasis Silvestre,*
Šventasis Grigaliau,
Šventasis Ambroziejau,
Šventasis Augustine,
Šventasis Jeronime,
Šventasis Martyne,
Šventasis Mikalojau,
Visi šventieji vyskupai ir išpažinėjai,**
Visi šventieji mokytojai,
Šventasis Antane,*
Šventasis Benedikte,
Šventasis Bernarde,
Šventasis Domininke,
Šventasis Pranciškau,
Visi šventieji kunigai ir levitai,**
Visi šventieji vienuoliai ir atsiskyrėliai,
Šventoji Marija Magdalena,*
Šventoji Agota,
Šventoji Liucija,
Šventoji Agniete,

* Melskis už mus!
** Melskitės už mus!

Šventoji Cecilija,
Šventoji Kotryna,
Šventoji Anastazija,
Visos šventosios mergelės ir našlės,*
Visi Dievo šventieji ir šventosios,

Būk mums malonus, atleisk mums, Viešpatie!
Būk mums malonus, išklausyk mus, Viešpatie!
Nuo visa pikta,**
Nuo bet kokios nuodėmės,
Nuo Dievo bausmės,
Nuo staigios ir netikėtos mirties,
Nuo velnio žabangų,
Nuo apmaudo, neapykantos ir visokio pikto,
Nuo paleistuvingumo dvasios,
Nuo žaibų ir audros,
Nuo žemės drebėjimo rykštės,
Nuo maro, bado ir karo,
Nuo amžinosios mirties,

Per savo švento įsikūnijimo paslaptį,
Per savo atėjimą,
Per savo gimimą,
Per savo krikštą ir šventąjį pasninką,
Per savo kryžių ir kančią,
Per savo mirtį ir palaidojimą,
Per savo prisikėlimą iš mirusiųjų,

* Melskitės už mus!
** Gelbėk mus, Viešpatie!

Per savo stebuklingą dangun žengimą,
Per Šventosios Dvasios Guodėjos atėjimą,
Teismo dienoje,

Mes nusidėjėliai,*
Mūsų pasigailėti teikis,
Mums atlaidus būti teikis,
Mus į tikrą atgailą atvesti teikis,
Savo šventąją Bažnyčią valdyti ir išlaikyti teikis,
Šventąjį Tėvą ir visus dvasininkus šventajame tikėjime išlaikyti teikis,
Šventosios Bažnyčios priešus palenkti teikis,
Krikščionims karaliams ir valdovams taiką ir tikrąją santarvę duoti teikis,
Visai krikščionijai taiką ir vienybę duoti teikis,
Visus klystančius į Bažnyčios vienybę pašaukti ir visus netikinčiuosius evangelijos šviesa apšviesti teikis,
Mus pačius, tau šventai tarnaujančius, sutvirtinti ir išlaikyti teikis,
Mūsų mintis dangaus ilgesiui pažadinti teikis,
Visiems mūsų geradariams amžinomis gėrybėmis atlyginti teikis,
Mūsų ir mūsų brolių, genčių ir geradarių sielas nuo amžinojo pasmerkimo gelbėti teikis,

* Tave meldžiame, išklausyk mus!

Žemei vaisių duoti ir išlaikyti teikis,
Visiems mirusiems tikintiesiems amžinąjį
atilsį suteikti teikis,
Mus išklausyti teikis,
Dievo Sūnau,

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, atleisk mums, Viešpatie!
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, išklausyk mus, Viešpatie!
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes, pasigailėk mūsų!

Kristau, išgirsk mus!
Kristau, išklausyk mus!
Kyrie eleison,
Christe eleison, Kyrie eleison.

Tėve mūsų...

K. Ir nevesk mus į pagundą.
Ž. Bet gelbėk mus nuo pikta.

69 Psalmas

Teikis, Dieve, gelbėti mane;
Viešpatie, skubėk man padėti.
Tebūna sugėdinti ir teparausta,
kurie ješko mano gyvybės.
Tegul traukiasi atgal ir tesusilaukia
gėdos, kurie gėrisi mano nelaimėmis.
Tepasitraukia susilaukę gėdos tie,
kurie man sako: še tau, še tau!
Tedžiūgauja ir tesilinksmina tavimi
visi, kurie tavęs ieško;

ir tesako visados: "Tebūna šlovinamas Dievas", kurie geidžia tavo pagalbos.
Aš gi esu nelaimingas ir vargšas, Dieve, padėk man.
Mano padėjėjas ir mano vaduotojas esi tu; mano Dieve, nedelsk.
Garbė Dievui Tėvui, ir Sūnui, ir Šventajai Dvasiai.
Kaip buvo pradžioje, dabar ir visados, ir per amžius. Amen.

K. Gelbėk savo tarnus, Viešpatie!
Ž. Tavimi pasitikinčius.
K. Būk mūsų stiprybė, Viešpatie!
Ž. Prieš mūsų priešus.
K. Kad priešas nieko nelaimėtų.
Ž. Ir nedorybės sūnus neimtų mums kenkti.
K. Viešpatie, nebausk mūsų pagal mūsų nuodėmes.
Z. Nei mokėk mums pagal mūsų nedorybes.
K. Melskimės už mūsų šventąjį Tėvą N.
Ž. Kad Viešpats jį saugotų, gaivintų, padarytų laimingą žemėje, ir jo neįduotų į priešų rankas.
K. Melskimės už mūsų geradarius.
Z. Teikis, Viešpatie, atlyginti amžinuoju gyvenimu visiems, kurie dėl tavo vardo mums gera daro. Amen.
K. Melskimės už mirusiuosius.
Ž. Amžinąjį atilsį duok jiems, Viešpatie, ir amžinoji šviesa tegu jiems šviečia.
K. Teilsis ramybėje.
Z. Amen.
K. Už mūsų brolius, čia nesančius.

Z. Mano Dieve, gelbėk savo tarnus, tavimi pasitikinčius.
K. Siųsk jiems, Viešpatie, pagalbą iš šventovės.
Ž. Ir iš Siono gink juos.
K. Viešpatie, išklausyk mano maldos.
Ž. Ir mano balsas tave tepasiekia.
K. Viešpats su jumis.
Z. Ir su tavimi.

Melskimės

Dieve, kuriam sava yra visados pasigailėti ir atleisti, priimk mūsų maldą, kad, savo gerumu pasigailėjęs, mums ir visiems kitiems savo tarnams teiktumeis maloningai nuimti tuos pančius, kurie varžo mus, nusidėjėlius.

Išklausyk, Viešpatie, nuolankiai prašančiųjų maldų ir išpažįstantiems atleisk nuodėmes, kad kartu mums maloningai suteiktumei atleidimą ir ramybę.

Viešpatie, parodyk mums neapsakomąjį savo gailestingumą, kad mus iš visų nuodėmių išvaduotumei ir išgelbėtumei iš bausmių, kurias esame nusipelnę.

Dieve, kurį rūstina mūsų kaltės ir numaldo mūsų atgaila, pažvelk maloningai į savo žmones, kurie nusižeminę tave maldaujame, ir nugręžk nuo mūsų savo rykštes, kurias savo nuodėmėmis esame nusipelnę.

Visagalis amžinasis Dieve, pasigailėk savo tarno, mūsų Šventojo Tėvo N., ir maloningai vesk jį amžinojo išganymo keliu, kad tavo padedamas visa, kas tau patinka, norėtų padaryti ir kiek tik galėdamas darytų.

Dieve, kuris esi visų šventų troškimų, gerų sumanymų ir dorų darbų šaltinis, suteik savo tarnams tos ramybės, kurios pasaulis negali duoti, kad mūsų širdys būtų pasidavusios tavo valiai ir dabartiniai laikai iš tavo malonės būtų ramūs.

Sukurk, Viešpatie, mūsų širdyse Šventosios Dvasios ugnį, kad tau skaisčiu kūnu tarnautume ir nekalta širdžia patiktume.

Dieve, visų tikinčiųjų Leidėjau ir Atpirkėjau, atleisk savo tarnams ir tarnaitėms visas jų nuodėmes, kad jie karštomis maldomis galėtų įgyti tuos atlaidus, kurių visados taip troško.

Mūsų veiksmus, Viešpatie, savo įkvėpimu pranok ir savo pagalba lydėk, kad kiekviena mūsų malda ir kiekvienas darbas visuomet nuo tavęs prasidėtų ir tavimi baigtųsi.

Visagalis amžinasis Dieve, kuris viešpatauji gyviesiems ir mirusiems bei pasigaili visų, kuriuos iš anksto žinai tikėjimu ir darbu tavaisiais būsiant. Nuolankiai tave meldžiame, kad tie, už kuriuos esame pasiryžę melstis, kuriuos šitas gyvenimas dar tebelaiko kūne ar busimasis iš kūno atsipalaidavusius jau yra priėmęs, visų tavo šventųjų užtarimu iš tavo gailestingumo malonės įgytų visų savo nuodė-

mių atleidimą. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį, tavo Sūnų, kuris būdamas Dievas su tavimi gyvena ir viešpatauja drauge su Šventąja Dvasia visus amžių amžius.

Ž. Amen.

K. Viešpats su jumis.

Z. Ir su tavimi.

K. Teišklauso mus visagalis ir gailestingasis Viešpats.

Z. Amen.

K. Ir tikinčiųjų sielos iš Dievo gailestingumo teilsis ramybėje. Ž. Amen.

Tuos aukurus, tas atnašas
Ten uždegė ne Lotas,
Ne Kainas ir ne Abelis,
Jas uždegei gi tu,
Kurs Meile vadinies,
šiandieną rytmetys šiurpus,
Šiandieną vakaras miglotas,
Uždek ir mano širdį, Viešpatie,
Liepsnom šitos ugnies —[11]

DEVINDIENIAI

EVINDIENIS (novena) yra vieša ar privati devynių dienų malda. Šios maldos pavyzdį paliko pats Kristus, ragindamas apaštalus devynias dienas melstis ir rengtis Šv. Dvasios atsiuntimui. Sekminių devindienis (į Šv. Dvasią) yra seniausias ir visuotinis — visoj Bažnyčioj vartojamas. Kalėdų devindienis (į Kūdikėlį Jėzų) atsirado ankstybaisiais viduramžiais Ispanijoj ir Prancūzijoj, nuo 17 š. Italijoj ir vėliau kituose kraštuose; jis buvo jungiamas su votyvinėmis mišiomis (rarotinėm) į Mariją. Velykų šventės savo devindienio neturi, nes joms parengia didžioji savaitė.

Kiti šventiniai devindieniai atsirado vėliau. Iš viso jų yra virš trisdešimt: 11 įvairioms Marijos šventėms; po 2 (vienas šventei, antras — bet kuriuo kitu laiku) į Kūdikį Jėzų, Šv. Dvasią, Jėzaus Širdį, šv. Juozapą; po 1 devindienį į Švč. Trejybę, arkangelus Mykolą, Gabrielį ir Rapolą, angelą sargą ir kaikuriuos šventuosius. Beveik visi šie devindieniai yra apdovanoti atlaidais.

Kai kurie devindieniai turi ypatingą paskirtį — išmelsti sveikatos, atsivertimo, pagalbos ar kitų malonių. Yra ir devynių dienų maldos už mirusius. Seniau tokios maldos (officia novendialia) su mišiomis (missae novendiales votivae) buvo laikomos tik už mirusį popiežių, kardinolą ar kunigaikštį. Nuo 17 š. jos leistos vienuolynų bažnyčiose už kitus mirusiuosius, o nuo 19 š. — ir kitose bažnyčiose.

Šalia devindienių yra dar pirmųjų 9 mėnesio penktadienių maldos į Jėzaus Širdį ir pirmųjų 5 mėnesio šeštadienių — į Marijos Širdį. Kaikur yra paprotys pirmąjį mėnesio ketvirtadienį melstis už kunigus.

KALĖDŲ

Kūrėjau amžinas žvaigždžių,
Šviesa negęstanti žmonių,
O Jėzau, Atpilde visų, —
Maldas priimk širdžių karštų.

Nuo pikto priešo apgaulės
Ateiki gelbėt giminės.
Tavoji meilė tepadės
Pasaulį gydyt nuo kaltės.

Kaltės visuotinės, bendros
Tu neišpirksi be aukos, —
Gimei iš įsčios nekaltos,
O mirsi kryžiuj ant kalvos.

Tavasis vardas kai skambės
Didžios galybės ir garbės, —
Dangus ir pragaras virpės,
Parpuolęs keliais tau tikės.

Teisėjau būsimas didus,
Maldaujam, būki atlaidus:
Malonės ginklais gink visus,
Nuo pikto priešo gelbėk mus!

Garbė, šlovė, galybė tau,
O Dieve, Tėve, ir Sūnau!
Ir tau, Dvasia, — prabilk greičiau
Ramybės žodžiais iš augščiau.

K. Rasokite dangūs iš augštybių,
Ž. Ir tegul debesys išlyja teisųjį.

K. Tegul atsiveria žemė,

Ž. Ir teišželdo gelbėtoją.

Melskimės: **Teikis, Viešpatie, parengti mūsų širdis tavo viengimio Sūnaus keliams, kad per jo atėjimą tyromis sielomis būtumėm verti tarnauti tam, kuris su tavimi gyvena ir viešpatauja šventosios Dvasios vienybėje Dievas per amžių amžius. Amen.**

SEKMINIŲ

SEKMINIŲ devindieniui nėra nustatytų, privalomų maldų. Betkuri malda į Šventąją Dvasią yra gera. Šios maldos kalbamos 9 dienos prieš Sekminių šventę. Pradinį himną "Ateik Sutvertoja Dvasia" kalba pakaitomis kunigas ir tikintieji.

VENI Creator Spiritus, * Mentes tuorom visita: * Imple superna gratia * Quae tu creasti pectora.

Qui diceris Paraclitus * Altissimi donum Dei, * Fons vivus, ignis, caritas * Et spiritalis unctio.

Tu septiformis mune-

ATEIK, Sutvertoja Dvasia, * Savųjų protų aplankyt, * Kad nuo malonės širdyse * Nušvistų prietema blanki:

Ramintoja gi vadinies, * Augščiausio Tėvo dovana; * Šaltinis meilės ir ugnies — * Dvasinio atgajaus pilna.

Septynias dovanas

re, * Digitus paternae dexterae, * Tu rite promissum Patris * Sermone ditans guttura.

Accende lumen sensibus, * Infunde amorem cordibus, * Infirma nostri corporis * Virtute firmans perpeti.

Hostem repellas longius, * Pacemque dones protinus, * Ductore sic te praevio * Vitemus omne noxium.

Per te sciamus da Patrem, * Noscamus atque Filium, * Teque utriusque Spiritum * Credamus omni tempore.

Deo Patri sit gloria, * Et Filio, qui a mortuis * Surrexit, ac Paraclito * In saeculorum saecula. Amen.

tvarkai — * Tu pirštas Tėvo dešinės — * Jo pažadėta mums tikrai, * Kalbų malonėm dalinies.

Nuskaidrink ugnimi jausmus, * Be meilės nepalik širdžių; * Įveik ir kūno silpnumus * Stiprybės išteklium didžiu.

Nuvyki priešą kuo toliau, * Šventos ramybės kelią tiesk, * Kad tavo globoje keliaut * Galėtume jau be kaltės.

Leisk Tėvą per tave pajust, * Laikyti Sūnų mintyse * Ir vis tikėt, jog abiejų * Esi palaiminta Dvasia.

Tad šlovė Tėvui tebūnie * Ir Sūnui, Viešpačiui mirties, * Ir tau, Gaivintoja, ugnie, * Per amžius ji tegul aidės. Amen.[11]

Dieve, šventoji Dvasia, leisk, kad būtume dvasios vaikai ir stiprėtume tavo galybe.

Žinijos Dvasia, padėk mums tavo šviesoj regėti visą kūrybą ir iš tavęs visko viltis.

Patarimo Dvasia, parodyk, ką turime daryti ir ko vengti, ką kalbėti ir ką nutylėti, kaip teisingai spręsti ir savo veiksmus nukreipti į meilę bei gailestingumą.

Dievo baimės Dvasia, įkvėpk pasibaisėjimą kiekviena nuodėme, apsaugok mus nuo pagundos, išdidumo ir įžūlumo.

Pamaldumo Dvasia, padėk mums kūdikiškai mylėti Dievą, mūsų Tėvą, šventai jį garbinti ir uoliai jam tarnauti.

Stiprybės Dvasia, suteik mums švento narsumo, kad ryžtumės didiems darbams ir dėl Dievo pakeltume kančią ir kryžių.

Supratimo Dvasia, padėk mums suprasti dieviškos tiesos gelmes, pažinti Dievo didybę ir išlikti tvirtai tikinčiais.

Išminties Dvasia, vesk mus į tobulybę, liudyk mūsų dvasiai, kad mes esame Dievo vaikai; leisk patirti Dievo malonės grožį ir dvasinio džiaugsmo paguodą.

Šventoji Dvasia, padaryk, kad mes būtume tyras Dievo paveikslas ir išvystume bei pažintume jį veidas į veidą.[13]

K. Dievo meilė mūsų širdyse išlieta Šventosios Dvasios, kuri mums yra duota (Rom. 5,5).

Z. Ir mūsų dangaus Tėvas duos gerąją Dvasią tiems, kurie jį prašo (Luk. 11,13).

Dieve, Ramintojau, pripildyk mūsų širdis savo rimties, išsklaidyk abejones, pašalink baimę ir netikrumą.

Dieve, Pašventintojau, pašvęsk mūsų darbus, kančias ir sielvartus.

Dieve, sielų Šviesa, nuskaidrink mūsų mintis ir jausmus, apvalyk mus nuo pikta.

Dieve, širdžių Vienytojau, derink mūsų nuotaikas, lygink mūsų pažiūras, glausk mus visus savo didžios meilės ryšiu.

Dieve, išminties Davėjau, mokyk mus tikrojo gyvenimo kelio.

Dieve, valių Stiprintojau, grūdink mūsų galias, palenk mus į savo tvarką.

Dieve, širdžių Liepsna, šviesk mūsų norams, skaidrink mūsų papročius.[9]

K. Ateik, Šventoji Dvasia,

Ž. Ir atnaujink žemės veidą.

Melskimės: Dieve, kuris per Šventąją Dvasią siunti tikintiesiems gausių malonių, suteik jų mums, nevertiems tavo tarnams, ištroškusiems dieviškos šilumos, stiprybės ir išminties. Per Jėzų Kristų mūsų Viešpatį, tavo Sūnų, kuris su tavimi gyvena ir viešpatauja tos pačios Dvasios vienybėje amžių amžius. Amen.

DIEVO MOTINOS

DU Marijos devindieniai mūsų tikinčiųjų labiausiai vartojami — tai Nekalto Marijos Prasidėjimo ir Nepaliaujamosios Pagalbos. Abu tinka privačiam maldingumui, arba jungiami prie kitų viešų pamaldų.

MARIJOS NEKALTO PRASIDĖJIMO

V. Visa graži esi, o Marija!
R. Ir gimtosios nuodėmės nėra tavyje.
V. Tu Jeruzalės garbė,
R. Tu Izraelio džiaugsmas,
V. Tu mūsų tautos šlovė,
R. Tu nusidėjėlių Gynėja.
V. O Marija! — R. O Marija!
V. Motina išmintingiausioji,
R. Motina maloningiausioji,
V. Melskis už mus,
R. Užtark mus pas Viešpatį Jėzų Kristų.
V. Savo prasidėjime, o Marija, buvai nekalta. — R. Melsk už mus Tėvą, kurio Sūnų iš Šventosios Dvasios pagimdei.

Melskimės: Dieve, kuris nekaltu Mergelės Marijos prasidėjimu parengei savo Sūnui vertą buveinę, meldžiame tave, kuris, dėl būsimos to paties tavo Sūnaus mirties, ją nuo betkurios nuodėmės apsaugojai, leistumei ir mums, jai užtariant, tyriems pas tave ateiti. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Nepaliaujamosios pagalbos Dievo Motina, parodyk, jog tikrai esi mūsų Motina, išprašyk man... (paminėk ko prašai) ir sunaudoti tai, ko prašau, Dievo garbei ir mano sielos išganymui.

Šventasis Alfonsai, kuris, pasitikėdamas švenčiausiąja Mergele, tiek daug malonių esi gavęs ir savo nuostabiais raštais esi parodęs, jog visos malonės mums ateina per Marijos užtarimą, išprašyk man, kad aš visuomet pasitikėčiau nepaliaujamosios pagalbos Motina ir su didžiausiu pasitikėjimu šaukčiausi jos motiniško gerumo.

Amžinasis Tėve, Jėzaus vardu ir nepaliaujamosios pagalbos Motinos ir šv. Alfonso užtarimu meldžiu tave labiausiai nusižeminęs-usi, — teikis mane išklausyti didesnei tavo garbei ir mano sielos išganymui. Amen.

K. Nepaliaujamosios pagalbos Motina,

Ž. Melskis už mus!

Sveika Marija... (9 kartus).

Melskimės: Nepaliaujamosios pagalbos Motina, pažvelk į vargšą nusidėjėlį, kuris, puolęs prie tavo kojų, tavimi pasitikėdamas, šaukiasi tavo pagalbos. Gailestingumo Motina, pasigailėk manęs, nes tu esi

nusidėjėlių užtarytoja ir viltis. Dėl Jėzaus Kristaus meilės, skubėk man padėti, ištiesk ranką nelaimingam nusidėjėliui, kuris prie tavęs glaudžiasi ir nori tau tarnauti...

Marija, būk prie manęs! Nepaliaujamosios pagalbos Motina, neleisk, kad aš savo Dievą kada nors prarasčiau.

Ž. Amen.

ŠVENTŲJŲ GLOBĖJŲ

SUNKIOMIS gyvenimo valandomis, kai žmogiškai žiūrint nebėra jokios pagalbos, daugelis tikinčiųjų kreipiasi į šventuosius, ypatingai Šv. Juozapą — Jėzaus Globėją, Šv. Judą Tadą, Jėzaus giminaitį, šv. Kazimierą, mūsų tautos globėją. Nevienas iš mūsų tautiečių, praėjusio karo metu atsidūrusių beviltiškoje padėtyje, šaukėsi šių šventųjų ir patyrė nuostabios pagalbos.

ŠVENTOJO JUOZAPO

Garbingasis šventasis Juozapai, kurs esi tėvynėje, ramybės uoste! Aš, tavo globotinis, dar tebedejuoju tremtyje, esu blaškomas pasaulio jūroje. Tu, išgelbėjęs dieviškąjį vaikelį iš Erodo rankų, gelbėk mane, neleisk, kad mano gyvenimo laivas sudužtų. Gelbėk mane iš piktumo tų, kurie prisiekė mane pražudyti. Būk mano vadovas, kad patekčiau ten, kur tu garbėje ir laimėje esi su Kristumi ir Marija. Amen.

O laimingasis Šventasis, kuris dieviškąjį Kūdikį ir skaisčiausią jo Motiną išgelbėjai iš priešų įnirtimo, didžiausiu uolumu juos maitinai ir visuose jų keliuose tėvišku rūpestingumu juos lydėjai ir globojai: dėl Kristaus meilės globok mane ir savo užtarimu padėk man šioj nelaimingoj mano būklėj.

Tūkstančiai sielų, kurios savo reikaluose tavęs šaukėsi, patyrė, kaip galingas esi nuliūdusioms ir suskaudusioms sieloms nešti pagalbos ir džiaugsmo. Tad šaukiuosi tavęs, skaistusis Marijos Sužieduotini, per savo meilę, kurią čia žemėje rodei Jėzui ir Marijai, guosk mane sunkiame kentėjime ir padėk man šiame svarbiame reikale. Vienas tavo žodis paveiks mano Išganytoją, kad jis maloningai mane palaimintų ir mano susirūpinusią sielą paguostų. Amen.

K. Jėzau, Marija, Juozapai,

Ž. Jums atiduodu savo širdį!

Melskimės: Šventasis Juozapai, kuris buvai išrinktas Jėzaus maitintoju ir tau pavestą dieviškąjį Vaikelį taip rūpestingai globojai: tėviškos meilės, kuria tu mylėjai Jėzų, vardu prašau, būk man tėvas ir išmelsk, kad eičiau tavo pėdomis ir sekčiau tavo šventu nuolankumu, vis-

ką iš Dievo rankų priimčiau ir jo tarnybai sunaudočiau. O kad be pažeminimų negalima būti nuolankiam, padėk man viską, kas mane žemina, kantriai ir noromis pakelti. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

APAŠTALO JUDO TADO

Prašant pagalbos

Šventasis Judai Tadai, artimasis Jėzaus giminaiti, garbingasis apaštale ir kankiny, spindįs didelėmis dorybėmis ir stebuklais, ištikimasis ir greitasis užtarėjau visų, kurie tave garbina ir tavimi pasitiki! Tu esi galingas globėjas ir padėjėjas sunkiausiomis valandomis. Todėl kreipiuosi į tave ir iš širdies gilumos maldauju tave — padėk man!

Tu esi gavęs iš Viešpaties dovanų teikti pagalbos tiems, kurie beveik visiškai nustoja vilties. Pažvelk į mane, nes mano gyvenimas — kryžiaus gyvenimas, mano dienos — sielvarto dienos, o mano širdis — kartybių jūra. Visi mano keliai erškėčiais iškloti, kiekviena mano gyvenimo valanda ašarų ir vaitojimo liudytoja. Kas dar niekiau, — mano dvasią apniko juodos mintys. Į mano širdį įsibrovė neramumas, neryžtumas, pasitikėjimo stoka, netgi neviltis. Dievo Apvaizdos nebeįžiū-

ri mano akys ir tikėjimas ėmė svyruoti mano sieloje. Visą mane gaubia juodas nusiminimo debesis. Tu negali palikti manęs tokioje baisioje būklėje. Skubėki man padėti! Per visą savo gyvenimą dėkosiu tau ir garbinsiu tave kaip savo ypatingąjį globėją. Amen.

Garbinant ir dėkojant

Maloniausiasis Viešpatie Jėzau Kristau, jungdamasis su neapsakomu švč. Trejybės garbinimu, kurs atsispindi šv. tavo žmogystėje, švč. Marijoje, visuose angeluose ir šventuosiuose, giriu, garbinu ir augštinu tave už visas malones ir ypatingąsias dovanas, kurių esi suteikęs savo išrinktajam apaštalui ir giminaičiui šv. Judui Tadui. Meldžiu tave dėl jo nuopelnų duoti man malonių ir jo užtarimu man padėti, o ypač stiprinti mane ir ginti nuo priešo mirties valandoje. Amen.

Tėve mūsų, Sveika Marija, Garbė Dievui (3 x).

ŠV. KAZIMIERO

Šventasis Kazimierai, didysis dangaus Karalienės Švenčiausios Marijos garbintojau, daug kartų parodęs nuostabią globą mūsų Tėvynei Lietuvai, stebuklingu būdu gindamas ją nuo piktų priešų puolimų, teikis, tave meldžiame, ją globoti vi-

sados ir visuose jos reikaluose. Per mūsų Išganytojo nuopelnus ir per užtarimą gailestingosios Dievo Motinos, išmelski mums iš Viešpaties malonę, kad mūsų Tėvynės sūnų ir dukterų širdyse liepsnotų gyvas tikėjimas ir tarpusavio meilė, jungianti ir Tėvynėje gyvenančius ir svetur išblaškytus mūsų brolius ir seseris, kad mūsų jaunimas suprastų ir pamiltų skaistaus ir doro gyvenimo grožį, kad Viešpaties tėviškoji Apvaizda visą mūsų tautą vestų jo įstatymų meilės keliu į taiką, gerovę ir į amžinąją dangaus tėvynę. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[25]

Ausk Marijai giesmės giją,
Mano siela nerami.
Skelbk gerumą, prakilnumą
Ilgesinga širdimi.
O Mergaite, tavo kraitis —
Nekaltybė nuostabi:
Mum žavėtis ir gėrėtis
Leisk per amžius tavimi.

Susimąstę nešam naštą
Savo nuodėmės didžios, —
Tu, Šventoji, Nekaltoji,
Meldžiam, gelbėki iš jos!
Varge gimę, mes nežinom
Priebėgos, kaip tu, kitos:
Rojaus vartuose užtarki
Vaikus tėviškės šviesios.

Tavo grožis mum kaip rožė.
Kaip lelija nekalta.
Tavo garbei jieškom vardo
Neištarto niekada,
Ir maldaujam, nepaliaujam,
Širdimi vis alkana:
Leisk išvysti Karalystėj
Meile spindinčią tave.

K. Melskis už mus, šv. Kazimierai,
T. Kad taptume verti Kristaus pažadų.

Melskimės: **Dieve, kurs Šventąjį Kazimierą, garbingai nugalėjusį šio pasaulio ir kūno viešpatavimą, iš žemiškos į dangiškąją karalystę perkelti teikeis, duok, kad mes, kurie šiandien jo maldaujame savo nelaimėse, visuomet būtume jo užtariami. Per Kristų, Viešpatį. Amen.**

PIRMIEJI PENKTADIENIAI

KAS dalyvauja viešose pirmo mėnesio penktadienio pamaldose, priima komuniją, sukalba kurią nors maldą atsiteisti už savo ir žmonių įžeidimus Švč. Širdžiai ir pasimeldžia popiežiaus intencija, laimi pilnus atlaidus. Tuos pačius atlaidus, įprastomis sąlygomis, laimi ir tie, kurie, negalėdami dalyvaut viešose pamaldose, atkalba maldas privačiai.

Dieviškasis Išganytojau, giliai nusižeminęs parpuolęs po tavo kojų, šiandien, pirmąjį mėnesio penktadienį, sekdamas tavo valia aukoju šventąją komuniją pir-

miausia permaldauti už mano šaltumą, nedėkingumą ir visus įžeidimus, kuriuos esu padaręs meilės pilnai tavo širdžiai Švenčiausiame Sakramente. Aukoju atsiprašyti ir atlyginti už visą nepagarbą ir šventvagystes, kuriomis daugelis nedėkingų širdžių vis ir vis piktnaudoja tavo dievišką Širdį šioje didžiausios meilės paslaptyje.

Garbingiausioji Jėzaus Širdie, liepsnojanti mūsų meile ir mūsų išganymo uolumu deganti! O Širdie, giliai sujaudinta mūsų vargo ir nelaimės, į kurią mūsų nusidėjimai mus atvedė! Širdie, nepaprastai turtinga gailestingumo mūsų žaizdoms gydyti, — puolame prie tavęs, reikšdami gailestį, kuris pripildo mūsų širdis, dėl atšalimo ar abejutiškumo, kuriuo taip ilgai už nesuskaitytas malones tau atsimokėti turėjome. Giliai jaučiame tuos įžaidus, kuriuos mes patys ir kiti savo nusidėjimais prieš tave padarėme, ir todėl atėjome daryti to iškilmingo atpildo tavo Švenčiausiai Širdžiai.

Ryžtamės ateityje labiau tave mylėti ir garbinti Švenčiausiame Altoriaus Sakramente. Žadame šv. mišių klausyti su didesniu pamaldumu, rūpestingiau prisirengti prie šv. komunijos ir po komunijai nuoširdžiau padėkoti.

Stengsimės kiek galėdami tai daryti, kad Švenčiausias Altoriaus Sakramentas būtų daugiau žinomas ir mylimas.[38]

Švenčiausioji ir meilės pilna Jėzaus Širdie! Tu slepiesi šventoj Eucharistijoj ir vis plaki dėl mūsų. Dabar, kaip ir kitados, tu sakai: “Aš trokšte trokštu”... Garbinu tave visu nuolankumu, noriai ir su gilia meile. Bent trumpą valandėlę leisk man viską užmiršti ir pasilikti su tavimi. Teplaka mano širdis tuo pačiu ritmu, kaip tavoji. Tedingsta manyje išdidumas ir jautulingumas. Pripildyk mane savimi, kad dienos įvykiai ir laiko sąlygos neblaškytų ir nenublokštų manęs nuo tavo meilės, kurioje slypi visa mano dienų ramybė.[70]

PIRMIEJI ŠEŠTADIENIAI

POP. PIJUS X 1912.6.13 suteikė įprastinėm sąlygom pilnus atlaidus tikintiesiems, kurie pirmąjį mėn. šeštadienį atliks mąstymą ar kurį kitą pamaldumą Nekaltai Pradėtosios Mergelės garbei ir permaldauti už josios vardo niekinimą.

Marija Fatimos apsireiškimuose išreiškė valią, kad penkis pirmuosius mėn. šeštadienius iš eilės būtų atliekama išpažintis, priimama šv. komunija, atkalbama viena rožinio dalis ir po 15 minučių apmąstomos paslaptys.

Šio pamaldumo tikslas pažadinti pasitikėjimą Nekalčiausiąja Marijos Širdimi, padėkoti už jos meilę bei užtarimus ir išmelsti išganymo malonę nutolusioms nuo Dievo sieloms.

Nekalčiausioji Marijos Širdie | Švenčiausioji Viešpaties ir visų Dievo vaikų Motinos Širdie! | Atgailodami ir atlygindami tau už visą panieką ir pažeminimą, | patiriamą iš tautų ir žmonių, | aukojame tą išaugštinimą ir begalinį pasimėgimą, | kuriuo dangaus Tėvas džiugina tave dabar ir per amžius.

Sveika Marija

Nekaltoji Marijos Širdie! | Nuolankiausioji Viešpaties tarnaitės Širdie! | Širdie, po kuria įsikūnijo ir žmogum tapo Dievo Žodis! | Atgailodami ir atsilygindami tau už velnišką išdidumą, | su kuriuo daugelis žmonių atsisako tarnauti tau ir tavo dieviškajam Sūnui, | mes aukojame tą gilų paklusnumą ir begalinį nusižeminimą, | kurį tau ir šventajam Juozapui rodė tavo dieviškasis Sūnus Jėzus Kristus; | aukojame tą garbę ir šlovę, | kurią tau reiškia angelų chorai ir visi ištikimieji danguje ir žemėje.

Sveika Marija

Nekalčiausioji Marijos Širdie! | Meilingasis dieviškosios meilės Inde ir šventosios Dvasios malonių Tarpininke! | Atgailodami ir atsilygindami tau už abejingumą, šaltumą ir nejautrumą, | — dar daugiau: | už neapykantą, kurią tau reiškia tavo Sūnaus krauju atpirktieji, | mes

jungiamės su ta meile, | kuria Šventoji Dvasia, Meilės Dievas, tave visada myli. | Tegu Dievas, Trejybėje vienas ir begalinis, augština tave kaip “gražiosios meilės Motiną” per amžių amžius.

Sveika Marija

Nekalčiausioji Marijos Širdie, | visą pasaulį apimanti Dievo Motinos Širdie! | Širdie, apglobianti dangų, žemę ir skaistyklą! | Motinos Širdie, | kuri savo vaikus vedi per šimtmečių užpuldinėjimus ir persekiojimus, | kovas ir klaidžiojimus, I liūdesį ir sukrėtimus, | kuri niekad nenustoji buvus “Krikščionių Pagalba” ir “Visų Malonių Tarpininke”! | Mes dėkojame tau šiandien ir visados, | kaip tave giria ir tau dėkoja visa kūrinija dabar ir per amžius.

Sveika Marija

Nekalčiausioji Marijos Širdie! | Meile spinduliuojanti Motinos Širdie! | Trejybėje vieno Dievo | ir visų angelų, šventųjų ir teisiųjų neapsakomai mylimoji Širdie, | — priimk mūsų šaltas, išblėsusias širdis. | Leisk mums ir visiems pajusti, į kad Dievas yra begalinė meilė. | Apsaugok mus nuo kiekvienos mažiausios savanoriškos nuodėmės. | Padaryk, | kad mūsų širdys būtų tau tyros meilės ir aukos dovana; | kad jos suteiktų tau tiek

pomėgio ir džiaugsmo, | kiek yra tau padariusios skausmo ir negarbės mūsų nuodėmės ir neištikimybė. | Amen.

Sveika Marija

M e l s k i m ė s : Nekalčiausioji Marijos Širdie, | priimk maloniai mūsų garbę; | priimk ją su visu išaugštinimu ir pagyrimu, | kuris kada nors danguj ir žemėj tau buvo ir bus teikiamas. | Pažvelk gailestingai į tuos, | kurie iš nesupratimo ar nelabumo tave įžeidžia, | ir išmelsk jiems Dievo atleidimą. | Būk jiems ir mums Gailestingoji Motina. Amen.[55]

PIRMIEJI KETVIRTADIENIAI

Katalikų kraštuose plačiai įsigalėjo paprotis pirmaisiais mėnesių ketvirtadieniais melstis už kunigus ir pašauktuosius į kunigystę. Tą dieną priimama komunija, aukojamos šv. mišios, kalbamos šios maldos.

Dieviškasis Išganytojau Jėzau Kristau, kuris visą savo išganymo, pasaulio gelbėjimo ir pasišventimo darbą patikėjai savo vietininkam kunigam, aukoju tau per švenčiausios Motinos rankas šios dienos maldas, darbus, aukas, džiaugsmus ir kančias už tavo kunigų ir kunigystės kandidatų pašventinimą.

Duok mums šventų kunigų, kurie, degdami tavo meilės ugnim, nieko dau-

giau nejieškotų, kaip tik tavo garbės ir mūsų sielų išganymo. Saugok juos nuo išvidinių ir išorinių pavojų ir grąžink į pirmykštį uolumą tuos, kurie nutolo nuo savo švento kunigiško idealo.

Marija, geroji kunigų Motina, paimk ypatingon savo globon visus kunigus ir vesk savo ranka prie gerojo Ganytojo ypač tuos, kurie palūžo savo pašaukime.

Jėzau, amžinasis sielų Ganytojau, išklausyk mūsų maldas už mūsų kunigus; jose tu rasi savo paties giliausius troškimus! Juk tavo Širdis jautriausiai plaka kunigams, per kuriuos tu apsupi visas sielas savo begaline meile.

Prisipažįstam, kad mes nesame verti turėti šventų kunigų. Tavo gailestingumas yra didesnis, negu mūsų kvailumas ir blogumas. O Jėzau, tu pats padaryk, kad kunigystės siektų tik tie, kuriuos tu pašaukei. Apšviesk vyriausius ganytojus, kurie juos parenka, sielų vadovus, kurie jiems duoda patarimą, auklėtojus, kurie ruošia juos didžiajam pašaukimui. Duok mums kunigų, kurie prilygtų angelus savo nekaltybe, būtų tobuli nuolankumu, žėrį šventa meile kaip Serafinai, didvyriški dvasios aukoj, pilni apaštališko uolumo tavo garbei kelti ir sieloms gelbėti.

Pasigailėk tų, kurie nežino, kad kunigas neša jiems tavo šviesą. Pasigailėk tų darbininkų, kuriuos jie tavo vardu saugo ir gelbėja nuo apgaulės. Pasigailėk vaikų ir jaunimo, kurie ieško vadovo, padedančio į tave ateiti. Pasigailėk kenčiančių, kurie reikalingi guodėjo, galinčio tavo širdį jiems atverti. O Kristau, leisk tave nenumaldomai prašyti vardu tų gausių būrių, kurie alksta ir trokšta! Duok, kad tavo kunigai vestų į tave visą vargstančią žmoniją, kad per juos būtų atnaujinta žemė, nuskaidrinta tavo Bažnyčia ir įsigalėtų taika tavo Širdies karalystėje!

Nekaltoji Mergele, amžinojo Kunigo Motina, tu, kuri po kryžium mylimiausią Jėzaus kunigą apaštalą Joną priėmei kaip savo sūnų, priimk širdin mūsų nužemintą maldavimą — pakartok tai, ko prašome, savo dieviškajam Sūnui ir savo begaliniu užtarimu išmelsk tavo Jėzaus Bažnyčiai viską atnaujinančios Sekminių ugnies. Amen.

Litanija už kunigus

Dieve Tėve, Sūnau ir Šventoji Dvasia, *
Palaimink mūsų šv. Tėvą, mūsų vyskupus ir mūsų kunigus,

* Tave meldžiame, išklausyk mus!

Duok jiems tavo malonės jėgą, tavo širdies meilę, tavo aukos dvasią,
Padaryk juos tvirtus tikėjime, šventus paprociuose, ištikimus pašaukime,
Pripildyk juos apaštalų uolumo, kankinių drąsos, išpažinėjų ugnies,
Leisk jiems laimėti nusidėjėlius, į tikrą kelią atvesti klystančiuosius, mokyti nežinančiuosius,
Stiprink juos savo džiaugsmu darbuose, savo kantrybe jų kančiose, savo šventa ištverme jų kovose,
Išlaikyk juose meilę mažiesiems, uolumą auklėjant jaunimą, ištikimybę tautai ir tėvynei,
Laimink jų žodžius sakykloj, paskatinimus klausykloj ir pamokymus mokykloj,
Apsaugok juos nuo priešo pagundų, nuo piktos valios žmonių pinklių, nuo vedančių į nuodėmę progų,
Daryk mus su jais vieningus tikėjime, ištikimus Dievo tarnyboj, šventus gyvenime,
Suteik mums šventų vyskupų, šventų kunigų, šventų misionierių.

Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes,
Atleisk mums Viešpatie!
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes,
Išklausyk mus, Viešpatie!
Dievo Avinėli, kuris naikini pasaulio nuodėmes,
Pasigailėk mūsų!

Melskimės: Jėzau Kristau, Dievo Sūnau, tu pasakei: Pjūtis didelė, bet darbininkų maža, prašykite pjūties Viešpatį, kad jis siųstų darbininkus į savo vynuogyną! Štai, mes meldžiame tave, padaugink šventų kunigų skaičių, kurie tavo pėdomis eitų ir su apaštališku uolumu tavo vynuogyne dirbtų. Duok jiems savo šviesos ir malonės į tave atvesti netikinčiuosius ir klaidoje esančius, stiprinti silpnuosius ir tavo karalystę žemėje vis labiau plėsti. Padaryk, kad mes išlaikytume jiems pilną ištikimybę, klausytume jų žodžio ir savo šventu krikščionišku gyvenimu bei apaštalavimu jiems pagelbėtume sielų vadavimo darbe. Išklausyk, maloningasis, mūsų maldų tu, kurs gyveni ir viešpatauji amžių amžius. Amen.

Į ŠVENČ. TREJYBĘ

DIEVE, visagalis Tėve, mes prašom tave, per begalinius savo Sūnaus nuopelnus, suteik mums gerų ir šventų kunigų!

Dievo Sūnau, Tėvo Žodi, laimink šių dienų apaštalus, padidink jų skaičių ir jų uolumą.

Dieve, Šventoji Dvasia, Tėvo ir Sūnaus Meile, uždek kunigus tavąja meile, apšviesk juos tavąja ugnim, stiprink juos ir laimink tuos, kurie iš meilės tau aukojasi jų dvasinei gerovei.

Jėzaus Širdie, padaugink tavo Bažnyčios kunigų eiles! (100 d. atlaid.).

AUŠROS VARTŲ MARIJA

AUŠROS VARTAI VILNIUJE

ASMENINĖS MALDOS

RA žmonių, kurie melsdamiesi į ieško vienumos. Jiems artimesnis aš-tu santykis su Dievu. Tada jie jaučiasi galį nuoširdžiau melstis. Tai nėra peiktina, priešingai — gražu ir girtina. Tik šis asmeninis maldos būdas nėra vienintelis.

Yra maldų, kurios daugiau išreiškia mes-tu santykį su Dievu. Žmogus juk yra bendruomeninė būtybė. Mes bendraujame — ir turime bendrauti — su Dievu, kaip dvasinis kolektyvinis vienetas. Toks vienetas yra ir profesija.

Visos orios profesijos yra pašvęstos. Visi pašaukimai dalyvauja Kristaus karalystėje. Bažnyčia laimina lakūnus ir kalnų keleivius bei jų priemones. Ji laimina techninius ir sportinius pašaukimus, kurie reikalauja viso žmogaus. Visi pašaukimai padeda įvykdyti Dievo paskirtį, duotą sutvėrimo rytmetį, būtent — apvaldyti žemę ir apreikšti savyje Dievo paveikslą.

Malda kreipia mūsų žvilgsnį — asmeninį ar profesinį — amžinojo paskyrimo linkme ir sulaiko nuo pavojaus pasidaryti darbo ar verslo vergu.

JAUNUOLIO

NEI VIENAS teneniekina tavo jaunystės; bet tu būk pavyzdys tikintiesiems žodžiu, elgesiu, meile, tikėjimu, skaistybe (1 Tim. 4,12).

Viešpatie, tu davei man tvirtą kūną. Bet tu nori, kad aš jį grūdinčiau ir gerbčiau. Jis yra Šventosios Dvasios šventykla, kuri turi išlikti nepaliesta ir neišniekinta.

Žinau, kad tik skaistusis gali būti tavo draugas, ir tik kovojantysis teikia tau džiaugsmo. Todėl prašau tave: išmokyk mane gerbti gyvenimo slėpinius, suteik jėgos drąsiai ginti savo širdies tyrumą. Viską galiu su tavimi, Viešpatie, — tu kovok ir laimėk manyje!

Švenčiausioji Mergele, užtark mane. Tegul manajame veide neišnyksta tyras džiaugsmas ir skaisčiųjų šypsena, kaip kalnų viršūnėse niekad nenutirpsta amžinasis sniegas. Amen.[60]

Darbe

Mano Viešpatie, Jėzau Kristau! Tau skiriu šią naują darbo dieną. Viską, ką tik ji atneš, noriu priimti tarsi iš tavo rankų. Visame noriu įžiūrėti tavo skirtą man uždavinį. Leisk, kad darbo triukšme nepamirščiau, jog tu esi mano gyvenimo prasmė ir tikslas. Noriu džiaugtis savo darbu, kaip tu juo džiaugiesi. Juk ir tu, Viešpatie, savo jaunystėje stovėjai prie dailidės stalo.

Siųsk bandymų, kad nesustingtų mano sugebėjimai. Duok vadovų, kurie mane suprastų ir iš manęs daugiau reikalautų. Leisk man rasti draugų, su kuriais džiaugsme ir varge galėčiau visą gyvenimą bendrauti.

Viešpatie, padėk man, kad savo darbu ir gyvenimu tau geriau tarnaučiau ir tave garbinčiau. Amen.[60]

Klasėje

Viešpatie Kristau, kuris savo darbui ruošeisi trisdešimt metų ir savo apaštalus mokei laimėti pasaulį kryžiui! Matai, esu jaunas, bet žinau, kad ir aš galėsiu tau tarnauti tik išvystęs savo talentus. Laimink tad mane šiais mokslo metais. Siųsk Šventąją Dvasią: tepadeda ji man kiekvieną valandą, o ypač tada, kai bus sunkiausia.

Duok man gerų mokytojų, kad galėčiau jais sekti ir juos gerbti. Duok gerų bičiulių ir saugok mane nuo blogų draugų. Laimink mano klasę ir leisk mums visiems tapti tvirtiems ir pergalėti visas sunkenybes.[60]

MERGAITĖS

Esu jauna, Viešpatie, ir augu ne tokiose sąlygose, kur žmonės subręsta vientisi. Man sunku suderinti mintį su žodžiu ir žodį su veiksmu. Bet nėra kito kelio, kaip stengtis susiderinti savyje.

Tavo pagalba, Viešpatie, yra vienintelė mano viltis. Aš stengsiuos būti jos verta.

Vengsiu knygų ir magazinų, kurie mane painiotų. Kovosiu prieš įspūdį, kad man pavyksta save pridengti ar kitus įtikinti kitaip, negu aš galvoju.

Bandysiu savęs neliūliuoti iliuzijomis ir įspūdžiais, nes tu, Viešpatie, davei man vieną tikrą sprendėją — sąžinę.

Kitų sprendimai apie mane tebūna ne tiek malonūs ir švelnūs, kiek teisingi. Padėk man, Viešpatie, ieškoti ir rasti gerų patarėjų.

Noriu būti labai atvira ir tiesi kiekvienoj išpažinty, nes kurgi, Viešpatie, aš galėsiu geriau rasti tavo sprendimą ir tikrą atleidimą.

Kiekvieną pareigą priimsiu su noru. Kiekvienoj maldoj atsiprašysiu tave, mano Dieve!

Tu mane vedi į gyvenimą, ir aš meldžiu — vesk mane tiesiai ir išvesk iš kreivių, kurios tyko mane, trapią ir nepatyrusią.

Esu sklidina vilčių, kaip indas tyro vandens. Tegu viskas mano jaunystėj būna pašvęsta laiminančios tavo rankos. Amen.[9]

DRAUGŲ

AŠ TROKŠTU matyti jus, kad drauge su jumis pasigėrėtumėm tuo tikėjimu, kuris yra bendras, jūsų ir mano (Rom. 1, 11-12).

Mes prašome tave, Viešpatie Jėzau Kristau, pasilik mūsų draugystėj. Duok, kad mes nepasimestume smulkmenose, neužsidarytume tik savo tarpe ir nenutoltume nuo žmonių bendruomenės, kurion tu mus pastatei.

Suteik mums, Viešpatie, džiaugsmingą, galingą gyvenimą, kad kiekvienas pagal tavo duotus sugebėjimus, drauge eidamas, įvykdytų pasaulyje tavo valią.

Laimink mūsų draugystę ir kiekvienam iš mūsų suteik tiek savo malonės, kad mes galėtume atgaivinti tavo dvasią savyje ir tuose, kurių artumoje gyvename. Amen.[61]

SPORTININKO

AR Jūs nežinote, kad tie, kurie bėga lenktynių, visi, tiesa, bėga; bet tik vienas tegauna laimikį. Kiekvienas, kurs eina imtynių, nuo visa susilaiko (1 Kor. 9, 24-25).

Tas, kurs kovoja imtynėse, nevainikuojamas, jei nekovoja taisyklingai (2 Tim. 2, 5).

Padėk man, Viešpatie, kad laikyčiausi žaidimo taisyklių, būčiau kuklus ir nenusiminčiau, jei man nesiseks. Padėk man laimėti, jei tavo valia man tai leidžia. O jei negaliu, tada išklausyk mano maldos ir leisk man garbingai pakelti pralaimė-

jimą. Įkvėpk man nuotaiką briedžio, kuris nušliaužia šalin ir tylėdamas kenčia.

Padėk, Viešpatie, kad savo kūno jėgas palenkčiau dvasios pergalei, tarnaučiau silpniesiems ir visose savo pastangose ješkočiau visų pirma tavo garbės, kuris gyveni ir viešpatauji per amžius. Amen.[60]

KARIO

BUDĖKITE, tvirtai stovėkite, elkitės kaip vyrai ir būkite stiprūs (1 Kor. 16, 13).

Mano Viešpatie ir Išganytojau! Tu be baimės ėjai atlikti savo uždavinio ir nebijojai savo priešų galybės. Tu drąsiai ėjai mirti, kad mus atpirktumei, ir tu visados pasitikėjai savo dangaus Tėvu.

Padėk man, stiprink mano tikėjimą, padaryk mane galingą ginant tavo pašvęstas žmonių teises ir tautų laisvę. Suteik man drąsos ir narsybės kovoje už tavo karalystę, kad nepabūgčiau jokių priešų ir pavojų. Kovok manyje, Viešpatie, ir aš laimėsiu. Amen.[60]

KUNIGO

NEI VIENAS, kurs kareiviauja Dievui, nesipainioja į žemiškus reikalus, kad patiktų tam, kuriam apsiėmė tarnauti (2 Tim. 2, 4).

Kaip gera tau tarnauti, Viešpatie! Kas bus tavo danguje, jei čia, žemėje, tokių saldybių žmogaus sielą pripildai, kuomet šventais šiurpuliais kūną sukreti, tarsi į trečią dangų pagavęs nuneši. Širdis tirpsta, lūpos žado netenka, o siela tavyje skendi... Koks dosnus esi, Viešpatie!

Aukoju tau visus savo darbus, vargus, rūpesčius, visus nemalonumus, sunkenybes, kryžius. Duok, kad dėl tavęs ir tavo Bažnyčios dar daugiau galėčiau dirbti, vargti ir kentėti. Leisk, kad sudegčiau kaip ta žvakė ant altoriaus nuo darbo kaitros ir meilės ugnies. Amen.[62]

AUKLĖTOJO

NELAIKYK nieku tavy esančios malonės, kuri tau duota..., kad tavo pažanga būtų visiems matoma. Žiūrėk pats savęs ir mokslo..., nes tai darydamas, ir pats save išgelbėsi ir tuos, kurie tavęs klauso (1 Tim. 4, 14-16).

Duok, Viešpatie, kad savo jaunimą mes laikytume taip brangų, kaip savo akies lėliukę, ir išlaikytume jį tavo meilėje. Saugok jų jaunystę nuo to, kas svetima tavo Širdžiai ir tau pašvęstos tautos valiai. Kodėlgi turėtų išblėsti skaidrios jų akys? Kodėlgi jų klaidą turėtų karčiai apverkti motina, kuri tiek vilčių sudėjo į tavo globą jiems ?

Viešpatie, pasigailėk jaunimo, kuris savo karštyje užmiršo tėvų ir mokytojų valią. Pasigailėk mūsų, jų auklėtojų, kurie nemokėjom ir gal nesistengėm jų širdysna įdiegti tikros tavo meilės ir laiku parodyti jiems gresiančių pavojų. Amen.[9]

DARBININKO

DARBININKAS vertas savo algos (1 Tim. 5,18). Sergėkitės piktų darbininkų (Pilp. 3,2).

Viešpatie Kristau, Darbininke, kaip ir mes! Duok mums ir visiems mūsų darbo broliams dirbti su tavim, galvoti kaip tu, melstis per tave, gyventi tavyje, semtis jėgų sau ir savo laikui iš tavęs.

Teateinie tavo karalystė į mūsų fabrikus, dirbtuves, biurus, į mūsų namus ir gatves!

Būk visur labiau pažįstamas, mylimas ir garbinamas. Saugok mus nuo neteisybės ir neapykantos, nuo viso blogo ir nuo kiekvienos nuodėmės.

Tegul sielos tų darbininkų, kurie randasi pavojuje, pasilieka tavo malonėje arba greičiausiai ją teatranda; ir sielos tų, kurie mirė darbo garbės lauke, tegu per tavo gailestingumą ilsisi ramybėje. Amen.[63]

ŪKININKO

ŠTAI artojas laukia brangaus žemės vaisiaus, kantriai kęsdamas, iki gaus ankstyvojo ar vėlyvojo lietaus (Jok. 5, 7). Artojas turi arti su viltimi; ir kurs kulia, su viltimi gauti vaisių (1 Kor. 9, 10).

Į dirvą nuo veido man prakaitas laša, —
Aš žemę vagoju liūliuoti javams.
O lūpos palaimos Augščiausiąjį prašo
Ir gieda jos himną Karaliui savam.[81]

Viešpatie, tu palaiminai žemę, kuri neša vaisių; palaiminai gerą sėklą ir pažadėjai jai šimteriopą derlių. Laimink mano dirvas, kurias savo prakaite išpurenau ir tavo Apvaizdos globai pavedžiau. Saugok pasėlį nuo sausros, audrų ir ledų. Saugok gyvulius, kuriuos man davei kaip darbo talkininkus. Saugok namus nuo gaisro ir pavojų, kad juose po savo darbo ramiai ilsėtųsi manoji šeima, kurią man davei.

Viešpatie, aš myliu savo žemę, kurią tu mano rankoms pavedei. Myliu tave, kuris mane paskyrei šią žemę purenti ir jos vaisiais maitinti žmogų — tavo paveikslą ir panašybę. Tebūna įvykdyta tavo valia mano sodyboje ir visoje žemėje per amžius. Amen.[9]

VISUOSE dalykuose žiūrėk Dievo. Garbink jį, ir jis tau sudarys šlovės. Bijok jo, ir pats būsi saugus. Laikykis teisingo kelio! Gydytojas turi vardą, kurio nieks nepajudins, jei jis laikosi dorų papročių, rimto gyvenimo būdo ir nuosaikumo kalboj. Dovanos praturtina gyvenimą, bet geras vardas brangesnis už visus turtus.[82]

Dieve, pripildyk mano sielą meilės gydymo menui ir visam, kas sukurta. Saugok mane nuo pinklių, kurios atitrauktų mane nuo kilnios pareigos daryti gera tavo vaikams. Palaikyk mano širdies jėgas, kad visuomet būčiau pasiruošęs tarnauti vargšui ir turtingajam, gerajam ir blogajam; kad ligonyje aš nieko daugiau nematyčiau, tik kenčiantį žmogų. Padėk, kad mano protas būtų šviesus prie ligonių lovos, kad jame pasiliktų visa, ko išmokė patirtis ir mokslas. Padaryk, kad ligoniai pasitikėtų manimi ir klausytų mano patarimų. Jei ligoniai neišmanydami mane peiktų ar smerktų, padėk man nepažeistam išlikti tiesoje.

Mano Dieve, duok man atlaidumo ir kantrybės su sergančiais. Padėk man, kad visur būčiau kuklus ir ypač rūpestingas savo moksle. Atitolink nuo manęs mintį, kad aš viską galiu, ir duok man jėgos, va-

lios ir progos nuolat padidinti savo žinojimui. Amen.[58]

Prisiekiu Dievui

Prisiekiu Dievui Augščiausiajam, kad atliksiu savo kaip gydytojo pareigas, iki jėgos man tarnaus. Prirašysiu tik tuos vaistus, kurie pagal mano jėgas ir išmanymą bus naudingi ligoniams, ir saugosiu juos nuo visokio blogio bei pavojaus. Neduosiu niekam vaistų, kurie iššauktų mirtį, nors jų kas ir prašytų. Taip pat niekam tuo reikalu neduosiu patarimo. Neduosiu motinoms žalingų gydymo priemonių, kurios galėtų pakenkti jose bręstančiai naujai gyvybei. Gyvensiu ir vykdysiu savo meną šventai, nesusitepdamas kalte. Kiekviename name, į kurį aš įeisiu, ieškosiu priemonių pagelbėti sergančiajam, vengdamas blogio, sugedimo ir laisvo elgesio. Laikysiu paslapty tuos dalykus, kuriuos pamatysiu ar išgirsiu iš žmonių ir kurie neturi būt viešai žinomi, susilaikydamas netinkamai apie juos kalbėti.

Jei įvykdysiu šią priesaiką niekad jos nesulaužydamas, būsiu gerbiamas visų ir visuomet galėsiu džiaugtis profesijos gėriu ir visu gyvenimu, o amžinatvėje regėti tave, Viešpatie Dieve![57]

PALAIMINTI, kurie alksta ir trokšta teisybės, nes jie bus pasotinti (Mat. 5, 6).

Kaip kalinys laisvės, taip aš, Viešpatie, alkstu teisybės. Ne tos, kurią žmonės s a v a vadina, dėl kurios veda ginčus ir smulkias kovas.

Aš trokštu teisybės, kuriai didieji protai lenkėsi, kurios ieškojo nerami visų laikų dvasia, už kurią mirė kankiniai. Ilgiuosi tos palaimintos teisybės, kurią turi tu, teisybės šaltini, tu — pati tiesa ir teisingumas!

Aš alkstu teisybės, kuri palengvina kenčiančiųjų dalią, kuri kasdieninės duonos leidžia nestigti alkstančiam, kuri silpnąjį sulaiko lenktis stipriojo neteisybei.

Aš trokštu teisybės, Viešpatie, pilnos ir visuotinės, kuri apimtų žmones, tautas, gimines ir grupes, kuri suvestų visus vienon sutartinėm

Aš meldžiu teisybės kraštams, kurių dalia — priespauda ir nelaisvė ir kurių gyvenimas — vienas ištisas kryžiaus kelias. Kaip tamsoj tu leidai sušvisti žiburiams, taip leisk neteisybėje švitėti tavo teisingumo viltims. Duok, kad šis tautų ilgesys nebūtų pažeistas neapykantos ir keršto, kad jis nesukliudytų palaiminimo,

kurį žada kalno pamokslas — nekaltai kenčiančiųjų palaiminimo.

Aš trokštu teisybės tiems, kurie mirė tiesos kardą iškėlę, ir palaimos tiems, kurie šiam kardui yra prisiekę tarnauti. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

MOKSLININKŲ

O DIEVO turtų, išminties ir žinojimo gilybe, kaip nesuprantami jo teismai ir nesusekami jo keliai! Nes kas pažino Viešpaties mintį arba kas buvo jo patarėjas? (Rom. 11, 33-34).

Visagalis Dieve, kurs sukūrei žmogų pagal savo paveikslą ir jam gyvą sielą suteikei, kad jis tavęs visur ieškotų ir tavo kūrinius valdytų, mokyk mus tavo rankų darbus taip tirti, kad žemę mūsų labui palenktume ir protą tavo tarnybai stiprintume. Leisk mums priimti tavo šventąjį žodį taip, kad tikėtume tuo, kurį tu siuntei mokyti mus tavo išganymo mokslo ir suteikti nuodėmių atleidimą. Ko prašome mes to paties Jėzaus Kristaus, mūsų Viešpaties, vardu. Amen.[52]

Troškime pažinti viską, labiausiai nepasotinamas iš geismų, tu traukei mane ilgus metus į mokslo ir meno tarnybą! Kurgi nūnai visų šių mano pastangų vaisiai ir atlygis? Ką laikiau tiesa, nūn atrodo sme-

genų verpalas; kas rodėsi šviesa, dabar — tik drumsta ūkana. Širdyje taip tuščia — nei meilės, nei tikėjimo! O visokio žinojimo tuštume! Viešpatie, į tavo kryžių kreipiu savo žvilgsnį, ieškodamas išminties ir grožio. Ar tu gali mane mokyti, kurs kabi ten prikaltas ? O, tu gali! nes skausmo medyje, o Kristau, esi visiškai atskleistas, kaip knyga — išminties ir gyvenimo![46]

Tebūnie padėka geriausiam Dievui, kuris man viską yra davęs, įimant ir mažus sunkumus — be kurių gyvenimas nėra įmanomas, — kad aš niekad nepavargčiau garbinti jo Išmintį.[51]

MENININKŲ

Arfininkų, giesmininkų ir vamzdininkų balso ir trimito nebebus tavyje (didysis mieste) daugiau girdėta; joks dailininkas, koks bebūtų jo menas, nebus daugiau tavyje rastas..., nes tavo pirkliai buvo žemės kunigaikščiai, nes tavo žavėjimais buvo suvedžiotos visos tautos (Apr. 18, 22-23).

Mano brangus Viešpatie, šaukiuos tavo pagalbos akloj ir nenaudingoj savo kančioj. Priešais žemiškąjį grožį jaučiuos netekęs žėresio. Teįsilieja tavojon kaitron manoji, ir aš nuo jos užsidegsiu. Tu vienas gali atnaujinti mano protą, valią ir jėgas, kurios yra silpnos ir tingios! Tu dieviškai

augštą sielą atidavei laikui ir uždarei suvargusiame pavidale, tarsi kalėjime, nesėkmingam likimui. Kaip tad galėčiau pakeisti savo gyvenimą! Viešpatie, be tavęs man nėra jokio gėrio, o be žmonių pagalbos pasikeisti tėra vien tavo galioje.[42]

Viešpatie, vesk mano dvasią, o ištrauk ją, pradžiugintą tavo grožiu, iš šitos sunkios glūdumos, kad ugningu šuoliu kiltų drąsiai augštyn! Tu esi vienintelis, kurs moki ir gali ją sužavėti.[43]

KALBĖTOJŲ

Jei trimitas duotų neaiškų garsą, kas rengsis į kovą? Taip pat ir jums yra su kalba; jei nekalbėsite suprantama šneka, kaipgi bus žinoma, ką sakote? Jūs juk kalbėsite lyg į orą. Taip daug iš tikrųjų yra kalbų šiame pasaulyje, ir nėra nei vienos be suprantamo garso. Taigi, jei aš nežinosiu žodžio prasmės, būsiu tam, kuriam kalbu, svetimšalis; ir kurs kalba, bus man svetimšalis (1 Kor. 13, 7-12).

Dieve, žmogaus Kūrėjau, tu davei mums kalbos dovaną ir į mūsų lūpas įspaudei žodį. Leisk, kad mes jį tartume vertingai, gilios prasmės jam duotume ir į tavo tiesą jį lenktume.

Amžinasis Žodi, iš Tėvo išėjęs ir mūsų išganymui kūnu tapęs, palaimink mano žodį ir leisk, kad jis tarnautų tavo garbei ir žmonių gėriui.

Šventoji Sekminių Dvasia, kalbų dovanos davėja, suteik man malonės kalbėti į žmones taip, kad kiekvienas suprastų tą pačią iš Tėvo ir Sūnaus išeinančią tiesą.[9]

Nuvalyk mano širdį ir lūpas, visagalis Dieve, kuris pranašo Izajo lūpas su degančia žarija nuvalei; taip teikis mane nuvalyti savo maloningu pasigailėjimu, kad vertai skelbčiau tavo šventą tiesą. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

GRĮŽTANČIO Į DIEVĄ

Pats mūsų Viešpats Jėzus Kristus ir Dievas, mūsų Tėvas, tepadrąsina jūsų širdis ir tesustiprina visokiam geram darbui ir žodžiui (Tesal. 2, 16-17).

Viešpatie, kiek kartų, įsmeigęs akis į neišmatuojamus tolius, paskęsdavau žavesy ir susimąstyme, tiek kartų tu prabildavai į mano širdį! Tu kėlei mane augščiau pilkos žemės, tu tirpdei tamsius mano jausmus, darei mane švelnų, kaip lino žiedas.

Kaip lengva būdavo kalbėti į tave, Viešpatie, kalbėti be žodžių, be tų paprastų mūsų žodžių! Buvai arti manęs, ir, rodos, savo akimis tave paliesdavau, savo jausmu apčiuopdavau, savo pajauta atpažindavau.

Viešpatie, tu buvai mano jaunystės dalis — neatskiriama ir nedalijama. Savo rimtimi pripildydavai dvasią džiaugsmo spindulių, ir jų buvo tiek daug!

Išklydęs iš tėviškės, sutikau šalto mūro ir slidaus asfalto gatves. Ieškojau šviesos sustingusių ženklų lakštuose ir ilgėjausi žaismo, sukurto žmogaus rankų. Mano jaunystės Dieve, pamečiau tave iš savo akių, ir buvau toks vienišas ir toks apleistas!

Nūnai, o mano Džiaugsme, vėl pradedu atrasti tave. Kasdien, kai palydžiu tavo saulę, ir kasryt, kai pasitinku ją vėl, man rodos, tu kalbi į mane kaip kitados — mano jaunystės kalba. Kalbėk, o Viešpatie, kalbėk![9]

Aš atsimenu ir skaudančia širdimi svarstau sau vienas, kaip aš eidavau su minia. Eidavau kitų priekyje į Dievo namus su džiūgavimo ir šlovinimo balsais, iškilmingoje sueigoje.

Ko liūdi, mano siela, ir kodėl nerimsti? Turėk vilties Dievuje, nes aš vėl šlovinsiu jį.

Srovė vejasi srovę ūžiant tavo kriokliams: visos tavo srovės ir bangos perėjo mane.

Aš sakau Dievui: tu mano Uola. Aš vėl šlovinsiu jį — jis mano gelbėtojas ir mano Dievas (Ps. 41).

**Aš remiuos į Dievą, kaip į uolą,
Virpėdamas, be kalbos,
Ant gyvybės ir mirties ribos.
Lyg ugniniai lapai žvaigždės puola...
Kur pradžia, kur pabaiga?
Aš remiuos j nepajudinamą uolą
Krūtine nuoga.**[95]

LIGONIO

O Dieve, tu žinai, kaip aš kenčiu; tu gali mano kančias numaldyti, jei tavo išmintis atras, kad tai naudinga. Dieve, gelbėk mane, jei mano išganymui tai reikalinga; sugrąžink man sveikatą ir mano jėgas, kad toliau galėčiau gyventi tavo šlovei, tėvynės ir žmonių gerovei. Tačiau, mano Tėve, jei ši taurė negali manęs aplenkti, tegul įvyksta tavo šventa valia! Duok man kantrybės ir tvirtybės, padėk man pasitikėti tavo išmintimi.

Tavo įsakymai, mano Dieve, šventi. Tavo šventas žodis mane moko, kad viskas, kas tik mane liečia, tai malonė ir meilės ženklas. O ypač kentėjimas yra ne tik bausmė už kaltes, bet ir priemonė pažinti save, kilti dorybėj, stiprėti dvasia ir siekti sielos išganymo.

Tu pats, Žmogau Dieve, Jėzau Kristau, mano Mokytojau, neišvengei kentėjimo: buvai sužeistas, erškėčiais vainikuotas, apspjaudytas, priverstas kryžių nešti. Tu kruvinu prakaitu prakaitavai iš kančios ir mirties baimės. Ar aš vertesnis už tave, Mokytojau? Tu nekaltas, o aš nusidėjėlis. Mano kentėjimai — mano skaistykla. Mano atpildas — ugnis, kuri, išdegindama manyje žemiškąjį purvą ir dulkes, pridengs mane, kaip išvalytą auksą. Tik tu, Viešpatie, prilenk mano maištingą valią prie tavo šventos valios; apšviesk protą, kad matyčiau ligos ir kančios prasmę; duok kantrybės ir giedros, įstatyk mane į tą kelią, kuris nors siauras, tačiau veda į amžinąjį gyvenimą, į regėjimą tavęs, Dieve, kurio, kaip gyvybės, tiesos, gėrio ir grožio šaltinio, siekia mano siela. Dėkoju tau, Tėve, už visa, ką man esi suteikęs, ir šlovinu tave dabar ir trokštu šlovinti per amžių amžius. Amen.[67]

SENATVĖJE

PALAIMINTAS žmogus, kurs kantriai kenčia mėginimą, nes kada bus ištirtas, gaus gyvenimo vainiką, kurį Dievas pažadėjo jį mylintiems (Jok. 1, 12).

Kokio brūžo dantys, vargše mano siela, dildo pavargusį tavo apvalkalą? Kada lai-

kas tave išvaduos nuo kūno, kad atsigrįžtum į dangų — tyra ir linksma kaip kadais, nusimetus baugaus mirtingumo šydą? Nors keičia plauko spalvą paskutiniai trumpučiai amžiaus metai, — jau nebegaliu pakeisti įsisenėjusio įpročio, kurs žiloj senatvėj juo sunkesnis. Prisipažįstu, jog pavydžiu mirusiesiems, — sumišus ir išgąsčio pagauta dreba mano siela dėl savo išganymo. Viešpatie! Paskutinę valandą ištiesk man gailestingai savo ranką, atimk mane iš manęs paties ir padaryk, kad tau patikčiau. Amen! [42]

LAIMINGAI MIRČIAI IŠMELSTI

O Jėzau, gėrybės Dieve, gailestingumo Tėve! Štai, nužeminta širdimi stoju prieš tave ir pavedu tau paskutinę savo valandą.

Kai visi mano pojūčiai manyje apges ir visas pasaulis išnyks prieš mane, o aš vargšas, galutinai merdėdamas, dejuosiu, gailestingasis Jėzau, pasigailėk manęs!

Kai paskutinis mano širdies atsikvėpimas ves mano sielą iš kūno, priimk tai kaip šventos nekantrybės ženklą, kad greičiau susijungčiau su tavim, tada, o gailestingasis Jėzau, pasigalėk manęs!

Kai mano siela paskutinį kartą judins mano lūpas ir jau visai išeis iš pasaulio, palikdama mano kūną išblyškusį, šaltą ir

be gyvybės, priimk tą mano esybės sunaikinimą, kaip privalomą nusilenkimą prieš tavo dieviškąją didybę, ir tada, gailestingasis Jėzau, pasigailėk manęs!

Kai mano siela stos prieš tave ir pamatys pirmą kartą nemirštantį tavo Didybės spindėjimą, neatmesk jos nuo savo veido, bet teikis priimti mane į mylinčio tavo gailestingumo prieglobstį, kad amžinai giedočiau tavo garbę, — gailestingasis Jėzau, pasigailėk manęs![38]

LIGONIUI MERDĖJANT

Myliu tave, mano Dieve, visa širdimi, visa siela, visomis savo pajėgomis. Myliu tave dėl tavęs paties.

Gailiuos visa širdimi, kad tave, Dieve, neapsakomai gerą, savo nuodėmėmis rūstinau, ir gailiuos dėl paties tavo šventumo ir gerumo.

Atsiprašau tavęs, mano Dieve, kad tau šiame pasaulyje gerai netarnavau, kad tavęs, kaip dera nemylėjau. Dieve, pasigailėk manęs nusidėjėlio!

Dabar, Viešpatie, atleidi savo tarną, kaip esi kalbėjęs, ramybėje.

Jėzau, mirdamas dėl manęs, pasigailėk manęs mirštančio!

Skausmingoji Motina Marija, stovėjusi po kryžiumi, tavo Sūnui bemirštant, ateik man padėti.

Gelbėkit mane, Dievo šventieji priimkite, Viešpaties angelai, mano sielą ir paaukokit ją Augščiausiojo akivaizdoje.

Viešpatie, į tavo rankas atiduodu savo dvasią.

Amžinąjį atilsį per Jėzaus kraują duok man Dieve, ir amžinoji šviesa tegul man šviečia.

Jėzau, Jėzau, Jėzau, nuoširdžiai myliu tave!

Jėzau, būk mano Išganytojas!

Jėzau, Marija, šv. Juozapai, jums atiduodu savo sielą.[38]

AMŽIŲ VARPAS

Už pasakos kalno, kur vargas nutilo,
Kur širdys ir troškiui, ir alkiui apkurto,
Senovinė varpinė stūkso už šilo,
Kaip vaidas, pakalnėje varpo užburto...

Kas alkdamas gaudo tik mirksnio gerovę
Ir, žemiškam vyliui atverdamas širdį,
Iš žemės tuštybės širdies neišrovė,
Tas dangiško psalmo stebuklo negirdi...

Tik tą, kas iš vyliaus šios žemės atbunda,
Jis dosniai atmoka, lyg kviečia į puotą,
Vis graudžia ir graudžia, vis dunda ir dunda,
Ir didina daugina dovaną duotą.[86]

ŠEIMINĖS MALDOS

GALI šeimos nariai melstis atskirai. Tai bus asmeninė, o ne šeiminė malda. Tikra šeimos malda yra bendra — visų narių kartu, nes jie visi sudaro šeimos bendruomenę.

Bendra malda kalbama rytą ir vakarą, prieš ir po valgio. Bendrai pasiaukojama Švenčiausiajai Jėzaus Širdžiai. Kartais — motinos, tėvo dieną ar vaiko pirmos komunijos proga —• einama bendrai šv. komunijos. Bendrai meldžiamasi didžiųjų šeimos švenčių metu, ypač prie Kūčių ir Velykų stalo.

Gali būt bendros jaunavedžių ar abiejų tėvų maldos. Kitos — žmonos, vyro, vaikų, brolių maldos — yra asmeninės. Jos padeda išmelsti malonių, kurių reikia atlikti ypatingoms savo pareigoms šeimoje.

Šeimos tėvai turi vieną didelę pirmenybę — laiminti savo vaikus. Laiminti priklauso Dievui, gyvybės Viešpačiui ir Kūrėjui. Dievo valia gali laiminti kunigai — dvasinės gyvybės perteikėjai ir tėvai — fizinės. Ši tėvų privilegija žinotina ir vaikams.

JAUNAVEDŽIŲ

BŪKITE išmintingi ir budrūs maldose. Bet visų pirma turėkite vieni kitiems nuolatinės meilės, nes meilė pridengia nuodėmių daugybę. Būkite vieni kitiems svetingi be murmėjimo. Patarnaukite vienas kitam, kiekvienas ta dovana, kurią jis yra gavęs, kaip geri daugeriopos Dievo malonės užvaizdai (1 Petr. 4, 7-10).

Prieš susituokiant

Dieve, kuris sukūrei žmogų ir davei jam neatskiriamą moters paramą, mokyk mus, meldžiame, kad nedera skirtis tiem, kurie turi vieną pradžią.

Dieve, pašventink mūsų ryšį ir padaryk jį paveikslu tos šventos vienybės, kuri jungia Kristų ir jo Bažnyčią. Pažvelk maloningai į mus, savo tarną ir tarnaitę, kurie, jungiami moterystėn, prašome tavo stiprinamos globos.

Tebūna šis ryšys meilės ir taikos ryšiu. Tebūname ištikimi ir skaistūs, atsidavę tikėti ir klausyti tavo įsakymų, gerbią vienas antrą, ieškią tavyje stiprybės.

Dieve, laimink mūsų palikuonių eilę. Tebūna ji gausinga, tyra ir nekalta. Leisk, kad, gražiai gyvendami, pasiektume geidžiamą senatvę, išvystume savo vaikų vaikus iki trečiosios ir ketvirtosios kartos ir paskui nueitume į palaimintųjų ramybę dangaus karalystėje. Amen.

Susituokus

Viešpatie, tu mus sujungei didžiuoju sakramentu ir tu mus gelbėsi nuo silpnybės. Paslaptingi yra tavo keliai, bet pašauktiesiems tu juos apšvieti skaisčios širdies šviesa.

Padaryk mus galingus kilniais širdies jausmais ir palaikyk mūsų širdyse jauno-

sios meilės užsidegimą. Paversk mūsų meilę ištikimybės ir tobulinimosi priemone ir vesk mus, Viešpatie, į visad jauną amžinybę.

Tu, Viešpatie, kuris kiekvienam luomui skirstai sunkenybių, teikiančių progos nuopelnams, leisk mums jas pakelti su tvirtybės dvasia ir gelbėk mus nuo nusiminimo ir sielvarto. Padėk mums kantriai pakęsti savitarpio netobulybes ir vargus ir neatšaldyk kiekviename karšto noro matyti antrąjį gerą ir kilnų.

Viešpatie, sujungei mus į vieną kūną, bet gelbėk mus nuo kūniško gašlumo, leisk mums prisiimti su nusižeminimu tavo spręstą žemiškos gyvybės dėsnį ir pakelk mus į dvasinių augštybių viršūnes.

Skaisčią širdį sukurk mumyse, Viešpatie, ir teisią dvasią gaivink mūsų viduje.

Laimink, Viešpatie, darydamas mus naujos gyvybės įrankiais ir padėk mums išauklėti naująją kartą tavo garbei, žmonėms pavyzdžiu, jos pačios laimei ir mūsų džiaugsmui. Leisk mums būti nužemintais tavo Apvaizdos tarnais ir vesk mūs kartų kartas išganomaisiais savo keliais.

Didis esi, Viešpatie, ir kiekvienas tavo žygis yra stebuklingas. Teikis, Viešpatie, padaryti stebuklą mūsų širdyse — teįvyksta jose tavo šventoji valia. Amen.[83]

VISOS ŠEIMOS

BENDRAI maldai gali vadovauti vienas vaikų — vyriausias ar jauniausias. Bet ta teisė priklauso tėvui — šeimos kunigui. Bendros maldos vieta — prie kryžiaus, kuris simbolizuoja šeimos altorių. Melstis visiems suklaupus (prie stalo atsistojus, į kryžių atsigręžus), balsiai ir aiškiai, o ne patylomis. Parinkti tokias maldas, kurių forma būtų bendruomeninė, o ne asmeninė.

Šios maldos kalbamos **pastoviai,** tuo pačiu visiems žinomu laiku. Jei dėl darbų, kurie ne vienu laiku prasideda ir baigiasi, šeima negali susirinkti bendrai maldai, tai šią tradiciją palaikyti bent sekmadieniais ir šventadieniais. Visai jos atsisakyti nedera, nes tada šeima neteks dvasinės vienybės.

Rytinė malda

Mūsų veiksmus, Viešpatie, savo įkvėpimu pradėk ir savo pagalba lydėk. Tegu kiekviena mūsų malda ir kiekvienas darbas su tavimi prasideda ir tavimi baigiasi.

Tėvas: Mūsų dienas ir darbus tetvarko Visagalis Dievas.

Visi: Amen.

Melskimės: **Saugok, Viešpatie, Švenčiausiajai Mergelei Marijai užtariant, mūsų šeimą nuo visokių nelaimių ir mus, visa širdimi tau atsidavusius, gink nuo priešo žabangų. Per Kristų, mūsų Viešpatį.**

Visi: Amen.

Vakarinė malda

Maloningasis dangaus Tėve, pažvelk į mūsų šeimą, kurią esi atpirkęs švenčiausiu savo Sūnaus krauju, ir apdovanok ją Šventosios Dvasios malonėmis.

Būk mūsų pagalba ir vadas. Žadink mūsų širdyse meilę ir taiką. Gink šalin pavydą ir piktą norą.

Tėvas: Visagalis Dieve, leisk, kad mes visi būtume vienos širdies ir vienu balsu šlovintume tavo šventąjį vardą. Per Kristų, mūsų Viešpatį.

Visi: Amen.

Prieš valgį

PALAIMINK, Viešpatie, šias dovanas, kurias valgysime iš tavo malonės. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Visi: Amen.

Po valgio

Ačiū, Viešpatie, už tas dovanas, kurias valgėme iš tavo malonės. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Visi: Amen.

PASIAUKOJIMAS ŠVENČ. ŠIRDŽIAI

Švenčiausioji Jėzaus Širdie, štai, mes artinamės į tavo sostą ir išpažįstame tavo viešpatavimą mūsų šeimoje.

Nuo šios valandos mes norime gyventi tavo gyvenimu, ugdyti savo širdyse tas dorybes, kurios tavo pažadu jau čia, žemėje, teikia ramybės. Viešpatauk mūsų protams tikėjimo jėga, valdyk mūsų širdis savo meile. Leisk mums noriai ir dažnai priimti tave šv. komunijoje ir nuolat tikėtis tavo pagalbos.

Dieviškoji Širdie, teikis globoti mūsų šeimą, laiminti mūsų dvasinius ir laikinius sumanymus. Pašalink vargus ir rūpesčius. Pašventink džiaugsmus, sumažink skausmą. Atsitikus nelaimei — jei kas iš mūsų tave įžeistų, — teikis atminti, jog atgailojantiesiems tu esi gera ir gailestinga Širdis. O atėjus persiskyrimo valandai, leisk mums, — šį pasaulį apleidžiantiems ir jame pasiliekantiems, — pasiduot tavo amžiniesiems lėmimams. Tedžiugina mus .mintis, kad ateis diena, ir tu mūsų šeimą vėl sujungsi danguje, kad tave garbintume šlovės giesmėmis ir amžinai tau dėkotume už tavo geradarybę.

Nekalčiausioji Marijos Širdis ir garbingasis patriarkas šv. Juozapas teaukoja tau šį mūsų pavedimą ir teprimena jį mums visomis mūsų gyvenimo dienomis.

Būk pagarbinta, švenčiausioji Jėzaus, mūsų Karaliaus ir Tėvo, Širdie! Amen.

MOTERYS tebūna pasidavusios savo vyrams, kad, jei kurie netiki žodžiu, būtų laimėti... matydami jūsų skaistų pasielgimą baimėje. Jų papuošalas tebūnie ne viršutinis, plaukų susukimas ar apsikrovimas auksu ar rinktiniai apdarai, bet paslėptasis širdies žmogus negedime tylios ir romios dvasios, kuri yra brangi Dievo akivaizdoje. Nes taip puošdavos kitados ir šventos, turėjusios vilties Dievu moterys, pasidavusios savo vyrams (1 Petr. 3, 1-5).

Aš noriu, kad moterys puoštųsi padoriais apdarais su drova ir susilaikymu, ne susuktais plaukais ar auksu ar perlais, ar brangiais drabužiais, bet gerais darbais, kaip pritinka moterims, kurios nori laikytis pamaldumo...

Moteris bus išganyta vaikų gimdymu, jei pasiliks tikėjime, meilėje ir šventume drauge su susilaikymu (1 Tim. 2, 9-10; 15).

Tu norėjai, Viešpatie, kad aš nepalūžčiau vieniša, kaip pakelės smilga. Tu taip nuostabiai leidai įvykti mano meilės svajonei. Tu davei man tą neaprėpiamą laimę būti mylimai ir globojamai.

Leisk, Viešpatie, būti jam, tavo man skirtajam, gera ir ištikima gyvenimo drauge. Duok niekad nepažeminti ir nenublukinti to švento meilės idealo, kurį tu mums nurodei. Duok išminties nuoširdžiai džiaugtis jo džiaugsmais ir būti tvirtai jo siel-

vartų valandomis. Leisk būti jam švelnia paguoda, padrąsinančia jį gyvenimo kovai.

Saugok jį nuo pikta, o labiausiai nuo nelaimės nusigrįžti nuo tavęs, mūsų širdžių Šviesa. Amen.[44]

VYRO

VYRAI, mylėkite savo moteris, kaip ir Kristus mylėjo Bažnyčią ir pats save atidavė už ją, kad ją pašventintų..., kad jis pats sau paruoštų garbingą Bažnyčią, neturinčią sutepties, raukšlės ar ko kito panašaus, bet kad ji būtų šventa ir nesutepta. Taip ir vyrai turi mylėti savo žmonas... Kas myli savo moterį, įas pats save myli (Efez. 5, 25-28).

Aš noriu, kad vyrai melstųsi kiekvienoje vietoje, pakeldami nesuteptas rankas, be rūstybės ir ginčo (1 Tim. 2, 8).

Dieve. kuris sujungei ją ir mane meilės ir šventų sakramentų ryšiais, leisk, kad ji ir aš pasiliktume jiems visad ištikimi. Leisk, kad mes bręstume ir augtume meilėje ir aukoje. Tegu jos švelni širdis guodžia mane šiurkščioje gyvenimo kovoje, o aš, Viešpatie, globosiu ją ir stiprinsiu, būsiu jai ramstis ir patarėjas.

Žinau, Dieve, — jokie šešėliai nekliudo man jausti plakimą tos širdies, kurią nuo amžių parinkai ir mano globai pavedei. Leisk džiaugtis ta laime, kurią tu pašventei ir leidi patirti. Bet jei tau patiktų ban-

dyti mane, nusilenksiu tavo valiai. Nusilenksiu, kaip ir tavo Sūnus skaudžiausią valandą nusilenkė. Mūsų Tėve, tesie tavo valia, kaip danguje, taip ir žemėje. Amen.

TĖVŲ MALDOS

JEI kas nesirūpina savaisiais ir ypač namiškiais, tas išsigynė tikėjimo ir yra piktesnis už netikintį (1 Tim. 5, 8). Tėvai, auklėkite savo vaikus drausme ir Viešpaties įspėjimu (Efez. 6,4).

Tu panorėjai, Viešpatie, mūsų meilę sustiprinti kūdikių ryšiais. Dėkojame tau už tą šviesą ir už tą dvasios šilumą, kurią jie įnešė į mūsų gyvenimą. Dėkojame už tuos nepakeičiamus kūdikių šypsnius ir už tą jų besąlyginę mums rodomą meilę. Dėkojame ir už laimę juos mokyti mylėti tave, amžinąją Meilę.

Būk su mumis, būk mumyse, Viešpatie, kiekvieną sykį, kai mes savo vaikams turime padėti tobulėti. Tu pats, Viešpatie, per mus būk jų mokytojas ir auklėtojas. Saugok mus nuo visa, kas galėtų padaryti žalos mūsų kūdikių dvasiai.

Pasigailėk, Viešpatie, mūsų kūdikių ir saugok jų gyvenimą.

Mes neprašome atitolinti nuo jų sielvartų ir skausmų. Siųsk jiems, Viešpatie,

kai ateis laikas, bandymų, reikalingų jiems stiprinti ir grūdintis. Tačiau suteik jiems, meldžiame, jėgos drąsiai pakelti gyvenimo kančioms ir likti tau ištikimiems.

Teįvykdome mes visi tavo valią ir tesusijungiame su tavimi tobuloje tavo meilėje amžiams. Amen.[44]

Dangaus Tėve, tikrasis žmogaus Leidėjau, mes tave atstojame savo vaikams. Tu mums juos pavedei ir savo vietoje mus paskyrei, kad juos maitintume, auklėtume ir globotume, kolei subręs jų kūnas ir dvasia ir išaugs į pilną žmogų. Mes atsakome už jų kraują ir jų širdies kryptį. Viešpatie, atleisk mums mūsų kaltes, kurios slogina mūsų vaikus, ir neleisk juose keroti ir bręsti tai piktai sėklai, kurią mes į jų širdį pasėjome.

Dangaus Tėve, stiprink mus kasdien savo malone, kad būtume ištikimi tavo įsakymams ir teiktume paramą savo vaikų liaunam būdui; kad būtume šventi ne tik jų akims, bet kad jie tai jaustų visa širdimi, ir lyg nuo saulės bręstų jų sieloj sąžiningumas, ištikimybė, tvirtumas ir skaistumas.

Tėve, siųsk jiems Šventąją Dvasią, gaivink jų sielose tikėjimą, viltį ir meilę, kad išaugę jie tobulai tave garbintų, neišsigintų Viešpaties Jėzaus Kristaus ir nesigėdy-

tų jo kryžiaus. Leisk, kad jie būtų laimingi šiame gyvenime, džiugintų mus ir pagaliau, tau ištikimai tarnavę, amžinybėje išvystų tavo šventąjį veidą.

Marija, Jėzaus Motina, pavedam tau savo vaikus, kad jie, prie tavęs glausdamiesi, semtųsi savo širdžiai tvirtybės, paguodos ir tyrumo. Šv. Juozapai, rūpestingasis Jėzaus Globėjau, padėk mums apsaugoti savo vaikus nuo blogų žmonių ir piktosios dvasios žabangų. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[69]

TĖVŲ PALAIMINIMAS

KADA laiminti vaikus? Štai, svarbesni atvejai: vaikui užgimus, nešant į krikštą ar parnešus, einant vaikui pirmąjį kartą į mokyklą, išsiunčiant iš namų ilgesniam laikui (atostogų ar kelionės), stojant į kariuomenę, pasirenkant pašaukimą — einant į vienuolyną ar į kunigų seminariją, priimant moterystę. Mažą vaiką dera kas vakaras laiminti guldant į lovelę, paaugusį — ligoje, prieš naktį. Telaimina vaikus tėvas ar motina patys išvykdami iš namų ilgesnės kelionės, ypač į kitą kraštą, švęsdami šeimyninio gyvenimo (25 ar 50 m.) sukaktį, o ypač sunkesnėje savo ligoje ir prieš mirtį.

Kaip laiminti vaikus? — Kryžiaus ženklu, daromu ties galva visa ranka. Prieš darant kryžiaus ženklą uždėti ant vaiko galvos suglaustas rankas (plaštakas) ir tarti žodžius:

Telaimina tave Dievas Tėvas † ir Sūnus ir Šventoji Dvasia. (Arba:)

Visagalio Dievo Tėvo † ir Sūnaus ir Šventosios Dvasios palaima tenužengia ant tavęs ir visuomet pasilieka.

Abiem atvejais pats vaikas atsako Amen. Suteikęs palaiminimą, tėvas ar motina pabučiuoja vaiką į veidą ar kaktą, o vaikas atsidėkodamas dar pabučiuoja laiminusiąją ranką. Taip daroma svarbesniais, iškilmingesniais momentais (pvz. prieš santuoką). O šiaip užtenka tik peržegnoti, tyliai tariant žodžius.

Kartais vaikas nenori būti laiminamas, arba galima atspėti, jog iš viso nenorės būti laiminamas viešai, arba jaudinsis, varžysis. Tada geriau palydėti jį kryžiaus ženklu, išeinant pro duris ar sėdant į automobilį.

Tėvų palaiminimas lydi vaikus net iš tolo. Dėl to gera išvykusius iš namų prisiminti malda ir prijungti savo palaiminimą, darant kryžiaus ženklą į tą pusę.

VAIKŲ MALDOS

VAIKAI, klausykite visuose dalykuose gimdytojų, nes tai patinka Viešpačiui (Kol. 3, 20).

Už abu tėvus

Dieve, kuris įsakei gerbti ir mylėti savo gimdytojus, prašau, išklausyk mano maldos — suteik mano tėvams kūno ir sie-

los sveikatos, sėkmės darbuose, kantrybės kančioje, ramybės čia, žemėje, ir amžiną laimę dangaus karalystėje.

Tegu mylinti jų širdis pataria man gyvenimo išminties. Tegu lyg Angelų Sargų balsas veda mane tiesiu keliu. Tegu rengia mane paskirtiems tavo uždaviniams.

Atleisk, Viešpatie, kad elgiausi su jais nemandagiai ir nekantriai. Leisk nuo šiol reikšti jiems meilę, jų širdis pradžiuginti, jų rūpesčius sumažinti.

Padėk man, Viešpatie, šventai įvykdyti tavo įsakymą per Kristų, tavo Sūnų, kuris čia, žemėje, buvo klusnus savo globėjui šv. Juozapui ir Motinai Marijai. Amen.

Už motiną

Motinai, Dieve, tu davei jėgą, pranešančią ginklo ir prievartos galią. Tu padarei ją galingesnę už žemės galinguosius.

Motina miršta, bet nemiršta jos meilė. Ir tu, Dieve, padarei ją, mūsų motiną, šitos nemirštamosios meilės gražiausia reiškėją. Tik tu, kuris esi Meilė, galėjai sukurti mums šitokį skaisčios ir patvarios meilės kūrinį.

Kristau, mūsų Broli, kuo labiau tu galėjai girtis ir didžiuotis šiame pasaulyje, jei ne savo nekaltąja Motina? Ko tu labiau, po savo dangaus Tėvo, klausei, kieno

valią norėjai geriau vykdyti, jei ne savo Motinos Marijos? Ir mirdamas ant kryžiaus ar neprisiminei jos, kai sakei: Motina, štai tavo sūnus, ir kai pavedei ją mylimiausiam savo mokiniui? Pagaliau, kas gražiau už tave pagerbė savo motiną, už tave, kuris paėmei ją pas save ir apvainikavai angelų Karalienės vainiku?

Kristau, jei iš tavęs mes turime daug ko mokytis, tai ypač meilės savajai motinai. Jei per tave galime ko nors prašyti, tai pirmiausia paguodos savo motinai. Stiprink ją kenčiančią, guosk ją verkiančią, išklausyk jos prašančios, vadovauk jai kovojančiai. Tegu tas vaizdas, kurį regėjo tavo mylimiausias mokinys Jonas — vaizdas moteries, pamynusios savo kojomis žaltį — piktojo simbolį, virsta tikrove mūsų motinoje. Tegu per mūsų motiną išnyksta piktybė mūsų tarpe ir tegu įsigali gėris, kuriuo esi tu pats, mūsų Dieve.

Leisk, pagaliau, Viešpatie, prisiminti visas motinas, kurios krito kaip kariai, gindamos teises į savo vaikų širdis. Amžinąjį atilsį duok joms, Viešpatie, ir amžinoji šviesa tegu joms šviečia. Amen.[9]

Už tėvą

Dangaus Tėve, su kokiu dėkingumu prisimenu savo tėvą, kuris kaip Angelas Sar-

gas globoja mane ir rūpinasi, kuris savo autoritetu saugoja mane nuo klaidos ir pikto, kuris savo drausme lenkia mane kaip medininkas medelį, kurs savo meilę tau ir tėvynei diegia į mano širdį. Tu jį man davei, paruošei, — tau, Gerasis Tėve, dėkoju!

Žinau, jis kenčia ir sielojasi. Gal net tau, Viešpatie, jis nenori savo sielvartų išsakyti. Padėk jam, guosk jį, siųsk jam stiprinamos malonės. Priimk mano aukas už jį, — visas, kokias tik atneš man ši ar rytojaus diena.

Viešpatie, jei tu norėsi mano mieląjį tėvą pašaukti iš šios žemės, būk jam malonus — leisk jam atsiskirti tavo malonėje. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

BROLIŲ

Kaip gera ir kaip malonu, kai broliai gyvena iš vieno! (Ps. 132).

Mano Dieve, dėkoju tau, jog man davei brolių ir seserų. Dėkoju tau už juos ir meldžiu — išlaikyk mūsų tarpe meilę ir sutarimą. Leisk, kad vienas kitą suprastume ir sunkiomis valandomis neštume vienas kitam paguodą. Saugok mus nuo barnių, nesantarvės, pavydo. Apglobk mus visus savo palaiminimu, kad kits kitam duo-

tume gerą pavyzdį ir teiktume paguodą savo tėvams. Mūsų darbai tegarbina tave, amžinasis Dieve, mūsų Tėve. Amen.[9]

NAŠLAIČIO

Viešpatie, iš kur mano širdis sulauks paguodos, jei ne iš tavęs ? Tu esi mano viltis, mano širdies džiaugsmas, tu visų našlaičių ir apleistųjų Globėjas.

Duok man jėgų iškentėti visiem vargam ir rūpesčiam. Leisk tvirtai tikėti, jog po visų skausmo dienų sulauksiu tavo atlygio ir amžino džiaugsmo. Tu pasakei, Viešpatie, “nepaliksiu jūsų našlaičiais!” Neapleisk tad manęs, gelbėk mane nuo visokio pikto ir nuodėmės. Būk, o gerasis, Dieve, mano Sargu ir Vadovu.

Tu žinai, kad neturiu čia žemėje nei tėvo, nei motinos. Būk, o Dieve, tu mano Tėvu, ir tu, švenčiausioji Dievo Gimdytoja, mano geriausia motina. Amen.[2]

ŠEIMOS NETEKUSIOJO

Kodėl, Viešpatie, leidi taip sunkiai bepakeliamas bandymų dienas? Kodėl tai, kas buvo brangiausia žemiškoje mano būtyje, tu atimi? Atimi, ko pats norėjai, ką pats mano globai buvai pavedęs, su kuo mane neatskiriamai buvai surišęs.

Dieve, ar bandai mane, kaip Abraomą ? Ar baudi už tai, kad, per daug mylėdamas saviškius, dažnai nutoldavau nuo tavo meilės ?

Jei nori, kad tavo valiai tobulai atsiduočiau, duok man šviesos šitai gėrybei suprasti ir jėgų pakelti. Bet jei mane baudi, duok jėgų keistis ir išlyginti savo klaidas.

Jei bandai mane ar baudi, Viešpatie, dėl manęs, būk maloningas bent maniesiems. Lydėk juos savo malone ir globa, saugok nuo pikta, nuo sielos ir kūno pavojų, nuo piktos žmonių valios. Stiprink juos viltimi kada nors vėl pasimatyti ir gyventi drauge, gyventi tobuliau nei iki šiol. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen[9]

Nuveski, Viešpatie, šį debesį į šalį,
Neišguldyki plaukiančių javų.
Tebūna tavo noras visagalis,
Telieka giedra ir blaivu.

Nutildyk, Viešpatie, ledinį šiaurės vėją,
Težydi tyliai sodai prie namų,
Tegu viršūnes tavo rankos glamonėja
Pietų vėjelio dvelkimu.

Sudrauski, Viešpatie, atūžiantį griaustinį,
Tekyla vakaro šventa giesmė.
Uždek žvaigždelę, šviesią, pirmutinę,
Gilioj dangaus gelmėj.[95]

MALDA

Už perskirstas šeimas

Ką sujungei šventu ryšiu, ką laiminai anom dienom, nūnai tu išskiri, palieki nežinioj ir tiek jau metų, Viešpatie!

Ar mūsų rūpestis tiktai savim ir mūsų nuodėmės, nuo kurių nebuvom laisvi, atsišaukė į tavo teisingumą ? O gal, tu, meilės Dieve, mus vedi kančių keliu dėl to, kad nori glaust arčiau savos širdies?

Padėk suprasti tavo Apvaizdos lėmimą ir tau tyra širdimi tarnaut. Neleisk įpulti neviltin ir saugok nuo klastos, kuri kaip piktas gundymas įšliaužia dvasion.

Leisk bandymo dienas pakelti su tava mintim ir niekam iš žmonių nepavydėt jų laimės, kuria jie džiaugias būdami drauge. Ir niekam nelinkėt tos apgaulingos šilumos, kurią už svaigulį kaikas sau perka.

Grąžinki man manuosius kūdikius ir artimuosius, Dieve! Sujunki mus visus kaip kitados į šventą židinį ir leisk gyvent tavoj šviesoj. Per Kristų, Viešpatį. Amen.[9]

UŽ MIRUSIUOSIUS

Senelius

Viešpatie, kokiais ryšiais mus sujungei su tais, kuriuos vadiname seneliais ir proseneliais? Atlygink jiems už viską, ką ge-

ra yra padarę mūsų giminei ir šeimai. Duok, kad jie regėtų tavo garbę ir džiaugtųsi tavos ramybės prieglobsčiu. Amen.[9]

Tėvus

Marija, nusidėjėlių gynėja, nuliūdusiųjų paguoda, gailestingumo Motina, — skausmo perpildyta širdimi maldauju pagalbos savo mirusiems tėveliams, kurie mūsų šeimą savo darbu ir rūpestingumu saugojo ir globojo. Marija, išmelski jiems veikiausio susitaikymo su tavo Sūnumi, kad jie iš augštybių mus vėl vestų ir išvestų iš visų gyvenimo pinklių, bedugnių, iš visų audrų, iš visokių pagundų. Amen.[10]

Motiną

Mano Viešpatie ir mano Dieve, dėkoju tau, kad mylimąją motiną taip ilgai išlaikei ! Mylėjau ją daugiau už viską pasaulyje. Nūn pašaukei ją į savo karalystę. Tebūna tavo valia. Amen.[84]

Kūdikį

Amžinasis Tėve, nužemintai aukoju savo būties vaisių prieš tavo altorių laiminančiai tavo rankai. Aukoju, nes, jei iš visų aukų tyra ir nusižeminusi širdis yra geriausia, tai aš tikrai galiu tą savo širdį, mano mielą kūdikį, atiduoti.

Mylėjau aš tave, Viešpatie, nuo tada, kai tu pravėrei mano akis savo pažinimo šviesai. Tada atėjo mano kūdikis pasaulin ir buvo debesėliu, kuris kliudė žvelgti į tavo dangišką saulę.

Dabar tavo dieviškos pagalbos dvelktelėjimas mano gyvenimo laivą pakreipė ašarų jūromis į amžinojo gyvenimo uostą. Gera tebūna, kad man atimta tai, kas kliudė tave visiška širdim mylėti, ir kad šitą gležną aukos avinėlį turėjau tau paaukoti.[46]

Gimines

Dieve, be galo gailestingas Viešpatie, priimk maloningai šias maldas už mirusius mūsų brolius, gimines ir geradarius, kuriems savo vardą leidai išpažinti. Leisk jiems laimėti visų nuodėmių atleidimą. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

PRIE MIRUSIO BROLIO

Iš lietuvių raudų

RASI katrus užrūstinai, lenk galvelę lig sierai žemelei; persiprašyk, kad tau dovanotų į amžiną tėviškėlę, į vėlių suolelį.

Nunešk labas dieneles mano tėveliui ir motinėlei. .. Duok garselį visoms giminėlėms: o susieikite į vieną kalnelį, o susieikite į vėlių suolelį, neatmesk nė mano vaikelių; tu išmanesnis, tu protingesnis, o tu paimk už baltų rankelių, o tu pasodinsi į vėlių suolelį...

MOKYKLINĖS MALDOS

OKYKL.A yra mokinių ir mokytojų bendruomenė. Juos riša išvidinė jungtis: bendras augštesnis tikslas ir bendra dvasia. Riša įprasmintas mokslas, sukilninta tvarka, kuriamas tautiškas ir krikščioniškas gyvenimo stilius.

Mokykla atsiremia į šeimos ir tautos tradicijas ir jas pagilina. Ji pratęsia šeimos autoritetą ir jį derina su mokomosios Bažnyčios autoritetu. Augščiausias autoritetas yra amžinoji Išmintis — visų mokslų ir visokio žinojimo šaltinis.

Kiekviena mokslų šaka turi savo gilią mintį. Argi galima tai užmiršti? Ar galima gamtos pamokose nutylėti, jog pirminis šių mokslų vadovėlis yra gyvoji Dievo gamta? Ar kalbų ir literatūros mokslai gali užmiršti, jog kiekvienas žodis yra amžinojo žodžio atspindys? Ar atradimų ir išradimų istorija nėra išrašyta Dievo kūrybos atradimu? Ar technika nepalenkta tikslui, kuris Dievo skirtas pasaulio pradžioje: Eikite ir apvaldykite žemę!

Žemei reikia dangaus, mokyklai — Dievo. Klasių erdvė prasiplečia, kai mokytojai ir mokiniai renkasi į jas Kristaus vardu. Kristus yra mokyklos Tiesa, Kelias ir Gyvenimas.

O GILYBĖ Dievo turtų ir išminties...
Kaip nesuprantami jo sprendimai,
kaip nesusekami jo keliai!
Nes kas pažino Viešpaties mintį?
Kas buvo jo patarėjas, kas davė jam
pirmas, kad tam būtų atsilyginta?
Iš jo, per jį ir jame yra visa.
Jam garbė per amžius. Amen.
(Rom. 11, 33.)

MOKSLO PRADŽIAI

Dieve, Tiesos ir šviesos Viešpatie! piebk manyje nenumaldomą troškimą žinoti visa, kas slypi šviesiuose protuose ir išminties knygose. Nukreipk mano mintį į tuos gyvus šviesos šaltinius, kurie išteka iš tavęs.

Kūrėjau, juk tu esi tos tiesos versmė. Tu begalinė išmintis, kurios aš jieškau. Kiti visą amžių tavęs jieškojo ir savo alkio nenumaldė. Kaipgi aš, kurs tik pradedu, kurs tiek maža težinau apie beribes minties gelmes? žinau, ne viską žmogus gali savo jėgomis. Bet, kam nori, tu leidi pažinti visą išmintį. Geidžiu jos ne sau, ne žmogiškai didybei, bet apreikšti pasauliui, koks didis esi, Viešpatie, savo tiesoje!

O didžioji Mintie, kuri žvaigždžių takus valdai ir mažą žemės sraigę kreipi žemės keliu, vesk mane arčiau savęs, leisk įtempti valią, kai jieškosiu tavo paslapčių rakto.

Kristau, Mokytojau, kalbėk per mano mokytojus. Padaryk juos didžius ir šviesius, kad jie, stoję prieš mane, kurstytų manyje naujo žmogaus kibirkštėlę, žmogaus pagal tavo paveikslą ir panašumą. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

Į IŠMINTIES VIEŠPATĮ

Neapsakomai išmintingas Kūrėjau, tikrasis šviesos šaltini ir žinijos pradžia, teikis išlieti mano prote spindinčią savo šviesos srovę ir išsklaidyti dvigubą tamsą, kurioje esu gimęs — nuodėmę ir nežinojimą.

Tu, kuris vaikų liežuvius darai iškalbingus, išliek ant mano lūpų savo malonės srovę. Padėk man gyvai suvokti ir pasilaikyti, ką esu suvokęs. Vadovauk mano mokslui, duok man supratimo aiškinant ir meilės kalbant.

Nurodyk pradžią, rikiuok tolimesnį darbą, laimink pabaigą, tu, tikrasis Dieve ir žmogau, kuris gyveni ir viešpatauji per amžius. Amen.[18]

PRIEŠ PAMOKAS

Teikis atsiųsti, Viešpatie, mums šventosios Dvasios dovanų | mūsų protui apšviesti | ir sielos jėgoms sustiprinti. | Palaimink mūsų tėvus, mokytojus ir tuos, kurie mus veda į gera. | Duok mums tvirtybės mokslams gerai išeiti. | Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Šventosios Dvasios dovanų
Suteik, Augščiausias, mums!
Apšvieski protą, duok jėgų
Ieškot visur tiesos.

Palaimink vedančius Švieson
Globėjus ir tėvus!
Pašventink pastangas jaunas,
Į gera vesk visus!

PO PAMOKŲ

Ačiū tau, visagalis Dieve, | už mokslą ir visas mums suteiktas gėrybes, | kuris gyveni ir viešpatauji per amžius. Amen.

Nuoširdžiai dėkojam, pasaulio Valdove,
Už suteiktą šviesą, už žodį tiesos,
Kad mokslą įgytą per tavo malonę
Aukotumėm garbei brangios Lietuvos.

Dėkoju, Dieve, už tuos trupinius tavo išminties, kad ir mažyčius, kad ir negausius. Džiaugiuosi jais, kaip saulės mažu spindulėliu, įspindusiu rudens dieną pro pirkelės langą. Leisk juos branginti ir pagal juos gyventi. Amen.[9]

PATARIMAI

Niekad neskaityk tik tam, kad pasirodytum mokytas ir išmintingas.

Mokykis nugalėti savo ydas, nes tai duos daugiau jėgos, negu sunkiausių klausimų pažinimas.

Klausyk Kristaus žodžių, kurie uždega širdį, apšviečia ir sušvelnina dvasią ir ją pripildo paguodos.

Nesižavėk gražiomis žmonių kalbomis, nes "Dievo karalystė reiškiasi ne žodžiais, bet galia" (1 Kor. 4,20).

Ir daug skaičius bei daug išmokus, visada reikia grįžti prie vienintelio visų dalykų pagrindo.

Juk Kristus teikia žmonėms mokslą ir apšviečia protus labiau, negu tai galėtų padaryti žmogus, nežinau, kokiu mokslu.

Vargas tiem, kurie teiraujasi žmonių daugelio dalykų, bet maža tesirūpina išmokti iš Kristaus.

Ateis diena, kada pasirodys mokytojų Mokytojas, angelų Viešpats — Kristus, pareikalaus viso žinojimo apyskaitos ir kvos sąžines.

Knygos kalba visiems viena kalba, tačiau ne visiems padaro vienodą įspūdį. Tik Kristus vienas moko tiesos iš vidaus, jis tyrinėja širdis ir mintis, ragina veikti ir kiekvienam dalija savo dovanas, kaip jam patinka.

Kristus gali vienu akimirksniu išaugštinti nuolankią sielą ir jai suteikti daug geresnį amžinosios tiesos pažinimą, negu tai galėtų padaryti žmogus, dešimtį metų mokęsis mokykloje.

Kristus moko ieškoti amžinų dalykų, vengti garbės, pakęsti papiktinimus, pasitikėti Dievu, nieko neieškoti šalia Dievo ir jį mylėti už visa labiau.[5]

SAUGOK, Dieve, tavo tysį:
Žemės kartys — ramsčiai trapūs,
Tu su jais kartu pašlysi,
Ypač audrai įsisupus.

Jei augščiau tu nori lipti,
Imk nelūžtamą ramentą
Ir pakeitęs daigo kryptį
Kopk sode į kryžių šventą.

Kas juo remias, nesukrūžta —
Stiprios jam nukaltos vinys,
Ir nuo amžių jis nedūžta
Ne todėl kad geležinis.

Kryžius žemės sodą valdo —
Atsiremk į petį stangų,
Ilgink savo žalią maldą —
Ir pakilsi tu į dangų... [96]

Į KRISTŲ MOKYTOJĄ

Kiek kartų mokome ir mokomės, tiek kartų krypstame į tave, o didysis Mokytojau! Tu mokai mus ne paprastos tiesos, nes tu pats esi Tiesa. Tu teiki malonę ne kaip mes, kurie ją esam gavę, nes tu pats esi jos šaltinis. Ir kelią mums nurodai ne pasisavintą, nes kelias pats esi. Tu mokai mus kaip tas, kurs turi galios, ir kalbi, kaip niekas iš mokytojų nėra dar kalbėjęs.

Tavame moksle nėra svyravimų ir abejqnių. Tu kalbi kaip visažinis. Tavajam pavyzdy nėra šešėlio, tu veiki kaip tobulybė. Tavose bendrystėse nėra tamsos. Tu ieškai vien sielų ir gelbsti jas.

Mokytojau, tu žinai, kaip menki esame prieš tavo tiesą. Veik per mus ir mumyse! Stiprink mus kaip savo dešinę, kuria tu sėji dievišką sėklą. Tvirtink mus kaip stiebą, ant kurio tu iškeli savo pergalės vė-

liavą. Saugok mus kaip indą, kurį pasirinkai gyvajam balzamui dalyti. Mokytojau, pasilik su mumis per visas dienas. Amen.[41]

Į MARIJĄ, MOKSLŲ GLOBĖJĄ

Švenčiausioji Mergele Marija, amžinosios pasaulio Šviesos Motina! Argi ne tavo nuostabus užtarimas padėjo daugeliui sielų, anksčiau nelavintų, pasiekti didelės pažangos moksle ir pamaldume? Tave, o dieviškojo mokslo Motina, renkuosi savo Globėja ir Vadove.

Gero patarimo Motina, per tavo užtarimą tepripildo mane Šv. Dvasia savo šviesos ir jėgos, savo išminties ir nuolankumo. Tesuteikia ji man valios, proto, atminties, reikalingo uolumo, o ypač dvasios ir širdies nuolankumo, kad visame ir visur elgčiausi pagal dieviškos išminties patarimus.

Saugok mane, geroji Motina, nuo išdidumo, nuo apsileidimo ir nuo tuščio smalsumo. Saugok nuo pykčio, nuo klaidos, nuo viso, kas mano tikėjimą pažeistų, mano proto šviesą aptemdytų, mano širdies tyrumą ir sielos ramybę sudrumstų.

Marija, leisk, kad aš, tavo globojamas, visada sekčiau šventosios Motinos Bažnyčios vadovavimu ir mokslu, visada tvirtai ir drąsiai eičiau tiesos ir dorybės keliu ir

taip laimėčiau visišką Kristaus, tavo dieviškojo Sūnaus, pažinimą. Amen.[13]

Maria, Mater gratiae,
Mater misericordiae!
Tu nos ab hoste protege
Et hora mortis suscipe!

Marija, Motina malonės,
O Motina gailestingumo!
Nuo priešų gelbėki pavojaus
Ir valandą mirties priimki mus.

KAIP PASIRINKTI PASAUKIMĄ

KIEKVIENAME pasirinkime pirmiausia žiūrėk tikslo. Svarbiausia, neprasilenk su pagrindiniu tikslu, kuriam žmogus skirtas — tarnauti Dievui. Būtų neatitaisoma klaida šį tikslą pakeisti kitu, antriniu, ar padaryti iš jo paprastą priemonę.

Yra trys keliai pašaukimui pasirinkti:

1. Pats Dievas pažadina žmogaus valioje aiškų apsisprendimą (šv. Povilo atvejis), ir tada nekyla abejonės ar netikrumo.

2. Gyvenimo nusivylimai, stipriai išgyventas džiaugsmas ar susižavėjimas, įvairios kitų paskatos teikia šviesos ir aiškumo rinktis tam ar kitam keliui.

3. Pats žmogus, nekliudomas pašalinių įtaigų ar prigimtinių galių, ramiai ir laisvai apsvarsto, kurį pašaukimą jam rinktis. Tokiu atveju svarbu išjungti savo jausmus, laikytis visai neutraliai ir tik protu spręsti, koks bus gėris, kokie pavojai ir sunkumai šį kelią pasirinkus. Nežiūrėk žemiško gėrio ar sunkeny-

bių; visą laiką turėk prieš akis pagrindinį tikslą.

Jei pats sprendi savo pašaukimą, žiūrėk dar šių dalykų:

1. Ar dalyko meilė, kuri tave lenkia apsispręsti, kyla iš Dievo meilės ?

2. Ką patartum nepažįstamam žmogui, žiūrėdamas jo dvasinio gero ir Dievo garbės, ir kaip tą patarimą pritaikytum sau?

3. Kaip į šį reikalą žiūrėtum, būdamas mirties akivaizdoje, ir kaip, iš to išeidamas, dabar norėtum apsispręsti?

4. Kaip būtų, jei šis klausimas tau iškiltų paskutinio teismo dieną, ir kokį sprendimą rastum tinkamiausią sau dabar?

Taip pasirinkęs pašaukimą, paaukok jį Dievui, savo Viešpačiui.[78]

ŠAUKEI žvejus iš marių uosto
Purenti žemės apleistos.
Kad kristų jon grūdai tiesos
Ir gėrio varpos žemę puoštų.

Siūbavo želmenys pavėjui
Ir varpos lenkėsi žemai,
Ir vėl tu, Viešpatie, šaukei:
Ateikit čia, jauni pjovėjai!

Pašauk, o Viešpatie, jaunystėj
Drąsiausius brolius ir seses!
Tegu tautos kelius pašvęs,
Kad tavo pergalė pražystų![9]

Tavo Apvaizda, Viešpatie, skyrė man kelią, kuriuo turiu eiti savo gyvenime. Veda ji mane per laiko ženklus, tautos ir

Bažnyčios reikalus, gerų žmonių patarimus, mano paties sugebėjimą ir širdies linkimus. Visais tais būdais tu man atskleidi savo valią.

Viešpatie, duok man šviesos, kad atpažinčiau kelią, kuriuo tu nori mane vesti. Viešpatie, ko nori, kad daryčiau? Eičiau į šeimos kelią ar atsisakyčiau jos jaukumo ? Pasirinkčiau kūrėjo, mokslininko, gydytojo, teisininko, kunigo, vienuolio, ar paprasto darbininko kelią?

Viešpatie, tu visa žinai, visa matai — būk mano Švyturys! Vesk mane tikruoju keliu ir teik drąsos ir jėgos visada sekti tavo valia. Amen.[13]

Į procesiją gaudžiantis varpas,
Į procesiją šaukia Osanna,
Ir į širdį, skausmingai atšarpią,
Pamažu rankos lašas srovena.

O, pavasario žydinčio Kristau,
Amžinai tu lašėk į tą taurę!
Į tave mes procesijoj klystam,
Skamba būgnai, ragai ir litaurai.[8]

PARAPINĖS MALDOS

ARAPIJA yra kaip grūdas, iš kurio išaugo visas Bažnyčios medis. “Iš parapijų kaip kokių akyčių susideda Bažnyčios kūno mezginiai” (arkivysk. J. Matulaitis-Matulevičius). Didžioji Bažnyčia ir mažoji parapija turi tuos pačius gyvybes šaltinius, čia ir ten yra ta pati evangelija, tie patys sakramentai, tie patys {sakymai. Dvasinis Bažnyčios vadas — Kristus yra kartu ir parapijos dvasine galva. Matomoji parapijos galva — kunigas per savo vyskupą vienyjasi su matomuoju Kristaus vietininku popiežiumi.

Parapija yra mažoji Bažnyčia, esanti mūsų tarpe, mus mokanti, pašvenčianti, vedanti j Dievą. Ji yra tikinčiųjų susibūrimas — bendruomenė. Ji ugdo bendrą mūsų tikėjimą ir galvojimą — daro mus vienos minties. Ji žadina bendrą krikščionišką meilę — daro mus vienos širdies. Ji palaiko bendrą tvarką, papročius, atsakomybę —- kuria vieną valią. Parapija ugdo mumyse bendrą krikščionišką charakterį.

“Kodėlgi parapija negalėtų būti dvasinio atgimimo ir atsinaujinimo versmė?” (arkiv. J. Matulaitis). Melskimės, kad ji tokia versme tikrai būtų.

BENDROJI MALDA

Viešpatie Kristau, tu panorėjai sukurti mumyse dieviškąjį gyvenimą, sukurti jį per regimąją savo Bažnyčią. Šioj kūryboj dalyvauju ir aš; dalyvauju per mažiausią Bažnyčios narvelį — parapiją. Per ją, Viešpatie, aš įsijungiu į tą malonės srovę,

kuri man trykšta iš tavo sakramentų; į tavo tiesą, kuri man čionai skelbiama; į tavo gyvenimo tvarką, kuri čia vykdoma.

Čia, Viešpatie, bręsta mano galvojimo, norėjimo ir jutimo vienybė su visais tikinčiaisiais. Čia nuostabiu būdu įvyksta protų, valių ir širdžių susivienijimas. Leisk, Viešpatie, kad ši vienybė augtų mumyse per tave, kuris gyveni ir viešpatauji amžių amžius. Amen.[9]

Saugok, Viešpatie, mūsų parapiją nuo papiktinimo, širdžių užnuodijimo, tavo šventos valios pažeidimo. Ugdyk mumyse norą vienas kitą suprasti, užjausti ir vienas kitam padėti.

Globok mūsų parapijos šeimas, vadovauk mūsų jaunimui, guosk tuos, kuriuos ištinka bandymų smūgiai; stiprink ligonius ir amžiną šviesą suteik visiems šioj parapijoj mirusiems. Amen.[9]

BAŽNYČIOS PAŠVENTINIMAS

Dieve, kurs kiekvieni metai grąžini mums šios tavo šventos bažnyčios pašventinimo dieną ir mums patiems leidi sveikiems vis dalyvauti šventose paslaptyse, išklausyk savo žmonių maldavimus ir suteik, kad kiekvienas, kurs į šią šventyklą žengia melsti malonių, džiaugtųsi viską išprašęs. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Dieve, kurs iš gyvų ir rinktinių akmenų rengi savo didybei amžiną buveinę, paremk savo maldaujančią tautą, kad regimasis tavo Bažnyčios tąrpimas kaskart vis labiau daugintų dvasiškas gėrybes. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[12]

Nuo paupio bažnytkaimio varpai
Viršūnėm girių plaukia.
Ateina laikas maldai
Už duoną, darbą, poilsį ir saulę,
Kuri iš lengvo vėsta,
Byrėdama į šiaurės ežerus.

Begaliniame laukų tylėjime,
Rodos, klausosi visi namų kampai,
Kaip toli šventajam Pakylėjimui
Skambina varpai.[95]

REKOLEKCIJOS

METINIS atsinaujinimas yra tapęs tradiciniu kiekvienoj parapijoj. Šalia bendrų rekolekcijų dar ruošiamos trumpesnės susitelkimo dienos grupėms. Parapijiečiai skatinami pasinaudoti ir uždarom rekolekcijom, kurios yra didelio dvasinio įkvėpimo šaltinis. Jų metu žmogus greičiau apčiuopia Dievo mintį, sėkmingiau sutelkia jėgas tolimesnei dvasinei kovai.

TEN keliai maldininkų numinti,
Spindi katedrų bokštai toli.
O aš Viešpaties mažąją mintį
Atradau pamirštam nuošaly.

Gal ji buvo tik lauko lelijos?
Gal Komunijai sėti kviečiai?
Bet į sielą malone nulijo
Sidabriniai sėjos rytmečiai.[95]

PRIEŠ REKOLEKCIJAS

Viešpatie, mūsų siela ieško poilsio tavyje, kaip ieško ištroškęs elnias šaltinio. Mūsų siela nori gerti begalinį tavo gerumą ir būti su tavim. Norim grįžti į tave, į tavo taiką, į tavo gyvenimą. Norim pakilti iš savo klaidų ir nupuolimų, kad tu ateitum pas mus ir pasiliktum. Mes norim susitaikinti su tavim, — padėk mums šiomis dienomis per Kristų, Viešpatį. Amen.[31]

BAIGIANT REKOLEKCIJAS

Kaip parpuolusius dulkėse savo tarnus, kurie giliai tave įžeidė, tu pakėlei mus, Viešpatie, apvilkai nauju drabužiu, pasodinai prie stalo ir leidai pasistiprinti dangišku valgiu. Tu leidai, Viešpatie, kad mes būtume vėl tvirti ir panašūs į tave su gyvybės ženklais kaktoje ir sieloje.

Kaip klajoklis laivas aplaužytais stiebais buvo mūsų siela, nerasdama uosto. Tu atėjai pas mus, gerasis audrų Ramintojau, ir tarei: drąsos! Tarei: tikėjimo! Tarei: meilės! Ir mūsų laivas plaukia, nes, Viešpatie, tu jame esi. Tu moji audrom, ir van-

denys tyla! Tu ištiesi ranką, ir balandžiai parneša alyvų šakelę. Ir mes nesibijom, nes galybių Viešpats su mumis.

Garbė tau, širdžių Atnaujintojau, per amžių amžius. Amen.[31]

UŽ SAVO VYSKUPĄ

Amžinasis Ganytojau, Jėzau Kristau, pripildyk šventosios Dvasios malonių mūsų vyskupą ir padaryk, kad jis būtų ganytojas pagal tavo Širdį, kad gyventų tik savo augštajam pašaukimui ir nieko daugiau netrokštų ir nieko daugiau nebijotų, kaip tik tavęs, kad, kai tu ateisi teisti ganytojų ir avidės, mes būtume jo džiaugsmas, o jis tavo pergalės vainiko dalyvis.[54]

UŽ DVASIOS VADOVUS

Kristau, kuris esi nematoma mūsų parapijos galva ir vadas, globok tuos, kurie matomu būdu mums vadovauja ir tau atstovauja. Duok jiems šviesos ir išminties, malonės ir didžios meilės, kad per juos ir tavo tiesa labiau mums nušvistų, ir tavo malonė turtingiau mumyse prasiskleistų, ir tavo valia labiau būtų įvykdyta.

Stiprink juos, Viešpatie, jų kovose, guosk jų sielvartuose, laimink jų gerus sumanymus, saugok juos nuo pavojų.

Švenčiausioji Jėzaus širdie, teateinie tavo karalystė mūsų parapijoje. Amen.[9]

UŽ NUTOLUSIUOSIUS

Dieve, mūsų Tėve, pasigailėk tų sesių ir brolių, kurie nutolo nuo tavęs, didžiojo Gėrio ir Tiesos. Jie daug kenčia, Viešpatie, ir jų dvasia nerami. Jie taip reikalingi tavęs ir tos ramybės, kurią tu duodi.

Mažink, Viešpatie, jų svyravimus, stiprink geruosius jų jausmus, duok jiems jėgos ir drąsos pakreipti savo valiai nauju keliu. Tu būk su jais ir neatsakyk jiems malonės grįžti į tą bendruomenę, kurios Vadas esi tu pats, mūsų Dieve! Amen.[9]

UŽ MIRUSIUOSIUS

Tu žinai, Viešpatie, kokie jausmai mus jungia su tais, kurių jau nebėra mūsų tarpe. Jie buvo mūsų parapinės šeimos broliai, mūsų džiaugsmų ir vargų nuoširdūs dalyviai. Tiesa, jie buvo žmonės, kaip ir mes, — su savo dorybėmis ir silpnybėmis. Leisk, Viešpatie, prisiminti juos ir prašyti jiems tavo gailestingumo. Užskaityk, Viešpatie, ypač aukas tų, kurie kaip karžygiai aukojosi už geresnę mūsų visų ateitį. Suteik jiems ir visiems mūsų parapijos mirusiems savo ramybę ir šviesą per amžius.

SUPLIKACIJOS

45 Psalmas

Dievas mūsų priegloba ir stiprybė, veikiausioji pagalba varguose.

Todėl nebijome, kad ir žemė drebėtų ir kalnai virstų į jūrų gilumas.

Gali sau ūžti ir kilti jų vandenys, ir kalnai drebėti nuo jų galybės.

Upės srovė linksmina Dievo miestą, šventąjį Augščiausiojo būstą.

Dievas jo viduje, todėl jis nesugriaunamas ; gelbsti jį Dievas anksti švintant.

Kyla tautos ir svyra karalystės; Dievas leidžia balsą, ir dreba žemė.

Galybių Viešpats su mumis, mūsų globėjas Jokūbo Dievas.

Eikite ir regėkite Dievo darbus, kokius stebuklus daro žemėje; Jis stabdo karus ligi žemės krašto.

Trupina šaudykles, laužo ginklus ir skydus degina ugnimi.

Nurimkite ir veizėkite, jog aš esmi Dievas, augštinamas tautose ir žemėje šlovinamas.

Galybių viešpats su mumis, mūsų globėjas Jokūbo Dievas.

Garbė Dievui Tėvui ir Sūnui ir Šventajai Dvasiai. Kaip buvo pradžioje, dabar ir visados, ir per amžius. Amen.

Šventas Dieve

ŠVENTAS Dieve, Šventas Galingasis, Šventas Amžinasis, pasigailėk mūsų!

Nuo maro, bado, ugnies ir karo, gelbėk mus, Viešpatie!

Nuo staigios ir netikėtos mirties, saugok mus, Viešpatie!

Savo šventąją Bažnyčią valdyti ir laikyti teikis. Meldžiam tave, Viešpatie!

Mus į tikrąją atgailą atvesti teikis. Meldžiam tave, Viešpatie!

Nuodėmes atleisti mums teikis. Meldžiam tave, Viešpatie!

Žemei vaisių duoti ir išlaikyti teikis. Meldžiam tave, Viešpatie!

O Jėzau, Jėzau, Jėzau! Pasigailėk mūsų!

O Marija, Marija Dievo Motina! Užtaryki mus!

O Salutaris Hostia

O SALUTARIS **Hostia, I Quae caeli pandis ostium, | Bella premunt hostilia | Da robur, fer auxilium.**

Uni trinoque Domino | Sit sempiterna gloria: | Qui vitam sine termino | Nobis donet in patria. Amen.

O IŠGANINGA **Ostija, | Dangaus atskleidžianti vartus, | Karionės priešų slegia mus, [Suteik pagalbos, duok jėgų!**

Trejybei Viešpačiui vienam | Tebūna amžina garbė: | Gyvybės sklidina versmė | Iš jo tetrykšta mum danguj. Amen.

Tantum ergo

TANTUM **ergo Sacramentum veneremur cernui: | Et antiquum documentum | Novo cedat ritui: | Praestet fides supplementum | Sensuum defectui.**

PRIEŠ **taip didį Sakramentą | Pulkim, galvas lenkdami, | Senąjį, štai, testamentą | Keičia įstatai nauji:** j **Regim paslaptį tą šventą | Tikinčia nūn akimi.**

Genitori, Genitoque | Laus et iubilatio, | Salus, honor, virtus quoque | Sit et benedictio : | Procedenti ab utroque | Compar sit laudatio. Arnen.

Dievui Tėvui, mūs Kūrėjui | Garbę duokime viešai. | Ir jo Sūnui Atpirkėjui | Gyrius skamba iš aukštai : | Meilės dangiškos Davėjui ! Meilę reiškime karštai. Amen.

K. Davei jiems dangaus duonos,

T. Teikiančios pilną džiaugsmą.

Melskimės: Dieve, kuris Švenčiausiame Sakramente mums palikai nuostabų savo kančios atminimą, — suteik, prašome, tavo Kūno ir Kraujo šventąsias paslaptis taip garbinti, kad nuolat jaustume tavo atpirkimo vaisius. Kuris gyveni ir viešpatauji amžių amžiais. T. Amen.

GARBINIMAI
po palaiminimo

Garbinkime Dievą!
Garbinkime šventą jo vardą!
Garbinkime Jėzų Kristų, tikrąjį Dievą ir tikrąjį žmogų!
Garbinkime Jėzaus vardą!
Garbinkime jo švenčiausią Širdį!
Garbinkime jo brangiausią kraują!
Garbinkime Jėzų Švenčiausiame Sakramente !
Garbinkime Šventąją Dvasią Ramintoją!

Garbinkime didžiąją Dievo Motiną, švenčiausiąją Mariją!
Garbinkime šventą ir nekaltą jos prasidėjimą.
Garbinkime jos garbingą dangun ėmimą.
Garbinkime Marijos, Mergelės ir Motinos, vardą!
Garbinkime šventą Juozapą, jos skaisčiausią sužadėtinį.
Garbinkime Dievą su jo angelais ir šventaisiais !

Tie patys garbinimai galėtų būti vartojami kitu būdu, kalbiškai lankstesniu ir minties atžvilgiu tikslesniu. Juk mes sakome ne "garbinkime", o tiesiog "garbe Jėzui Kristui", "garbe Dievui Tėvui."

GARBĖ Dievui!
Garbė šventam jo vardui!
Garbė Jėzui Kristui, tikram Dievui ir tikram žmogui!
Garbė Jėzaus vardui!
Garbė švenčiausiajai jo Širdžiai !
Garbė brangiausiam jo kraujui!
Garbė Jėzui Švenčiausiame Sakramente!
Garbė Šventajai Dvasiai Ramintojai!
Garbė didžiajai Dievo Motinai, švenčiausiai Marijai!
Garbė šventam ir nekaltam jos prasidėjimui !
Garbė jos garbingam dangun ėmimui!
Garbė Marijos, Mergelės ir Motinos, vardui !
Garbė šventam Juozapui, jos skaisčiajam sužadėtiniui !
Garbė Dievui su jo angelais ir šventaisais !

PROCESIJOS

BAŽNYČIA šiais laikais grąžina procesinius momentus į liturgiją. Senais laikais tokių momentų buvo daugiau. Procesijos yra pašvęstas žygis, kuriuo išreiškiamas kristinis triumfas. Lietuvis gerai prisimena tas triumfalines procesijas iš savo tėvynes. Kiekvieni atlaidai baigdavosi žygiu aplink bažnyčią, nešant Švnč. Sakramentą monstrancijoje. Nuo Devintinių, per visas aštuonias dienas — vakarais, po mišparų, buvo daromos procesijos pagarbinti Eucharistijai. Visa procesinė didybė išsiskleisdavo per resurekciją Velykų rytą.

Procesijos mums neatskiriamos nuo iškilmingai nešamos monstrancijos su vėliavom, altorėliais, žeriant gėles ant tako, gaudžiant choro ir minios giesmėms. Taip buvo mūsų tautoj, pradedant nuo 16 a. pabaigos.

O šventoji monstrancijos Duona,
Pakelta ant saulėtų laukų,
Tegu tavo palaima čia puola
Su šviesa, su rasa, su lietum.

Skęsta žemė į giliąją tylą,
Ir nei vėjo, nei paukščių miškuos.
Varpeliu vyturėlis pakyla,
Aš ant kelių klaupiu ir lenkiuos.

O, šventoji monstrancijos Duona,
Pakelta ant saulėtų laukų —
Tegu tavo palaima čia puola
Su šviesa, su rasa, su lietum.[95]

Garbinkime Švenčiausiąjį Sakramentą, Jėzaus Kristaus, mūsų Viešpaties, tikrąjį kūną ir kraują (3 kartus). Dabar ir visados ir per amžius. Amen.

PROCESIJŲ GIESMĖS*

Rex Christe!

REX **Christe primogenite, | Agnelle Dei mystice; | Virtutum fons, vita, | Mundi caro viva.**

Divinatis hostia, | Aeterni Patris victima, | Omnium plasmator, | Mundi restaurator.

Tuo nos corpore refice, | Sacroque sanguine ablue | Sordes nostrae culpae, | Jesu Christe.

KARALIAU **Kristau pirmgimi, | O, avinėli paslėptas, | Gyva versmė dorybių, | Gyvasis žemės kūne!**

Dievybės ostija šventa, | O, Tėvo amžino auka, | Visatos tu leidėjau, | Pasaulio atpirkėjau.

Savuoju kūnu mus gaivink, | Švenčiausiu krauju, meldžiam, plauk | Dėmes didžių kaltybių, | Karaliau, Jėzau Kristau!

Te Deum laudamus

TE DEUM **laudamus, te Dominum confitemur. Te aeternum Patrem omnis terra veneratur.**

Tibi omnes Angeli, tibi caeli et universae Potestates:

Tibi Cherubim et Serafim incessabili voce proclamant:

TAVE, **Dieve, garbiname, tave, Viešpatie, išpažįstame.**

Tave, amžinąjį Tėvą, visa žemė garbina.

Tau visi angelai, tau dangus ir visokios galybės,

Tau kerubinai ir Serapinai nepaliaujamu balsu gieda:

* Kitos procesinės giesmės: Jesu dulcis 50 psl., Pange lingua 152 psl.

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth.

Pleni sunt caeli et terra majestatis gloriae tuae.

Te gloriosus Apostolorum chorus.

Te Prophetarum laudabilis numerus.

Te Martyrum candidatus laudat exercitus.

Te per orbem terrarum sancta confitetur Ecclesia.

Patrem immensae majestatis;

Venerandum tuum verum et unicum Filium;

Sanctum quoque Paraclitum Spiritum.

Tu REX **gloriae Christe.**

Tu patris sempiternus es Filius.

Tu ad liberandum suscepturus hominem, non horuisti Virginis uterum.

Tu devicto mortis aculeo aperuisti credentibus regna caelorum.

Šventas, šventas, šventas Viešpats galybių Dievas,

Pilnas yra dangus ir žemė tavo garbės ir didybės!

Tave garbingas apaštalų būrys,

Tave pranašų garsingas skaičius,

Tave spindinti kankinių bendruomenė garbina.

Tave po visą pasaulį šventoji Bažnyčia išpažįsta:

Tėvą begalinės didenybės ;

Garbingą, tikrą ir vienatinį tavo Sūnų;

Ir Dvasią Šventą Ramintoją.

Tu, KRISTAU, **garbės Karaliau.**

Tu Tėvo amžinasis Sūnus.

Tu, norėdamas išgelbėti žmogų, nepaniekinai Mergelės įsčios.

Tu, sutrynęs mirties galybę, atidarei tikintiesiems dangaus karalystę.

Tu ad dexteram Dei sedes in gloria Patris.

Iudex crederis esse venturus.

Te ergo quaesumus, tuis famulis subveni, quos pretioso sanguine redemisti.

Aeterna fac cum Sanctis tuis in gloria numerari.

Salvum fac populum tuum, Domine, et benedic heredidati tuae.

Et rege eos et extolle illos usque in aeternum.

Per singulos dies benedicimus te;

Et laudamus nomen tuum in saeculum et in saeculum saeculi.

Dignare, Domine, die isto sine peccato nos custodire.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

Fiat misericordia tua, Domine, super nos quemadmodum speravimus in te.

Tu sėdi Dievo dešinėj, Tėvo garbėje.

Tikime, kad tu ateisi teisti,

Todėl tave meldžiame: padėk savo tarnams, kuriuos brangiausiu krauju atpirkai.

Teikis priskaityti mus prie savo šventųjų amžinoje garbėje.

Gelbėk savo žmones, Viešpatie, ir laimink savo tėvonystę.

Ir valdyk juos ir išaugštink juos amžiams.

Per visas dienas garbiname tave,

Ir giriame tavo vardą per amžius ir per amžių amžius.

Teikis, Viešpatie, šią dieną be nuodėmės mus išlaikyti.

Pasigailėk mūsų, Viešpatie, pasigailėk mūsų!

Tesie tavo gailestingumas, Viešpatie, mums, kurie viltį tavyje turime.

In te, Domine, speravi : non confundar in aeternum.

Tavimi pasitikiu, Viešpatie, tenebūsiu sugėdintas amžiais.

V. Garbinkime Dievą Tėvą, ir Sūnų, ir Šventąją Dvasią.

R. Šlovinkim ir augštinkim jį per amžius.

Melskimės: Dieve, kurio gailestingumui nėra ribos, ir gerumo saikas begalinis, dėkojame tavo meilingiausiajai prakilnybei už suteiktas dovanas, nuolatos melsdami tavo maloningumo, kad tuos, kuriuos prašomas išklausei ir jų nepameti, padarytumei dalininkais busimųjų gėrybių. Per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, kuris gyvena ir viešpatauja per amžius. Amen.

PAŠVENTINIMAI

TIKINTYSIS įvertina pašvęstos kunigo rankos ir švęstu vandeniu daromus pašventinimus — namų, šeimos ar kiemo kryžiaus, organizacinės vėliavos, asmeniškai vartojamo rožinio, kartais stalo (valgio) ir kitų vartojamų dalykų, pvz. automobilio. Mūsų tautoj tokie pašventinimai buvo tradiciškai mėgiami, plačiai naudojami. Nešta bažnyčion šventinti ir sėklos, ir žolynai (Žolinėje), ir Velykų valgiai, ir Trijų Karalių kreida kryželiams užrašyti.

Bažnyčia tokiem pašventinimam turi specialias maldas, kurios čia pateikiamos abiem kalbom. Tikintysis galės pasekti, kokios reikšmingos yra tos maldos.

K. Adjutorium nostrum in nomine Domini. — Mūsų pagalba yra Viešpats.

T. Qui fecit caelum et terram. — Kuris sukūrė dangų ir žemę.

K. Dominus vobiscum. — Viešpats su jumis.

E. Et cum spiritu tuo. — Ir su tavimi.

Oremus — melskimės.

ROGAMUS te, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus: ut digneris bene † dicere hoc signo Crucis, ut sit remedium salutare generi humano; sit soliditas fidei, profectus bonorum operum, redemptio animarum; sit solamen et protectio, ac tutela contra saeva jacula inimicorum. Per Christum, Dominum nostrum. T. Amen.

MELDŽIAME tave, Viešpatie, visagalis Tėve, amžinasis Dieve, teikis palai † minti šį kryžių, kad jis būtų žmonėm išganingas: neštų jiem tikėjimo tvirtybę, gerų darbų sėkmę, sielų išganymą; teiktų paguodos, globos ir gintų nuo baisaus priešų puolimo. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Oremus — melskimės.

BENE † DIC, Domine Jesu Christe, hanc Crucem, per quam eripuisti mundum a potestate daemonum, et superasti passione tua suggestorem peccati, qui gaudebat in praevaricatione primi hominis per ligni vetiti sumptionem. Sanctificetur hoc signum Crucis (hic asperga-

tur) in nomine Pa † tris, et Fi † lii, et Spiritus † Sancti; ut orantes, inclinantesque se propter Dominum ante istam Crucem, inveniant corporis et animae sanitatem. Per eundem Christum, Dominum nostrum. T. Amen.

PALAI † MINK, Viešpatie Jėzau Kristau, šį kryžių, kuriuo išgelbėjai pasaulį iš velnio galybės ir per savo kančią nugalėjai piktąjį gundytoją, besidžiaugiantį pirmojo žmogaus puolimu, valgant uždrausto medžio vaisių. Tegul šis kryžius būna pašventintas (čia šlakstoma švęstu vandeniu) Dievo Tė † vo, ir Sū † naus, ir Šventosios † Dvasios vardu, kad tie, kurie, norėdami patikti Viešpačiui, prieš šį kryžių melsis ir lenksis, rastų kūno ir dvasios sveikatos. Per tą patį Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[97]

VĖLIAVOS

K. Adjutorium nostrum in nomine Domini. — Mūsų pagalba yra Viešpats.

T. Qui fecit caelum et terram. — Kuris sukūrė dangų ir žemę.

K. Dominus vobiscum. — Viešpats su jumis.

T. Et cum spiritu tuo. — Ir su tavimi.

Oremus — melskimės.

Domine **Jesu Christe, cujus Ecclesia est veluti castrorum acies ordinata; benefdic hoc vexillum, ut omnes sub eo tibi Domino Deo exercituum militantes, per intercessionem N (vel beatae N) inimicos suos visibiles et invisibiles in hoc saeculo superare, et post**

victoriam in caelis triumphare mereantur. Per te, Jesu Christe: Qui vivis et regnas cum Deo Patre et Spiritu Sancto, in saecula saeculorum. T. Amen.

Viešpatie Jėzau Kristau, kurio Bažnyčia yra lyg kovai paruoštoji karių stovykla, palai † mink, prašome, šią vėliavą. Tegu visi, kurie po šia vėliava kovos už tave, Viešpatie, galybių Dieve, per šv. N užtarimą, įveikia savo regimus ir neregimus priešus, o po pergalės tegu užsitarnauja dangaus džiaugsmą. Per tave, Jėzau Kristau, kuris gyveni ir viešpatauji su Dievu Tėvu ir šventąja Dvasia per amžius. Amen.[97]

ROŽINIO

Ad laudem et gloriam Deiparae Virginis Mariae, in memoriam mysteriorum vitae, mortis et resurrectionis ejusdem Domini nostri Jesu Christi, bene † dicatur et sancti † ficetur haec sacratissimi Rosarii corona: in nomine Patris, et Filii †, et Spiritus Sancti. Amen.

DIEVO Gimdytojos Mergelės Marijos garbei bei šlovei ir mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus gyvenimo, mirties ir prisikėlimo paslapčių atminimui tebūna palai † mintas ir pašven † tintas šis rožinio vainikas: vardan Dievo Tėvo, ir Sūnaus, † ir šventosios Dvasios. Amen.

KERTINIO AKMENS

K. Adjutorium nostrum in nomine Domini. — Mūsų pagalba yra Viešpats.

T. Qui fecit caelum et terram. — Kuris sukūrė dangų ir žemę.

K. Dominus vobiscum. — Viešpats su jumis.

T. Et cum spiritu tuo. — Ir su tavimi.

Oremus — melskimės.

DEUS, a quo omne bonum sumit initium, et semper ad potiora progrediens percipit incrementum: concede, quaesumus, supplicantibus nobis; ut, quod ad laudem nominis tui inchoare aggredimur, aeterno tuae paternae sapientiae munere perducatur ad terminum. Per Christum, Dominum nostrum. T. Amen.

DIEVE, kuris kiekvieno gero darbo esi pradžia, ir kuris augščiau siekiantiems visada teiki pagalbos, išklausyk, prašome, mūsų maldų, kad, ką pradėjome tavo vardo garbei, išvestume, amžinosios išminties talkinami, ligi galo. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[97]

NAMŲ — BUTO

K. Adjutorium nostrum in nomine Domini. — Mūsų pagalba yra Viešpats.

T. Qui fecit caelum et terram. — Kuris sukūrė dangų ir žemę.

K. Dominus vobiscum. — Viešpats su jumis.

T. Et cum spiritu tuo. — Ir su tavimi.

Oremus — melskimės.

BENE † DIC, Domine, Deus omnipotens, domum istam: ut sit in ea sanitas, castitas, victoria, virtus, humilitas, bonitas, et mansuetudo, plenitudo legis, et gratiarum actio Deo

Patri, et Filio, et Spiritui Sancto; et haec benedictio maneat super hanc domum et super habitantes in ea nunc et in omnia saecula saeculorum. T. Amen.

PALAI † MINK, Viešpatie, visagalis Dieve, šį namą, kad jame būtų sveikata, skaistumas, pergalė, dorybė, nuolankumas, gerumas, malonumas, pagarba įsakymams ir dėkingumas Dievui Tėvui, ir Sūnui, ir Šv. Dvasiai. Tegul šis palaiminimas pasilieka šiame name ir jame gyvenančiuose dabar ir per amžius. Amen.[97]

AUTOMOBILIO

K. Adjutorium nostrum in nomine Domini. -— Mūsų pagalba yra Viešpats.

T. Qui fecit caelum et terram. — Kuris sukūrė dangų ir žemę.

K. Dominus vobiscum. — Viešpats su jumis.

T. Et cum spiritu tuo. — Ir su tavimi.

Oremus — melskimės.

PROPITIARE, Domine Deus, supplicationibus nostris, et bene † dic currum istum dextera tua sancta: adjunge ad ipsum sanctos Angelos tuos, ut omnes, qui in eo vehentur, liberent et custodiant semper a periculis universis: et quemadmodum viro Aethiopi super currum suum sedenti et sacra eloquia legenti, per Levitam tuum Philippum fidem et gratiam contulisti; ita famulis tuis viam salutis ostende, qui tua gratia adjuti bonisque operibus jugiter

intenti, post omnes viae et vitae hujus varietates, aeterna gaudia consequi mereantur. Per Christum, Dominum nostrum. T. Amen.

TEIKIS, Viešpatie Dieve, priimti mūsų maldas, ir palai † mink savo dešiniąja šį automobilį. Telydi jį šventieji tavo angelai, tegloboja visus jame važiuojančius ir teapsaugoja nuo visokių pavojų. Ir kaip etiopiečiui, savo karietoje važiuojančiam ir šventąjį raštą beskaitančiam suteikei per savo kunigą Pilypą tikėjimo ir malonės, taip dabar parodyk išganymo kelią savo tinkintiesiems, kurie, gerais darbais užsiėmę ir tavo malonės padedami, galėtų po šio gyvenimo kelio vingių pelnyti amžiną džiaugsmą. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[97]

STALO — VALGIŲ

K. Adjutorium nostrum in nomine Domini. — Mūsų pagalba yra Viešpats.

T. Qui fecit caelum et terram. — Kuris sukūrė dangų ir žemę.

K. Dominus vobiscum. — Viešpats su jumis.

T. Et cum spiritu tuo. — Ir su tavimi.

Oremus — melskimės.

BENE † DIC, Domine, creaturam N., ut šit remedium salutare generi humano: et praesta per invocationem sancti nominis tui; ut quicumque ex ea sumpserint, corporis sanitatem, et animae tutelam percipiant. Per Christum, Dominum nostrum. T. Amen.

PALAI † MINK, Viešpatie, šį valgį, kad jis būtų žmonėms naudinga pagalba. Suteik savo vardo garbei, kad valgančiųjų kūnas būtų sveikas, o dvasia saugi. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[97]

PALAIMINIMAI

TIKINČIŲJŲ bendruomenė yra laiminama po kiekvienų mišių kunigo rankos mostu; laiminama ir Švnč. Sakramentu monstrancijoje. Specialus popiežinis palaiminimas su atlaidais teikiamas po rekolekcijų bei misijų. Tokio palaiminimo arba absoliucijos privilegiją turi parapijos tretininkai. Kiti ypatingi asmeniniai palaiminimai teikiami Bažnyčios nustatytu būdu ligoniams, kūdikiams, motinoms po kūdikio, jaunamartėms per santuoką, sutuoktiniams, sulaukusiems šeiminio jubiliejaus.

Dievo palaima, maldaujama ir teikiama Bažnyčios vardu, turi gilią vertę jau pati savyje. O mes asmeniškai tos palaimos juo daugiau gauname, juo labiau jos trokštame, ją vertiname, nuoširdžiau priimame ir pergyvename su dėkinga širdim mūsų Viešpačiui, visokios palaimos Davėjui.

JAUNAVEDŽIŲ

Ypatingas palaiminimas teikiamas jaunavedžiams, ypač jaunajai, santuokos mišių metu. Pirmos dvi maldos kalbamos po pakilėjimo, kai kunigas baigia Tėve mūsų, o pastaroji — mišių pabaigoj,

IŠKLAUSYK, Viešpatie, mūsų maldų, ir maloniai globok tą luomą, kurį skyrei žmonijai daugintis, kad, ką sujungei, tau padedant, pasiliktų sujungta. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Melskimės. Dieve, kuris savo visagalybe iš nieko visa sukūrei, kuris, sutvarkęs visatos pradžią, davei vyrui, Dievo panašumu sukurtam, tokią neatskiriamą pagalbininkę moterį ir josios kūną pradėjai iš vyro kūno, mokydamas, kad tai, kas yra įsteigta iš vieno, niekad neleistina atskirti; Dieve, kuris moterystę pašventei neapsakoma paslaptimi, vaizduojančia Kristaus ir Bažnyčios vienybę; Dieve, kuris moterį sujungei su vyru ir įkūrei bendruomenę, pagrįstą tokia palaima, kurios vienintelės nepajėgė išnaikinti nei pradinės nuodėmės bausmė, nei tvanas; — maloniai pažvelk į šią savo tarnaitę, saistančią save moterystės ryšiais ir prašančią tavo pagalbos. Tespindi joje meilė ir ramybė; tesituokia nesutepta ir ištikima Kristuje; tevaikščioja šventų žmonų pėdomis. Tebūna ji savo vyrui maloni kaip Rachelė, išmintinga kaip Rebeka, ištikima ir ilgaamžė kaip Sara. Nieko tenepasisavina iš josios darbų melo pradininkas. Tepasilieka tikėjimu ir tavo įsakymais surišta su savo vyru; tevengia neleistinų polyčių; testiprina savo silpnybę savidrausmės tvirtybe. Tebūna gerbtinai padori, nuoširdžiai kukli ir dievišku mokslu švytinti, naši palikuonyse, nekalta ir garbinga. Telaimi ji dangaus karalystę bei palaimintųjų ramybę ir abu, su vyru, temato savo vaikų vaikus iki trečios ir ketvirtos kartos, ir tesulaukia gilios ir garbingos senatvės. Per tą patį mūsų Viešpatį.

TEBŪNA su jumis Abraomo, Izaoko ir Jokūbo Dievas, ir tepripildo savo palaima, kad matytumėte savo vaikus iki trečios ir ketvir-

tos kartos, ir kad po to laimėtumėte amžinąjį gyvenimą. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį, kuris su Tėvu ir Šv. Dvasia gyvena ir viešpatauja amžių amžiais. Amen.[12]

Sutuoktinių palaiminimas, sulaukus šeiminio gyvenimo 25 ir 50 mėty, žr. 319 - 321 p. Tėvų palaiminimas savo vaikams, žr. 315 ir 491 p.

MOTINOS PO KŪDIKIO*

VISAGALIS amžinasis Dieve, kuris Mergelės Marijos gimdymu tikinčiųjų tėvų skausmus pakeitei džiaugsmu, pažvelk, meldžiame, į šią savo tarnaitę, atėjusią į tavo šventyklą džiugiai tau padėkoti. Tegu jinai, palaimintajai Marijai užtariant, būna verta po šio gyvenimo, kartu su savo kūdikiu, pasiekti amžinąją laimę. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Ramybė ir palaima visagalio Dievo Tėvo, ir Sūnaus, † ir Šventosios Dvasios tenužengia ant tavęs ir visuomet pasilieka. Amen.[97]

KŪDIKIO

K. Mūsų pagalba yra Viešpats. T. Kuris sukūrė dangų ir žemę.

K. Gailestingas mūsų Dievas. T. Saugąs kūdikius Viešpats.

K. Viešpatie, išklausyk mano maldos. T. Ir mano šauksmas tave tepasiekia.

K. Viešpats su jumis. T. Ir su tavimi.

* Prie šio laiminimo, jei jis atliekamas bažnyčioj, jungiama kiti įžanginiai maldavimai.

Melskimės

Viešpatie Jėzau Kristau, gyvojo Dievo Sūnau ! Tu prieš amžius gimęs iš Tėvo, mūsų laike pats buvęs kūdikiu, mėgęs kūdikių nekaltybę, globęs tau atvestus mažyčius ir juos laiminęs, — jau iš anksto laimink žavingumu šį kūdikį (šiuos kūdikius), ir neleisk piktui pažeisti jo (j ų) proto, ir suteik, kad augdamas (-mi) metais, išmintim ir malone jis (jie) visados patiktų tau, kuris gyveni ir viešpatauji su Dievu Tėvu, Šventosios Dvasios vienybėje, per amžius. Amen.

Kunigas šlaksto kūdikį (*kūdikius*) *švęstu vandeniu, tardamas-.*

Ramybė ir visagalio Dievo Tėvo, ir Sūnaus, † ir Šventosios Dvasios palaima tenužengia ant tavęs (jūsų) ir visados pasilieka. Amen.[97]

LIGONIO

K. Taika šiems namams! T. Ir visiems jame gyvenantiems.

K. Mūsų pagalba yra Viešpats. T. Kuris sukūrė dangų ir žemę.

K. Viešpatie, išklausyk mano maldos. T. Ir mano šauksmas tave tepasiekia.

K. Viešpats su jumis. T. Ir su tavimi.

Melskimės

TEPRIPILDO šiuos namus, Viešpatie Jėzau Kristau, mūsų nužemintu į juos įėjimu tavo ramybė ir gailestingumas. Tedingsta iš jų piktosios dvasios, tepribūna ramybės angelai ir

teišnyksta iš jų visokia pikta nesantaika. Padidink, Viešpatie, šiuose namuose savo švento vardo garbę ir palaimink mūsų pokalbius — per tave, kuris esi šventas ir malonus, ir pasilieki su Tėvu ir Šventąja Dvasia per amžius. Amen.

Pažvelk, Viešpatie, į savo sergantį tarną (tarnaitę), ir atgaivink jo (jos) sielą, kurią sukūrei, kad, bandymų nuskaidrinta, nuolat jaustųsi tavo gailestingumu išganyta. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Gailestingasis Viešpatie, tikinčiųjų guodėjau, prašome tavo begalinio gerumo, kad, mums nužemintai įžengiant į šiuos namus, teiktumeis aplankyti skausmo patale šį savo tarną (šią savo tarnaitę), kaip aplankei Simono uošvę. Būk jam (jai) malonus, Viešpatie, kad, džiaugdamasis pirmykšte sveikata, jis bažnyčioje tau dėkotų. Kuris gyveni ir viešpatauji Dievas per amžius. Amen.

Paskui, ištiesęs dešinę ranką virš ligonio (ės), kalba:

Viešpats Jėzus Kristus tebūna prie tavęs, kad tave globotų; tebūna tavyje, kad tave užlaikytų; priešais tave, kad tave vestų; paskui tavęs, kad tave saugotų; virš tavęs, kad tave laimintų. Kuris su Tėvu ir Šventąja Dvasia gyvena ir viešpatauja per amžius. Amen.

Telaimina tave visagalis Dievas Tėvas, ir Sūnus, † ir Šventoji Dvasia, ir jo palaima visados tepasilieka. Amen.

Baigdamas maldas kunigas pašlaksto ligonį (ligonę) šventu vandeniu.[97]

PO REKOLEKCIJŲ — MISIJŲ

apaštal. palaiminimas

BENEDICTIO Dei omnipotentis, Patris, et Filii, † et Spiritus Sancti, descendat super vos, et maneat semper. T. Amen.

VISAGALIO Dievo Tėvo, ir Sūnaus, f ir Šventosios Dvasios palaima tenužengia ant jūsų ir visuomet pasilieka. T. Amen.[97]

BENDROJI ABSOLIUCIJA

tretininkams

AUCTORITATE a Summis Pontificibus mihi concessa, plenariam omnium peccatorum tuorum indulgentiam tibi impertior. In nomine Patris, et Filii,† et Spiritus Sancti. T. Amen.

SUTEIKTĄJA man šv. Tėvo galia teikiu tau (jums) visų nuodėmių atleidimą. Vardan Dievo Tėvo, ir Sūnaus, † ir Šventosios Dvasios. T. Amen.[97]

Po generalinės absoliucijos galima kalbėti šią maldelę:

MALONINGASIS Dieve, dėkoju tau už tą didelę malonę, kurią man dabar vėl suteikei; duok, kad aš tau visad būčiau ištikimas (a) ir nė mažiausia nuodėme niekados tavęs nebeįžeisčiau. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Tėve mūsų, Sveika Marija, Garbė Dievui.

ORGANIZACIJŲ MALDOS

IENO kaktą paženklino kryžius krikšto metu, tas nebėra tik sau žmogus. Tas priklauso pakrikštytųjų bendruomenei. Bendruomenė gyvena iš dvasinio lobio — iš tiesos, meilės ir tvarkos, kurią paliko Kristus. Tą lobį palaikyti ir ugdyti yra visų pakrikštytųjų bendra pareiga.

Vieni šią pareigą atlieka asmeniškai, kiti — telkdamiesi į organizacijas. Vienos organizacijos tiesiogiai pasišvenčia apaštalauti (Pasauliečių apaštalavimas — Katalikiška akcija). Kitos ryžtasi atnaujinti Kristaus dvasią kultūros ir visuomenės baruose (Ateitininkai). Trečios ugdo prigimtines žmogiškas, tautines ir krikščioniškąsias dorybes šūkiu "Dievui, Tėvynei, Artimui" (Skautai) arba — "Dievui ir Tėvynei" (Vyčiai). Ketvirtos žadina gyvą tikinčiųjų dvasią šūkiu "Mylėk ir Melskis" (Maldos apaštalavimas).

Reikia budėti ir melstis, kad šių organizacijų tikslai būtų įprasminami ir uolumas pašventinamas.

KATALIKIŠKOJI AKCIJA

Katalikiškoji akcija yra visuomenėje veikiąs Kristus (Pop. Pijus XI). Jis veikia per savo tikinčiuosius. Jų uolumu jis kuria žemėje savo tiesos, meilės ir taikos karalystę.

Pats Jėzus Kristus padėjo pirmuosius katalikiškojo veikimo pagrindus. Pats parinko ir auklėjo apaštalus bei mokinius savo dieviškos pasiuntinybės bendradarbiais. Šis pavyzdys buvo tuojau pasektas pirmųjų apaštalų, kaip tatai mums liudija Šventasis Raštas (Pijus XI, enc. Non abbiamo, 1931).

Katalikiškoji akcija yra pasauliečių dalyvavimas tiesioginėje Kristaus misijoje. Pasauliečiai per krikštą tampa gyvaisiais Kristaus šventovės akmenimis. Sutvirtinimas juos pašvenčia šventovės architektais. Jų pareiga statyti — veikti, apaštalauti. Jie nėra tik žuvys apaštalų tinkle, bet patys žvejai ir apaštalai.

JŪS esate išrinktoji giminė, karališkoji kunigystė, šventoji tauta, įsigytieji žmonės, kad skelbtumėte dorybes to, kuris pašaukė jus iš tamsybės į įstabią savo šviesą. (1 Petr. 2, 9).

PATARIMAI APAŠTALAUJANTIEMS

KAS nori mylėti gyvenimą ir gerų dienų matyti, tegul daro gera (1 Petr. 2, 10-11). Tam, kas moka daryti gera ir nedaro, yra nuodėmė (Jok. 4, 17). Tebūnie jūsų pasielgimas tarp pagonių geras, kad ten, kur jie neteisiai apkalbinėja jus, lyg piktadarius, pažintų jus iš gerų darbų ir garbintų Dievą aplankymo dieną (1 Petr. 2, 12).

IR jūs prisidėkite (prie Dievo pažadų įvykdymo) su visu rūpestingumu, ir rodykite savo tikėjimo dorybę, dorybėje žinojimą, žinojime susilaikymą, susilaikyme kantrybę, kantrume pamaldumą, pamaldume brolių mylėjimą, o brolių mylėjime meilę. Nes jei tie dalykai jumyse yra ir tarpsta, jie nepaliks jūsų tuščių ir be vaisių mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus pažinimui (2 Petr. 1, 5-8).

Jieškokite su visais taikos ir šventumo, be kurio nė vienas neregės Dievo. Žiūrėkite, kad

nė vienas neatstotų nuo Dievo malonės, kad kokia kartumo šaknis, augštyn želdama (malonės) nesutrukdytų (Žyd. 12, 14-15).

Jei kas kenčia kaip krikščionis, tenesigėdi, bet tegul garbina Dievą tuo vardu... Tie, kurie kenčia Dievo valia, tepaveda gerais darbais savo sielas ištikimajam Kūrėjui (1 Petr. 4, 16 ir 19).

MALDA

Viešpatie Kristau, kuris pasakei "Visi pažins jus, kad esate mano mokiniai, kai jūsų širdyse degs meilės ugnis artimui", duok man, prašau, dalyvauti tavo uolume sieloms gelbėti.

Jei nebūtum manęs atpirkęs, kas aš šiandien būčiau? Jei nebūtum manęs apšvietęs tikėjimo šviesa, kokiose gyvenimo tamsybėse šiandien klajočiau?

Gelbėk mane, Kristau, nuo savimylos, kuri meldžiasi ir dirba tik savo sielai išganyti, o palieka čia pat tuos, kurie nepažįsta .dieviškos tiesos, kurie nesirūpina dvasiniu savo būviu. Tiek sielų laukia pasotinamos tiesa, trokšta pagirdomos Dievo meile, o niekas joms kelio į išganymą neparodo ir duonos neatlaužia.

Pasigailėk manęs, Viešpatie Kristau, duok man malonės prisikelti iš savo neveikios, kad iš tavo meilės dirbčiau ne tik savo dvasiniam labui, bet ir kitų — sek-

damas nurodymais tavo vietininko, tavo apaštalų įpėdinių ir mūsų dvasinių vadovų.[39]

Į ŠV. PRANCIŠKŲ ASYŽIETĮ,

katalikiškos akcijos globėją

Serafiškas šventasai, apaštale iš pasauliečių tarpo! Išmelsk mums dvasinio veiklumo ugnies, mums, kurie esame skirti atnaujinti savo laikų dvasią. Duok, kad būtume atsižadėję savęs ir ieškotume sielų didesnei Dievo garbei. Savo pavyzdžio galia ir užtarimu išprašyk mums malonės būti paprastiems, kai norime kalbėti į brolius, būti nuolankiems ir kantriems, kai sutiksime kliūtis ir pažeminimus, būti pasiaukojusiems, kai mums reikės pakelti bandymų smūgius.

Laikyk mus visada savo globoje, mus, kurie norime, kaip tu, savo pečiais paremti griaunamos Bažnyčios mūrus, kurie stengiamės sulaikyti seserį audrą, negailestingai bloškiančią iš tikrojo kelio jaunimą ir šeimas. Leisk, kad dirbdami sielų gerovei, visada prieš akis turėtume tavo šūkį: “Mano Dievas ir mano viskas!” Nes, iš tikro, kam gi mes norime tarnauti savo apaštalavimu, jei ne tam pačiam Viešpačiui, kuris gyvena ir viešpatauja, pašvenčia ir vadovauja, myli mus ir skatina. A.[9]

ATEITININKAI

PAŠTALAS **Paulius, būdamas Romos kalėjime, rašė Efezo krikščionims testamentinį pilną iškilmingumo laišką, kurio pagrindinė mintis buvo ši: *visa atnaujinti Kristuje!***

Šį šūkį nauju iškilmingumu pakartojo popiežius šv. Pijus X, vos pradėjęs (1903) vadovauti Bažnyčiai. Jo balsas buvo išgirstas ir Lietuvoj. Gimė (1910) pirmieji naujo sąjūdžio branduoliai, kurie pasivadino (1911) Ateities vardu. Jų credo buvo: "Kristus — Dievas yra mūsų Alfa ir Omega. Kristus yra mūsų pirmas ir paskutinis gyvenimo tikslas. Mes ryžtamės *viską atnaujinti Kristuje*".

CREDO

Išpažįstame Tave, didysis mūsų Atnaujintojau, | Kristau, Žmogau - Dieve! | Visa tebūna perkeista tavyje ir per tave! | Nes ką padės mums ir mūsų draugams, | jei kiti gyvens be tavo šviesos, | be tavo teisingumo ir meilės.

Kaip upė teka mūsų džiaugsmas, | su visais kartojant: | Visa, o visa atnaujinti tavyje! | Mūsų širdis virpa, pagalvojus apie tavo karalystę žemėje. | Mūsų valia nerimsta, | — veržiasi aukoti tau, kas šventa mūsų jaunystėj | — tau gyventi ir tau gyvenimą palenkti.

Kas girdi mūsų balsą | ir kas lydi mūsų žingsnius, | težino:

Ateitis turi būti su tavim, | nes be tavęs nėra ateities, mūsų Kristau, | mūsų Broli, mūsų Valdove! Amen.[9]

ĮŽODIS

Kryžiaus ir ateitininkų vėliavos akivaizdoje | pasižadu sekti Kristų, | dirbti ir aukotis Dievui ir Tėvynei | ir uoliai eiti (jaunesniojo arba vyresniojo moksleivio, studento, sendraugio) ateitininko pareigas. | Kristau, padėk man ištesėti.[88]

RYTINE MALDA

Viešpatie, mano dienų Dieve! Aukoju spindulius, kurie žėri mūsų vėliavoje, paženklintoje tavo kryžium. Tešviečia man mokslo tiesa, ištryškusi iš tavo išminties. Težavi mane dorumas, kuriuo esi tu, aukščiausias Gėri! Teveda mane tautos reikalai į darbą ir kovą dėl Lietuvos.

Padėk mano jėgoms ir stiprink mano jaunystės sparnus, kad ištverčiau prieš visokias audras. Gydyk mano negales ir nuskaidrink mano įpročius, kad būčiau tobulas šios kovos įrankis.

Leisk man išpažinti idealą pačiom mano gyvybės sultim. Leisk man apreikšti juos pačiu mano gyvenimu, kaip yra darę tie, kurie išaugo į šviesias ir šventas mūsų kovos asmenybes.

Dieve, mano Viešpatie, padėk man šiandien, meldžiu ir prašau tavęs. Per Kristų, mūsų Atnaujintoją. Amen.[9]

VAKARINE MALDA

Su paskutiniais saulės spinduliais nutyla visa, ir aš lyg girdžiu tave, Visagali, klausiant: ar visa padarei, ko laukia iš tavęs draugai? Ar idealams naujos kibirkšties įžėrei ? Ar kovą ištesėjai su savim ? Ar užmaršty neiškreipei tiesos? Ar staigume neįžeidei gėrio, ar meilės užtekai kitiems?

Atleisk man, Visagali, kaip tu atleidi prašančiam ir besigailinčiam! Atleisk, nes aš t i k i u begaline tavo meile, v i l i u o s i didžio tavo gailestingumo, m y l i u tave visa širdim...

Ko šiandien neįveikiau, tikiuos drąsiau galėsiu ryt: nes aš t i k i u į tavo gėrio bręsmą manyje, v i l i u o s i tavo pergalės silpnam daige ir m y l i u — tu žinai, juk myliu visa širdimi tave! Amen.[9]

PRIEŠ SUSIRINKIMĄ

Viešpatie Kristau, tu pasakei: kur du trys susirenka mano vardu, ten ir aš esu. Būk su mumis šią valandą, vadovauk mūsų mintims ir žodžiams, atnaujink mūsų širdis ir padaryk mus vertus atnaujinti kitus — per tave, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

PO SUSIRINKIMO

Tavo vardu, Kristau, mes baigiam savo darbą. Tavo vardu nešam atnaujinimo vėliavą į brolių tarpą. Padėk mums ją drąsiai išskleisti, kad visur ir visada viešpatautų tavo šventoji valia. Amen.[9]

STOVYKLINĖS MALDOS

Vėliavą pakeliant

Kristau, mūsų šviesiųjų dienų Viešpatie! Išskleisk savo taikos ir malonės vėliavą virš mūsų būrio. Būk su mumis šią dieną, kad dirbtume su tavimi ir džiūgautume tau, kuris gyveni ir viešpatauji amžių amžius. Amen.[9]

Vėliavą nuleidžiant

Kristau, mūsų Broli, budrus Rūpintojėli! Ačiū tau už skaidrų džiaugsmą, už širdžių vienybę, už tas gražias stovyklos valandas. Pasilik su mumis šį vakarą tu, kuris gyveni ir viešpatauji amžių amžius. Amen.[9]

Į ŠVČ. TREJYBĘ

Tėve, naujos būties ir naujų pasaulių Kūrėjau! Meldžiu, laimink kuriančios dvasios tarnybą, kuriai pasišvenčiau. Tebūna atnaujinta visa, ką tu sukūrei ir kas žmogaus rankose neteko žėresio.

Sūnau, žmonijos Atpirkėjau! Maldauju, duok man būti tuo mažu žveju, kuris tęsia tavo darbą pasaulyje. Visa, ką tu atnaujinai, tebūna atnaujinta apaštališku mūsų uolumu.

Dvasia, širdžių nuskaidrinto ja! Prašau, nušviesk mano širdį, kad joje būtų pilna Sekminių ugnies, kad visur skelbčiau tiesą ir šviesą, kuri tavyje išbaigiama. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

Į ŠV. DVASIĄ

Gyvoji Sekminių Ugnie! Mes norim amžinai žėrėti tavo atspindžiais. Mes trokštame nerimti kaip liepsna. Naikinti pikta savyje. Paversti pelenais kiekvieną negalę.

Tu, Dieviška Audra, įdrąsink ir įdiek mumyse tvirtą ryžtą. Tu iš šaknų išrauk kiekvieną abejonę. Išvesk visus kovon be baimės ir dėmės už Kristų ir per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

Į ŠV. PAULIŲ

Vyresniųjų Globėją

Apaštale, tu pirmas ištarei: atnaujint visa Kristuje! Tu nuo rytų lig vakarų skelbei šį šūkį. Tu pirmas pasakei: aš visa galiu tame, kurs mane stiprina.

Šv. Pauliau, tu mums esi Globėjas mūsų kovoje. Išmelsk drąsos be atilsio pa-

švęst savas jėgas už Kristaus karalystę. Mokyk mus ryžto viską paaukot vienam augščiausiam gėriui, kaip tu darei. Rikiuoki mus po tavo šūkio vėliava ir vesk į Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

Į POP. PIJŲ X

Studentų Globėją

Šventasis Pijau, kurs savo šūkiu pažadinai mūsų tėvynėje naują Ateities sąjūdį, laimink jį iš savo dangiškos garbės augštybių, ugdyk jį, rikiuok mūsų eiles, kad būtume verti visa atnaujinti Kristuje.

Pažadink mūsų dvasioje naujų jėgų, įkvėpk jaunos dvasios, kad eitume, kur tu vedi, ir vestume kitus — per Kristų Viešpatį, žmonijos Atnaujintoją. Amen.[9]

Į ŠV. KAZIMIERĄ

Moksleivių Globėją

Šv. Kazimierai, tu pirmas savo jaunoj širdy ištarei: pašventinsiu tėvynės vardą! Tu ilgesio maldas siuntei Marijai, mūsų žemės Karalienei. Gražiausius darbo ir aukos metus tu skyrei Lietuvai. Be žodžių tu pradėjai skinti Kristaus ateičiai barus, nes tu tikėjai švento pavyzdžio galia.

O šventas mūsų Drauge, jaunas kaip ir mes, užtarki mūsų kovą danguje pas Kristų ir Mariją. Tu būki mūsų Ateities jauniausio daigo ugdanti ranka. Amen.[9]

PRAŠANT ŠVENTOJO

iš ateitininkų tarpo

Tiek daug mums žiburių, o Viešpatie, davei. Tiek kankinių ir tiesos išpažinėjų išaugino mūsų gretos. Argi neleisi, maloningas Dieve, sušvisti bent vienam iš jų šventųjų garbėje? Mes meldžiam, ženklinki stebuklu bent vieną tų, kurie praėjo mūsų keliais pilni aukos, gyveno kaip šventi kariai ir tavo vardą skelbė mūsų tautoje.

Maldaujam, siųsk mums šventąjį iš mūsų kraujo ir kovos draugų, kad šviestų mūsų keliams, vestų mus iš sąmyšio, netikrumo ir baimės. Per tave, mūsų Viešpatie Jėzau Kristau. Amen.[9]

JEI kryžius stigtų atspindžių
Tikrovės veido žėriui,
Tai tavo balsą vis girdžiu,
Šventų Švenčiausias Gėri!

Gyvybės donis iš tavęs, —
Ramybė ir malonė,
Švelni ranka dienas pašvęs
Gyvenimo kelionėj.

Štai, trykšta pergalės viltis
Dygių dienų šešėly,
Nes tavo Apvaizdos akis
Lydės lydėjus vėlei.[9]

SKAUTAI

KIEKVIENAS skautas daro įžodį: tarnauti Dievui ir Tėvynei, padėti artimui ir vykdyti skautų įstatus. "Įžodis, jungiamas su Dievo malone išpildant skautų įstatus, yra galingas ryžtas, kuris iškelia jaunystę iš silpnumų ir gundymų. Skautų įstatai, pagrįsti prigimtiniu įstatymu, auklėjimo pastangomis kasdien padaryti gerą darbelį, atsišaukia į tiesumą, kurio jaunieji taip labai trokšta. Jie nori kovoti, išmėginti savo jėgas sunkumuose, jie nori pasišvęsti, pasižymėti. Kas galėtų paneigti tokio auklėjimo svarbą?" (Pijus XII, 1962. 6. 7).

BUDĖK!

Kristau, budrus Rūpintojėli, leisk budėti su tavimi, kai mano tikėjimą dengs abejonių rūkai, kai neviltis mažins mano meilę tėvynei, kai sukilę jausmai gręšis nuo žmogaus, mano artimo. Suteik man didžią malonę, kuri stiprina dvasią ir lydi ištverminguosius per tave, Rūpintojėli! Amen.[9]

ĮŽODIS

Brangindamas savo garbę, aš pasižadu: stengtis visomis jėgomis tarnauti Dievui ir Tėvynei, padėti artimui ir vykdyti skautų įstatus.

RYTINE MALDA

Padėk man, Viešpatie, šiandien būti geruoju riteriu: ginti silpnuosius, gyventi tėvynei, naikinti pikta pasaulyje, o pirmiausia pačiame savyje. Leisk būti galingu ąžuolu ir niekad nesilenkti žemyn kaip verkiantis gluosnis. Tegu pirmoji mano mintis būna apie tave, antroji — apie kitus ir tik trečioji — apie save. Būk mano širdyje, Viešpatie, kuris gyveni ir viešpatauji per amžius. Amen.[9]

VAKARINE MALDA

Ačiū tau, Viešpatie, kad leidai man šiandien džiaugtis, kovoti ir kaiką laimėti. Bet kvosk mano širdį ir pasakyk, ar visur buvau tiesus? Ar buvau ištikimas tau ir tėvynei ? Ar buvau draugas artimui ir brolis skautui? Ar klausiau tėvų ir vyresniųjų? Ar buvau skaistus mintyje, žodyje ir veiksme ?

Dieve, atleisk man, kas buvo negera. Stiprink skauto jėgas. Leisk tave labiau mylėti ir būti geresniu. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

PRIEŠ SUEIGĄ

Padėk mums, Viešpatie, kad ši sueiga būtų lyg džiugus himnas, supintas iš tavo

garbės, tėvynės meilės ir artimo pagarbos. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

PO SUEIGOS

Ačiū tau, Viešpatie, už skaidrų džiaugsmą, už širdžių vienybę, už tas gražias sueigos valandas, kurias praleidome tavo Apvaizdai budint. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

IŠKYLOS MALDA

Kristau, mūsų Mokytojau ir Bičiuli! Tu keliavai per šventąją žemę, mylėjai kalnus ir ežerą, džiaugeisi viskuo, ką Tėvo meilė mums sukūrė. Atverk mūsų akis visoms mus supančioms grožybėms, pradžiugink mūsų širdis savo didybe. O kai vakare susirinksim prie laužo, tavo akivaizdoje baigdami dieną, leisk mums pajusti, kad tu esi lyg vėliava virš mūsų gyvenimo. Tu viską iškeli augštumon ir viską papuoši, — puošk mūsų širdis ir nuvesk jas ligi dangaus Tėvo sosto. Amen.

PO IŠKYLOS

Ačiū, Viešpatie, už motinos - žemės prieglobstį, už brolio miško ošimą, už sesės bangos ūžesį; ačiū, kad leidai pajusti jų alsavimą ir jėgą, atsinaujinti, sustiprėti.

Kai grįžus vėl užpuls mane miesto nerimas, Viešpatie, tada leisk pabusti ma-

nyje naktų tylai ir vidurdienių ramybei. Kai apkalbos ir murzini plepalai norės mane apkurtint, leisk vėl many prabilti tavo bangų ir krioklių tyrajai jėgai. Kai mane tykos bailumas, užgaula, svyravimas, leisk narsiai stovėti kaip tavo medžiai audrų draskomoje kalnų atšlaitėje, kantriam ir stipriam; kaip tie medžiai, kur juos pastatei, tokie vieniši ir tokie gražūs savo užsispyrusią, nepalaužiama ir neišsenkančia jėga. Leisk, kad visa tai manyje gyventų — kas dieną, kas valandą. Tada aš jau ištesėsiu, išlaikysiu — ligi sekančios didelės iškylos.[60]

Tu viena mane vilioji
Ir gyvent šauki viena —
Neužmirštamo pasaulio
Neužmirštanti daina.

Kad žydėtum, kad skambėtum,
Tartum dieviška daina —
Stebuklingojo pasaulio
Stebuklinga dovana.[8]

STOVYKLINĖ MALDA

Gražiosios gamtos ir viso pasaulio Kūrėjau, Dieve, stiprink mūsų brangiosios Lietuvos skautų dvasią, kad mes tobulėtume šviesaus proto žiniomis, kilnių jausmų švelnumu ir veiklios valios tvirtumu.

Padėk mums, Visagali, semtis reikalingų jėgų iš tavęs, kursai esi tiesos, grožio ir gėrio šaltinis, kad, nugalėdami visas kliūtis ir kasdien eidami geryn, gryna sąžine ir linksmu veidu dirbtume tėvynės ir žmonijos labui. Amen.[65]

Vėliava pakeliant

Viešpatie, tepakyla ši vėliava ligi tavęs, kurs vadovauji mūsų kovai už tavo, artimo ir tėvynės idealus, kurs skatini mus budėti. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

Vėliavą nuleidžiant

Viešpatie, palaimink šią vėliavą, kuri plevėsavo tavo garbei, artimo džiaugsmui ir tėvynės kovai, kad kaip lig šiol taip ir toliau budėtume. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

Į VIEŠPATĮ KŪRĖJA

Dieve, dangaus ir žemės Kūrėjau, viso grožio ir gėrio Viešpatie! Leisk pažinti tave kiekvienoj žemės pėdoj, kiekvienoj žmogaus širdy. Noriu garbinti tave su paukščiais, kurie nesiliauja tau čiulbėję. Trokštu mylėti tave, kaip myli augščiausio gėrio pasiilgusios širdys. Amen.[9]

VAKARINĖ GIESMĖ

**SUTELK mus, Viešpatie, būrin
Padangėj savo atviroj,
Ramybėj ir tyloj
Maldaut jauna širdim.**

**Lyg lakios žiežirbos laužų,
Sugrįžtam į tave nūnai.
O Tėve, tu žinai
Slapčias mintis visų!**

**Atleisk, jei buvome kalti,
Palaimink pastangas šviesias,
Priimk dienos aukas
Ir būk prie mūs arti.**

**Štai miškas rimsta vakarop,
Ramybė skleidžiasi aplink.
Tu maldą mūs priimk
Padangėj atviroj.**[9]

JAUN. SKAUTO MALDA

Gerasis drauge, Jėzau, padėk man mylėti visus draugus ir visiems būti "linksmuoju broliu", kaip mano šv. globėjas. Amen.

Jaun. skautų globėjas šv. Pranciškus Asyžietis.

SKAUTO MALDA

Leisk, Viešpatie, atlikti savo pareigą, būti tiesiu žodyje, kilniu veiksmuose, patvariu sunkenybėse, skaisčiu kūnu ir dva-

sia. Padėk man savo didžia malone tu, kuris gyveni ir viešpatauji amžių amžius. Amen.[85]

SKAUTES MALDA

Padėk man, Viešpatie, visur jausti tavo didybę ir grožį, tavo palankumą ir meilę, kad visuose daiktuose ir žmonėse tik tave mylėčiau, o juos — dėl tavęs.

Leisk, kad visos mano svajonės ir mintys, troškimai, žodžiai ir darbai, džiaugsmas ir kentėjimas būtų mano meilės dovana tau, mano Dieve! Amen.[9]

SKAUTO VYČIO MALDA

Viešpatie Kristau, paženklinęs mano kaktą savo kryžiumi, leisk būti tavo vyčiu - riteriu, tarnauti tau ir artimui, ginti savo tėvynę ir taip išpildyti žemėje tavo valią. Amen.[9]

Skautų vyčių globėjas — apaštalas šv. Paulius.

Į TAUTŲ VIEŠPATĮ

Dieve, žmonių giminės ir tautų Valdove! Suteik mano tautai laisvę ir taiką, o man padėk jai tarnauti, už ją kovoti ir jai aukotis. Amen.[9]

Į KRISTŲ, BROLĮ

Kristau, žmogaus Broli, padėk man visur ješkoti žmonių, kuriems galėčiau pa-

dėti. Leisk raišioti žaizdas ligoniams, guosti liūdinčius, būti draugu tų, kuriuos kiti niekina ir persekioja. Amen.[9]

NAKTĮ UŽ durų ugnys žvaigždyno
Ir gelmės jūrų širdį baugino.
Matau šią dieną jau praregėjęs —
Audžia tik viena amžių Audėjas.

*

DIENŲ Audėjas dosniai teikia,
Ko žemės valandai prireikia —
Jis duoda obelei žiedų,

Perkūno trenksmą audros dienai,
Ir siunčia vyturį rugienai
Ir bitę lepina medum.

Iš jo dosnumo, dainiau, gavo
Ir skambų kerą kanklės tavo,
Ir tu atlygink Jam daina,

Kad nors ir vargti žmogui duota,
Žmogum ši žemė vainikuota,
Ir amžių žiedas jo daina.[96]

Į ŠV. DVASIĄ

Šviesos Viešpatie, dvasinių laužų Kurstytojau, siųsk savo spindulius į mano širdį. Tegu mano dvasia nepalinksta prieš tamsą. Tenegęsta mano meilė, kurią pažadėjau Tau, Tėvynei ir Artimui. Amen.[9]

Į DIEVO MOTINĄ

Švenčiausioji Marija, mūsų žemės Globėja! Stiprink mūsų seses ir brolius tėvynėje, o mums leisk džiuginti tave ištikimybe Jėzui Kristui, tavo Sūnui, mūsų Viešpačiui. Amen.[9]

Į ŠV. JURGĮ

Visų skautų globėją

Globėjau, šventasis Jurgi, išmelsk palaimos visiems visų kraštų broliams skautams ir sesėms skautėms, kad tavo užtariami mes neštume per pasaulį Kristaus vėliavą, mylėtume kiekvieną žmogų ir kiekviename gamtos kūrinyje mylėtume praamžinąjį Kūrėją, kuris gyvena ir viešpatauja per amžius. Amen.[9]

Į ŠV. KAZIMIERĄ

Lietuvos skautų globėją

Šventasis Kazimierai, išmelsk malonę būti tokiais skautais, kurie sekdami tavo pavyzdžiu budriai gina Dievo tiesą, tėvynės laisvę ir brolio - artimo - žmogaus garbingumą. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

VARGO psalmės, kad ir duslios —
Garsas amžių sutartinės,
Kilnios tavo delno pūslės,
Šventos tavo vargo trynės.[96]

LIETUVOS VYČIAI

LIETUVOS Vyčių ***tikslas***: pažinti katalikų tikėjimą ir uoliai jį vykdyti gyvenime; žadinti prisirišimą tėvų žemei Lietuvai, lietuvių kalbai ir tautos papročiams; ugdyti pilietinę - valstybinę atsakomybę Amerikai; šviestis, kultūrintis ir kultūrinti kitus lietuvius.

Vyčių šūkis ***Dievui ir Tėvynei*** atliepia pop. Leono XIII raginimą: "Reikia mylėti Tėvynę, kurios labui esame gavę mirtingąją gyvybę. Būtina mylėti Bažnyčią, kuriai esame skolingi sielos gyvybę. Antgamtinė Bažnyčios meilė ir gamtinė Tėvynės meilė yra gimininingos, nes abiejų autorius yra Dievas (enc. ***Sap. Christ.***).

BENDROJI MALDA

Dieve, mūsų Viešpatie, stiprink vyčių dvasią, šarvok ją riteriškomis Vyčio dorybėmis. Leisk tavimi tikėti, viltis ir tave mylėti visa širdimi. Leisk gerbti ir mylėti tėvus, ginti tėvų žemę, kelti jos kultūrą. Leisk ištikimai tarnauti kraštui, kuriame esu gimęs. Leisk kovoti už tavo Bažnyčią, jai aukotis ir jai gyventi. Amen.[9]

MALDA Į MARIJĄ

Maloningoji Dievo Motina, tūkstančiai lietuvių, išblaškytų po visą pasaulį, didžiu balsu šaukia tave — gelbėk mūsų kraujo žmones, vaduok iš vergijos Lietuvą.

Taikos ir meilės Karaliene, laimink mūsų kraštą Ameriką, duok švento įkvėpimo jos vadams, globok mus visus, kad, mylėdami tavo Sūnų Jėzų Kristų, laimė tumėm amžiną laimę. Amen.[9]

PRIESAIKA

Centro valdybos

Vardan Dievo ir visų šventųjų, seimo dalyvių akivaizdoje, iškilmingai prisiekiu kaip pirmininkas (raštininkas, iždininkas) uoliai vykdyt Lietuvos Vyčių įstatus, vesti organizaciją išganingais tikėjimo ir lietuvybės keliais ir auklėti Lietuvos Vyčiuose stiprius kūnu ir dvasia Jungtinių Amerikos Valstybių piliečius. Taip man, Dieve, padėk!

Nario

Aš, N. N., perskaitęs (čiusi) ir apsvarstęs (čiusi) Lietuvos Vyčių organizacijos konstituciją, vardan Dievo, mielu noru stoju į organizaciją, pasižadėdamas (ma) laikytis ir vykdyti josios įstatus; visur ir visada drąsiai stoti už savo tikėjimą, už Ameriką ir už savo tautos reikalus.

Ketvirto laipsnio vyčių

Viešpatie, priimk mūsų vytiškas širdis, mūsų gerus troškimus ir pasiryžimus tavo garbei ir mūsų krašto bei Tėvynės naudai.

Mes norime įdiegti pirmiausia į savo sielą šūkį ***Dievui ir Tėvynei,*** bet norėtumėm, kad ir visi kiti mūsų broliai ir sesės degtų tais pačiais idealais. Tegul taip įvyksta.

Šventasis Kazimierai, mūsų Globėjau, saugok ir vesk mus organizacinio veikimo kilniais keliais.

PRIEŠ SUSIRINKIMĄ

Viešpatie, palaimink mus ir tuos darbus, kurių svarstyti čia susirinkome.

Šventasis Kazimierai, mūsų Globėjau, melskis už mus![9]

PO SUSIRINKIMO

Ačiū tau, Viešpatie, už malonę, kad šiandien galėjome susirinkti ir vyčių dvasioje praleisti šią valandą.

Šventasis Kazimierai, mūsų Globėjau, melskis už mus![9]

JAUNESNIOJO VYČIO MALDA

Mano Dieve, leisk man išaugti tikru Lietuvos vyčiu: mylėti tave, tautą ir Bažnyčią. Amen.[9]

VYČIO MALDA

Viešpatie, leisk man visur ir visuomet būti garbingu vyčiu: tarnauti tau ir Bažnyčiai. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

VYRESNIOJO VYČIO MALDA

Skatink mane, Viešpatie, dirbti ir kovoti tavo garbei, Bažnyčios gerovei ir mano tautos didybei. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

GARBĖS VYČIO MALDA

Dieve, laimink visus vyčius ir vytes, stiprink jų dvasią, suteik jiems malonę būti tikrais tautos ir Bažnyčios kovotojais. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Į ŠV. KAZIMIERĄ

Šventasis Kazimierai, Lietuvos Vyčių Globėjau! Vadovauk mūsų kovai už tautą ir Bažnyčią. Padėk mums ištesėti tai, ***ką*** jaunomis širdimis pasiryžome. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

MALDOS APAŠTALAVIMAS

TIKRAI šiurpulinga yra ta paslaptis, kurios niekad negana apmąstyti, būtent, kad daugelio išganymas priklauso nuo maldų ir laisvų atgailų... Maldos Apaštalavimo tikslas yra nepaliaujamai melstis už Bažnyčios reikalus, daryti galimas atgailas, aukoti kasdieninius savo darbus bei kentėjimus ir taip visą gyvenimą perkeisti į nepertraukiamą maldų ir atgailų kūrinį (Pijus XII, 1944. 6. 16).

Maldos Apaštalavimas turi tris narių laipsnius:

Pirmojo laipsnio nariai kasdien per Švenč. Jėzaus Širdį aukoja Dievui visus savo darbus, maldas ir var-

gus tų dvasinių reikalų dėlei, už kuriuos pats Viešpats save aukoja šventoje altoriaus aukoje.

Antrojo laipsnio nariai, be to, dar meldžiasi į Švenč. Mergelę Mariją (1 Tėve mūsų, 10 Sveika Marija) pagal popiežiaus skirtą kiekvieno mėnesio intenciją.

Trečiojo laipsnio nariai, be augščiau minėtų maldų (bent I laipsnio), dar eina kas mėnesį ar kas savaitę šv. komunijos permaldauti Švenč. Jėzaus Širdį už žmonių nuodėmes.

BENDROSIOS INTENCIJOS MALDA

Visagalis amžinasis Dieve, kuris per savo šventąją Bažnyčią pavedi mums kiekvieną mėnesį uoliai melstis už kurį nors nepaprastą Švenčiausios Širdies reikalą! Leisk, prašome, kad budria širdimi dalyvautume visuose mylinčios Širdies reikaluose, už kuriuos tu pats teikeisi prašyti mūsų maldų. Mokyk mus, Viešpatie, melstis karštai ir išklausyk mūsų prašymų, kuriuos kartu su visais Maldos Apaštalavimo nariais visame pasaulyje tau siunčiame, o ypač už... (prisiminti to mėnesio intenciją).

Per Nekalčiausią Marijos Širdį pavedame tau, Viešpatie, šios dienos maldas, darbus ir kentėjimus pagal visas Švenč. Jėzaus Širdies intencijas kartu su šv. mišių auka visame pasaulyje. Priimk jas, meldžiame, kaip atlyginimą už mūsų nuodėmes. Amen.[90]

**DAUG buvo vargta, daug buvo nešta,
Bet gerbti kryžių džiaugsmas nemąžta,
Užtat aš gaunu stebuklą didį,
Kad mano gluosniai be žiedo žydi.**

**Vargęs uždirbau ir kilnią žinią,
Kad Dievas duoda žmogui krūtinę,
Ne tam, kad tvinktų įnorių tuštis,
Bet kad galėtų, kas klysta, muštis.**

**Ir Viešpats akį man, akliui, duoda,
Ne tam, kad skirčiau nuo balto juodą,
Bet tam, kad mįslės amžių žvaigždėtų
Per mano žvilgsnį save regėtų.**[96]

KASDIENIS PASIAUKOJIMAS

Dieviškoji Jėzaus širdie, per Nekalčiausiąją Marijos Širdį aukoju tau visas šios dienos savo maldas, darbus, kentėjimus ir džiaugsmus. Visa tai jungiu ta mintimi, kurios vedamas tu nepaliaujamai meldiesi ir aukojiesi ant mūsų altorių. Aukoju ta intencija, kurią Bažnyčia skiria šiam mėnesiui ir šiai dienai. Amen.

Trumpiau: Švenčiausioji Jėzaus širdie, visa tau aukoju (300 d. atl.).

UŽ MA NARIUS

Išklausyk, Viešpatie, mūsų maldų už visus tuos Maldos Apaštalavimo narius, kurie prašo mus šį mėnesį prisiminti. Jie trokšta tavo garbės, Viešpatie, ir noriau

meldžiasi už tavo karalystės pergalę, negu už savo pačių gerovę. Tu žinai kiekvieno jo reikalus, tu pažįsti visų jų širdies rūpesčius. Padėk jiems tuose jų rūpesčiuose ir reikaluose. Išgirsk mūsų maldavimus, kuriuos siunčiame per dieviškąją tavo Sūnaus Širdį už mūsų brolius ir tavo ištikimuosius. Amen.[90]

ŠVENTAJAI VALANDAI

Viešpatie Jėzau Kristau, pasaulio Išganytojau! Kiek daug žmonių pamiršta brangiausiąją tavo Širdį, kaip daug atsilygina jai nedėkingumu. Dėl šių paniekinimų, kaip pats pasakei šv. Margaritai Marijai, tavo kančia yra didesnė už visas kryžiaus kančias. Šią tad valandą ateinu prie tavo altoriaus atlyginti tau už visų širdžių nedėkingumą, dalintis su tavim skausmu, patirtu Alyvų darželyje, maldauti nusidėjusiems broliams tavo pasigailėjimo. Prašau per kenčiančios tavo Motinos Marijos - Permaldautojos užtarimą, įžiebk mano širdyje savo širdies ugnį, kad tavo meilės įsakymą įvykdyčiau Dievo garbei ir sielų išganymui. Amen.[89]

Kai mūsų širdis tamsoje ir šviesoje matai,
Neklausk už ką esi taip mylimas — neklausk.
Tu visko duodi mums, ko tik maldaujame —
Tu visko duodi — ir skausmo nepamažini.[11]

TĖVYNĖS MALDOS

MYLETI tėvynę liepia pats prigimties įstatymas (pop. Leonas XIII, enc. Sapientiae Christianae). Tėvynė nusipelno ypatingos meilės. Jos vardas jums yra šventas, ir jis pažadina jūsų dvasioje pačius brangiausius atsiminimus. Tėvynė yra bendroji jūsų žemė; prie jos riša jūsų kraujo ryšys, jausmai ir tradicijos (pop. Pijus X, kalba Joanos d'Arc beatifikacijos proga). Savos tėvynės ir savos tautos meilė skatina į įvairias dorybes ir darbus, jeigu yra tvarkoma krikščioniškųjų įstatymų (pop. Pijus XI, enc. Ubi arcano Dei). Dievas sukūrė meilės tvarką, kuri mus įpareigoja daugiau mylėti ir branginti tuos, su kuriais mus riša specialūs ryšiai. Tai išryškina dieviškasis mūsų Mokytojas savo pavyz-

džiu. Jis parodė ypatingą meilę savo gimtajai žemei, liedamas karčias ašaras dėl besiartinančio Jeruzalės žlugimo (pop. Pijus XII, enc. Summi Pontificatus).

Mums, pakrikštytai tautai, tėvynės meilė yra pašvęsta. Mūsų tėvynė, kaip bendruomenė, yra suvienyta su Dievu per Kristų. Ji yra Kristaus mistinio kūno narys. Ji dalyvauja didžiojoje Kristaus bendruomenėje — Bažnyčioje.

Tėvynės meilė mums pasidaro religine dorybė, kai ji mus veda į giliausią tautos ryšį su Dievu. Ji virsta krikščioniška dorybė, kai tą ryšį mes giliname per Kristų ir jo nurodytu būdu. Ji mums yra katalikiška dorybė, kai savo tautą mes įjungiame į visuotinos (katolikos) Bažnyčios gyvenimą.

Reikia dažnai ir patvariai melstis, kad mūsų meilė tėvynei, Dievui laiminant, būtų pašvęsta.

LAISVĖS MALDA

Dieve, kuris leidai tautas ir įdiegei joms laisvės troškimą, grąžink, prašome, mūsų tėvynei laisvės dienas. Tegu tie bandymai, kuriuos tu skyrei mūsų šaliai, nebūna jos pražūčiai, bet greitesniam jos prisikėlimui ir didesnei jos dvasinei gerovei.

Laimink, Viešpatie, mus, kurie priversti buvome palikti savo gimtąją žemę. Duok mums jėgų ryžtingai pakelti sunkią tremtinio dalią. Padaryk, kad visi mes liktume ištikimi savo tėvynei ir grįžtume į ją nešdami naują atgimimo ugnį.

Siųsk, Viešpatie, išminties ir stiprybės tiem, kurie dirba mūsų tautai ir au-

kojasi jos labui. Padėk savo tėviška meile ir globa pasilikusiems tėvynėje mūsų broliams ir sesėms. Stiprink dėl tavo vardo ir tautos laisvės kenčiančius, guosk liūdinčius ir nuskriaustuosius. Amžiną šviesą suteik, Viešpatie, tiems, kurie jau yra mirę kovos lauke.

Švenčiausioji Mergele Marija, Aušros Vartų gailestingumo Motina, pavesk savo dieviškajam Sūnui Jėzui Kristui mūsų Lietuvą, kuri taip nuoširdžiai tave myli ir garbina. Neleisk, kad tavo Sūnaus vardas būtų išrautas iš lietuvių širdies.

Šventasis Kazimierai, mūsų tautos Globėjau, vadovauk mūsų kovai dėl laisvės, kaip kitados stebuklingu būdu kad vadovavai mūsų tėvams. Per Kristų, mūsų Viešpatį, kurį tiki, išpažįsta ir myli kiekvienas taurus lietuvis. Amen.[9]

DABAR *jau žinome, kodėl mums ašaros nuo veido nedžiūvo taip lengvai. Tu mūsų lūpom dejavai, tu mūsų akimis verkei per daugel šimtmečių, per daugel gentkarčių, vis plakamas, vis kalamas ant kryžiaus, Viešpatie!*

Dabar jau žinome, ką reiškia Dievo skausmas, atgimęs žmoguje. Dabar suprantame, ką sako nuo pušelės nukrisdama skuja ant kankinio apleisto kapo naktim, prieš gaidgystę.[11]

MALDAVIMAI

IDŽIAUSIA tragedija, kokia ištiko mūšy tautą, praradusią valstybinę ir dvasinę laisvę, skatina mus dažniau maldauti Dievą, uoliau kreiptis į Dievo Motiną Mariją. Iš tos tragedijos pergyvenimo kilo naujos maldos, giesmės ir psalmai, kurie mūsų tautoj kitados nebuvo išreikšti. Ar ne panašūs maldavimai išaugo ir žydų tautoj, vargusioj Babilono ir Asirijos vergijose ?

Šiame skyriuje tėra dalis tų naujų maldavimų. Kiti paskirstyti visame maldyne. Ypatingo dėmesio verti tremties psalmai (373 p.), vasario 16 maldos (55 p.), birželio 15 — tautos išsklaidymo dienos (71 p.) ir kitos maldos.

Į ŠVENČ. TREJYBĘ

Dieve, pasaulio Kūrėjau, kuris žmogaus prigimties turtingumą išreiškei tautų įvairumu, leisk, kad aš visados pasilikčiau ištikimas lietuvių tautos sūnus, kad tavo Apvaizdos lemtas mano buvimas svetimame krašte nepajėgtų manęs išrauti iš gimtosios mano žemės.

Kristau, pasaulio Atpirkėjau, kuris savo apaštalus siuntei mokyti visų tautų, tegu tavoji atpirkimo malonė padaro, kad aš ir kaip lietuvis būčiau tikrai kilnus, pavyzdys svetimiesiem ir pasididžiavimas saviesiem; kad kartu su savo tauta, per šv. krikštą įsijungęs į visuotinę tavo Bažnyčią, visados būčiau gyvas ir uolus josios narys.

Šventoji Dvasia, pasaulio Ramintoja, kuri pirmųjų Sekminių stebuklu pašventei kalbų įvairumą, gaivink manyje gimtosios kalbos meilę, žadink nuolatinį tėvynės pasiilgimą, palaikyk mano šeimoje gerus lietuvių tautos papročius ir suteik man stiprybės bei paguodos sunkiomis atsiskyrimo valandomis.

Garbinkite Viešpatį visos giminės, garbinkite jį visos tautos, nes jo gailestingumas sustiprėjo mumyse, ir Viešpaties tiesa pasilieka per amžius. Amen.[09]

TEKA nuo amžių srovė kristalinė,
Neša ji meilę paties Visagalio...
Viešpatie, stiprink tu mano tėvynę,
Vargt ir kentėti neleisk jai be galo.
Dvelk tautos valion, švieski jos protą,
Gilink gausingą malonių upelį.
Dieve, laikyk ją kaip gėlę rasotą,
Saugok nuo priešų kaip savo darželį.[23]

Į KRISTŲ RŪPINTOJĖLĮ

Kristau, kuris mūsų tautos pakelėse ir kryžkelėse Rūpintojėliu rymai! Išgirsk mūsų dejonių balsą, kuris lyg srovė visais upeliais iš visų pasaulio kraštų teka į tave. Padėk mūsų tautai, guosk ir ramink ją kenčiančią. Stiprink jos tikėjimą, žadink jos viltį, išlaikyk nepažeistą jos meilę.

O geras Rūpintojėli! Pasigailėk šventos mūsų žemelės. Suteik jai taiką, ramybę ir laisvę, o mums palaimintąjį grįžimą ir žadamą džiaugsmą amžinoje tėvynėje. Amen.[9]

Tai mano žemė, nuskaidrėjus
Liepsnoj įtūžusio likimo,
Į dangų kyla kaip auka.
Sodus ir pasėlius nuo vėjo,
Nuo audros tolimo ūžimo
Uždengus Viešpaties ranka.[95]

Į JĖZAUS ŠIRDĮ

Suklupę kančioje ir vargo sugelti, mes tiesiam į tave, o Dieviška Širdie, savas rankas. Maldaujam, duoki mums tvirtybės audroje, kuri kaip paukščius blaško mus svetur. Surinki mūs aukas, kurių menka širdis nedrįsta tau primint.

Sutrumpink kalinio vargus, išgydyk plakamo žaizdas, ligonims duok jėgų, tėvams grąžink vaikus, parveski mirt namo senus, jauniems neleisk klajoti nevilty!

Prie savo arklo leisk sugrįžt artojui, prie savo paliktų raštų šviesos skleidėjui, prie apleistų altorių — tavo kunigams!

O dieviška, o perverta jietim širdie! Išgirsk meldimą, plaukiantį iš sutrintų širdžių. Išgirsk, mes šaukiam iš visų kraš-

tų, kartu su tais, kurie palikę namuose maldauti nesiliauja.

Ateik, o vėl ateiki dieviškos širdies taika į mūsų tėvų žemę! Amen.[9]

VIEŠPATIES sumanymas pasilieka amžinai: jo Širdies mintys per kartų kartas.

Palaiminta giminė, kurios Dievas yra Viešpats: — tauta, kurią jis pasirinko sau tėvonyste...

Nenugali karalius su didele kariuomene: kovotojas neišsigelbsti dideliu stiprumu.

Mūsų siela laukia Viešpaties: jis yra mūsų pagalba ir stiprybė.

Juo tai džiaugiasi mūsų širdys, ir jo šventu vardu mes pasitikime.

Telydi mus, Viešpatie, tavo gailestingumas. (Ps. 32).

Į TREMTINIŲ MOTINĄ

O Motin, argi mes galim nekelti rankų į tave, kuri nešioji mus savoj širdy, kuri visad keliauji su žmonių vargu, kuri pati savoje žemėj nebuvai saugi!

Valyki mūs širdžių rūdis šitoj dalioj! Sutvirtink mūs žingsnius naujam kely, kurio mes dar nežinom! Suglaudink mūs eiles bendroj visų kovoj už savo Dievą ir už savo žemę.

O Motin, tu ranka sava paženklink židinį šeimos, kurį sukūrėm griuvėsiuose ar pernešėm su virpančia širdim svetur! Ne-

leisk prapulti niekam svetimos širdies vilionėse ir niekam nerimą gesinti nuodų svaiguly ir niekam savo skurdą sąžinės purvu dangstyti.

Neprašom trumpinti kančių, tik ištvermės tenepristinga mūs širdims! Neverkiam dėl savų vargų, tik meldžiam — saugoki vaikus, kurie dar nekalti. Tu būk su jais ir glausk kaip savo Kūdikį kelionėse ir tyruose, pavojuose ir vienumoj, jei mūsų jiems pristigs.

O Tremtinių Motina, mes tavo vardą norime iškelti lig dangaus ir tavo garbę geidžiam parsinešt ligi pačių savų namų! O, melsk už mus! Užtarki mus ir neapleiski mūsų![9]

DIEVAS neapleidžia smilgos palaužtos
Ir benamio paukščio ištikto audros,
Neapleis ir mūsų tėviškės mielos —
Čia Marijos žemė ir vaikai mes jos.[47]

Marija, gelbėk krauju ir ašaromis, pasiaukojimu, pasiryžimais ir meile išpuoštą žemę. Marija, sužadink mūsų krūtinėj milžinų galią, išlaikyk skaisčią tautos dvasią, kurią mūsų bočiai per amžius ugdė. Marija, apšviesk klystančius, gelbėk mirusius karžygius, leiski prisikelti mūsų šventai Lietuvai, kad kitų tautų tarpe šviestų, spindėtų, kaip šviesi žvaigždė, ir garbintų

tavo Sūnaus ir tavo begalinį gailestingumą ir meilę. Amen.[10]

SURINK MUS, VIEŠPATIE!

Viešpatie, kuris valdai žemes, salas ir vandenis, kurio rankose yra žvaigždžių takai, kalnų viršūnės ir amžių slėpiniai, kuris esi gyvybės, šviesos ir laisvės šaltinis, ir kuris leidi teisingumą ir tvarką tarp tautų, pažvelk į mūsų brangią šalį. Stiprink ir guosk išblaškytus ir pavergtus jos vaikus, globok juos savo budinčia akimi, penėk badaujančius, drąsink kovojančius, būk jų vadas, tėvas ir ramintojas. Grąžink mums laisvės, džiaugsmo ir apstumo dienas ir surink visus mūsų tėvynės sūnus ir dukteris iš tyrlaukių, salų, iš tremties ir kentėjimų ir parvesk juos po išvaduotos tėvynės sparnu, kad amžiais eitume laisvėje, teisingume ir meilėje. Amen.[38]

Kaip grįžtančius namo paukščius
Parveski, Viešpatie, ir mus
Į žemę mūs tėvų tėvų!

Težydi vėlei Lietuva
Kaip tavo slėnių lelija,
Tebūna vėl namuos ramu.[31]

PASIAUKOJIMAI

ERA naujas dalykas, kad tauta ar valstybė, po sunkių išgyvenimų, daro ypatingus pažadus Dievui ar Dievo Motinai Marijai. Mūsų kraštas, po dvasinių sukrėtimų 16-me amžiuje ir po baisaus Vilniaus bei krašto nuteriojimo iš rusų pusės, 1656 m. buvo paaukotas Marijai Globėjai.

Nepriklausomos valstybės metu, lyg nujausdama artėjančias audras, mūsų tauta pasiaukojo Jėzaus Širdžiai. Kiti pasiaukojimai atlikti vėliau tremtyje ar Amerikoje. Visi šie vieši bei iškilmingi pasiaukojimai, yra liudijimas mūsų tautos tikėjimo ir pasitikėjimo dangaus pagalba. Kartu jie yra pašvęstieji dokumentai, turėtini prieš akis, kad juos dažniau prisimintume.

TAUTOS PASIAUKOJIMAS

Dieviškajai Jėzaus Širdžiai

Lietuvių Tauta, Dievo Apvaizdos išgelbėta iš šimtmečius ją slėgusios vergijos pančių ir Šventosios Dvasios stiprinamų savo karžygiškų sūnų ir dukterų pasiaukojimu atkovojusi laisvę ir nepriklausomybę, 1934 šventaisiais metais, liepos 1 dieną, iš visos Lietuvos dešimtimis tūkstančių susirinkusi Kaune į pirmąjį tautinį eucharistinį kongresą su savo nepriklausomos valstybės prezidentu Antanu Smetona, Lietuvos bažnytinės provincijos arkivyskupu metropolitu Juozapu Skvirecku, visos lietuvių tautos augštaisiais ganytojais, vyriausybe, kariuomene, dalyvaujant iš užsienio atvykusiems mūsų tautos vaikams, suklupusi prieš išstatytą Švenčiausiąjį Sakramentą, pasiaukojo dieviškajai Jėzaus Širdžiai, pateikdama jai šiuos troškimus:

Švenčiausioji Jėzaus širdie, saugok ir globok mūsų tautos laisvę ir nepriklausomybę; stiprink savo Šventosios Dvasios

malonėmis mūsų dvasios vadovus, mūsų vyriausybę, mūsų kariuomenę ir visus mūsų tautos darbuotojus; suburk vienybėn visus mūsų tautos vaikus, surink svetur išblaškytus josios sūnus ir dukteris ir sujunk juos su mumis nesuardomais tėvynės meilės ryšiais.

Geriausioji Jėzaus širdie, kuri verkei, žiūrėdama į savo išrinktosios tautos nelaimes, priimk ilgus ir sunkius mūsų tautos iškentėtus skausmus ir neleisk daugiau mūsų priešams viešpatauti brangioje mūsų tėvynėje.

Gailestingiausioji Jėzaus Širdie, atleisk mūsų tautos nuodėmes, klaidas ir padaryk, kad mūsų širdys užsidegtų neužgesinama tavo meilės liepsna. Jėzaus Širdie, teateinie tavo karalystė mūsų brangioje Lietuvoje !

JAV LIETUVIŲ PASIAUKOJIMAS
Dieviškajai Jėzaus Širdžiai

Penkioliktam Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybės seimui 1946. 8. 20 Marianapolyje nutarus, visose lietuvių parapijose 1947 m., vasario 16 d., prie išstatyto Švenč. Sakramento atlaikius šv. mišias, buvo atliktas lietuvių pasiaukojimas Jėzaus Širdžiai šia forma:

Viešpatie Jėzau, pasaulio Valdove! Lietuvių tauta, Dievo Apvaizdos išgelbėta iš ją slėgusios šimtmečių vergijos, tūkstantis devyni šimtai trisdešimt ketvirtais šven-

taisiais metais liepos mėn. 1 dieną iš visos Lietuvos dešimtimis tūkstančių susirinkusi Kaune į pirmąjį tautinį Eucharistinį kongresą, su savo Nepriklausomos Valstybės augščiausia pasauline ir dvasine vyriausybe ir kariuomene, dalyvaujant iš užsienio atvykusiems savo vaikams, suklupusi prieš išstatytą Švenčiausiąjį Sakramentą, pasiaukojo tavo dieviškajai Širdžiai, prašydama globoti Nepriklausomybę ir viešpatauti visų lietuvių širdyse.

Deja, tavo ir mūsų tautos priešai, pasinaudodami visuotinės suirutės proga, vėl uždėjo Lietuvai vergijos pančius. Dešimtys tūkstančių tau pasiaukojusių vyrų, moterų ir nekaltų vaikučių, išvežti iš savo kuklių namų, vaitoja ištrėmime, merdi kankinami kalėjimuose. Tūkstančiai paguldė savo galvas už laisvę ir tikėjimą, o gyvi likusieji sunkiai kovoja dėl pamintų tautos teisių ir vos bemato vilties kibirkštėlę.

Toje tad sunkiausioje mūsų tautos valandoje, mes, Amerikos Jungtinių Valstybių lietuviai katalikai, atnaujiname tavo dieviškajai Širdžiai padarytąjį viešą pasiaukojimo aktą.

Dangaus ir žemės akivaizdoje mes pripažįstame ir visuomet pripažinsime tave, dieviškoji širdie, mūsų tautos tikrąja Valdove. Laimėje ir varge, mes būsime tau

amžinai ištikimi, o tu būk mūsų Guodėja, Gelbėtoja ir Gynėja.

Gailestingoji širdie, atleisk visas mūsų tautos nuodėmes ir klaidas, sulaikyk skaudžius bausmės smūgius. Priimk ilgus ir sunkius mūsų tautos iškentėtus vargus ir nebeleisk priešui toliau viešpatauti mūsų brangioje tėvynėje.

Be galo mylinti Širdie, kuri paniekinta ir atmesta, kantriai nešei kryžių ir prie jo laisva valia pasiaukojai iki paskutinio kraujo lašo, padėk prašome ir mūsų tautai dabar su tokia pat kantrybe, meile ir pasiaukojimu nešti savo kryžių, ir jai atkelk vartus į pilnutinę tautinio gyvenimo, tikėjimo ir tavo meilės laisvę.

Švenčiausioji Jėzaus Širdie, mes tave mylime!

Švenčiausioji Jėzaus Širdie, mes tavimi pasitikime!

Švenčiausioji Jėzaus Širdie, mes tau pasišvenčiame!

Švenčiausioji Jėzaus Širdie, pasigailėk mūsų!

TREMTINIŲ PASIAUKOJIMAS

Dieviškajai Jėzaus Širdžiai

Lietuvių Tautos pasiaukojimas Jėzaus Širdžiai, atliktas Kaune 1934 m. liepos 1 d. buvo Vokietijoj ir Austrijoj gyvenančių lietuvių tremtinių pakartotas 1947, trečiaisiais tremties metais, vasario 16-ją laikinose lietuvių bažnyčiose ir koplyčiose šia forma:

Švenčiausioji Jėzaus širdie! Gražiausiame savo atgimimo laikotarpy lietuvių tauta pavedė tau savo laisvę ir nepriklausomybę. Šiandieną, kada tu nori išbandyti tau duotąjį įžadą, mes pakartotinai skelbiame, kad tu esi vienintelis mūsų Kelias, Tiesa ir Gyvybė.

Dieviškoji Širdie, siųsk gausios palaimos kenčiančiai savo tautai; stiprink Šventosios Dvasios malonėmis tautos darbuotojus ir kovotojus. Suburk vienybėn visus tautos vaikus, kad būtų juose viena siela ir viena širdis; sujunk juos nesuardomais Dievo ir tėvynės meilės ryšiais.

Geriausioji Širdie, kuri verkei matydama išrinktosios tautos nelaimes, priimk mūsų tremtinių ašaras, kalinių vaitojimus, žudomųjų skausmus; priimk kaip mūsų tautos atgailą ir išpirkimo auką tavo Širdžiai, pervertai kančių jietimi.

Pilnoji meilės Širdie, surink po visą pasaulį išblaškytus mūsų tautos sūnus ir dukras ir priartink greičiau mūsų išgelbėjimo dieną, kad visi susirinkę laisvoje tėvų žemėje galėtume giedoti tau garbės ir dėkingumo himną.

Jėzaus Širdie, teateinie tavo karalystė mūsų brangioje Lietuvoje.

LIETUVOS KATALIKŲ PASIAUKOJIMAS

Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai

Lietuvos bažnytines provincijos 25 metų sukakties proga, lietuviai vyskupai tremtyje — arkivyskupas J. Skvireckas, vysk. V. Padolskis, vysk. V. Brizgys ir vysk. P. P. Būčys MIC, — susirinkę Romon 1951 gegužes 13 lietuvių šv. Kazimiero kolegijos koplyčioje iškilmingai paaukojo Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai bažnytinę Lietuvos provinciją ir visus Lietuvos katalikus:

Mūsų Motina ir Pasaulio Karaliene, kaip tavo Jėzaus Širdžiai buvo paaukota Bažnyčia ir visa žmonija, kad jis, visa jų viltis, būtų joms pergalės ir išsigelbėjimo ženklas ir laidas, lygiai tokiu pat būdu mes, tau kitados paaukotos mūsų tėvynės Lietuvos šalies sūnūs, kuriuos "šventoji Dvasia pastatė vyskupais valdyti Dievo Bažnyčią" ir vesti jos ištikimus vaikus išganymo keliu, aukojame save, mūsų bažnytinės provincijos ir visos Lietuvos sūnus ir dukteris: tuos, kurie neša sunkų jungą pavergtoje mūsų tėvynėje, tuos, kurie yra žiauriai kankinami ir ištremti į nejaukias svetimas šalis ir neturi tenai jokios dvasinės paguodos, ir visus kitus lietuvius, išsisklaidžiusius kone visuose pasaulio kraštuose, aukojame tau, tavo Nekalčiausiai širdžiai, kad tavo meilė ir užtarimas pagreitintų Dievo karalystės pergalę, o visos tautos, susitaikiusios tarp

savęs ir su Dievu, vadintų tave palaiminta ir nuo vieno žemės pakraščio iki kitam su tavimi giedotų nesiliaujantį garbės, meilės ir padėkos Magnificat Širdžiai Jėzaus, kuriame viename žmonija gali rasti tiesą, gyvenimą ir taiką.

**Marija, Marija, skaisčiausia lelija!
Tu švieti augštai ant dangaus
Palengvink vergiją, pagelbėk žmonijai!
Išgelbėk nuo priešo baisaus.**

**Mes klystantys žmonės maldaujam malonės,
Marija, maldų neatmesk!
Tarp verkiančių marių, šių žemiškų karių
Parpuolančius stiprink ir vesk!**

**Marija, Marija, skaisčiausia lelija!
Dangaus karaliene šviesi!
Užstok prieš Augščiausią tu žmogų menkiausią,
Nes viską pas Dievą gali.**[24]

JAV LIETUVIŲ PASIAUKOJIMAS

Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai

Naujosios Anglijos lietuviai 1950 šventaisiais ir Lietuvos vergovės 10 metais, liepos 30 dieną, susirinkę Putnam, Conn., dalyvaujant Hartfordo vyskupui Henry J. O'Brien ir nemažam būriui lietuvių kunigų, prie Fatimos Marijos statulos, padarė šį pasiaukojimo aktą:

Nekalčiausioji Mergele Marija, didžiųjų Fatimos pažadų Motina! Mes aukojame tavo širdžiai save, savo kančias ir vargus,

savo darbus ir aukas, pasižadame: kantriai nešti savo gyvenimo naštą, uoliai pildyti savo asmenines, profesines ir šeimos pareigas, atlyginti savo ir kitų įžeidimus, padarytus tau ir tavo Sūnaus Širdžiai.

Nekalčiausioji Marijos Širdie! Mes aukojame tau savo namus ir šeimas. Laikyk jas savo motiniškos Širdies globoje, vadovauk jų maldoms ir darbams. Mes pasižadame visi bendrai kalbėti kasdien bent vieną tavo prašomo rožančiaus paslaptį, permaldauti Dievą už nusidėjėlius ir padėti sieloms, kenčiančioms skaistykloje.

Skausmo pervertoji Marijos Širdie! Mes aukojame tau savo tėvus ir motinas, kenčiančius tėvynėje; aukojame brolius ir seseris, išblaškytus ir vargstančius po platų pasaulį. Sumažink jų vargą ir skausmą, priimk jų aukas permaldauti už mūsų tautos nuodėmes ir leisk greičiau įvykti tavo Sūnaus karalystei mūsų tėvynėje.

Begalinės meilės Širdie! Mes tau pavedame aną tautą, kuri skendėdama bedievybės klaidoje, persekioja mūsų tikėjimo brolius, naikina vaikų širdyse Dievo vardą, uždarinėja tavo šventoves ir skaudžiausiu būdu įžeidžia tavo Sūnaus Širdį. Išmelsk šiai tautai greito atsivertimo malonę, apšviesk tikėjimo šviesa jos vadų protus ir atgailos ugnimi sutrink jų širdis.

Nekalčiausio ji Marijos Širdie, kuri pažįsti visų žmonių didžiausią ilgesį, išmelsk žmonijai laukiamos pastovios taikos malonę. Išmelsk jos ir dėl mūsų ryžto: atgailoti už savo nuodėmes, ypač už nuodėmes prieš skaistybę, nebeįžeidinėti daugiau Viešpaties savo piktžodžiavimais.

Marijos Mergelės ir Motinos Širdie! Mes pavedame tau savo širdis, savo protus, savo valią. Tegul virš viso pasaulio išsiskleidžia tavo palaimos ir taikos skraistė. Amen.[9]

TREMTINIŲ PASIAUKOJIMAS

Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai

Lietuviai tremtiniai katalikai, misionieriaus T. J. Bružiko SJ skatinami, 1947. 9. 8 suvažiavę iš įvairių kolonijų į Altoettingo šventovę Bavarijoje prie stebuklingosios Marijos statulos, dalyvaujant vyskupams V. Padolskiui, A. Urbšiui, J. Rancanui, tautiniam lietuvių delegatui kan. F. Kapočiui ir lietuvių kunigų atstovams, padare šį iškilmingą pasiaukojimo Nekalč. Marijos Širdžiai aktą:

Kur gi mes, našlaičiai, tiesime išvargusias rankas. Tik į tave, Tremtinių motina! Tu pati pergyvenai skaudžius tremties vargus, turėjai imti ant rankų tik ką gimusį Kūdikį, su juo bėgti į svetimą kraštą ir ten tiek metų vargti.

O Motina, štai ir mes bėgome nuo Erodo kalavijo nešini mažus vaikelius. Bėgo-

me į svetimus, mums nepažįstamus kraštus ir čia vargstame, laukdami taikos angelo žodžių: imkite savo vaikelius ir grįžkite į išlaisvintą savo šalį!

Tremtinių Motinėle! Tik tu viena su savo Kūdikiu Jėzumi gali suprasti mūsų nelaimes. Mūsų skurdui ir vargui vis dar nesimato galo... Nušluostyk mūsų ašaras, lengvink mūsų vargus, spindėki šviesiąja Aušros žvaigžde mūsų rytojui.

Mes daug kartų nusikaltome savo gyvenime. Bet, Marija, tu esi permaldaujama Motina. Štai šiuo aktu mes aukojamės tavo Nekalčiausiajai Širdžiai. Pasižadame be murmėjimų nešti tremties naštą, ištikimai laikyti Dievo ir Bažnyčios įsakymus. Išklausyk mūsų ryžto, kurį tau darome — nesutepti savo širdžių jokia sunkia nuodėme ! Nebus sekmadienio, kad nedalyvautume šventose mišiose. Dažna komunija bus mūsų tvirtybė varguose, o kai grįšim tėvynėn, tavo šventovėse atnaujinsim savo tyros širdies pažadus!

Mes meldžiame tave, Marija, užtark, užtarki mus tremtyje! Taip daug gali pas Visagalį, užtark vargingą mūsų šalį!

IŠVADUOK MUS, VIEŠPATIE!

DIEVE, mes savo ausimis girdėjome, mūsų tėvai pasakojo mums dalyką, kurį esi padaręs jų dienomis, senovės dienomis.

Tu išgelbėjai mus nuo mūsų priešininkų ir sugėdinai tuos, kurie nekenčia mūsų.

Dieve, mes didžiavomės visą laiką ir nuolatos šlovinome tavo vardą.

Bet dabar tu pavarei ir sugėdinai mus ir nebeišeini, o Dieve, su mūsų kariuomenėmis.

Tu padarei, kad mes turime trauktis nuo mūsų priešininkų, ir tie, kurie mūsų nekenčia, ėmė sau grobį.

Visa tai atėjo ant mūsų, nors mes nesame užmiršę tavęs ir nesulaužėme tavo sandoros.

Ir mūsų širdis nepasitraukė atgal, nei mūsų žingsniai nenukrypo nuo tavo tako.

Jei mes būtume užmiršę mūsų Dievo vardą, ir būtumėm ištiesę savo rankas į svetimą dievą: argi Dievas nebūtų ištyręs šitų dalykų ? Juk jis žino širdžių paslaptis!

Pabusk, Viešpatie, pabusk, neatstumk amžinai! Kelkis padėti mums ir išvaduok mus dėl savo gailestingumo. (Ps. 44).

Atsigręžk į mūsų šalį,
Geras Tėve visagali, —
Į tavų vaikų kančias.
Išklausyk, kaip širdį gelia,
Kur mum eit, parodyk kelią,
Nesibaigiama nakčia.[86]

*

Apaštalams liepei surinkti duonos trupinius
Ir juos į pintines supilti,
O mūsų likimu pats rūpinies, prašyt liepi
kasdienės duonos, įžiebdamas tikėjimą ir viltį.[11]

UŽTARIMAS

TAUTA pasirenka daugiau šventųjų savo užtarimui. Kitados ji ypatingai garbino Joną Nepomukietį — kankinį, Izidorių — artoją, Roką — žaizdų gydytoją, Antaną — visokios pagalbos teikėją, šv. Juozapą — šeimų patroną. Buvę maldaujami tautoj ilgą laiką, šie šventieji neabejotinai lieka artimi užtarytojai ir toliau. Kiti šventieji turėjo ryšį su mūs kraštu, dar gyvi būdami. Adalbertas ir Brunonas apaštalavo prūsuose ir ten mirė kankiniais (†997 ir 1009); tai lietuviškųjų Vakarų užtarėjai. Lietuvos Rytai turi irgi du užtarėjus. Vienas jų Andrius Bobola, kilme silezietis, kuris Vilniuje pradėjo ir baigė studijas, tapo Lietuvos jėzuitų provincijos nariu, visą laiką apaštalavo Lietuvos valstybės rytuose ir ten mirė kankiniu (†1657). Kitas —- Juozapotas Koncevičius, Vilniaus bazilionų vadovas, Lietuvos unitų vyskupas, apaštalavęs ir kankinio vainiką laimėjęs (†1623) istorinėje Lietuvoje. Be šių, mes turime pirmaeilį tautos globėją šv. Kazimierą ir antrinį šv. Jurgį; Vilnius dar turi šv. Kristoforą, o Žemaičiai šv. Aleksandrą ir Joną Krikštytoją, specialius globėjus.

Mūsų maldingumas, prašant šventųjų užtarimo sau asmeniškai ir savo tautai, galėtų būti labiau išplėstas ir praturtintas. Juk mes turime daugiau “draugų” danguje, kuriem rūpi mūsų dvasinės kovos ir mūsų ištikimybė Dievui.

Į ŠV. KAZIMIERĄ

Marijos žemės globėjau šv. Kazimierai, kuris himnais šlovinai Švč. Mergelę, kuris naktimis prie bažnyčios durų klūpodamas šaukeisi jos pagalbos, kuris taip mylėjai skaistybę, kad visokios pasaulio garbės,

visų patogumų dėl jos išsižadėjai. Išmelsta, šv. Globėjau, ir mūsų kraštui skaistumo žiedų, kurie savo kvapu patrauktų mus visus tavo keliais.

Šv. Kazimierai, niekur nenorėjęs išvykti iš savo šalies, o jai esant pavojuj iš dangaus padėjęs mūsų kariuomenei, sugeltomis širdimis maldaujame, padėki prisikelti mūsų tėvynei kilniam gyvenimui, o mums veikiai sugrįžti į žemę, pašventintą kankinių krauju, nekaltomis ašaromis ir begaliniu sielvartu. Amen.[10]

Šventas *Kazimierai, amžiais prisimenam*
Tave lyg žiburį augšto dangaus.
Meldi pas Viešpatį, vedi ir kvieti mus
Ilgesiu, nerimu Dievo žmogaus.

Iškėlei vėliavą švento tikėjimo,
Ženklinai kryžiumi mūsų keltus.
Apglobei Lietuvą, audrų vis liečiamą,
Stiprinai, drąsinai brolius savus.

Nūnai, maldaujame, švieski iš naujo mum
Audriam gyvenime žvilgsniu drąsiu.
Lyg vytis riteris, išaugęs švyturiu, —
Veski į pergalę ryžtu nauju.

Šventas Kazimierai, amžiais prisimenam
Tavo užtarimą mūsų tautoj,
Melski pas Viešpatį, veski ir kvieski mus
Burtis į vienumą šventoj kovoj.[9]

Į ŠV. JURGĮ

Šv. Jurgi, kurio apsaugai lietuvis ūkininkas pavedė viską, kas jam brangiausia — savo žemę ir savo laisvę, būk ne tik ūkininko, bet ir kiekvieno tautiečio gerasis gynėjas nuo pikto. Tegu per tavo globą nepaliečia mūsų ūkininko žemės ir pasėlio nei audra, nei ledai, nei pikti žmonės; tegu nedoras geismas bei darbas nepaliečia nė vieno lietuvio širdies. Padėk mums, kad kiekvienas liktume ištikimas mūsų Dievui ir tėvynei, kaip kad tavo globojami per šimtus metų buvo ištikimi mūsų protėviai.

Kilnusis Riteri, šimtmečiais simbolizavęs mūsų tautos kovą su piktuoju slibinu, vesk mus ir toliau šitos kovos keliu. Amen.[9]

Į LIETUVOS APAŠTALUS

Dieve, kuris leidai šventiesiems savo tarnams Adalbertui ir Brunonui, Andriui ir Juozapotui skleisti tikėjimo šviesą mūsų gentyse bei valstybėje, — teikis, jų užtarimo dėka, padėti mūsų tautai, vedančiai sunkią kovą už savo tikėjimą ir laisvę. Stiprink mus, o Dieve, ir, anų šventųjų pavyzdžiu, įkvėpk mus labiau pasišvęsti tavo garbei, daugiau aukotis savo brolių dvasinei gerovei. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

Į ŠV. KRISTUPĄ

Dieve, kuris šv. Kristupui leidai nešti Kūdikį Kristų per stiprios upės srovę, leisk mums, jo pavyzdžiu ir užtarimu, išnešti per sraunias gyvenimo bangas visa, kas surišta su jo globojamu mūsų Vilniumi, — ištikimybę tautos krikštui, meilę Motinai Marijai Aušros Vartuose ir pagarbą tautos globėjui šv. Kazimierui. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

Į ŠV. JONĄ NEPOMUKĄ

Tave mes garbinom, o šv. Jonai, statėm koplytėles pakelėj, prie tiltų. Visi žinojom, jog tu nuo tilto buvai paskandintas upės srovėje, nes gynei bažnyčios teises, užtarei skundžiamus ir puolamus be pagrindo. Ir mes, vis puolami, vis persekiojami svetimųjų, guodėmės tavuoju pavyzdžiu. Tikėjom, jog šventoj kovoj už savo teisę, už savo bažnyčių laisvę nukentėję, būsime verti tavęs kankiniai. Globoki mus toliau ir kvėpki mums šventos drąsos kovoti gerą kovą. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

Į šv. ROKĄ

O šventas, kilmingas prancūzų tautos sūnau! Jau trečias šimtmetis esi mums žinomas savuoju užtarimu. Pasišventei

silpnajam broliui ir praėjai Europą — ligi mūsų žemės, gydydamas ligų ištiktuosius. Vis plakami marų ir karų, mes radome tavyje paguodą, o per tavo brolius rokitus, lyg samaritiečius, jautėme kasdienę pagalbą.

Šventasis žaizdų maldytojau, argi užmirši mus nūnai, kai tiek daug palaužtųjų grįžo iš Sibiro ir kalėjimų? Tiek išskirtų šeimų vaitoja, kęsdami dvasines žaizdas. Padėk mūsų tautai, globok visus kenčiančius tėvynėje ir svetur. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

Į LIETUVOS KANKINIUS

Viešpatie, tu leidai mūsų tautai pakelti daug aukų, bet tu pažadinai joje ir kankinių dvasią. Tu vienas, Viešpatie, žinai, kiek daug mūsų tautiečių mirė dėl tavo vardo ir tautos laisvės. Tu vienas žinai, kokiam jų būriui tu suteikei šventųjų kankinių garbės vainiką.

Mes tikime, Viešpatie, kad per jų užtarimą tu teiki mums ir visai mūsų tautai daug gausios palaimos. Leisk, Viešpatie, per juos prašyti tave ir toliau globoti mus ir mūsų tėvynę. Amen.[9]

DŪMAI ir liepsnos aukų
Užuovėjoj kyla į dangų,
Laša gyvybės lašais
Už tėviškę kritusių kraujas,

Per ūkanotą visatą
Neša įmirkusio medžio
Kryžių Palaimintasai.
Ir žvilgsnyje Jo tavo siela,
Smilkalo grūdu pavirtus,
Plieskia kaip smilga sausoji —
Klaupkis į aslą vargų
Ir teisiojo veidu numirki.[95]

Į ŠV. KRYŽIŲ

Viešpatie, kurs įdiegei mumyse meilę tavo kančios ženklams ir leidai jas išpuošti mūsų sodybas, pakeles ir laukus! Argi mūsų šalis nėra verta vadintis tavo kryžių šalimi ? Ar mums nebuvo draudžiama juos statyti, ir ar mes nestatėm jų vogčiomis, ar nekovojom dėl jų ir tavęs Kražiuose, Rakituose, Žemaitkiemyje ? Ar visos mūsų kovos nėra išpuoštos kryžiaus aukomis iš meilės tau, Viešpatie, ir tavo duotai mūsų tėvynei ?

Viešpatie, priimk mūsų kryžiaus aukas ir įjunk į kryžiaus auką savo Sūnaus, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus. Amen.[9]

KAIP mes apverksim savo kaltę, kaip išpažinsim savo nuodėmę — mes nusidėjėliai! Palikom, Viešpatie, tave prikaltą ant savo rankomis statytų kryžių. Ant nesuskaitomos daugybės kryžių palikome tave ir guodėmės, kad rasime dar gyvą.

O tu ant jų visų pradėjai mirti, žaizdų bei troškulio kankinamas nelaisvės žemėje... Pabūk, pabūk dar valandėlę gyvas, prailgink savo dievišką agoniją, kol mes sugrįšime.[11]

DUOK TVIRTYBES, VIEŠPATIE!

Viešpatie, mūsų tėvų Dieve ir mūsų visų Gelbėtojau! Išgirsk, meldžiame, mūsų balsą, kurį siunčiame į tavo didybės sostą.

Antai, atėjo bedieviška tauta iš rytų ir mūsų sodybas pavergė, mūsų bažnyčias uždarė, mūsų kunigus ir daugybę brolių ištrėmė. Viešpatie, kas gi galėjo pasipriešinti šiai baisiai neteisybei, kylančiai ligi paties tavo dangaus! Ar gi ne mūsų broliai išėjo ginti šventos tavo teisės, ar ne jie pasidarė kankiniai už tavo teisybę ir laisvę, kurią buvai mums davęs? Jie budi kaip tavo žvaigždės mūsų tėviškės padangėje; budi ir žiūri, kad piktas priešas neskriaustų mūsų brolių, tavo vaikų.

Dieve, o geras Dieve! parodyk savo gailestingumą — duok jų dvasiai tvirtybės, saugok jų širdis nuo pikto, stiprink jų viltis. Tavo angelai sargai tesaugo jų takus nuo pikto išdaviko, tavo malonė tegelbsti juos nuo staigios ir neparuoštos mirties. Tegyja jų žaizdos, gautos kovose, tenepersekioja jų šaltis žiemą ir dargana rudenį. Viešpatie, laimink jų kovą už tavo Sūnaus širdžiai pašvęstos tautos laisvę.[9]

Aš tikiu — dangaus paguoda
Raudančion žmogaus širdin ateis
Po baltuoju gruodžio gruodu
Ir po vasaros vidurnakčio skliautais.

Aš tikiu ne veltui vargo žemėj plūsta
Skausmas rykšte ugnine —
Aš tikiu dangaus galybių siųsta
Sielai kenčiančiai išganymo žinia.[8]

Į SKAUSMINGĄJA MOTINĄ

Kiek kartų žvelgiame į Kristų kryžiuose, tiek kartų matome tave, o Motin, parymusią su skaudama širdim, su kalavijais širdyje. Atrodo lyg viena neši visus skausmus — Sūnaus ir mūsų, o ypač mūsų motinų ir motinos Tėvynės.

Esi didi, o meilės ir aukos Pilnoji! Dėl to mūs skausmą švelnini, paguodą gausini ir vargų prasmę iškeli ligi Sūnaus prisikėlimo.

Užtarki, kaip ligšiol, visus, o ypač motinas. Globoki jų vaikus — išėjusius iš namų, varomus ir tremiamus. Juk buvai ir esi mūsų žemės budrioji širdis, ne kartą pravirkusi dėl mūsų negalių, vargų ir persekiojimų.

Ramu širdy, o Motin, kai tave mename. Ramiau ir mūsų motinoms ir motinai Tėvynei.[9]

ŠVENTŲJŲ LIETUVA

KANKINIŲ kraujas paženklino mūsų krikščionybės pradžią ir visą istoriją — ligi nūnai. Lygiai netrūko drąsaus tikėjimo išpažinimo ir šventėjimo pastangų. Bet mūsų martirologija ir hagiografija tebėra mums patiems dar neatskleista ir į mūsų maldas neįpinta.

Bažnyčia nedraudžia privačiai melstis į visus tuos, kurie mirė šventa mirtim, kaip kankiniai ar išpažinėjai savo tautoje. Galime melsti jų užtarimo sau ir savo tautai ir kartu melsti jiem altoriaus garbės, kad mūsų tautai nestigtų viešai pripažintų šventųjų.

KANKINIAI KARALAIČIAI*

VIEŠPATIE, tu paženklinai krikšto malone dvi jaunas kilmingas širdis ir leidai jose bręsti kristinei sėklai. Tos širdys tikrai buvo nekaltos, Viešpatie, kai jas pakirto mirtingas smūgis. Po to, ilgai trukusi sutema, neleido šių dviejų kankinių šviesai ištrykšti tautoje. Viešpatie, kad bent musų akys ir mūsų jaunimo širdys nūnai gręžtųsi į šiuos du mūsų krikščionybės pradžios žiedus. Jei tau patiktų, Viešpatie, duok viešų ženklų tiems, kurie tyliai maldaus jųjų užtarimo savo broliams ar vaikams, kovojantiems nūnai sunkią krikščionių ištikimybės kovą. Amen.[9]

Tėve mūsų, Sveika Marija, Garbė Dievui.

* Broliai Mindaugaičiai — Ruklys ir Rupeikis, nužudyti 1263 m. kartu su tėvu, pirmuoju Lietuvos krikštytoju.

TRIJŲ KRYŽIŲ KANKINIAI

DIEVE, kuris viską žinai, parodyk mums tą šviesą, kurią simbolizuoja trys Vilniaus kryžiai. Šventa tradicija mena, kad ten mirė kankiniais trys bernardinai — Antanas, Eustakas ir Jonas, kartu su kitais tave išpažinusiais lietuviais.* Kas jie buvo, Viešpatie? Ar tie negausūs mūsų tautos misionoriai, iškentėję apaštalinę nesekmę, ar tikrieji kraujo kankiniai, kurie liudijo tave ir rengė dirvą naujiems išpažinėjams ?

Jei mūsų žinios nepatvirtintų tokios asmeninės kraujo aukos, tai mūsų širdis neabejoja, jog dvasinė kančia kaupėsi per ilgą laiką, kol atvėrė duris tavo šviesai mūsų tautoje. Duok, Viešpatie, kad per kančią subrendęs tavo malonės vaisius visada liktų gyvas mūsų tautoje, ir tavoji šviesa, kaip Vilniaus kalnelių kryžiai, spindėtų ilgiems laikams. Amen.[9]

VYSK. MERKELIS GIEDRAITIS

† 1609. 5. 11.

VIEŠPATIE, tu davei mums šviesų žiburį — vyskupą Merkelį. Tu jį iškėlei kaip tvirtą ąžuolą tada, kai mūsų protėviai svyravo ir blaškėsi, audrų įsupti, klaidų supainioti. Jis buvo uolus ir pasišventęs ganytojas, ieškojęs paklydusių sielų, gydęs jų žaizdas, gražinęs juos tavo prieglobstin. Jis buvo tiesus ir drąsus, gindamas tavo Bažnyčios teises.

* Jų šventė, pagal Šventųjų Gyvenimus, minima balandžio 14; jų mirties metai menami 1342.

Teikis, Viešpatie, šį savo tarną ir mūsų tautos dvasinį gaivintoją paženklinti šventųjų garbe, kad, naujai sušvitęs altoriuje, stiprintų mus dabartinėse sutemose, grūdintų kovose, telktų mus aplink vienintelį išganymo šaltinį Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

Tėve mūsų, Sveika Marija, Garbė Dievui.

Merkelis Giedraitis buvo augštai iškilęs savo gyvenimu, savo pamaldumu ir dvasios kilnumu. Jis buvo apaštalas, kuris šventąjį Kristaus tikėjimą jūsų tautoje išplatino, sustiprino ir giliai įdiegė žmonių širdyse... Apie jo didelį šventumą ir šiandien liudija jūsų žmonės.

Šios kilnios dorybės Mums atrodo kaip tik labai tinkami pavyzdžiai, kuriais ypatingai turėtų sekti visi mylimieji lietuvių tautos sūnūs.

Iš pop. Jono XXIII rašto Lietuvos vyskupams, minint vysk. M. Giedraičio 350 mirties sukaktį, 1959. XII. 8.

ANDRIUS RUDAMINA, SJ

Dieve, mūsų Viešpatie, tu žinai, kokia kūdikiška meile pasitikėjo tavo gerumu tarnas Andrius; prašome tave, suteik mums, jam užtariant, malonę (paminėk, ko prašai), štai, jis ištikimai tau tarnavo, aukodamas savo gyvenimą artimo meilei misijų kraštuose. Teikis išaugštinti degantį tavo meile apaštalą ir, jei didesnei tavo garbei būtų tinkama, suteik, kad jis netrukus taip pat ir ant žemės būtų iš-

augštintas ir mūsų motinos Bažnyčios pakeltas į altoriaus garbę, nes Lietuvai reikia šventųjų. Suteik, kad jis būtų mums vadas pasiaukojančios Dievo ir artimo meilės kelyje pas tave, kuris esi mūsų dangiškasis Tėvas ir mūsų meilė per amžius. Amen.

Tėve mūsų, Sveika Marija, Garbė Dievui.

Tėvas Andrius Rudamina, kilęs iš Lietuvos, kunigas, kurs atvyko į kinų karalystę skelbti evangelijos, kurią skelbdamas dirbo penkerius metus. Mirė 1631 metų rugsėjo 5 dieną.

Antkapio užrašas kinų ir portugalų kalbomis.

BARBORA ŽAGARIETĖ

Viešpatie, tu leidai mergaitės Barboros kūnui išlikti nepaliestam, kad liudytum buvusią skaisčios mergaitės dvasią. Tu prie jos palaikų leidai vykti nuostabiems pagijimams, kad guostum savo žmones ir stiprintum jų tikėjimą. Leisk, Viešpatie, kad tie palaikai, kurie išliko nepaliesti naikinančios ugnies, būtų nesunaikinami klastingų rankų; tegu jie grįžta prieglobstin tos bažnyčios, kurioje buvo per šimtus metų. Bet kur bebūtų jos relikvijos, tegu jos užtarimas, Viešpatie, lydi ir toliau kenčiančius žmones, kurie maldaus jos pagalbos savo varguose ir negalėse. Amen.[9]

Umiastauskaitė Barbora gyveno 17 a. pradžioj ir jauna mirė. Jos kūnas, nepaliestas gedimo, gulėjo kars-

te Žagarės bažnyčios rūsy ir išliko nepaliestas gaisro per švedmetį (1655). Buvo užmūrytas rusų įsakymu (1886), išniekintas bolševikų (1940), pagaliau prieš du metu išgabentas iš Žagarės ir kažkur paslėptas. Plačių apylinkių žmonės ją laiko šventąja jau trečias šimtas metų.

Vysk. Ant. Tiškevičius 1755 rašė popiežiui: "Manau verta paminėti Dievui brangios mergaitės kūnelį, daugeliu stebuklų išgarsėjusį. . . Net ir dabar (jis) laikosi nesugedęs, tik yra pajuodęs, kas rodo neginčijamą ugnies pėdsaką. . . Daug kas, nepagydomų ligų suspausti, atvyksta pas ją ir tuojau patiria pagalbą. Begalinis darytųsi pasakojimas, jei atskirų žmonių pagydytas ligas norėčiau bent galais pirštų paliesti." Vyskupas atpasakoja tik 7 naujausius stebuklus. Apie stebuklus ir žmonių pamaldumą 19 a. pabaigoj rašė Vaižgantas per du "Tėv. Sargo" nr-ius. Plačiau žr. Z. Ivinskio str. Liet. Enciklopedijoj.

VYSK. MOTIEJUS VALANČIUS

† 1875. 5. 29

Tu pašaukei mums, Viešpatie, ganytoją iš paprastų žmonių ir pastatei jį, kad gintų tavo Bažnyčią nuo pavergėjų ir persekiotojų, stiprintų žmonių ištikimybę Kristui, mokytų tiesos, kantrybės, santūraus gyvenimo. Jis išaugo dvasios milžinu, vesdamas savo kaimenę, ir paliko, mirdamas, tokį neužmirštamą uolumo, budrumo ir apaštalinės išminties pavyzdį, jog ligi dabar jau pats jo vardas skleidžia šilumą, gaivina drąsą tavo kuniguose ir tautos tikinčiuosiuose.

Viešpatie, argi šis tavo tarnas ir mūsų ganytojas nebuvo arti tavęs jau čia žemėje? Ar ne tavo malonės ir Šv. Dvasios jis buvo veda-

tnas? Duok, kad jo darbai, aukos, maldos ir pavyzdys sušvistų vieną kartą, mums meldžiant, akivaizdžiais švento užtarimo ženklais. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

Tėve mūsų, Sveika Marija, Garbė Dievui.

Kentėkite visa, ką daleis Viešpats; nerūgokite ir žinokite, jogia sulauksite gadynės, kurioje praslinks persekiojimai ir vėl su džiaugsmu giedosite bažnyčiose žemaitiškai ir lietuviškai šventas giesmes ... Norėčiau ir numiręs jums būti naudingas ir būsiu, jei skaitydami tą raštą, išlaikysite perspėjimus tame padėtus.

Iš vysk. M. Valančiaus testamentinės “Gromatos”.

JURGIS AMBROZIEJUS PABRĖŽA, OFM

Gimė 1771 Skuode, kunigu įšventintas 1796, dirbo parapijose, vėliau, tapęs pranciškonu, mokė jų mokykloje, pamokslavo, rašė religines knygas, rinko Lietuvos botanikai žoles ir darė aprašus. Žymiausias Lietuvos botanikas, mirė 1849 spalio 30.

KUKLUS buvo, Viešpatie, tavo tarnas Jurgis-Ambroziejus, uolus klausykloj ir sakykloj, pasišventęs jaunimui auklėti ir žmonėms mokyti. Jo šventą gyvenimą ir apaštalo dvasią liudija amžininkai ir gausūs jo kapo lankytojai, maldaują užtarimo.

Suteik, Viešpatie, šiam savo tarnui palaimintųjų garbę. Tegu jis, kitados kreipęs žmonių žvilgsnį į tavo altorius, ilgai netrukus būtų vertas pats žvelgti į mus ir kreipti mus arčiau tavęs, mūsų Viešpatie Dieve. Amen.[9]

Tėve mūsų, Sveika Marija, Garbė Dievui.

DIEVO TARNAS JURGIS MATULAITIS

†1927. 1. 27

Švenčiausioji ir nedalomoji Trejybe, kuri tau ištikimai tarnaujančių širdyse buveinę pasirenki ir po mirties jų nuopelnus tinkamai atlygini, suteik, meldžiame, kad tavo tarnas arkivyskupas Jurgis, kuris, Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos globos remiamas, apaštališkuoju uolumu tavo Bažnyčiai ištikimai yra tarnavęs, altorių garbe kuo greičiau būtų vertas apvainikuoti. Per Kristų, Viešpatį. Amen.

Tėve mūsų, Sveika Marija, Garbė Dievui

Duok Dieve, kad tau ir tavo Bažnyčiai dar daugiau galėčiau dirbti, vargti ir kentėti... Duok, kad sudegčiau kaip ta žvakė ant altoriaus nuo darbo kaitros ir meilės ugnies tau ir tavo Bažnyčiai. Ačiū, Viešpatie, kad mane išvedei iš šio pasaulio, kur klaidžiojau, o gal ir kitus klaidinau, tai vis neva iš uolumo... Dieve, mano Dieve, kaip saldu tau tarnauti!

Iš J. Matulaičio dienoraščio 1913. 4. 5.

ARKIV. TEOFILIS MATULIONIS

TARP daugelio kankinių, Viešpatie, tu mums davei vieną, kuris, tavo malonės stiprinamas, atlaikė visas baisaus persekiojimo kančias. Tris kartus suimtas, šešioliką metų kalintas, jis vis grįždavo pas savo tikinčiuosius, kaip neįveikiamas ir nepalaužiamas ganytojas. Nebesugrįžo tik po paskutinių penkerių ištrėmi-

mo metų, nes tu, Viešpatie, pasiėmei jį pas save, nuskaidrinęs, kaip naujųjų laikų Jobą nuostabia kantrybe, paprastumu ir švelnumu.

Viešpatie, argi šis šventas ganytojas nėra pavyzdys visiems, kurie nuoširdžiai bando nešti savo kryžių, kad būtų verti savo Mokytojo? Ar jis negalėtų, nūnai būdamas tavo prieglobsty ir tau leidžiant, padėti mums, prašomas, mūsų gyvenimo bandymuose, kančiose, persekiojimuose? Tebūna taip, Viešpatie!

Garbė lietuvių tautai, kuri davė tokį didvyrį! — Pijus XI, 1936, priimdamas ir bučiuodamas buvusį kalinį vyskupą.

Iš Lietuvos ir vyskupijos nesitrauksiu — mirti aš nebijau! — Vysk. Matulionio žodžiai, pasakyti 1944.

Gerasis ganytojas apvainikavo savo gražų gyvenimą, atiduodamas gyvybę už savo ganomuosius. Jis mirė už tikėjimą: tai tikras kankinys! — vysk. J. M. Amoudru, OP, Šveicarijoj, rašęs po kankinio mirties † 1962. 8. 20.

STASYS ŠALKAUSKIS

† 1941. 12. 4.

KOKS nuostabus esi, Viešpatie, savo išrinktuosiuose, kurie iškyla tautoj, kaip žaibas sutemose! Štai, mums davei pasaulietį tuo metu, kai mūsų jaunus protus gaubė tamsumos ir širdis slėgė baisus nerimas. Kentėjo šio švyturio dvasia dėl mūsų klaidžiojimų, netesėjimų, apsileidimų, nusigręžimo nuo tavo valios. Ir jis apaštalo uolumu skelbė mums gyvos dva-

sios, kristinio atsinaujinimo, moralinio atgimimo šūkius. Jis rašė ir kalbėjo mums visad degančia širdimi, visad švitinčia išmintim, lenkdamas savo tautą tiesos, meilės, taikos kryptim ir liudydamas tavo šventos Bažnyčios palaimą.

Nuoširdžiai tikime jo šventumu, Viešpatie! Nuoširdžiai meldžiame ženklų ir stebuklų, kad tavo tarnas Stasys būtų vertas viešos altoriaus garbės. Per Kristų, Viešpatį ir Atnaujintoją. Amen.[9]

Tėve mūsų, Sveika Marija, Garbė Dievui.

Didis esi, Viešpatie, ir kiekvienas tavo žygis yra stebuklingas. Teikis, Viešpatie, padaryti stebuklą mūsų širdyse — teįvyksta jose tavo šventoji valia! Padaryk mus galingus kilniais širdies jausmais ir vesk mus, Viešpatie, į visad jauną amžinybę.

Iš Stasio Šalkauskio sukurtų maldų.

MARIJA PEČKAUSKAITĖ

TRAPI siela, Viešpatie, kuri išaugo Marijos žemėje, kuri šiuo vardu buvo krikštyta, pasidarė visiems brangi, o jaunoms širdims ypatingai. Ne dėl to, Viešpatie, kad tu buvai davęs jai talentų, bet dėl to, kad tuos talentus ji pašventė jaunoms širdims auklėti mokyklose ir savo raštuose. Gėrio ilgesys, kuris spindėjo iš visos jos būtybės, darbo ir kūrybos, paliko mumyes neišdildomus palaimingos įtakos pėdsakus.

Viešpatie, leisk šiai sielai veikti ir toliau nuostabiu savo spindėjimu iš anapus. Leisk

jai veikti tas sielas, kurios bus reikalingos tavo pagalbos. Amen.

Kiekvieną rytą ji klausydavo mišių ir melsdavosi taip, jog nieko daugiau nematydavo. Mes žiūrėdavome į ją ir sakydavome: kadgi ir mes galėtume taip melstis! Ji kreipė mus į gera jau pačiu savo buvimu. Ir dabar ji likusi mano atminty kaip idealiausia mokytoja, kilniausia moteris.

Buvusi Pečkauskaites mokinė Trakų progimnazijoj.

KUN. ALFONSAS LIPNIŪNAS

VIEŠPATIE, be tavęs neišauga joks geras mūsų širdyje. Be tavęs nebūtų sušvitęs mūsų gyvenime ir kunigas Alfonsas. Visuose jis matė tavo gėrio žėresį, visus sveikino atviros širdies šypsniu. Jo žodis kaitino sielas sakykloje, guodė ir kėlė klausykloje. Jis kvėpė jaunimui kristinį idealizmą, globojo šeimas, padėjo vargstantiems. Net įkalintas, nemažino savo uolumo — dalinosi su visais paskutiniu kąsniu, guodė, lankė ligonius, teikė jiem išrišimą. Ir mirė jis kaip įkalintas apaštalas...*

Viešpatie, argi tavo tarnas Alfonsas nebuvo mums šventumo atšvaitas? Ar sklidusi per jį šiluma ir paguoda galėtų liautis nūnai, kai tu jį globi šviesiose savo buveinėse? Priimk, meldžiame, mūsų prašymus, kai juos kreipsime į tave, mūsų Tėve, per šį mūsų tautos brolį. Amen.[9]

* Vokiečių kalintas Stutthofe †1945. 4. 28, palaidotas Pucke, prie Dancigo.

MOTINA MARIJA KAUPAITĖ

Šv. Kazimiero seserų kongregacijos steigėja ir ilgametė generalinė vyresnioji gimė 1880.1.6, Lietuvoj, mirė 1940. 4. 17 Amerikoj, palikusi švento gyvenimo ir apaštalinio uolumo pavyzdį.

Mylimasis Jėzau, suteik, meldžiame tave, kad tavo tarnaitė, Motina Marija, kuri šioje žemėje gyveno artimoje vienybėje su Eucharistine Esybe, galėtų per Nekaltosios Dievo Motinos ir šventojo Kazimiero užtarimą būti regimų ženklų ir stebuklų į garbę išaugštinta. Todėl meldžiame tave, kad didesnei tavo garbei ir sielų išganymui tavo galybe ji būtų įskaityta į palaimintųjų skaičių. Amen.

APAŠTALAUTI TEN, KUR SUNKIAUSIA

Mes privalome būti jėga — visur įeinančia, įlendančia, prasimušančia, apimančia, ne tik tokia, kuri ginasi. Turime taikytis ir mokytis prisitaikyti prie visokių, nors ir sunkiausių aplinkybių. Pirmų pirmiausiai eiti tenai, kur sunkiausia; tenai stoti į darbą ir tenai organizuotis ir kitus organizuoti.

Nors esame pasiketinę darbuotis tarp savo tautos, bet neprivalome užsidaryti tik savo tautoje. Matydami ir kitur Bažnyčios reikalus, turime ir ten siekti. Tikiuosi, kad tarp mūsų visada bus užtektinai vyrų su pasišventimu, kurie eis Dievui tarnauti ir dirbti visur — ir tarp svetimųjų, — kada to reikalaus Dievo garbė ir Bažnyčios labas. (Iš arkiv. J. Matulaičio dienoraščio 1911. 1. 13).

APIE LIETUVIŲ TIKĖJIMĄ

LIETUVIŲ tautai po didžiojo karo, Dievui padedant, atgavus laisvę, mes savo akimis esame regėję lietuvių tikėjimą bei maldingumą, taip uoliai ir ilgai išlaikytą įvairiuose bandymuose ir varguose. — ***Pijus XI,*** konstitucija “Lithuanorum gente”, 1926. 4. 4.

LIETUVIŲ tautą pažinojau nuo 1932 ligi 1938 metų ir galėjau stebėtis jos tikėjimu. Tikėjimas paprastas ir gražus, kaip gražūs ir paprasti kryžiai, kurie lietuvių laukams suteikia skirtingą bei charakteringą bruožą... Mintis savaime grįžta prie vienos skulptūros, kuri tiek pat dažnai, kaip ir kryžius, puošė kelius. Tai susimąstęs, rymojąs Jėzus — Rūpintojėlis. Jis ir išreiškia dabartinę katalikų Bažnyčios kančią Lietuvoje. Visi, kurie pažįstame ano meto Lietuvą, kurie mylime gerą lietuvių tautą, meldžiame iš širdies, kad katalikybė vėl imtų bujoti tame krašte, ir kad po tos Kalvarijos vėl grįžtų Prisikėlimas. — Arkiv. ***Antonio Samorė,*** buv. ap. nunciatūros sekr. Lietuvoj, dabar ypatingų Bažnyčios reikalų sekretorius Vatikane.

LIETUVIŲ tautos tikėjimas niekur krikščionių tarpe nebuvo pralenktas. Nė viena tauta nėra daugiau kentėjusi už savo ištikimybę Bažnyčiai ir tikėjimui, kuris sudaro taip gyvą jos gyvenimo dalį. — Kard. ***Richard J.Cushing,*** Boston 1953.

ŽMONIJOS MALDOS

AUTOS yra vienos žmonijos šeimos nariai. (Pijus XI). Žmonija yra didžiausia tautų bendruomene, skirta būti Kristaus karalyste. Dievas Kristuje norėjo suderinti su savimi pasaulį (plg. 2 Kor. 5, 19). Kristus meldė Tėvą, "kad pasaulis įtikėtų, jog tu esi mane siuntęs" (Jon. 17, 21).

Kristus atpirko žmoniją. Jis yra visų Išganytojas, nors patikslinant su Paulium, ypač tikinčiųjų. Jis Išganytojas ir netikinčiųjų, nes ir jie, Pijaus XII žodžiais, yra jo broliai pagal kūną, pašaukti, kaip ir mes, tam pačiam išganymui.

Jei tiek daug žmonių apgailėtinai stovi šalia Kristaus ir nesiryžta aukotis dieviškos malonės vadovybei, tai dėl to nėra kalti tik jie patys. Kalti ir tikintieji, sako Pijus XII, kurie neprašo karšta malda Dievą jiems šios malonės. Todėl popiežius pakartotinai ragina visus, dėl karštos Bažnyčios meilės ir sekant dieviškojo Išganytojo pavyzdžiu, to ištvermingai maldauti (encik. apie Mistinį Kristaus Kūną).

TAIKA ŽEMĖJE*

Labai didingas darbas laukia visų geros valios žmonių — darbas atstatyti žmonijos šeimos santykius tiesoje, teisingume, meilėje ir laisvėje; santykius tarp žmonių, piliečių ir jų valstybių; tarp atskirų žmonių, šeimų, draugijų ir tautų su pasauli-

* Jono XXIII enciklikos Pacem in terris įžanga.

ne jų bendruomene. Kilniauias darbas — įgyvendinti taiką pagal Dievo planą...

Kiekvienas tikintysis turi būti šviesos kibirkštėlė, meilės centras ir gaivinantis raugas tarp savo brolių. Ir jis tai bus juo tobuliau, juo arčiau gyvens vienybėje su Dievu savo širdies gelmėse. Taikos nebus tarp žmonių, kol jos nebus kiekviename iš mūsų, kol mes neatstatysime savyje Dievo nustatytos tvarkos... Toks kilnus augštas yra šis uždavinys, jog jo įgyvendinti negalima žmogiškom galiom, nors jos būtų įkvėptos labiausiai girtinos valios. Kad žmonijos bendruomenė ištikimiau atspindėtų Dievo karalystę, reikia pagalbos ir ji turi ateiti iš augštybių.

VIEŠPATS kalba apie taiką
savo tautai ir savo šventiesiems
ir tiems, kurie gręžiasi į jį širdimi...
Gailestingumas pasitiks ištikimybę,
taika ir teisybė pasibučiuos,
ištikimybė žels iš žemės
ir teisybė žiūrės iš dangaus.
Ps. 84

Į KRISTŲ, PASAULIO VALDOVĄ

Kristau, žmonių giminės Viešpatie, pasigailėk tautų, kurias brangiu krauju atpirkai. Siųsk joms taiką, duok joms meilės, vesk teisingumu pagrįstos sutartinės ke-

liu.Tu neši mums gyvybę ir gyvenimą, kai mes patys sėjame mirtį ir nebūtį. Tu padarai vaisingas mūsų kančias ir negales, kai mūsų laimėjimai į jėgą išsigimsta.

Tu mums viešpatauk, prašome, tenevaldo mūsų pyktis. Tu mus tvarkyk — tegu praeina pro mūsų žemę visos audros. Tu kurk mūsų žemėje dangaus karalystę. Amen.

ŠIRDŽIŲ ŠVIESA

DU didieji popiežiai — Pijus XI ir XII, vedini gilaus rūpesčio, paaukojo žmoniją Jėzaus ir Marijos Širdims. Širdis, dieviškos meilės versmė, visad atsivėrusi žmonijai. Ji šaukiasi atliepiama iš žmonių pusės... Šv. Jonas sielvartavo savo evangelijų pradžioj, kad Šviesa atėjo pasaulin, bet pasaulis jos nepažino ir nepriėmė. Kad pasaulis atsivertų Šviesa; ir Meilei, minėtieji popiežiai parengė pasiaukojimo aktus ir kvietė tikinčiuosius dažniau melstis. Šiais aktais sutelkiamas mūsų dėmesys ties visos žmonijos atpirkimu.

ŽMONIJOS PAŠVENTIMAS

Švenč. Jėzaus Širdžiai *

Mylimiausias Jėzau, žmonių giminės Atpirkėjau, pažvelk į mus, nužemintai suklupusius prieš tavo altorių. Mes esam tavo, ir tavo būti norime. Štai šiandien kiekvienas ***mūsų noromis pasišvenčiam tavo*** švenčiausiajai Širdžiai, kad dar tvirčiau

* Kalbama Kristaus Karaliaus šventėje.

galėtume su tavim susijungti. Daugybė žmonių niekad nėra tavęs pažinę; daugybė, niekindami tavo įsakymus, yra tavęs išsižadėję. Gailestingasis Jėzau, pasigailėk vienų ir antrų ir visus patrauk prie savo švenčiausios Širdies.

Būki, Viešpatie, karalius ne tik tikintiesiems, kurie niekad nebuvo nuo tavęs pasitraukę, bet ir sūnums palaidūnams, kurie tave paliko. Padėk jiems greitai grįžti į Tėvo namus, kad nežūtų iš bado ir skurdo. Būki karalius tiems, kurie yra apvilti klaidingu mokslu arba atskilę dėl nesantaikos. Pašauk juos į tiesos ir tikėjimo vienybę, kad greitai būtų viena avidė ir vienas ganytojas.

Saugok, Viešpatie, savo Bažnyčią ir suteik jai tikros laisvės. Suteik visoms tautoms ramybės ir tvarkos. Padaryk, kad visoje žemėje nuo krašto ligi krašto skambėtų tas pats šūkis: Garbė dieviškajai Širdžiai, per kurią mums atėjo išganymas. Garbė jai per amžius. Amen. (Pijus XI, encik. Quas Primas, 1925, 12. 11).

PASAULIO PAAUKOJIMAS

Nek. Marijos Širdžiai

Rožinio Karaliene, krikščionių pagalba, žmonijos priebėga, visų kovų laimėtoja, — maldaudami suklumpam ties tavo sostu

ir esam tikri sulauksią gailestingumo, malonės ir veiksmingos pagalbos savo dabartiniame prispaudime. Nė iš tolo nedrįstam to laukti dėl savo nuopelnų, bet tikimės to vien dėl neišsemiamo tavo motiniškos Širdies gerumo.

Tau, tavo nesuteptajai Širdžiai pasivedame mes šią lemtingąją žmonijos istorijos valandą. Tau pasišvenčiam mes vienybėje su šventąja Bažnyčia, mistiškuoju tavo Jėzaus kūnu, kurio visokeriopai kankinami sąnariai taip kruvinai kenčia. Tau pasišvenčiam mes su visu pasauliu, kuris, savo nelabumo auka, plėšosi klaikioj nesandoroj ir liepsnoja neapykantos ugnyje.

Negalės tavęs nesujaudinti toks neapsakomas medžiaginis ir dvasinis skurdas. Tu negalėsi ramiai žiūrėti, kokį skausmą ir siaubą kenčia tiek daugel tėvų ir motinų, vyrų ir žmonų, brolių ir seserų ir nekaltų kūdikių. Tu negalėsi likti nejautri regėdama, kaip baisiose skerdynėse draskomi kūnai, o sielos blaškosi mirtinės baimės ir amžinos pražūties pavojuje.

O Gailestingumo Motina, išmelsk mums iš Dievo taiką! Bet pirmų pirmiausia išmelsk tų malonių, kurios vienu akimirksniu gali pakeisti žmogaus širdį, — malonių, kurios parengia taiką, ją sukuria ir užtikrina. Melskis už mus, Taikos Kara-

liene, ir suteik karo siaubiamam pasauliui taiką, kurios laukia tautos, — tiesos, teisingumo ir Kristaus meilės taiką. Suteik pasauliui taiką ir sielų ramybę, kad tvarkos rimty plistų Dievo karalystė.

Savo globą suteik ir netikintiesiems bei visiems, kuriuos dar tebeglobia mirties šešėlis. Tenužengia ir jiems taika ir teužteka tiesos saulė, kad jie vienybėj su mumis galėtų melstis vienatiniam pasaulio Atpirkėjui: Garbė Dievui augštybėse, ir ramybė žemėje geros valios žmonėms.

Suteik taiką ir toms tautoms, kurios suklydusios ar per nesandorą yra atsiskyrusios, ypatingai toms, kurios savotišku būdu tave garbina, kurių kiekvienuose namuose garbingoje vietoje buvo tavo paveikslas, šiandien gal paslėptas belaukiant geresnių dienų. Grąžink jas į vienintelę Kristaus avidę, pas vienintelį ganytoją.

Suteik taiką ir pilnutinę laisvę šventajai Dievo Bažnyčiai. Užtvenk vis labiau beįsisiūbuojantį naujosios pagonybės tvaną. Ugdyk tikinčiuosiuose skaistumo meilę, krikščionišką gyvenimo būdą ir apaštališką uolumą, kad savo nuopelnais klestėtų Dievui tarnaujančios gentys.

Kadaise Bažnyčia ir visa žmonija buvo paaukota tavo Jėzaus Širdžiai, kad jinai, visos mūsų vilties šaltinis, būtų joms pergalės bei išsigelbėjimo ženklas ir lai-

das. Taip ir mes šiandien visiems laikams pasiaukojame tau ir tavo Nesuteptąją: Širdžiai, tu mūsų Motina ir pasaulio Karaliene, kad tavo meilė ir globa pagreitintų Dievo karalystės triumfą, kad visos tautos taikoje tarp savęs ir su Dievu tave garbintų ir kad nuo vieno pasaulio galo ligi kito kartu su tavim giedotų amžinąjį garbės, meilės ir dėkingumo Magnificat Jėzaus Širdžiai— Tiesos, Gyvenimo ir Taikos šaltiniui (Pijus XII, 1942. XII. 17).

Švenčiausioji Mergele Marija, kuri taip patikai Dievui, kad tapai jo Sūnaus Motina — būdama nekalta savo kūnu ir siela, savo tikėjimu ir meile — štai, vargai tų, kurie ješko tavo galingo užtarimo. Piktasis žaltys, prieš kurį buvo ištartas pirmykštis pasmerkimas, tebepuola ir tebevilioja į pinkles vargšus Jievos vaikus.

Tu, palaimintoji Motina, Karaliene ir Gynėja, kuri pirmajame savo pradėjimo momente sumindžiojai priešo galvą, priimk maldas tų, kurie yra vienos širdies su tavimi, ir pristatyk jas dieviškajam sostui, kad mes niekada nepakliūtume į pinkles, kurias priešas mums pastato; kad visi pasiektume išganymo vartus ir kad Bažnyčia bei krikščionija, visada pavojų apsupta, vėl galėtų giedoti išsilaisvinimo, pergalės ir taikos himną. (Pijus X, 1904).

BAŽNYČIA PASAULYJE

BAŽNYČIA pastaruoju laiku rodo nuostabių pastangų priderinti savo misiją pasaulyje. Pop. Pauliaus VI žodžiais, Bažnyčia nori stovėti tarp Kristaus ir pasaulio ne kaip atstumianti užtvara, ne kaip sau tikslas, bet giliai susirūpinusi būti Kristaus Bažnyčia, veikianti Kristuje ir dėl Kristaus. Kartu ji nori būti žmonių Bažnyčia, veikianti tarp žmonių ir dėl žmonių. Ji siekia Kristų nešti į gyvenimą ir gyvenimą jam priartinti. — Šios naujos pastangos verčia ir mus susimąstyti.

SĄLYTIS SU PASAULIU*

Mes trokštame, kad Dievo Bažnyčia būtų tokia, kokios nori Kristus: viena, šventa, siekianti tobulumo... Tai nelengvas kelias, nes dvasinis ir moralinis tobulėjimas priklauso nuo sąlygų, kuriose Bažnyčia gyvena. Ji negali liktis nejautri aplinkos gyvenimui, kuris keičiasi. Gyvenimas skverbiasi į Bažnyčią tūkstančiais takų ir daro įtakos jos narių elgsenai bei laikysenai.

Bažnyčia gyvena pasaulyje ir nėra iš jo išskirta. Bažnyčios nariai alsuoja pasaulio kultūra, priima jo įstatymus, pasisavina papročius. Tas nuolatinis Bažnyčios sąlytis su pasaulio bendruomene iškelia įvairių problemų, kurios ją lydi per visą istoriją. Bažnyčia iš vienos pusės saugo ir gina krikščioniškąjį gyvenimą, kad jis nebūtų pažeistas, iškreiptas,

* Iš Pauliaus VI enc. Ecclesiam suam, 1964. 8. 1.

užgniaužtas. Iš kitos pusės krikščioniškasis gyvenimas turi prisitaikyti prie tų papročių ir tos mąstysenos, kurią jam siūlo ir teikia aplinka. Iš to kyla uždavinys — visa suderinti su pagrindiniais religijos bei moralės reikalavimais ir kartu bandyti tuos papročius bei mąstyseną pakelti, sukilninti, nuskaidrinti, pašventinti. Tai didelis uždavinys, kuris Bažnyčią verčia amžinai budėti...

DIALOGAS SU PASAULIU

TIKĖJIMAS yra dialogas (pokalbis) tarp Dievo ir žmogaus. Bažnyčia tą pokalbį tęsia ir siekia, kad jis būtų pasauliui išganingas. Šis pokalbis turi atspindėti tikrąjį supratimą, pagarbą, meilę ir gerumą, kuris atitinka Kristaus mokslą: nieko nesmerkti iš anksto, nieko neužgauti, vengti tuščių ir nevaisingų ginčų. Pokalbio klimatas turi būti draugiškumas ir tarnavimas. Niekas iš to dialogo nėra išskiriamas, nei atmetamas, jei pats to nenori. (Iš Pauliaus VI enc. Ecclesiam suam).

Jei pasaulis galvoja esąs svetimas krikščionybei, tai Bažnyčia nelaiko save svetima pasauliui, nesvarbu, kaip jis laikysis jos atžvilgiu. (Iš Pauliaus VI kalbos Betliejuje).Težino pasaulis, jog Bažnyčia žiūri į jį su giliu supratimu, nuoširdžiu stebėjimusi ir nuoširdžiu noru ne jį nugalėti, bet jam tarnauti; ne jį paniekinti, bet jį įvertinti; ne jį pasmerkti, bet sustiprinti. (Iš Pauliaus VI kalbos, atidarant Vatikano santarybos II sesiją).

HIMNAS BAŽNYČIAI*

ŠTAI, mūsų dvasios apraiškos renkasi aplink
Viešpatį
Ir pranyksta iš mūsų kartu su
skrendančiomis liepsnomis!
Mūsų miestai yra kaip dideli altoriai,
kurie dieną naktį dega, o mūsų katedros
stovi juose kaip atviri šventieji indai.
Mūsų bokštai stovi kaip žvakės naktyse,
Mūsų paveikslai įgavo sparnus ir
mūsų knygų puslapiai plasdena ore
kaip degantys lapai.
Mes paaukojome pasaulį, o dabar aukojame
nematomas erdves —
Kas gali pagrobti tą derlių, kuris glūdi
nematomybės prieglobsty ?

* Autorė Gertrud von Le Fort, kilusi iš tų prancūzų hugenotų, kurie 18 a. pradžioj įsikūrė prūsų Lietuvoj. Žymi rašytoja - mistike 1925 m. tapo katalike. Šie jos posmai — ištrauka iš jos "Himnų Bažnyčiai".

BAŽNYŽIOS ŽYMĖ — MEILĖ

KRISTAUS meilė yra tokia plati, jog nieko neišskiria. Dėl to Išganytojas išliejo savo kraują, kad kryžiuje sutaikytų su Dievu ir vienoje meilėje suvienytų visus žmones, kokios jie būtų kilmės ar tautos.

Tikroji Bažnyčios meilė reikalauja, kad mes, to paties Kūno nariai, stovėtume už vie-

nas kitą ir džiaugtumės, kai vienas narys yra gerbiamas, ir atjaustame, kai kitas kenčia. Ta pati meilė mus skatina laikyti Kristaus broliais ir tuos, kurie atsiskyrė nuo Bažnyčios kūno, bet yra pašaukti tam pačiam išganymui, kaip ir mes. Kristus mus moko mylėti ne tik kilusius iš kitos, negu mes, tautos ar kraujo, bet ir mūsų priešus.

Giedokime tat su tautų apaštalu Kristaus meilės plotį, ilgį, augštį ir gylį, nes tos meilės negali susiaurinti joks kilmės ar papročių skirtumas... *

Aš klaupiuos ant kelių prieš Tėvą,
iš kurio gauna vardą bet kuri tėvystė.
Jis leidžia, pagal savo garbės lobius,
stiprėti jums jėga, jo Dvasioje, į vidinį žmogų,
kad jūsų širdyse tikėjimu gyventų Kristus
ir būtumėte įsišakniję bei sutvirtėję meilėje.

Supraskite drauge su šventaisiais,
koks yra plotis, ilgis, augštis ir gylis
Kristaus meilės, viršijančios visokį žinojimą,—-
kad tai pažinę būtumėte pripildyti
visos Dievo pilnatvės.

O tam, kuris veikiančia savo jėga
gali padaryti mumyse nepalyginamai daugiau,
negu mes prašome ar išmanome, —
tebūna garbė Bažnyčioje ir Jėzuje Kristuje
per visas kartas amžių amžiais. Amen.

Efez. 3, 14 - 21

* Iš Pijaus XII enc. apie mistinį Kristaus Kūną, 1943. 6. 29.

KRISTUS BAŽNYČIOJE

KRISTUS yra Bažnyčioje kaip jos dvasinė galva; jis ją moko, jai vadovauja, ją pašvenčia. Bažnyčia neatskiriama nuo Kristaus, kaip tėkmė nuo versmės, kaip šakos nuo kamieno. "Bažnyčia yra Išganytojo pilnybė ir atbaigimas" (šv. Tomas Akv.).

Kristaus veikimas Bažnyčioje išsiplečia į visus, kurie jį išpažįsta ir gyvena jo atpirkimo vaisiais. Per krikštą mes įsijungiame Bažnyčion ir kartu tampame gyvaisiais Kristaus kūno sąnariais. Taip mes laimime išganymą ir kartu dalyvaujame išganymo vyksme. Mūsų gyvenimas ir veikimas Kristuje pasidaro šakotas, kartais dramatiškas, bet visada pilnas gilaus įkvėpimo.

KRISTUS — ŽMOGAUS BROLIS

MES žinome, kad žmogus grumiasi su savimi. Jo širdyje yra neaiškumas ir kančia. Bet mes turime naujieną, kuri, tikime, duos atsakymą. Mes ją skelbiame su pasitikėjimu, nes ji yra žmogiška naujiena, žmogaus žodis žmonėms. .. Kristus buvo žmogus tarp žmonių su naujiena žmonėms. Jis buvo žmogaus brolis, draugas, bendrakeleivis. Jis buvo Dievo siųstas į pasaulį ne jį smerkti, bet išganyti. Nėra žmogiškos savybės, kurios jis negerbė, nepakėlė, neatpirko. Nėra žmogiškos kančios, kurios jis nesuprato, neprisiėmė, nesukilnino (Iš Pauliaus VI kalbų Šv. Žemėje).

SKELBTI PILNĄ KRISTŲ!

MES turime skelbti Kristų sau ir pasauliui: Kristų, savo pradžią, savo gyvenimą ir vado-

vą, savo viltį ir tikslą. Turim skelbti Kristų, įsikūnijusį Žodį, Dievo ir žmogaus Sūnų, pasaulio Išganytoją, žmonijos viltį ir jos aukščiausį Viešpatį; Kristų, gerąjį ganytoją, gyvenimo duoną, vyriausiąjį kunigą ir mūsų auką, vienintelį tarpininką tarp Dievo ir žmonių, pasaulio Išgelbėtoją, amžinąjį laikų Karalių; Kristų, kuris skelbė, jog mes esame jo išrinktieji, jo mokiniai, jo apaštalai, jo liudininkai, jo tarnai, jo atstovai ir jo gyvieji nariai, sujungti drauge su tikinčiųjų bendruomene didingame ir nuostabiame mistiniame kūne, jo Bažnyčioje.

Iš pop. Pauliaus VI kalbos, atidarant Vatikano santarybos II sesiją.

EVANGELIJOS ŠVIESA *

EVANGELIJA yra šviesa, geroji naujiena, gyvenimo energija. Ji yra atgimimas ir išganymas. Todėl ji kuria ir kartu apibrėžia naują gyvenimo būdą. Ji, tariant šv. Pauliaus žodžiais, padeda "ištirti, kas yra Dievo valia, kas gera, kas tinka ir kas tobula" (Rom. 12,2).

Evangelija pažįsta, guodžia ir gydo žmonių nedalią su įžvalgiu, kartais širdį veriančiu nuoširdumu. Bet ji nesiduoda suvedžiojama iliuzijų, tarsi žmogui užtektų savęs paties ir laisvės reikštis pagal savo įgeidžius. Ji lygiai nesiduoda palenkiama beviltiškam nusiminimui, tarsi žmogaus prigimtis būtų nepagydo-

* Iš pop. Pauliaus VI kalbos, atidarant Vatikano santarybos III sesiją.

mai sugedusi. Evangelija mums kalba apie "pasaulį", t. y. tą pasaulio dvasią, kuri spiriasi tikėjimo šviesai ir malonės dovanai. Toji "pasaulio dvasia" naiviai tiki, jog žmonės vien savo jėgomis gali save išreikšti ir atbaigti... Mūsų didžioji pareiga, gyvenant pasaulyje, nebūti pavergtiems anos dvasios. Evangelija mus įpareigoja daryti skirtumą, kaip sako šv. Paulius: "Visa ištirkite; kas yra gera, laikykitės" (1 Tęs. 5, 21).

MALDA

Viešpatie Jėzau Kristau, tu jungi viename kūne visas šeimas ir visas pasaulio tautas. Tu padarei mus visus vaikais vieno Tėvo. Tu trokšti, kad mes gyventumėm vienybėje, kaip tu su savo dangaus Tėvu. Sukurk mumyse širdį, kuri mylėtų visus, kuriuos tu myli, ir kiekvieną žmogų — mūsų brolį. Leisk mums suprasti tiesą, kurią mums dovanojai per šventą krikštą: kad gyvenimas mus visus jungia, kad mūsų paskirtis visus vienija, kad šventoji komunija kiekvieną kartą mums visiems leidžia suartėti. Išmokyk mus gyventi, kaip gyvus narius tavo kūno, kaip tikrus vaikus tavo Bažnyčios. Tik vieno leisk mums baimintis: prarasti vienybę tavyje.

Atleisk, Viešpatie Kristau, kad mes taip maža gyvename su tavo Bažnyčia, ir kad mes neišgyvename tų žaizdų, kurias suteikia jai kiti. Viešpatie, išmokyk mus jautriai pajusti skausmą, kurio šaltiniu yra bloga spauda, knygos, filmas ir radijas. Pasakyk mums skar-

džiu balsu, kad mes, tavo tikintieji, negalime laikytis tų pačių gyvenimo gairių, kaip tie, kurie tavim netiki. Tu esi visur, Viešpatie, — didžiosiose gyvenimo gatvėse; esi bendrakeleivis kiekvieno žmogaus. Išmokyk mus tave atpažinti žemės kryžkelėse. Amen.[72]

TIKINČIŲJŲ VIENYBE

LABAI senas ir visad gyvas rūpestis, kad visi, kurie tiki, o ypač kurie išpažįsta Kristų, būtų vienos minties, valios ir širdies. Tikinčiųjų vienybės mintis plečiasi, ir mes, kurie panašiai jaučiame, negalim stovėti nuošaliai.

KRIKŠTO IR TIKĖJIMO JUNGTIS

KRISTAUS gimimas apsprendė krikščionių kilmę. Galvos gimimas yra drauge ir kūno gimimas. Jei kiekvienas iš pašauktųjų į tikėjimą turi savo eilę laike, jei visi Bažnyčios vaikai yra paskirstyti istorijos bėgyje, vistiek visumoje tikintieji, gimę iš krikšto šaltinio.., yra su juo (Kristumi) pagimdyti šiame dvasiniame kūne. — ***Šv. Leonas Didysis.***

KIEKVIENO tikinčiojo vienybė su Kristum prasideda krikštu, sustiprinama sutvirtinimu ir atbaigiama Eucharistija. Tačiau negali būti tobulos tikinčiųjų vienybės su Kristumi (Galva), nė vieningumo tarp to paties gyvo ir regimo organizmo narių, jei dvasinio tobulumo, kulto ir sakramentų ryšiai nebus jungiami iš-

oriniu to paties tikėjimo išpažinimu (Jonas XXIII, enc. Aeterna Dei).

Didžiausias ryšys yra pilnas ir tikras tikėjimas, kuriam niekas negali nieko pridėti, nei atimti, nes jei tikėjimas nėra vieningas, tai nėra jokio tikėjimo (Pop. šv. Leonas Didysis).

Vienas yra Dievas, vienas taip pat tarpininkas tarp Dievo ir žmonių, Žmogus, Kristus Jėzus (1 Tim, 2, 5).

BAŽNYČIA ESAME MES. . .

MES ESAME mistinio Kristaus kūno nariai. Esame pakrikštyti. Esame meilės vienybėje su visa šventa, regimąja Dievo tauta. Kaip kunigai, esame paženklinti ypatingu charakteriu. .. Mums uždėta misija įamžinti laike ir pratęsti žemėje Kristaus išganymo darbą.

Kadangi Bažnyčia esame mes ir ji yra čia, tai čia yra Šventoji Dvasia, Ramintoja, kurią Kristus pažadėjo apaštalams: “Aš melsiu Tėvą, ir jis duos jums kitą Ramintoją, kad pasiliktų su jumis per amžius; duos jums tiesos Dvasią, kurios pasaulis negali priimti, nes jos nemato ir jos nepažįsta. Jūs gi pažinsite ją, nes ji pasiliks pas jus ir bus jumyse” (Jon. 14, 16-17).

Yra du veiksniai, kuriuos Kristus pažadėjo ir paliko savo darbui pratęsti ir atbaigti. Tai apaštalai ir Šventoji Dvasia. Apaštalai yra išorinis veiksnys, kuris ugdo išviršinį Bažnyčios kūną, suteikia jam regimąją, socialinę sąrangą. Šventoji Dvasia yra vidinis veiksnys, kuris veikia atskiruose asmenyse ir

visoje bendruomenėje; ji kelia, gaivina, pašventina.

Kaip per pirmąsias Sekmines, taip ir šiandien, Šventoji Dvasia be paliovos veikia. Tai ji be paliovos mus jungia su Kristumi. .. Vienybėje su Kristumi, Šventosios Dvasios vedama, Bažnyčia nori aptarti pati save... Ji nori galutinai susitelkti prie savęs, geriau sakant, nori surasti save dieviškojo Įsteigėjo mintyje — ne tam, kad pasigėrėtų savimi, o kad galėtų geriau atlikti savo misiją, būtent — sujungti pasaulį su Kristumi... Pažinusi save geriau, pamačiusi savo santykį su Kristumi, Bažnyčia savaime nori atsinaujinti. -— Iš Pauliaus VI kalbos, atidarant Vatikano santarybos III sesiją.

DĖL ATSISKYRUSIŲ BROLIŲ *

ATSISKYRUSIŲJŲ krikščionių sąjūdžiai nūnai rodo du dalykus: pirma, kad Kristaus Bažnyčia yra viena ir todėl turi būti vienintelė; antra, ši paslaptinga, matoma vienybė galima įgyvendinti tik tada, kai yra vienybė tikėjime bei dalyvavime tuose pačiuose sakramentuose ir vienos bažnytinės vadovybės organiškame suderinime. Tokia vienybė nepaneigia įvairumo išraiškose (formose), sąjūdžiuose, teisėtose institucijose ar veikimo būduose.

Jei iš mūsų pusės (katalikų Bažnyčios) buvo kaltės dėl krikščionių suskilimo ir atsiskyrimo, tai nuolankiai meldžiame Dievą

* Iš Pauliau VI kalbos, atidarant Vatikano santarybos II sesiją.

mums atleisti ir to prašome savo brolių, kurie jaučiasi mūsų užgauti. Iš savo pusės mes atleidžiame užgavimus, kuriuos Katalikų Bažnyčia iškentėjo, ir užmirštame skausmą, pakeltą per ilgą nesutarimo ir atsiskyrimo laiką. Teišklauso dangaus Tėvas mūsų maldos ir tesuteikia mums tikrą brolišką ramybę.

BAŽNYČIOS AUTORITETAS

VISŲ Kristaus kūno narių bendras veikimas turi pasireikšti išoriniu būdu: išpažįstant tą patį tikėjimą, bendraujant tuose pačiuose sakramentuose, dalyvaujant toje pačioje aukoje, pagaliau uoliai vykdant tuos pačius įsakymus. Prie to dar turi būti regima galva, iš kurios eitų visokia veikla ir visų bendradarbiavimas tam pačiam tikslui. Mes čia turime mintyje Jėzaus Kristaus vietininką žemėje. Kaip dieviškasis Išganytojas atsiuntė pagalbininką — tiesos Dvasią, kad ji, jo vietoje, perimtų neregimą Bažnyčios vadovavimą, taip jis įpareigojo Petrą ir jo įpėdinius perimti regimą krikščioniškos visuomenės vadovavimą. (Pijus XII, enc. Apie mistinį Kr. kūną).

Petru ypatingu būdu rūpinosi Viešpats. Jis meldėsi už Petro tikėjimą, tartum kitų ištvermė savaime bus užtikrinta, jei jų galva nebus nugalėta. Petro asmenyje yra apsaugota visų stiprybė. Tat dieviškos malonės pagalba seka tokia tvarka: stiprybė, kurią Kristus teikia Petrui, kitiems apaštalams suteikiama per Petrą... Petro soste veikia (ir toliau) jo galia, reiškiasi jo autoritetas (šv. Leonas Didysis).

Dieve, tu leidai tautų įvairumą, bet tu norėjai išvidinės jų vienybės. Tu norėjai, kad žmonija būtų tarsi viena šeima, globojama ir vadovaujama vieno Tėvo. Tu davei mums jį, kupiną didžios meilės ir tvirtybės, kad lygintų mūsų skirtumus, derintų pažiūras, glaustų mus į vienybę. Laikyk jį, Viešpatie, sveiką ir tvirtą. Duok jam jėgos nenumaldomai siekti tavo vaikų sutartinės ir didžios taikos.

Tepasireiškia per jį, Viešpatie, tavo valia ir tėviškoji galia. Temoko jis mus ir pašvenčia, tejungia mus ir kuria mumyse taikos dvasią. Per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.[9]

PETRO laivas plauks, kaip plaukęs, * Ten, kur Kristus iria jį, * Nors neliausis vėjas kaukęs * Ir audra baisi.

Visą kelionę Dievo malonė * Saugos ir budės: * Gailestingoji Dvasia Šventoji * Amžiais, ves, lydės.

Džiaukis, Motina Lietuva, * Tu po Kristaus vėliava, * Šioj kelionėje nežūva, * Petro laivo įgula.

Kristaus brangioji, liaudie šventoji, * Pauliaus vedama, * Jūra audringa plauk ištvermingai * Laimėn kviečiama.[23]

BAŽNYČIA TREMTYJE

VISAIS laikais buvo benamių - tremtinių, o šiais laikais jų ypatingai daug. Benamybė yra gili problema, kuri paliečia žmogaus dvasios gelmes. Pro šią problemą nepraeina be dėmesio ir Bažnyčia. Pagaliau tai jos pačios problema.

Kiek Bažnyčios tėvų, rašytojų ir šventųjų buvo priversti ieškotis prieglobsčio svetur! Patys apaštalai dėl persekiojimų apleido savo gimtąją žemę anksčiau, negu savu noru būtų pradėję vykdyti Viešpaties įsakymą "eikite ir mokykite tautas". Ar pats Kristus, jo motina ir globėjas nebuvo tremtiniai ?

TREMTINIŲ ŠEIMA

Exui Familia *

Ištremtoji Nazareto šeima — Jėzus, Marija, Juozapas, — pasitraukusi į Egiptą ir ten besislėpdama nuo klastingo karaliaus pykčio, yra pavyzdys visų laikų ir visų kraštų emigrantų, keleivių, tremtinių, kurie dėl persekiojimų ar prievartos turėjo palikti savo tėvynę, tėvus, artimuosius, draugus ir pasirinkti svetimus kraštus...

Kaip gali nejaudinti širdies benamių dalia, jeigu joje atsispindi paties Dievo Sūnaus vargas tremtyje. Kaip šioj padėty Bažnyčia gali neskubėti su savo paguoda, o ypač pagalba,

* Šiuo vardu Pijus XII 1952. 8. 1 išleido konstituciją, įgalinusią aprūpinti tremtinius savais kunigais ir pamaldomis gimtąja kalba, ypač ten, kur nebuvo tautinių parapijų. Čia pateikiama minėtos konstitucijos pradžia.

kad, pakitusiose gyvenimo sąlygose, būtų išlaikyta bent paveldėto tikėjimo pilnatvė ?.. Kokios skaudžios būtų pasekmės, jeigu ištremtieji neturėtų tinkamo evangelinio patarnavimo? Būtų labiau apgailėtina, jei šie žmonės neturėtų savų kunigų, negu tai buvo anais liūdnais šv. Augustino laikais...

AUGUSTINIŠKAS RŪPESTIS

Jei trūksta kunigų, kokia nelaimė lydi tuos, kurie palieka šį pasaulį nekrikštyti arba nuodėme surišti! Koks pagaliau dejavimas ir kai kurių keiksmai, kad trūksta dvasinio patarnavimo ir kunigų! štai ką daro blogų laikų baimė ir kiek joje laimi amžinasis blogis.
O jei yra kunigų, jie, pagal Dievo duotas jėgas, visiems patarnauja: vienus pakrikštija, kitus su Dievu sutaiko, niekam Viešpaties kūno maisto neatsako, visus guodžia, pavyzdžiu patraukia, ragina, kad jie maldautų Dievą, kuris yra galingas apsaugoti nuo viso, ko bijomasi. — Iš šv. *Augustino* † 430 m., 228-to laiško.

LATERANO SANTARYBOS POTVARKIS

KADANGI daugelyje vietų tame pačiame mieste ir toje pačioje vyskupijoje gyvena įvairių kalbų žmonės, kurie, išpažindami tą patį tikėjimą, yra pasiskirstę apeigomis ir papročiais, tai griežtai įsakome, kad ganytojai tokias vietoves aprūpintų tinkamais dvasiškiais, galinčiais žmonių kalba ir apeigomis laikyti pa-

maldas, teikti sakramentus ir mokyti žodžiu bei pavyzdžiu.*

* Inocento III potvarkis Konstantinopoliui, kuris buvo išplėstas visai Bažnyčiai (panašiais atvejais). Tai padaryta Laterano santarybos (1215) dekretu, kuris niekad ligi šiol nebuvo atšauktas.

UŽ PASAULIO TREMTINIUS

Jėzau, visagalis ir amžinasis Dieve! Tu priėmei mūsų prigimtį, tapai mūsų Brolis, pasidarei visų prispaustųjų Ramintojas. Pažvelk malonės ir gailestingumo akimis į tūkstančius nelaimingųjų tremtinių. Karas išplėšė juos iš savo brangių namų židinio, ir jie, didžiausio rūpesčio suspausti, žvelgia į netikrą bei tamsų rytojų.

Jie tikėjo tave savo ramiomis ir laimingomis dienomis. Dabar, kai palietė juos neapsakomas skausmas, šis tikėjimas jiems pasidarė tvirčiausias ramstis, viltis ir suraminimas.

Dangaus Tėvo Sūnau, amžinoji Išmintie! Tu, kuris lemi šimtmečių bėgį ir kreipi tautų kelius, įsakyk nutilti audroms, kurios ardo ramybę atpirktoje tavo žmonijoje. Pasilik su mumis, vargšais ir nelaimingaisiais !

Juk ir tu kitados buvai tremtinys. Švenčiausioji ir meilingoji Motina Marija nešė tave ant rankų ir rūpestingasis Juo-

zapas, skaistusis Globėjas, saugojo tave. Suteik šiandien tiems, kurie priversti klaidžioti be pastogės, nepajudinamą atsidavimą Dievo valiai, kuris kilnino ir pašventino anuomet tavo ir tavo šeimos ištrėmimo kančias.

Tu, visų žemės gėrybių Viešpatie, galėjai apie save pasakyti: Lapės turi urvus, paukščiai lizdus, o žmogaus Sūnus neturi kur galvos priglausti (Mat. 8, 20). Padaryk, kad visi iš savo tėvynių išvarytieji, didžiausių nelaimių paliestieji galėtų pasisemti iš tavo laisvai pasirinkto neturto tos dieviškos jėgos ir tvirtybės, kuri padeda su nuopelningu kantrumu ištvert visus skaudaus gyvenimo kartumus.

Vardu visų šio žiauraus karo paliestųjų, kurie randasi liūdesyje, varge ir nelaimėje ir kartu vienybėje su jais kreipiamės į tave, Viešpatie, šiais liturgijos žodžiais:

Parodyk mums, Viešpatie, savo begalinį gailestingumą. Atleisk mums visas mūsų nuodėmes ir gelbėk mus nuo bausmių, kurias esame užtarnavę. Leisk mums, kurie pasitikime tavimi, sulaukti išauštant to ryto, kada ganytojas ir ganomieji, garbindami neišsakomą tavo gailestingumą, galėtų šaukti: Ačiū gailestingajam Dievui, mes esame išgelbėti! Taip, esame išgelbėti čia ir per amžių amžius. Amen (Pijus XII, 1944. 3. 12).

BAŽNYČIA PERSEKIOJIME

DAUGELYJE kraštų, net su aiškiai krikščioniška kultūra, neaprašomai žiauriai siaučia jau tiek dešimtmečių baisus persekiojimas daugelio mūsų brolių ir sūnų. . . Tas persekiojimas iškelia nepaprastą krikščionių ištvermę bei pranašumą, bet kartu parodo rafinuotą persekiotojų brutalumą (Jonas XXIII, enc. Motina ir Mokytoja, 1961).

IŠTVERTI TIESOS DVASIOJE!

KATALIKŲ Bažnyčia yra atsidūrusi skaudžiose sąlygose, panašiose, kokios buvo V amžiuje.* Kiek audrų šiais laikais blaško Bažnyčią! Matome, kaip daugelyje vietų evangelijos tikėjimas yra dideliame pavojuje. Matome, kaip kai kur siekiama tikinčiuosius atplėšti nuo katalikų vienybės. .. Kad šį taip didelį pavojų pašalintume, mes su pasitikėjimu meldžiame kovojančiai ir kenčiančiai Bažnyčiai globos šventojo popiežiaus Leono, kuris tiek veikė, rašė ir iškentėjo dėl katalikų vienybės. O į tuos, kurie dėl tiesos ir teisybės kenčia, kreipiamės paguodžiančiais šv. Leono žodžiais, kuriuos jis rašė Konstantinopolio dvasiškijai ir liaudžiai: “Ištverkite katalikiškos tiesos dvasioje ir per mus priimkite apaštališką padrąsinimą, nes jums suteikta malonė dėl Kristaus, kad ne tik jį tikėtumėte, bet už jį ir kentėtumėte” (Pilyp. 1, 29).

* Iš pop. Jono XXIII enc. Aeterna Dei, skirtos pop. šv. Leonui Didžiajam jo mirties 1500 m. sukakčiai, 1961. XI. 11.

ŠAUKSMAS PASAULIO SĄŽINĖN

Iš lietuvių laiško Šv. Tėvui

Katalikų Ganytojau, Šventasis Tėve! Gyvybės kaina mes perduodame Jums savo tautos kančių istorijos raštą, rodydami XX amžiaus bedievybės - komunizmo gėdą...

Iš mūsų atėmė ne tik žemę, namus, sunaikino miestus, vienkiemius, bet atėmė net minties laisvę, protavimą. Mus pavertė visiškais dvasios vergais. Mūsų kultūrą pasuko mažiausia šimtmečiu atgal.

1940-41 metų okupacija buvo tik šešėlis prieš dabartinį smurtą. Tada buvo tik gaivališkas siautimas, dabargi jau planingas tautos naikinimas... Visur smurtas, baimė, kraujas, kančia. Daugiau kaip 10.000 tikinčiųjų nukankinta arba iš bado ir šalčio mirė Sibire. Kasdien naujos aukos. Nėra namų, kuriuose nebūtų ašarų...

Ką mes kenčiame, gali suprasti tik tas, kas pats išgyveno. Okupantas yra azijatas; kai jis pasijunta galingas, yra baisus. Jo obskurantizmas, žiaurumas, kraujo troškimas, siautulys, naikinimo manija yra be ribų...

Šventasis Tėve, mes žinome šių dienų Jums užkrautus rūpesčius. Tačiau vardan mūsų iškentėtų kančių mes drįstame, kaip savo katalikų Vado, prašyti užtarimo. Mes nebeturime kaimynų, kuriems galėtume patikėti savo ir tautos ateitį. Iš visų pusių mus supa okupantas. Jūsų Šventenybės vadovaujami, katalikiškos Lietuvos vaikai, vieninteliai esame katalikai šiaurėje. Tokio spaudimo ilgai neišlai-

kyšime. Mūsų tikėjimas, papročiai, tradicijos, net mūsų kalba bus išnaikinta.

Mes dažnai galvojame apie viduramžio turkų, arabų ordas, kada iškilo didieji Romos vyrai: Urbonas II, Inocentas III. Mes dažnai klausiame, kur dingo kultūringo pasaulio tautos, kur yra šimtai milijonų pasaulio krikščionių? Ar nebėra pasaulyje teisybės mylėtojų, Didžiųjų Žmonių? Ar jie nežino, kaip broliai ir seserys krikščionys yra naikinami? Ar pasaulio krikščionys užsnūdo apgaulingu suraminimo miegu ir tiki, kad mus sunaikinusios ordos sustos? Ne, neklyskime ir savęs neapgaudinėkime!

Šventasis Tėve, mes tikimės būti išklausyti. Mes daug iškentėjome dėl šv. tikėjimo ir ištikimybės apaštalų Sostui. Todėl turime vilties tikėtis Jūsų paguodos žodžio ir pasaulio katalikų suraminimo, kad mūsų vaikai daugiau nebekentės dvasios vergijos. Mes tikime, kad Jūsų galingas žodis pajudins laisvę mylinčių tautų vadus iš apsnūdimo. .. Tėve, tark žodį, kaip kitados Romos koliziejuje pirmasis Popiežius šv. Petras.

Šventasis Tėve, mūsų raštas nėra toks, kokį norėtume parašyti. Rašome pogrindyje, prie mirgančios lemputės, kas valandėlę laukdami čekistų... Kai šis raštas Jus pasieks, gal mūsų nebebus. Kol jį nuneš, daug nešančiųjų pervers čekistų kulka.

Šventasis Tėve, mums, mirštantiems už religijos ir tautos laisvę suteik palaiminimą.

Tegyvuoja gyvųjų ir mirusiųjų Viešpats Jėzus Kristus ![98]

Pakeldamas akis aukštyn drebėjau,
Kad nepalaužtų valios man kančia, —
Įsmigo štai pirmoji vilyčia,
Ir nerimas, o Viešpatie, praėjo.

Kaip miela — lyg šilti lašai lašėja...
Lyg sąla sąnariai... Kaip gera čia
Man laukt, matyt su šypsena skaisčia
Ateinantį iš tolo Atpirkėją.

Garbė ir šlovė tau, o Visagali!
Maniau, kad reiks įtempti valią,
O štai tu pats manęsp ateini. ..

O kiek šviesos! Net man akis gadina...
Švelnaus skambėjimo skliautai pilni...
Tik styra jau galva, sunki kaip švinas...

Iš eilėraščio Šv. Sebastijonas[72a]

UŽ KENČIANČIĄ BAŽNYČIĄ

Viešpatie Jėzau, kankinių Karaliau, nuliūdusiųjų paguoda, išklausyk mūsų karštų maldų už mūsų brolius, kenčiančios Bažnyčios narius. Tegu jie nepalūžta kovoje ir nesvyruoja tikėjime, bet patiria gaivinančios paguodos, kurią tu teiki sieloms, pašauktoms būti tavo kryžiaus dalininkėmis.

Tiem, kurie turi kęsti kančias ir priespaudą, badą ir nuovargį, būk nesugriaunama tvirtove, kurioje jie rastų drąsos ir jėgų pavojuose ir pilnai suprastų tą už-

mokestį, kuris pažadėtas visiem, ištveriantiem kovoje iki galo.

Tiem, kurie kenčia dvasinę priespaudą, dažnai juo pavojingesnę, juo ji klastingesnė, būk tu šviesa, apšviečianti jų protą, kad aiškiai matytų tikrąjį tiesos kelią. Būk jiems jėga, stiprinanti jų valią, kad galėtų nugalėti kiekvieną netikrumą ir nuovargį.

Tiem, kurie negali viešai išpažinti tikėjimą, pastoviai gyventi krikščionišką gyvenimą, dažnai priimti šventus Sakramentus, pasitarti su savo dvasios vadovu, tu pats būk jiems paslėptu altoriumi, nematoma šventove, gausia malone ir tėvišku balsu, kuris jiem padėtų, juos stiprintų, gydytų jų kenčiančią dvasią ir duotų jiem džiaugsmą ir ramybę.

Tegul mūsų karštos maldos būna jiem parama. Tegul mūsų broliška užuojauta leidžia jiem pajusti, kad jie nėra vieni. Tegul jų pavyzdys būna pamokymu visai Bažnyčiai, o ypatingai mums, kurie juos taip nuoširdžiai prisimename.

Sutrumpink, Viešpatie, bandymų laiką ir padaryk, kad greitai visi — persekiojami ir atsivertę persekiotojai — galėtų laisvai tau tarnauti ir tave garbinti, kuris su Tėvu ir Šventąja Dvasia gyveni ir viešpatauji per amžių amžius. Amen. (Pop. Pijus XII).

KRIKŠČIONIS BAŽNYČIOJE

KAIP aš jaučiuos pašvęstoj bendruomenėj, nesijausdamas šventu? Kaip jaučiasi mano artimieji, kurie, kaip aš, iš kartų kartos priklausome Bažnyčiai ? Ar nepalankūs dabarties nusiteikimai prieš krikščionybę neveikia manęs ir manųjų ? Kokiom gi nuotaikom gyveno pirmieji, didieji krikščionys, Bažnyčios švyturiai? Bandykim pajausti krikščionio didybę, kuri dvelkia iš pirmųjų amžių.

KAM TU PRIKLAUSAI?

TAVO vyresnybė ir namai, kuriems priklausai, yra Kristaus Bažnyčia. Jos gyvenimo knygose įrašytas tavo vardas. Tavo purpuras — Kristaus kraujas ir tavo apsiauste jo kryžiaus ženklas.

Kirvis jau pridėtas prie (seno) medžio šaknų ir nauja atžala auga iš Jesės šaknies. Šiam pasauliui tu esi svetimas, nes jau esi pilietis dangiško miesto — Jeruzalės. Tu turi ką vertinti, nes turi savo paties švenčių kalendorių. Bet tu neturi nieko bendro su pagonių pasaulio džiaugsmais; priešingai, esi jiem svetimas. — ***Tertulijonas*** † c. 222, Apie kareivio vainiką, 11 ir 13.

PAŽINK SAVO VERTĘ!

MYLIMIEJI, dėkokime Dievui Tėvui per jo Sūnų Šventoje Dvasioje, kad savo didžiu gailestingumu jis mus pamilo ir savyje mus naujai atkūrė. Pažink savo vertę, krikščioni, tapęs dieviškos prigimties dalininku! Nebegrįšk atgal prie senų žemumų. Pagalvok, kokiam va-

dui ir kokiam kūnui priklausai! Suprask, jog buvai išplėštas iš tamsos nasrų ir perkeltas Dievo karalystėn. Juk nuo pat krikšto esi Šventosios Dvasios šventovė. Neišgink blogu elgesiu svečio iš savo širdies! ***Leonas Didysis*** † 461, 21-sis pamokslas.

SKUBĖK BAŽNYČION

NEUŽTENKA sakyti "Tėve", jei neini pas jį. Kur nori jo ieškoti ir kur jį surasi? Kelkis, iki šiol sėdėjęs ir miegojęs! Juk Kristus pasirinko stovinčius ir pasiruošusius. Kelkis tad ir skubėk Bažnyčion! Joje laukia Tėvas, joje yra Sūnus, joje dvelkia Šventoji Dvasia. — ***Ambrosiejus*** † 397, Komentarai Luko evangelijai, VII, 229.

KOKIA LAIMĖ TIKĖTI!

JEI nebūtume gavę Šventosios Dvasios, neturėtume laimės tikėti be regėjimo. Todėl Viešpats sako: Geriau jums, kad aš einu pas Tėvą, nes jei neisiu, Ramintojas pas jus neateis... Nors savo dievybe Kristus yra mumyse, bet, jei jis nebūtų savo kūnišku pavidalu pradingęs iš mūsų akių, niekad nebūtume buvę persmelkti tikėjimo Dvasios. Tas tikėjimas taps mūsų išganymo ir išaugštinimo priežastim. Jo dėka, būdami tyros širdies, galėsime matyti patį Žodį, Dievą Dievuje, per kurį viskas sukurta. Į išganymą veda ne tas tikėjimas, kurį laimime regėjimu, bet tas, kuris kyla iš pačios širdies. — ***Augustinas*** † 430, 148-sis pamokslas.

MALDA UŽ BAŽNYČIĄ*

PRAAMŽIŲ Viešpatie, šviesiųjų dvasių ir šventųjų sielų Dieve! Dieve visų, kurių širdys skaisčios ir kurie nuoširdžiai šaukiasi tavęs! Tu švieti danguje ir esi išpažįstamas tyrųjų dvasių. Čia žemėje esi šlovinamas himnais ir gyveni mūsų Bažnyčioje.

Amžinose padangėse sukūrei chorus savo tiesos gyriui ir šlovei. Šventieji angelai ir visos tyros sielos tau tarnauja. Padaryk, kad Bažnyčia išliktų gyva ir skaisti. Suteik jai dieviškų jėgų, ir šventieji angelai tegelbsti jai. Tada ji tyra širdim šlovins tave giesmėmis.

Mes maldaujame tave už visus Bažnyčios vaikus. Visiems būk maloningas ir atlaidus. Visiems suteik nuodėmių atleidimą. Suteik malonę, kad jie daugiau nebenusidėtų. Saugok ir globok juos pagundose. Pasigailėk vyrų, moterų ir vaikų. Apreikšk save visuose. Tebūna įrašyta į jų širdis, kad jie tave pažįsta per tavo viengimį Jėzų Kristų. Per jį tebūna tau garbė ir šlovė Šventoje Dvasioje dabar ir per amžių amžius. Amen.

* Iš Serapijono euchologijų, sukurtų ca. 350 m.

DIDELI ir nuostabūs tavo darbai,
Viešpatie, Dieve Visagalis!
Teisūs ir tikri tavo keliai,
amžių Karaliau!
Kas nebijos tavęs, Viešpatie,
ir negarbins tavo vardo?

Juk tu vienas esi šventas, —
ir visos tautos ateis
ir nusilenks pagarbiai prieš tave...
Apr. 15. 3-4

UŽ KRIKŠČIONIJĄ

Viešpatie, amžinasis Dieve, dangaus Tėve! Išlaikyk ir laimink mūsų Motiną Bažnyčią, kurią tavo Sūnus mums davė kaip brangiausi savo palikimą. Apšviesk visus dvasinius ir pasaulinius vyresniuosius, kad jie ugdytų tai, kas didina tavo vardo garbę, kas naudinga mūsų išganymui ir visos krikščionybės gerovei. Saugok nuo priešų puolimo mūsų šventąjį Tėvą popiežių N. Laimink mūsų augštuosius ganytojus ir kunigus, laimink jų darbą mūsų nemirtingoms sieloms išganyti.

Leisk, kad tikėjimo audros ir gyvenimo bandymai nepalaužtų mūsų ištikimybės ir atsparumo, kad niekad nenukryptume nuo tiesos ir tavo šventųjų įsakymų. Laimink mūsų šeimas sunkiuose šių laikų rūpesčiuose ir varguose. Duok malonės ir jėgos tėvams, kad jie, kupini stiprybės ir pasiaukojimo, atliktų savo šventas pareigas. Laimink jaunimą, kurio tikėjimui ir dorai graso tiek daug ir tokių didelių pavojų. Suteik malonės jaunuoliams ir mergaitėms, kad jie vertingiausiuose savo

jaunatvės metuose neprarastų širdžių tyrumo. Globok vaikus, kuriuos tu kadaise laiminai su tokia gilia meile.

Pažadink mumyse pirmųjų krikščionių išpažinėjų narsumą, suteik uolumo melstis ir eiti šventųjų sakramentų, dirbti Dievo ir artimo meilės darbus. Tau, Viešpatie, tebūna visas mūsų gyvenimas ir veikimas, mūsų klajonės ir mūsų mirtis. Suteik mums malonės čia ir leisk tenai, amžiname džiaugsme ir palaimoj, tave garbinti kartu su tavo Sūnumi, mūsų Viešpačiu, kuris gyvena ir viešpatauja per amžius. Amen.[36]

Tu sukūrei nuostabų pasaulį
Su žiedais, su sodais, su sapnais,
Ir po tavo dideliais delnais
Kaip aguonos grūdas šviečia saulė.

Tu sukūrei širdį, tartum paukštį,
Kad ji vis ilgėtųsi dangaus,
Kad visoj kelionėje žmogaus
Į tave ji, Dieve, kelio klaustų.

Tu sukūrei žemę, pilną dulkių,
Pilną kryžkelių ir šunkelių klaidžių,
Ir paklydęs girioje girdžiu:
— Neraudok, keleivi, neprapulsi —
Vėl kely žydės tau mano gėlės,
Su tavim einu aš kaip šešėlis.[8]

POTERIAI

POTERIAI liaudies kalboj reiškė įprastines maldas: Tėve mūsų, Sveika Marija, Garbė Dievui, Tikiu Dievą. Kartais šios maldos buvo papildomos Dievo įsakymais ir katekizminėm tiesom, kad vaikai geriau pasiruoštų pirmajai išpažinčiai. Įprastinės maldos su priedais vadinta didžiaisiais poteriais, o be priedų — poterėliais.

Vienas poterėlis ar poteris apėmė Tėve mūsų, Sveika Marija, Garbė Dievui. Rytą ir vakarą buvo kalbami trys, penki ar daugiau tokių poterių ir tik jų pabaigoj vienas Tikiu Dievą.

Maldinga mūsų liaudis kalbėjo poterius ne tik rytą, vakarą. Kartojo juos darbe, kelionėje, skausme, nelaimėse, ligoje ar kitoje grėsmėje. Neturėdama maldaknygių, nemokėdama rašto, šimtmečiais besimelsdama, sudėjo jinai į tuos poterius daug savo širdies ir dvasios. Tik iš tonacijos, iš įterptinių atodūsių galėjai atspėt, kiek tuose paprastuose žodžiuose slėpėsi gilaus jausmo, vilties ir tikėjimo. Ar ne tuose atodūsiuose brendo ir lietuviškojo žodžio meilė?

Kad pajaustume mūsų poteriuose šimtmečių alsavimą, pateikiame keletą seniausių Tėve mūsų, kartu su šiom dienom vartojamais mūsų poteriais.

SENIAUSI TĖVE MŪSŲ

15 a. pabaigos

TĖVE MŪSŲ, kuris esi danguosu, švęskisi vardas tavo, ateiki tavo karalystė, būki tavo valia kaip danguj teip žemėj. Duoną mūsų visų dienų duoki mumus nū ir atleiski mumus mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame mūsų kaltiemus, neveski mūsų žalonu, ale mus gelbėki nuogi viso pikto. Amen.

16 a. pabaigos (1595)

TĖVE MŪSŲ, kuris esi danguose, švęskis vardas tavo, ataik karalystė tavo, būk valia tavo kaip danguj, teip ir žemėj. Duoną mūsų visų dienų duod mumus šią dieną ir atlaid mumus mūsų kaltes kaip ir mes atlaidžeme saviemus kaltiemus ir neved mūsų ing pagundymą, bat gelb mus nuog pikto. Amen.

17 a. pradžios (1605)

TĖVE MŪSŲ,, kuris esi danguosu, šviskis vardas tavo. Ataik karalystė tavo. Būk valia tava kaip danguj, tep ir žemėj. Duonų mūsų visų dienų duok mumus nū. Ir atlaid mumus kaltes mūsų, kaip ir mes atlaidžiame kaltiemus saviemus. Ir nevesk mūsų pagundyman. Bet gelbėk mus nuog pikto. Amen.

18 a. vidurio (1755)

TĖVE MŪSŲ, kurs esi danguje, būk švenčiamas vardas tavo, ateik tavo karalystė. Būk tavo valia kaip danguje, taip ir an žemės. Duną mūsų dienišką duok mums šią dieną. Atleisk mums mūsų kaltes, kaip mes atleidžiam savo kaltiems. Nevesk mus pagundima(n). Bet gelbėk mus nuo pikto. Amen.

19 a. pradžios (1802)

TĖVE MŪSŲ,, kuris esi danguose, šveskis vardas tava, ateik karalystė tava, būk valia tava, kaip danguj, teip ir ant žiamės. Duonos mūsų visų dienų duok mums šiandieną. Ir atleisk

mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiam saviems kaltiems. Ir nevesk mus ink piktą pagundimą, bet gelbėk mus nuog visa pikta. Amen.

MŪSŲ LAIKŲ POTERIAI

ŽEGNONĖ

Vardan Dievo* Tėvo, ir Sūnaus, † ir Šventosios Dvasios. Amen.

VIEŠPATIES MALDA

Tėve mūsų, kurs esi danguje. Tesie šventas tavo vardas; teateinie tavo karalystė; tesie tavo valia, kaip danguje, taip ir žemėje.

Kasdienės mūsų duonos duok mums šiandien ir atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams; ir nevesk mus į pagundą, bet gelbėk mus nuo pikto. Amen.

ANGELO PASVEIKINIMAS

Sveika Marija, malonės pilnoji! Viešpats su tavimi; tu pagirta tarp moterų, ir pagirtas tavo įsčios vaisius Jėzus. Šventoji Marija, Dievo Motina, melskis už mus nusidėjėlius dabar ir mūsų mirties valandoje. Amen.

* Mūsų žegnonėje ir Trejybės garbinime iš seniausių Laikų įterptas "Dievas". Šis įtarpas, Lietuvos vyskupams prašant, buvo patvirtintas Romos.

APAŠTALŲ IŠPAŽINIMAS

Tikiu Dievą Tėvą, Visagalį, dangaus ir žemės Sutvėrėją; ir Jėzų Kristų, vienatinį jo Sūnų, mūsų Viešpatį, kuris prasidėjo iš Šventosios Dvasios, gimė iš Mergelės Marijos, kentėjo prie Ponto Piloto, buvo prikaltas prie kryžiaus, numiręs ir palaidotas; nužengė į pragarus, trečią dieną kėlės iš numirusiųjų, įžengė į dangų, sėdi dešinėje Dievo Tėvo Visagalio; iš ten ateis gyvųjų ir mirusiųjų teisti. Tikiu Šventąją Dvasią, šventą visuotinę Bažnyčią, šventųjų bendravimą, nuodėmių atleidimą, kūno iš numirusiųjų prisikėlimą ir amžinąjį gyvenimą. Amen.

TREJYBES PAGARBINIMAS

Garbė Dievui Tėvui, Sūnui ir Šventajai Dvasiai, kaip buvo pradžioje, dabar ir visados, ir per amžius. Amen.

DIEVO ĮSAKYMAI

Aš esu Viešpats, tavo Dievas, kurs tave išvedžiau iš Egipto žemės, iš nelaisvės namų.

Pirmas: Neturėk kitų dievų, tiktai mane vieną.

Antras: Netark savo Viešpaties vardo be reikalo.

Trečias: Sekmadienį švęsk.

Ketvirtas: Gerbk savo tėvą ir motiną.

Penktas: Nežudyk.

šeštas: Nepaleistuvauk.
Septintas: Nevok.
Aštuntas: Nekalbėk netiesos.
Devintas: Negeisk savo artimo moteries.
Dešimtas: Negeisk nė vieno daikto, kurs yra tavo artimo.

Mylėk Viešpatį Dievą visa siela, visu protu, visomis jėgomis, o artimą — kaip pats save.

BAŽNYČIOS ĮSAKYMAI

Pirmas: šventes švęsk. Antras: šventadieniais mišių klausyk. Trečias: Pasninkus pasninkauk. Ketvirtas: Eik išpažinties bent vieną kartą metuose ir apie Velykas priimk Švenčiausiąjį Sakramentą. Penktas: Savo bažnyčią laikyti padėk.

PAGRINDINES TIESOS

1. Yra vienas triasmenis Dievas: Dievas Tėvas, Dievas Sūnus ir Dievas Šventoji Dvasia. 2. Antrasis švenčiausios Trejybės asmuo, Dievo Sūnus, yra tapęs žmogumi ir numiręs dėl mūsų išganymo. 3. Dievas yra teisingas: už gerus darbus atlygina dangumi, o už piktus pragaru baudžia. 4. Žmogaus siela nemiršta.

SAKRAMENTAI

1. Krikštas. 2. Sutvirtinimas. 3. Švenčiausiasis Sakramentas. 4. Atgaila. 5. Ligonių patepimas. 6. Kunigystė. 7. Moterystė.

ATGAILOS DALYS

1. Nuodėmes atsiminti. 2. Už jas gailėtis. 3. Tvirtai pasiryžti nebenusidėti. 4. Nuodėmes išpažinti. 5. Už jas atsiteisti.

DIDŽIOSIOS NUODĖMĖS

1. Puikybė. 2. Godumas. 3. Paleistuvavimas. 4. Pavydas. 5. Rūstybė. 6. Persivalgymas arba persigėrimas. 7. Tingėjimas.

SVETIMOS NUODĖMĖS

Ką pikta daryti, 1 — patarti, 2 — liepti, 3 — padėti. Ką pikta darant, — 4 — pritarti, 5 — pagirti, 6 — nesulaikyti. Ką pikta padarius, 7 — tylėti, 8 — slėpti, 9 — pasidalyti.

PAGRINDINĖS DORYBĖS

1. Išmanumas. 2. Teisingumas. 3. Tvirtumas. 4. Susivaldymas.

DIDŽIOSIOS DORYBĖS

1. Nuolankumas. 2. Dosnumas. 3. Skaistumas. 4. Ramumas. 5. Maldingumas. 6. Artimo meilė. 7. Susivaldymas valgant ir geriant.

ŽYMIAUSIEJI GERI DARBAI

1. Malda. 2. Pasninkas. 3. Išmalda.

LABDARYBĖS DARBAI SIELAI

1. Nemokantį pamokyti. 2. Abejojančiam patarti. 3. Nuliūdusį paguosti. 4. Pikta daran-

tį sudrausti. 5. Pažaidas atleisti. 6. Nuoskaudas nukęsti. 7. Melstis už gyvus ir mirusius.

LABDARYBĖS DARBAI KŪNUI

1. Alkaną papenėti. 2. Trokštantį pagirdyti. 3. Nuogą apdengti. 4. Pakeleivį į namus priimti. 5. Kalinį sušelpti. 6. Ligonį lankyti. 7. Numirėlį palaidoti.

EVANGELIJOS PATARIMAI

1. Neturtas. 2. Skaistumas. 3. Paklusnumas.

DIEVIŠKOS DORYBĖS

1. Tikėjimas. 2. Viltis. 3. Meilė.

TIKIU, mano Dieve, viską, ką tu apreiškei ir per savo šventą Bažnyčią davei mums tikėti, nes tu, pati tiesa, negali klysti nei kitų klaidinti. Viešpatie, padidink mano tikėjimą!

VILIUOSI, mano Dieve, jog dėl Jėzaus Kristaus nuopelnų duosi reikalingų malonių man išganyti ir, jeigu laikysiuosi tavo įsakymų, suteiksi man amžiną laimę danguje, nes tu pats pažadėjai, Viešpatie, o ką pažadi — vykdai ir esi gailestingas. Viešpatie, sustiprink mano viltį !

MYLIU, mano Dieve, tave visa siela, visa širdim, visom jėgom, nes tu esi be galo geras, be galo vertas meilės. Dėl tavęs myliu ir artimą, kaip patį save. Viešpatie, leisk man vis labiau tave mylėti!

RELIGINIAI PAPROČIAI

IKEJIMAS išsiskleidžia ir įleidžia šaknis tautoje įvairiom paprotinėm formom, kurios pasidaro bendros, visų gerbiamos, užlaikomos, perduodamos naujom kartom. Panašių papročių turi ir kitos krikščioniškos tautos. Bet kiekvienoj kitaip jie ataudžiami, išgražinami, kitokiais pergyvenimais nuspalvinami. Tie skirtumai labai vertingi, ir dėl to palaikytini ir išlaikytini. Kas tuos mūsų papročius dar prisimena, gal prisimins ir nuotaikas, pergyvenimus — būdingus mūsų tautai.

Papročiai bręsta pirmiausia šeimose. Šeimos stalas telkia narius, kaip altorius bažnyčioj. Šeimos kryžius kelia visų akis augščiau stalo. Kryžius ir stalas sudaro išorinius centrus, kuriuos šeima apsupa tyliai pergyvenamu orumu. Po kryžium ir prie stalo išauga patys tėvai savo vaikų akyse. Vaikai seka tėvus ne pagal žodį, o pagal jų veiksmą ir pergyvenimą. Papročiai yra pastovios veiksenos vaisius.

Sveikinimasis

Sutikus žmogų: ***Garbė Jėzui Kristui*** (arba: ***Garbė Kristui!). — Per amžius.***

Valgant: ***Sotink, Dieve. — Dėkui.***

Atsisveikinant: ***Su Dievu, sudiev.***

Per Velykas - Kalėdas: ***Sveiki sulaukę šv. Velykų... Kalėdų. — Su tamstom drauge.***

Einant pro bažnyčią ar kryžių: pakeliama kepurė.

Susilaikymas nuo pramogų

Advente: belaukiant ateinančio Kristaus.

Gavėnioje: dėl Kristaus kančios.

Vėlinių išvakarėse: pagerbiant mirusiųjų atminimą.

Ypatingas pasninkas

Kūčių dieną: auka gimstančiam Kristui.
Pelenų dieną: atgailai už savo nuodėmes.
Didįjį penktadienį: dėl Kristaus mirties.

Mirusiųjų prisiminimas

Mirties metinėse: paprašant atlaikyti mišias.
Vėlinėse: pasimeldžiant, duodant išmaldą, aplankant kapą.

Laiminimai

Vaikų (bažnyčioje): per paskutinį Devintinių mišparą.
Vaikų (šeimoje): einant pirmąkart mokyklon, išvykstant kariuomenėn, priimant moterystę, stojant į vienuolyną ir kitomis svarbesnėmis progomis.
Jaunosios: atliekant jungtuves su mišiomis. Motinos: sulaukus kūdikio.

Pašventinimai

Laukų: pavasarį, vasarą.
Namų: naujai pastačius.
Buto: naujai įsikūrus.
Valgio: Velykų rytą.
Vandens: didįjį šeštadienį ir per Sekmines.
Žolių: Žolinėse, rugp. 15 d.
Sėklų: Marijos gimimo šventėje, rugs. 8 d.
Žvakių: Marijos įvedybų šventėje, vas. 2 d.

Ypatingos pamaldos

Šv. Kryžiaus garbei: trijų dienų procesijos prieš šeštines.

Šv. Sakramento garbei: devyni mišparai po Devintinių.

Šv. Dvasios atėjimui pasiruošti: devindienis prieš Sekmines.

Jėzaus Širdies garbei: birželio mėn. pamaldos ir pirmieji mėnesių penktadieniai.

Marijos garbei: gegužės ir spalio mėn. pamaldos bei pirmieji penki mėnesių šeštadieniai.

Tradicinės apeigos

Užrašas kreida (†K†M†B) Trijų Karalių šventei prisiminti.

Pelenų barstymas gavėnios pradžioje: atgailai paskatinti ir mirčiai priminti.

Verbų šventinimas: Kristaus triumfui ir jo nuplakimui priminti.

Asmeninės pareigos

Pasimelsti rytą ir vakarą.

Bent ***persižegnoti*** prieš valgant ir pavalgius.

Išklausyti šv. mišių sekmadieniais ir privalomomis šventėmis (JAV-se: Kalėdos, N. Metai, šeštinės, Žolinės, Visų Šventė ir Nek. Prasidėjimo šventė; Kanadoje: Kalėdos, N. Metai, Trys Karaliai, šeštinės, Visų Šventė ir Nek. Prasidėjimo šventė).

Prieiti išpažinties ir komunijos bent per didžiąsias šventes.

Šeiminės šventės

Jungtuvių metinės, 25-metinės, 50-metinės.
Motinos diena: gegužės mėnesį.
Vaikų pirm. komunijos diena.
Tėvų ir vaikų vardinės.

Mokyklinės šventės

Mokslo metų pradžia (su pamaldomis).
Lietuvos jaunimo globėjo šv. Kazimiero diena.

Organizacinės šventės

Katalikiškosios Akcijos: Kristaus Karaliaus šventė.
Ateitininkų: Sekminės, Kristaus Karaliaus ir šv. Kazimiero šventės;
Skautų: šv. Jurgio ir šv. Kazimiero šventės.
Lietuvos vyčių: šv. Kazimiero.

Parapinės šventės

Bažnyčos pašventinimo diena.
Parapijos šventojo globėjo diena.
Atlaidų dienos.

Tautinės šventės

Nepriklausomybės paskelbimo vasario 16.
Tautos globėjo šv. Kazimiero: kovo 4 d.
Tautos išsklaidymo diena: birželio 15-ta.
Vytauto vainikavimo: rugsėjo 8 d.

Tautų šventės

Kristaus Karaliaus: spalio paskutinis sekmadienis.
Popiežiaus vainikavimo metinės.

IŠPAŽINTIS SVETIMOM KALBOM

KELIAUJAM po pasaulį arba gyvenam nuošaliai lietuvių, kur savų kunigų neprisišauksi. Tada išpažintį tenka atlikti svetima kalba. Pusėtinai vartojam ne vieną kalbą, bet dažniausiai nežinom išpažinties formos arba specialių išsireiškimų. Tuo tikslu pateikiami šie pavyzdžiai.

Pagal pavyzdžius lengviau patikslinsime savo sąžinę, atrinksim, kas mums tinka, arba papildysim savais žodžiais, ko trūktų. Svarbiausia, kad netrūktų nuoširdumo ir intencijos atlikti išpažintį gerai.

Prie pavyzdžių pridėti trumpi gailesčio aktai. Bet jie nebūtinai vartotini. Juk mokame šį aktą sava kalba. Pagaliau svarbu ne žodžiai, o pats gailestis.

ANGLIŠKAI

BLESS ME, Father, for I have sinned. It is a week (arba: a month, a year) since my lašt confession. I accuse myself of the following:

I used God's name irreverently.

I neglected my prayers for a long time.

I missed Mass on Sunday (arba: on a holyday of obligation) through my own fault.

I disobeyed (arba: I showed disrespect) to my parents (arba: legitimate superiors).

I neglected my duties to my wife (arba: husband, children).

I gavę bad example to others: I got drunk, fought, quarreled with others, told filthy stories, cursed, blasphemed.

I was angry at another person (arba: unkind, arrogant, envious, jealous, revengeful toward others).

I physically injured another person.

I willfully took pleasure in impure thoughts and desires.

I abused my marriage rights.

I was unfaithful to my wife (husband).

I read bad books, looked at bad pictures.

I have stolen (arba: helped, encouraged others to steal, kept stolen goods).

I injured my health by excessive drinking, and by this also hurt my family.

I have deliberately lied to deceive others (arba: I injured the reputation of others by lying).

I talked uncharitably of others (arba: I revealed their faults without necessity).

I have failed to receive Holy Communion during Easter time.

I have made a bad confession (I received holy Communion in the state of mortal sin).

For these and all the sins of my past life I am truly sorry.

Per išrišimą gailėtis: My God, I am truly sorry for having offended Thee; give me grace never to sin again.

Po išrišimo, nueinant: Thank you, Father!

VOKIŠKAI

Gelobt sei Jesus Christus! Meine letzte Beichte war vor einer Woche (arba: vor einem Monat, einem Jahr). In Demut und Reue bekenne ich meine Suenden:

Ich habe Reden gegen den Glauben gefuehrt (arba: zugestimmt).

Ich habe ueber heilige Dinge gespottet.

Ich habe an Sonntagen die heilige Messe ganz (arba: zum Teil) versaeumt.

Ich habe andere von religioesen Pflichten abgehalten.

Ich habe das Sakrament der Busse und der hl. Kommunion in der Osterzeit nicht empfangen.

Ich habe meiner Eltern keine Ehrfurcht erwiesen.

Ich habe meine Kinder ungerecht behandelt.

Ich habe andere geringgeschaetzt (arba: verachtet, gehasst).

Ich habe in Feindschaft mit ändern gelebt und Rache zu ueben gewuenscht.

Ich habe durch unkeusche Gedanken und Begierden (arba: durch Blicke, Reden, unkeusche Werke) gesündigt.

Ich habe die Ehe missbraucht.

Ich habe mich gegen die Treue der Ehe verfelht.

Ich habe durch Lesung schlechter Buecher (arba: durch Besuch gefaehrlicher Orte) gesuendigt.

Ich habe dem Nächsten an seinem Eigentum geschadet.

Ich habe durch Spiel, Trinken und Ausschweifungen meiner Gesundheit geschadet (arba: meine Familie in Not gebracht).

Ich habe falsches Zeugnis abgelegt.

Ich habe durch Luegen (arba: durch Ehrabschneidung, Verleumdung) anderen Schaden zugefuegt.

Diese und alle Suenden meines ganzen Le-

bens bereue ich von Herzen. Ich bitte um eine Busse und die priestliche Lossprechung.

Per išrišimą gailėtis : Mein Gott, ich bereue von ganzem Herzen, dass ich Dich beleidigt habe: Gib mir die Gnade, nimmermehr zu suendigen.

Po išrišimo: Ich danke Ihnen herzlichst!

P R A N C Ū Z I Š K A I *

BENISSEZ-MOI, mon Pere, parce que j'ai péché. Il y a une semaine (arba: un mois, une année) depuis ma dernière confession. Voici mes péchés:

Je m'accuse d'avoir parlé contre la foi.

Je m'accuse d'avoir mal parlé des choses saintes.

Je m'accuse d'avoir empêché les autres de faire leurs devoirs religieux.

Je m'accuse de n'avoir pas fait ma confession et communion annuelle (arba : de n'avoir pas fait mes paques).

Je m'accuse de n'avoir pas respecté mes parents.

Je m'accuse d'etre injuste envers mes enfants.

Je m'accuse d'avoir méprisé les autres (arba: d'avoir eu haine).

Je m'accuse d'avoir entretenu inimitié et vengeance contre mon prochain.

Je m'accuse d'avoir péché contre le sixième commendment par pensées, désirs (arba: regards, paroles, actions).

* Šiam ir ispanų tekstui neturėta kai kurių akcentų.

Je m'accuse d'avoir abusé du mariage.

Je m'accuse d'avoir péché contre la fidélité de mariage.

Je m'accuse d'avoir péché par lecture de mauvais livres (arba: par fréquentation de mauvais locaux).

Je m'accuse d'avoir pris des choses d'autrui.

Je m'accuse d'avoir nui a ma santé par l'ivrognerie (arba: d'avoir nui a ma famille).

Je m'accuse d'avoir rendu faux témoignage.

Je m'accuse d'avoir nui aux autres par mensonge.

Je m'accuse des tous ces péchés et ceux de toute ma vie; j'en demande pardon a Dieu et a vous, mon Pere, la pénitence et l'absolution.

Per išrišimą gailėtis : Mon Dieu, je me repens de vous avoir offensé; aidez-moi a ne plus pécher.

Po išrišimo, nueinant: Je vous remercie, mon Pere, cordialement.

I S P A N I Š K A I

BENDECIDME, Padre, porque he pecado. Hace una semana (arba: un mes, tres meses) que no me he confesado. Me acuso de los siguientes pecados :

He usado el nombre de Dios con irreverencia.

He omitido las oraciones cotidianas por mucho tiempo.

He faltado a la Misa los domingos (arba: las fiestas de guardar) por mi culpa.

He desobedecido (arba: he faltado al respecto) a mis parientes (arba: a mis superiores legitimos).

He descuidado con mis deberes a mi esposa (arba: a mi esposo, hijos).

He dado mal ejemplo a otros (me he borrachado, peleado).

Me he enojado con otros (arba: estuve arrogante, envidioso, celoso, vengativo).

Hice dano a otros.

He tomado placer en los pensamientos y deseos impuros voluntarmente.

He abusado mis derechos matrimoniales.

Estuve infiel a mi esposa (arba: esposo). He leido libros malos, he visto peliculas malas.

He robado (arba: he ayudado a otro robar, retuve cosas robadas).

He lastimado mi salud y mi familia por borracharme.

He mentido, he calumniado a otro.

He faltado caridad en palabras, he revelado sus faltas sin necesidad.

No he recibido la santa Comunion durante del tiempo de Pascua.

He hecho mala confesion, he recibido la santa Comunion en el estado del pecado mortal.

Por estos y todos los pecados del pasado me siento mucho.

Per išrišimą kalbėti: Dios mió, me arrepiento de haberte ofendido, ayúdame para no pecar más.

Po išrišimo: Muchas gracias, Padre.

KALENDORINIAI VARDAI

NAUJOS kartos pasigenda naujesnių ir įvairesnių šventųjų vardų, o jų yra užtektinai. Tokiems naujiems ilgesniems vardams iš anksto pridėti trumpiniai skliausteliuose. Tai reiškia, kad krikštijant dokumentuose rašomas pilnas vardas, o praktiškai — dėl patogumo gali būt vartojamas jo trumpinys.

Naujų vardų lietuviškoji rašybos forma, taip pat jų trumpiniai yra peržiūrėti, patikslinti kalbininko A. Salio. Jo paties naujai parinkti ir kritiškai perrikiuoti tautiniai vardai. Tam pasinaudota senais mūsų asmenvardžiais ir prūsų vardynu. Šiame vardyne jie dedami po krikščioniškųjų vardų, atskiriant pirmuosius nuo antrųjų tašku ir brūkšniu (.—). Ilgesniems tautiniams vardams taip pat pridėti trumpiniai skliausteliuose.

Tautinių vardų duota lygiomis vyriškų ir moteriškų. Krikščioniškieji šios lygybės negalėjo išlaikyti, nes dienas pasirenka ne šventieji, o mirtis."

Šventieji nėra lygūs savo vardų garsumu, paliktais nuopelnais ir savo padėtimi kulto srity. Atsisakyta juos rikiuoti, dėl to pasirinkta alfabetinė tvarka. Alfabetas išsprendė ir kitą klausimą, ką pirma dėti — vyriškus ar moteriškus vardus.

SAUSIS

1. Eugendas (Eugas), Fulgentas (Fulgas, Pulgis), Konata (Kona).—Arvaidas (Arvas), Sniegą.

2. Adelardas (Adas, Lardas), Odilas (Odas), Stefana (Stefa). — Drovydas (Drovas), Gailutė (Gaila).

3. Florentas (Floras), Genovaitė (Genė), Gordijus (Gordas). — Viltautas (Viltas), Vyda.

4. Angela (Gėla), Oringa (Ora), Rigobertas (Rigas). — Arimantas (Arys), Ardanga (Arda).

5. Emilija (Milė), Gaudentas (Gaudas), Talida (Lida), Telesforas (Telas). — Gedutė (Geda), Vaidenis (Vaidys).

6. Baltazaras (Baltas), Kasparas (Kaspas), Melchioras (Merkelis); Melanas (Lanas), Viltrūda (Viltra). — Arūnas (Aras), Ginda.

7. Kentigerna (Kentą, Gerna), Reinoldas (Noldas), Tilas, Vidukindas (Vidas). — Rutenis (Rutys), Raudvilė (Rauda).

8. Apolinaras (Apolis, Polis), Atelmas (Elmas), Gudulė (Guda), Pega. — Gintė, Vilintas (Vilys).

9. Bertvaldas (Bertas, Valdas), Filanas (Filas), Paskazija (Paska), Vaningas (Ingas). — Algis, Gabija (Gabė).

10. Agatas (Agas), Nikanoras (Nikas, Noras), Setrida (Setą, Rida), Tomijonas (Tomas). — Ginvilas (Ginas), Ragailė (Raga).

11. Fidelmija (Fida), Higinas (Ginas), Palemonas (Palemas). — Audrius, Vilnė.

12. Cezarija (Ceza), Alfredas (Alfas), Arkadas (Arkas). — Gida, Vaigedas (Valgas).

13. Bernonas (Bernas), Iveta (Iva), Viventas (Vivas, Ventas). — Dargaudas (Dargas), Gilvė.

14. Feliksas (Felis), Hilaras (Hilas), Makrina (Makra), Savas. — Auksė, Laimis.

15. Bonitas (Bonas, Bonys), Medą, Paulius, Tarsicija (Tarša). — Skirgaila (Skiras), Snieguolė (Sniegą).

16. Berardas (Beras, Ardas), Marcelis (Marcys), Priscilė (Priska, Čilė). — Draumantas (Draumas), Ringėla (Ringą).

17. Antanas (Antas), Jonilė (Jonė, Nile), Leonilė (Leoną, Leonė), Mildgita (Milda, Gitą)— Dovainas (Dovas), Vilda.

18. Leobardas (Lebas, Bardas), Liberta (Liba), Priska. — Gedigaudas (Gėdys), Ragnytė (Ragna).

19. Kanutas (Kanas), Marijus (Marys), Pija. — Gidą, Raivedys (Raivys).

20. Eutimas (Timas), Fabijonas (Fabas), Sebastijonas (Sebas). — Daugvydas (Daugas), Nomeda (Noma, Medą).

21. Agnietė (Agna, Agnė), Auguras (Augąs), Epifanas (Epas), Inė. — Galiginas (Galys), Garsė.

22. Anastazas (Anastas, Nastas), Blesilė (Blesa), Vincentas (Vincas). -— Nauta, Vingaudas (Vinas).

23. Emercijona (Emera), Ildefonsas (Ildas), Raimundas (Raimas). — Gailigedas (Gailys), Gunda.

24. Artūras (Artas), Bertrandas (Bertas), Timotiejus (Timas). — Gaivilė (Gaiva), Žugaila (Žugas).

25. Amarinas (Amas), Juventinas (Juventas, Juvas), Toretgida (Toreta, Gida). — Vaira, Viltenis (Viltis).

26. Alberikas (Albas), Batilda (Tildą), Paulė, Polikarpas (Polis). — Rimantas (Rimas), Singa.

27. Devota (Deva), Jonas Auksaburnis, Natalis (Natas). — Jogundas (Jogys), Vėjūna (Vėją).

28. Kinera (Nėra), arba Kaindra (Indra), Petras Nolaskas, Valeras (Valys). — Gedantas (Gedas), Nijolė (Jolė).

29. Akvilinas (Akvilas), Gildąs, Pranciškus Salezas (Pranas, Pranys). — Girkantas (Giras), Žibutė (Žiba).

30. Adelelmas (Adelas), Adelgunda (Adela, Gunda), Hiacinta (Jacinta, Cinta), Martina (Marta), Savina (Sava). — Banguolė (Banga), Milgaudas (Milius).

31. Jonas Boska, Marcela (Marcė, Cela), Melangela, arba Monacela (Melą, Gėla, Cela), Luiza (Iza). — Eidigintas (Eidys), Jaunega (Jaunė, Nega).

VASARIS

1. Cinija (Cina), Ignotas (Ignas), Sigibertas (Sigas), Veridiana (Vera, Diana). — Eidvilė (Eida), Gy tau tas (Gytas).

2. Adelbaldas (Adelas), Adeloga (Ada, Loga). — Rytys, Vandenė (Vandė).

3. Ansgaras (Ansgas), arba Oskaras (Oskas), Berlinda (Bėra, Linda), Blažiejus (Blažys), Odorikas (Odas, Rikas). — Ata, Radvilas (Radys).

4. Andriejus Korsinis (Andrius), Joana iš Valois (Jonė), Nitardas (Nitas, Ardas),

Rabanas (Rabas), Vulgis. — Arvilė (Arva), Vydimantas (Vydys).

5. Agota (Aga), Avitas (Avas), Vodalis (Dalys), arba Vodaldas (Aldas). — Birutė, Gaudvinas (Gaudas).

6. Darata (Dara), Titas, Vedastas, arba Vastas (Vedas, Astas). — Alkis, Žyvilė (Žyva, Vilė).

7. Adaukas, arba Adauktas (Adas, Auktas), Meldonas (Meldas), arba Medonas (Medas), Romualdas (Romas). — Druva, Romas.

8. Jonas iš Matos, Mengoldas (Mengas), Kointa (Inta). — Dromantas (Dromas), Nirma.

9. Altas, Apolonija (Apola, Polė), Erikas (Eras), Kirilas Aleksandrietis (Kiras). — Algė, Joviltas (Jovas).

10. Amantas (Amas, Mantas), Skolastika (Skolė), Sotera (Tėra). — Girvydas (Giras), Vydgaila (Vyda).

11. Adolfas (Adas), Ardanas (Ardas), Gobnata, arba Gobneta (Goba, Nata), Helviza (Hela, Elva). — Gustautas (Gustas), Mante.

12. Aleksis, Eulalija (Eula), Liudanas (Liudas), Reginaldas (Regys, Naldas). — Deimantė (Deima), Mantiminas (Mantys).

13. Agabas (Agas), Gerlinda (Gera, Linda), Irmhilda, arba Ermenhilda (Irma, Erma, Ilda), Lucinas (Lucys), Renula, arba Relinda, Renilda (Rena). — Algaudas (Algas), Rauda.

14. Auksentas (Auksys), Juozapa (Juzė), Valentinas (Valys). — Geda, Saulius.

15. Faustinas (Faustas), Jovitas (Jovas), Jurgita (Jurga, Gita), Sigurdas (Sigas). — Girdenis (Girdys), Nirginda (Nirga).

16. Honestas (Nestas), Onesimas (Onys, Simas), Pilypą (Pilė). — Laisvė, Vasaris.

17. Evermodas (Everas), Romulas (Romas), Silvinas (Silvas). — Vaišvilas (Vaišas), Viltė.

18. Angilbertas (Angilas, Angas), Bernadeta (Berna, Dėta), Eladijus (Elas, Ladys).— Gendrė, Lengvenis (Lengvys).

19. Belina (Belą, Lina), Gabinas (Gabys), Konradas (Konas). — Nida, Šarūnas (Šaras).

20. Amata (Ama), Eucherijus (Euehas), Falkas, Nilas, Sadotas (Sadas). — Rindaugė (Rinda), Visginas (Visgys).

21. Eleonora (Elė, Lora, Nora), Gundebertas, arba Gumbertas (Gundas), Verulas (Veras). — Jovilas (Jovas), Žemyna.

22. Abilas (Abas), Aristi jonas (Aristas, Arys), Elvinas (Elvys), Margarita (Marga). — Darvydas (Darvas), Gintaute (Ginta).

23. Jurminas (Juras, Minas), Petras Damijonas, Romana (Roma), Viligis (Vilys, Ligys). — Gantautas (Gantas), Siga.

24. Adelė (Ada), Betas, Edelbertas, arba Etelbertas (Etas), Motiejus (Motas). — Goda, Virgaudas (Virgas).

25. Adeltrūda, arba Aldetrūda (Alda), Avertanas (Averas), Gerlandas (Gerią̧s), Valburga (Valba). — Margiris (Margys), Rasa.

26. Izabelė (Zabelė, Iza), Matilda (Mata, Tilda), Rodvaldas (Rodas, Valdas). — Aurime (Aura), Jogintas (Jogys).

27. Gabrielius (Gabrys), Galmaras (Galinas), Honorina (Onora, Nora), Leandras (Andras). — Ginvilas (Ginas), Vilmantė (Vilma).

28. Ansvaldas, arba Osvaldas (Valdas), Antonija (Anta), Vilana (Vila, Lana). — Alna, Vilgardas (Vilgas).

KOVAS

1. Albinas (Albas), Antonina (Anta, Nina), Eudokija (Euda), Rudesindas, arba Rosendas (Sindas), Siviardas (Sivas, Ardas). — Rusnė, Tulgaudas (Tūlas).

2. Heraklas (Heras), Januarė (Jana), Marcelinas (Marcys, Linas). — Eitautas (Eitas), Naida.

3. Kunigunda (Gunda, Niga), Nonita (Nona, Nitą), Ticianas (Ticas). — Tulnega (Tulna), Uosis.

4. Kazimieras, Lietuvos Globėjas (Kazys), Humbertas, arba Umbertas (Bertas), Liucijus (Liucas). — Daugvydas (Daugas), Virda.

5. Gerasimas (Geras), Klemensas (Klemas), Virgilijus (Virgas). — Giedrė, Vydotas (Vydas).

6. Evagras (Evas), Felicita (Felė), Koletą (Leta), Olegaras (Olas). — Novilas (Novas), Raminta (Rama).

7. Eubulas (Eubas), Germanas (Germas), Tomas Akvinietis.—Galmė, Rimtautas (Rimtas).

8. Beata (Ata), Jonas iš Dievo, Veremundas (Veras). — Gaudvilė (Gauda), Seibutas (Seibas).

9. Domininkas Savija (Domas), Pranciška (Pranė), Vitalis (Vitas). — Visgaila (Gaila), Žygintas (Žygas).

10. Atalas (Atas), Augi jas (Augąs), Emilis (Ernas), Geraldas (Geras). — Nindra, Visvydas (Visvys).

11. Augąs, Aurėja (Aura), Kandidas (Didas), Konstantinas (Kostas). — Eigustė (Guste), Gedimtas (Gėdys).

12. Grigalius Didysis (Grigas), Fina, Mūras. —- Galvirdas (Galvys), Vinmantė (Vina).

13. Agnelis (Agnas), Patricija (Patra), Roderikas (Rodąs, Rikas), Rozina (Zina). — Liutavaras (Liūtas), Vaiga.

14. Kirinas (Kiras), Matilda (Mata, Tildą). — Sugardas (Sugas), Viligaila (Vilė).

15. Klemensas Marija (Klemas), Longinas (Ginas), Matorona (Mata), Menignas (Menys, Nignas). — Gunta, Tautas.

16. Agapitas (Agas), Euzebija (Zeba), Megingaudas (Megas, Gaudas). — Nirgunda (Nirga), Vaidotas (Vaidys).

17. Agrelis, arba Agrikolas (Agrys), Gertrūda (Gerta, Trūdė), Patrikas (Patras). — Gendvilas (Gendas), Varūna (Vara).

18. Eduardas (Edas, Ardas), Kirilas iš Jeruzalės (Kiras), Sibilė (Siba). — Eimutis (Eimas), Saulė.

19. Alkmundas (Alkas, Mundas), Juozapas, Jėzaus Globėjas (Juozas, Juzas). — Nautilė (Nauta), Vilas.

20. Benignas (Benas), Irmgarda (Irma), Kaldija (Kalda)—Vilė, Žygimantas (Žygys).

21. Benediktas (Benys), Birilas (Rilas), Ednas, Klemencija (Klema), Mikalojus (Mikas, Nikas). — Nortautas (Noras), Sanga.

22. Kotryna (Katrė), Leja, Oktavijonas (Oktas). — Gante, Linas.

23. Akvilė (Vilė), Domitas (Domas), Juozapas Oriolis (Juozas, Juzas), Merbotas (Merbas). — Galgintas (Galys), Vismante (Visma).

24. Donardas (Donas, Nardas), Gabrielius Arkangelas (Gabrys), Hildelita (Hilda, Delita, Lita). — Daumantas (Daumas), Niką.

25. Dūla, Heraldas (Aldas), Liucija (Liucė), Pelagas (Pelas). — Kante, Vaišvilkas (Vaišas).

26. Garbanas (Garbas, Garbys), Kastulas (Kastas), Liudgeras (Liudas, Geras), Teklė. — Arbutas (Arbas), Gila.

27. Aleksandras, Žemaičių glb. (Aleksas), Augusta (Gusta), Jonas Damaskietis, Lidija (Lida). — Ramotas (Ramas), Rūta.

28. Osburga (Osa), Rogatas (Gatas), Tutilas (Tilas). — Girma, Rimkantas (Rimas).

29. Bertoldas (Bertas), Diemuta (Diema), Sekundas (Kundas). — Almante (Alma), Kernius.

30. Kvirinas (Kviras), Regulas (Regas), Tolas. — Meda, Vinotas (Vinas).

31. Akatas (Akas), Aldas, Amas, Balbina (Balba). — Ginas, Vartvilė (Varta).

BALANDIS

1. Melitas (Melys), Teodora (Tedą, Dora), Valerikas (Valeras), — Dainora (Daina), Ringaudas (Ringas).

2. Nicetas (Nicas), Pranciškus iš Paulos (Pranas, Pranys), Teodozija (Tedą, Teoda). — Ankodas (Ankus), Varda.

3. Agapė (Aga), Ričardas (Ričas). — Rimtaute (Rimta), Vytenis (Vytis).

4. Alėta (Ala, Alė), Izidorius (Dzidas). — Algaudas (Algas), Eglė.

5. Irena (Ira, Rena), Krescencija (Kresa, Kresė), Vincentas Ferraris (Vincas), Zenonas (Zenas). — Rimvydas (Rimas), Žyginte (Zyga).

6. Diogenas (Diogas, Genas), Genardas (Genas), Julijona (Julė), Platone (Tonė). — Daugirutis (Daugys), Žintė.

7. Afratas (Afras), Albertas (Aibas), Gibardas (Gibas), Uršulina (Uršė, Lina), — Kiną, Minvydas (Minas).

8. Dionizas (Denys, Nizas), Julija (Julė), Redemptas (Rėdys). — Girtautas (Giras), Mata.

9. Akatas (Akas), Dotas, Kasilda (Kasė, Silda), Valtrūda (Valė). — Aurimas (Aurys), Dalia.

10. Etoras (Etas), Paladas (Ladas), Terentas (Terys). — Agna, Mintautas (Mintas).

11. Aidas, Antipas (Antas), Godeberta (Goda), Leonas Didysis (Levas). — Daugaila (Dauga), Vykintas (Vykas).

12. Damijonas (Damas), Sabas, Vigbertas (Vigas), Vizija (Iza). — Jovirdas (Jovys), Juraitė.

13. Agatonika (Aga), Hermenegildas (Hermas, Gildas), Ida, Ursas. — Algaudė (Ala), Mingaudas (Mingas).

14. Abundas (Undas), Justinas (Justas), Tiburtas (Tibas). — Vainila (Nila), Visvaldas (Valdas).

15. Anastazija (Nastė) Laurentinas (Lauras), Olimpas (Olys), Viktorinas (Viktas). — Vaidote (Vaida), Vilnius.

16. Apodemas (Apodas), Enkrata, arba Engrata (Enga), Kajus, Kalistas (Kalys), Vasijus (Vasys). — Nygaila (Nyga), Svirgantas (Sviras),

17. Anicetas (Anys), Elijas (Elys), Robertas (Robas), Vandas. — Dravenis (Dravys), Sirvilė (Sirva).

18. Agija (Aga), Aja, Antija (Anta), Galdinas (Gaidas, Dinas). — Nomėga (Mėga), Sudvinas (Sudas).

19. Alpagas (Alpas), Sokratas (Kratas), Ursmaras (Ursas). — Eirimas (Eirys), Lazduona (Laza, Duonė).

20. Adalaras (Adas, Laras), Agnė, Kadvalis (Kadas, Valys), Teonas. — Aneida, Goštautas (Gostas).

21. Anzelmas (Zelmas), Apolas, Konradas (Konas), Kondratas (Kondras). — Argėla (Arga), Milgedas (Milgas).

22. Leonidas (Levas, Nidas), Soteras (Teras), Senorina (Senora, Norina). -— Josbutas (Josas), Narūna (Nara).

23. Adalbertas, prūsų ap. (Adas, Bertas), Jurgis — antrasis Lietuvos globėjas, Iberas (Ibas), arba Ivoras (Ivas). — Daugaudas (Daugas), Rodvilė (Rodva).

24. Bona, Dona, Egbertas (Egas), Fidelis (Fidas). — Grožvyda (Vyda), Valimantas (Valys).

25. Erminas (Ermas), Melą, Morkus. — Tolmantas (Tolas), Žada.

26. Aida, Kietas, Klarentas (Klaras), Liucidas (Liucys, Idas). — Girdivydas (Girdys), Vandra.

27. Marijona (Marė), Petras Kanizijus, Tertulijonas (Tertas, Tulys), Zita. — Aušra, Gotautas (Gotas).

28. Paulius nuo Kryžiaus, Poli jus (Polys), Prudentas (Prudys), Valerija (Valė). — Valga, Vygantas (Vygas).

29. Avija, arba Ava, Bertrandas (Bertas), Emilijonas (Emys, Emilis). — Ginvilė (Ginva), Vaitenis (Vaitys).

30. Genistas (Genas, Nistas), Kotryna Šiemetė (Katrė), Sofija (Zosė). — Venta, Virbutas (Viras).

GEGUŽĖ

1. Acijus (Acys), Grata, Orentas (Oras), Zigmantas (Zigmas). — Vydmanė (Vydma), Žilvinas (Žilvys).

2. Atanazas (Atas), Geva, Gluvas, Mafalda (Aida). — Eidmantas (Eidas), Meilė.

3. Ansfridas, arba Osfridas (Ansas, Fridas), Juvenalis (Juvas, Venas), Ventūra (Venta). — Arvystas (Arvys), Diva.

4. Florijonas (Floras), Monika (Nika), Paulinas (Paulius, Linas). — Beržas, Mintautė (Minta).

5. Angelas (Angas), Geruntas (Geras), Pijus V, Krescencijona (Kresė). — Barvydas (Baras), Neris.

6. Benedikta (Benė, Bena), Evodas (Evas), Prudencija (Pruda). — Arga, Rokantas (Rokas).

7. Flavija Domitilė (Flava, Domita), Letardas (Lėtas, Ardas), Stanislovas (Stasys, Stasius). -— Butautas (Butas), Rimta.

8. Akatas (Akas), Gibrijonas (Gibas, Gibrys), Ida. — Audrė, Minigaila (Minius).

9. Beatas (Atas), Grigalius iš Nezianzo (Grigas), Tudinas (Tudas, Inas). — Austė, Džiugas.

10. Alfas, Antoninas (Antas), Izidorius (Dzidas), Kataldas (Katas, Aldas), Solanga (Sola). — Putinas, Survaida (Vaida).

11. Jokūbas ap., Mamertas (Mertas), Majolas (Majus), Pilypas (Pilys), Principi ja (Prince). — Eidivydas (Eidys), Mara.

12. Achilėjas (Achilas), Imelda (Ima), Nerėjas (Neras). — Roma, Vaidutis (Valdys).

13. Mervena (Mera), Robertas Bellarminas (Robas), Servatas (Servas, Atas). — Alvyde (Aiva), Surminas (Surmas).

14. Bonifacas (Bonas), Erembertas (Eras), Petronelė (Petrė, Nelė). — Gintaras, Milda.

15. Cecilijus (Cilas), Jonas Lasalietis, Torkvatas (Toras). — Algedas (Algis), Jaunutė (Jaunė).

16. Audas, Brendanas (Brenas, Danas), Jonas Nepomukietis, Ubaldas (Ubas). —Bitė, Vaidimantas (Vaidys).

17. Bazilė (Žilė), Madenas (Madas), Paskalis (Paskas), Silanas (Silas). — Gaila, Virkantas (Virkus).

18. Elgiva (Eiga), Erikas (Eras), Julita (Julė), Venantas (Venas). — Erdvilas (Erdas), Rytė.

19. Alkuinas (Alkas), Dunstanas (Dunas), Petras Celestinas (Celas), Pudencijona (Puda). — Gilvinas (Gilas), Taura.

20. Alfreda (Alfa), Akvilas (Akvas), Bernardinas Sienietis (Bernys, Nardas), Hildegarda (Hilda, Garda). — Eidvilas (Eidas), Vyginte (Vyga).

21. Golenas (Golas), Izberga (Iza, Bergą), Teobaldas (Tebas). — Vaidivutis (Vaidys), Vydminė (Vydma).

22. Atas, Helena (Hela), Ronaldas (Konas), Rita, Venustas (Venas). — Eimantas (Eimas), Jovilė (Jova).

23. Andriejus Bobola (Andrius), Gobanas (Gobas), Krispinas (Krisas), Siagras (Agras). — Augmantė (Auga), Gertautas (Gertas).

24. Afras, Gerardas (Geras), Paladija (Lada). — Algirdas (Algis), Gina.

25. Genadas (Genas), Grigalius VII (Grigas), Urbonas I (Urbas). — Almantas (Almas), Danutė (Dana).

26. Alfėjus (Alfas), Heraklas (Heras), Jieva, Pilypas Neris (Pilas). — Eiviltas (Eivys), Kinta.

27. Bedas, Brunonas (Brunas), Ranulfas (Ranas), Restituta (Resta). — Aldona (Alda), Gindas.

28. Augustinas (Gustas, Gustinas), Helikonas (Helys, Konas), Justas, Podijus (Podys). — Jogirdas (Jogys), Rima.

29. Erbinas (Erbys), Marija Magdalena Pazietė (Magdė), Martiras (Martas). — Algedas (Algis), Erdvile (Erda).

30. Emelija (Ema), Peliksas (Felis), Ferdinandas (Ferdas, Andas), Joana Arkietė (Jonė). — Vyliaudas (Vylys), Gražina (Žiną).

31. Angelė Marcietė (Elė), Kancijus (Kancys), Mankus. — Agila (Aga), Gintautas (Gintas).

BIRŽELIS

1. Ermengarda (Erma), Felinas (Felas), Kūnas, arba Konradas (Konas), Prokulas (Ulas), Rumonas (Rumas), Telga. — Galinda (Linda), Jogaila (Jogas).

2. Adalgis (Adas, Algis), Blandina (Blanda, Dina), Erazmas (Eras) Eugenijus (Eugas). — Ąžuolas, Rima.

3. Davinas (Davas), Klotilda (Tilda), Lipardas (Lipas, Ardas), Oliva (Olė). — Develta (Deva), Tautkantas (Tautas).

4. Adegrinas (Adegras), Kornelijus (Kornys), Valteris (Valtys), Vincenta (Vincė). — Dausprangas (Dausas), Vendrá.

5. Dorotėjus (Doras), Kirija (Kirą), Marei ja (Marcė). — Dauga, Kantvydas (Kantas).

6. Gudvalas (Gudys, Valas), Jarlatas (Jaras), Norbertas (Noras), Paulina (Paulė).— Mėta, Tauras.

7. Aventinas (Aventas), Landulfas (Landas), Likarijonas (Likas), Potamijona (Pota, Tama). — Erdvile (Erda), Romantas (Romas.)

8. Bronas, Eustadiola (Eusta), Levanas (Levas), Medardas (Medas). — Germinė (Germa), Žostautas (Žostas).

9. Dina, Kolumbas (Kolys), Primas. — Gintas, Vorilė (Rilė).

10. Asteras (Astas), Getulas (Getas), Itmaras (Itas, Itmas), Margarita (Marga, Rita). — Vainius, Vingaila (Vinga).

11. Aleida (Alė, Ida), Barnabas (Barnas), Flora, Rimbertas (Rimas), Rozelina (Rožė, Lina). — Aluona, Tvirmantas (Tviras).

12. Antonija (Anta), Anupras (Anys), Kristijonas (Kristas). — Dova, Ramūnas (Ramas).

13. Antanas Paduvietis (Antas), Akvilina (Akva, Akvilė), Eskilas (Eskys), Felikula (Felė). — Minkantė (Minė), Su vaidas (Suvas).

14. Bazilas Didysis (Bazas, Žilas), Digna, Elgaras (Eigas), Metodijus (Metas), Nenas. — Alka, Komotas (Komas).

15. Adelaida (Ada, Adelė), Benildas (Benys), Dulas, Libija (Liba), Vitas. — Barinta (Bara, Rinta), Tanvilas (Tanas).

16. Benas, Grecina (Cina), Liutgarda (Liuta, Garda). — Jūra, Tolminas (Tolmas).

17. Antidas (Antys), Gundulfas (Gundas), Manuelis (Manas, Elis), Nikandras (Nikas), Raineris (Rainys). — Dainava (Daina), Kintibutas (Kintys).

18. Efremas Siri jietis (Efras, Rėmas), lianas (Ilas), Marina (Mara), Osana (Sana). — Tolvardas (Tolvas), Vaiva.

19. Deodatas (Deodas), Brunonas, antrasis prūsų ap. (Brunas), Gervazas (Gervas), Protazas (Protas). — Doviltas (Dovas), Ramunė (Munė).

20. Edburga (Eda), Florentina (Flora), Gema, Novatas (Novas), Silveras (Silvas). — Aiva, Žadvainas (Žadas).

21. Aloyzas Gonzaga (Alas, Alys), Demetrija (Dema), Mevanas (Mevas), Ralfas. — Novaldas (Novas), Vasarė (Sarė).

22. Albanas (Albas), Konsorcija (Konsa), Nicetas (Nicas), Paulinas (Paulius). — Minija (Minė), Sudargas (Sudas).

23. Agripina (Agra), Litbertas (Litas). — Arvydas (Arvys), Vaida.

24. Alena (Alė, Lena), Jonas Krikštytojas, Rumboldas (Rūmas). — Algimantas (Algis), Nemunt (Nema).

25. Febronija (Febra), Galikanas (Galys), Vilhelmas (Vilius). — Gaudižadas (Gaudys), Milga.

26. Antelmas (Antas, Elmas), Perseveranda (Persa), Salvijus (Salvas), Virgilijus (Virgas). — Viltautė (Vilta), Virkantas (Virkus).

27. Arialdas (Arys), Ema, Vladislovas (Vladas, Ladas). — Almantas (Almas), Norgaila (Nora).

28. Almas, Argimiras (Argys), Austelas (Austas, Telas), Irenėjus (Iras). — Gaudrė, Tulantas (Tūlas).

29. Benedikta (Benė), Petras ir Paulius, Salomėja (Salė). — Gedrime (Gedra), Mantigirdas (Mantys).

30. Alpijonas (Alpys), Alrikas (Alrys), Emilijona (Ema, Emilė), Liucina (Liucė). — Novilė (Nova), Skaldas.

LIEPA

1. Galas, Jutvara (Juta), Kastas, Oliveras (Olys). — Gendrutis (Gendrys), Liepa.

2. Aristonas (Arys, Aristas), Lidanas (Lidas), Monegunda (Mona, Gunda), Otonas (Otas). — Gantautas (Gantas), Žilvine, (Žilva).

3. Anatolis (Anatas, Natas, Tolis), Bladas, Leonas II (Levas), Sunifa (Suna). — Ata, Tautminas (Tautas).

4. Agėjus (Agas), Aurelijonas (Aurelis, Auras), Berta, Sebastija (Seba). — Alšys, Danmilė (Dana).

5. Antanas Marija (Antas), Edana (Eda), Marinas (Marys). — Lakštingala (Tinga), Vintaras (Vintas).

6. Marija Goretė (Mara, Marė), Monina (Mona, Nina), Romulas (Romas), Tomas Moras. — Jodotas (Jodys), Taina.

7. Astas, Kirilas (Kiras) ir Metodijus (Metas, Todas), Pantenas (Pantas). — Sūnigaila (Sūnys), Vilgaila (Vilga).

8. Arnoldas (Arnas), Elžbieta (Elzė), Kili jonas (Kilys), Landrada (Landra, Rada). — Nykantas (Nykas), Valmantė (Valma).

9. Anatolija (Anata), Everilda (Evera), Golvinas (Golvys), Veronika (Vera). — Kantigirdas (Kantys), Vydota (Vyda).

10. Amalija (Ama), Etas, Leontas (Levas, Ontas), Rufina (Rufa). — Eirimė (Eira), Gilvainas (Gilas).

11. Abundas (Abas), Amabilė (Ama, Bile), Drostanas (Drostas), Pijus I. — Šarūne (Šara), Vilimantas (Vilys).

12. Jasonas (Jasas), Menulfas (Menas), Proklas, Veronika, Kristaus veido valytoja (Vera, Vėrė). — Skaidra, Vygintas (Vygas).

13. Anakletas (Anaklas, Kietas), Brita, Šilas. — Arvilas (Arvas), Lengaila (Lenga).

14. Bonaventūras (Bonas), Heraklas (Heras), Libertas (Libas). — Leila, Vydas.

15. Apronija (Apra), Donaldas (Donas, Aldas), Justa, Edita (Eda). — Mantas, Sanda.

16. Atenogenas (Atenas), Faustas, Renalda, arba Rainelda (Rena, Nalda, Elda). — Danguolė (Dangė), Kovaldas (Valdas).

17. Aleksijus (Aleksas), Donata (Dona, Nata), Enodijus (Enodas), Teodatas (Teodas), Vestina (Vesta). — Tautginas (Tautas),Vaiga.

18. Fridrikas (Fridas), Gundenė (Gunda), Kamilas iš Lellio (Kamys), Marina (Ma-

ra), Rufilas (Rufas), Teneva (Tena). — Eimante (Eima), Tautvilas (Tautas).

19. Aurėja (Aura), Martynas (Martys), Vincentas Paulietis (Vincas). — Darsūnas (Darsas), Tanga.

20. Ansegis (Ansys), Aurelijus (Auras, Aurys), Jeronimas Emilijams (Jeras), Severa (Seva), Vulmaras (Vulmas), arba Ulmaras (Ulmas). — Alvydas (Alvys), Vismante (Visma).

21. Arbogastas (Arbas, Gastas), Danielius (Danys, Danius), Prakseda (Seda). — Lasota (Laša), Vygirdas (Vygas).

22. Dabijas (Dabas), arba Davijus (Davas), Marija Magdalena (Magdė), Teofilis (Teofas, Filis). — Jovartas (Jovas), Mantilė (Tilė).

23. Apolinaras iš Ravenos (Apolas, Polis), Liboras (Libas), Romule (Roma). —- Gelminė (Geima), Tarvilas (Taras).

24. Godas, Kristijona (Kristė), Kristina (Kristė), Kinga. — Raimota (Raima), Žyvibutas (Zyvys).

25. Jokūbas Vyresnysis, Kristoforas (Kristupas, Kristas), Levina (Leva), Nisenas (Nisas), Valentina (Valė). — Nirgundas (Niras), Suvaida (Vaida).

26. Erastas (Eras), Bartolomėja (Barta), Ona. — Daugantas (Daugas), Nausa.

27. Celestinas I (Celys), Lilijoza (Lilė), Natalija (Nata, Natė), Rudolfas (Rudas) Sergijus (Sergys). — Sirvilė (Širva), Žintautas (Žinas).

28. Ada, Ardvinas (Ardas), Botvidas (Botas, Vidas), Inocentas I (Inas), Nazaras (Aras). — Agarė, Vytaras (Vytas).

29. Lupas, Morta, Olavas (Olas, Olys), Serafina (Sera). — Jundilė (Dilė), Minas.

30. Abdonas (Abdas, Donas), Donatilė (Dona, Donė), Everardas (Everas), Julita (Jula, Julė), Tatvinas (Tatas, Vinas). — Bijūnas, Radvile (Rada).

31. Firmas, Germanas (Germas), Elena (Elė), Ignotas Lojola (Ignas). — Lėta, Vanibutas (Vanys).

RUGPIŪTIS

1. Almeda (Alma, Meda), Jonatas (Natas), Nemezas (Nemas), Sidvela (Sida). — Ligeikis (Ligys), Vartvilė (Varta).

2. Alfonsas Liguoris (Alfas, Alpas), Plegmundas (Plegas), Teodata (Teoda, Teda). — Guoda, Tugaudas (Tugas).

3. Eufronas (Fronas), Hermelas (Hermas), Maraña (Mara), Treja. — Sirputis (Sirpas), Tanvilė (Tana).

4. Aristarkas (Aras, Arys), Domininkas (Domas), Lugidas (Lugis), Perpetua (Peta). — Gerimantas (Gerys), Mila.

5. Emigdas (Emas), Kasijonas (Kasys), Nona. — Idita, Mindaugas (Mindas).

6. Gislanas (Lanas), Justas, Sikstas II. — Daiva, Jaugedas (Jaugys).

7. Donatas (Donas, Donys), Kajetonas (Kajus), Klaudija (Klauda). — Jogilė (Joga), Sirvydas (Siras).

8. Elidas (Elys, Lidas), Gustavas (Gustas), Largas, Sigrada (Siga). — Daina, Tulgirdas (Tulas).

9. Felimas (Limas),„Jonas Vianis, Natėjus (Natys). — Alimañas (Alys), Namgaila (Ñama).

10. Asterija (Asta, Era), Gerontas (Geras, Ontas), Laurynas (Lauras). — Laima, Tau tenis (Tautys).

11. Atrakta (Atra), Ekvitas (Ekvas), Tiburtas (Tibas), Zuzana (Zuzė, Zunė). — Binga, Putvinas (Putas).

12. Herkulanas (Herkus), Gracili jonas (Gracilas), Jambertas (Jamas), Klara. — Kindiras (Kindas), Tvirgilė (Tvirga).

13. Ipolitas (Ipolis, Polys), Jonas Berchmansas, Radegunda (Rada, Gunda). — Gilvilas (Gilvys), Tena.

14. Atanazija (Atańa, Tana), Euzebas (Zebas). — Grintautas (Grinas),- Pajauta (Jauta).

15. Alibas (Alys), Limbanija (Limba), Napoleonas (Napalys), Stanislovas Kostka (Stasys), Tarcinas (Taras). — Kęstutis (Kęstys), Vydenė (Vyda).

16. Diomedas (Medas), Jokimas (Jokys, Kimas), Rokas, Serena (Sera, Rena). — Alvita (Aiva), Butvydas (Butvys).

17. Amoras (Amas), Hiacintas (Jackus, Cintas), Mironas (Miras). — Saulenis (Šaulys), Sigutė (Siga).

18. Agapitas (Agas), Beatričė (Beata), Dagėjus (Dagas), Rainaldas (Rainas, Aldas). — Gendvilė (Genda), Utenis.

19. Jonas Eudas, Namadija (Narna). —- Astys, Jogunda (Gunda).

20. Bernardas iš Clairvaux (Bernys, Bernius), Edbertas (Edas), Ronaldas (Ronas). — Neringa (Nėra), Tolvinas (Tolvas).

21. Joana Pranciška Šantalietė (Jonė, Pranė), Sidonas (Sidas), Teogonas (Teogas, Gonas). — Govartas (Govas), Medeinė (Medė).

22. Antuza (Anta), Gunifortas (Gunas), Zigfridas (Žigas). — Karijotas (Karys), Rimantė (Rima).

23. Donvina (Dona, Vina), Pilypas Benitas (Pilas, Pilys). — Grauda, Ringėla (Rinas).

24. Agofridas (Agas), Alicija (Alė), Audėnas (Audas), Baltramiejus (Baltrus), Mykole. — Tautmilė (Tauta), Tobaras (Tobas).

25. Liucilė (Liucė), Liudvikas (Liudas), Maginas (Magys). — Gilas, Vanga.

26. Abundas (Undas), Pandvina (Panda), Zefirinas (Zefas). — Algiminas (Algis), Vaiva.

27. Eutalija (Euta), Juozapas Kasanzietis (Juozas), Liceras (Licas, Eras), Malrubas (Malas), Manėja (Mana). — Povilta (Vilta), Tolvydas (Tolvas).

28. Adelinda (Ada), Augustinas (Augas, Gustas), Vivijonas (Vivas). — Liūtas, Tarvilė (Tarva).

29. Eutimas (Eutas, Timas), Liutvinas (Liūtas, Vinas), Sabina (Saba). — Gaudas, Tautgaila (Gaila).

30. Fantinas (Fantys), Rožė Limietė. —- Augūna (Auga), Kintenis (Kintys).

31. Amija (Ama), Aristidas (Aristas, Arys), Kasidas (Kasys, Kasius), Raimundas Nonatietis (Raimas)—Sirmantas (Sirmas), Vilmantė (Vilma).

RUGSĖJIS

1. Egidijus (Egys), Li tanas (Litas), Nivardas (Nivas), Silinas (Šilas), Verena (Vera). — Burvilė XBurva), Daugvinas (Daugas).

2. Diomedas (Diomas, Medas), Maksima (Sima), Steponas (Stepas). —- Protenis (Protys), Tugaudė (Tuga).

3. Aigulfas (Aigas), Balinas (Balys), Bronislava (Bronė), Erazma (Era), Maurilas (Rilas), Pijus X. — Mirga, Sirtautas (Sirtas).

4. Kandida (Kanda, Dida), Monesa (Nesa), Rozalija (Rožė), Ultanas (Uitas). — Germantė (Germa), Karigaila (Karys).

5. Alvitas (Alvys, Aivas), Herkulanas (Herkus), Laurentas (Lauras). — Dinga, Erdenis (Erdys).

6. Bėga, Kotidas (Kotys), Letas, Magnas, Petroni jus (Petrys). — Skuda, Vaištautas (Vaisas).

7. Alkmundas (Alkmas), Augustalis (Augas, Gustas), Karizma (Kara), Regina (Rega, Renė). — Dita, Barintas (Barys).

8. Adrijonas (Adras), Disenas (Disas), Etelburga (Etela, Eta). — Daumantė (Dauma), Vytaras (Vytas).

9. Aldomaras (Aldas), arba Omeras (Omas), Gorgonas (Goras, Gonas), Osmana (Osma). — Gasta, Vindminas (Vindas).

10. Di tardas (Ditas), Mikalojus (Mikas, Nikas), Menodora (Mena), Teodardas (Teodas). — Dargvilė (Darga), Tautgirdas (Tautas).

11. Almiras (Almas, Almys), Diodoras (Diodas), Helga, Regulė (Rega). — Guta, Stantas.

12. Ensvida (Svida), Jeronidas (Jeronas, Jeras), Teodulas (Teodas). -— Tolminė (Tolma), Vadotas (Vadas).

13. Eulogas (Eulas), Nektaras (Nektas), Vilfreda (Vilė, Freda). — Banga, Birmantas (Biras).

14. Krescencijonas (Krescentas, Kresas), Notburga (Nota), Rosula (Rosa), Saliustija (Salė, Liustė). — Dringa, Eisvinas (Eisas).

15. Aikardas (Aikas), Apras, Melitina (Melita), Nikodemas (Nikas), Rolandas (Rolas). — Nautinga (Nauta), Visimantas (Visys).

16. Edita (Eda), Eufemija (Fema), Kiprijonas (Kipras), Kornelis (Nelis), Liudmila (Liuda). — Norimantė (Nora), Rimgaudas (Rimas).

17. Ariadna (Arija, Adna), Kolumba (Kola), Lembertas (Lemas), Rodingas (Rodas). — Ašminta (Ašma), Rambaudas (Ramas).

18. Eustorgas (Eustas), Juozapas iš Kupertino (Juozas), Reginfridas (Reginas, Regys). — Aura, Mangaila (Manas).

19. Dorimedonas (Dorimas, Donas), Januaras (Janys), Konstancija (Kastante, Koste). — Girvinas (Girvys), Praurimė (Praura).

20. Evilazas (Evilas), Fausta, Pilypa (Pila). — Gata, Stegutas (Stegas).

21. Gerulfas (Geras), Imbertas (Imbas), Ifigenija (Gena, Genė), Matas. — Kantotas (Kantas), Viskintė (Viska, Kinte).

22. Emerita (Emera), Langelinas (Langas), Liautas, arba Liaudas, Tomas iš Villanovos. — Tarvinas (Tarvas), Virma.

23. Eunanas (Eunas), Linas, Teklė (Teka). — Galintas (Galys), Taga.

24. Anatalonas (Anatas), Germaras (Germas), Konaldas (Konas), Pacifikas (Pacys). — Gedvinas (Gedas), Sana.

25. Auneras (Aunas, Aunys), Baras, Kajanas (Kajus), Kleopas, Kristoforas (Kristupas, Kristas, Krisas), Ričarda (Riča). — Gelida (Gėla), Jaunutis (Jaunis).

26. Justina (Justa, Justė), Nilas, Vigilas (Vigas). — Gintarė (Ginta), Vydenis (Vydys).

27. Aderitas (Adys), Damijonas (Damas), Hiltrūda (Hilta, Trūdė), Kozmas. — Daugilė (Gilė), Kovaldas (Kovas).

28. Konvalis (Valys), Lijoba (Lija), Salemonas (Salys), Teta, Vaclovas (Vacys, Vacius). — Tautvydas (Tautas), Visgirde (Girda).

29. Alerikas (Alas), Gudelija (Guda), Mykolas Arkangelas (Mikas), Ripsima (Ripsa). — Lita, Kęsgaila (Kęsys).

30. Jeronimas (Jeras, Jerys), Lauras, Nidanas, arba Midanas (Nidas, Midas, Danas), Sofija. — Tyda, Žymantas (Žymas).

SPALIS

1. Aizanas (Žanas), Albaudas (Albas, Albys), Arėtas (Arys), Melorijus (Lorys), Remigijus (Rėmas, Remys). — Alka, Mantas.

2. Gerinas (Gerys), Liudgaras (Liudas, Liudys), Modestas (Modys). — Girdutis (Girdas), Pavandė (Vandė).

3. Adalgotas (Adalgas), Evaldas (Evas, Valdas), Mena, Teresė Kūd. Jėzaus (Terė) — Alanta (Ala), Milgintas (Milgys).

4. Amonas (Amas), Petronijus (Petrys), Pranciškus Asyžietis (Pranas, Pranys), Domina (Doma). — Eivyde (Eiva), Mastautas (Mastys).

5. Atilanas (Atilas, Atys), Gala, Karitina (Karita, Karė), Placidas (Placys). — Gilda, Palemonas (Palys).

6. Brunonas (Brunas), Epifanija (Epa), Erotas (Eras), Renatas (Renas), Sagaras (Sagas). — Būdivydas (Būdys), Vyta.

7. Helanas (Helas), Osita (Osa, Sita). — Butrimas (Butas), Eivenė (Eiva).

8. Artemonas (Artemas, Artys), Brigita (Briga), Nestoras (Nestas). — Daugas, Gaiva.

9. Andronikas (Andras, Andrys), Gislanas (Gislas), Jonas Leonardis, Publija (Puba, Lija). — Dauknitas (Dauknys), Eglė.

10. Hugolinas (Hugas), Eulampas (Eulas), Pranciškus Borgija (Pranas, Pranys), Tanka (Tana). — Gilvydas (Gilvys), Jaunė.

11. Eufridas (Eufras), Filonilė (Fila, Nile), Nikasas (Nikas), Placida (Cida), Sarmatas (Šarmas). — Daugvydė (Dauga), Rindaugas (Rinas).

12. Amelijus (Amelas, Amys), Edistas (Edas, Edys), Monas, Relinda (Rela), Salvinas (Šalvys). -— Deimena (Deima), Gantas.

13. Eduardas (Edas), Kelidonija (Kelida, Lida), Simpertas (Simpas), Venantas (Venas, Venys). — Gaivilė (Gaiva), Mintas.

14. Donas, Fortunata (Fortūna, Forta), Ralistas I (Kalys, Listas), Karponijus (Karpys). — Gendrė, Lygandas (Lygas).

15. Aglėjus (Aglys), Aurelija (Aura), Leonardas (Levas), Teresė iš Avilos (Tėra, Terė). — Gailiminas (Gailys), Rugilė (Gilė).

16. Ambraziejus (Ambras, Ambrazas, Brazys), Bolonija (Bola, Lonė), Elipas (Elys), Jadvyga (Jadvė, Jada, Vyga), Julijonas (Julys). — Dova, Gudigirdas (Gudys).

17. Anstrūda (Ansa), Mamelta (Melta), Margarita Marija Alacoque (Marga), Notelmas (Notas, Notys), Solina (Sola). — Gytė, Kintautas (Kintas).

18. Brotenas (Brotys), Lukas evangelistas, Mononas (Monas, Monys), Trifonija (Trifa).—Jaugilė (Jauga), Jodotas (Jodas).

19. Akvilinas (Akvys), Edbinas (Edbys), Kleopatra (Kleopa, Patra), Laura, Petras iš Alkantaros, Ptolemas (Tolys), Veras. — Kantra, Sangėla (Sangys).

20. Adelina (Ada, Lina), Akas, Bradanas (Bradas, Bradys), Kaprazas (Kaprys), Jonas Kantietis, Saula. — Geiminė (Geima), Minimantas (Minas).

21. Cilinija (Čilė), Dasijus (Dasys), Hilari jonas (Hilaras, Hilas), Tudas, Uršulė (Uršė). — Gilanda (Gila), Rikantas (Rikas).

22. Alodija (Ala, Lodė), Kordula (Korda), Melanas (Melys), Moderanas (Moderas), Verekundas (Veras). — Minė, Sudimantas (Sūdys).

23. Alucijus (Alys), Domitas (Domys), Oda. — Ramutė (Rama), Sidaugas (Sidas).

24. Gilbertas (Gilas), Magloras (Maglys), Proklas, Rapolas Arkangelas (Polas). — Gluoda, Valmantas (Valas).

25. Darija (Dara, Darė), Henrikas (Henrys), Krizantas (Krizas), Mini jas (Minys). — Skalva, Švitrigaila (Švitrys).

26. Alanas (Alas), Albuinas (Albas), Evaristas (Evaras, Evas), Rogacijonas (Rogys). — Liubartas (Liubas), Mingintė (Minga).

27. Breka, Elasbanas (Elasbas, Elas),Gaudiozas (Gaudys), Kristeta (Krista), Odramas (Odras). — Tautmilė (Milė), Vytautas (Vytas).

28. Dorbenas (Dorbys), Fidelis (Fidas), Judas Tadas, Kirile (Kira), Simonas (Simas). — Agilė (Aga), Gaudrimas (Gaudas).

29. Elfleda (Elfa, Leda), Etelnotas (Etelas), Narcizas (Narcys). — Barutis (Baras), Tolvydė (Tolva).

30. Artemas (Artys), Arilda (Ara, Arė), Darata Montavietė (Dara), Egelnotas (Ege-

las), Teonestas (Teonas). — Miklausa (Mikla), Minvainas (Minas).

31. Alfonsas Rodrigezas (Alfas), Arnulfas (Arnas), Bėga, Ertas, Stakas. — Mąstvilas (Mąstys), Tanvilė (Tana).

LAPKRITIS

1. Cezaris (Cezas), Dingadas (Dingas), Kirenija (Kirena, Kira), Kledvinas (Kledas, Kledys), Matūrinas (Matūras, Matas), Vigoras. — Gydautas (Gydas), Vaivara (Vaiva).

2. Baja, Erkas, Jorandas (Joras, Andas), Karteras (Kartys), Maura. — Gedilė (Geda), Zyvas.

3. Eleras (Elys), Kristijonas (Kristas, Kristys), Pirminas(Pirmas), Silvija (Silva). — Nora, Vosgaila (Vosys).

4. Emerikas (Emeras), Karolis Baromėjus (Karys), Modesta (Moda), Patrobas (Patras). — Manivydas (Manys), Vaida.

5. Bertilė (Berta), Galacijonas (Galys), Ida, Kantenas (Kantys). -— Auktumas (Auktas), Judra.

6. Edvena (Edva), Eflamas (Eflas), Severas (Sevas, Sevys). — Alvydas (Ašvys), Vygaudė (Vyga).

7. Amarantas (Amaras, Amas), Ernestas (Ernas, Ernys), Karina (Kara), Tauras, Tremoras (Tremas). — Gata, Sirtautas (Sirtas).

8. Gervadas (Gervas), Klaras, Tisilas (Tisas), Viktorinas (Viktas). — Doma, Svirbutas (Sviras).

9. Eustolija (Eusta), arba Estela (Esta), Pabas, Sopata (Sopa), Teodoras (Tedas, Te-

vas), Vitonas (Vitas). — Aušautas (Aušas), Beda.

10. Andriejus Avelinas (Andrius, Andrys), Edsindas (Edas, Sindas), Eletas (Elys), Teoktistas (Teoktas), Tiberas (Tibas), Trifena (Trifa). — Kaributas (Karys), Nirmeda (Nirma).

11. Martynas iš Turo (Martys, Marčius), Menas, Redas, Veranas (Veras). — Suda, Vygintas (Vygas).

12. Kunibertas (Kūnas, Kunys), Livinas (Livas), Martynas I (Martys, Marčius), Rufas. — Astikas (Astas), Nauna.

13. Enata (Ena), Denikas (Denys), Didakas (Didas), Kolumba (Kola), Mitras, Paulilas (Paulys), Stanislovas Kostka (Stasys). — Eirimė (Eira), Norvydas (Noras).

14. Dubridas (Dubrys), Juozapotas (Juozas, Potas), Veneranda (Vena). — Ramantas (Ramas), Saulenė (Saulė).

15. Albertas Didysis (Albas, Albys), Leopoldas (Leopas, Poldas), Luperas (Lupys), Malas. — Vaidila (Vaidys), Žada.

16. Alfrikas (Alfas), Edmundas (Edas, Mundas), Fidentas (Fidas), Gertrūda Didžioji (Gerta), Gobrijonas (Gobrys). — Tyda, Vaišivydas (Vaišys).

17. Anijonas (Anys), Grigalius Stebukladarys (Grigas), Salomėja (Salė), Viktorija (Viktė). — Getautas (Getas), Gilvilė (Gilva).

18. Amandas (Amas), Barula (Bara),Fergas, arba Fergustas (Gustas), Orikulas (Orys). — Lizdeika (Lizdys), Valia.

19. Azas, Elžbieta, vengrė (Elzė), Matilda (Mata, Tilda), Medana (Meda), Pontijonas (Pontas). — Dainotas (Dainys), Rimgaila (Rima).

20. Ampelas (Ampys), Bervardas (Bervas), Dasijus (Dasys), Nelsas. — Jovydas (Jovas), Vyta.

21.Amelberga (Amela), Digenas (Digas), Gelazas (Gėlas), Honorijus (Honas). — Eibare (Eiba), Svilkenis (Svilkys).

22. Apija (Apa), Cecilija (Čilė), Deinijolas (Deinys), Filomenas (Filas). — Steikintas (Steikys), Vandra.

23. Felicitas (Felis), Lukrecija (Lukra), Polinas (Polys), Rachilda (Rachilė, Ilda). — Doviltas (Dovas), Liubarte (Barta).

24. Bijuzas (Bijus), Firmina (Firma), Jonas nuo Kryžiaus, Krizogonas (Krizas). — Kaita, Mantvinas (Mantas).

25. Alnotas (Alnas), Jukunda (Kunda), Kotryna (Katrė, Kotrė), Merkuras (Merkas, Merkys). — Germė, Santautas (Santas).

26. Basolas (Basys), Nikonas (Nikas), Petras Aleksandrietis, Štili jonas (Stilys). — Dobilas, Siga.

27. Bilhilda (Bilė), Edvolas (Edvas, Edvys), Gulstanas (Gulstas), Virgilijus (Virgys). — Girda, Skomantas (Skomas).

28. Hortulanas (Hortas), Kreskonas (Kreskas), Sostenas (Sostys, Tenas). — Rimgaudas (Rimas), Vakarė.

29. Egelvinas (Egelas, Egys), Iliuminata (Ila, Nata), Paramonas (Paras), Sadvenas (Sadvas, Sadvys).— Daujotas (Daujys), Vėla.

30. Andriejus apaštalas (Andrius), Arnoldas (Arnas, Arnys), Saporas (Šapas), Trojanas (Trojus), Tugdulas (Tugdas). — Linksma, Saugardas (Saugas).

GRUODIS

1. Agerikas (Ageras), Ansanas (Ansas), Eligijus (Elys, Ligis), Natalija (Natė). — Butigeidas (Būtys), Giedrūnė (Giedra).

2. Adrija (Adra, Adrė), Neonas (Nevas). — Skirmantė (Skira), Svirgaila (Sviras).

3. Atalija (Ata), Hilarija (Hila), Pranciškus Ksaveras (Pranas, Pranys), Magina (Maga), Miroklas (Miras), Solas. — Aumantas (Aumas), Vingra.

4. Barbora (Barbė, Barė), Marutas (Marius), Petras Chrizologas, Siranas, arba Sigiranas (Sigiras). — Liugaila (Liuga), Vainotas (Vainas).

5. Gratas, Krispina (Krispa), Sabas. — Alanta (Ala), Vintilas (Vinas).

6. Asela (Asė), Dionizija (Diona, Diza), Mikalojus (Mikas, Nikas). — Biliminas (Bilys), Vėtra.

7. Ambraziejus (Ambras, Ambrazas, Brazys), Anijonas (Anys), Polikarpas (Polys). — Daugardas (Daugas), Taute.

8. Eukaras (Eukas), Guntilda (Gunta), Patapas (Patas). — Dova, Vaidginas (Vaidas).

9. Delfina (Delfa), Leokadija (Leva, Kadė), Siras, Valerija (Valė). — Gedenė (Geda), Vakaris.

10. Eularija (Eula), Eugrafas (Eugas), Hildemaras (Hildas), Miltijadas (Miltys). — Eidimtas (Eidas), Įima.

11. Damazas (Damas), Dovydas (Dovas), Viktorikas (Viktas). — Dirvona (Dirva), Tautvaldas (Vaidas).

12. Konstantas (Konstas), Korentas (Koras), Sinezijus (Sinas, Sinius), Vicelinas (Vicas, Vicys). — Gilmintas (Gilas), Vainė.

13. Abra, Liucija (Liucė), Orestas (Orys), Otilija (Ota, Tilė). — Darba, Kastautas (Kastas).

14. Arsenas (Arsys), Pijala (Pija, Jala), Venantas (Venys), Viatorius (Vijas). — Kintvilė (Kinta), Treniota (Trenys).

15. Celijonas (Celys), Kristijona (Kristė, Jonė), Saturninas (Šatas, Satys), Urbitas (Urbas, Urbys). — Kovotas (Kovas), Vingilė (Vinga).

16. Adas, Albina (Aibė), Euzebas (Zebas), Navalis (Navys). — Audronė (Audrė), Vygaudas (Vygas).

17. Eigilas (Eigas, Gilas), Judicelis (Judys), Vivina (Viva, Vina). — Drovydė (Drova), Mantigaila (Mantys).

18. Gacijonas (Gacys), Vunibandas (Vunys), Viktūras (Viktys). — Eivilė (Eiva), Girdvilas (Girdas).

19. Darijus (Darius), Maniras (Manys), Ribertas (Ribas), Samtana (Sama). — Gediminas (Gedas), Rimantė (Rima).

20. Bajulas (Bajus), Eugenijus (Eugenas, Genys), Ingenas (Ingys), Ptolomėjus (Tolys). — Daugardas (Daugas), Grožvilė (Grožė).

21. Edburga (Eda), Gliceras (Glicys), Honoratas (Honas, Noras), Tomas apaštalas. — Girenė (Girė), Norgaudas (Noras).

22. Demetras (Demys), Flavijonas (Flavas), Pranciška Cabrini (Pranė). — Dobile (Bilė), Gedvydas (Gedas).

23. Migdonas (Migdas), Servulas (Servas), Viktorija (Viktė), Vintilas (Vintys). — Veliuona (Vėlė), Vilbutas (Vilas).

24. Adomas (Adas), Delfinas (Delfas), Drusas, Ieva, Irmina (Irma), Tarsila (Tarša). — Girstautas (Girstas), Minvyde (Minė).

25. Alburga (Alba), Eugenija (Genė). — Grožvydas (Grožys), Saugutė (Sauga).

26. Marinas (Marys), Steponas (Stepas), Ta tėjus (Tatys). — Dovilė (Dova), Perbandas (Bandas).

27. Fabijolė (Faba), Jonas evangelistas, Nikareta (Nika). — Dautaras (Dautas), Gedvinė (Gedva).

28. Makaldas (Makys, Aldas), Teofilė (Tęva, Filė). — Kantvilas (Kantas), Vyga.

29. Egvinas (Egas, Vinas), Dovydas karalius (Dovas), Tomas Normandietis. — Gaja, Survilas (Suras).

30. Anyza (Ana, Anė), Anyzas (Anys), Apijonas (Apys), Liberas (Libas), Raineras (Rainys). — Augas, Audrilė (Rilė).

31. Melanija (Mela, Lana), Nominanda (Noma, Anda), Silvestras I (Silvas). — Gedgantas (Gedas), Naudė.

ŠALTINIAI IR AUTORIAI

1. F. Richtmann SJ, 2. Pagal seną liet. maldaknygę Šaltinis, 3. Iš breviariaus, 4. Šv. Pranciškus Asyžietis † 1226, 5. Tomo Kempiečio Kristaus sekimas, 6. Iš J. Naujelio giesmyno, 7. Kun. Motiejus Gustaitis † 1927, 8. Bernardas Brazdžionis, 9. Kun. St. Yla, 10. Sibiro tremtinių maldaknygė Marija, gelbėk mus, 11. Leonardas Andriekus, OFM, 12. Iš mišiolo, 13. Iš vok. maldaknygės Im Herrn 1941, 14. Iš Medulla pietatis christianae 1888, 15. Iš T. Benedikto Andriuškos giesmynėlio, 16. Iš kun. Kaz. Senkaus giesmyno Garbė Dievui, 17. Šv. Ignotas Lojola † 1556, 18. Šv. Tomas Akvinietis f 1274, 19. Šv. Augustinas † 430, 20. Kan. Mykolas Vaitkus, 21. Dante Alighieri † 1321, 22. Vysk. Antanas Baronas-Baranauskas † 1902, 23. Kun. Jurgis Tilvytis-Zalvarnis † 1931, 24. Prel. Jonas Mačiulis-Maironis † 1932, 25. Arkiv. Juozas Skvireckas † 1959, 26. Juzė Augustaitytė-Vaičiūnienė, 27. Alfonsas Šesplaukis-Tyruolis, 28. Pagal apaštalų laiškus, 29. Šv. Margarita M. Alacoque † 1690, 30. Iš Saliceto maldaknygės 1489, 31. Paulius Jurkus, 32. D. Mickaitė-Mitkienė, 33. Viena 14 a. bernardinių viršininkė, 34. Orleano vysk. šv. Teodulfas † 818, 35. Robanas Mauras † 856, 36. Šv. Petras Kanizijus † 1587, 37. Pop. šv. Grigalius Didysis † 604, 38. Iš prel. P. M. Juro maldaknygės Did. Ramybės Šaltinis 1945, 39. Moj Niedzielny Mszalik 1940, 40. Pagal šv. Ignoto Lojolos Exercitia Spiritualia, 41. Kun. Jonas Gutauskas ir SY, 42. Michelangelo Buonarotti † 1564, 43. Ludwig von Beethoven † 1827. 44. Julija Maceinienė, 45. Oskaras Vladas Milašius † 1939, 46. Lopez de Vega † 1655, 47. Ištremtoji į Sibirą lietuvė kovotoja, 48. Šv. Teresė Avilietė † 1582, 49. Šv. Kūd. Jėzaus Teresė † 1897, 50. Prel. Aleksandras Dambrauskas - Jakštas, 51. Julius Robert Mayer † 1878, 52. James Clerk Maxwell † 1879, 53. Iš Cantionale pro totą provincia ecclesiastica lituana 1932, 54. Iš Kath.

Gesang u. Andachtsbuch im Bistum Rottenburg 1905, 55. Iš Andachtsuebungen zum unbefleckten Herzen Mariae 1946, 56. Iš A. Blažio Šiluvos Istorija 1929, 57. Pagal Hippokrito priesaiką, 58. Arabų gyd. Maimonidas † 1204, 59. Iš Reikalingiausios Giesmės, Šv. Kaz. Seserų leidinys, 60. Iš Tag dės Jungen vor Gott 1946, 61. P. Esch SJ, 62. Arkiv. Jurgis Matulaitis f 1927, 63. Iš C'h. Rossi Ma vie avec le Christ 1944, 64. Vytautas Mačernis † 1944, 65. Kun. Vladas Mažonas MIC † ca. 1943, 66. Kun. Alfonsas Lipniūnas f 1945. 67. Iš kan. Adolfo Sabaliausko Šlovinkim Viešpatį 1928, 68. Kun. Stasys Žilys, 69. Antanas Maceina, 70. Kard. John Henry Newman † 1890, 71. Jonas Noreika, rašyta KZ Stutthofe 1944, 72. Henri Perrin, 72a. Jonas Aistis, 73. Albert Duerrer † 1528, 74. Jean Baptist Nouleau, 75. Šv. Anzelmas iš Canterbury † 1109, 76. Alkuinas † 808, 77. Šv. Marija Magdalena Pazietė † 1607, 78. Francesco Petrarca † 1374, 79. Česlovas Grincevičius, 80. Faustas Kirša † 1964, 81. Pranas Gudaitis, 82. Jonas Mesue, krikš. arabas gyd. iš Bagdado † 11 a., 83. Stasys Šalkauskis † 1941, 84. Šv. Liudvikas, Prancūzijos kar. † 1270, 85. Iš vok. šv. Jurgio skautų maldų, 86. Balys Sruoga † 1946, 87. Prel. Kazimieras Urbanavičius - Kmitas † 1952, 88. Iš Ateitininkų vadovo 1960, 89. Iš Eucharistinio pašnekesio II, 1932, 90. Iš Maldos apaštalavimo 1943, 91. Renė Bazin † 1932, 92. Kun. Antanas Strazdas-Strazdelis † 1833, 93. Romano Guardini, 94. Vysk. K. Paltarokas (sukurta 1946), † 1958, 95. Kazys Bradūnas, 96. Jurgis Baltrušaitis, † 1943, 97. Iš Rituale Romanum, 98. Ištrauka iš Lietuvos Katalikų laiško Šv. Tėvui Pijui XII, pernešto į Vakarus 1948 pradžioj ir įteikto spalio 1 d., 99. Krikščioniškieji (šventųjų) vardai parinkti daugiausia iš anglų benediktinų kritinio rinkinio The Book of Saints. — Prie maldų pažymėtiems autoriams panaudota: Evangelijos, Apaštalų laiškai, Psalmynas, Popiežių enciklikos, Gebete u. Betrachtungen der Kirchenvaeter 1963, Gebete der ersten Christen 1963.

ALFABETINĖ MALDŲ RODYKLĖ

Pastaba: Šioj rodyklėj nesužymėta trumpos maldelės, evangelijų ir psalmų ištraukos, popiežių nurodymai, taip pat liturginiai - istoriniai paaiškinimai.

GIESMIŲ IR HIMNŲ RODYKLĖ

Šventosios Dvasios

Jėzaus Širdies

Kristaus Karaliaus

Švnč. Sakramento

Mišių aukai

(6-ios grupės)

Suplikacijos

Marijos garbei

Lietuvos M. šventovių

Šv. Kazimiero

Kitų šventųjų

Įvairiom progom

BENDRINIS TURINYS

LAIKO MALDOS

ŠVENTOJI MIŠIŲ AUKA

MALONĖS ŠALTINIAI

PAMALDUMO BŪDAI

ŽMOGUS BENDRUOMENĖJE

PRIEDAI